

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansøgarius-Foreningens Forstanderskab.

Redigeret af

ANDR. JOHANSEN,
Præst.

---

41. Aargang.

KJØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer A. Millech.

Wm V. MOHNS BOGTRYKKERI.

1893.

m. 19-30

Register

til

Nordisk Ugeblad

for 1893.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger, Digte o. desl.

	Side
Til Ugebladets Læsere	1
Fra Protestantismens Lejr	9
Biskoppeligt Hyrdebrev om Leo XIII.'s Jubilæum	17
Om Vejen til den kristelige Vished	41, 64
Pave Leo XIII.'s Liv og Gjerning.	46, 57, 73, 89, 122
I Nød (Digt).	68
Reformationen i Tyskland (Fortsat fra f. Aar af P. Esser) 79, 93, 375, 396, 419, 585, 624, ...	632
En Protestant om Leo XIII.	84
Lykønsknings-Adresse til Pave Leo XIII.	97
Biskoppeligt Hyrdebrev og Fastemandat	103
Til Hovedstadens katholske Mænd og Ynglinge.	126
Pave Leo XIII.'s 50aarige Bispejubilæum	129
Jubilæums-Digt	132
Kirkens Udbredelse i dette Aarhundrede	133, 213
Pater Langes 1. Foredrag (Pavedømmets sociale Virksomhed)	145
" " 2. " (Samvittigheden)	169
" " 3. " (Bønnen)	201
" " 4. " (Tro og Fornuft).	233
" " 5. " (Den forlorne Søn).	257

IV

	Side
Pater Langes 6. Foredrag (Jesus Kristus vort Mønster) . . .	281
” ” 7. ” (Kjærlighed til Gud) . . .	305
” ” 8. ” (Kjærlighed til Næsten) . . .	329
” ” 9. ” (Lidelser) . . .	361
” ” 10. ” (Det ene Fornødue) . . .	385
” ” 11. ” (Hvor gaa vi hen?). . . .	409
” ” 12. ” (Jesu syv Ord paa Korset) . . .	433
” ” 13. ” (Jesu Opstandelse)	457
† Pastor Antou Bernhard	154
Pavefesten i Kjøbenhavn.	158, 187, 215, 244, 295
Jubilæums-Digte.	165, 193, 195, 216, 247
Literatur. (Den h. Birgitta)	251
Rejsbrev	298, 320
Unios Pavefest i Koncertpalæet	339
Dengang! (Digt)	343
Nu! (Digt)	344
Festtale i Koncertpalæet.	345
Literatur (P. P. Bispeembedet).	356
Klokkevielse i Kolding	399
Klokke-Salmer	400, 403
Kirken i Holland	449
O gloriosa virginum! (Digt.)	453
Jesu Barndoms-Foreningens Jubilæum (Af P. Esser)	465, 473, 506, 528, 541, 558
Foreløbigt Svar til P. Schepelern (Af Dr. B. Hansen)	480
Jesu Hjertes Maaned	489
Hovedgrundsætninger angaaende Arbejder-Spørgsmaalet (Af Kard. Manning)	498
Det hellige Messeoffer.	510, 520
Guds Ords Forkyndelse i Katholicismen	537
En irsk Adelsmands Historie.	557, 569, 589
Kirkehymne fra Middelalderen	563
Protestantisk Mariadyrkelse	564
Børnenes Valfart til Karup (Digt.)	577
Forholdene i Uganda	595
Nogle Paamindelser til Kirkegængere	597
Den h. Kong Olaf af Norge (Digt.)	601
H. Lasserre: „Vor Frue af Lourdes“	617
Breve fra Uganda	541
Leo XIII. og Decurtins	649
Msgr. v. Euch's Bispevielse den 8. September.	657
De hh. Skytsengles Fest.	659

	Side
Gladstones Homerule-Bill	665
Luther (Af P. Esser)	667
„Pavernes Moral“ (Af J. Frederiksen)	673
Luther og Reformationen (Af P. Esser)	681
Pavelig Encyklika om Rosenkransen	689
Msgr. A. Bitters Hyrdebrev	705
En protestantisk Udtalelse	721
Kirkens Udbredelse under Leo XIII.	723
Gøjestlighedens Undertrykkelse i Frankrig	729
Dronning Marie Antoinettes Dødsdag	733
En Sammenligning	737
Skærsilden	745
Forhv. Hofpræst Stöcker paa Provinsial-Synoden	753
En amerikansk Morten Luther: Chiniquy	748
Protestantiske Udtalelser om Katholicismen	769
Spiritismen	777, 785, 793
Literatur: (P. P. Bibelen II. Hvad der høser til den).	804
Middel mod Influenza	807
Til Ugebladets Læsere	807
Den højhellige Julefest.	809
Kofoed-Hausen som Katholik	813
Ave Maris stella (Digt.)	817
Leo XIII. og Roms katholske Foreninger	818

II. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 14. 38. 54. 71. 86. 101. 140. 167. 198. 231. 382. 407. 431. 455. 471. 503. 551. 582. 611. 632. 640. 647. 664. 669. 679. 715. 758. 768. 783. 820. — **Italien.** 53. 102. 623. 751. — **Venedig.** 199. — **Frankrig.** 52. 536. 549. 654. 716. 727. — **Paris.** 231. — **Lourdes.** 752. — **Østerrig-Ungarn.** 614. 656. — **Wien.** 199. 454. 727. — **Prag.** 690. — **Tyrol.** 197. — **Tyskland.** 53. 485. 550. — **Berlin.** 39. 54. 407. 503. 719. — **Køln.** 13. 431. 456. 581. — **Paderborn.** 656. 766. — **Münster.** 141. 806. — **Breslau.** 13. 255. — **Osnabrück.** 430. 582. — **Trier.** 783. — **Dyssel-**

dorf. 656. — Württemberg. 535. 631. — Würzburg. 614. — Luxemburg. 508. — Baden. 654. — Dresden. 623. — Kiel. 199. 598. 639. — Bremen. 767. — Hamborg. 580. 614. — **England.** 70. 87. 550. — London. 255. 382. 717. — Irland. 487. — **Belgien.** 599. 718. 759. — Brygge. 791. — **Holland.** 822. — **Schweiz.** 663. 671. 765. — **Spanien.** 87. 613. 751. — **Portugal.** 613. — **Rusland.** 765. 806. — **Tyrkiet.** 551. — Bulgarien. 503. — Rumænien. 752. — **Grækenland.** 198. — **Amerika.** 102. 255. 551. 583. 615. 654. 752. 821. — Chicago. 382. 455. — Ecuador. 639. — Hawaii. 726. — **Asien.** 71. — Jerusalem. 431. — Ostindien. 71. 628. — China. 551. 629. — Persien. 611. — **Afrika.** 621. 654. 767. — **Australien.** 551. 670. — **Sverrige.** 700. (Msgr. Bitters Bispevielse i Osnabrück). 725 (Biskop Albertus i Warendorf). — Stockholm. 166 (Pavejubilæum). 194 (Jubilæum). 228 (P. Bernhards Begravelse). 254 (Msgr. Bitters Sygdom). 470 (Svendeforeningen). 508 (Msgr. Bitters Bispeudnævneelse; P. Moro i Kjøbenhavn). 638 (Msgr. Bitters Bispevielse). 740 (Biskop Albertus Ankomst) — Malmø. 735. (Biskop Albertus Ankomst). — **Norge.** 196 (Pavejubilæum). 383 (Altertavle i Rom). 655 (St. Sunniva Kapel i Harstad). — Kristiania. 359 (Menighedsjubilæum). — Bergen. 687 (P. Stubs Monument). — **Danmark.** Fredericia. 139 (Pavejubilæum). 427 (Biskoppens første Besøg). — Kolding. 405 (Klokkevielse). — Randers. 679 (Vincentforening) — Odense. 166 (Pavejubilæum). 548 (Korsindvielse paa Kirkegaarden). — Ordrup 662 (P. Werhahns Jubilæum). — **Kjøbenhavn.** 37 (Takkeandagt). 69 (Afholdsf. Stiftelsesfest). 100 (St. Ansgars Fest; Jubilæumsadresse). 138 (Adressen; Ansgariusforeningens Møde). 196 (Elisabethf. Møde). 229 (Understøttelsesf. Møde; Pavefest: religiøst Skuespil; Grev H. Ledreborg i Rom). 253 (Vincentf. Møde). 254 (Grev H. L. i Rom). 274 (Skoleexamen; Systuen; (Grev H. L. i Rom). 301 (Skærtorsdagens Ceremonier) 327 (P. Langes Afrejse). 358 (Grundstensnedlæggelse i Stenogade; Ordensprofes paa Toldbodvejen). 381 (Kommunion og Konfirmation; Unios Møde). 406 (Elisabethf. Basar). 454 (P. Schepepelen om Mariadyrkelsen). 469 (Biskopperne Johannes og Albertus besøge Lærningeforeningen). 485 (Konfirmation). 502 (P. Villh. Beck dømt af en Protestant). 548 (Det nye Testament). 609. (Unios Skovtur). 618 (Vincentmøde i Ordrup). 632, 638 (Ærkehertuginde Stephanie besøger Hovedstaden). 645 (P. Sautou og Spedalskheden). 647 (Nød og Luthers Ægteskab; Ordensprofes paa Toldbodvejen). 669 (Aarsdagen for Biskoppens Konsekration). 678 (2 nye Korsvejsstationer.) 687. (Biskoppens Afrejse; Det nye Testament udkommer). 715 (Greven af Paris besø-

VII

ger Hovedstaden). 756 (Komponisten Busch begrades). 764 (Biskoppens Hjemkomst; Tillæggets Paginering). 775 (Elisabethf. Møde). 782. (Sølvbryllup) 791 (Kofoed-Hansens Død). — Frederiksberg 274, 301. (Klokkevielse). 533 (Rosenkranskirkens Sogn oprettes). 609 Vajsenhus for Piger indvies). 764 (Syforeningen). 805 (Kofoed-Hansen begrades).

III. Tillæg.

H. Lasserre: Vor Frue af Lourdes følger med Nr. 31—52 incl. og fortsættes i den følgende Aargang.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 1.

Søndagen den 1. Januar.

1893.

Indhold: Til Ugebladets Læsere. Fra Protestantismens Lejr. Efterretninger: Breslau. Køln. Rom. Taksigelse. Bekjendtgjørelser.

---

il Ugebladets Læsere.

—o—

»Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« har nu tilbagelagt sin 40de Aargang, og, hvad vi lovede vore Abonenter ved Aarets Begyndelse, det have vi holdt, idet den nu afsluttede Aargang har bragt dem, ikke blot 1000 Sider, men endog 1036 Sider Læsning, saa at Ugebladets 40aarige Jubilæumsbind uden Tvivl er det fyldigste iblandt de mange Bind, som hele Rækken siden 1853 fremstiller. I det vi følge den almindelige Skik og Sædvane, at begynde et nyt Aar med Mindet om det henrundne, vil Ugebladet næppe behøve at forsvare eller undskylde sig for Mangel paa Beskedenhed, naar det tiltror, ikke sig selv, men den Sag, det her i Landet repræsenterer, den Vigtighed, at det ved at føre sine Læsere tilbage til det svunde Aars Tildragelser tor føle sig fritaget for den

Pligt at underholde dem med at tale om sig selv og sin særlige Andel i den Udvikling af Tingenes Gang, som det afvigte Aar har bidraget til at fremme. Thi denne Indskydelse under den aandelige Magt, hvis, om end kun uværdige, Talsmand vort lille Blad efter Evne hidtil har søgt at være, denne Appel til vore ophøjede Interesser, der ere hævede over alle jordiske Stridigheder, fremgaar netop af Erkjendelsen af dets egen Ringhed og Ubetydelighed, altsaa af den allerstørste Beskedenhed. Ugebladet tror nemlig at have udrettet saa lidt i dets 40aarige Liv som Organ for den katholske Kirke her i Fædrelandet, at det ganske aabenhjærtig tilstaar, at det ikke engang har været udsat for den allermindste Fristelse til at indbilde sig noget i denne Henseende. Dets Beskedenhed er saaledes ikke engang Dyd men ren Nødvendighed, og saaledes forstaaet kan det vel ikke kaldes ubeskedent, at det trøster sig over sin egen Lidenhed ved Tanken om Storheden af den Sag, det tjener, og i denne Bevidsthed ikke blot føler sig hævet over sin egen Ufuldkommenhed, men ogsaa gaar Fremtiden i Møde med Tillid og frejdigt Haab.

Hvad Ugebladet vilde for 40 Aar siden, det har det altid villet og det vil det endnu den Dag i Dag: tjene til den kristelige Oplysnings og Opbyggelses Fremme. »I den menneskelige Aands Dybde,« skrev den første Redaktør i Indledningen til Ugebladets første Nummer for 40 Aar siden, »ytrer der sig stedse en Trang til det Sande, det Gode og det Skjønne. Og hvorfor? Fordi Mennesket, ligesom overhovedet ethvert Fornuftvæsen, kun er skabt for det Sande. Gode og Skjønne, og følgelig kun kan finde sin Tilfredsstillelse i Besiddelsen af disse Goder; de udove deres Tiltrækningskraft indtil en vis Grad i *alle* skabte Tings Liv, men fortrinsvis stærk er den i *Aandens overnaturlige Liv i Overensstemmelse med den kristelige*

Tro. Deraf kommer det ogsaa, at Trangen til *Troen*; den religiøse Trang, stedse har ytret sig stærkest; og en sand Glæde er det at se, at den ogsaa i vore bevægede Tider viser sig levende hos Mange, især naar vi tillige ihukomme, at saa mange Spekulationer netop i vore Dage bestræbe sig for at fordunkle, ja at fornægte al kristelig Sandhed, ja selve Ophavet til al kristelig Sandhed, som er *Jesus Kristus* . . . . Hos mange Mennesker ytrer der sig i vore Dage en Følelse af deres høje Værdighed og evige Bestemmelse; de søge efter Vejen, og frygte for at fare vild; de søge efter en trofast Fører, og finde sig skuffede; de søge en tro Ledsager paa deres Livsvandring, men kunne ikke finde ham. Saaledes er Tilstanden hos mange af vore Samtidige. Derfor, saa haabe vi, vil et periodisk Tidsskrift være Mange velkomment, som i Søndagens højtidelige og rolige Timer kan hæve Aanden fra 'det Jordiske op til det Overjordiske, harmonisk anslaa deres Hjærter religiøse Streng, belære og stedse mere og mere opklare, udvide og forskjønne deres religiøse Tankegang — føre dem fra Tiden over i Evigheden, ved at opleve den overnaturlige *Tro*, det opmuntrende *Haab* og den Alt besjælende, forenende, forskjønnende evige *Kjærlighed*.«

»Dette er da Hensigten med det nærværende religiøse Ugeskrift, som, idet det søger at opvække disse *tre guddommelige Dyder*, turde fortrinsvis egne sig til at blive læst om Søndagen, paa hvilken den Kristne navnlig skal nærme sig andægtig mere og mere til sin Skaber ved *Tro*, *Haab* og *Kjærlighed*. Om vi ville naa dette Formaal, maa Tiden vise. I Bevidstheden om vor rene Hensigt og velvillige *Kjærlighed* til Næsten, forvente vi ikke alene med Taknemlighed vore venlige Læseres godhedsfulde Skaansel, men imødesee ogsaa uden Frygt Hines Angreb, som møde Andres Overbevisning med mindre *Kjærlighed*. Idet vi nyde de skønne Frugter af vort dyrebare Fædrelands

Forfatning, skal den kristelige Kjærlighed herske imellem os og vore anderledes tænkende Medbrødre; aldrig ville vi glemme Apostelens skønne Ord: »Kjærligheden er taalmodig, er god; Kjærligheden misunder ikke; den handler ikke ubeskedent, den er ikke opblæst, den er ikke ærgjærrig, den søger ikke sig selv, den lader sig ikke forbitre, den tænker ikke Ondt, den glæder sig ikke ved Uretfærdigheden, men den glæder sig ved Sandheden, den taaler Alt, den haaber Alt; Kjærligheden ophører aldrig, om ogsaa Spaadommen ophører, Sprogene tage en Ende og Videnskaben forgaar.«

»Midlerne til Opnaaelsen af dette Formaal ville vi søge saa vel i de religiøse, filosofiske og historiske Videnskaber som overhovedet i alt det, som kan belære, opbygge og opmuntre, og vi ville tillige bestræbe os for, ved en klar og tydelig Fremstilling af de Emner, som vi behandle, saa meget som muligt at tilfredsstille ogsaa vore Læseres Hjærter og Indbildningskraft. Maatte derfor dette kristelige Ugeskrift kunne glæde sig ved en velvillig Optagelse hos alle vore kristelige Venner.

»Saa trød da ud i det stormfulde Liv du vort første Arbejde! og vær et tro Budskab om vor kristelige Kjærlighed til Nordens ædle Folk; forkynd alle vore Brødre Herrens store Sabbat, og sig Alle, Alle, som yde dig et venligt Ly, at du, sendt af Kjærlighedens og Samdrægtighedens Aand, viser dig hver Søndag i *Herrens* Navn, og i Tillid til ham, som er Alpha og Omega, den Første og den Sidste, Begyndelsen og Enden, og som er værdig at modtage Pris, Ære og Kraft i al Evighed. Vor Herre Jesu Kristi Naade være med os Alle! Amen.« (Joh. Aab.).

Gjennemgaa vi, kjære Læsere, alle Ugebladets Aar-gange, saa ville vi finde, at det trolig har fulgt dette Program, som det opstillede for 40 Aar siden, og idet

vi have gjentaget Programmet her og atter vist vore Læsere det skønne Billede, som i mange Aar smykkede Ugebladets Titel, love vi, at vi ogsaa for Fremtiden ville være dette Program tro og stedse have Titelvignetten for Øje, som saa smukt ved Korset, Kalken, og Evangeliebogen, ved Ankeret og Hjærtet symboliserer de tre guddommelige Dyder, *Tro*, *Haab* og *Kjærlighed*, som danne Rettesnoren for Redaktionsvirksomheden ved

det katholske Ugeblad her i vort Fædreland, og at vi overfor alle Angreb fra intolerante Modstanderes Side ville tilligemed *vore dygtige Medarbejdere* forsvare stedse Jesu Kristi og hans hellige Kirkes Sag her i Norden frejdigt og aabent med Sandhedens Vaaben, dog uden at tabe Næstekjærligheden af Sigte. —

Det henrundne Aar har været et sandt Velsignelsens Aar for de danske Katholiker. Aarets glædeligste Begivenhed, hvoraf vi vente os stor aandelig Velsignelse, har været det Vidnesbyrd, som vi i Aarets Løb have modtaget, om vor h. Fader Pave Leo XIII's

specielle Omsorg for Danmarks Katholiker, idet han hævdede vor h. Kirke her i Fædrelandet til et *Apostolisk Vikariat* og udnævnte vor højærværdigste Overhyrde, Msgr. *Johannes v. Euch* til Biskop. Derved gjenoprettedes atter den apostoliske Succession, som havde bestaaet her i Danmark fra Sct. Ansgar indtil det 16. Aarhundrede, men blev afbrudt af den kirkelige Revolution, som fandt Sted i hint Aarhundrede; de danske Katholiker fik atter en katholsk Biskop, der som et nyt og værdigt Led knyttedes til den saa længe afbrudte Kjæde af ædle katholske Bispestykkelse her i vort Fødeland. Den katholske Bispestav, som Ansgar først havde plantet iblandt vore hedenske Forfædre for over 1000 Aar siden og som har været skrinlagt i henved 300 Aar, blev atter lagt i Haanden paa en katholsk Overhyrde indenfor vort Fædrelands Grænser. Maatte den lige som fordem blive til rig Lykke og Velsignelse for vort Fødeland!

Det kirkelige katholske Liv blomstrede baade i den københavnske Menighed og i de forskjellige Menigheder rundt om i Provinserne, og mange fromme og alvorlige Sjæle ere ved Guds Naade komne til Sandhedens Erkjendelse og have fulgt deres bedre Overbevisning, tilsidesættende al Menneskefrygt og alle timelige Hensyn. Paa Frederiksberg er den nye Sognekirke, Rosenkranskirken, bleven indviet og aabnet, og sammesteds blev nedlagt Grundstenen til et Vajsenhus for Piger, medens der i Stenosgade rejser sig den første Ordenskirke her i Hovedstaden.

Med frejdig Tillid og Fortrøstning træde vi ind i det nye Aar, skjønt det tilsyneladende bebuder ualmindelige Tilskikkelser; thi, som vor h. Fader Pave *Leo XIII* nylig sagde i sin Tale til Kardinal-Kollegiet i Anledning af Julefesten, »naar man betragter Forholdene i Europa fra et moralsk og religiøst Synspunkt, mærker man, at *en Storm nærmer sig*, der er

det sidste truende Tegn paa en skjæbnesvanger Ulykke, som Kirkens lægende Kraft alene er i Stand til at raade Bod paa.« Men, forenede med hele den stridende Kirke i Bøn for Rettens og Sandhedens Sejr og i Forbøn for alle Modstandere, gaa vi med Tillid og Haab det nye Aars Tildragelser i Møde.

I dette tillidsfulde Haab ønske vi da alle vore Læsere *et glædeligt og velsignet Nytaar*; og dette Ønske kommer fra vort Hjertes Grund! — Dog ønske vi ikke, hvad denne Verden ønsker. Religionen har andre Goder, andre Formaal og andre Ønsker, end Verden.

Syv Goder, det ene kostbarere end det andet, ønske vi Eder. *Visdom* er det første, sand Visdom. Sandelig et stort Gode i vore Dage, hvor saa mange Vranglærere optræde, hvor udvortes Skin og Glands gjør Forstanden blind og bedaarer Hjertet, hvor det er saa vanskeligt at finde det Sande og Gode. I saadanne Tider er den himmelske Vidsoms klare Lys den største Lykke, som vi derfor ønske alle kjære Abonnenter og Læsere.

Det andet Gode er *Guds Kjærlighed*. Som Verden mangler Tro saaledes savner den ogsaa Kjærlighed. Men vi mene ikke hin Kjærlighed, som ogsaa Hedningerne vise hverandre (den er der desværre nok af i Verden); vi mene hin Kjærlighed, som stammer fra Himlen, og som Guds Søn selv har lært os — den sande kristelige Kjærlighed, som Ægtefæller skulle have indbyrdes og til deres Børn, Børnene til deres Forældre, Foresatte til deres Undergivne og Undergivne til deres Foresatte, og som vi alle skulle have til Næsten og navnlig til de Fattige. Dersom denne Kjærlighed atter traadte i Stedet for den sneverhjærtede Egenkjærlighed, da vilde ogsaa Guds Fred og tusinde Naadegaver og Glæder vende tilbage i Hjemmene. Derfor ønske vi Hjemmene af ganske Hjærte dette Gode.

Det tredie Gode, som vi ønske, er *Taalmodighed*, en kostbar Gave fra Himlen. Lidelser og Gjenvordigheder høre nu en Gang til dette Jordeliv. Utaalmodighed forøger dem kun og forbitrer os Livet. Taalmodighed derimod, o den forvandler Tornene til Roser, gjør os Jordelivet behageligt og forskaffer os en udtømmelig Skat af Fortjenester.

Det fjerde Gode er *Flid* og *Kaldstroskab*. En Beskjæftigelse er for et Menneske allerede en Skat, som er mere værd end hundrede forfængelige Goder. Men den maa agtes hellig og varetages med Troskab. Flid i sit Kald er en Spire til Velstand, som gavner Børn og Børnebørn, naar Guds Velsignelse forøger og opretholder den. —

Det femte Gode, vi ønske Eder, er hellig *Iver* for Eders egen og Eders Kjæres evige Lykke. Ere I besjælede af Iver, saa vil den sande Kristendom med alle dens Fordringer og Pligter blive en let Byrde og et sødt Aag for Eder.

Standhaftighed og *Udholdenhed* er det sjette Gode, og i vore Dage et saare nødvendigt Gode. Thi i vore Dage maa Jesu Kristi sande Efterfølgere taale megen Haan og Spot fra Verdens Side, og Farerne ere saa store, at der kræves stor Højmodighed og Styrke for at holde ud trofast og ufortrødent i Retfærdighed, i Dyd og gode Sæder, overhovedet i Guds Tjeneste.

Men alt dette opnaar man ved *Bonnen*, det syvende Gode, vi ønske Eder. — Gud har i sin Visdom ikke lagt alle Goder og Skatte i vore Hænder; men han har givet os Nøglen til dem, Nøglen, hvormed vi kunne aabne for dem og tage saameget, som vi trænge til. Denne Nøgle, som Utallige have tabt, er Bonnen, den ydmyge, andægtige, inderlige, udholdende Bøn. Maatte Gud i sin Kjærlighed og Godhed bevare baade

os og Eder for nogen Sinde at tabe denne Nøgle til hans Faderhjærte!

Med denne Hilsen og en hjærtelig Tak til alle vore trofaste Abonenter, til vore flittige Medarbejdere, til Ansgariusforeningens Medlemmer, til Expeditionen og til alle Ugebladets Læsere og Læserinder, for det gamle Aar, træde vi da ind i det nye Aar, onskende dem alle, baade Store og Smaa:

»Et lykkeligt og velsignet Nytaar!«

Redaktionen.

Fra Protestantismens Lejr.

—o—

Professor *Harnack* ved det luthersk-theologiske Universitets-Fakultet i Berlin har, som bekjendt, fremkaldt en stor Bevægelse blandt de tyske Protestanter, i Anledning af nogle Anskuelser, som han for et Par Maaneder siden ytrede overfor de theologiske Studenter i Henseende til *den apostoliske Trosbekjendelse*.

Spørgsmaalet, hvorm det drejer sig, er Kristendommens *Fundamental-Spørgsmaal*. Med dets Bekræftelse eller Fornægtelse staar eller falder Kristendommen. Er Kristus, som Petrus bekjender paa Herrens Spørgsmaal, *den levende Guds Son*, som *Kirken* bekjender, undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, saa kunde han frelse den syndige Menneskeslægt og atter forsone den med Gud; men er han ikke den menneskevordne Gudssøn, ikke sand Gud af den sande Gud, som, da Tidens Fylde kom, ifølge Faderens Villie annammede den menneskelige Natur af Jomfru Maria, er han blot *Menneske*, ligesom vi; — lad ham ogsaa være et nok saa fuldkomment og idealt Menneske — saa var han *ikke i Stand* til at bringe

Menneskeslægten den Forløsning, som den trængte til efter Syndefaldet.

Harnack og tillige med ham en hel Række af theologiske Lærere, ikke faa lutherske Gejstlige og utallige protestantiske Lægmand anerkjende *ikke*, at Kristus er den levende Guds Søn, sand Gud af den sande Gud, som er bleven Menneske ved den Helligaands Kraft i Jomfru Maria; de ødelægge følgelig, efter Evne og Kræfter. *Kristendommens Grundlag* og kunne ikke gjøre Fordring paa at kaldes *Kristne*. Fra Protestanterne, som tro, i Sandhed og oprigtig tro, hvad den apostoliske Trosbekjendelse lærer om Kristus, ere de adskilte ved en *Kløft*, hvorover der ingen Bro kan slaas, ved en *Modsætning*, som ikke er mindre stærk, end Modsætningen mellem Dag og Nat, mellem Død og Liv. At de imidlertid tillige med de Troende danne *et eneste Samfund* og have de samme Rettigheder som de Troende i dette Samfund, det er en *Modsætning*, som ikke kan tænkes stærkere. Et Samfund med *saadanne Modsætninger* kan umulig være den Kirke, som Kristus har indstiftet, for hvis Medlemmer han i sin ypperstepræstelige Bøn til Faderen har bønfaldt om, at de maatte være og forblive Et.

Vor guddommelige Frelser har gjentagende forudforkyndt, at hans Kirke skulde komme til at udfægte *svære Kampe* mod denne Verdens Magter, men tillige, at den ogsaa skulde gaa sejrrig ud af alle disse Kampe. At *Luthers* sonderrevne Kirke, som har sine heftigste Fjender *indenfor sine egne Vægge*, ikke er i Stand til at sejre over de Magter, som løbe Storm imod den udefra, det behøver ikke at bevises. Endog den for sin Kirke begejstrede forhenværende Hofpræst *Stöcker* erklærer, at den *ikke* kan sejre. Vi maa, saaledes siger han, udfægte den alvorlige Kamp mod Evangeliets Fjender, mod Roms voxende Magt og mod den frygtelige Vantro, som fra den lærde Verden siver ned i

Folkelivets Dybder, vi maa kæmpe mod Socialdemokrati og Jødedom, og dertil have vi Splid i vor egen Lejr. Er det en Stilling, saaledes spørger han, i hvilken man kan *sejre*? og han svarer: *Nej*, en Kirke, som ikke kan værne om sine Helligdomme, er ikke Tidens Storme voxen. Men en Kirke, som ikke er Tidens Storme voxen, kan ikke være den Kirke, som Kristus har indstiftet, og om hvilken han har sagt, at Helvedes Magter ikke skulde overvælde den.

Uden Tvivl findes der ogsaa blandt Protestanterne mange i Sandhed ærligt *troende* Kristne; men hvor forsvindende *lille* er ikke deres Antal, naar man betragter de lutherske Menigheder lidt nærmere! I Anledning af Festlighederne i *Wittenberg* skrev bl. a »Vossische Ztg.« med Hensyn til Bestræbelserne for at vække det religiøse Sindelag blandt Protestanterne: »Naar man kun ser hen til de Summer, som tilvejebringes i kirkelige Øjemed, og til Antallet af de Kirker, som ere blevne byggede og endnu blive byggede, vurderer man maaske dette Resultat meget højt. Men ser man *dybere*, saa vil man faa et helt andet Resultat. Der kan ikke være Tale om, at den kirkelig-religiøse Aand er trængt dybere ind i Folket. Lige-gyldigheden overfor Kirken er snarere taget til, ja, Menneskene have i mange Henseender erklæret sig paa en tilbageslødende Maade overfor Kirken og dens Velsignelser. Der iværksættes en stedse skarpere *Skilsmisse* mellem Kirken og en stor Del af Folket, og der synes, ikke at være nogen Bro mere, som kunde føre dem sammen. Rigtignok have ogsaa de frireligiøse og udogmatiske Bestræbelser kun *daarligt Held*; men ikke, fordi den officielle Kirke lægger dem Hindringer i Vejen, men fordi Lige-gyldighed og Uvillie udstrækker sig til al offentlig Udøvelse af Religionen.«

Er denne Skildring sandfærdig — og hvem tør vel nægte dens Sanddruhed? — saa skulde man mene,

at de endnu i Sandhed troende Protestanter vilde forene sig med *Katholikerne*, for at kæmpe sammen med dem om Kristendommens *fælles Goder*; men det er ikke Tilfældet. Langtfra at forene sig med Katholikerne, for at kæmpe mod Vantroen, som truer de kristelige Goder, slaa mange af dem sig sammen med den kristne Tros Modstandere for at bekæmpe den katholske Kirke.

Navnlig har den Forening, som behager at kalde sig »*det evangeliske Forbund*«, skrevet *Kampen mod den katholske Kirke* paa sin Fane. Fra troende-protestantisk Side har man yttret *Betænkelighed* imod at tiltræde Forbundet, da en stor Del af dets Medlemmer indtog en Stilling til Kristendommens Grundsandheder, som næppe lod andet blive tilbage af Kristendommen end det blotte Navn; ikke desto mindre have Mange, som kalde sig positive, d. v. s. troende Kristne, tiltraadt Forbundet og arbejde i Samdrægtighed med Fornægttere af Jesu Guddom, for at skade den forhadte katholske Kirke.

Paa et Møde i »*det evangeliske Forbunds*« Filial i *Magdeburg* har et Medlem, Professor *Bornemann*, udtalt sig i Henseende til den apostoliske Trosbekjendelse paa samme Maade som Professor *Harnack* i Berlin; men Forbundets Generalsekretær, Pastor *Leuschner* i Wanzleben, erklærede sig for Bibeholdelsen af den apostoliske Trosbekjendelse som en Daabs-, Konfirmations- og Gudsyndkelsesbekjendelse, rigtignok med den Indskrænkning, at det *enkelt* Menighedsmedlems og *Gejstliges* Overbevisning ikke behøvede at svare til den i alle Enkeltheder, og at det var tilstrækkeligt, naar de ærlig bifaldt den i Almindelighed. Det er altsaa Troen i Pagt med Vantroen — imod den katholske Kirke! Den apostoliske Trosbekjendelse, saaledes ytre adskillige Protestanter, er hele den kristne Kirkes *fælles* Eje, som troende Protestanter derfor

burde værne om tillige med Katholikerne; men ikke desto mindre gjøre de sig ikke Skrupler over at udslynge allehaande Fordomme og Bagvaskelser mod den katholske Kirke, for at lægge den Hindringer i Vejen. Med en Kortsynethed uden Lige yde troende Protestanter Vantroen deres Hjælp, for, dersom det var muligt, at ødelægge den kristne Sandheds fasteste Borg, hvad den katholske Kirke stedse har vist sig at være.

At den nuværende Storm, Professor *Harnack* har rejst, vil bringe Luthers Kirke til at gaa til Grunde, det tror vel Ingen. Saalænge *den verdslige Magt* finder det ønskeligt, at denne Kirke opretholdes, vil den ikke saa let gaa til Grunde. Ikke desto mindre tilføjer denne indre Storm den lutherske Kirke *ubodelig Skade*; thi Protestanterne faa derved ny Anledning til at blive vaklende i deres Tro og ende med at sige: Vore Theologer tro ikke paa det, som den apostoliske Trosbekjendelse udtaler; hvorfor skulle *vi* da tro?

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Breslau. Kejser *Frants Josef* af Østerrig har skjænket Fyrstbiskoppen af Breslau, Dr. *Kopp*, Jærnkroner-Ordenens I. Klasse. Denne Orden er næstefter »det gyldne Vlies« den højeste Orden i Østerrig. Ridderne af I. Klasse have Gehejmeraadsværdighed og tituleres af Kejseren som »Vor Fætter«. Med Ordenen er ogsaa Ophøjelsen i Adelstanden forbunden. Udmærkelsen er bleven Fyrstbiskoppen til Del paa Grund af den østerrigske Kejsers Anerkjendelse af den velsignelsesrige Virksomhed, som Dr. *Kopp* har udfoldet ikke blot i den preussiske, men ogsaa i den østerrigske Del af sit store Bispedømme.

Køln. Ærkebiskoppen af Køln, *Filippus Krementz* har nu modtaget fra Kardinal-Statssekretæren den of-

ficielle Skrivelse, som meddeler, at den h. Fader vil udnævne ham til *Kardinal* i det hemmelige Konsistorium, som finder Sted i Rom den 16. Januar. Det offentlige Konsistorium, i hvilket han modtager Kardinalshatten, afholdes den 19. Januar.

Rom. Den h. Fader har udstedt en *Encyklika* til de italienske Biskopper om *Frimureriet* og gjør det heri ansvarligt for de uophørlige Angreb imod Kirken, og erklærer, at skjønt Regeringen beskytter det, bidrager det kun til Italiens Ødelæggelse, idet det søger at hidføre er Omstyrtning af den bestaaende Samfundsorden.

Taksigelse. Ved den af Undertegnede i Anledning af Julefesten foranstaltede Indsamling af Gaver til Trængende indkom *399 Kr. 75 Øre*, for hvilket Beløb indkjøbtes Fødevarer, der uddeltes til 99 Familier, Enker og Enligtstillede. Paa de Trængendes Vegne bringe vi herved alle Bidragydende vor hjærteligste Tak.

Lehnsb^{ose} *P. Rosenørn-Lehn.*

Fru *Erlewein,*   Fru *Hoffmann,*   Fru *Hutters,*
 Fru *Larsen,*   Fru *Osterhammel.*

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Naalemager Frants Joseph Christian Jørgensen og Laurine Jensine Nielsen. — Ingeniør Nicolaus Jakob Maria Joseph Muus og Karen Kristine Hemmingsen. — Barber Rasmus Hansen og Dorthea Vilhelmine Christensen. — Assessor Maximilian Hermann Poul Alexander Friherre von Oër og Clara Caroline Elisabeth Schnack. — Skomager Ludvig Rosenberg og Hansine Vilhelmine Marie Nielsen. — Boghandler Christian Ditlev Mackeprang og Anna Kristine Sophie Nielsen. — Arbejdsmand Johannes Poul Stauning og Emma Johansson. — Grosserer Hans Peter Mikael Johannes Brix-Hansen og Ella Elisabeth Nikoline Vosbein. — Gravør Albert Friedrich Hoffmeister og Emma Marie Elisabeth Strobl f. Zinch. — Barber William Michael Sørensen og Theodora Marie Josephine Raith. — Dr. med. Edvard Lauritz Ehlers og Berthe Richard. — Forgylder Mads Christian Andersen og Anna Marie Lafontaine. — Bankassistent Cai Christian Boalth og Louise Gertrude Hinné.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Januar 1893. Herrens Omskærelse. Nytaarsdag. (Gudstjenesten som paa alm. Søndage). Paa Nytaarsdag afholdes den første Kvartalskollekt af Peterspenge for Aaret 1893. — **2. M.** Oktav af Stefanus. — **3. Ti.** Oktav af Johannes. — **4. O.** Oktav af uskyld. Børn (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen.) — **5. To.** Vigilie til Hellig tre Konger (uden Faste). —

Fredag den 6 Januar. Herrens Aabenbarelses Fest eller Epifania. ogsaa kaldet **Hellig tre Kongers Fest.** (Befalet Festdag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe; Gudstjenesten som paa Højtidsdage, med den sædvanlige af Paven anordnede Kollekt i alle Vikariatets Kirker og Kapeller, til Bedste for de afrikanske Missioner). — **7. L.** Oktavdag.

Søndag den 8. Januar. 1. Søndag efter H. 3 Konger.

Jesu Hjertes Kapel. (Stenosgade). Nytaarsdag: Kl. 9¹/₂ Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften: Prædiken og Festandagt. — **Hellig tre Kongers Fest** (6. Jan.): Kl. 9¹/₂ Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften: Prædiken og Festandagt.

Rosenkrandsbroderskabet holder maanedligt Møde med Procession Søndag d 1. Januar (Nytaarsdag) Kl. 6 Aften i Set. Ansgars Kirke. Jomfruernes Forening deltager i Processionen.

Mødreforeningen. Den h. Messe bortfalder i denne Maaned.

Mariakongregationen for Mænd holder Fællesmøde med højtidelig Optagelse Fredag den 6. Januar (Hellig tre Konger) Kl. 8 Aften i Jesu Hjertes Kapel, hvortil Kongreganisternes Familie og Bekjendte ogsaa venligst indbydes.

Torsdag den 12. Januar gjenoptager Kongregationen sine sædvanlige Møder. P. Brinkmann, Præs.

St. Josefs Gildets private Aftenunderholdning finder Sted Søndag den 1. og Maudag den 2. Januar i Bredgade 67 1. Sal, o. G. Basar og Tombola aabnes første Dag efter Højmessens, auden Dag Kl. 4 Efterm. — Julefestligheden begynder begge Dage Kl. 7 Aften. Af Programmet fremhæves: Hyrdespil, Sang, Deklamation, Theater og Juletræ.

Billetter til Aftenunderholdningen á 25 Øre for Voxne og 10 Øre for Besøgendes Børn (reserverede Pladser 25 Øre extra) faas paa følgende Steder: Justiniano, Ny Kronprinsessegade 24; Ertner, Bredgade 67. 3.; Hitzinger Sølvgade 86; Jørgensen, Borgergade 79; Grünwald, Schönbergsgade 20, 1.; Nielsen, Mejningsgade 15, 1.; Raith, Ahornsgade 14 St.; Nielsen, Brorsonsgade 10 St.

Basaren samt Aftenunderholdningen anbefales til alles Velvillie. Event. Overskud tilfalder Gildets Stiftelse.

Katholsk Afholdsforening fejrer offentligt sin 2aarige Stiftelsesfest Onsdag den 11. Januar 1893, Kl. 8 Aften, i Lokalet i Bredgade 67, 2. S. o. G. — Foredrag af højærv. Pastor v. Geyr. — Fri Adgang for Alle.

Unios Julefest med Børnelege og Juletræ fejres Søndag den 8. Januar Kl 7½ i Restauratør Bocks Lokaler. Kl. 10½ Assemblé for de Voxne. Besøgende af Menigheden kunne deltage. Medlemmer betale 50 Øre, Besøgende 1 Kr. — Medlemmernes Børn have gratis Adgang.

Adgangskort faas hos og eventuelle Gaver til Juletræet og Tombolaen modtages af

Alb. Hitzinger, Herm. Hoffmann, A. V. Günther,
Sølvgade 86. Kjøbmagergade 48. Ahornsgade 17.

Jul. May, F. M. Jensen,
Kulturvet 16. Bredgade 64 4.

Plads ledig. En ung Pige kan til 1. Februar faa Plads paa et herværende en gros Lager. Vedkommende maa helst kunne regne og skrive godt. Selvskreven Billet, mrk. **L. P.**, bedes nedlagt i Redaktionens Postkasse.

✠ Vor kjære Ægtefælle og Fader, Grosserer **Carl Borromæus Lohrer**, 65 Aar gammel, hensov stille og rolig i Morges Kl. 9.

Kjøbenhavn, d. 28. Decbr. 1892.

Amalie Lohrer, f. Svane.

C. B. Lohrer, jun. **George Lohrer**. **Ansgar Lohrer**.

Begravelsen finder Sted Mandag d. 2. Jan. Kl. 10 fra St. Ansgars Kirke. — Kransekort til Vincentsforeningen ere velkomne. Den kjære Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn. **R. I. P.**

Siden sidste Bekjendtgjørelse fra 5. August 1891 ere endvidere indkomne til **Rosenkranskirken og dens Skole**: Kjøbenhavn: P. J. Kr. 36 50; X 20 Kr.; H. 4 Kr.; en Skoledreng 1 Kr.; S. 10 Kr.; H. 16 Kr.; H. Kr. 27,50; P. 30 Kr.; T. 21 Kr.; M. & M. 50 Kr.; L. 50 Kr.; H. 50 Kr.; Aarligt Bidrag 25 Kr.; A. 100 Kr.; J. 10 Kr.; B. 5 Kr.; U. 100 Kr.; W. 10 Kr.; L. 30 Kr.; Bøssen til Rosenkranskirken, Kr. 136,20. — New York: L. Kr. 35,40

I alt 767 Kr. 40 Øre. Meddet tidligere Indkomne: 11,427 Kr. 41 Øre.

Kjøbenhavn, d. 27. Dec. 1892. Apostolisk Vikariat.

Reverendi DD. Missionarii, qui novum **Directorium** accipere optant, pretium (à 1 Krone) committant ministerio cursus publici. Hafniam transmittendum, et tunc franco recipient Directorium. Inscriptio epistolaris Hafniam: Bredgade 64. K.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 2.

Søndagen den 8. Januar.

1893.

Indhold: Biskoppeligt Hyrdebrev om Pave Leo XIII's Biskopsjubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Berlin. Bekjendtgjørelser.

Biskoppeligt Hyrdebrev

om

Pave Leo XIII's 50aarige Bispejubilæum.

Johannes,

ved Guds Barmhjertighed og den Apostoliske Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark,

til det højjærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Elskede i Herren!

Den hele katholske Kristenhed ruster sig til vor h. Faders, Pave Leo XIII's forestaaende *50aarige Biskopsjubilæum*. Næsten enestaaende er denne Højtid, thi saavidt Os bekjendt har kun Pave Pius IX haft i Pavernes lange Rækkefølge den Lykke at fejre et saadant Jubilæum. Det er da intet Under, at en glad Bevægelse gaar igjennem den hele Kirke, nu da det synes, at vi skulle opleve, at Pave *Leo XIII*, vor Kir-

»Den 19. Februar ville 50 Aar være henrundne, siden *Leo XIII*, vor nuværende Pave, modtog den biskoppelige Konsekration i St. Laurentius-Kirken paa den Viminalske Høj i Rom. Den nysudnævnte Ærkebiskop af Damiette, *Joachim Pecci*, stod netop i Begreb med at rejse til Bryssel, som Pave *Gregor XVI's* Nuntius ved den belgiske Konge *Leopold I's* Hof. Det var uden Tvivl Himlen, som styrede det saaledes, at paa det Sted, hvor den h. Ærkediakon *Laurentius* for-dum havde lidt Martyrdøden for sin Tro under de haardeste Kvaler, skulde Prælaten *Pecci* modtage den Helligaands Naadefylde, for at forberede sig til den vanskelige og tornefulde Løbebane, hvortil Forsynets uudforskkelige Raadslutninger havde udkaaret ham. 50 Aar ere henrundne siden den Dag. I Løbet af dette Tidsrum steg den forhenværende Nuntius hurtig op ad alle det kirkelige Hierarkis Trin; han blev kaldet til den biskoppelige Stol i Perugia, ophøjet til Kardinalværdigheden, et halvt Aar før *Pius IX's* Død udnævnt til den romerske Kirkes Kamerlengo og endelig udvalgt til Kirkens Overhoved, til Kristi Statholder her-neden.

Naar det nu er bleven en from Skik, at kristelige Ægtefæller med takopfyldte Hjærter mindes den Dag, paa hvilken de for et halvt Aarhundrede siden foran Altrets Fod lovede hinanden ubrødelig Troskab; naar Præsteoldingen paa sit halvtresindstyveaarige Præsteb-jubilæums Mindedag frembærer et særligt Takoffer til Herren, som var hans Ungdoms Glæde; naaar en Families Medlemmer tage inderligt Del i Forældrenes Glæde, naar Sognebørnene frembære de hjærteligste Lyk-ønskninger i Anledning af deres Sjælesørgers Jubilæum; tør vi da undlade at laane Øre til Formaningen i den gamle Pagts Lovgivning: »Du skal helligholde det halvtresindstyvende Aar«? Have vi ikke de vægtigste Grunde til, ligesom vi for nogle Aar tilbage fejrede det

gyldne Præstejubilæum, nu ogsaa at højtideligholde *hans* gyldne Bispejubilæum, som er den katholske Kirkes Overhoved, vor Fader i Kristo, og at forene vore inderligste Velsignelsesønsker med hele den katholske Verdens?

Rigtignok er et Menneskes Liv, i og for sig betragtet, lad det ogsaa vare nok saa længe, lad det nok saa meget overskride den sædvanlige Levetid, dog kun et kort Tidsrum i Aarhundredernes Løb, kun en flygtig Skygge, som drager forbi (Ps. 38, 7). Men hvor forskjelligt tager ikke et Liv sig ud i det guddommelige Forsyns Planer, et Liv, som blev givet Sjælen til jordisk Løbebane, i hvilken den skal tilkæmpe sig det højeste evige Gode, i hvilket den skal arbejde og stride for Guds Ære og Næstens Vel. Med Rette siger den h. Ambrosius: »Ikke korte men lange maa man kalde de Dage, som Gud fastslaar med det samme Maal, hvormed han har maalt Himlen.« (Ambros. in Ps. 38. n. 21.). Og naar dette gjælder for ethvert Menneskeliv, saa gjælder det navnlig om Pavens, om Kirkens øverste Biskops Liv, om *hans* Liv, til hvis Kjærlighed Herren har anbetroet sin dyrebareste Brud, til hvis faderlige Omsorg han har anbetroet sin Hjord. Uden Tvivl er dette Liv stillet under Himlens særegne Varetægt og Beskyttelse, hvad den h. Fader jo ogsaa erklærer i sin Hyrdeskrivelse af 8. Sept. d. A. »Med særegen Tak,« saaledes siger han, »tilskrive Vi Marias Forbøn den Gunstbevisning, at det forundes Os om kort Tid at fejre den halvtresindstyvende Aarsdag for vor biskoppelige Konsekration. Noget Stort er det sandelig, at der er forundt Os et saa langt Tidsrum i Hyrdeembedet, som Vi under daglige Bekymringer forvalte indtil denne Time i Ledelsen af hele den kristelige Hjord . . . . Af vore Børn, hvis Kjærlighed og Iver for Os er bekjendt, vente Vi ikke saa meget Lykønskninger og Hædersbevisninger, men fremfor alt inder-

lige Taksigelser til Gud og indstændige Forbønner.« Ja, elskede Diöcesanere, hvilke Taknemlighedsfølelser overfor Gud og hans faderlige Omsorg for Kirken maa ikke opfylde vore Hjærter, naar vi overveje, at Kristi Statholdere netop i vort Aarhundrede have naaet en saa høj Alder og ført Kirkens Ror saa længe! I Kirkens Ungdomsalder blive Paverne hurtig bortrevne af de rasende Førfølgelser, for at ikke blot deres Lære, men ogsaa deres Blod maa tjene Kirken til Udsæd. I Middelalderen skiftede den h. Petrus' Efterfølgere med en lignende Hurtighed, »fordi«, som den hellige *Petrus Damiani* siger, »Herren vilde aabenbare alle de jordiske Tings Forgængelighed ved deres Exempel, som vare naaede til Ærens højeste Tinde, og for at Menneskeslægten ligesom et Træ, der ser sin Top og sin Krone styrte saa let, maatte skjælv af Frygt indtil de fjærneste Kviste og Grene« (St. Petrus Damiani. Epist, 17. ad Alexandr. II.). Aarhundredet, i hvilket vi leve, har andre Fornødenheder. Overfor den sønderrevne Tilstand, hvori alle jordiske Forhold befinde sig, overfor de mangehaande Omvæltninger og Forviklinger, overfor de store Farer og skiftende Strømninger er frem for alt Stabilitet i Kirkens Styrelse nødvendig. Med Rette se vi derfor i den lange Regeringstid, som er forundt vor Tids Paver, en særegen Naadegave fra det guddommelige Forsyn. Tilvisse er Herren stedse med sin Kirke og leder den ad vekslede Veje gennem Aarhundrederne til dens evige Maal. Lad ogsaa det synlige Overhoved skifte indenfor et kortere eller længere Tidsrum, det usynlige Overhoved *Jesus Kristus* vedbliver stedse at være det samme og aabenbarer sin stadige Nærværelse i Kirken ved sin underfulde Beskyttelse midt under alle Storme og Lidelser. Men ligesom Naaden paa ingen Maade ophæver eller tilintetgjør Naturen, men bygger paa samme og bruger dens Kræfter som Redskaber, saaledes betjener Her-

ren sig ogsaa af de naturlige Midler, for at anvende dem til Virkeliggjørelsen af sine guddommelige Planer. Vor Tid, der ligesom drives af »Forvildelsens Aand« (Is. 29, 24.), iler rastløs fremad, uden at agte paa de Farer og Klipper, som øjnes alle Vegne. Det er derfor en stor Naade for Kirken, at Styrmanden, som skal føre Petri Skib gennem Storme og Bølger, er bleven moden ved de Erfaringer, han har høstet i Løbet af en lang Regeringstid, er bleven øvet i at bedømme Tidens Tegn, er bleven vænnet til Kampen mod Vind og Vove og saaledes tjener som et i Henseende til Visdom og Klogskab prøvet Redskab for Kirkeskibets guddommelige Styrer.

Paa denne naadefulde og næsten vidunderlige Styrelse af det guddommelige Forsyn henledes vor Opmærksomhed i Anledning af vor h. Faders Jubilæum. Tilsyneladende opslidt af de mangfoldige og svære Arbejder i et stort Bispedømme i Løbet af tre og tredive Aar, traadte han i sit 68. Leveaar ind i det Konklave, i hvilket en Pave skulde vælges. Da det nu straks viste sig, at Valget vilde falde paa ham, tog han Ordet og bad Kardinalerne om dog at rette deres Blikke paa en anden: han følte sig saa svag og lidende, at han maatte frygte for, at det hellige Kolleg, saafremt han blev valgt, vilde blive nødsaget til atter om en Maaned at træde sammen i et nyt Konklave. Og dog var det Guds Raadslutning, netop at kalde ham til at være Kirkens Overhoved, og at overdrage til den svage Olding den mest ophøjede Værdighed, men ogsaa den mest trykkende Byrde, i en Alder, i hvilken Andre længes efter velfortjent Hvile. I Kardinalernes Valg anerkjendte Kardinal *Pecci* da den guddommelige Villie; og nu opfyldte Herren paa ham Profetens Ord: »De Unge skulle blive trætte og vansmægte, og de Stærke skulle falde af Udmattelse; men de, som stole paa Herren, skulle fornye deres Kraft, de skulle faa Vinger

som Ørnene, de skulle løbe og ikke vansmægte, de skulle gaa og ikke blive trætte« (Js. 40. 30. 31.).

Forsynets naaderige Styrelse aabenbarer sig ikke blot i den høje Alder, som Pave *Leo XIII* har naaet, og i hans Regerings Varighed, hvis Længde paa en saa lykkelig Maade skuffede hans egne Bekymringer, men ogsaa i hans herlige Virksomhed og i de storartede Resultater, han har opnaaet i sit Pontifikat. Det bør være Børnenes Taknemlighed tilladt, at rose deres Fader, for derved at lovprise Gud, som har skjænket sin Familie en saadan Fører og Styrer i Nødens og Trængselens Dage. Da den store *Pius IX* lukkede sine Øjne i Døden, blev mangt et fromt Hjærte opfyldt af Smerte og Ængstelse. Man nærede rigtignok ingen Frygt med Hensyn til Kirken; thi Herren er dens Værn, og Jesus Kristus har givet os sit guddommelige Ord paa, at han vil forblive hos den indtil Tidernes Ende. Men derimod spurgte mange forsagte Sjæle, hvem der vel under Dattedens yderst farlige og forviklede Forhold vilde være skikket til, at tage Byrden paa sine Skuldre; hvem der vel vilde have Mod til, at varetage det øverste Hyrdeembede. Da gik i Opfyldelse det trøstefulde Ord, som Herren fordem lod forkynde sit bedrøvede Folk ved Profeten Jeremias: »Jeg vil give Eder Hyrder efter mit Hjærte, som skulle føre Eder med Visdom og Kundskab« (Jerem. 3, 15.).

Denne Hyrde efter Guds Hjærte have vi faaet i vor ærefuldt regerende Pave. Stillet som Guds Vogter paa Sions Tinde, paa Kirkens højeste Varde, har Kristi Statholder i Løbet af 15 Aar uophørlig forkyndt for Fyrsterne og Nationerne Guds evige Visdoms Love til Menneskenes Frelse, Evangeliets himmelske Lærdomme. Straks ved sin Ophøjelse paa den apostoliske Stol rettede *Leo XIII* sit Blik paa dette ophøjede Maal for sin Overhyrde-Virksomhed. »Fremfor alt erklære Vi højtideligt i Eders Nærværelse,« sagde han i sin første

Tale til de forsamlede Kardinaler, »at Intet skal under Udøvelsen af det apostoliske Embede ligge Os mere paa Hjærte, end med den guddommelige Naades Bistand at rette Vor Omsorg paa at bevare den katholske Trosskat ukrænket, trofast vaage over Kirkens og den apostoliske Stols Rettigheder og bære Omsorg for Alles Frelse. I denne Opfyldelse af Vore Pligter ere Vi rede til ikke at unddrage Os fra nogen Anstrengelse, ikke at undvige nogen Ubehagelighed, og aldrig at lade det komme dertil, at Vi skulde skatte Vort Liv højere end Vort Embede« (Allocut. af 28. Marts 1878).

Dette er hans Regeringsprogram, og han er bleven det ubrødelig tro. Trods Pavedømmets vanskelige Stilling, idet det, berøvet al verdslig Magt og Bistand, endnu kun har sin Støtte i Troen og i det katholske Folks frivillige Lydighed, rejste Pave Leo sig som den højeste Lærer, idet han oplyst af Himlen og med apostolisk Frimodighed forkyndte hele Verden de kristelige Sandheder og Pligter.

Saaledes bleve hine herlige *Rundskrivelser* til, som altid ville vedblive at være hans Pontifikats Hæderskrone, og i hvilke han viser, at ingen af vor Tids Fæder, ingen af det kristelige Livs Fornødenheder undgaar vor fælles Fæders Øjne eller Hjærte, men at han meget mere formanende og advarende hæver sin Stemme overfor Alt, hvad der bevæger Verden og angaar Menneskeslægten's Velfærd.

Vor Tids Hovedonder ser Leo XIII (Encycl. »Inscrutabili Dei consilio« af 21. April 1878) med Rette i den ustraffede offentlige Fornægtelse af de højeste Sandheder, i Fjendskabet mod alt Evigt og Overnaturligt, i Modstanden overfor den retmæssige Øvrighed, i Ringagten for de Love, som værne om Sæderne og Retfærdigheden og endelig i den rastløse, umættelige Begjærlighed efter forgængelige Goder og Glæder. Aarsagen

til disse Onder finder han fremfor alt deri, at man undergraver og ringeagter Kirkens højeste og helligste Autoritet, som i Jesu Kristi Navn og paa hans Befaling skal vejlede Menneskene og som beskytter og vaager over enhver anden retmæssig Autoritet. Den offentlige Samfundsordens Fjender kjende ogsaa meget godt denne Kirkens Betydning. For desto sikrere at ødelægge Samfundets Grundpiller, rette de derfor deres Angreb i første Linie uophørlig imod Guds Kirke, overøse de den med skjændige Bagvaskelser, som om den var en Fjende af Staterne og af den sande Kultur, søge de navnlig at undergrave Pavens højeste Autoritet, i hvem de netop se Sandhedens og Rettens urokkelige Værn og Forsvarer.

Og dog er Kirken, hvad den h. Fader videre udvikler, Folkenes og Staternes største Velgjører. Ved Kirken var det, at Evangeliets Ord alle Vegne har udbredt Sædelighed, sand Frihed, Lys og Velfærd, fremmet og plejet Kunst og Videnskab, udfoldet Kjærlighed og Barmhjærtighed under Korsets Fane. Ihukommende deres ophøjede Kald, have netop Paverne i Aarhundredernes Løb ikke undraget sig fra Arbejde og Anstrængelser, ikke skyet tilbage for Kampe og Gjenvordigheder, for at fremme Folkenes Frelse. Med Øjnene opløftede imod Himlen, have de hverken ved Trusler eller ved Smiger ladet sig forlede til at vige bort fra Pligtens Vej. I Tidernes Storme og under Folkenes Forbiklinger var den apostoliske Stol et lysende Fyrtaarn, et fast Anker, Kjærlighedens og Samdrægtighedens Baand mellem de fjærestliggende Nationer, det fælles Midtpunkt, hvorfra Troens Lærdomme og Fredens Raadslagninger udgik. Men skulle disse Velgjerninger forblive Verdens sikre Ejendom, saa maa den h. Stol atter være i Besiddelse af den fulde Frihed i Udøvelsen af sine ophøjede Pligter, for at den kan gjøre og lære Alt, anordne og forbyde Alt, hvad der er nødven-

digt, for at opretholde Kristi Hjord i Sandhed og Dyd og beskytte den imod alle Vildfarelser.

I disse korte Omrids har den h. Fader udkastet den store verdensforløsende Plan, paa hvis Virkeliggjørelse han uophørlig arbejder. De andre Rundskrivelser danne ligesom de udvalgte Bygningstene, som Aar for Aar føre den kristelige Gjenopbyggelse af det menneskelige Samfund videre. Vi ville nu kaste et kort Blik paa de enkelte Rundskrivelser.

De *socialistiske* og *kommunistiske Lærdomme* ere vor Tids store Fare; de aabne Udsigter til en ny Verdensordning, i hvilken al Uretfærdighed, al Ulighed i Henseende til Ejendom skal forsvinde og Alle skulle faa lige stor Del i denne Jords Lykke og Goder. Og dette drømte Fremtidsbillede, som rigtignok aldrig kan opnaas, virker desto mere forførende, jo mere Fattigdom og Nød vænner sig til at rette Blikket, der søger om Hjælp, alene imod Jorden. — Overfor disse Farer hæver Leo XIII advarende sin Stemme. Han viser, hvorledes Socialismen ikke tilsigter andet, end Omstyrningen af det kristelige Samfund. Den er en Fare for Statens Autoritet og Bestaaen saa vel som for Kirken og Familien. Idet Kirken erklærer den retmæssige Besiddelse af jordiske Goder for uantastelig, fremhæver den tillige, at Barmhjærtighed og kristelig Kjærlighed er en Pligt, og bestræber sig paa alle Maader for, at lindre de Fattiges haarde Lod, men fremfor alt henviser den til *ham*, som »uagtet han var rig, for vor Skyld blev fattig, for at vi skulde vorde rige ved hans Fattigdom« (Encycl. »Quod apostolici muneris« af 28. Dec. 1878.).

Den legemlige Nød er imidlertid kun Anledningen til de socialistiske Vranglærdomme og omstyrtende Bestræbelser; deres Næring faa de fra den aandelige Forkommenhed, som hidrører fra den daglig voxende Begrebsforvirring og Ugudelighed. Tidens Retning, som er bleven fremmed for Gud og Kirken, søger at øde-

lægge de aabenbarede Sandheders Grundpiller ved Hjælp af de Vaaben, som den laaner hos en ensidig og paa Grund af Parti-Interesser forfalsket Videnskab. Hvorledes kunde vel Kristi Statholder tie her? I Betragtning af vor Tids Fornødenheder gik Leo XIII's Bestræbelser derfor ud paa, at fremme Studiet af Filosofien og Naturvidenskaberne. For at vi kunne være i Stand til at øse af en ren og uforfalsket Kilde, henviser han os til Fortidens store Lærere som Førere og Vejledere (Encycl. »Æterni Patris« af 4. Aug. 1879.

Ved sin ivrige Bøn, ved sin dybe Indtrængen i alle Videnskabernes Spørgsmaal er navnlig den h. *Thomas af Aquin* bleven et lysende Exempel for alle Tider. Han betegnes med Rette af den h. Fader som et uovertruffet Mønster paa en kristelig Forskningsaand og en troende Videnskabelighed.

Men, kjære Diöcesanere, forgjæves vilde den menneskelige Aand anstrænge sig i Dyrkningen af sand Videnskab til Samfundets Frelse, saafremt den af Gud indstiftede Orden i Familien og i Staten udsættes for Farer eller ødelægges. Samfundets vedblivende Værdighed hviler paa Familien og paa de Love, som Gud har givet den. Derfor fremstiller den h. Fader nu for os den guddommelige Visdoms og Barmhjertigheds Plan ved Indstiftelsen af Ægteskabet. (Encycl. »Arcanum divinæ sapientiæ« af 10. Februar 1880.) Da Gud den himmelske Fader, »kundgjorde os sin guddommelige Villies Hemmelighed, for i Kristus, hans menneskevordne Søn, at forny Alt i Himlen og paa Jorden,« (Ephes, 1, 9--10.) lod han nyt Liv flyde ind i alle det menneskelige Samfunds Indretninger. Frem for alt blev Ægteskabet ført tilbage til sin oprindelig Enhed og Uopløselighed og ophøjet til et Sakramentes Værdighed. Af det skal fremgaa Guds Børn, en ren og hellig Slægt, som indvier sig til Guds Tjeneste og under Kirkens moderlige Vejledning og Omsorg bestræber sig for at

opnaa det evige Liv. Naar de kristelige Ægtefæller stedse have dette ophøjede Maal for Øje, bliver Ægteskabet en Kilde til Velsignelse, Velfærd og Fred for Samfundet. Ordenens og Lydighedens Aand hersker i det og gennemtrænger herfra hele det offentlige Liv. Med Rette viser Leo XIII, at Paverne ikke blot have forsvaret Religionen, men ogsaa selve det menneskelige Samfund, naar de i Aarhundredernes Løb trods Farer og Forfølgelser søgte at værne om Ægteskabets Hellighed, og at Ægteskabets religiøse Karakter, Grundloven for dets Enhed og Uopløselighed, derfor mest angribes af *dem*, som true Statens Samfundsorden og gjerne vilde sikre det fordærvede Hjertes Lidenskaber Tilfredsstillelse.

Som Familien, saaledes hviler ogsaa det menneskelige Samfund paa guddommelig Autoritet. Efter at man havde bestridt Kirkens Rettigheder og hemmet dens heldbringende Virksomhed, vovede man ogsaa at bekæmpe den retmæssige Autoritet i Staten. Folket, saaledes paastod man, er Autoritetens eneste Kilde, og Kongerne, Magtens højeste Bærere i Nationen, besidde og haandhæve den kun ifølge Folkets Overdragelse; de kunne derfor ogsaa efter Behag og paa en vilkaarlig Maade berøves deres Stilling. Disse omstyrtende Lærdomme bare fordærlige Frugter, og mere end én Gang have vi i vor Tid været Vidne til Statsomvæltninger og til forbryderske Attentater mod Fyrsterne. En stigende Usikkerhed hemmer den rolige, frugtbringende Udvikling af Livet blandt Nationerne.

Burde Kristi Statholder ikke overfor alt dette oplyfte sin Røst, for at forkynde den katholske Lære om Autoriteten? Enhver retmæssig Myndighed, saaledes erklærer Leo XIII i sin Rundskrivelse (Encycl. »*Diuturnum illud*« af 29. Juni 1887) om Statens Myndighed og Magt, kommer fra Gud. Om ogsaa Folket ved sit Valg bestemmer Myndighedens Bærere, saa har deres

Autoritet dog ikke sin Grund og Oprindelse i Folkets Villie, men den forundes dem af Gud. »Ved mig,« siger Herren, »regere Kongerne og anordne Lovgiverne, hvad der er ret. Ved mig herske Fyrsterne og øve Magthaverne Retfærdighed« (Ordsp. 8, 15. 16). »Laaner Øren, I som herske over Folkenes Mængde; thi af Herren er der givet eder Herredømme og Magt af den Allershøjeste« (Visd. 6, 3. 4.). Intet Menneske kan alene af sig selv binde Andres fri Villie, det er Gud alene, som meddeler denne Myndighed. Derfor skriver Apostelen: »Der gives ingen Myndighed uden af Gud, og den som er, har Gud anordnet« (Rom. 13, 1.), Af disse Ord ses Fyrsternes ophøjede Værdighed, saa vel som Undersaatternes Pligt.

Hvor falsk og onskabsfuld maa derfor den Anklage være, at Kirken ved sin Indflydelse søger at tilrive sig ogsaa Fyrsternes verdslige Magt! I sin Rundskrivelse (Encycl. »Immortale Dei« af 1. Nov. 1885) om den kristelige Statsforfatning henviser den h. Fader til Frelserens Skjæbne, som Kirken deler med ham, da han ogsaa falskelig blev erklæret for en Folkeoprører og en Fjende af Kejseren, og viser derefter, hvorledes Kirken i Sandhed lærer, at den verdslige Myndighed kommer fra Gud, og at Alle ere forpligtede til at adlyde den, ikke af Tvang, men af Samvittighedspligt. Derfor burde Staten understøtte og fremme Kirken i dens Virksomhed.

Men vor Tids Grundvildfarelse, som forklarer alle de aandelige og sædelige Udskejelser, er *den falske Opfattelse af Friheden*. Derfor minder den h. Fader om Frihedens sande Begreb (Encycl. »Libertas« af 20. Juni 1888.). »Friheden,« siger han, »denne herlige naturlige Gave, som tilhører alle med Forstand og Fornuft begavede Væsener, skjænker Mennesket det Fortrin, at han er Herre over sine Beslutninger og Gjæringer, Men det kommer hovedsagelig an paa,

hvorledes dette Fortrin bliver brugt, fordi de største Onder hidrøre fra Frihedens Brug. Endskjønt Kirken stedse har skattet og højagtet den sande Frihed og den menneskelige Værdighed, gives der dog Mange, som sigte, at Kirken er en Fjende af den menneskelige Frihed. Denne Anskuelse hviler paa en falsk Opfattelse af selve Friheden. Friheden ligger i Villien; men Villien tør ikke blindthen træffe sine Afgjørelser, den maa følge Fornuftens Lys. Betragter man nu Friheden i enkelte Personer eller i deres Fællessamfund, hos Magthaverne saa vel som hos de Undergivne, saa kræver den overalt med Nødvendighed at adlyde en højeste og evig Fornuft, og denne er ikke noget andet end den befalende og forbydende Guds Autoritet. Denne Guds højst retfærdige, befalende Myndighed over Menneskene ophæver eller indskrænker paa ingensomhelst Maade Friheden, men beskytter og fuldender den. Thi Væscernes sande Fuldkommenhed bestaar i, at de stræbe efter deres Maal og naa det. Men det højeste Endemaal, som den menneskelige Frihed skal bestræbe sig for at naa, er Gud. Den borgerlige og politiske Frihed skal bedømmes efter denne ophøjede Sandhed, som Fornuften lærer os og Evangeliet har fremstillet i et klarere Lys; dens trofaste Efterfølgelse betrygger alene Endrægtigheden i Staten og Folkenes Fred og Velfærd.

Har Kristi Statholder hidtil undervist de Troende om Brugen af den sande Frihed efter Evangeliets Grundsætninger og overalt betonet Nødvendigheden af en Tilbagevenden til Kristendommens Grundsætninger, saa viser han nu Katholikerne, hvorledes de skulle iværksætte deres Frihed i det borgerlige Liv, og hvilke Pligter, de have at opfylde i Staten. (Encycl. »Sapientiæ Christianæ« af 10. Jan. 1890.) Kjærligheden, vi skyldte Kirken som Kristi Brud og vor aandelige Moder, staar paa ingensomhelst Maade i Modstrid med den Kjærlighed, som enhver retskaffen Borger bør nære til sit Fæ-

dreland. Vi bør elske vort jordiske Fædreland, hvor- med vort jordiske Liv er sammenvoxet, men endnu inderligere Kirken, hvem vi have at takke for Sjælens overnaturlige Liv; thi det er billigt og ret, at vi givde de overnaturlige Goder Fortrinet fremfor de jordiske. Men vi tør aldrig oversé, at den overnaturlige Kjærlighed til Kirken og den naturlige Kjærlighed til Fædrelandet ere Tvillingsøstre, som begge have deres Grund og Oprindelse i Gud. En Modstrid imellem dem er altsaa umulig. Den overnaturlige og den naturlige, den religiøse og den politiske Orden hører sammen efter deres Natur, om ogsaa begge ere selvstændige indenfor deres specielle Formaaes Grænser; og desto sikrere og fredeligere ville begge naa deres specielle Formaal, jo samdrægtigere Kirke og Stat virke sammen til det fælles Vel.

Idet han med aarvaagent Øje følger Tidsbegivenhederne fra den ophøjede Varde, hvorpaa Guds Forsyn har stillet ham, kunde Leo XIII ikke være ligegyldig overfor de Farer, som true Samfundet fra Arbejdernes nuværende Stilling. Paa Grund af Industriens Udvikling og de forbedrede Arbejdsredskaber, paa Grund af Konkurrencens umaadelige Stigning og den uindskrænkede Frihed paa alle Industriens og Handelens Omraader have Forholdene blandt de besiddende Klasser og Arbejderne væsentlig forandret sig. Kapitalen er ophobet i Hænderne paa nogle faa Besiddende, medens den store Mængde er fattig og kæmper med Nød og Elendighed. Af disse Forhold er der fremvoxet en social Kamp, som er desto farligere for Menneskeslæg- tens Fremtid, jo mere Vantro og Gudsfornægtelse tra- gter efter at overtage Førerskabet i denne Kamp.

Som en Sagfører for de fattige og arbejdende Klasser i Lighed med den h. Laurentius viser Leo XIII nu i sin Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet (Encycl. »Rerum novarum« af 17. Maj 1891), at den Hjælp,

som de socialistiske Lærdomme give Arbejderne Haab om, kun vilde styrte dem i endnu større Ulykke. En Forbedring af deres Stilling kan ene og alene opnaas ved en almindelig Tilbagevendende til Kristi Kirkes Lærdomme. Dens Lærdomme og Bud bringe Arbejdere og Besiddende til at opfylde deres gjensidige Forpligtelser og navnlig til at overholde Retfærdighedens Pligter. Det er Arbejdernes Pligt, trofast og fuldstændigt at forrette det Arbejde, hvortil de frivilligt og ved en retfærdig Overenskomst have forpligtet sig, ikke at tilføje Arbejdsgiverne Skade hverken i Henseende til deres Gods eller Person, at afholde sig fra alle Voldsomheder i Hævdelsen af deres Rettigheder, ikke at stifte Oprør i nogetsomhelst Tilfælde, eller at indgaa Forbindelser med slette Personer, som foregjøgle dem bedragerske Forhaabninger, men kun berede dem bitre Skuffelser og Elendighed. — Men Leo XIII foreholder ogsaa de Besiddende og Arbejdsgiverne Kristi Lære om deres Pligter. Arbejderne tør ikke betragtes og behandles som Slaver; deres personlige Værdighed, der er adlet ved deres Værdighed som Kristne, skal stedse holdes i Ære. Haandværk og Arbejde fornædres og vanæres ikke. Men fornærende og vanærende vilde det være, at udbytte Menneskene blot til egen Vinding og at taxere deres Værd efter deres Arbejdskræfter. Kirken tilraaber fremdeles Arbejdsgiverne: »Tager tilbørligt Hensyn til Arbejdernes aandelige Velfærd og religiøse Fornødenheder; I ere forpligtede til at forunde dem Tid til Opfyldelsen af deres religiøse Pligter; ligesaa lidt som I tør udsætte dem for legemlige Farer under Udførelsen af deres Gjerning, tør I udsætte dem for Forførelse og sædelige Farer.«

Som Kirken selv bestræber sig for i sine Institutioner og Foreninger at lindre Arbejdernes og alle de Fattiges Nød og Elendighed, saaledes indprenter den

dernæst ogsaa sine Børn Barmhjærtighedens Pligt, for at Kjærligheden, som er »Fuldkommenhedens Baand,« maa forsones Alle. Man tør i første Linie vente sig Samfundets Frelse af den fuldtud virksomme Kjærlighed, af hin kristelige Kjærlighed, der, som alle Dyders Herskerinde og Dronning, stedse er beredt til at opofre sig for Næstens Velfærd, og som er den kraftigste Modgift imod Hovmod og Egenkjærlighed, og hvis guddommelige Billede og Virksomhed Apostlen Paulus har fremstillet med de Ord: »Kjærligheden er taalmodig; den er velvillig; den søger ikke sit Eget, den taa-ler Alt, den fordrager Alt« (1. Kor. 13, 4—7.).

Det, elskede Diöcesanere, er de udvalgte Bygningstene, som den h. Fader daglig fremdrager af de af Gud aabenbarede Sandheders rige Gruber, for at de maatte tjene til Gjenopbyggelsen af det kristelige Samfund. Sandelig, Herren har i ham givet os en Hyrde efter sit Hjærte, som leder os med Visdom og Kundskab!

Med taknemlig Glæde maa vore Hjærter ogsaa opfyldes, naar vi overveje, hvad den h. Fader har gjort for Kirken selv, for dens Udbredelse og enkelte For-nødenheder. For at det kristelige Liv kunde blive styrket og udtolde sig, for at gjøre Buddet om kristelig Afholdenhed og Mønsteret paa en kristelig ordnet Levevis gjældende overfor vor Tids Nydelsessyge og Sanselighed, anbefalede han de Troende *den h. Franciskus tredie Orden*.

Aarlig forsamler han os i *Rosenkransbønnen* til Betragtningen af vor Forløsnings Hemmeligheder og til den h. Gudsmoders Forherligelse, for levende at fremstille for vore Øjne den kristelige Fuldkommenheds Maal og Forbillede. Til enhver Tid sørgende for Guds Kirkes ydre Fuldendelse, gjenoprettede han *den hierarkiske Ordning* paa de Steder, hvor den var falden som et Offer for Tidens Ugunst, eller oprettede den

der, hvor Evangeliets Sædekorn havde fæstet Rod. Som den gode Hyrde, der ved sit Exempel gav ham Anvisning paa at opsøge de fortabte Faar, glemte han aldrig *de vildfarende og fraskilte Brødre*, men søger stedse at føre dem tilbage til den Sti, hvor Jesus Kristus vil forene alle Sine. Fuld af Medlidenhed og apostolisk Iver hviler hans Øje paa *Afrikas* ulykkelige Folkelag; han hæver sin Røst for dem og begejstrer de Troende for dette Kjærligheds- og Trosværk. Skjønt han selv er fattig og henvist til sine Børns Understøttelse, afhjælper han Fornødenhederne blandt Troens Sendebud saa vel som Nøden blandt de Ordensfolk, som ere fordrevne fra deres Klostre. Med faderlig Kjærlighed elsker han alle sine Børn, lytter til ethvert Nødraab fra deres Side og nærer den samme Omsorg for dem alle, for at styrke og befæste Troen og for at bevare eller hidkalde Fredens Velsignelser. Trænger det til særegne Beviser? O, Elskede i Herren, ville I nogensinde kunne glemme, hvad Leo XIII i sin Hyrdeomsorg har gjort, baade for at styrke og glæde Eder?

Maa vi, elskede Diöcesanere, ikke betragte dette 50aarige Bispejubilæum som en Paamindelse om at være taknemlige? Og hvor findes der vel et Barn af Guds Kirke, som kunde og vilde lukke sit Øre for denne Paamindelse? Nej, saa rig den ærværdige Jubelolding paa Petri Stol er paa Kjærlighed til os, saa rige ville og skulle ogsaa vi være paa Taknemlighed imod ham. Men hvilke Beviser paa Taknemlighed og Hengivenhed, han frem for alt venter sig af os, kunne vi lære af hans sidste Hyrdeskrivelse:

»Vi anmode det kristelige Folk, som forretter deres Bønner foran den h. Gudsmoders Altre, om dets Forbønner baade for den af Tidens Storme truede Kirke og for Os selv, som i en allerede fremrykket Alder, svækket af Møjsommeligheder, indviklet i de største Van-

skeligheder, blottet for menneskelig Hjælp, maa føre Kirkens Ror. Til *Maria*, den mægtige og gode Moder, sætte Vi tillidsfuldt Vort Haab, som voxer Dag for Dag og opfylder Os med altid større Glæde« (Encycl. »Magnæ Dei matris.« af 8. Sept. 1892).

I Følge denne den h. Faders Opfordring ville Vi ogsaa give Eder Lejlighed til i Anledning af Jubilæet at knæle sammen med Os foran Altrene, for at bøn-falde Gudmennesket, som er tilstede der i Tabernaklets Helligdom, om at trøste og beskytte Sin Statholder paa Jorden og at frugtbargjøre hans ypperstepræstelige Embede paa os selv og paa alle Mennesker.

Vor Kjærlighed og Taknemlighed vil dog ikke blive staaende derved. Vi kjende hans vanskelige Stilling; man har berøvet ham de timelige Midler til Styrelsen af det udstrakte Gudsrige, som han staar i Spidsen for; men hans Hyrdeembedes timelige Fornødenheder ere forblevne bestaaende, ja, paa Grund af Tidsforholdene ere de endog blevne forøgede. Allerede i mange Aar have vi indsamlet vore Kjærlighedsgaver i Form af »Peterspenge«, for derved at understøtte den h. Fader, for at han ogsaa nu i sin hjælpeløse Stilling kan hævde sin Plads i Verden og opfylde sin store Opgave til Bedste for Menneskeslægten. Bliver ikke trætte i Opfyldelsen af denne Kjærlighedspligt overfor den h. Fader, ligesom han heller ikke bliver træt i Opfyldelsen af sit ypperstepræstelige Embede og i med trofast Kjærlighed at delagtiggjøre Eder i sin aarvaagne Omsorg som Kirkens øverste Hyrde. Barnehjertet kan ikke fejre denne vor fælles Faders Glædedag, uden ogsaa tillige at berede Faderhjertet Glæde ved særegne Tegn paa Kjærlighed og Taknemlighed. Vi fastsættte derfor en passende Dag, paa hvilke I kunne frembære eders Kjærlighedsgaver i Anledning af den h. Faders Jubilæum. Og Vi nære det tillidsfulde Haab at disse Kjærlighedsgaver ville svare til den barnlige

Taknemlighed og Hengivenhed, som I nærer mod den ærværdige Jubelolding.

Saa ville vi da, elskede Diöcesanere, forsamle os omkring ham og paa Jubilæumsdagen forene vore Bø-
ner med hans.

Medens han beder med den h. Martinus: »Herre, dersom jeg endnu er nødvendig for dit Folk, saa væg-
rer jeg mig ikke for at bære Overhyrde-Embedets
Byrde endnu længere,« ville vi bede: »Ja, Herre, han
er endnu nødvendig for dit Folk. Forlæng derfor hans
Levedage til Held for din Kirke og velsign os endnu
længe ved hans Haand, os, som du har gjort til hans
Børn, og som sætte deres Kjærligheds og Troskabs
gyldne Jubelkrans paa hans ærværdige Hoved, for
derved at ære og lovprise dig selv. Lad ham erfare
Sandheden af dine Ord hos Salmisten: »Fordi han
stoler paa mig, saa vil jeg udfrie ham og beskytte
ham, fordi han kjender mit Navn. Han kalder paa
mig, og jeg vil bønføre ham. Jeg er hos ham i Nø-
den, jeg vil frie og herliggjøre ham. Jeg vil mætte
ham med et langt Liv og lade ham skue min Frelse«
(Ps. 90. 14.—16). Amen.

***Nærmere Bestemmelser angaaende Højtideligholdelsen
af Hs. Helligheds Biskops-Jubilæum.***

- I. Det foranstaaende Hyrdebrev skal *Søndagen d. 8. Januar oplæses fra Prædikestolen* i samtlige Kirker og Kapeller i Vikariatet.
- II. I Anledning af Jubilæet, som falder paa *den første Fastesøndag*, skal der paa den forudgaaende Søndag *Quinquagesima* holdes en *Trettentimers Bøn* for den hellige Fader foran det exponerede allerhelligste Sakramente, baade for at takke Gud Herren for de mangfoldige Naadesbevisninger, som han har skjænket vor elskede h. Fader under hans

50aarige Episkopat, og for at bønfalde Gud om, at han fremdeles maa støtte ham med sin Almagts Haand. — Højmessen paa den nævnte Dag celebreres som højtidelig Votiv-Højmesse I. cl. de *Sma Trinitate in gratiarum actionem*. Aften-Andagten afsluttes med den ambrosianske Lov- og Takkesalme *Te Deum*. — I Votiv-Højmessen bør Messens og Taksigelsens Oration tages under *en* Slutning; derefter følger Orationen *de Smo Sacramento*.

- III. Paa samme Højtidsgang skal der under alle hh. Messer, saavel som ogsaa om Eftermiddagen, afholdes *en overordentlig Kollekt* af Kjærlighedsgaver til den hellige Fader. De Troende skulle allerede Søndagen forud paamindes derom; det overlades til de H.H. Sognepræster og Rektorer at lade Indsamlingen foregaa paa den bedste Maade.

Kjøbenhavn, d. 1. Januar 1893.

✠ **Johannes,**

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Under den aarlige *Takkeandagt*, som i Anledning af Aarets Slutning afholdes i den herværende Sognekirke, og som i Aar var særdeles godt besøgt, skjønt Vejret var alt andet end heldigt, meddelte den højærv. Sognepræst, Hr. Pastor *Braun*, ligesom i de foregaaende Aar en interessant Beretning om de kirkelige Forhold i det henrundne Aar. Denne Gang opstillede Pastoren i sin Prædiken navnlig en interessant Sammenligning mellem Forholdene i 1842, da Kirken indviedes, og nu, efter at 50 Aar ere henrundne. Hvilken Fremgang vor h. Kirke har gjort i

det forløbne halve Aarhundrede fremgik bl. a. af den Kjendsgjærning, som Pastor Braun fremdrog, at i 1842 havde de katholske skolebesøgende Børns Antal været ca. 30, medens der nu fandtes 450 Skolebørn. Lignende glædelige Resultater fremgik af de øvrige Sammenligninger, som paahørtes af Menighedens Medlemmer med udelt Interesse.

Rom. I det næste Konsistorium vil den h. Fader muligvis udnævne Jesuiten, Pater *Steinhuber* til Kardinal. Da Jesuiterne ogsaa aflægge Løfte om, aldrig at modtage en Prælatværdighed, maa Paven, naar han vil op-høje en Jesuit til Kardinalværdigheden, først meddele sin Beslutning til Jesuiterordenens General. Generalen kan da gjøre *Indvendinger*, saafremt Paven ikke udtrykkelig har erklæret, at alle Indvendinger ere frugtesløse. Først efter at Generalen, som for Tiden opholder sig i England, har sendt sit Svar til Rom, modtager Pater Steinhuber sin Udnævnelse. Pateren er navnlig i Tyskland og Østerrig meget kjendt som Dogmatiker og Moralthelog. Han bor i det tyske Kolleg i Rom, hvor han har virket i de sidste 10 Aar. P. Steinhuber er født i Tyrol den 11. Nov. 1825 og traadte ind i Ordenen i 1857.

— Mellem Republiken *Uruguay* (Sydamerika) og den h. Stol føres der for Tiden Forhandlinger om Oprettelsen af et *Konkordat*. Republiken har udnævnt Prælat *Trazusta*, Senator og Armé-Kapellan, til sin Repræsentant. I samme Øjemed vil ogsaa Ærkebis-koppen af Montevideo begive sig til Rom.

— Under Restaurations-Arbejderne i Kirken *St. Lorenzo in Panisperna*, hvor Leo XIII modtog den biskoppelige Konsekration den 19. Februar 1843*), har man fundet *den h. Birgittas Grav*. Graven befandt sig bag et Alter og bestaar af en *Marmor-Sarkofag* fra det *andet* Aarhundrede. I Følge Kanonisations-Akterne er det fastslaaet, at Sverriges hellige Fyrstinde, som boede i Nærheden af Kirken St. Lorenzo, døde i Rom og blev begravet i denne Kirke. Kun nogle faa Knokler fandt man i den inderste Kiste med en Indskrift, som erklærede, at disse Knokler vare den

*) Ved en Misforstaaelse er den 13. Februar i „den katholske Væggekalendar“ fejlagtig angivet som Dagen for Pavens 50aarige Bispejubilæum i Stedet for den 19. Februar.

h. Birgittas jordiske Levninger. Relikvierne bleve strax overførte til Lipsanoteket, hvor de hvile, indtil Kirken er istandsat. Den pavelige Kommission for Arkæologi er i Begreb med at underkaste Fundet en nøjagtig Undersøgelse, og Professor Maruchi vil lade Resultaterne af Undersøgelsen udkomme i Trykken.

— I Peterskirkens øverste Loggia arbejder man allerede paa at forberede den Sal, hvori de højtidelige *Salighedserklæringer* skulle finde Sted i Anledning af Pavens Jubilæum.

— »Det katholske Tysklands *Folkeforening*« vil i Anledning af Jubilæet lade udkomme et *Festskrift*, som skal trykkes i et Antal af 150,000 Exemplarer og uddeles til Folkeforeningens Medlemmer. Festskriftet behandler navnlig Leo XIII's *sociale* Virksomhed.

Berlin. Nytaarsaften døde Rigsdagsmanden, forh. Overretsråd *Peter Reichensperger*. Den Afdøde var født 1810 i Koblenz og studerede i Bonn og Heidelberg. I 1848 var han Medlem af den preussiske Rigsdag. Som Broderen *August Reichensperger* hørte han først til den liberale Opposition, siden 1852 til den »katholske Fraktion«, siden 1871 til »Centrum.«

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Januar. 1. Søndag efter H. 3 K. — 9. M., 10.

Ti., 11. O., 12. To., Oktavdage. — 13. F. Oktav af Epiphanie.

— 14. L. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 15. Januar 2. Søndag efter H. 3 K. — Jesu Navnefest.

Torsdag den 12. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for afd. Kand. Jens Brix-Hansen.

Den levende Rosenkrans. (Jomfruernes Forening) holder Møde med Exhortation Søndag den 8. Jan. Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel Søndag den 15. Januar Kl. 8.

Katholsk Afholdsforening fejrer offentligt sin 2aarige **Stiftelsesfest** Onsdag den 11. Januar 1893, Kl. 8 Aften, i Lokalet i Bredgade 67, 2. S. o. G. — Foredrag af højærv. Pastor v. Geyr. — Fri Adgang for Alle.

Unios Julefest med Børnelege og Juletræ fejres Søndag den 8. Januar Kl 7 $\frac{1}{2}$ i Restauratør Bocks Lokaler. Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Assemblé for de Voxne. Besøgende af Menigheden kunne deltage. Medlemmer betale 50 Øre, Besøgende 1 Kr. — Medlemmernes Børn have gratis Adgang.

Adgangskort faas hos og eventuelle Gaver til Julefesten modtages af

Alb. Hitzinger, Sølvgade 86.	Herm. Hoffmann, Kjøbmagergade 48.	A. V. Günther, Ahornsgade 17.
Jul. May, Kultorvet 16.	F. M. Jensen, Bredgade 64 4.	

Søndag den 15. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$: Astronomisk Foredrag af Hr. Observator C. F. Pechüle i Lokalet, Østergade 32. 1.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Måndag den 9. Jan. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Aften.

Den h. Barndomsforening. De indsamlede Medlemsbidrag bedes indsendte til Undertegnede inden den 25. Januar d. A. Tillige bedes angivet, om man ønsker Samlerlister, Optagelsesbilleder eller Medailler.

Kolding, d. 3. Januar 1893.

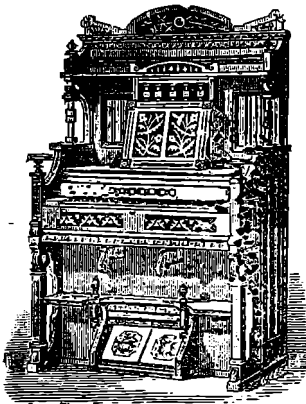
Clem Storp.

Undertegnede Elev af Dhrr. Fr. Rung og Bondesen modtager Elever i **Klaverspil** og **Theori**. Træffes fra Kl. 2—4 Gasværksvej 3. 4. Sal.

Josefine Hansen.

En Dame, som giver Elever Undervisning i Sprog, ønsker sig i **Pension** hos en dannet Familie i Menigheden. Billet, nrk. A nedlægges i Redaktionens Postkasse.

En dannet Pige søger Plads hos et større Herskab eller en enlig Dame som **Stuepige** strax eller til den første. Billet nrk. Stuepige i Redaktiionskassen.

ORGEL-HARMONIUMS

til Brug i Skoler, Kirker, Kapper, Missionssale samt i Hjemmet fra 150 til 4500 Kroner ÷ 10 pCt. Rabat mod Kontant. Leje og Afbetaling indrømmes. Foruden vort eget Fabrikat fører vi tillige Lager af **Estey's, Farrand & Votey's** og **Carpenters's** verdensberømte Harmonier.

Forlang vore illustrerede Prislister. Endvidere anbefales vort Lager af alle Slags Musik-Instrumenter.

Petersen & Steenstrup, Kjøbhv. V.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 3.

Søndagen den 15. Januar.

1893.

Indhold: Om Vejen til den kristelige Vished. Pave Leo XIII's Liv og Gjerning. Efterretninger fra Ind- og Udland: Frankrig. Italien. Tyskland. Berlin. Rom. Bekjendtgj.

Om Vejen til den kristelige Vished.

—o—

»**D**ansk Kirketidende« bragte ifjor en længere Artikel om »den kristelige Vished«, hvori det blev paa-
staaet, at »Pavekirken gjør Autoritetstroen til Princip, til Udviklingens Endemaal«, at »dens Brøde bestaar i, at den vil tvinge Alle til at blive staaende ved dens ydre Autoritet som sidste Vishedsgrund.« Tillige fremhævedes, hvor vigtigt det er, at enhver Kristen kan klare for sig og Andre, hvorpaa hans kristelige Vished grunder sig. Det Sidste er unægtelig sandt. Vor Tid er tvivlesyg, ikke mindst paa Religionens Omraade. Tvivlen søges paa mange Maader bragt ind i mange Sind. Den overhængende Fare maa muligst forebygges. Troens Grundlag maa befæstes i alle de Hjærter, hvori Troens Fasthed er i Fare for at rokkes. Den ka-

tholske Kirke løser denne Opgave ved at vise den sikre Vej, ad hvilken vi naa til den Overbevisning at kunne og maatte tro hvad Gud har sagt. Saa langt er det fra, at den fortjener den ovennævnte Bebrejdelse. Vi ville prøve paa i det følgende muligst fattelig at fremsætte hvad den katholske Kirke lærer om Grundlaget for eller Vejen til den kristelige Vished.

Vi Kristne bekjende: Jeg tror paa Gud Fader, den Almægtige; jeg tror paa Jesus Kristus, hans enbaarne Søn, Vor Herre, født af Jomfru Maria, død og opstanden; jeg tror paa den Helligaand. Tusinder have beseglet denne deres Tro med deres Blod. Vi Troende ere alle med Guds Hjælp rede til hellere at opofre vort Liv end at fornægte denne vor Overbevisning.

Hvordan ere vi naaede til den? Vi, som have haft troende Forældre, have vor gode Moder at takke derfor. Hun har lært os at bede Fadervor. Hun har forklaret det for os: »der oppe i Himlen er der En, som du ikke kan se; men han ser dig og hører alt hvad du siger ham; han holder af dig ligesom Fader og jeg holder af dig; han er din himmelske Fader. Han har skabt dig; han vil tage dig til sig; du skal engang være lykkelig hos ham. Derfor har han sendt sin Søn. Jesusbarnet i Julekrybben er Guds Søn, som er bleven Menneske for at kalde dig til Himlen. Gud selv har sagt os det; og hvad han siger, det er alt sandt. Bed daglig til din Fader i Himlen og til Jesus din Frelser.« Vi troede hvad Moder sagde os uden paa nogen Maade at tvivle derom; vi bad Fadervor og bad til Jesusbarnet.

Det var heldigt, at Moder tidlig begyndte med at undervise os saaledes. Vi kunde jo ikke tro paa Guds Ord uden i Forvejen at være overbeviste om, at der er en Gud til, at han er sanddru, og at han har talt til Menneskeslægten. Fortæller et mig ubekjendt Menneske, hvem jeg tilfældigvis træffer paa, en Del forunderlige

Ting, kan jeg ikke uden videre blive fri for al Mistanke, at det muligvis kunde være Opspind eller Overdrivelser. Skal jeg fæste Lid til hans Fortælling og holde den for sand, maa jeg først overbevise mig om, at den Fremmede er sanddru, d. e. at han ved nøje Besked med hvad han taler om, og at han ikke agter at sige andet end Sandhed. Det kan ikke være anderledes. Jeg tror hvad jeg ikke selv har erfaret eller indset; men hvad en Anden gaar i Borgen for. Men en paalidelig Borgen er kun den, der vides at kjende Sandheden og ikke at ville tale andet end Sandhed.

Det gjælder ogsaa om Troen paa hvad *Gud* har sagt, f. E. paa Treenigheden. Førend jeg kan tro, at Gud er treenig, maa jeg vide: 1) at Gud er sanddru, og 2) at han har sagt: jeg er treenig. Og da jeg ikke ser eller hører Gud, saaledes som jeg i det nævnte Tilfælde ser og hører den Fremmede, saa kræves der 3) at jeg allerførst bliver vis paa Guds Tilværelse.

Denne tredobbelte Overbevisning fik vi gennem vor Moders Forsikring: der er en sanddru Gud, og han har sagt os mange Ting, som vi ellers ikke vilde have nogen Kundskab om. Moderens Forsikring var os en uimodsigelig Avtoritet; vi kunde ikke tvivle paa, at hun vidste godt hvad hun lærte os, og at hun ikke sagde andet, end hvad hun vidste, var sandt. Støttede til Moderens Autoritet, vare vi visse om Guds Tilværelse, Sanddruhed og Aabenbaring. Nu kunde vi begynde at bede til ham og sige: »Gud, jeg tror alt hvad du har sagt; det er alt sammen sandt; jeg tror saaledes, at du er treenig, Fader, Søn og Helligaand og at Gud Søn er bleven Menneske. Jeg holder det med alle andre Kristne for sandt, fordi du har sagt os det.«

Men Moderens Autoritet alene vilde i Længden have været en for svag Forudsætning for vor Tro. Ej heller behøvede vi den i Længden. Altsom vi skred frem i den kristne Børnelærdom, indsaa vi mere og

mere af indre Grunde, at Moderen havde Ret. Der kom den Tid, da vi i Lighed med hvad Indbyggerne af Sichar (Joh. 4, 42) sagde til den samaritanske Kvinde, kunde sige til Moder: »jeg tror nu ikke længer for din Tales Skyld; thi jeg ved nu selv, at der er en Gud og at han, den Sanddrue, har talt til os.«

Causalitetsprincippet paatrænger sig hvert Menneske, saasnt hans Tankeliv vaagner. Barnet anvender det, længe før det bliver sig det bevidst. Ser Barnet et dejligt Maleri, spørger det: hvem har malet det? Det indser grant, Kunstværket forudsætter en Kunster, hver Virkning forudsætter en tilsvarende Aarsag, den store, dejlige Verden forudsætter en opfindsom og dygtig Bygmester, et Væsen, der har været til førend Verden. Det er den ene Vej, ad hvilken Mennesket kan naa til Overbevisning om en personlig Guds Tilværelse. Den anden er Samvittigheden. Om et ufordærvet Barn gjælder, hvad den hedenske Filosof Sokrates siger om sig i Platons Apologi, at han tidt, naar han var paa Nippet til at gjøre noget, mente at fornemme en Advarsel i sit Indre: du maa ikke gjøre det. Føler Barnet sig fristet til at lyve, opstaar den Tanke i det: »du maa ikke lyve, om end dine Forældre aldrig opdager, at du har løjet og aldrig straffer dig derfor; du har alligevel ikke Lov dertil. Der er En, der bliver vred paa dig, naar du gjør noget ondt. Denne din Herre hader al Løgn og alt Ondt.« Med andre Ord: Samvittighedens Advarsel involverer den Sandhed: der er en Herre over dig, og han er sanddru. Mennesket har først troet det paa Grund af sin Moders Forsikring; senere, naar Tankelivet udvikles, fatter det selv, at det forholder sig saaledes.

Denne katholske Anskuelse har en fast Støtte i St. Paulus's Lære. Han siger i Apostelhistorien 14, 15—17, at »den levende Gud, som har gjort Himmelen og Jorden og Havet og alle Ting i dem, ikke har la-

det sig selv uden Vidnesbyrd« for Hedningerne, skjønt han nok har ladet dem i de forbigangne Tider gaa deres egne Veje. Ved at gjøre dem godt, sende dem frugtbar Regn fra Himmelen og opfylde deres Hjærter med Glæde, har han tilstrækkelig givet dem sin Tilværelse til Kjende. Endnu bestemtere lærer han i Romerbrevet 1, 19—25, at Guds usynlige Væsen ligesom beskues fra Verdens Skabelse af og erkjendes af Skaberens Værker, saa Hedningerne ikke have nogen Undskyldning. Ja, Apostlen siger endog, at de ikke blot kunde erkjende den ene højeste Herre, men virkelig have erkjendt ham: »skjønt de kjendte Gud, saa ærede og takkede de ham ikke som Gud... De forventede den uforkrænkelige Guds Herlighed til Lighed med et forkrænkeligt Menneskes og Fugles og firfødede Dyrs og Ormes Billede... De forventede Guds Sandhed til Løgn og dyrkede og tjente Skabningen over Skaberen«. — Ligeledes lærer Apostelen, at Samvittigheden fører endog Hedningerne til Erkjendelsen af Gud som deres Lovgiver, naar han Rom. 2, 12—16 skriver, at Hedningerne, der ikke have Moseloven, ere dem selv en Lov, at de nemlig have Naturlovens Gjerning skreven i deres Hjærter, idet deres Samvittighed vidner med, for eller imod dem, saa de paa Dommedag ville blive straffede, naar de have syndet uden Moseloven mod Naturloven. En Lov forudsætter en højere staaende Lovgiver. Vor Fornuft er ikke sin egen Lovgiver, den er ikke »avtonom«, den tolker kun en Andens Bud, hvem den ved sig afhængig af. Teodiceen og Etikken udvikle de her skitserede Tanker og begrund dem dybere. Et udannet Menneske vil næppe være i Stand til nøje at analysere Indholdet af hvad Samvittigheden siger ham; men ogsaa han føler sig afhængig af et højere Væsen, der ved, at Samvittigheden byder ham: du skal! du skal ikke. (Sluttes.)

Pave Leo XIII's Liv og Gjerning.

—o—

Den 19. Februar fejrer vor h. Kirkes Overhoved, Pave *Leo XIII*, sit 50aarige *Bispejubilæum*. I hele den katholske Verden, i alle fem Verdensdele vil denne sjældne Fest blive højtideligholdt paa en Maade, der svarer til den Kjærlighed, Hengivenhed og Ærbødighed, som Kirkens Børn i vore Dage nære overfor Kirkens synlige Overhoved. Et fremragende Træk i Katholikernes religiøse Liv i vort Aarhundrede er netop en enestaaende Kjærlighed og Hengivenhed overfor den h. Stol. De smertelige Begivenheder i Pavedømmets Historie, som vort Aarhundrede har været Vidne til: — kort før dets Begyndelse *Pius VI's* Død i Landflygtighed; i Begyndelsen af det *Pius VII's* uværdige Behandling og Fangenskab; i Midten af det *Pius IX's* tvungne Flugt til Gaeta, og i vore Dage den h. Stols Udplyndring og *Pius IX's* og *Leo XIII's* vanskelige Stilling — alle disse Begivenheder have ramt det katholske Folk i Hjærtet. Dets Kjærlighed til den h. Petri Efterfølgere er under disse Slag voxet til Begejstring. Og derfor ville mange Millioner i næste Maaned forene sig, for i trofast Hengivenhed at fejre den h. Faders Bispejubilæum. Desværre er det ham ikke forundt under de Forhold, i hvilke han lever, selv at højtideligholde Højtidsdagen paa en passende Maade. Kristenhedens Hovedstad vil ikke iføre sig sin Festdragt, som i gamle Dage; Engelsborg vil ikke forkynde Dagens Frembrud ved festlige Kanonskud. Men desto lydeligere Ekko vil hans Børns festlige Jubel fremkalde i hele Verden. Som et lille og beskedent Bidrag i denne Retning skal denne kortfattede Levnetsbeskrivelse gjælde. Maatte den blive modtaget af vore Læsere med det samme Sindelag, hvormed Forfatteren har nedskreven den.

I. Barn, Yngling og Præst.

Paa Vejen fra Rom til Anagni ser man oppe i Bjærgene Byen *Carpineto*, som rager frem mellem de graa Klipper. I denne By saa *Joakim Pecci*, den nuværende Pave, for første Gang Dagens Lys. Det er en anseelig lille By med ca. 5000 Indvaanere, men indesluttet i sig selv og afskaaren fra Samkvem med den travle Verden. Der findes kun faa Seværdigheder. Den mest fremragende Bygning er *Kirken*, hvori Leo XIII blev døbt. Den er lille og lav og bygget med Bagsiden op ad Klipperne. Af Kirkens Daabs-Protokol fremgaar, at vor h. Fader er født den 2. Marts 1810. Hans Fader var *Ludvig Pecci*, hans Moder *Anna Prosperi* fra det nærliggende Cori. To Dage efter Fødselen, den 4. Marts, den h. Pave og Martyr Lucius Festdag, modtog han Daabens h. Sakrament. Fadder var den daværende Biskop af Anagni, Msgr. Joakim Tosi, og efter ham fik Barnet Navnet *Joakim*. Paven havde fire Brødre og to Søstre. Familien Pecci er meget gammel, har i de sidste 300 Aar haft Bopæl i *Carpineto* og hører til Omegnens mest ansete og rigeste Familier. Man antager, at den stammer fra Siena, hvor Pecci'erne spillede en ikke ubetydelig Rolle i det 14. 15. og 16. Aarhundrede. En Gren af denne Familie hvis Overhoved hed Antonio Pecci, skal paa Pave Klemens VII's Tid, altsaa henimod 1523, være flyttet fra Siena til *Carpineto*.

I en bevæget og stormfuld Tid faldt den h. Faders Barndomsaar. *Napoleon* førte med Vold og Magt Herredømmet i Europa, med Jærnhand holdt han ogsaa Italien fast, og navnlig maatte Kirkestaten lide meget under hans Despotisme. *Pius VI.* var død den 29. August 1799 som Napoleons Fange i Valence; en temmelig almindelig Opstand blev fremkaldt paa den italienske Halvø; Franskmandene maatte rømme Kirkestaten, og den 3. Juli 1800 drog den nyvalgte Pave

Pius VII. ind i det befriede Rom. Men Fred og Ro vendte dog endnu ikke tilbage i det svært hjemsøgte Land. Napoleon strakte atter Haanden ud efter Kirkestaten; dens Forening med Kejserriget blev proklameret den 10. Juni 1809, og Paven ført bort som Fange i Løbet af Natten mellem den 5. og 6 Juli. De Fremmedes Herredømme hvilede tungt paa Kirkestaten, navnlig tog Røveruvæsenet Overhaand og fremkaldte en almindelig Usikkerhed. Napoleon tilkæmpede sig den ene Sejr efter den anden, indtil hans Glands blegnede foran Moskvs Flamme og de bedrøvelige Rester af hans tapre Hær vendte tilbage over Ruslands Ismarker. Paven vendte atter tilbage til Rom den 24. Maj 1814; Napoleon var bleven banlyst til Elba. Han havde ikke opholdt sig der et Aar, førend Europa fik Budskab om, at Korsikaneren var landet i Frankrig og i Triumf nærmede sig den franske Hovedstad. Paa ny maatte ogsaa Kirkestaten lide under disse Omvæltninger. Under Kong *Joakim Murat* faldt de franske Tropper ind i Kirkestaten, men bleve slaæede af Østerrigerne ved Tolentino i Nærheden af Ankona. Det var urolige Tider, i hvilke den unge Peccis Drengaar faldt; men ved Siden af Skyggerne straaled ogsaa af og til Lyset, naar den gode Sag undertiden tilkæmpede sig et foreløbigt Resultat, og ved Siden af hin Tids sørgelige Tildragelser kunde Barnets Øjne ogsaa glæde sig over de herlige Festligheder, som Befolkningen fejrede i Anledning af Gjenoprettelsen af det pavelige Herredømme. Tidlig lærte han den menneskelige Elendighed at kjende, men han lærte ogsaa tidlig at føle, hvor sød Velgjørenhed er; thi i den velhavende Familie Pecci fandt alle Fattige og Nødlidende Hjælp og Trøst, og naar den nuværende Pave ikke lader nogen Lejlighed gaa forbi, hvor han kan hjælpe den nødlidende Menneskeslægt, saa er denne Kjærlighedens, Godhedens og Barmhjærtighedens milde Aand allerede den Gang ble-

ven ham meddelt i Forældrenes Hus. Tidsforholdene vakte ogsaa allerede tidlig hos ham Interessen for de offentlige Anliggender, navnlig for Kirken og den h. Stol.

Om den unge Pecci's Familiekrede skriver Msgr. de Waal: »Det er en ualmindelig smuk Krans af Sødskende, som omgiver vor h. Faders første Barn-domsaar i Forældrenes Hjem i Carpineto. Hans Broder Josef var rigelig to, Johannes otte Aar ældre end Joakim; Søsteren Katharina var 10 Aar, da han blev født, og Anna tolv Aar. Den ældste Broder var, for at nyde en videregaaende Uddannelse, ikke mere hjemme. Midt i denne Kreds virkede den fromme og ædle Moder; med hende knælede Børnene foran Altret i Huskapellet. Haand i Haand med sin udmærkede Hustru vaagede Faderen, en Mand med Fasthed og Energi, over Børnenes gode Opdragelse. Biskop Tosi af Anagni og andre i Henseende til Aand og Fromhed udmærkede Gejstlige kom ofte i Forældrenes Hjem og ned-sænkede tidlig i Barnets Hjærte Højagtelse og Ærbø-dighed for Religionen og dens Tjenere.«

Da Pave *Pius VII.* efter det franske Herredømmes Fald atter tog sit Land i Besiddelse, var en af hans første Handlinger, at han gjenoprettede Jesuiterordenen. Dette skete i Aaret 1814, og dermed begyndte et nyt religi-øst Liv, idet Jesuiterne grundlagde Kollegier og afholdt Folkemissioner. Ogsaa i Carpineto blev en saa-dan afholdt, og Lederne af den boede i Pecci's Hus. De raadede Faderen til at sende Drengene til en af deres Undervisningsanstalter, og man enedes da om at sende den 10aarige Josef og den 8aarige Joakim til Jesuiterkollegiet i *Viterbo*. [Ledsagede af deres For-ældre tiltraadte de da Rejsen til denne By. Vejen gik forbi Rom. Hvilket overvældende Indtryk maa Drengen, som hidtil havde levet indenfor den snevrere Kreds i en lille By, ikke have faaet af Rom med dets

mange Kupler og Taarne! Hvilke Følelser maa ikke have bevæget sig i ham, da han var bleven hævet til den højeste Værdighed paa Jorden og saa mindedes det Øjeblik, da han første Gang betraadte den evige Stad. Derfra gik Rejsen til Viterbo. Denne By talte den Gang 10,000 Indvaanere, medens den nu har 20,000.

Byens Historie er nøje knyttet til Pavedømmets. For kun at fremhæve nogle Enkeltheder, minde vi om, at i Aaret 1228 flygtede Pave Gregor IX til Viterbo for at undgaa den tyske Kejser Frederik, som forfulgte ham; i de stormfulde Tider i 1257 opholdt Pave Alexander IV. sig i længere Tid i Byen og døde der den 25. Maj; han ligger begravet i den h. Laurentius' Kirke. I Viterbo blev Pave Urban IV valgt i Aaret 1261; Klemens IV døde her 1268 og blev bisat i Dominikanerkirken. Konklavet, som afholdtes efter hans Død i det biskoppelige Palads, kunde ikke blive enigt om en ny Pave, indtil endelig efter et Par Aars Forløb Gregor X blev valgt 1271 ifølge den h. Bonaventuras ihærdige Bestræbelser. I 1276 døde Hadrian V i Viterbo, hvorefter Johannes XXI og efter hans Død Nikolaus III blev valgt der. Da Urban V i Aaret 1376 vendte tilbage fra Avignon til Rom, blev han festlig modtaget i Viterbo. Der traf han ogsaa i det følgende Aar sammen med Kejser Karl IV. I Aaret 1405 ydede Byen Innocens VII, i 1413 Johannes XXIII, i 1527, efter at Landsknægtene havde plyndret Rom, Klemens VII et Tilflugtssted. I Løbet af Aarhundreder har Viterbo saaledes været den betydningsfuldeste By for Pavedømmet næst efter Rom; — nu skulde en tilkommende Pave modtage sin første videnskabelige Uddannelse i denne By.

Den 12. November 1818 bleve begge Drengene optagne i Kollegiet. Joakim Pecci absolverede sine Studier paa den ros værdigste Maade og viste, at han var i Besiddelse af en ualmindelig opvakt Aand. En

af hans Meddisciple mindes endnu baade hans udmærkede Flid og overordentlige Fatteevne og hans beskedne, fromme og opbyggelige Væsen.

Med stor Andagt modtog han paa den h. Aloysius' Fest, den 21. Juni 1821, den første hellige Kommunion. Endnu i tre Aar opholdt han sig i dette Kolleg. To Begivenheder ville vi omtale, som tildroge sig i disse Aar og havde Indflydelse paa den unge Discipels fremtidige Skjæbne. Det er først Pius VII's Død og Valget af hans Efterfølger, Kardinal Hannibal della Genga, som besteg Pavestolen den 28. Sept. 1823 under Navn af Leo XII; — fremdeles den elskede Moders Død. Hun var for sin Sundheds Skyld flyttet til Rom. Begge Brødrene ilede til den dyrebare Syges Dødsleje og modtog hendes sidste Velsignelse. Den 5. August 1824 blev hun begravet. Den 16aarige Josef forfattede hendes latinske Gravskrift, hvori han roser hende som hendes Børns ømme Moder, som de Fattiges Hjælperinde og som den dydige og fromme Kvinde.

De talentfulde Brødre traadte nu ind i Jesuiterkollegiet i Rom, som var bleven gjenaabnet af Pave Leo XII i 1824. Rastløst, men altid gjennemtrængt af Fromhed og af religiøs Vielse, var den ivrige Ynglings Studium. I 1825 holdt han ved en Skolefest den latinske Festtale over Themaet: »Det kristelige Rom sammenlignet med det hedenske.« Hvert Aar fik han talrige Præmier. En Meddiscipel skriver om ham: »I hans Studietid i Rom vilde han ikke høre Tale om Selskaber, Underholdninger, Fornøjelser og Adspredelser; hans Skrivebord var hans Verden; hans Himmel, at fordybe sig i Studierne. Allerede i sit tolvte eller trettende Aar skrev han klassisk Latin baade i Prosa og Poesi med en for hans Alder beundringsværdig Lethed og Formfuldendthed. Af Alle blev han beundret for sit udmærkede Talent og endnu mere for sin fromme og dydige Livsvandel.

Da Joakim havde endt de filosofiske Studier og nu skulde vælge sit Kald, valgte han det, som han allerede fra Barndommen af havde næret afgjort For-
kjærlighed til, det præstelige. Med fornyet Iver stude-
rede han nu Theologien, navnlig under P. Johannes
Perrones og P. Frants Xaver Patrizis Ledelse. I 1830
holdt han ogsaa en offentlig Disputats. Han fik den
første Præmie. Det romerske Kollegs Protokol beret-
ter følgende: »I Kollegiets store Sal har Joakim Pecci
disputeret offentlig om udvalgte Spørgsmaal angaaende
Afladen og om den sidste Salvelses og Præstevielsens
hellige Sakramenter. Tre Modstandere vare opstillede
imod ham, og alle Tilstedeværende indbudte til at gøre
Indvendinger imod ham. En stor Del Biskopper og
andre fremragende Mænd vare tilstede. Under denne
Disputats har den unge Mand aflagt at saadant Vid-
nesbyrd om sit Talent, at man tør antage, at han er
kaldet til noget Højere.« (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Frankrig. Paa en drastisk Maade illustreres i denne
Tid i Frankrig den saa højt lovpriste »republikanske
Borgerdyd«, en Dyd, som naturligvis ikke har noget-
somhelst at gøre med den kristelige Sædelære. Mil-
lioner have disse »dydige« Helte stjaalet fra Folket,
og saa snart en af dem bliver afsløret, peger han paa
sin tidligere Ven og Forbundsfaelle og erklærer: »Du
ogsaa, Du er heller ikke bedre«. *Panama-Skandalen*
har vist, at denne »Borgerdyd« lader sig forene med
den værste Korrupsion og Pengebegjærighed; og det
drejer sig ikke om enkelte skabede Faar, men om hele
den republikanske Hjord, overalt møder man blandt
det ulykkelige Lands ledende Mænd Smuds og Raa-
denskab. For øvrigt bør man ikke glemme, at den
republikanske Forvaltning i Frankrig, som nu ramler

sammen, var mere udpræget *vanthro* og *ugudelig*, end nogensomhelst anden Statsstyrelse i Europa. Det *katholske* Frankrig har i mange Aar maattet lade sig bøje under lutter Frimureres, Voltaireaneres og Atheisters Aag. Af deres Frugter lærer det nu disse »Oplysningens Mænd« at kjende. —

Italien. Her arbejde Frimurerne flittigt paa at fortsætte Kampen mod Kirken, og det er derfor sandelig ikke uden Grund at Pave *Leo XIII* for nylig har helliget dem to vigtige Skrivelser: den tidligere omtalte Encyklika til de italienske Biskopper, og en anden til det italienske Folk. Var Frimureriet virkelig et Selskab med *humanitære* Formaal, saa vilde det overfor den uhyre Nød og Elendighed, som hersker i Italien, sandelig ikke have Tid til nye kirkefjendtlige Angreb. Men for Tiden gaar dette samfundsskadelige Selskab kun ud paa at skade Kirken og Pavedømmet. Den h. Fader har lagt Fingeren paa Italiens værste Saar, ved i disse Skrivelser at advare Folk og Gejstlighed imod de hemmelige Selskaber. Stormesteren for Frimurerne, Lemmi, har svaret med et rasende Hyl og derved uvilkaarlig retfærdiggjort den h. Fadere Advarsel, idet han fremstiller Skolen uden Religionsundervisning og Verdsliggjørelsen af hele det offentlige Liv som Logens Formaal. Det er allerede nok.

Tyskland. Det protestantiske Kirkeraad i Hertugdømmet *Meiningen* har til den af 13 verdslige og gejstlige Medlemmer bestaaende Synode indsendt et Andragende om, ikke mere at give Børnene, som besøge de lutherske Skoler Bibelen efter Luthers Oversættelse i Hænde, men kun et *Udtog* af Bibelen. Rigtignok har man endnu ikke taget nogen Beslutning i Henseende til Andragendet, men kun henvist det til Præstekonferentserne; det øverste Kirkeraad venter imidlertid bestemt, at Andragendet bliver vedtaget. Grundene, som have fremkaldt Andragendet, ere dels pædagogiske, dels moralske; ordret siges der: »Det er ikke strafværdig Letsindighed, urolig Higen efter noget Nyt, eller Fjendskab mod Religionen og Bibelen, som gjør Fordringen om en Skolebibel betimelig, men *Om-sorgen for Bevarelsen af Børnenes Sjæle* og *Ærefrygten* for det guddommelige Ords Hellighed.« Det vil med andre Ord sige, man vil forebygge den Kjends-

gjerning, at Børnene under Læsningen af Luthers Bibeloversættelse paa en nyfign Maade opspore de Steder, som i alt Fald ikke ere skrevne for Børnene. En bedre Anerkjendelse af den *katholske* Kirkes vise Anordning med Hensyn til Læsningen af den hellige Skrift, kan vel næppe tænkes, og Protestanterne maa helst for Fremtiden være lidt forsigtigere i Henseende til deres Polemik imod den *katholske* Kirkes »Forbud imod Bibellæsning.«

Berlin. Om *Frimureriet*, imod hvilket Pave Leo XIII atter for nylig har rettet en Rundskrivelse til Italiens Biskopper og Folk, hyldede *Lothar Bucher*, hvis religiøse Standpunkt var alt andet end *katholsk*, lignende Anskuelse, som vor h. Kirke. I Buchers Erindringer, som offentliggjøres i Schorers Familieblad, siges der bl. a. »At Bucher efter sine Erfaringer i England og Tyskland ikke agtede Socialdemokratiet videre, er bekjendt. I Almindelighed ansaa han det for *langt mindre farligt og indflydelsesrigt end de hemmelige Selskaber*. Med Hensyn til disses Magt og Indflydelse havde han samlet mange Erfaringer i Løbet af en lang Aarrække. Navnlig *Frimurerlogerne* erklærede han for særdeles indflydelsesrige. Mange helt ubegribelige Tildragelser, Embedsudnævnelser o, desl. tilskrev han Logen. Han talte om forskellige *Skrifter*, som vare blevne fuldstændig *opkjøbte og tilintetgjorte* af Frimurerne.« Skade, at Buchers Iagttagelser ikke ere naaede til Offentlighedens Kundskab; de kunde maaske have aabnet Øjnene paa mangen en troskyldig Broder.

Rom. Trods sin høje Alder har Paven lykkelig overstaaet de store Anstrengelser, som ere forbundne med Jule- og Nytaars-Modtagelserne. Hans Helbred er for Tiden udmærket, skjønt man netop i Vinter havde næret en Del Frygt for ham, paa Grund af det usædvanlige ugunstige Vejr.

— Den forhenværende østerrigske Gesandt ved Vatikanet, Grev *Paar*, er afgaaet ved Døden den 6. Januar i Meran. Den Afdøde var ogsaa i længere Tid østerrigsk Gesandt ved det danske Hof, og han og hans Familie vel kjendt af den københavnske Menighed.

— I Søndags aabnede Leo XIII Rækken af Festlighederne i Anledning af det 50aarige Bispejubilæum, idet han modtog mere end 500 romerske Borgerbørn

Drenge og Piger, som vare ledsagede af deres Forældre. Et Børnekor sang, da Paven traadte ind i Konsistorialesalen, en Hymne til Ære for den h. Fader, hvorefter to Børn i en Dialog omtalte den festlige Begivenhed, som havde foranlediget Mødet. Samtlige Børn drog i Procession forbi den h. Fader, som rettede venlige Ord til hvert Barn og skjænkede det en Erindringsmedaille. Til Slutning meddelte Paven hele Forsamlingen den apostoliske Velsignelse.

Dødsfald

i Aaret 1892:

Bud Karl Frederik Voigtlænder (63 Aar). — Enke Frederikke Sophie Dorthea Jochumsen (73 Aar). — Barnet Ludvig Aloysius Oszadlik (6 Dage). — Barnet Marie Caroline Simonsen (2 Aar). — Barnet Karl Anton Byron (4½ Maaned). — Skomager Ignaz Svoboda (39 Aar). — Barnet Adele Regina Haglund (9 Maaneder). — Fhv. Metalstøber Frants Peter Gnuust. (48 Aar). — Bager Sennefelders Hustru, Emma Nathalie (54 Aar). — Barnet Aage Christian Martensen (2 Aar). — Ugift Sophie Beha (81 Aar). — Skomager Svendsens Hustru, Juliane Marie (79 Aar). — Kunstdrejer Appels Hustru, Christine Marie (77 Aar). — Skomager Brunkes Hustru, Benthe (58 Aar). — Staldkarl Leonhard Fersch (58 Aar). — Barnet Martha Rasmussen (14 Dage). — Fyrbøder Westons Hustru, Stine Rasmine (56 Aar). — Barnet Peter Ferdinand Wiemer (6 Maaneder). — Enke Johanne Christine Stein (60 Aar). — Barnet Arnold Thorvald Larsen (8 Maaneder). — Klasselotterikollektør Nissens Hustru, Prudence Casimire (86 Aar). — Arbejdsmand Thor Martin Rydendahl (38 Aar). — Enke Regine Elisabeth Heibroek (59 Aar). — Barnet Albert Christoph Heising. (5 Aar). — Barnet Gotfred Johannes Petersen (11 Maaneder). — Fhv. Sakristan Sieglers Hustru, Christine (79 Aar). — Grosserer Johannes Ferdinand Theodor Erlewein (57 Aar). — Ugift Emma Catharina Seydel (72 Aar). — Barnet Viola Emilie Isbrand (5 Maaneder) — Skomager Hillmanns Hustru, Marie Georgine (44 Aar). — Enke Marie Cathrine Walz (85 Aar). — Arbejdsmand Jens Peter Jensens Drengbarn (8 Timer). — Murer Johan Philip Ihm (74 Aar). Cigarhandler Iserhsorts Hustru, Bertha Juliane (32 Aar). — Grosserer Carl Borromæus Lohrer (65 Aar).

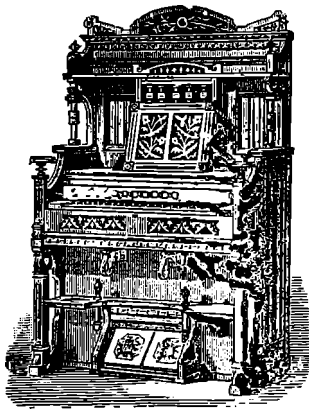
Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Januar 2. Søndag efter H. 3. K. — Jesu Navnefest. — **16. M.** Marcellus, Martyr og Pave. — **17. Ti.** Antonius, Abbed. — **18. O.** Petri Stol i Rom. — **19. To.** Knud, Konge og Martyr. — **20. F.** Fabian og Sebastian, Martyrer. — **21. L.** Agnes, Jomfru og Mart. (Biskoppens Fødselsdag).

Søndag den 22. Januar. 3. Søndag e. H. 3 K.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel Søndag den 15. Januar Kl. 8.

Unio. Søndag den 15. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$: Astronomisk Foredrag af Hr. Observator C. F. Pechüle i Lokalet, Østergade 32. 1.

ORGEL-HARMONIUMS

til Brug i Skoler, Kirker, Kapper, Missionssale samt i Hjemmet fra 150 til 4500 Kroner ÷ 10 pCt. Rabat mod Kontant. Leje og Afbetaling indrømmes. Foruden vort eget Fabrikat fører vi tillige Lager af Estey's, Farrand & Votey's og Carpenters's verdensberømte Harmonier.

Forlang vore illustrerede Prislister. Endvidere anbefales vort Lager af alle Slags Musik-Instrumenter.

Petersen & Steenstrup, Kjøbhv. V.

Literatur. Udkommen er i Kristiania og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns Boghandel (Gothersgade 49) og i alle Landets Boglader:

Biskop, Dr. I. B. O. Fallize: **Kvinden i Skriftestolen**, Pris 50 Øre.

Skriftet er rettet mod den berygtede Chiniquys slibrige og infame Bog „Den romerske Præst, Kvinden og Privatskriftemaalet“, som er oversat i det norske Sprog af Kand. theol. Helgegevd og for nylig blev anbefalet af det kjøbenhavnske „Dagblad.“

F. Kerff: Det romersk-katholske og det lutherske lønlige og aabenbare Skriftemaal. Horseus. Pris 50 Øre.

Forh. Provst Kofoed Hansen: Skriftemaalet. Pris 65 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 4.

Søndagen den 22. Januar.

1893.

Indhold: Pave Leo XIII's Liv og Gjerning. Om Vejen til den kristelige Vished. „I Nød.“ Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. England. Ostindien. Rom. Bekjendtgørelser.

Pave Leo XIII's Liv og Gjerning.

(Fortsat.)

—o—

Pecci var først 22 Aar, da han havde endt sine filosofiske og theologiske Studier. Kort før deres Afslutning meddelte Biskoppen af Ferentino ham Tonsuren og de fire lavere Vielser. Ad Prøvelsernes Vej fører Gud ogsaa sine Yndlinge. Med 26 Aar var Ynglingen bleven forældreløs. I 1836 døde Faderen i Carpineto i en Alder af 69 Aar. Ved Faderens Død mistede Joakim det Dyrebareste, han ejede paa Jorden, og med dyb Sorg ledsagede han den Afdøde til Graven. Men med Hengivenhed og Lydighed bragte han dette Offer, som Herren syntes at fordre af ham netop i dette Øjeblik, for at prøve hvor sand den fuldstændige Selvopofrelse var, hvormed han ved sin Indtrædelse i Helligdommen bragte Himlen sig selv til Offer. Pecci's Broder Josef var imidlertid indtraadt i Jesuiter-

ordenen, Præstevielsen modtog denne i 1836 og virkede derefter som Professor i Rhetorik og Filosofi i flere af Ordenens Kollegier. I 1848 blev Jesuiterne fordrevne fra Rom, men i 1850 vendte de atter tilbage; — Josef Pecci overtog paa ny sit Professorat, indtil han det følgende Aar følte sig foranlediget til at træde ud af Jesuiterordenen.

Dengang var hans Broder Joakim allerede *Biskop af Perugia*; af ham blev han kaldet til et Professorat ved det derværende Præsteseminar. Senere fortsatte han med at undervise ved det romerske Universitet Sapienza; han virkede navnlig for Studiet af den h. Thomas Filosofi og havde Sæde i den dogmatiske Kommission under Forberedelserne til Vatikaner-Konciliet. Efter at Piemonteserne i 1870 havde indtaget Rom og fordret af ham, at han skulde aflægge Ed paa det moderne Italiens Forfatning — hvad han naturligvis vægrede sig ved — forlod han sin Stilling og levede siden i Stilhed alene for sine Studier. Nogle Aar før sin Død var han af Paven bleven udnævnt til Kardinal.

I 1832 blev Joakim Pecci optagen i »Academia dei nobili,« som i 1701 var bleven grundlagt af tre stræbsomme Ynglinge, for at fremme de fælles Studier. Hovedgjenstandene, hvorpaa den unge Pecci anvendte sin Tid i de Dage, var den borgerlige og kirkelige Ret. Ved sit Talent og sit elskværdige Væsen tiltrak han sig alles Opmærksomhed i de højere Kredse, bl. a. Kardinalerne Odescalchis, Castracanes, Lambruschini og Salas.

Indtil Foraaret 1837 vedblev Pecci at være Medlem af Akademiet; kort før sin Udtrædelse modtog han af Kardinal Odescalchi *Subdiakonats-* og *Diakonatsvielsen* i den h. Stanislaus Kostkas Kapel. Den Gang regerede Pave *Gregor XVI*; for længe siden var han bleven opmærksom paa den talentfulde, fromme Yngling, og

da det var Skik og Brug, at den h. Fader tildelte de Disciple, som forlode Akademiet, en Ærestitel, gav han den unge Pecci den højeste Titel, som denne kunde modtage, idet han blev udnævnt til pavelig Husprælat. Han blev dernæst kaldet til et Embede ved *den kirkelige Domstol*, som dels behandlede kirkelige Anliggender, dels verdslige, som blev forelagte af Pavens Undersaatter. Kort efter blev han Medlem af den af *Sixtus V.* indsatte Kongregation, som skulde vaage over den borgerlige Forvaltning af Provindserne og over Kirkestatens samtlige Interesser. I en endnn vigtigere Stilling indtraadte han paa samme Tid, nemlig i *Tridentiner-Konciliets Kongregation* som Konsultor eller aktiv Raadgiver.

Endelig nærmede den Dag sig, da han skulde modtage *Præstevielsens h. Sakrament*. Ordinations-Registret i Kardinal-Vikariatets Arkiv i Rom meddeler derom følgende: »Den 31. December, paa den h. Sylvesters Fest 1837, er Hr. Joachim Pecci af Anagni bleven præsteviet af den højjærværdigste Kardinal *Karl af Odescalchi*, Biskop af Sabina og Hs. Helligheds Kardinal-Vikar, i Vikariatets Privatkapel.« Den første h. Messe fejrede den Nyviede den 1. Januar 1838 i den h. Stanislaus Kapel. hvor han havde modtaget de første højere Vielser; assisteret af sin Broder Josef.

Det var en opløftende Højtidelighed, hvoraf navnlig de tilstedeværende Slægtninge og Venner følte sig dybt grebne; men ogsaa Stedet, hvor den fandt Sted, vakte mange fromme Minder. Den h. Stanislaus Kapel er jo det Værelse, hvori den englerene Yngling, den h. Stanislaus Kostka, udaandede sin rene, uskyldige Sjæl. Paa det Sted i Værelset, hvor hans Dødsleje stod, ser man nu hans Figur i Sten, Klæderne ere af sort, Hoved, Hænder og Fødder af hvidt Marmor, i Haanden holder han et Krucifix — et overordentlig smukt og rørende Kunstværk; — paa Væggene ser man

under Glas og Ramme Breve, der ere skrevne af ham, og andre Relikvier, som staa i Forbindelse med ham. Der gives næppe noget mere andagtsvækkende Kapel i Rom, end dette Kapel.

Nu var han indtraadt i Herrens Helligdom, og alle hans præstelige Handlinger aflagde Vidnesbyrd om den dybeste, inderligste Fromhed. Han havde forladt Akademiet, men ogsaa i sin Onkels Hjem, hvor han nu boede, fortsatte han sit videnskabelige Liv. Han samlede omkriag sig talentfulde unge Gejstlige, for at de under fælles Drøftelser skulle uddanne sig mere og mere i den kirkelige Videnskab. Til disse Studievejner hørte navnlig fire unge Mænd, som alle senere hen bleve Kardinaler: *De Luca, D'Andrea, Capalti* og *Riario Sforza*. Naar vi i vore Dage se fulde af Beundring, hvorledes den h. Fader gjennemskuer og overskuer med saa stor Klarhed, Sikkerhed og Bestemtthed de mest forviklede kirkepolitiske Forhold, saa maa vi huske paa, at han — ved Guds vise Førelse — allerede i sine Ungdomsaar erhvervede sig den Skat af Kundskaber, som nu sætte ham i Stand til, at være en Voldgiftsdommer mellem Fyrsterne og Folkene.

Den 15. Februar 1838 udnævnte Pave Gregor XVI. ham til *Delegat* eller Statholder i *Benevent*. Det var rigtignok Kirkestatens mindste Regeringskreds, men for den unge Delegat var det en overordentlig passende Skole, for ved en Virksomhed indenfor et snevrere Omraade at forberede sig til en mere udvidet Virksomhed. Mange Vanskeligheder stillede sig i Vejen for ham. Neapel truede stadig Hertugdømmet som nærmeste Nabo. Dertil kom, at Røveruvæsenet paa den Tid blomstrede temmelig stærkt indenfor Benevents Omraade. Overfor disse vanskelige Forhold var det en stor Opmuntring for den unge Delegat, at man alle Vegne kom ham i Møde med stor Tillid. Da han paa Grund af den anstrængende Rejse blev

farlig syg, saa at han endog modtog de Døendes Sakramenter, gav hele Byen den mest levende Deltagelse tilkjende, og overalt holdt man Bønprocessioner. Høje og Lave toge Del i den Gjenvordighed, som havde ramt den almindelig ærede Delegat.

Gud skjænkede imidlertid atter sin Tjener, som han havde udvalgt til den højeste Værdighed, Sundheden. Pecci indviede sig nu med hele sin Kraft til den Opgave, som var tildelt ham i Hertugdømmet Benevent. Det gjaldt først og fremmest om at undertrykke Røveruvæsenet. Han begav sig personlig til Kongen i Neapel, og i Følge sine Anstrængelser fandtes der efter nogle Ugers Førløb ikke en eneste Røver mere indenfor Benevents Omraade. Det Næste, han skulde drage Omsorg for, var Handelen. Ogsaa her skaffede han paa den heldigste Maade Hjælp; han havde særlig sin Opmærksomhed henvendt paa Finantserne, Skattevæsenet og Vejenes Anlæggelse. Men dette var kun de materielle Interesser; langt vigtigere for ham var Befolkningens aandelige og religiøse Vækkelse. Han besøgte Skolerne; lagde Grundstenen til en Maria-Kirke, som Benevents Indbyggere havde lovet at bygge under Koleraen i 1837. Og alligevel vare saadanne ydre Forvaltningsanliggender ikke den unge Delegats Yndlingsbeskjæftigelse. Hans Ideal havde stedse været, at arbejde i Stilhed i de romerske Kongregationer, og kun af Lydighed imod den h. Faders Villie havde han givet Atkald paa denne Levevis, for at kaste sig ind i en Regerings mangehaande Forretninger og tage et vanskeligt Omraades Reform i sin Haand. I tre Aar havde han bestyret dette Embede, da Kardinal Lambruschini — navnlig i Følge det neapolitanske Hof Tilskyndelse — anbefalede ham hos Paven til Embedet som Delegat i Spoleto. Men Pecci modtog den langt vigtigere *Delegation i Perugia*, en Provinds, som omfattede 51 Kvadratmil med 200,000 Indbyggere. I

Perugia fandtes der mange revolutionære Elementer, som vare en Fare for Samfundets Vel. Men den nye Delegats Personlighed og hele Optræden forsonede de Utilfredse.

Det gjaldt navnlig om at afskaffe en Del mislige Forhold i Provindsen, baade paa Forvaltningens og Finantsernes Omraade og paa Moralens. En skjønne Dag kunde man stadfæste den Kjendsgjerning, at der ikke fandtes en eneste Forbryder eller Anklaget i Fængslerne. Hvormeget Perugias Indbyggere anerkjendte Pecci's Omsorg og Virksomhed, beviste de ved at oprejse et Mindesmærke, som skulde forkynde Efterkommerne hans Fortjenester.

I halvtredie Aar havde han virket saaledes til Gavn og Velsignelse i Provindsen Perugia, da kaldte Gregor XVI. ham i Aaret 1843 til en endnu vigtigere Post, idet han udnævnte Pecci til *Nuntius ved det belgiske Hof*. Men førend han tiltraadte dette nye Embede, blev han den 19. Februar 1843 konsekreret af Kardinal Lambruschini i St. Laurentius Kirken i Rom til *Titular-Ærkebiskop af Damiette*. Og det er den 50aarige Mindedad om denne Begivenhed, som Kirken ruster sig til at fejre.

Den nye Nuntius tog da Afsked med den h. Fader, Pave Gregor XVI., som han ikke mere skulde se ved sin Tilbagekomst, og rejste over Marseille, Lyon, Rheims, Mezieres, Namur til Bryssel. Da han ikke var saa bevandret i det franske Sprog, som det forredes hos en Nuntius i Belgien, indhentede han med Jærnflied det Manglende paa Rejsen, saa at han efter fjorten Dages Forløb ved sin Ankomst til Bryssel talte flydende Fransk. Hvor haandgribeligt, fristes vi til at sige, viste Guds Førelse sig ikke hidtil i Pecci's Liv! Han har ført Kristi nuværende Statholder gennem alle de Stillinger og Virkekredse, hvis nøje Kjendskab ogsaa fra et menneskeligt Standpunkt er til saa

stor Nytte og Værd for ham som hele Kirkens Sty-
rer. I *Belgien* forstod Pecci at hævde sit Hverv paa
en baade for Kirken og Landet tilfredsstillende Maade.
Den italienske Statsraad *Ratazzi*, som hørte til Kirkens
Modstandere, skrev i et fortroligt Brev følgende Dom
om Pecci: »Han er en Mand af stor Betydning, som
gav mig meget at tænke paa: han er i Besiddelse af
en mægtig Villie og tillige af de elskværdigste verds-
lige Former. Hans Optræden vidner om en eminent
Virksomhed, men ogsaa om en fast Karakter, Jeg har
i Ostende talt med Kong *Leopold I.* af Belgien, Euro-
pas skarpsindigste Fyrste, om Kardinal Pecci. Kongen
havde omhyggelig studeret den apostoliske Nuntius og
lært at skatte ham og nærrede den største Højagtelse
for ham. En Dag sagde Kongen til mig: »Pecci er
en Præst, som man baade maa ære og beundre; han
er i Besiddelse af en mægtig politisk Forstand.« Hans
Optræden er storartet og majestætisk; Stræng-
hed, formildet af elskværdig Ynde, er fremherskende i hans
Holdning. Alt i alt er Kardinal Pecci en stor Mand.«

Længe skulde hans Ophold i Belgien dog ikke
være; kun tre Aar. Hans Sundhed kunde ikke taale
det nordlige Klima, og han saa sig derfor nødsaget til
at anmode den h. Fader om at blive kaldt tilbage.
Kongen og Biskopperne, Gejstligheden og Folket be-
klagede dybt den elskede og agtede Prælats Bortrejse.
Kong Leopold gav den bortdragende Nuntius en egen-
hændig Skrivelse til Pave Gregor XVI. og roste Pecci
deri meget, idet han tilføjede en Bøn om, at den h.
Fader vilde udnævne ham til *Kardinal*; ogsaa skjæn-
kede Kongen ham Storkorset af Leopolds-Ordenen
»som et særligt Tegn paa sin Velvillie og Højagtelse«.

(Fortsættes.)

Om Vejen til den kristelige Vished.

(Sluttet.)

—o—

Noget lignende gælder om den tredje Forudsætning for al Tro paa Guds Ord, om den Overbevisning, at *Gud har talt* til Menneskeslægten. Ogsaa her blev Moderens Avtoritet med Tiden afløst af vor egen Indsigt, at Jesus fra Nazaret er Guds Søn. Barnet læser om ham i sin Bibelhistorie. De evangeliske Begivenheder har Sandhedens Præg. Hvad de f. E. berette om Bryllupet i Kana, hvorledes Jesus forvandlede Vand til Vin, om Jairi Datters og om Lazari Opvækkelse eller om Jesu Død og Opstandelse, det kan ikke være andet end sandt. Jesus var mere end et almindeligt Menneske. Han var saa god, saa ren; han har ikke løjet. Han er virkelig hvad han sagde sig at være, Guds Søn og ét med Faderen. Og der er saa mange Kristne paa Jorden; de tro alle sammen, at Jesus i Sandhed og Virkelighed er Gud, og mange af dem elske ham inderlig. Han maa derfor virkelig være Gud. — Saadanne Tanker ville blive mer eller mindre klare og levende for et Menneske, der nyder kristelig Opdragelse og færdes i kristelige Omgivelser.

Dertil kommer saa den personlige indre Erfaring. Det Menneske, der bevarer sin Samvittighed ren og efterlever sin Kristentro, vil, selv i vanskelige Forhold, finde Vejledning, Trøst og Styrke i de kristne Tros-lærdomme og i hjærtelig Bøn til ham, der har sagt: »kommer til mig alle, som arbejde og ere besværede, og jeg vil give eder Hvile« (Mt. 11. 28). Han vil sande Kristi Ord: »dersom nogen vil gjøre *hans* Villie, som har udsendt mig, vil han kjende angaaende min Lærdom, om den er af Gud eller jeg taler af mig selv« (Joh. 7, 17).

Endelig, hvad der giver vor kristne Tro dens urokkelige Fasthed, Kraft og Styrke, det er Guds indre Naadehjælp. Kristus er jo det Lys, der oplyser hvert Menneske, der kommer til Verden (Joh. 1, 19), især enhver Kristen, hvem han gennem Daabens Sakramente har meddelt Troens Dyd, en overnaturlig Evne til at gribe hans Aabenbaringer. Guds Naadehjælp paavirker vore Sjæleevner snart oplysende og belærende, snart trøstende og opmuntrende, snart styrkende og hærdende, alt efter Forholdenes skiftende Krav. Vel kan den troende Kristen være udsat for Tvivl og Fristelser mod Troen; vel kan han trænges haardt. Men efter en Gang at have vundet den Overbevisning, at den sanddru Gud har talt til os ved Jesus Kristus, kan og bør han modstaa alle Fristelser mod Troen paa Kristi Lærdomme og svare paa alle Indvendinger: »jeg véd, hvem jeg har troet« (2. Tim. 1, 12). Saaledes gjorde C. J. Brandt efter hvad Dr. Rønning i sin Levnedsskildring over Brandt meddeler af hans Dagbog, den Gang selv hans Lærere i Eksegese truede med at undergrave hans Barnetro.

»Al deres Fortolkning,« — skrev Brandt 19. Febr. 1837 — »gaar ud paa at kuldkaste, hvad jeg har hørt af min kjære Bedstefader, hvad min elskede Moder af sand og urokkelig Overbevisning lærte mig og hvad jeg troede . . . O, skulde det virkelig være Blændværk, indgroet Fordom, som jeg ej turde afkaste? Eller er det Djævelen i Slangens Skikkelse, som sidder paa Kundskabens Træ og vil forføre mig? . . . Der gives Øjeblik, da jeg tvivler, da det stormer i mit Indre, og ak, Klippen er ikke urokkelig. Og naar jeg da hører den fast overbeviste Kirkegaards grundige Forelæsning, læser Kingos og Grundtvigs Sange, ser Kristendommens mageløse Virkninger i 1800Aar og — tænker paa min Moder, da viger Fristeren bort, dog kun for atter at komme stærkere end for . . . Og dog siger en indre Stem-

me — det er min Samvittighed —: *det er ikke Blændværk*, det er ikke Taage det er den evige Salighed, som den menneskelige syndige Natur flyr. Hvor mange Tusinder fandt ikke deres Salighed her paa Jorden, deres tabte Ro, i Troen paa Jesus. Men Fristeren svarer: har da Muselmanden ikke ogsaa været rolig og set Døden tryk under Øjne, i fast Tro paa sin Profet og hans Himmel? Men nej, det kan ikke være muligt, ej med en sand Kristens Ro og Hengivelse. *Kristendommen maa være kommen fra Gud selv...* Herre Jesus, har du lidt for Syndere, led du jo ogsaa for mig!« O, jeg Synder! Forbarm dig over mig!«

I slige Forhold bør enhver Kristen gjøre sligt. Han kan gjerne søge at faa en opdukkende Trostvipløst og de Indvendinger gjendrevne, hvormed Vantro og Tvivlesyge prøve paa at kuldkaste Kristendommen. Men det staar paa Forhaand urokkelig fast for ham, at alle saadanne Indvendinger kunne gjendrives og at enhver Trostvipløst kan løses. Han hverken kan have skjellig Grund eller Ret til at give efter for en Tvivl, bortkaste sin kristne Tro eller midlertidig suspendere sin Tilslutning til nogen af Kristi Lærdomme. Han kan og bør under alle Forhold sige: »Gud, den sanddru, har sagt det; altsaa er det sandt, og jeg kan og bør urokkelig holde det for sandt. Herre, jeg tror; vedligehold, styrk min Tro!«

Dette er den katholske Anskuelse om Vejen til den kristelige Vished. Den har faaet sit dogmatiske Udtryk paa Vatikankonciliet i 1870. Hovedindholdet af Konciliets Lære desangaaende er det: Gud, alle Tings Ophav og Maal, kan kjendes med Sikkerhed af de skabte Ting ved Hjælp af den menneskelige Fornufts naturlige Lys. Dog behagede han ogsaa ad en anden, en overnaturlig Vej at aabenbare sig og sin Villies evige Raadslutninger for Menneskeslægten, efter hvad Apostelen har sagt: »Gud, der fordem havde

talt mange Gange og paa mange Maader til Fædrene ved Profeterne, har i disse sidste Dage talt til os ved sin Søn« (Hebr. 1, 1).

Mennesket skylder Gud, sin Skaber og Herre, Tro. Troen paa Gud og hans Ord er ikke ens med den naturlige Viden om Gud og Moralloven. Troen holder for sandt hvad Gud har aabenbaret, paa Grund af Guds Avtoritet, fordi han, der hverken kan fejle eller vildlede, har aabenbaret det. Troen er *ikke blind*; hvad der bringer os til at tro, er foruden den Helligaands indvortes Paavirkning, udvortes Kjendsgjæringer, især Mirakler og Profetier, som ere sikre og for alles Fatteevne tilgængelige Vidnesbyrd om Guds Aabenbaring. Men skjønt Troen ikke er blind, kan den dog ikke paanødes Nogen ved de nævnte Beviser. Til at tro, som det bør sig for at blive frelst, behøves den Helligaands Oplysning og Naade, som Mennesket kan modstaa. Og hvis han medvirker med den, beviser han Gud en frivillig Lydighed. De, som underviste af Kirken have antaget den eneste sande Tro, kunne aldrig have gyldig Grund til at skifte eller at betvivle denne Tro. De ere ikke under samme Vilkaar som de, der endnu ikke ere komne til denne eneste sande Tro. Lad os derfor takke Gud vor Fader, og idet vi se hen til Jesus, vor Tros Begynder og Fuldender, holde fast ved vort Haabs uforanderlige Bekjendelse (Heb. 12, 2; 10, 23).

Det er den katholske Kirkes Lære om Vejen til Troen. Læseren dømme, om »Pavekirken vil tvinge alle til at blive staaende ved dens ydre Avtoritet som sidste Vishedsgrund.«

P. P.

I Nød.

--o--

- 1) Min Aand, vær stærk, tab Modet ej;
Du arme Kryb i Støvet,
Gak frejdig frem paa Livets Vej;
Hvi er du saa bedrøvet!
- 2) Forlad dig trygt paa Ham, som er,
Som var og som vil blive;
Selv liden Orm Han jo har kjær,
Han Udgang nok skal give.
- 3) Grund fast din Tro og styrk dit Haab,
Lad Kjærligheden brænde,
Bed: »Herre, hør Din Tjeners Raab!«
Til Ham dit Blik du vende.
- 4) Forbarm Dig dog, al Naadens Gud,
Et Trøstens Ord Du sende;
Før mig som Sejerherre ud
Af dette Livs Elende!
- 5) Tag hvad Du vil og slaa mig kun,
Min Herre, lad mig have
Til Livets sidste Afskedsstund
Min Tro og Haabets Gave!
- 6) Forlad mig, søde Frelser min,
Min Synd i Ord og Tanker,
Saa jeg for evig vorder Din,
Naar Død paa Hjærtet banker.
- 7) Lær mig at døde Livets Lyst,
Saa herligen at skue,
Opplant Din Naade i mit Bryst,
Lad Guds frygt stadig lue.

- 8) Og naar min sidste Stund er nær,
 O! lad mig da saa fare
 Mod Lysets milde Stjernehær,
 Med Zions Brudeskare! Amen.
-

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Kjøbenhavn. Den herværende katholske *Afholdsforening* fejrede Onsdag den 11. Januar sin 2aarige Stiftelsesfest. Mødet aabnedes med Bøn af højærv. Pater *v. Geyr*, hvorefter Ordføreren, Typograf *N. Andersen* bød den godt 100 Mennesker store Tilhørerkreds »Velkommen«. Pater *v. Geyr* holdt dernæst et interessant og lærerigt Foredrag om den store Afholdsapostel, den irske Franciskanermunk *P. Mathews* Liv og Virksomhed i Begyndelsen af dette Aarhundrede, en Virksomhed, der bragte Hundredtusinder til at opgive deres Hang til Nydelsen af Spiritus, og som endnu den Dag i Dag viser sin Frugt i de stærke katholske Afholdsforeninger. Foredragsholderen dvælede ved en Del Erfaringer, han havde gjort, med Hensyn til Afholdssagens velsignelsesrige Virksomhed paa Steder, han havde besøgt, saaledes i Tyskland og paa Færøerne.

Ordføreren gav en Oversigt over Foreningens Virksomhed i de to Aar, den nu havde bestaaet. Der holdtes ugentlige Møder, nemlig hver Onsdag; nærværende Møde var det 99de i Rækken, og Alle vare velkomne til disse Møder. I det første Aar var Virksomheden nærmest af indre Natur og kun ved egne Kræfter vare Foredrag blevne holdte om Afholdssagen, naar undtages, at højærv. Pastor *Slump* havde holdt et Foredrag om Kristenhedens Hovedstad Rom og forevist en Række Fotografier derfra. — Andet Aars Virksom-

hed havde været mere omfattende. Der var bleven holdt en Række Foredrag af fremragende Kræfter, saaledes af Dhrr. Folkethingsmand *H. Trier*, Løjtnant, Lærer *H. Thomsen*, Handskefabrikant *Petersen*, Billedskærer *V. Holm*, Kommunelæge *Mich. Larsen* og Pastor *A. Whitte*, hvilke Foreningen skyldte sin Tak. Ordføreren udtalte sig dernæst kort om Drikondets ødelæggende Indtrængen paa alle Omraader og i alle Forhold. I Afholdsvirksomheden saa han en Gjerning, der vilde vække mange Mennesker til Alvor og bringe dem til som ædrue Folk at tænke alvorligt over de højere Ting. Ædrulighedssagen vil saaledes medvirke til Kirkens Sejr.

Stenhuggermester *M. Wendelboe-Petersen* fremsagde et for Lejligheden forfattet smukt Digt, ligesom flere Besøgende talte hjertelige Ord for Foreningens Fremvæxt og Trivsel. — Forinden Mødets Slutning bragte Pater *v. Geyr* en Hilsen til Foreningen fra dens høje Protektor, Hs. biskoppelige Naade, Msgr. *v. Euch*, og opfordrede til trofast Udholdenhed i den velsignelsesrige Virksomhed, Foreningen havde sat paa sit Banner, idet han tillige indtrængende raadede alle tilstedeværende Katholiker til at indtræde i Foreningen. Taleren fremhævede en Udtalelse af Mathew: »Skabningens Konge ligger i Støvet«, og viste hvorledes den Drikfældige i sin Last lettelig støder an mod alle Guds Bud.

Ordføreren bragte Foredragsholderen sin og Foreningens hjærteligste Tak, hvortil Foreningen sluttede sig. Efter Foredraget holdtes et mindre Møde af privat Karakter, og hvori bl. a. et nyt Medlem optoges.

England. Det katholske Direktoratium for 1893 viser, at Katholicismen ogsaa i de sidste Aar har gjort Fremskridt i England. Der gives 2650 katholske Gejstlige i England og Skotland, 3059 i Irland. Det ka-

tholske Bispedømme Liverpool har den talrigste Klerus blandt alle engelske Bispedømmer, nemlig 421 Præster derefter kommer Westminster med 355, Soutwark med 322, Salford med 239. Medens de 3000 irske Gejstlige staa under 4 Ærkebiskopper og 25 Biskopper, har England 1 katholsk Ærkebiskop og 15 Biskopper.

Ostindien. Maharajahen (Fyrsten) af *Gwalior* i Ostindien har sendt en Skrivelse til den pavelige Statssekretær, hvori han meddeler, at han har sendt sin Adjutant, Major Tisole, for at overrække den katholske Kirkes Overhoved sine hengivneste Lykønskninger og en Gave. Denne bestaar i to med Guld gjenemvævede *Kaschemir-Schawls*, det Fineste, man kan tænke sig paa Haandvæveriets Omraade.

Rom. I Konsistoriet den 16. Januar vilde, ifølge Privatskrivelse fra Rom, følgende Kardinaler blive udnævnte: Msgr. *Persico*, Sekretær ved Propagandaen (hvis Plads besættes med Msgr. *Ciasca*); Msgr. *Galimberta*, Nuntius i Wien; *di Pietro*, Nuntius i Madrid; *Mocenni*, Substitut for Statssekretæren; samt Ærkebiskopperne *Malagola* af Fermo, *Krementz* af Köln, *Kopp* af Breslau, *Stablewski* af Guesen-Posen (?), *Meignon* af Tours, *Thomas* af Rouen, *Vaszary*, Primat af Ungarn, *Gradino* af Messina, *Vaughan* af Westminster, *Sanz y Torres* af Sevilla; man nævner ogsaa Ærkebiskopperne af Dublin og Glasgow, men disse ville rimeligvis først blive udnævnte i næste Konsistorium. Msgr. *Agliardi*, Nuntius i München, gaar til Wien, *Cretoni* til Madrid, *Rinaldini*, Internuntius i Haag, gaar til Bryssel, og *Nava di Bontifé* fra Bryssel til München.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Januar. 3. Søndag e. H. 3 K. — 23. M. Marias Trolovelse. — 24. Ti. Timotheus, Biskop og Martyr. — 25. O. Pauli Omvendelse. — 26. To. Oktav af St. Knud. — 27. F. Johannes Krysostomus, Biskop og Kirkelærer. — 28. L. Votivofficium af den ubesm. Undfangelse.

Søndag den 29. Januar. Septuagesima. Danmarks Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag. I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. og om Aftenen Kl. 6 Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikvi, som er udstillet hele Dagen i Kirken. Samme Dag afholdes i Vikariatets saintlige Kirker og Kapeller den aarlige Ansgarius-Bonifacius-Kollekt til Bedste for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet; hvilken Kollekt paa det mest indtrængende anbefales til de Troende.

Katholsk Lærlingeforening.

Katholske Forældre, Haandværksmestre og Principaler opfordres til at indmelde deres Sønner resp. Lærlinge fra 13 til 17 Aars Alderen i den katholske Lærlingeforening, som agtes gjenoprettet den første Søndag i Februar. Indmeldelser ske i Boyesgade 3 (Frederiksberg) hos

Maristbrødrene.

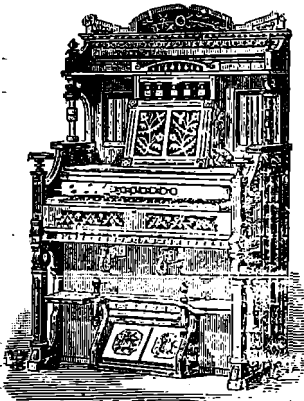
Sct. Ansgars Kirke. Onsdag den 25. Jan. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe for afgangne Frants Georg Schreiber.

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 29. Januar (Sct. Ansgars Fest) højtideligt Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med den h. Ansgars Relikviskrin.

Sjælemesser: Mandag d. 23. Jan. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ (Marie Cath. Walz); Torsdag d. 26. Jan. Kl. 6 (Birthe J. Iserhorst); Fredag d. 27. Jan. Kl. 9 $\frac{1}{4}$ (Carl B. Lohrer).

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Mandag d. 23. Januar bortfalder.

En Jomfru ønsker at sy hos Familier. Reparationer og Forandringer udføres. Vimmelskaflet 42. 2. Sal, Mellembygningen.

ORGEL-HARMONIUMS.

til Brug i Skoler, Kirker, Kapeller, Missionsale samt i Hjemmet fra 150 til 4500 Kroner ÷ 10 pCt. Rabat mod Kontant. Leje og Afbetaling indrømmes. Foruden vort eget Fabrikat fører vi tillige Lager af Estey's, Farrant & Votey's og Carpenters's verdensberømte Harmonier.

Forlang vore illustrerede Prislister. Endvidere anbefales vort Lager af alle Slags Musik-Instrumenter.

Petersen & Steenstrup, Kjøbhv. V.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 5.

Søndagen den 29. Januar.

1893.

Indhold: Pave Leo XIII's Liv og Gjerning. Reformationen i Tyskland. En Protestant om Leo XIII. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Spanien. England. Bekjendtgjørelser.

Pave Leo XIII's Liv og Gjerning.

(Fortsat.)

—o—

II. Biskop af Perugia.

Skrivelsen, som Kong *Leopold* af Belgien havde givet den bortdragende Nuntius til Pave *Gregor XVI.*, naaede ikke sin Bestemmelse; den h. Fader var døende. Men om Pecci's Fremtid var der dog allerede truffet en Afgjørelse. Endnu i Bryssel modtog han nemlig fra Kardinal Lambruschini Meddelelse om, at han var udvalgt til *Biskop af Perugia*. Perugias Indvaanere havde sendt en Deputation til Rom med Bøn om, at man vilde sende dem som Overhyrde den Prælat, som havde styret deres verdslige Anliggender og til hvem de nærede fuldkommen Tillid. Dette Andragende blev opfyldt saa hurtig, at Udnævnelsen, allerede kunde forkyndes i Konsistoriet af 19. Januar 1846. Pave Gre-

gor XVI.'s Død forsinkede imidlertid en Tidlang den ny Overhyrdes Afrejse til Perugia.

Umbriens Hovedstad Perugia ligger i en af Italiens skønneste Egne. Bakkerne ere bedækkede med Vinbjærge, Olivenplantninger og Skove, og i Dalene se vi de rigeste Kornmarker. Byen, som tæller 20,000 Indbyggere, ligger paa forskellige Høje, saa at de smalle Gader uophørlig have en stejl Skraaning, og kun faa egne sig til Vognkjørsel. En Mængde Huse stamme fra det 14. 15. og 16. Aarhundrede og give Perugia et særegent Præg, som tildels minder om Nyrnberg.

Ogsaa Byens *Historie* er interessant. I Aaret 749 mødte Pave *Zacharias* i Perugia Longobardernes Konge *Rachis* og bevægede ham til at opgive sit Tog imod Rom, ligesom *Leo den Store* fordem havde handlet overfor Hunnernes Konge *Attila*. 1216. døde *Innocens III.* i Perugia og blev bisat i den h. Laurentius Domkirke. Under ham stiftede den h. Frants fra det nærliggende Assisi Franciskanerordenen; et Aar for Pavens Død mødte denne Helgen tilligemed sin Aandsbeslægtede den h. Dominikus paa Lateran-Konciliet, hvor Paven stadfæstede Begges Ordenssamfund. Som Innocens, maatte ogsaa hans i Perugia udvalgte Efterfølger *Honorius III.* kæmpe med den tyske Kejser *Frederik*; i 1228 tvang denne tilligemed de oprørske Romere Pave *Gregor IX.* til at flygte til Perugia. *Innocens IV.* forblev der indtil Kejserens Død i Sommeren 1253 og modtog der *Konrads* Gesandter, som kom, for at slutte Fred mellem Kirken og Riget. De næste halvtredsindstyve Aar saa tre Paver dø i Perugia: *Urban IV.*, *Martin IV.* og *Benedikt XI.*, og fire Paver bestige der St. Peters Stol: *Klemens IV.* (1264), *Honorius IV.* (1285), *Cælestin V.* (1294) og *Klemens V.* (1305). Med den Sidste, som forlagde Pavernes Residens til Avignon, begyndte for Rom og Kirkestaten

hin skjæbnesvangre Tid, som er saa rig paa grusomme Partikampe og Ødelæggelser. I 1353 kom Folketribunen *Cola di Rienzi* til Perugia; derfra drog han med sine tyske Lejetropper til Rom, for der at ende sit Livs Drama. —

Biskop *Pecci* ledsagede Gregor XVI.s jordiske Levninger til deres Hvilested i St. Peterskirken. Fjorten Dage derefter begyndte Konklavet med 51 Kardinaler; Valget vaklede mellem *Lambruschini* og *Mastai Ferretti*. Den Sidste blev valgt og besteg den pavelige Stol som *Pius IX*. Den senere Pave *Leo XIII* var Øjenvidne til Festlighederne, idet han befandt sig i *Pius IX's* Følge.

Den 25. Juli 1846 ankom Biskop *Pecci* til Perugia, hvor han tog Bolig i Benediktinerklosteret ved St. Peterskirken, for den følgende Dag at højtideligholde sit festlige Indtog, som skete nøje efter de kirkelige Forskrifter. I den h. Dominikus Kirke og i Domkirken fandt de foreskrevne Ceremonier Sted. Domkirken var indtil Trængsel fyldt af Folket, som med Begjstring istemte »Te Deum«. Om Aftenen var hele Byen illumineret og en talrig jublende Menneskemængde bølgede igjennem Gaderne.

Saaledes havde da Joakim *Pecci* tiltraadt sit Bispembede i Perugia, som talte 199 Sogne. En af hans første biskoppelige Handlinger var Indførelsen af en ny Studieordning i *Præsteseminariet*. Men ret snart skulde den ny Overhyrde blive forstyrret i sine fredelige Bestræbelser ved de Uroligheder og Omvæltninger, som Aaret 1848 bragte med sig. Næppe var det skjæbnesvangre Aar begyndt, saa brød Oprøret løs i en he Række Steder: i Majland, Palermo, Neapel. Der kom Melding om Revolutionen i Paris og Wien. Italienerne bleve grebne af en ubeskrivelig Ophidselse. Løsenet var, at Østerrigerne skulde kastes ud af Italien. En Hær af revolutionære Frivillige drog igjennem Pro-

vindserne; de bleve modtagne med Jubel af Ligesindede i Perugia; sexhundrede sluttede sig til dem. Biskoppens Stilling blev Dag for Dag vanskeligere og da han forbød Opførelsen af Molières »Tartuffe,« et Skuespil, som i rigt Maal bidrager til at forhaane Religionen, omringede Pøbelen den biskoppelige Bolig, og det var nærvæd, at Biskoppen selv var bleven haandgribelig insulteret.

Endnu værre vare Forholdene i *Rom*, hvor Paven og Kardinalerne behandledes som Fanger. To Gange bleve Oprørerne slaaede af Østerrigerne: ved *Vicenza* og *Custoza*. Den pavelige Minister *Rossi* greb nu Regeringens Tøjler med stærk Haand; men den 15. November blev han dræbt af en Snigmorder. Den 24. November forlod *Pius IX* *Rom* og begav sig til *Gaëta* i Kongeriget *Neapel*.

Kardinal-Statssekretær *Antonelli*, som i alle disse Rædselsdage stadig opholdt sig hos Paven i *Kvirinalpaladset*, var den Første, som erfarede *Pius IX*'s Beslutning angaaende denne Flugt til *Neapel*. Han meddelte den til Gesandterne; Planen blev nøje aftalt og Udførelsen fastsat til den 24. November.

Om Aftenen henimod Kl. 5 kjørte den franske Gesandt Hertug *de Harcourt* til *Kvirinalet* og forlangte Audiens hos Paven. Frankrigs Gesandt turde man ikke godt vise tilbage; han blev ført til Arbejdsværelset og der ladet alene med *Pius*. I to Timer varede allerede Audiensen og endnu bestandig kunde man i Forværelset høre Gesandts Stemme. Endelig traadte han ud og bemærkede i Forbigaaende med fast Stemme til Tjenerpersonalet og Vagterne: »Den h. Fader trænger til Hvile. Man skal ikke forstyrre ham!« — Fangevogterne bukkede og adløde.

Hvad var der imidlertid sket? Næppe havde Døren til Pavens Arbejdsværelse lukket sig bag den indtrædende Gesandt, førend denne opfordrede Paven til,

ikke at forsømme et eneste Øjeblik. Ufortøvet gik Pius ind i sit Soveværelse, omskiftede ved Hjælp af sin trofaste Tjener Filippini de pavelige Klæder med en almindelig Præsteklædning og tog saa Afsked med Gesandten. Denne opholdt sig endnu et Par Timer i Pavens Arbejdsværelse og læste med Hensigt af og til et Par Sætninger højt og livligt af en Avis, for at de mistroiske Vagtposter ved Døren skulde mene, at han endnu befandt sig i en livlig Samtale med Paven.

Pius var imidlertid tilligemed Filippini gaaet igjennem hemmelige Gange til Schweizerporten, som ikke havde været aabnet i en lang Aarrække, og foran hvilken en paalidelig Tjener holdt Vagt. Men da denne vilde aabne Porten, viste det sig, at man i Forvirringen havde glemt Nøglerne. Faren for at blive opdaget var stor; men Pius tabte ikke Modet; medens Filippini vendte tilbage for at søge efter Nøglerne, kastede han sig paa Knæ og bad. Endelig fandt man Nøglerne og de svære Bolte bleve skudte tilbage. Ingen havde opdaget de mistænkelige Skikkelser i den afsidesliggende Gang; uden at være blevne sete kom de ud paa en af de store Trapper og naaede ad den ned i en af de indre Gaarde. Der stod en Vogn allerede beredt. »God Nat, Venner!« raabte Filippini troskyldig til de vagthavende Officerer af Borgervæbningen. »God Nat, Filippini!« svarede de uden at fatte Mistanke eller agte videre paa hans Ledsager med den runde Hat og den mørke Kappe.

Man kunde imidlertid frygte for Spioner og Forrædere alle Vegne. Derfor lod Filippini Kusken ikke kjøre den lige Vej, men igjennem flere Sidegader, før end man jog forbi Kolosseum, og saaledes naaedes den ved Johannesporten liggende Petrus-Marcellinus-Kirke.

Foran Kirken holdt den bayerske Gesandt, Grev *v. Spaur's* Vogn. Pius tog med stum Rørelse Afsked

med sin tro Ven Filippani, og steg saa ind i Vognen, som kjørte henimod Porten. »Hvem der?« raabte Vagten. — »Bayerns Gesandt og Doktor Alertz.« — »Hvorhen?« — »Til Albano.« — »Passér.« — Et Øjeblik senere befandt Pius sig udenfor Roms Porte. Taus vendte han sig om, kastede et sidste Blik paa den dyrebare Stad, paa Peterskirkens mægtige Kuppel, hvortil saa mange Minder knyttede sig, sukkede dybt og vedblev at være tavs, indtil man havde naaet Albano.

Til denne By var allerede om Morgenen ankommen Grevinde v. Spaur med sin fjortenaarige Søn og dennes Huslærer, en ung Gejstlig fra Regensburg. Hun havde allerede ængstelig ventet langt udover den fastsatte Time, da et Bud endelig meldte, at Greven var kjørt til Arricia. Hurtig kjørte Grevinden derhen. Men hvem skildrer hendes Skræk, da hun der ser de Rejsende omgivne af fem beredne Soldater, som absolut vilde ledsage Vognen. Det kostede megen Møje at faa dem overtalte til at lade være. Endelig kunde man stige ind. I den store Rejsevogn tog nu Grevinden Plads tilligemed den foregivne Læge, den unge Greve og Huslæreren; Greven og hans Kammerterner tog Plads hos Kudskene. Vogn døren blev lukket, uden at »Doktoren« blev gjenkjendt, Soldaterne ønskede »Lykkelig Rejse« og med sex Heste gik det nu i Galop henimod Grændsen. Paa hele Turen bad Pius uafsladelig. Henimod Kl. 6 om Morgenen kom man til Terracina. Da den neapolitanske Grændse kort efter var naaet, takkede Pius IX dybt bevæget Gud med den ambrosianske Lovsangs Ord, ikke saa meget for sin egen personlige Frelse, som fordi det stakkels vildledte Folk nu var bleven hindret i at lægge Haand paa Kristi Statholder og føje en ny Forbrydelse til de mange andre, som det begik i hine Rædselsdage.

Toldrevisionen gik for sig uden Hindringer. Paa den anden Side af Fondi mødte den høje Landflygtige

Kardinal *Antonelli* og den spanske Legationssekretær *Arnao*, som begge vare rejste en Dag tidligere. Man kjørte sammen til Mola, hvor den h. Fader benyttede Tiden, som hengik, indtil friske Heste vare blevne forspændte, til at skrive et Brev til Kongen af Neapel. Med dette Brev rejste Grev v. Spaur strax til Neapel, medens de øvrige Rejsende ilede hen imod Fæstningen Gaeta. I et uanseligt Hus blev der her efter mange Besværligheder fundet fire smaa Værelser: et for Paven, et for *Antonelli* og *Arnao*, et for Grevinden, et for den unge Greve og hans Huslærer.

Kommandanten, for hvem de Rejsende strax maatte fremstille sig, tog med afgjort Mistillid imod dem og havde nær ladet dem indespærre som Spioner. Den følgende Dag løb imidlertid tre neapolitanske Dampere ind i Havnen, og paa det ene Skib befandt sig hele den kongelige Familie. Nu blev Gaaden løst, og Pius ført til det kongelige Slot. Fuld af Rørelse og med Taarer i Øjnene modtog Kong *Ferdinand* tilligemed Dronningen og Børnene ved Indgangsporten sin høje Gjæst. Den h. Fader blev ført til de bedste Værelser, og saa snart Kongen var bleven Herre over sin første Bevægelse, tilbød han Paven med Ord, der vidnede om den barnligste Kjærlighed og Ærbødighed, sit Slot, sit Land, sin Hær, og Alt, hvad han kaldte Sit.

(Fortsættes).

Reformationen i Tyskland.

(Fortsat fra f. A.)

—o—

6. Hvilke Midler der førte Reformationen til Sejr.

Luther skal i Worms have anvendt Gamaliels Ord paa sig: »Dersom dette Raad eller dette Værk er af Menneskene, bliver det forstyrret; men er det af Gud

kunne I ikke forstyrre det.« (cf. Audin B. I. S. 257.) Men den blotte Bestaaen af en Sag er endnu ikke noget afgjørende Bevis for dens Guddommelighed; ellers kunde Mahomed med meget større Ret hævde sin Religions Guddommelighed; ja, Fristeren i Paradiset har fuldbragt et Værk, som allerede har varet i seks Tusind Aar, og dog vil ingen paastaa, at det var Guds Værk. Skal et Værks store Udbredelse og langvarige Bestaaen være et Tegn paa dets Udspring fra Gud, saa maa ogsaa de Midler, hvormed det ubredes og oprettholdes, tages med i Betragtning. De Midler, hvormed Luthers Værk er gennemført, bære alt andet end Guddommelighedens Stempel, de røbe snarere en hel anden Oprindelse.

Det første Middel var hans Maade at skrive paa; noget raaere og styggere vil ikke let kunne tænkes. Luther maatte søge at indvirke paa Folkets brede Lag og forstod godt at lempe sig efter Sindelaget hos de forskjellige Klasser, han talte til. For dem, som agtede Troen højt, pukker han paa Biblen, og udkælder sine Modstandere for »Obskuranter (finstere Gehirne), som aldrig havde lugtet til Biblen, aldrig havde læst de kristelige Lærere, aldrig havde forstaaet deres egne Lærere, men stedse vare forblevne i deres hullede og lasede Opinioners Raahed.« (Evers, Martin Luther I. B. S. 208. f.) Han derimod har en Iver for Evangeliet, som endog overgaar den h. Evangelist Johannes'. »Ogsaa St. Johannes har gjort for lidt og kun begyndt at bringe Evangeliet paa Bane (aufzurwerfen). Jeg har gjort fem Gange mere, og dog er jeg bange for, jeg gjør endnu ikke nok.« (J, 2. 150). Hans idelige, med største Bestemthed fremsatte Paastande om, at *han* først havde trukket Biblen frem under Bænken, og at *han* i Følge guddommelig Indgivelse havde Biblens rette Forstaaelse, de mange bibelske Citater, hvormed han spækkede sine Skrifter, og som tilsyneladende talte for

hans Lære, alt dette maatte gjøre et dybt Indtryk paa mange af hans Læsere.

Men ellers gik der en saa raa Tone igjennem alle hans Skrifter, at det var tydeligt, at han fremfor alt henvendte sig til den laveste Bærme af Folket og hos den søgte at kildre de laveste Lidenskaber, for derved at drage den helt over paa sin Side. Trods, Anmasselser, Spot, Sværger og Banden, Skjælden og Smælden, de styggeste Smædeord, de fæleste Obscöniteter — det var det, der væver hans Skrifter sammen. Læseren undskyldte, at vi maa saare hans æsthetiske Følelse med Gjengivelsen af en lille Samling af Luthers Skjældsord og Kraftudtryk; de høre væsentlig til Karakteristiken af hans Person og Lære. Vi skulle dog udvælge de mindre ildelydende; dem, der ligesom ere tagne op af Skarnet, skulle vi ikke røre ved; langt mindre skulle vi plette Papiret med de obscöne og uterlige Talemaader, Luthers Skrifter vrindle af. ¹⁾

Vi begynde altsaa med at hidsætte nogle af *hans Kraftudtryk*. (Andre se Ugebl. 1892. S. 1023 og 1026.) Imod Kong Henrik VIII. af England skriver han: »Jeg har ikke alene modtaget mit Evangelium af Guds Naade fra Himlen, men jeg har ogsaa modtaget det som En, der formaar mere med sin lille Finger, end 1000 Paver, Konger, Fyrster og Doktorer. De skulle derfor lade mig det staa evindeligt, det siger jeg dem

---

¹⁾ Dette Skudsmaal giver ogsaa Luthers Tilhænger Bullinger ham i et Brev til Bucer: „De fleste tilbede Luthers hundske (hündische) og smudsiglystne Veltalenhed. Han befitter sig derfor stadig paa at overbyde sig selv i Smædeord.“ Og et andet Sted: „Det ligger klart for Dagen og kan desværre ikke nægtes, at aldrig har nogen skrevet raaere, grovere og usømmeligere imod kristelig Tugt og Beskedenhed, end Luther har skrevet om Tro og alvorlige Ting.“ (Se Evers, Kath. oder prot. S. 93. — S. St. læses Udtalelser af de ansete protestantiske Theologer Kahnis og Thiersch).

til Trods i Guds Navn.« (Se Evers, Kath. oder prot. S. 81.) »I Papister,« tilraaber han os, »skulle ikke fuldbyrde, hvad I have i Sinde; I kunne gjøre, hvad I ville. Pave, Biskopper, Præster, Munke, Konger, Fyrster, Djævel, Død, Synd og alt, hvad der ikke er Kristus, skal vige og bukke under for dette Evangelium, som jeg, Martinus Luther, har prædiket.« (S. St. S. 82.) Med disse og lignende Udtalelser sammenligne man den h. Paulus' Ord til Galaterne: »Dersom *endog vi* eller en Engel fra Himlen prædikede eder Evangeliet anderledes, end vi have prædiket eder det, han være en Forbandelse.« Paulus, som var sig fuldt bevidst og som ved Undergjærninger havde bevist, at han i Følge sin guddommelige Sendelse var ufejlbar som Apostel, bliver ydmyg og tror sig ikke fritagen for personlig Fejlbarhed. Luther, som vidste sig i Modstrid med hele Kristenheden, som den havde bestaaet i 1500 Aar, og som dog ikke havde kunnet godtgjøre sin Sendelses Guddommelighed ved et eneste Mirakel, han gjør sig til af en Ufejlbarhed, som overgaar alle Koncilier, alle Pavers og selv den h. Evangelist Johannes'.

Med denne Anmasselse staar *hans Skjælden og Smælden* i fuld Samklang; thi hvor der mangler Sandhed, maa Larmen træde i Bevisernes Sted.¹⁾ Ogsaa den h. Paulus har engang kaldt Kretenserne med en af deres egne Digteres Ord: »Løgnere, onde Dyr, lade Bugge,« men hans Sprog bliver stedse roligt og ædelt.

¹⁾ Dette siger ogsaa Luthers trofaste Tilhænger, Maleren Henrik Satrapitan i A. 1524. Den evangeliske Lære „bevise de (de nytroende Præster og Prædikanter) ikke i allermindste Maade . . . men dersom man ikke vil holde alt, hvad de snakke om, for Evangelium, saa begynde de paa Stand at rase . . . og skrige . . . man var frafalden fra Korset og vilde være . . . Djævelens.“ En Prædikants Dygtighed vurderedes hovedsagelig efter, hvor godt han forstod at udskjælde Paven, Biskopperne og alle Tempeltjenere. (Se Døllinger, Die Reformation B. 1. S. 221.)

Luthers overtrumfer i Voldsomhed en Revolutionær og i Gemenhed synker det dybt ned under det laveste Gadesprog. Dette er især Tilfældet, naar han taler om Paven, om Biskopperne og Kirken. Paven kalder han »Rottekonge«, »Kaiphas«, »uforskammet Skurk« »Djævehoved«, »alle Skalkes Hovedskalk«, hyppigst kalder han ham »Paveæsel«; (Se Evers s. St. S. 96.) af Luther fik ogsaa Verden først at vide, at Paven var »Antikrist«. (s. St. S. 161 ff.) Kirken er i Luthers Øjne »Djævelens sidste og skjændigste Brud.« — »Derfor er Pavens Kirke fuld af Løgne, Djæville, Afguderier, Helvede, Mord og al Ulykke, saa det vrimler, og det er Tid til at høre Englens Stemme: »Gaa ud fra Babylon, mit Folk.« (s. St. S. 97.) Biskopper og Kardinaler udskjælder han for »Rotteengel«, »skammelige, ryggesløse Knægte og grove Æsler«, »Djævl« o. l. Det blev til sidst en ligefrem Sygdom hos ham; naar han tænkte paa Kirken og Paven, tog Hadet Magten fra ham og han *maatte* bande. ¹⁾ »*Jeg kan ikke bede,*« siger han, »*uden at jeg maa bande dertil.* Skal jeg sige: Helliget vorde dit Navn, saa maa jeg sige dertil: Forbandet, fordærvet, vanæret vorde Papisternes Navn. Skal jeg sige: Til os komme dit Rige, maa jeg føje til: Forbandet, fordømt, forstyrret vorde Pavedømmet. Skal jeg sige: Din Vilje ske, maa jeg sige med det samme: Forbandede, fordømte, beskæmmede og tilintetgjorte vorde alle Papisternes Tanker og Planer. Sandelig, *saaledes beder jeg alle Dage med Mund og med Hjærte uden Ophør,* og jeg føler godt, at jeg bliver bønhørt . . . . Alligevel (man lægge Mærke til denne Selvbespottelse) bevarer jeg et godt, venligt, fredeligt, og kristeligt

¹⁾ Han anede selv, at det ikke var den gode Aand, som beherskede ham. »Jeg kan ikke styre mig selv,« skriver han, »jeg bortrives, jeg ved ikke selv af hvilken Aand.« Saa giver han sine Modstandere Skylden. »De æggede mig . . . , saa at jeg ikke vogter mig nok for Satan.« (Se Evers. S. 105.)

Hjærte mod Enhver; det vide ogsaa mine største Fjender.« (S. St. S. 98 f.)

Næst efter Paven og Biskopperne gaar hans Vrede ud over Kejseren og Fyrsterne, som ikke havde blindt underkastet sig hans Evangelium. Jeg nøjes med at gjengive en kort Prøve. I sin Pamflet imod Wormser Ediktet skriver Luther: »Til Slutning beder jeg alle kjære Kristne om at hjælpe mig med at bede til Gud for saadanne lumpne, forblindede Fyrster, med hvem han vistnok har villet straffe os i sin Vrede, og ingen skal følge dem for at drage mod Tyrken eller yde (Pengebidrag i det Øjemed), eftersom *Tyrken er ti Gange klogere og frommere, end vore Fyrster ere.* Hvad skulle *slige Narre*, som friste og laste Gud i den Grad, vel udrette imod Tyrken? Thi her ser du, hvorledes *den stakkels, dødelige Ormesæk* (Madensack), *Kejseren*, som ikke et Øjeblik er sikker paa sit Liv, uforskammet brovter med at være Troens sande øverste Beskytter.« Og efter at have udskjældt Kejseren og Fyrsterne for *tossede, gale, afsindige, vanvittige, rasende Narre*, slutter han med det Ønske: »Gud fri os fra dem og give os i Naade andre Regenter.« (S. St. 288.) Om Kejseren skriver han senere: »Kejseren var, er og bliver *Djævlens Tjeneres Tjener.*« (S. St. 291.) Thiersch bemærker desværre med Rette at »Luther har paatrykt sine Tilhængere og Efterfølgere sit eget Præg,« og det har »bidraget til, at Kløften i Kristenheden . . . har været uhelbredelig indtil den Dag Dag. (S. St. 93.)

(Fortsættes.)

En Protestant om Leo XIII.

—o—

En protestantisk amerikansk Læge, Dr. *Maurice*, skriver om Paven: »Leo XIII. er den mest sandheds-

kjærlige og elskværdigste Mand i hele den gamle Verden. Lader man Monarkerne, Statsmændene, Digterne og Videnskabsmændene drage forbi Blikket, saa vil Øjet stedse hvile med særlig Deltagelse paa den høje ætheriske Skikkelse, som har et venligt Ord til Enhver. Endskjønt vi ere Protestanter, ville vi gjerne nedbede et langt Liv og rig Velsignelse over *hans* Hoved, der straalere som et lysende Mønster for Alle i Henseende til Meddelelse af Velsignelse og et broderligt Sidelag. Leo XIII. er først og fremmest en alvorlig og samvittighedsfuld Mand. Han er tillige et lykkeligt Eksempel paa hin Forening af religiøs Overbevisning og praktisk Dygtighed, som er saa sjælden. Men han er ikke blot et Menneske blandt Mennesker, men han er Guds Repræsentant paa Jorden, som har dannet alle menneskelige Nationer af et og samme Blod, for at de skulde bebo Jordens Aasyn. Hvad man end vil sige om den katholske Kirke, saa er der dog ingen Tvivl om, at den repræsenterer en umaadelig Magt. Naar Leo XIII. nu virkelig staar i Begreb med at anvende denne vældige Magt, som er legemliggjort i ham, til Løsningen af de praktiske Tidsspørgsmaal, saa maa endog de, som nære den største Tvivl om de overnaturlige Naadegaver, han gjør Krav paa, sandelig glæde sig. Naar Paven saaledes træder i Forgrunden, for at beskæftige sig med det menneskelige Velfærds og den menneskelige Lykkes vigtige Anliggender, saa tilhører han os Alle; ja vi ere paa en vis Maade Medlemmer af hans Hjord. Ingen Tanke er skjønnere, end den, at have en Fader paa Jorden, som repræsenterer vor Fader i Himlen, for at lede os til en i Sandhed vis og fornuftig Handlemaade. Naar en Kirke bliver en moralsk Kraft og lader sig nøje dermed, saa overvinder den Verden. De fleste iblandt os bekymre os kun lidet om religiøse Ceremonier. Ja, det kan være haardt nok for protestantiske Hoveder, at skulle vænne

sig til at forestille sig en moderne Pave, som beskæftiger sig med social-reformatoriske Problemer og læmper sig efter Videnskaben, Politiken og de sociale Forhold, men — var dette ikke Kristendommens og Kirkens oprindelige Formaal og Hensigt?«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Ved de nye *Kardinalsudnævnelser* i Konsistoriet af 16. Januar er Antallet af det h. Kollegiums Medlemmer fra 51 atter bragt op til 65; der mangler altsaa nu kun 5 Kardinaler for at Kollegiet kan være fuldtalligt. Til Minde om Disciplene anses nemlig Kardinalkollegiet for fuldtalligt naar det tæller 70 Medlemmer. Blandt de nuværende Kardinaler findes 34 Italienerne, 9 Franskmande, 5 Østerrigere, 4 Spaniere, 4 Tyskere, 2 Portugisere, 2 Englændere, 1 Kanadier, 1 Australianer, 1 Amerikaner, 1 Belgier og 1 Polak. Blandt de nye Kardinaler er Ærkebiskop Meignan af Tours (Frankrig) den Ældste (f. 2817), derefter følger Ærkebiskop Krementz af Köln (f. 1819), og Mocenni og Persico, begge fødte 1823. Den Yngste i hele Kollegiet er Ærkebiskop Vaughan af Westminster (London) født 1842; Fyrstbiskop Kopp af Breslau, der ogsaa hører til de Yngre, er født 1837.

I det henrundne Aar har Døden bortreven flere fremragende Kardinaler, nemlig: Simeoni, Manning af Westminster, Mermillod, Theodoli, Battaglini (Ærkebiskop af Bologna), Annibale, Fyrstenberg (Fyrstbiskop af Olmytz), Howard og Lavigerie, Ærkebiskop af Carthago i Afrika). Tillige er i denne Maaned Ærkebiskoppen af Lyon, Kardinal Foulon, afgaaet ved Døden, og Kardinal Zigliari ligger paa Dødslejet. To Ordensgeneraler døde ifjor, nemlig Jesuiterordenens General, Anderledy, og Karthäuserordenens General, Dom Bruniaux.

Trods de anstrængende Konsistorier, som ere blevne afholdte i disse Dage, og den strænge Kulde, som for Tiden hersker i Rom, er den h. Fader fuldstændig rask,

og man mærker næppe i hele hans Optræden, at han er en Olding paa 82 Aar.

Spanien. I Domkirken i Valladolid udbrød der Ild under Gudstjenesten. Skjønt der opstod en Panik, naaede dog alle Tilstedeværende lykkelig udenfor Guds-huset; men den herlige ældgamle Domkirke nedbrændte desværre fuldstændig.

England. De engelske Katholiker agte at foretage en Valfart til Rom i Anledning af Pavens Bispejubilæum. Hertugen af Norfolk vil lede Valfarten, hvis Medlemmer forlade London den 14. Februar, for over Paris og Genua at indtræffe i Rom den 17de. Irlænderne foranstalte et særligt Pilgrimstog, som skal ankomme til Rom den 5. Februar. Udnævnelsen af Ærkebiskopperne Dr. Vaughan af Westminster og Dr. Logue af Armagh (Irland) til Kardinaler har vakt levende Anerkjendesled alle Vegne i Storbrittanien og Irland; endog protestantiske Blade omtale Udnævnelsen med Glæde. Vor h. Kirke gaar stadig fremad i England, og det henrundne Aar har atter ført en Del fremragende Mænd og Kvinder tilbage til Moderkirkens Skjød. Blandt de mere opsigtsvækkende Konversioner kunne vi nævne Lord Doningtons, som fandt Sted i Oktober f. A. Lord Donington er en af de rigeste og mest ansete Peers i England. Hans ældste Datter, den afdøde Hertuginde af Norfolk, vendte nogle Aar før sit Bryllup tilbage til Kirken, og hendes Fætter, Lord Clifton, saa vel som hendes Kusine, Mrs. Butler-Bowden, ere nu ogsaa konverterede. Ogsaa Miss E. Auger, et meget bekjendt Medlem af den anglikanske Kirke i Walthamston, er tilligemed sin Broder, Mr. Th. Beckett Auger, torhen Medlem af St. Michaels »Søndagsskole« vendt tilbage til den katholske Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Januar. Septuagesima. Danmarks Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag. I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken, og om Aftenen Kl. 6 Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikvi, som er udstillet hele Dagen i Kirken. Samme Dag afholdes i Vikariatets samt-

lige Kirker og Kapeller den aarlige Ansgarius-Bonifacius-Kollekt til Bedste for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet; hvilken Kollekt paa det mest indtrængende anbefales til de Troende. — **30. M.** Martina. Jomfru og Mart. — **31. Ti.** Ihukommelse af Frelserens Bøn i Oliehaven. — **1. Februar, O.** Ignatius, Biskop og Mart. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **2. To.** Marias Renselse (fejres næste Søndag). — **3. F.** Ansgarius, Biskop, Danmarks Apostel (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften: Broderskabsandagt med Prædiken). — **4. L.** Andreas Corsini; Biskop og Bekjender.

Søndag den 5. Februar. Sexagesima. Marias Renselse eller Kyndelmisse (I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 $\frac{1}{4}$ højtidelig Lysevise med Procession.)

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 29. Januar (Sct. Ansgars Fest) højtideligt Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med den h. Ansgars Relikviskrin.

Katholsk Lærlingeforening.

Katholske Forældre, Haandværksmestre og Principaler opfordres til at indmelde deres Sønner resp. Lærlinge fra 13 til 17 Aars Alderen i den katholske Lærlingeforening, som agtes gjenoprettet den første Søndag i Februar. Indmeldelser ske i Boyesgade 3 (Frederiksberg) hos

Maristbrødrene.

Mariaforeningen holder Møde, ved hvilket Skemaerne fremlægges, Søndag d. 5. Februar efter Højmessens i St. Ansgars Kirke.

Ovennævnte Skemaer, som trængende Førstkommunikanter og Konfirmanders Forældre og Værger kunne afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 og Efterm. Kl. 3—4) maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv senest inden d. 4. Februar hos Fru Günther (Bangertsgade 7), eller hos Fru Ronge (Lykkesholms Allé 14 C.), eller hos

J. Braun, Sognepræst.

Unio. Mandag d. 13. Febr. Fastelavnsfest med Theaterforestilling og Assemblé. Udførligt Program følger med næste Nr. af Ugebladet.

Den katholske Syge- og Ligkasse afholder sin aarlige Generalforsamling Mandag den 30. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Forsamlingsværelset i Præsteboligen ved St. Ansgar, Bredgade 64. I Bestyrelsen.

Gartneriet Helleruphøjs Udsalg, Bredgade 67, leverer Blomster, Buketter og Krause til billige Priser.

En Jomfru ønsker at sy hos Familier. Reparationer og Forandringer udføres. Vimmelskiftet 42. 2. Sal, Mellembygningen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 6.

Søndagen den 5. Februar.

1893.

Indhold: Pave Leo XIII's Liv og Gjerning. Reformationen i Tyskland. Adresse til den h. Fader. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Amerika. Italien. Bekjendtgjørelser.

Pave Leo XIII's Liv og Gjerning.

(Fortsat fra Nr. 5.)

—o—

I Perugia blev Folket af Forførerne i den Grad ophidset til Revolution, at det stormede Citadellet og forvandlede det til en Hob Ruiner. Men Herligheden var snart til Ende for den romerske Republik tillige med Alt, hvad der vedrørte den i Kirkestaten. I Perugia gjenoprettede Østerrigerne Ordenen; den 2. og 3. Juli holdt Franskmændene deres Indtog i Rom.

Hidtil havde det været Biskoppens Opgave, at berolige Perugias Indvaanere og at hindre de værste Udskejelser; nu gjaldt det om, at udbedre Skaden, som Opløsningen af Tugt og Orden havde tilføjet Samfundet. Han rejste fra By til By, for selv at se Tilstanden i de forskellige Menigheder, forbedrende, formanende, opmuntrende alle Vegne; ja, Pius IX.'s Til-

lid kaldte ham endog til Visitation i Nabo-Bispedømmerne. I sit eget Diöces foretog han sex Gange en Visitations-Rejse. Næsten ethvert af de 32 Aar, i hvilke Pecci virkede som Biskop i Perugia, er bleven karakteriseret af en eller anden mindeværdig Begivenhed eller vigtig Kundgjørelse. Han foranledigede at et Provincial-Koncil blev afholdt i Spoleto, for at drøfte de umbriske Bispedømmers Anliggender. I 1851 blev det ham forundt at aabne den h. Klara af Assisis Grav, som næsten var bleven fuldstændig glemmt. I 1852 omordnede han tillige med de andre Myndigheder Forholdene ved Umbriens Assistentshuse, saa at disse ved formaalstjenlige Anordninger bleve bedre bestyrede til Fordel for de Fattige. I 1853 hyldes han af hele Bispedømmet i Anledning af hans Udnævnelse til Kardinal, udsteder et Hyrdebrev med særegne Bestemmelser imod Gudsbespottelser og offentliggjør i Anledning af sin anden Visitationsrejse en Tale, han forud havde holdt i Domkirken, om sin Tids hovedsagelige Samfundsonder. I 1854 drager han i Anledning af den herskende Dyrtid Omsorg for, at de Fattiges Nød bliver lindret ved velgjørende Foranstaltninger og udsteder en Hyrdeskrivelse om det af den h. Fader i hint Aar forkyndte Jubilæum. I 1855 hidkalder han »de barmhjærtige Brødre« fra Belgien, for at overdrage til dem Ledelsen af et nyt Vajsenhus for Drengene; samme Aar aabner han et Asyl for forsømte unge Piger og stiller det under belgiske Ordenssøstres Opsyn og Ledelse, udsteder et Hyrdebrev i Anledning af Aårsdagen for Forkyndelsen af den h. Gudsmoders ubesmittede Undfangelse og anordner en højtidelig Taksigelsesfest i Anledning af Koleraens Ophør. I 1856 omordner han Universitetsforholdene, lader en ny Ud-gave af Diöcesan-Katekismen trykke med særegne Anvisninger angaaende Børnenes Katekisation og indvier et Hospital for uhelbredelige Kvinder. I 1857 aabner

han St. Annas Døtreskole og Pensionat og overgiver det til Søstrene af »Sacre coeur«, udsteder en Hyrdeskrivelse imod Misbrugen af Magnetisme, modtager Besøg af Pius IX. og ledsager ham paa hans Rundrejse gennem Etrurien til Rom. I 1858 indfører han ved en Hyrdeskrivelse den h. Filippus Neris saakaldte Børnehaver, for at undervise Ungdommen paa Festdage i Religionen og holde dem borte fra farlige Forlystelser og syndige Udskejelser. I 1859 aabner han i Perugia et videnskabeligt St. Thomas af Aquinos Akademi, for at fremme det skolastiske Studium. I 1860 udsteder han et Hyrdebrev om Pavens verdslige Magt, protesterer imod, at den piemontesiske Regering, som den Gang ogsaa havde bemægtiget sig Perugia, undertrykkede de forskellige Ordenssamfund, og forenede sig med Umbriens Episkopat til en fælles Protest imod den piemontesiske Generalkommisærs Forholdsregler. I 1861 ordner han Liturgien under særegne Gudstjenester, skriver to Breve til Kong Viktor Emmanuel, for at protestere imod Indførelsen af det borgerlige Ægteskab og imod Kamaldulensermunkenes Førdrivelse fra Monte-Corona. I 1863 advarer han i en Hyrdeskrivelse mod de sekteriske Skoler og Renans berygtede Fremstilling af »Jesu Liv,« som Logen begyndte at udbrede i Italien. I 1864 udsteder han et Hyrdebrev om de gængse Vildfarelser i Henseende til Religionen og den kristelige Moral. I 1866 giver han Gejstligheden Forholdsregler med Hensyn til Tidens politiske Ophidselse og skriver et Hyrdebrev om den katolske Kirkes Rettigheder. I 1868 udsteder han en Skrivelse om den kristelige Kamp. I 1869 bebuder han Jubilæums-Afladen og underviser sit Folk i en Hyrdeskrivelse om det forestaaende almindelige Vatikaner-Koncil. I 1870 højtideligholdes med mange Festligheder hans 25aarige Jubilæum som Biskop af Perugia, han sender i Forening med Umbriens Biskopper en

Adresse til Pius IX., for at protestere imod Roms Indtagelse af Piemonteserne, og offentliggjør en Tale om den romerske Paves Rettigheder. I 1872 indvier han hele sit Bispedømme til Jesu guddommelige Hjærte, offentliggjør et nyt Studieprogram for det biskoppelige Seminar, udsteder et Hyrdebrev imod Søndagens Vanhelligelse og ordner paany Gudstjenesten i Byens forskjellige Kirker. I 1873 skriver han et Faste-Hyrdebrev om de Farer, som beredes de Troende fra Vantroens og Fritænkeriets Side, indvier Bispedømmet og Byen til den ubesmittede Jomfru, grundlægger den h. Joakims Forening for nødlidende Gamle og indfører Børnenes højtidelige Kommunion i Perugia. I 1874 offentliggjør han et Faste-Hyrdebrev om Tidens vantro Retning og indfører særlige Missionsprædikener. I 1875 skriver han et Hyrdebrev om Jubelaaret, anbefaler den h. Franciskus' tredie Orden og overtager Broderskabets Patronat i Assisi. I 1876 udsteder han et Dekret for Sognepræsterne om Katekismus-Prædikener for de Voksne og skriver et Hyrdebrev om den katholske Kirke i det 19de Aarhundrede. I 1877 udsteder han en Hyrdeskrivelse om Kirken og Civilisationen. I 1878, ti Dage før sin Udvælgelse til Pave, offentliggjør han en anden Hyrdeskrivelse om Kirken og Civilisationen. I Løbet af hans biskoppelige Virksomhed i Perugia bleve desuden 36 nye Kirker byggede i Bispedømmet og mange andre bleve restaurede og udvidede.

Denne korte Oversigt over Biskoppen af Perugias Virksomhed er ingenlunde fuldstændig, men disse faa Notitser ere dog i Stand til at give os et nogenlunde rigtigt Begreb om den kloge Indsigt, den utrættelige Iver og uindskrænkede Selvopofrelse, som besjælede den Mand, der blev valgt til den store Pius IX.'s Efterfølger paa Apostelfyrsten Petri Stol i Rom.

(Fortsættes.)

Reformationen i Tyskland.

(Fortsat fra fra Nr. 5.)

Kan dette *Sprog*, hvoraf vi kun have givet nogle svage Prøver, ingenlunde kaldes en Apostel værdigt, saa viser Reformatorens *Bedragerier* ham dog i et endnu mindre fordelagtigt Lys. Han var sig vel bevidst, at den gamle kristelige Tro var for dybt rodfæstet i Hjærterne, og at denne Tro var altfor inderlig vokset sammen med hele det offentlige og private Liv, til at han kunde have sat sit nye Evangelium i dens Sted enten med Magt eller ved listig Overtalelse. Derfor lagde han sig ligeoverfor Kirken og Regeringen efter *Hykleri*, overfor den godtroende Almue derimod efter simpelt Bedrageri, indtil Bevægelsen var vokset saa stærk, at han helt kunde kaste Masken af. Vi have allerede set et Eksempel paa, hvorledes han optraadte paa en saare tvetydig Maade overfor sine Venner og Kurfyrst Frederik af Sachsen (se Ugebl. 1892 S. 960). Her følger endnu nogle Eksempler paa, hvorledes han spillede Komædie med den kirkelige Autoritet. Han gik ud fra den Tanke, »at Pavedømmet var Sædet for den sande og livagtige Antikrist; for at frelse Sjælene var derfor alt tilladt, som kunde føre det bag Lyset og tilintetgjøre det.« (se Evers. I. c. S. 104.) Den 22. Maj 1517 skrev hantil Biskop Hieronymus Scultatus af Brandenburg angaaende sine Theses: «Der er nogle blandt dem, som jeg selv ikke er vis paa (bezweifle), nogle som jeg bekjender ikke at forstaa, nogle, som jeg benægter, ingen, jeg haardnakket vil staa paa; men jeg underkaster dem alle sammen den hellige Kirke og dens Dom.» Den 9de Maj samme Aar havde han skrevet til Professor Jodocus i Erfurt: »For at fatte mig kort, saa mener jeg simpelthen, at det er umuligt at reformere Kirken, medmindre dens Canones, Dekretalier, den skolastiske Theologi, Filosofien, Logiken . . . oprykkes med Roden, og andre Studier

sættes i Stedet« (Han mener Biblen og Fædrene, som om de ikke stadig havde været det eneste Grundlag for de kirkelige Studier). Derpaa vedbliver han: »Lad dem tale, høre, tro, hvad de ville; jeg skal udføre store Ting, som Gud har givet mig, og jeg skal hverken være bange eller gjøre mig Bekymringer, saa sandt hjælpe mig Gud.« (Se Evers s. St. 116.) Den 11te Okt. 1518 kastede han sig i Augsburg ned foran Kardinal Cajetans Fødder og bad ham »i al Ærbødighed og Ydmyghed« om Tilgivelse, »dersom han skulde have talt eller handlet ubesindigt; *han var af ganske Hjærte rede* (paratissimus) *til at tage imod Belæring og lade sig føre til en bedre Indsigt*« — »og saaledes er jeg endnu i Dag sindet« skrev han i sin Beretning til Kurfyrsten den 19de Nov. s. A. Og dog havde han samme 11te Okt. skrevet til Melanchton: »*Jeg vil hellere gaa til Grunde end tilbagekalde*, hvad jeg saa ypperlig har sagt.« (Se Evers s. St. 127. Andre Eks. se s. St.).

Skændigere var det *Bedrageri*, han drev med den troende Almue. Denne holdt, som sagt, fast ved den gamle Tro og dens Hemmeligheder og Ceremonier. Hvad gjør Luther? Han lader, som om han gjør det samme, og indsmugler ubemærket sine Forfalskninger. Han lærte, at Alterets Sakrament burde uddeles under begge Skikkelser; men »siden vi ikke kunne drage Almuen (den gemeinen Mann) fra Sakramentet, som det skulde være (han havde nemlig givet Prædikanterne det Raad, at se at afholde Folk fra at kommunikere til Paaske) . . . , saa maa vi skaane de Enfoldige blandt dem, og *ikke lade dem bruge begge Skikkelser*.« Desuden skal man »i Førstningen holde fast ved den gamle Brug, *at læse Messe paa Latin med viede Klæder, med Sang og de andre sædvanlige Ceremonier* . . .« Men »*Præsterne*, som læse Messe, *maa udelade alle Ord og Kollektter* (Messebønner), som hentyde til Sa-

crificium (Offer) . . . . Og Præsten kan godt udelade disse Ord, saa at Folk ikke mærker noget, og han ikke giver Forargelse.« (S. St. 191 f.) Luthers Ven Melancthon gjorde sig skyldig i samme Bedrag angaaende Nadverens Uddelelse. (se J. 3. 601.) I Sachsen indførte Luther »for de Enfoldiges Skyld« en tysk Messe. Endnu Aartier senere glædede Luther sig over, at i Kirkerne af hans Bekjendelse vare de ydre Ting: Messe, Kor, Orgler, Klokker, Messehagler o. l. indrettede paa en saadan Maade, at Lægfolk eller Udlændinge, som ikke forstode Prædikenen, maatte sige, det var »en rigtig pavelig Kirke.« (s. St. 61 f.) I samme Aand gav Luther Biskoppen af Saurland, som var tilbøjelig til at antage den nye Lære, det Raad, at skjule sin Hensigt, indtil Folket var vundet, og derefter at lade, som om han kun fulgte Folkets Eksempel. (s. St. 69.) Ogsaa andre af hans Tilhængere gik i samme Spor. Da Vilhelm af Brandenburg, en hemmelig Tilhænger af den nye Lære, var valgt til Ærkebiskop af Vilna, tøvede han med at lade sig vie; i dette Forsæt styrkedes han af Luther, som mente, at han skulde trodse og ikke lade sig stadfæste af Paven. Denne Gang var det Vilhelms Broder Albrecht, som var af en anden Mening. »Kapitlet, Ridderne og Befolkningen fordrede saa bestemt den pavelige Konfirmation og Vielse«, at hans Broder ikke kunde andet end »bekvemme sig til dette Gøgleri«; han kunde gjøre det »med god Samvittighed«, for at den »guddommelige Lære« kunde udbredes des bedre ved ham. Paa denne Maade gik Vilna tabt for den gamle Tro. (s. St. 398. f.)

Et af de virksomste Midler, hvorved Luther fremmede sit Værk, var hans *Tilslutning til det revolutionære Adelsparti* og hans *Understøttelse af Bondernes oprørske Bevægelser*. Han selv var en udpræget revolutionær Karakter, og intet kunde tjene hans Sag bedre, end de almindelige Uroligheder, som forhindrede

en alvorlig Drøftelse af Religionens store Anliggender. Det var derfor baade hans naturlige Tilbøjelighed og hans Interesse, som fik ham til at kaste sig i de Revolutionæres Arme. Oprør prædiker han med de Ord: »Gud selv har ophævet al Øvrighed og Myndighed, hvor de handle imod Evangeliet;« (se Evers, l. c. 285.) thi han opfattede Evangeliet ikke objektivt, men kun subjektivt om *sin* Lære. Tydeligere træder hans Oprørsaad frem i følgende Ord: »Er det tilladt at føre Krig imod Tyrken . . ., saa meget mere imod Paven, som er værre. Naar Kejseren giver sig i Pavens eller Tyrkens Krigstjeneste, saa maa han vente en Løn, som er en saadan Slethed værdig. Vore Folk tænke, at Kejseren i saa Fald ikke er Kejser, men Pavens Svend og Røver (Kriegs- und Raubknecht). Han er da heller ikke Kejser eller Overanfører i denne Krig. Saa tænke vore Folk.« (s. St. 290) Ligesaa utvetydigt ytrer hans, revolutionære Sindelag sig i de *blodtørstige Ønsker*, man alle Vegne støder paa i hans Breve og Skrifter. »Jeg besværges dig,« skrev han til Spalatin, »dersom du har Evangeliets rette Aand, *tro dog ikke, at dets Sag kan fremmes uden Tumult, uden Skandale, uden Oprør*. Du vil ikke kunne gjøre en Pen af Sværdet eller Fred af Krigen. Guds Ord er et Sværd, det er Odelæggelse, Skandale, Fordærvelse, Gift, det ligner, som Amos siger, Bjørnen ved Vejen.« (s. St. 102.) Derfor mente han, at man skulde tvinge alle Pavens Fuld-mægtige til *at springe i Rhinen* eller det nærmeste Vand; (s. St.) han bedrøves over, at Huttens Anslag mod Legaterne Marinus og Aleander mislykkedes; (s. St. 103.) »Paven, Kardinalerne og hele det pavelige Hof skulde kobles sammen og føres tre Mil fra Rom ad Ostia til, hvor der er et lille Vandløb, kaldet *mare Tyrrhenum* (Tyrrhenerhavet); det vilde være et kosteligt Bad mod al Syge, Skade og Brøst.« Eller ogsaa »man skulde tage Paven, Kardinalerne og hele hans

Afguderis og pavelige Helligheds Tyende og *rive dem som Gudsbespottere Tungen ud af Halsen og nagle dem paa Rad til en Galge*«; »derefter kunde de holde et Koncil, eller saa mange, som de vilde i Galgen eller i Helvede blandt alle Djævle.« (s. St. 106.) Selve hans Forbindelse med det revolutionære Adelsparti er tilstrækkelig bevist forhen (se Ugebl. 1892, S. 960. 994. f. Udførlig behandles den af Evers l. c. 143 ff.). Om hans Forhold til Bønderne skulle vi senere tale.

(Fortsættes).

En Lykønsknings-Adresse til Pave Leo XIII.

—o—

En latinsk *Lykønsknings-Adresse* vil blive sendt af Danmarks Katholiker til den h. Fader i Anledning af Hs. Helligheds forestaaende 50aarige Bispejubilæum. Den lyder i dansk Oversættelse omtrent saaledes:

Helligste Fader!

Med alle de andre Katholiker, som nu alle Vegne fra strømme til Din Stad i Anledning af den nærforestaaende Aarsdag for Din Bispevielse, tør vel ogsaa vi, Danmarks Katholiker, Gejstlige, Ordenspersoner og Lægfolk, med den Biskop i Spidsen, som Du, Helligste Fader, for nylig har sat over os, fra det høje Nord træde frem for Dig med vore Lykønskninger.

En Lykke, der jo kun bliver faa Kirkefyrster til Del, er til vor store Glæde bleven forundt Dig, Helligste Fader — takket være det guddommelige Forsyns kjærlighedsfulde Styrelse. I samfulde 50 Aar — et langt Tidsrum i Forhold til

Menneskelivets Kortvarighed — har Bispehuen prydet Dit salvede Hoved; sat af den Helligaand til at styre Guds Kirke, har Du ved Haandspaalæggelse indviet mange aandelige Sønner til at arve Din biskoppelige eller præstelige Værdighed; og siden Du for 16 Aar tilbage blev ophøjet paa Sct. Peters Stol, har Du styret hele Kirken og varetaget det højeste Læreembede med lige stor Visdom, Kraft og Velsignelse.

I det vi af Hjærtens Grund takke Gud, alle gode Gavers Giver, for disse Velgjerninger, som Han har bevist Dig, Helligste Fader, og hele Kirken, bønfalde vi tillige den Algode ydmygelig om, at Han vil gjengjælde alle Dine Arbejder og Møjsommeligheder med Velsignelse, Naade og Salslighed i rigeste Maal. —

Imidlertid behage Du ogsaa, Helligste Fader, at tage mod vor hjærteligste Tak for de Velgjerninger, som Du har vist os, Dine Børn, der bo langt borte fra Dig.

Thi i det vi gjenemgaa Din hæderfulde Regering, Helligste Fader, kunne vi umulig overse de store Beviser paa Din særlige Hyrdeomsorg for os. Du har henvist os til en ny Forbeder i Himlen, til den hellige Kong Knuds værdige Søn, Martyr for Retfærdighedens Sag ligesom Faderen, til den salige Karl, hvem Historien har givet de tvende Hædersnavne, »den Gode« og »den Danske«. Du har tillige ophøjet det danske Præfekur til et Apostolisk Vikariat og begyndt at gjenoprette hvad der blev ødelagt for over 350 Aar siden, ved at sende denne Del af Herrens Ager en retmæssig kaldet og indviet Biskop — den første siden den usalige Kirkespaltning i det 16. Aarhundrede. Det kunne vi, baade

som Katholiker og Patrioter, ikke andet end glæde os over.

Thi det blotte Navn »romersk-katholsk Biskop« vækker Tanken om gamle Danmarks Blomstringstid, da vort Fædreland efter at være omvendt til den kristne Tro havde de videste Grænser og nød den største Anseelse i Udlandet — takket være blandt Andre Biskopperne Absalon og Andreas Sunesøn og alle de øvrige gjæve Biskopper. Det minder os om, at af Dine Forgængere, Paskalis I. og Gregor IV., bleve de første Missionærer sendte til vore Egne, af Paskalis Ærkebiskop Ebbo med Munken Halitgar, af Gregor »Danmarks Apostel,« Sct. Ansgar, Munk og Ærkebiskop af Hamburg. Det minder fremdeles om Pave Paskalis II., der ophøjede Lund til et Ærkesæde og derved gav de nordiske Bispedømmer Enhed og Fashed.

I Din ovennævnte Anordning, Helligste Fader, se vi et sikkert Bevis for, at Du deler den Anskuelse med os, at Katholicismen i vort Land i Lobet af de sidste Aartier er stegen, som i Tal, saaledes ogsaa i det almindelige Omdømme. Fremdeles er der jo i Henhold til vore Landsmænds Skjønsomhed og sunde Sans, al Grund til at haabe, at Bispeværdigheden ikke blot vil forøge Gudstjenestens Højtidelighed, men ogsaa hæve Katholicismens Anseelse.

Vi holde det ikke for et Tilfælde, men for et heldigt Varsel, at vor højærværdigste Biskop kunde begynde sine Pontifikal-Funktioner iblandt os med den højtidelige Indvielse af den nylig fuldendte Kirke til Ære for »Vor Frue af Rosenkransen«. Thi vi have dybt indpræntet os, Helligste Fader, Din gjentagne Formaning om ved Rosenkransbønnen at paakalde Jomfru Maria, for

saaledes at finde Hjælp hos hendes guddommelige Søn Jesus Kristus.¹⁾

Helligste Fader, vi ville derfor paa den ene Side ikke ophøre med at anbefale Din Person og Dine Anliggender til vore Sjæles usynlige Hyrde ved Hjælp af hans jomfruelige Moders Forbøn, fortrinsvis ved Rosenkransbønnen; men paa den anden Side kaste vi os i Aanden ned for Dine Fødder, Helligste Fader, og bede Dig inderligst om Din faderlige Velsignelse for os og alle vore Anliggender, som en Kilde til og et Pant paa Guds rigeligste Naadehjælp. — Paa den h. Ansgars Mindedag, den 3die Februar. Din Helligheds ærbødigst hengivne danske Katholiker.

(Her følger Underskrifterne.)

Ovenstaaende Adresse vil blive fremlagt til Underskrift ved de forskjellige katholske Gudshuse i Hovedstaden og Provinserne paa Marias Renselsesfest, *Søndag 5. Februar.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags fejredes med stor Højtidelighed den h. Ansgars aarlige Mindedag i den her-værende Sognekirke. Om Morgenen udstilledes det smukke Relikviskrin, som forblev udstillet hele Dagen paa en dertil indrettet Piedestal, beklædt med rødt Fløjl, midt foran Kirkens Højalter. Kl. 10 frembar den højærværdigste Biskop, Msgr. v. *Euch*, den højtidelige Pontifikalmesse, under hvilken Sognepræsten, højærv. Pastor *Braun* prædikede om den h. Ansgars Betydning som »Danmarks Apostel« og »Menighedens Skytspatron«. Blandt de talrige Tilstedeværende, som hædrede

---

¹⁾ Se især Rundskrivelsen af 1. Sept. 1883.

Sct. Ansgars Minde ved Overværelsen af denne højtidelige Gudstjeneste, befandt sig ogsaa Hds. kgl. Højhed, Prinsesse *Marie* og hendes Broder, Prins *Jean* af Orleans. Under Festgudstjenesten om Aftenen, som atter havde fyldt det rummelige Gudshus, blev Relikvien baaren med i Processionen af to Gejstlige, iførte gyldne Levitklæder. I Processionen deltog foruden Børnene og Jomfruernes Forening ogsaa den højærværdigste Biskop og de Gejstlige fra St. Ansgars Kirke og St. Josefs Hospital. Baade under Pontifikalnessen og Aftenandagten ydede Gejstlige fra St. Andreas Kollegiet velvillig Bistand, ligesom ogsaa Sangforeningen med sædvanlig Dygtighed bidrog til Gudstjenestens Forskjønnelse.

— I Dag Søndag den 5. Febr. er ved de forskjellige katholske Gudshuse i Hovedstaden og Provinserne fremlagt en *Lykønskings-Adresse* til den h. Fader i Anledning af hans 50aarige Bispejubilæum, som fejres den 19. Februar. Alle voksne Menighedsmedlemmer have Lejlighed til at undertegne den efter de forskjellige offentlige Gudstjenester i Dagens Løb. Adressen, som bliver kalligrafisk udført, vil tilligemed Underskrifterne blive indbunden med et kunstnerisk udført Titelblad af Pergament og sendt til Rom, for at overrækkes Pave Leo XIII. tilligemed de indkomne *Peterspenge* fra Danmarks Katholiker. Den extraordinære Kollekt af Peterspenge vil, som bekendt, i Følge Biskoppens Hyrdeskrivelse af 1ste Januar, først finde Sted i alle katholske Gudshuse paa selve Jubilæumsdagen den 19. Februar.

Rom. Kardinal *Vaughan*, Ærkebiskop af Westminster (London), meddelte Vatikanet, at Deres kgl. Højheder *Prinsen og Prinsessen af Wales* ville besøge Pave Leo XIII. som Dronning *Viktorias* Repræsentanter i Anledning af det forestaaende Bispejubilæum.

— I Følge »Nord. Allg. Ztg.« vil General, *Friherre v. Loe* overbringe som overordentlig Gesandt *den tyske Kejsers* Lykønskninger til Paven i Anledning af Jubilæet. General *v. Loe* er Katholik og kommanderende General over det 8. Armeekorps.

— Et nordamerikansk Krigsskib vil i den nærmeste Fremtid indtræffe i Neapel, for at overføre de Kostbarheder, som den h. Fader har bestemt til Verdensudstillingen i Chicago. De fleste Værdigjenstande høre

enten ind under den kristelige Kunst eller ere Minder om den nye Verdens Opdager Kolumbus.

Amerika. De amerikanske Katholikers Generalmøde, som skal afholdes i Løbet af Efteraaret i Chicago, har opstillet et meget tidssvarende Program. Navnlig vil det sociale Spørgsmaal blive udførlig behandlet. Ikke mindre end 11 offentlige Foredrag ere helligede dette Spørgsmaal, rigtignok det alvorligste i vore Dage. De omhandle følgende Gjenstande: 1. Pave Leo XIII.'s Encyklika om det sociale Spørgsmaal; 2. Arbejdernes Rettigheder og Kapitalens Pligter; 3. Pauperismen og Hjælpemidlerne imod den; 4. den offentlige og private Velgjørenhed og Midlerne til at gjøre begge frugtbare; 5. Arbejder- og Lærlingeforeninger; 8. Indvandring og Kolonisation; 9. Drukkenskabens Onde; 10. Indianernes nuværende og fremtidige Stilling i de Forenede Stater; 11. Negrenes nuværende og fremtidige Stilling i de Forenede Stater. Det er en Selvfølge, at ogsaa Firehundredaarsfesten for Amerikas Opdagelse ved Kolumbus vil komme til at indtage en fremragende Plads i Forhandlingerne paa de amerikanske Katholikers Kongres. Programmet opfylder fuldkomment denne Ærespligt, idet det har fastslaaet Foredrag over følgende sex Gjenstande: Den nye Verdens Opdagelse; Kolumbus, hans Karakter og Sendelse; Følgerne, som hans Opdagelse havde for Religionen og Civilisationen; den katholske Kirkes Indflydelse paa de politiske, borgerlige og sociale Institutioner i de Forenede Stater; Isabella den Katholske. De sidste Punkter i Programmet have særegen Betydning: Den katholske Børneopdragelse i de Forenede Stater og den h. Stols Uafhængighed. — Kongressen vil træde sammen den 5. September og vare fem Dage.

Italien. I Italien har man nu ogsaa faaet et Slags Panama-Skandale som i Frankrig. Det er en Bankkrise i Rom, og som det synes ogsaa i Neapel. I Følge »Commercio Italiana« befinder den romerske Bank sig i en Tilstand, hvori intet Pengeinstitut i Verden maaske nogen Sinde har befundet sig. Det drejer sig ikke blot om bortfløjne Kapitaler o. s. v. men om utrolige forbryderske Kjendsgjerninger, om en Emission af Papirpenge til en Værdi af mange Millioner uden de tilsvarende Værdier i Banken, for at bestikke

Embedsmænd o. s. v. Bladet anslaa Kasse mangelen i den romerske Bank til 65 Millioner Lire.

Altsaa ogsaa i Rom, som man har berøvet Paven, og hvor man ikke vil høre noget om den katolske Kirkes Indflydelse, synes man at have handlet paa en net Maade med Andres Penge og at have afskaffet det syvende Bud. Da Direktøren for den neapolitanske Filial hørte om den romerske Bankdirektørs Fængsling, søgte han at flygte og iførte sig en *Præstekjole*, for at undslippe. Han blev imidlertid gjenkjendt og arresteret. Komisk er det, at saadanne vantro Helte tilsidst gribe til den lange Præstekjole for at slippe helskindede bort fra Skuepladsen for deres Bedrifter. Imidlertid har det italienske Folk høstet en ny og bitter Erfaring.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Februar. Sexagesima. Marias Renselse eller **Kyndelmisse** (I St. Ansgars Kirke: Kl. 9³/₄ højtidelig Lysevise med Procession.) — **6. M.** Titus, Bøkjender og Biskop. — **7. Ti.** Ihukommelse af Jesu Lidelse. — **8. O.** Johannes af Matha, Bøkjender. — **9. To.** Blasius, Biskop og Mart. (**Blasiusvelsignelsen** meddeles efter enhver h. Messe). **10. F.** Oktav af St. Ansgar. — **11. L.** Johannes af Britto, Mart.

Søndag den 12. Februar. Quinquagesima.

Mariakongregationen for Mænd afholder i Dag Søndag den 5. Februar (Marias Renselsesdag) Kl. 8 Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel, Stenosgade.

Rosenkransbroderskabets Møde bortfalder Søndag den 5. Februar.

Mariaforeningen holder Møde, ved hvilket Skemaerne fremlægges, Søndag d. 5. Februar efter Højmessens i St. Ansgars Kirke.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Febr. Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Ansgariusforeningen. Bestyrelsesmøde Tirsdag den 7. Febr. Kl. 8¹/₂.

Søndag den 12. Febr. efter Højmessens i St. Ansgars Kirke afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, den aarlige Generalforsamling. Regnskabet fremlægges. Valg af Bestyrelsesmedlemmer foretages.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 6. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G.

Unio. Søndag den 5. Febr. Aften Kl. 8 Møde i Lokalet, Østergade 32. — Mandag den 13. Febr., **Fastelavnsfest**, hvortil det udførlige **Program** følger med dette Nr. af Ugebladet til indenbys Abonnenter.

„Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867“. Efter Valget paa Generalforsamlingen den 30. Januar 1893 bestaar Bestyrelsen af følgende Herrer:

Herm. Hoffmann , Formand. Kjøbmagergade 48.	Joh. Brix-Hansen , Viceformand. Nørrebrogade 13.
Jos. Hammermüller , Kasserer. Wesselsgade 9.	F. Simonsen , Sekretær. Frederiksborggade 7, Kjælderen.

Repræsentanter:

A. J. Lafontaine , Ahornsgade 11.	J. C. Günther , Bangertsgade 7.
---	---

Angaaende Indmeldelser, Sygeanmeldelser og Dødsfald bedes man henvende sig til Sekretæren, Hr. Skomagermester F. Simonsen, Frederiksborggade 7, Kjælderen.

Den offentlige Examen med Kirkeskolens Elever afholdes i Bredgade 67 & 69 Bagbygn. Mandag den 6. Febr. i begge Drengklasserne, Tirsdag den 7. Febr. i begge Pigeklasserne fra Kl. 8 til 2 $\frac{1}{2}$; Onsdag den 8. Febr. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9. Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes til at overvære denne Examen.

Katolsk Lærlingeforening.

Katolske Forældre, Haandværksmestre og Principaler opfordres til at indmelde deres Sønner resp. Lærlinge fra 13 til 17 Aars Alderen i den katolske Lærlingeforening, som agtes gjenoprettet den første Søndag i Februar. Indmeldelser ske i Boyesgade 3 (Frederiksberg) hos

Maristbrødrene.

Bogbinderi & Protokolfabrik,

Istedgade Nr. 50, 3. Sal.

Efter at have anskaffet tidssvarende Maskiner og øvrigt Værktøj tillader jeg mig herved at anbefale mig med alt til Faget henhørende. Samtidig undlader jeg ikke at bede de af mine ærede Kunder, som have maattet vente paa deres Arbejde, om Undskyldning; for Fremtiden udføres alt hurtigt, smukt og saa billigt som muligt.

Ærb. C. R. Knudsen.

Med dette Nr. følger et Program til indenbys Abonnenter.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 7.

Søndagen den 12. Februar.

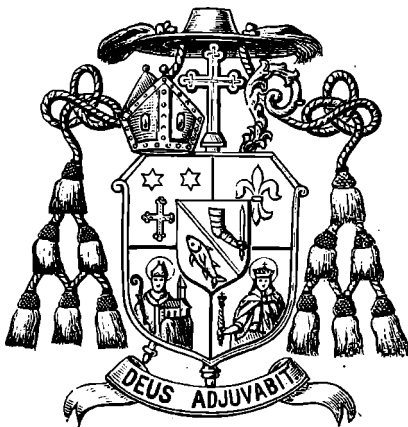
1893.

Indhold: Biskoppeligt Fastemandat og Hyrdebrev. Pave Leo XIII.'s Liv og Gjærning. Til Hovedstadens katholske Mænd og Ynglinge. Bekjendtgjørelser.

Biskoppeligt Fastemandat og Hyrdebrev.*)

---

*) Nærværende Fastemandat og Hyrdebrev bliver at oplæse i alle katholske Gudshuse i Vikariatet Søndag Quinquagesima, d. 12. Februar.

Johannes,

ved Guds Barmhjærtighed og den apostoliske Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Elskede i Herren!

Den hellige Fastetid stunder atter til, denne Tid, som saa kraftig og indtrængende taler til os om Selvfornægtelse, om at følge Frelseren paa hans bitre Lidelsesvej, om at deltage i hans Lidelses og Døds Frugter ved værdigen at annamme de hellige Sakramenter. Følge vi Kirkens kjærlighedsfulde og dog saa indtrængende Røst, forene vi Bøn med Spægelse, elske og betragte vi Jesu Kristi bitre Lidelse, da bliver den h. Fastetid for os Alle en Kilde til Naade og Frelse, der vil hjælpe os til her at fejre en glædelig og gudvelbehagelig Paaske, og engang hisset at fejre en salig Opstandelse paa Verdensdommens store Dag.

Hvad selve *Fastemandatet* angaar, som her følger, have Vi fundet Os foranledigede til, i Kraft af den Os af den apostoliske Stol meddelte Fuldmagt og i Betragtning af de forhaandenværende Omstændigheder, ogsaa igjen for indeværende Aar at lade indtræde de samme Formildelser i Fastebudene, saa vel som og i de øvrige Forskrifter, som indeholdtes i Fastemandatet af forrige Aar. Vi forordne derfor Følgende:

- I. Den paabudte *Faste*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule

Brød om Morgen^{*)}), men udelukker al anden Nydelse af *Spise*, bliver bestaaende paa alle Dage af *den 40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage* og *Vigilie-Fastedagene* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene* og *Fredagene i Adventstiden*. Fastedagene skulle hvergang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

- II. *Abstinentbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kjødspise, forbliver bestaaende paa *Askeonsdag*, *Skjærtorsdag*, *Paaskelørdag* og Aarets *samlige Fredage*. Paa alle de øvrige Dage tillades Nydelsen af Kjødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. Nr. 1.) tillades Nydelsen af Kjød kun *én* Gang, nemlig ved Hovedmaaltidet.
- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den *samtidige* Nydelse af *Kjød- og Fiskespiser* forbuden ved et og samme Maaltid. Dette Forbud *gjælder* for Alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorligt syge.
- IV. *Kjødssupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, for saa vidt de enten ikke indeholde Kjøddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; — fremdeles Gjæstgivere og Spiseværter og deres Gjæster, samt alle de, som jævnligt faa deres Mad fra et offentligt

---

*) Theologerne pleje at regne indtil 4 Lod.

Spisested; Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de kostes af Ikke-Katholiker; Medlemmerne og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholiker Indbudne, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Undtagelse af den h. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstinentzen*.

- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til, i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sandseligheden* forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstinentbudet for *enkelte* Troende til en anden from Gjerning; dog kunne kun Sognepræsterne og Rektorerne gjøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er forøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra den *samtidige* Nydelse af *Kjød- og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (cfr. Nr. 1).

- VII. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Stræng-
hed af det oprindelige Faste- og Abstinentbud, *skulle alle de Troende, som ere i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: „**Faste-Almisser**”. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at *indsende* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

- VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Kon-

cils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den h. Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Hrr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Gjenstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen Litaniet eller Rosenkransen om Kristi Lidelse at forebede for Kirkens Anliggender.

IX. I de saakaldte *lukkede Tider*, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse- og andre støjende offentlige Forlystelser*.

X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult, at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholikerne, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag.

XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den første Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særdeles Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Elskede Diöcesanere! Som en vældig brusende Begejstringsstrøm, som en Løbeild, gaar et Budskab i disse Dage fra By til By, fra Land til Land, fra Ver-

densdel til Verdensdel, og alle Vegne, hvor dette Budskab gjenlyder i den katholske Kristenhed, der toner det Glæde, Taksigelse og Begejstring. Og dette Budskab, der lyser som en venlig beroligende Glædesstraale midt ind i alle de mørke Uvejrsskyer, som hænge truende over vore Hoveder, — dette Budskab, som med Kjærlighedens uimodstaaelige Kraft lader Tusinder og Millioner Kristne istemme et *Cantate Domino canticum novum* (Synger Herren en ny Lov- og Takkesang) — hvad det er for et Budskab, hvori dets Drag bestaar, hvorved det opfylder vore Hjærter med en af de sjældneste Glæder, der bliver os Mennesker i et stakket Liv til Del, I kjende det, I have fornummet det ved den Hyrdeskrivelse, som Vi i Begyndelsen af dette Aar har rettet til Eder. Og nu er dette mindeværdige Øjeblik kommet.

Pave *Leo XIII.*, den ophøjede, ærværdige Olding paa Pavethronen, Kristi synlige Stedfortræder her paa Jorden, Apostelfyrsten Petri Efterfølger, den værdige Arvetager efter 260 Paver, han, hvem den Almægtige for 6 Aar siden forundte at fejre sit 50aarige Præstebubilæum, — han fejrer nu sit 50aarige Bispejubiléum. Glæder og Sorger, Husvalelser og Trængsler ere i de henrundne Aar af hans Episkopat, af hvilke 15 Aar falde paa hans Pontifikat, blevne ham til Del i rigeligere Maal, end de ellers pleje at falde i et Menneskes Lod; men trods den menneskelig talt overmenneskelige Byrde, der har været lagt paa hans Skuldre, trods de 82 Leveaar, der have tæret paa hans Livskraft, trods de aandelige Lidelser, hans Faderhjærte har følt ved Synet af al den Elendighed, som Vantro og Had til Kristendommen og til Kirken har afstedkommet, — staar han tro mod sit Kald og sin ophøjede Værdighed, som en uforfærdet, uovervindelig Fører for den hele katholske Kristenhed: modig og fast, god og mild, medlidende med de Svage og stræng imod Over-

træderne, en Støtte for de Troende i Meningernes Modstrid, og en sikker Vejviser for alle dem, som vandre ad Livets vildsomme Veje, en kjærlighedsfuld Fader for de Store som for de Smaa, — modig og utrættelig, nu ved Livets Aften som ved dets Morgenfrembrud, — *saaledes* staar han, den ærværdige Jubelolding, for os i disse Dage.

O, hvor gjerne vilde vi Alle valfarte til den evige Stad, kaste os ned for vor hellige Faders Fødder, for vor Frelsers Stedfortræder, og bede om hans faderlige Velsignelse! Umuligheden byder os at give Afkald paa dette Hjærtensønske, men hvad vi magte, det ville vi gjøre; *en af vort Lands ædlest Sonner* slutter sig i de danske Katholikers Navn til de mange Tusinde, som i disse Dage som Udsendinge fra Fyrster og fra Lande, fra Diocesarer og fra Foreninger, nærme sig til den evige Stad, med de varmeste Ønsker i Hjærtet, med rige Gaver i Hænderne; han vil overgive til den h. Fader den smukt udstyrede *Adresse*, i hvilken vi tolke de Følelser, som Danmarks Katholiker nære ligeoverfor Kirkens Overhoved; han vil ogsaa overrække den *Jubilæumsgave*, som vor Armod evner at bringe ham, en Gave, der, hvor ringe den end er, dog skal vidne om, at vi gjerne ville støtte vor Kirkes Overhoved i hans timelige Fornødenheder, saa vidt som vore smaa Forhold tillade det.

Men naar vi saaledes kun igjennem en Repræsentant kunne deltage i de Glædes- og Takkedemonstrationer, som den katholske Verden ved dette Jubilæum yder Jubeloldingen i Kristenhedens Hovedstad, saa kunne og ville vi dog Alle være med i den fælles Glæde, i den fælles Bøn, — saa kunne og ville vi dog Alle være med til at bestorme Jesu h. Hjærte i Altrets tilbedelsesværdige Sakramente for vor aandelige Fader, og at bønfalde Gud Herren om, at han vil opholde og styrke ham, gjøre ham salig paa Jorden og ikke over-

give hans Sjæl i hans Fjenders Hænder, — eller for at tale med Kirkebønnen, som vi bede saa tidt ved vor Gudstjeneste: »Almægtige, evige Gud, forbarm Dig over Din Tjener Pave Leo XIII., vor øverste Hyrde, Din Statholder paa Jorden; og led ham efter Din Barmhjærtighed paa den evige Frelses Vej, saa at han ved Din Hjælp maa begjære, hvad der er Dig velbehageligt, og at han med al Kraft maa fuldbringe det.«

Ganske vist, vi vide, at Jesu Kristi ubedragelige Ord er en Borgen for, at Petrus og hans Efterfølgere, og saaledes ogsaa Leo XIII., er Kirkens urokkelige Grundsten; thi: »Du er Petrus (Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den« (Matth. 16, 18.); vi vide, at Herrens almægtige Bøn bevarer Petrus og hans Efterfølgere: »Jeg har bedet for dig, at din Tro ikke skal aflade« (Luc. 22, 32.); — men vi vide ogsaa, at naar et Lem lider, lide alle Lemmerne med, og naar et Lem glæder sig, glæde alle Lemmerne sig med. Og hvorledes skulde Børn kunne staa apathiske og ufølsomme overfor deres aandelige Faders dyrebareste Interesser? hvorledes skulde de kunne staa kolde og uden Deltagelse ligeoverfor de Forurettelser og Krænkelser, der overgaa ham netop derfor, fordi han værner om Kirkens Frihed? Ja, for den kirkelige Friheds Skyld taaler Paven Spot og Haan, for at bevare Kirkens Ret, skyer han ikke Fangenskab, for at bevare Kristi Brud for uværdige Lænker, derfor gjentager han med sin store Forgænger Pave Pius IX.: *Non possumus*, vi kunne ikke vige, hellere dø end at give Afkald paa Kirkens umistelige Rettigheder. — O, hellige Fader, vi se din Kamp, vi se dit Fangenskab; men disse Festdage, der kaste et venligt Lyseglimt over dine Lidelsedage, de skulle paa ny overbevise dig om, at Kirkens Børn mod Udgangen af det nittende Aarhundrede ere dig ikke mindre hengivne, end den ung-

dommelige Kirkes Børn vare deres første Overhyrde hengivne. »Petrus blev bevogtet i Fængslet; men Kirken bad uden Afladelse for ham til Gud« (Ap. Gj. 12; 5.); — saaledes ville ogsaa vi gjøre og bestorme Himlen med Bønner for dig. — Ligne det *første* og det *nittende* Aarhundrede hinanden deri, at Helvedes Porte dengang som nu kæmpe mod Sandheden, imod Kirken, at Petrus som den første Pave og Leo XIII. som den nuværende Pave ere bevogtede i Fængslet, saa ligne de ogsaa hinanden deri, at Legemet er uadskilleligt forenet med Hovedet, at Huset er bygget paa Grundstenen, at Kjærligheden er stærkere end Døden, at den voxer med Farerne og bliver fuldkommet i Prøvelsen og ved Ofrene.

Ja, Elskelige i Herren, det er den herlige Kjendsgjerning, som Kirkehistorien stiller os for Øje: med de Slag, som ramme Pavedømmet, voxer de Troendes Kjærlighed; med Lidelsernes Mængde tiltager deres Kjærligheds Inderlighed. Det er jo et Særpræg for den sande Kjærlighed, at bevare dem Troskab, som lide og ere forladte, og med Hjærte og Haand at yde dem en desto inderligere Deltagelse. I Børnenes Hjærter bliver Vedhængenheden og Kjærligheden til opofrende Begejstring, naar de se Faderen truet i hans Ret, i hans Ære og Værdighed. Hvorledes kunde det vel være anderledes i den store Gudsfamilie, som vi tilhører? Hvorledes kunde vi vel anse os for levende Lemmer af Kristi Legeme, og dog være uden Forstaaelse for alle Børns Fællesraab: »Fader, stol paa os, Dine Børn; vi forlade Dig ikke; i Dig blive vi alle saarede, i Dig lide vi Alle Uret og Krænkelse!«

Idet Jesus Kristus har opstillet Korset i Tidernes og i Jordkredsens Midte, har han ogsaa villet paalægge Alle sit Korsets Byrde. Jo nærmere den Enkelte staar ham, desto rigeligere bliver hans Lod og Andel i denne Byrde. Mon da den Korsfæstedes Stedfortræder tør savnes i dette Lidelsens Kongerige, paa dette vedva-

rende Kalvariebjærg? Nej, det er intet Under, naar Passionen gjentager sig især i hans Person; naar vedblivende igjennem Aarhundrederne Bitterhedens Kalk bliver rakt ham, naar han bliver overøst med Spot og Haan, naar han bliver truet i sin Ejendom, kort sagt, naar han i Verden er den bestandige levende Fremstilling af *Ecce homo*, — Se, hvilket Menneske! Ja, Pavens Lidelser høre med til de kongelige Tegn, som den Korsfæstedes Stedfortræder bør være smykket med, og Italiens store kristelige Digter har Ret, naar han skildrer Pavens Lidelser som en Fortsættelse af Frelserens Passion. Intet Under derfor, at vore Hjærter blive grebne af den h. Faders Lidelser, intet Under, at Kirkerne fyldes med fromme Bedere, saa snart Opfordringen lyder: »Lader os bede for Kirkens Overhoved.«

Saa il da til dine Gudshuse, Du troende kristelige Folk, kast dig tilbedende ned for den i Sakramentet skjulte Gud. Saa ofte Du *der* frembærer din Bøn for Kirkens Overhoved, øver Du en dobbelt, herlig Trøstakt: Du bekjender din Tro paa Jesu Kristi sande og virkelige Nærværelse i Altrets helligste Sakrament, og Du bekjender din Tro paa Pavedømmets guddommelige Indstiftelse. Det er de to herligste Gaver, Herrens Kjærlighed har skjænket os, det er de to store overnaturlige Sandheder og Lærdomme, hvorpaa Kirkens Liv og Styrelse beror. De høre begge to uadskillelig sammen, de kunne ikke skilles ad; tag den Første bort, saa vil det overnaturlige Liv blive slukt i Kirken saa vel som i den Enkelte; tag den Sidste bort, saa vil Troen rokkes, og Spliden vil opslaa sit Herskersæde der, hvor Enighedens Fred alene skal herske. — Aldrig ere underfuldere Ord blevne udtalte, end den Gang vor guddommelige Frelser sagde: »Dette er mit Legeme« og »Du er Petrus (Klippen) og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke;« — aldrig have to Ord grebet dybere ind i den enkelte Troendes, som i den hele

Menneskeslægts Liv, aldrig ere vi blevne mere trøstede og sikrede paa vor Vandring igjennem dette Livs Dunkelheder, end ved disse to Ord, der forvise os om Kristi bestandige usynlige og dog virkelige Nærværelse i Altrets h. Sakrament og om hans synlige Nærværelse i hans Stedfortræder paa Jorden.

Hvornaar var det nødvendigere og gavnligere, at aflægge en klar og tydelig Bekjendelse af denne Tro end netop i vor Tid, da *Materialismen* dristigere end nogen Sinde før nægter al overnaturlig aabenbaret Sandhed, og *den falske Liberalisme* alle Vegne er enig om at forkaste al Autoritet ovenfra. Derfor er den stærke kirkelig-religiøse Bevægelse, som for Øjeblikket gaar igjennem den hele katholske Verden, ligesom en mægtig Protest imod Nutidens farligste Forvildelser; Pavens Jubilæum bliver til en Aabenbaring af den Troens Kraft og Begejstring, der endnu lever i det kristelige Folk, det bliver til en herlig Triumf for Kirkens guddommelige Stifter, for ham, som er Guds Herligheds Afglans og Hans Væsens udtrykte Billede, som ved sin Krafts Ord bærer Alt (Hebr. 1, 5. 3), som er over Alt, Gud, højlovet i Evighed (Rom. 9, 5).

I det hidtil Sagte have Vi forsøgt at gjengive nogle af de Tanker, som bevæge og opfylde Vor Sjæl i disse Højtidsdage, og som Vi nære Ønsket om ogsaa maatte finde Gjenklang i Eders Hjærter. Meget andet kunde der endnu tilføjes, naar Vi vilde udvide Vor Synskreds, naar Vi vilde kaste Vort Blik ud over det hele Virksomhedsomraade, paa hvilket Pave Leo XIII.'s vise og stærke Haand har sat sine dybe og uudslettelige Spor, fra den ene Verdensdel til den anden, fra Afrikas mørke Indre indtil Japans fjærne Kyster; men tildels er dette jo allerede sket i Vor forrige Hyrdeskrivelse, tildels vilde den udførlige Skildring af Alt det, som giver vor h. Faders Episkopat og Pontifikat en saa fremragende og gennemgribende Betyd-

ning for Udviklingen af Kirkelivet ved Udgangen af det 19de Aarhundrede langt overskride den Ramme, som er givet for et kort Hyrdebrev.

Men Et er der dog, som Omstændighederne endnu indbyde Os til korteligen at udvikle, og dette Ene er: *Pavens Stilling i Gudsriget*. Jo dybere, jo klarere vor Opfattelse heraf er, desto klarere fremtræder Betydningen af vor Pavefest, desto dyrebarere bliver Leo XIII. os, desto inderligere vor Bøn, desto mere uskrømtet vor Tak til Gud for, at vi have et saadant Overhoved.

Følger da endnu en Stund, Højtelskede i Herren, Vor Udvikling. Kirken er, som Apostelen Paulus lærer, Jesu Kristi hemmelighedsfulde Legeme, den er ligesom Legemet en underfuld Sammenføjning af Liv, Orden og Enhed. Men den Del af Legemet, som sammenføjer Alt i fuldkommen Enhed, er Hovedet. Saaledes er det ogsaa med Kirkens aandelige Legeme, dens Enhed finder sit Støttepunkt i Hovedet, og dette Hoved, hvem kjender det ikke? Det er Paven paa Petri Stol i Rom.

Elskede Diöcesanere! Hvad Kristus har villet for Kirken, og hvad han har maattet ville for den, det er Enhed, Sjælenes og Hjærternes Enhed, den fuldkomne Enhed; hvad han har villet, det er Opfyldelsen af hin guddommelige Bøn, som i det højtideligste Alvors-Øjeblik fremsteg af hans Hjærte: »Min Fader, lad dem være Et, ligesom vi ere Et, jeg i Dig og Du i mig.« Og denne fuldkomne Enhed bevirkes ved ham, der som synligt Hoved paa Petri Stol, som Grundstenen og øverste Hyrde, sammenholder det hele Legeme, styrer alle dets Lemmer, og bortskjærer Alt, hvad der ikke vil føje sig ind i det Hele. Dertil er Magtens Fylde givet ham. Betragter denne Magt, og ser, hvor fuldkomment den svarer til sit Øjemed, hvor herligt den røgter det umaadelige Hverv, der tilfalder den. Denne Magt er den største og dybeste;

den behersker ikke Legemer, den gaar til Sjælens dybeste Grund og kræver Tankens, Viljens, Samvittighedens Underkastelse under Aabenbaringen og Guds Lov, som den forkynder. Denne Magt udstrækker sig videst; den hele Verden er dens Omraade, og Alle, som kalde sig Katholiker, ere den undergivne. Denne Magt er den varigste; den vexler ikke som de jordiske Riger og Herskere efter Tider og Aarhundreder; dens Grændse er alene Verdensdommen. Og trods Alt dette, er denne Magt dog tillige den sødeste og elskeligste. Hvor er der en Magt i denne Verden, ligesom Pavens, der finder en saa hengiven og frivillig Lydighed i Folkenes Hjærter, for hvis Throne Lydighed og Kjærlighed i skønneste Pagt lige ærefrygtsfuldt boje sig? Denne Throne er ikke støttet paa Bajonetter, den udsender ingen Armeer, — og dog ejer den Millioner Undersaatter, som ere den hengivne med en Troskab, som skaber Martyrer. O ophøjede Hoved for vor h. Kirke! Vi hilse med Beundring din Magts Storhed og Skjønhed, Du er den Hemmelighed, som gjør dette Kirkens umaadelige Legeme enigt! —

Kirken er efter Apostelens Lære et Legeme, Jesu Kristi hemmelighedsfulde Legeme; men den er ogsaa et Hus, Guds Hus; den er Sandhedens Grundvold, et fast Hus, i hvilket Sandheden herker, fra hvilket Vildfarelsen er udelukket; den er det saare rummelige Hus, i hvilket Slægt efter Slægt de Millioner hernede skulle tage Bolig, som ere kaldede til en Gang at gaa ind i Evighedens Hus. Men et Hus bør have et Fundament; og jo mere udstrakte dets Rum ere, jo højere det rager frem, jo mere det er udsat for Storme, desto fastere, desto dybere maa dette Fundament være. Nuvel, hvilket Fundament kan sikre hin Bygning, som skal overleve Aarhundrederne, som ikke skal kjende til Brøstfældighed, om end Alt trindt omkring ældes og forfalder? O, Kirkens guddommelige Stifter, Jesus Kristus,

Du har med Alvidenhedens Øje forudset din Kirkes Trang og givet den et Fundament, som staar urokkeligt og uomskifteligt ligesom Gud selv!

Den Gang Gud Herren havde fuldendt Verdens Skabelse, bifaldt han selv sit Værk formedelst dets Størhed og Skjønhed; den h. Skrift udtrykker det lige saa kort som ophøjet med de Ord: »Og Gud saa, at Alt var saare godt.« Og den Gang Frelseren havde udvalgt det Fundament, som var bestemt til at bære hans Kirkes uforgængelige Bygning, da ligesom fyldte en glad Begejstring ogsaa hans guddommelige Hjærte. »Salig,« udbryder han, »salig er Du, Simon, Jonas' Søn! . . . Du er Petrus (Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.« Betragter dette Fundament, som Herren havde udvalgt til sin Kirke: en uvidende Fisker, et svagt Menneske, en Haandfuld Støv, som bortvejres, en Skygge, som forsvinder — og da gjentager Ordet, som er henvendt til denne Haandfuld Støv, til denne Skygge: »Paa dig vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.« Hvad se I? Kampen begynder, Helvedes Porte rase mod Klippen; Alt hvad diabolisk Had kan udfinde, udslynges imod den. Skjæbner vælte sig ind over den, som ingen menneskelig Magt vilde have kunnet besejre, Skjæbner, der ligesom standse vort Aandedræt og stivne vort Blod, naar vi læse om dem. Men hvad gjør det, om de skummende Bølger storme frem mod Klippen, som Guds Haand har opbygget midt i det uendelige Hav? De kunne hyle, men de kunne ikke sejre; de kunne fornye deres Angreb, men de kunne ikke forhindre, at Klippekirken straalere i fornyet Glands. Guds Værk er uforgængeligt. Vel er det et vederkvægende herligt Syn at se denne Klippe ved Vindstille under en blaanende Himmel, naar Bølgerne ligesom ærefrygtfulde kysse Klippens Fødder. Men naar Havet i Oprør, pisket til Skum af Stormens Vælde, udsender

sine fraadende Bølger mod den og ligesom bedækker den, — og naar den da staar oprejst, denne Klippe, i majestætisk og uforstyrrelig Ro, og Bølgerne kastes brutte tilbage — hvor langt guddommeligere aabenbarer sig da for os denne Klippens Urokkelighed! Ja, Pavernes Historie er en Storm- og Martyrhistorie, men den er tillige en gloriøs Historie, thi den er en Historie om deres Udødelighed. Iler da i Aanden til Vatikanet, i hvilket Leo XIII. er bevogtet som en Fange, og naar I se ham, den skrøbelige, ærværdige Olding, som bærer Tiaraen, da gjentager i Eders Sjæl Herrens Ord: »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.« — Hvor findes der et Sted i Verden, hvor Herrens Almagt viser sig herlighedsfuldere i Afmagten end her?

Men, elskede Diöcesanere, eet Navn er der frem for alt, i hvilket det inderlige Forhold kommer til Orde, som vi Alle staa i til Jubeloldingen paa Petri Stol: Han er vor *Fader*. Han er fuldtud, hvad hans Navn siger, en Fader. Naar Fyrsterne nærme sig til ham, og naar de Fattige bevise ham deres Ærefrygt, — Alle uden Undtagelse kalde ham deres Fader, og han kalder dem sine Børn.

Hvorledes kunde det være anderledes? Vi Alle leve som katholske Kristne med ham i eet Hus, i vor Moders Hus, i den hellige Kirke, og med ham udgjøre vi i dette Hus en enig stor Familie.:

Hvilken ophøjet, overnaturlig Sandhed ligger ikke i dette Forhold! Faderen er i Familien Ophav til det naturlige Liv; den hellige Fader er i Guds Familie Ophav til det overnaturlige Liv. Men det overnaturlige Liv er baade overnaturligt *Lys* og overnaturlig *Naade*. For at lede den blinde Menneskeslægt paa de overnaturlige Veje, fik Kirken *den guddommelige Sandheds Lys*, den blev ligesom overstrømmet og gjennem-

strømmet af det. Ganske vist kommer dette Sandhedens Lys fra ham, om hvem vi bede i Trosbekjendelsen: »Lys af Lys«, fra den menneskevordne Gudssøn. Men den synlige Formidler af dette Lys er den hellige Fader. I sit ufejlbare Læreembede udgyder han dette Lys over Verden, spreder han Mørket og bortfjærner Tvivlen. Tager Paven bort, og I slukke Solen i Aandens Rige.

Ikke anderledes forholder det sig med den overnaturlige *Naade*. Den udgyder sig i Strømme over Kirkens Medlemmer, hver Dag, hver Time. Alle Dyr, al overnaturlig Skjønhed i de kristelige Sjæle kommer alene fra den. Men hvem aabner Naadens hemmelighedsfulde Kilde og lader den som igjennem Kanaler flyde ud i Sjælene? Ganske vist, Præstedømmet i Kirken. Men fra hvem modtager dette sin Sendelse, fra hvem Fuldmagt til at meddele Naadens anbettede Skat? Der er kun En, som sender enhver Biskop, ved hvem atter Præsterne sendes. Det katholske Folk anerkjender ingen andre Biskopper og Præster, end dem, som Paven sender, som Paven anerkjender. Vilde en Biskop komme uden Sendelse og uden at staa i Samfund med Paven, lad ham saa nok saa meget bære alle Bispeinsignier, lad ham forvalte alle Naademidler; Ingen vilde indfinde sig for at modtage dem af hans Haand. Men kommer han som Sendebud fra Paven, da jubler det katholske Folk ham i Møde, og om det aldrig havde set ham før, saa vilde det dog tillidsfuldt modtage ham med Jubelraabet: »Velsignet være den, som kommer i Herrens Navn!« Og det samme gjælder ogsaa om enhver Præst, der bliver sendt af sin Biskop, for at deltage i Hyrdeomsorgen.

Ser, Højelskede, det er det herlige Skuespil, som vor Kirke fremstiller. Den evige Fader, Ophav til al Faderværdighed, meddeler sin evige Søn Guddomslivets Fylde; den menneskevordne Gudssøn meddeler

dette overnaturlige Liv til Petrus, som han beskikker til Kristenhedens Fader, og den h. Fader, i hvem Petrus vedbliver at leve og virke, meddeler det til Biskopperne og ved dem til Præsterne, og saaledes strømmer dette Liv, som er udgaaet fra Gud, ud i hele Kirken, fra Sted til Sted, fra Slægt til Slægt. Mon der kan tænkes noget Herligere, noget mere storslaaet end denne Pavens højhellige Værdighed, end denne Fader-værdighedens Hemmelighed i Gudsbornenes Familie? Og naar nu Eders Sjælesørger, som dober Eders Børn og fører dem til Herrens Bord, som absolverer Eder og staar Eder bi i den sidste Strid, er ærværdig, naar I kalde ham Eders aandelige Fader, — naar endmere Biskoppen er ærværdig i det troende Folks Øjne, da han besidder al Præstedømmets Fylde og al Magt til at avle Guds Liv i Sjælene; naar det i en endnu langt højere Forstand kalder ham sin Fader; med hvilken dyb Ærefrygt og Taknemlighed vil da dette Folk kalde ham »Fader«, i hvem Naadens Strøm, som udgyder sig over Guds Stad, er samlet og forenet, for igjen fra hans Haand at strømme ud over alle Tider og Nationer.

Det er Pavens Betydning og Stilling i Guds Rige. Elskede Diöcesanere! Kun i et svagt Omrids have Vi formaaet at tegne denne store Sandhed for Eder. Men Eders fromme katholske Bevidsthed vil forstaa at udfylde, hvad der mangler i Billedets Klarhed og Skjønhed. Eders Kjærlighed, Eders barnlige Hengivenhed vil sætte Ærens og Taknemlighedens Krans paa den ærværdige Jubeloldings Hoved, og imedens vor h. Fader selv i Jubilæets Dage vil opløfte sin Haand til Gud, for at bede for Eder Alle, for at bonfalde den evige Hyrde om, at Eders Tro ikke maa aflade, at Eders Taalmodighed ikke maa udslukkes, at Eders Kjærlighed til Kirken aldrig maa svækkes, ville I Alle som vor hellige Faders trofaste Børn med ét Hjærte og ét Sind, forenede i Aanden med Millioner fromme

Kristne, bede: Herren opholde og beskytte ham; Han overgive ham ikke i hans Fjenders Hænder. Ja, maatte vor h. Fader saaledes støttet og baaret af sine Børns Kjærlighed, af deres Troskab og Forbønner, endnu i mange Aar kunne vedblive at røgte det ophøjede Hverv, som den himmelske Hyrde har overdraget ham, — at vogte alle hans Lam og alle hans Faar paa Kirkens vidtstrakte Græsgange. Det give Gud!

Den Almægtige, Gud Fader †, Gud Søn † og Gud den Helligaand † velsigne Eder Alle.

Kjøbenhavn, paa Oktavdagen af Sct. Ausgars Fest,
den 10. Februar 1893.

✠ **Johannes,**

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark.

Pave Leo XIII's Liv og Gjerning.

(Fortsat fra Nr. 6.)

—o—

3. Leo -- Pontifex.

Allerede ved hans Ophøjelse til Kardinalatet gaves der ikke Faa, som betegnede Biskoppen af Perugia som den næste Pave. En vis Anledning dertil gav ogsaa Stjærnen i Peccis Vaaben, som muligvis kunde hentyde til *Malakias'* bekjendte Spaadom om Paverne, ifølge hvilken den næste Paves symbolske Navn skulde være »*Lumen in coelo*« (Lys paa Himlen). Malakias, død i Aaret 1181, skal have været i Besiddelse af en Vidunder- og Spaadomsgave. Den af ham opstillede Rækkefølge af Paverne begynder med Aaret 1143 med Cölestin II., som var den 164de Pave, efter hvilken Malakias nævner endnu 103 Paver, blandt hvilke han betegner Pius IX. som »*crux de cruce*« (Kors af

Korset) og anfører derefter indtil Verdens Ende endnu 11 Paver efter Pius IX. med følgende Kjendetegn: 1. *Lumen in coelo* (Lys paa Himlen); 2. *Ignis ardens* (brændende Ild); 3. *Religio depopulata* (den forfulgte Kirke); 4. *Fides intrepida* (den uforfærdede Tro); 5. *Pastor angelicus* (den englelige Hyrde); 6. *Pastor et nauta* (Hyrde og Søfarende); 7. *Flos florum* (Blomsternes Blomst); 8. *De medietate lunae* (af Halvmaanen); 9. *De labore solis* (af Solens Formørkelse); 10. *Gloria olivae* (Olietræets Hæder); 11. *Petrus Romanus* (Peter II. af Rom).

Hvordan det nu end forholder sig med denne Spaadom, saa er dog Betegnelsen »Lumen in coelo« (Lys paa Himlen) i alt Fald bleven fultud stadfæstet i hele Leo XIII.'s Liv og Gjerning.

Da Kardinal *de Angelis*, den romerske Kirkes »Camerlengo« eller »Kæmner«, var død, tænkte man ikke anderledes, end at Pius IX. vilde kalde til denne vigtige Post en af de Kardinaler, som levede i Rom og vare fortrolige med de øjeblikkelige Forretningssager, og man blev derfor meget forundret, da Paven valgte Kardinal Pecci af Perugia.

Det nye Embede gjorde Kardinalens Ophold i Rom nødvendig, og derfor anbetroedes hans Repræsentation som Biskop af Perugia til hans Viebiskop *Lorenzi*.

Der fulgte en Tid fuld af Arbejde og Studier for den nye Camerlengo. Ingen af de dalevende Kardinaler havde haft en ledende Andel i det Konklave, i hvilket Pius IX. var bleven valgt; det gjaldt om at studere de apostoliske Konstitutioner; og man maatte ogsaa være forberedt paa muligvis at afholde det næste Pavevalg udenfor Rom. Disse Anliggender paahvilede det den nye Camerlengo at drage Omsorg for. Tillige maatte han, da han nu havde Ophold i Rom, deltage i de Kongregations-Møder, hvortil han hørte, i Kongregationen for Tridentiner Konciliet, for Biskopper og

Ordensfolk, for den kirkelige Immunitet, for Riterne og for Disciplinen i Klostrene.

Den sørgelige Begivenhed, som Katholikerne allerede havde forudset med bange Anelser, indtraadte: Gud kaldte den store Martyr *Pius IX.* til sig, og nu hvilede hele Arbejdet, alle Sorgerne og Bekymringerne, hele Ansvarer for Kirkens Styrelse paa den Mands Skuldre, som allerede havde været Biskop af Perugia i 52 Aar, og som havde haabet at turde henleve sit Livs Aften i Fred og Ro midt iblandt sin elskede Hjord. Havde hans Liv hidtil været bevæget, opfyldt af Bekymringer og Arbejder, saa aabnede der sig for ham nu en Fremtid fuld af de højeste og vanskeligste Opgaver.

Og da kort efter i *Konklavet* Kardinalernes Stemmer hurtigt forenede sig om ham som den værdigste og dygtigste til at optage Jordens Hyrdestav efter den store Pius IX.'s herlige Pontifikat, saa kunne vi forstaa, at det kun var under Suk og Taarer at han i en Alder af 68 Aar underkastede sig Valget og tog sin Forængers Arv, Korset, paa sine Skuldre. Det var den 20de Februar 1878; af 61 Stemmer fik Pecci 44.

Da Pecci ved første Valg, som forblev uden Resultat, hørte, at 34 Stemmer vare faldne paa ham, søgte han paa det ivrigste at omstemme Kardinalerne og erklærede: »Jeg frygter for, at Kardinal-Kollegiet begaar et Misgreb. Man roser mig som en stor Theolog og Videnskabsmand; det er jeg ikke; man mener, at jeg har de fornødne Egenskaber til Paveværdigheden; dem har jeg ikke. Jeg beder Dem opgive min Person.« — En af Kardinalerne svarede ham: »Hvad Deres Lærdom angaar, saa bør De selv ikke dømme derom; det ville vi gjøre, og hvad Deres Duelighed til Paveværdigheden angaar, ville vi lade Gud raade og styre, som kjender Dem.«

Kardinal-Ærkebiskop *Donnet* af Bordeaux skildrer

de sidste Øjeblikke under Valghandlingen saaledes: »Jeg havde min Plads ved Siden af Kardinal Pecci, og hvad jeg meddeler, har jeg set med mine egne Øjne. Da Peccis Navn stadig gjentog sig under Oplæsningen af Valgsedlerne, og det med hvert Øjeblik blev sandsynligere, at Pecci vilde blive Pius IX.'s udvalgte Efterfølger, saa jeg Kardinalen udgyde en Strøm af Taarer, og Pennen faldt ham ud af Haanden. Jeg tog den op og gav ham den med de Ord: »Mod, det drejer sig i dette Øjeblik ikke om Dem! Det drejer sig om Kirken og Verdens Fremtid.« Og Pecci hævede sit Blik mod Himlen og bønfuldt i Taushed Gud om Hjælp.«

Kardinal *Dechamps* af Bryssel skrev til en Ven: »Da Valgresultatet blev bekjendtgjort, blev Kardinal Pecci hvid som Væggen. — I Morges fik jeg Taarer i Øjnene, da Leo XIII. med de ydmygeste Ord skildrede mig den menneskelige Afmagt, som aldeles ikke er i Stand til at bære Pavedømmets tunge Byrde.« — Efter Valget rettede Kardinal-Dekanen det Spørgsmaal til Pecci, om han modtog Valget. Dette Spørgsmaal er ingen tom Ceremoni; thi Kirkehistorien lærer os, at Mange, som have næret Frygt for den tunge Byrde og det store Ansvar, enten rent ud have nægtet at tage imod Valget, eller først efter mange Bønner og Forestillinger have ladet sig bevæge til at modtage det. Kardinal Pecci opløftede overfor dette Spørgsmaal en Tidlang sit Blik mod Himlen under inderlig Bøn til Gud og udtalte derefter de afgjørende Ord: »Jeg er ikke værdig til at overtage dette Embede; men i Lydighed mod det h. Kollegium erkjender jeg i Deres Stemme Guds Røst.« Kardinal Pecci valgte Navnet *Leo XIII.* til Minde om Leo XII., for hvem han stedsde havde næret særegen Højagtelse. Henimod Kl. 1 blev Resultatet forkyndt for den utallige Menneskemængde paa Peterspladsen, og inden Aften var det bekjendt i Jordens fjærreste Egne, at Kirken atter havde et Overhoved.

Med Jubel og Begejstring modtog den katholske Verden Budskabet om Leo XIII.'s Valg; og denne Glæde og Begejstring, som den Gang opfyldte alle Kirkens trofaste Børns Hjærter, er stadig tagen til, alt eftersom det nye Kirkeoverhoved udfoldede sin alsidige og velsignelsesrige Virksomhed. Og naar Kirkens Børn for-

dum i store Skarer ilede til Rom, for at fejre Pius IX.'s festlige Mindedage og modtage hans faderlige Velsignelse, saa er denne barnlige Kjærlighed til Kristenhedens Fader ingenlunde bleven mindre i vore Dage, og Tusinder og atter Tusinder Pilegrimme har Pave Leo XIII. siden sin Tronbestigelse opmuntret ved sine Ord og styrket ved sin Velsignelse.

Til Hovedstadens katholske Mænd og Ynglinge.

Pave *Leo XIII.* fejrer om faa Dage, ledsaget af alle katholske Kristnes Jubel og Glæde, sit *50aarige Bispejubilæum*. I alle Lande har man allerede for længe siden truffet Foranstaltninger til at højtideligholde denne usædvanlige Fest paa en værdig Maade. Alle Jordens katholske Bispedømmer ville i Aanden forene sig omkring Apostelfyrsten Petri Efterfølger i Vatikanet, for at takke Gud for den værdige Overhyrde, han har skjænket sin Kirke i en farefuld Tid, og hvis Liv han imod al mænnens Beregning har opholdt paa den naadefuldeste Maade i Løbet af et 15aarigt Pontifikat, og for at frembære for den ærværdige Jubelolding deres trofaste Hyldning.

Gjentagne Gange i vort Aarhundrede har en saadan fælles Hyldning af Kirkens synlige Overhoved fundet Sted indenfor den katholske Kirke, og Danmarks Katholiker have stedse taget virksom Del i den; men en særlig Grund til begejstret Deltagelse have vi dog navnlig denne Gang, hvor det ved Leo XIII.'s faderlige Omsorg er forundt de danske Katholiker for første Gang at møde blandt Fstedeltagerne med deres egen Biskop i Spidsen.

Den *kirkelige* Festlighed tilkommer det naturligvis vor apostoliske Overhyrde at anordne, og den højærværdigste Biskop har allerede draget Omsorg derfor i en Hyrdeskrivelse af 1. Jan. d. A. Men Højtideligheden bør ogsaa fejres *udenfor Gudshuset*, saa vidt Forholdene tillade det, og i dette Øjemed ere vi undertegnede Gejstlige og Lægfolk traadte sammen, for at ordne det Fornødne.

Efter Samraad med den højærværdigste Biskop have vi da besluttet at fejre Jubilæet ogsaa ved *et festligt Møde*, som finder Sted i *Koncertpalæet* paa selve Jubilæumsdagen, Søndag den 19. Februar Kl. 7¹/₂ præcis om Aftenen. Ved dette Møde, hvortil alle *katholske Mænd og Ynglinge* have Adgang imod Forevisning af Billetter, som gratis kunne afhentes hos de Undertegnede, vil der af Gejstlige og Lægfolk blive holdt forskellige Taler, hvori den h. Faders Liv, Gjerning og Betydning vil blive belyst i korte, fyndige Træk.

Dette Festmøde, som ogsaa den højærværdigste Biskop vil overvære, skal tjene til at tilkjendegive vor Hengivenhed for den hellige Fader, til at yde ham, den herlige Jubelolding paa Petri Stol vor Hyldest og Ærefrygt, til at opmuntre hverandre til at staa faste i Kampen for det overnaturlige Livs kostbare Goder.

Møder derfor, alle katholske Mænd og Ynglinge, ved dette højtidelige Stævne, for at bekjende Eders katholske Tro! Møder, for her at vise Eders Samdrægtighed og Enighed, for at hente ny Begejstring for vor h. Kirkes Interesser; møder, for som Repræsentanter for alle Danmarks katholske Mænd at hylde den store sociale Pave Leo XIII., den elskede Jubelolding i Vatikanet?

Kjøbenhavn, d. 8. Februar 1893.

N. Andersen, Typograf. *Joh. Braun*, Sognepræst.

Chr. Ertner, Lærer. *B. Hansen*, Dr. th. Sekretær.

A. Hitzinger, Fabrikant. *Joh. Hoffmann*, Fabrikant.

Herm. Hoffmann, Fabrikant. *Andr. Johansen*, Præst.

Jul. May, Grosserer. *Ant. Neuvel*, Præst.

C. F. Pechüle, Observator. *H. Slump*, Præst.

P. Stratbøcker, Fotograf.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Februar. Quinquagesima. (Tretten Timers Bøn foran det exponerede allerh. Sakramente, Te Deum og overordentlig Kollekt af Peterspenge i alle Vikariatets Gudshuse). — **13. M.** 26 Martyrer i Japan. — **14. Ti.** Scholastika, Jomfru. — **15. O.** Aske-Onsdag (I Sct. Augustars Kirke Kl. 9 højtidelig **Askevielse** og **Højmesse**; Fastens Begyndelse). — **16. To.** Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. — **17. F.** Ihukommelse af Frelserens h. Tornekrone (Kl. 8 Korsvejsandagt). — **18. L.** Frauts af Sales Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 19. Februar. 1. Søndag i Fasten.

Sct. Ansgars Kirke. I Anledning af den h. Faders forestaaende **50aarige Bispejubilæum** holdes den højtidelige Gudstjeneste i Dag Søndag den 12. Febr. paa følgende Maade:

Kl. 8 højtidelig Messe, uuder hvilken det allerh. Sakramente udstilles.

Kl. 10 Pontifikalmesse og Oplæsning af Fastemandatet og Biskoppens Hyrdeskrivelse.

Kl. 8 Aften: Festandagt med Prædiken, Te Deum og sakramental Velsignelse. — Samme Dag afholdes en overordentlig Kollekt af Peterspenge.

Korsvejsandagt. I Fastetiden holdes i Sct. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt (første Gang den 17. Februar).

Rosenkransbroderskabets Medlemmer holde Søndag den 12. Febr. fælles Bedetime i Sct. Ansgars Kirke Kl. 3—4. Rosenkransen bides offentlig for den h. Fader, som nærer saa stor Tillid til Rosenkransdronningens Forbøn. — Jomfruernes Kongregation holder Tilbedelse skiftevis hele Dagen; Timeplanen faas hos Sr. Birgitte. Mødet paa Toldbodvejen bortfalder.

Notburga-Foreningens Medlemmer holde fælles Bedetime Søndag den 12. Febr. Kl. 7—8 Aften i Sct. Ansgars Kirke.

Vincentsforeningens Medlemmer holde Søndag den 12. Febr. skiftevis Tilbedelse hele Dagen i deres resp. Konferentsers Gudshuse.

Den eucharistiske- og Paramentforeningen holder fælles Bedetime Søndag d. 12. Febr. i Sct. Ansgars Kirke Kl. 2—3.

Afholdsforeningen holder Tilbedelse i Dagens Løb tilligemed Vincentsbrødrene i Sct. Ansgars Kirke.

Unios Fastelavnstest afholdes Mandag d. 13. Februar Kl. 7³/₄ i Restauratør Bocks Lokaler. Se **Programmet**, som fulgte med forrige Nr. af Ugebladet til indenbys Abonenter. Billetter faas følgende Steder: Alb. Hitzinger, Sølvgade 86; H. Hoffmann, Kjøbmagergade 48; A. V. Günther, Ahornsgade 8 Kj., F. Jørgensen, Gothersgade 43 Kjldr.; F. Jensen, Bredgade 64 4. Sal; R. Mariboe, Østerbrogade 28; F. Simonsen, Frederiksborggade 7 Kjldr.; B. A. Hutter's, Østergade 30 1. Sal.

Ansgariusforeningen. Søndag den 12. Febr. efter Pontifikalmessen i Sct. Ansgars Kirke afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, den aarlige Generalforsamling. Regnskabet fremlægges. Valg af Bestyrelsesmedlemmer foretages.

Katholsk Lærlingeforening holder Møde hver Søndag Efterm. fra Kl. 4—9 i Boyesgade 3 hos Maristbrødrene.

JUBILÆUMS-MEDAILLER

i Anledning af Pave Leo XIII.'s
50aarige Bispejubilæum

i gult eller hvidt Metal (Størrelse som et 1-Kronestk.)

Pris 25 Øre, faaes i

A. Gieses Boghandel,
Østergade 15.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

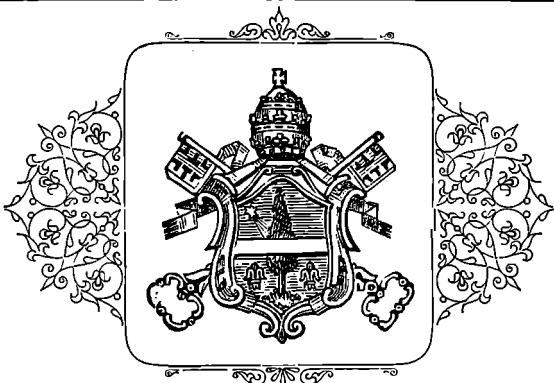
„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr 8.

Søndagen den 19. Februar.

1893.

Indhold: Pave Leo XIII.'s 50aarige Bispejubilæum. Kirkens Fremgang i dette Aarhundrede. Efterretninger: Kjøbenhavn, Fredericia, Rom. Opraab til katholske Mænd.

Pave LEO XIII., som i Løbet af sit 15aarige Pontifikat har udfoldet en saa storartet Virksomhed paa det kirkelige, videnskabelige, sociale og politiske Omraade, fejrer i Dag, den 19. Februar, sit 50aarige Bispejubilæum. I Dagens Anledning, og naar vi kaste Blikket tilbage paa den velsignelsesrige

Virksomhed, som Jubelpaven har udfoldet i Løbet af sit Episkopat og Pontifikat, tør man vel med Rette tilraabe hele den katholske Verden med den kongelige Salmist: »*Laudate Dominum, omnes gentes,*« »*Lover Herren, alle Folk! priser ham, alle Folkeslag!* Thi hans Miskundhed vaager stedse over os, og Herrens Troskab varer til evig Tid.«

Oplyst af Gud, har Leo XIII. jo stadig haft sit Blik henvendt paa hele Jordens Kreds.

Stedse har hans opmærksomme Øje og elskende Faderhjærte vaaget over hine Lande, i hvilke Kristendommens Lys allerede er tændt. Hvor eftertrykkeligt har han i sine herlige Rundskrivelser betonet, at Nutidens store Spørgsmaal, navnlig det mest brændende af alle Spørgsmaal, det sociale, ene og alene kunde løses ved at vende tilbage til Overholdelsen af Kristendommens Grundsætninger og Lærdomme.

Hvor indtrængende har han erklæret overfor Fyrsterne og Folkene, at den katholske Kirke er den mægtigste Beskytter af Fred og Ro i Verden. »Tillader man ikke, at Kirken gjør sig gjældende, saa ere alle andre Bestræbelser forgjæves.«

Hvor klart har han vist Verden, at den kristelige Familie er Grundlaget for Folkenes sande Lykke, og at man derfor paa ingen Maade tør rokke ved dens Fundament, det kristelige Ægteskab, og ingen Sinde tør erstatte det med et slet og ret konfessionsløst borgerligt Ægteskab; og at den kristelige Børneopdragelse som fra Familiens Side til Dels overdrages til Skolen, nødvendigvis fordrer en kristelig, konfessionel Skole.

Hvor faderligt har han formanet og opmuntret til at fremme det katholske Foreningsliv i Landene, og navnlig til at danne Haandværker- og Arbejderforeninger og til at understøtte og fremme den katholske Presse.

Under sin Omsorg for de kristelige Lande paa

Jorden har Leo XIII. ikke glemt hine Riger og Nationer, hvor Sandhedens Lys endnu ikke var tændt. Som et »Lys paa Himlen« vil han oplyse hele Verden og føre den til Erkjendelse af *Ham*, der kom til Verden som det sande Lys, for at oplyse alle Mennesker. For disse Lande, som endnu levede i Hedenskabets Mørke, stiftede han nye Seminarier, for at nye Missionærer kunde udgaa fra dem.

Paa Leo XIII.'s Ord er et nyt Liv vaagnet paa mange Steder, og opmuntrede af hans Exempel rejse Mange sig, for med nyt Mod at kæmpe for Jesu Kristi Interesser og for hans ubesmittede Brud, den hellige Kirke.

Leo XIII. er Kristenhedens fælles Fader. Ikke blot paa de Store og Mægtige har han rettet sit Blik, heller ikke de Fattiges og Ringes Nød og Elendighed undgaar hans kjærlighedsfulde Omsorg, og skjønt han selv er berøvet sin retmæssige Ejendom og lever af de Troendes Almisser, søger han dog overalt at lindre Nød og Lidelser, naar enkelte Dele af hans Hjord blive hjemsøgte deraf. For os Alle har han gjentagne Gange ved hellige Jubilæer aabnet Kirkens Naadeskatte, ved Rosenkransbønnen har han henvist os til Barmhjertighedens Moder og ved en tidssvarende Omordning af den h. Franciskus III. Orden har han banet os Vejen til Bod og Fuldkommenhed.

Denne vor h. Faders velsignelsesrige Virksomhed, som omfatter hele Verden, maa uden Tvivl betragtes som en særegen Naade fra Gud, den Almægtige. Med Rette tør vi derfor paa Leo XIII.'s højtidelige Jubilæumsdag istemme tilligemed vore Medbrødre i alle fem Verdensdele: Lov Herren alle Folk! Priser ham alle Folkeslag!

Og Du, hellige Fader, maatte Du ved Guds Naade og Barmhjertighed endnu i mange Aar vedblive at styre med fast og sikker Haand Petri Skib, paa hvil-

ket vi, gennem dette Jordelivs bølgende Hav, trygt og sikkert ville naa en Gang til vort himmelske Fædrelands skjønne Kyst! Maatte Du under Guds Beskyttelse fejre, trods dine 82 Leveaar, i Sundhed og Kraft din Jubelfest, og i din højtidelige Jubilæumsmesse, under hvilken Du som Kristenhedens Ypperstepræst og Fader indeslutter hele den katholske Verden i dine Bønner, udstrække din Højre, for at velsigne dine Børn, som fra alle Jordens Egne ile i Aanden til Petri Stol i Rom, for der under Lykønskninger og Jubelsange at sætte den ubegrænsede Kjærligheds, Troskabs og Hengivenheds gyldne Krone paa deres fælles Faders ærværdige Hoved.

*Hvem skal vore Hjærtens Jubel gjælde —
Kjærlighedens Strom fra Kristnes Lejr?
Mon en Hersker, stor ved jordisk Vælde?
Mon en Helt, berømt ved blodig Sejr?
Ja, en Konge! men ej jordisk Lykke
lyser for hans Vandrings tunge Fjed!
Kors og Taalmod er hans Kongesmykke,
og hans Kongemagt er — Kjærlighed!*

*Kristi Helt, af Fjenders Hær omlejret,
Kirkens Klippe, Troens stærke Vagt!
Helveds Magt har aldrig Dig besejret,
Du har Himlens Nøgler i din Magt!
Et Aarhundreds halv Del alt skued,
Leo, Dig som Overhyrde mild —
ingen Sinde Tidens Aand dog kued'
dit Apostelhjærtens rene Ild.*

*Millioner juble Dig i Møde,
 hylde Dig med barnlig Kjærlighed!
 Millioner Kristenhjærter glode,
 takke Gud for hvad Du led og stred!
 Sions Sanger! stem dit Hjertes Streng,
 Kirkens Fader syng en Sejerssang!
 Verdens golde Larm skal ej fortrænge
 Kristi Kirkes rene Toneklang!*

*Ære Dig, o Fader i det Høje!
 Aabenbar er os din Kjærlighed.
 Kirkens Fjender Du ved Naaden boje —
 dolg dem ej dit Riges Herlighed!
 Herre, fri dit Folk fra Syndens Byrde,
 for os alle i din Frelses Havn!
 Gud, velsign din Kirkes Overhyrde!
 Derom bede vi i Jesu Navn.*

Kirkens Udbredelse i dette Aarhundrede

navnlig under

Leo XIII.'s Pontifikat.

—o—

Ingen Sinde har Herrens Ord om Kirken: »Helvedes Porte skulle ikke overvælde den« stadfæstet sig herligere end mod Slutningen af det 18. Aarhundrede. Den Gang maatte Kirken gennemgaa en frygtelig Kri-
 sis. Alle Vegne var den en Gjenstand for Angreb; ikke en eneste Regering kom den til Hjælp. Den
 atheistiske Filosofi inspirerede Tyrannerne i Paris, Jo-
 sefinismens og Gallikanismens Aand herskede i Ma-
 drid og i Neapel, i Lissabon saa vel som i Wien, endog
 Gejstligheden hylkede aabenlyst og hemmeligt Janse-
 nismens Grundsætninger, og hele Norden stivnede i den

kolde Protestantisme. Da Pius VI. døde som Fange i Valence, skrev den franske Republiks Kommisionær til sin Regering: »Vi have sammentømt den sidste Paves Kiste; fra nu af gives der ingen Pave mere.« Forandringen, som siden den Tid er sket til Gunst for den katholske Kirke, er i Betragtning af disse Forhold saameget underfuldere, som den er udgaaet fra selve Kirkens Indre og ikke er bleven understøttet af nogen somhelst verdslig Magt, men tvertimod er bleven hindret efter Evne og Kræfter.

Da *England* og *Skotland* under den store Revolution optog de proskriberede franske Præster, var den katholske Kirke der i Landet kun lidet agtet og næsten udryddet. Sex apostoliske Vikarer og 60 Præster droge Omsorg for 120,000 Katholiker i 60 fattige Kapper. Katholikerne vare udelukkede fra de offentlige Embeder og Arvefølge-Lovene formindskede stadig de katholske Familiers Formue. Allerede de franske, gejstlige Landflygtige i deres Fattigdom og med deres standhaftige Troskraft hævede Katholicismens Anseelse, medens Pius VII.'s Standhaftighed overfor Napoleon I. gjorde Pavedømmet populært i England. Efter langvarige Kampe blev ved Lov i 1821 Døren til de offentlige Embeder atter aabnet for Katholikerne. Hurtig forøgedes deres Antal til 550,000, og mange opsigtsvækkende Konversioner fandt Sted. Nu have Katholikerne 41 Medlemmer i Lordernes Kammer, 9 Medlemmer i Dronningens Raad, 76 Medlemmer i Parlamentet, og et stort Antal højere militære og civile Embedsmænd. Den romerske Kirke har for Tiden i England: 1 Kardinal, 3 Ærkebiskopper, 18 Biskopper, c. 3000 Præster, som besørge 1300 Kirker og talrige Kapper. I dette Land, hvor man forhen ringeagtede enhver Munk og Nonne, ere nu næsten alle Ordenssamfund repræsenterede, alle Vegne grundlægge de deres Anstalter og nyde almindelig Højagtelse. Siden Aar-

hundredets Begyndelse er Katholikernes Antal fra 120,000 stegen til 1,700,000. England har desuden i sine Kolonier c. 14,000,000 katholske Kristne, og deres Antal forøges stadig, navnlig i Kanada og Australien. Som Pius IX. i 1850 gjenoprettede Hierarkiet i England, har Leo XIII. gjenoprettet det i Skotland. Det gamle Primatialsæde i St. Andrews er bleven gjenoprettet; men Ærkebiskoppen har sit Sæde i Edinburgh, og under ham staa Ærkebiskopperne af Aberdeen, Argyll og Isles, Dankeld og Galloway. Desuden eksisterer der i Skotlands anden Hovedstad det exempte Ærkebispesæde Glasgow. Ogsaa i England har Leo XIII. allerede føjet til de bestaaende Bispedømmer tre nye i Middlesborough, Leeds, og Portsmouth.

I *Holland* har Kirken frigjort sig, og der lægges den ingen Hindringer i Vejen for dens Virksomhed. I Aaret 1800 talte den 350,000 nu 1,500,000 overfor en Befolkning af 4,138,000 Sjæle.

I de *skandinaviske Lande* ere vi jo selv Vidner til vor h. Kirkes Fremgang, og med Glæde have vi ifjor modtaget Budskabet om, at Leo XIII, havde op-
højet Danmark og Norge til apostoliske Vikariater, hvad Sverrig allerede havde været i en længere Aar-
række.

I *Tyskland*, hvor den josefinistiske Aand tildels herskede iblandt de Gøjstlige og forstod at holde sig indtil Tredserne, er denne nu fuldstændig forsvunden. Katholikernes Kamp imod den almægtige Jærnkansler er bekjendt; Katholikerne ere i denne Kulturkamp ikke blevne de Besejrede. I Tyskland, som andre Ste-
der, begynder Protestantismen at opløse sig i forskjel-
lige troende og vantro Sekter. De virkelig troende og alvorlige Protestanter maa lidt efter lidt nærme sig den katholske Moderkirke, de Andre ville tilsidst have i fuldstændig Vantro. I det sidste halve Aarhundrede er der sket talrige Konversioner i alle Stænder og

Stillinger, og aldrig har den romerske Kirke været mere æret og anset end nu, hvor de tyske Katholiker staa som en vel organiseret enig Magt med to Kardinal-Ærkebiskopper i deres Midte.

Schweitz er ulige delt i protestantiske og katholske Kantoner; de første, som ere de folkerigeste, have misbrugt deres Kraft til at skade Forbundet og odelægge Kirken; men Katholicismen har taget Revanche, idet den har fremkaldt mange Konversioner, endog i de store Byer Bern, Zürich, Basel og Genf. Intolerancen i disse Byer er bekjendt. Det er ikke saa længe siden, at f. Eks. en Katholik ikke maatte bo indenfor den gode Stad Basels Mure. I Genf og Omegn var der ved Aarhundredets Begyndelse 200 Katholiker, nu danne de Majoriteten i Kantonet. I Følge den sidste Folketælling havde *Schweitz* 2,934,226 Indvaanere, af hvilke 1,516,906, (altsaa Halvdelen) ere Katholiker.

I *Bosnien* har Leo XIII. i 1881 oprettet en ny Kirkeprovins *Verbosna*, som hidtil var et apostol. Vikariat under Franciskanernes Ledelse. Under Ærkebiskoppen staa Bispedømmerne *Mostar* og *Banjaluka*. Leo XIII. har særlig havt sin Opmærksomhed henvendt paa Beboerne af *Balkan-Halvøen*. I 1884 grundlagdes Bispedømmet *Jany*, og i 1885 Ærkebispedømmet *Bukarest*; dertil kommer de i 1883 oprettede apostol. Vikariater *Macedonien* og *Thrasien* og det græsk-bulgarske Vikariat *Konstantinopel*.

Kaste vi Blikket paa den nye Verden hinsides Atlanterhavet, saa se vi med Forundring Kirkens underfulde Udvikling i *de Forenede Stater*; der er af Sennopskornet, som blev lagt i Jorden for godt hundrede Aar siden, fremvoxet et stort Træ, som mange Mennesker bo under, for at give deres Medbrødre i Europa et herligt Exempel paa Troskraft og Inderlighed, medens ogsaa der den afrevne Gren af Kirkens

Træ, Protestantismen, adsplittes i tusinde Sekter og stadig iler Vantroen i Møde, uenig i sin Lære, som en Hjord uden Hyrde.

I de Forenede Stater i Amerika ere 22 nye Bispedømmer blevne grundlagte under Leo XIII.'s Pontifikat, nemlig i Provinsen Boston: Manchester, i Provinsen Chicago: Belleville, i Cincinnati: Grand Rapids, i St. Fè: Denver, i St. Francisco: Sacramento og Salt Lake City, i St. Louis: Cheyenne, Concordia, Davenport, Kansas City, Lincoln, Omaha, Wichita, i New Orleans: Dallas, i New York: Syracuse og Trenton, i Oregon: Helena, i St. Paul: St. Clodoald, Duluth, Jamestown, Sioux-Falls, Winona; desuden de apostoliske Vikariater i Indianer-Territoriet og i Syd-Kalifornien. Den katholske Kirke i de Forenede Stater har to Kardinaler, og i disse Dage har Leo XIII. oprettet et blivende apostolisk Delegation i Amerika, med Msgr. Satolli som første pavelige Legat.

I de engelske Besiddelser i Nordamerika har Kirken ogsaa gjort Fremskridt. I 1886 ere Bispedømmerne Montreal og Ottawa, og i 1889 Kingston blevne ophøjede til Metropolitansæder; nye Bispedømmer ere blevne grundlagte i New Westminster, Peterborough, Chicoutimi og Nicolet; desuden ere apostol. Vikariater oprettede i Pontiac, Saskatchewan og ved Laurencebugten.

I *Syd- og Mellemamerika* har der siden det 16. Aarhundrede bestaaet et talrigt og velordnet Hierarki; der er her kun sket faa Forandringer, naar undtages *Mexiko*. Fra gammel Tid var Mexiko inddelt i et Ærkebispedømme og i 8 Bispedømmer; efter at det forrige spanske Vicekongerige var blevet en Republik, skete der et Brud mellem den apostoliske Stol og den mexikanske Regering, fordi denne i sine pekuniære Forlegheder lagde Haand paa Kirkens Gods. Under den ulykkelige Kejser Max' Regering (han blev,

som bekjendt skudt af Oprøerne, og hans Enke, Keiserinde Charlotte lever som sindsforvirret hos sin Broder, Kongen af Belgien) oprettede Pius IX. i 1863 to nye Metropoler, Meehoacon og Guadalaxare, og otte Bispedømmer. Republikens Sejr under Juarez maatte navnlig det katholske Parti føle, og Kirken maatte taale megen Forfølgelse. Leo XIII. har ogsaa her forstaaet at gjenoprette bedre Tilstande. I 1891 bleve tre nye Metropoler oprettede foruden de bestaaende, og 8 nye Bispedømmer grundlagdes, saa at det mexikanske Hierarki nu tæller 6 Ærkebiskopper og 21 Biskopper. I Sydspidsen af Amerika har Leo XIII. oprettet de to apostol. Præfekturer Nord- og Syd-Patagonien. (Sluttet).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kjøbenhavn. I Søndags indledes Pavens forestaaende Bispejubilæum ved en kirkelig Højtidelighed i de forskellige Gudshuse, hvor det allerhelligste Sakramente var udstillet hele Dagen og flittig blev besøgt af talrige Troende i Dagens Løb, indtil den festlige Aftenandagt, som sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse. I Sct. Ansgars Kirke fejrede desuden den højærværdigste Biskop en højtidelig Pontifikalmesse, under hvilken Kirkens Sangkor, der i Dagens Anledning var blevet forstærket, med sædvanlig Præcision udførte en ny flerstemmig Messe, der blev ledsaget af Basuner, som gav hele den højtidelige Gudstjeneste et særdeles festligt Præg. Blandt de talrige Tilstedeværende, som overværede denne Gudstjeneste og med spændt Opmærksomhed lyttede til Biskoppens smukke Hyrdebrev, der blev oplæst fra Prædikestolen, var ogsaa Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie*.

Den smukke *Lykonsknings-Adrcsse* fra de danske Katholiker er tilligemed de indkomne Peterspenge afsendt til Rom, hvor Grev *Holstein-Ledreborg*, som i

den Anledning er afrejst fra Freiburg til Rom, vil overbringe den h. Fader de danske Katholikers Lykønskning i en højtidelig Audients. Adressen, der var udført af D'hr. Kunstmaler *Schonden* og Kaligraf *Karup*, fremstillede i en Ramme af Ege- Bøge- og Granblade (Danmarks fornemste Trær) øverst Prospekter af Sct. Peterskirken og Sct. Laurentiuskirken (hvor Bispevielsen fandt Sted) i Rom, som tilligemed det pavelige Vaaben bleve overstraaede af den Helligaand i en Dues Skikkelse. I Rammens fire Hjørner saas Billederne af Sct. Ansgar og Sct. Knud, Danmarks Skytshelgener, og Prospekter af Sct. Ansgars Kirken i Kjøbenhavn og Sct. Knuds Kirken i Fredericia, og midt imellem dem, nederst i Rammen, den højærværdigste Biskop *Johannes v. Euchs* Vaaben. Paa begge Siderne i Rammen var anbragt Skjolde med de pavelige og biskoppelige Insignier og Aarstallene 1843 og 93. Indbindingen var Ruslæder med Guld. Paa Grund af de vanskelige Postforhold, som krævede, at Adressen snarest mulig blev afsendt, for i Tide at naa sit Bestemelsessted, var en offentlig Udstilling af den en Umulighed. Hos Hr. Fotograf *Stratbocker* er den imidlertid bleven fotograferet og vil i denne Skikkelse maaske senere blive udstillet.

— Efter Pontifikalmessen i Sct. Ansgar afholdt *Ansgariusforeningen* sit aarlige Generalmøde, til hvilket 12 Medlemmer vare mødte. Formanden, Hr. Observator *C. F. Pechüle* omtalte Foreningens Virksomhed i det henrundne Aar, som navnlig havde bestaaet i Udgivelsen af »Nord. Ugeblad«; tillige mindede han om, at Døden i det henrundne Aar havde bortrevet to af Foreningens tidligere virksomste Bestyrelsesmedlemmer, Dhrr. Grosserer *Th. Erlewein* og *C. B. Lohrer*, som i en lang Aarrække havde arbejdet med den største Interesse og Offervillighed for Foreningens Formaal. De Tilstedeværende hædrede de Afdødes Minde ved at rejse sig. Derefter godkjendtes Regnskabet, som fremviste en Indtægt af 3750 Kr. 25 Øre og en Udgift af 2387 Kr. 90 Øre, følgelig en Kassebeholdning af 1362 Kr. 35 Øre. Ved det paafølgende Valg af Bestyrelsesmedlemmer blev den gamle Bestyrelse enstemmig gjenvalgt.

Fredericia. (J.) Den kirkelige Fest i Anledning af

vor h. Faders 50aarige Bispejubilæum blev i Søndags fejret her i Menigheden med stor Højtidelighed. Kl. 6 om Morgenen havde en Del af Menigheden allerede indfundet sig i vort festlig smykkede Gudshus. Under Orgelets Toner og Sang udstilledes det Allershelligste paa en pragtfuld Throne, der var rejst over Tabernaklet. Bag Monstransen var der paa den røde Baggrund anbragt en Sol, hvis Straaler tilligemed talrige Kjærter dannede en Lysglorie omkring det Allershelligste. En gylden Krone, hvorfra Draperier hang ned til Siderne, formede en Baldakin over Monstransen. Dette i Forening med det i sig selv dekorative Alter omgivet af en smuk Krans af hvidklædte Piger, gjorde et mægtigt Indtryk. Ved den stille Messes Begyndelse Kl. 7 var Kirken fyldt af de Troende, som modtog den h. Kommunion. Festmessens Højtidelighed forøgedes ved Børnenes flerstemmige Sange. I Dagens Løb var der stadig en Del af Menigheden tilstede foran det udstillede Sakramente, forat tilbede Frelseren og nedkalde hans Velsignelse over vor fælles Fader. Til Slutningsgudstjenesten var Kirken fyldt indtil Trængsel af Menighedsmedlemmer og Anderledestroende. Og i Sandhed var det værd at følge vor Sognepræst, højærv. Pastor *Heidens* begejstrede Foredrag over Jubeloldingens daadrige Liv og omfattende Virksomhed, hvis Spor ville kunne følges indtil fjærne Slægtled. Mange af de Tilstedeværende have sikkert af Talen faaet en anden og bedre Forstaaelse af Pavens Indflydelse, ikke blot for Kirken, men ogsaa for hele Samfundet.

Ved Siden af denne kirkelige Fest havde det ogsaa været paatænkt, at hylde vor store Pave ved en festlig Sammenkomst. Men i Betragtning af de ugunstige Tider enedes man om at give Atkald paa en saadan Festlighed, og at anvende Beløbet, som i dette Øjemed var indsamlet, til Fordel for vore Trængende. Der indkom 76 Kroner, hvoraf 66 Kr. uddeltes i Søndags, og Resten agtes anvendt til en Festlighed for Skolebørnene paa Jubeldagen.

Rom. *Prins Regenten* af Bayern lader overrække Paven til Jubilæet en nøjagtig Kopi af Maria Søjlen i München i drevet Sølv.

— Østerrigs, Frankrigs, Portugals, Spaniens og Bayerns Gesandter have alle af deres Regeringer mod-

taget Lykønskningsskrivelser, som de skulle overrække Pave Leo XIII. — Kongen af Belgien, Sachsen og Rumænien, Dronningen af England og Sultanen sende særlige Gesandter til Vatikanet.

— Som den tyske Kejsers Repræsentant er General v. Loë afrejst til Rom med et stort Følge og en egenhændig Skrivelse fra Kejseren.

— Fra Grækenland er den katholske Biskop af Athen, Msgr. Saffino afrejst til Rom som Overbringer af en egenhændig Skrivelse fra Kong *Georg* til Leo XIII.

— Grev *v. Ballemstrem* overbringer Paven det tyske *Centrums* Lykønskning.

— Paven modtog den 9. Febr. de forskjellige *Generaler for de religiøse Ordener*, ialt 32, som overbragte deres Lykønskning i Anledning af Jubilæet.

— De katholske *Studenterforeninger* i Tyskland have besluttet, ved Repræsentanter at lade overrække Paven en kunstnerisk udført Adresse.

— I Følge »Tyd« sender *Dronning-Regentinden* af Holland Grev Dumonceau til Jubilæumsfestlighederne i Rom, for at lykønske Pave Leo XIII.

— Augustinusforeningen, den katholske Journalistforening i Tyskland, har besluttet at sende en Deputation til Rom, for at overrække den h. Fader i den tyske katholske Presses Navn en Hengivenhedsadresse og et Album, indeholdende alle de forskjellige Festblade, som udkomme i Anledning af Jubilæet.

— Forbundsraadet i *Schweiz* sender en Specialdeputeret til Rom, for at lykønske Paven.

Münster. I forrige Uge afholdtes i denne By et storartet Festmøde i Anledning af Pavens gyldne Bispejubilæum. Hele Byen var smykket med Flag, og Forsamlings-Lokalet var længe før den fastsatte Tid i den Grad overfyldt, at Politiet maatte vise hundrede, ja tusinde Mænd tilbage. Over 3000 Mænd vare tilstede i Festhallen, som var smukt dekoreret. Paa en Tribune havde Biskoppen af Münster og hans Generalvikar Dr. Giese taget Plads tilligemed andre Prælater, en stor Del af den vestfalske Adel og 15 Rigsdagsmedlemmer. Grev v. Galen var Dirigent; i Festtalen, som Professor Schädler holdt, skildrede Taleren Leo XIII's Virksomhed som Præst, som Skolens Ven,

som Videnskabens Befordrer, som Arbejderstandens Ven og som Rettens og Autoritetens Beskytter. Efter at en Mængde Taler vare blevne holdte, rettede Biskoppen nogle Ord til de Forsamlede og meddelte den biskoppelige Velsignelse, som disse Tusinder af Mænd modtog knælende. I Sandhed et gribende Syn! Efter at Mødet havde varet i tre Timer, sluttede Grev v. Galen det med et Leve for Paven og Kejseren.

Til Hovedstadens katholske Mænd og Ynglinge.

Pave *Leo XIII.* fejrer den 19. Febr., ledsaget af alle katholske Kristnes Jubel og Glæde, sit *50aarige Bispejubilæum*. I alle Lande har man allerede for længe siden truffet Foranstaltninger til at højtideligholde denne usædvanlige Fest paa en værdig Maade. Alle Jordens katholske Bispedømmer ville i Aanden forene sig omkring Apostelfyrsten Petri Efterfølger i Vatikanet, for at takke Gud for den værdige Overhyrde, han har skjænket sin Kirke i en farefuld Tid, og hvis Liv han imod al menneskelig Beregning har opholdt paa den naadefuldeste Maade i Løbet af et 15aarigt Pontifikat, og for at frembære for den ærværdige Jubelolding deres trofaste Hyldning.

Gjentagne Gange i vort Aarhundrede har en saadan fælles Hyldning af Kirkens synlige Overhoved fundet Sted indenfor den katholske Kirke, og Danmarks Katholiker have stedse taget virksom Del i den; men en særlig Grund til begejstret Deltagelse have vi dog navnlig denne Gang, hvor det ved *Leo XIII.*'s faderlige Omsorg er forundt de danske Katholiker for første Gang at møde blandt Fstdeltagerne med deres egen Biskop i Spidsen.

Den *kirkelige* Festlighed tilkommer det naturligvis vor apostoliske Overhyrde at anordne, og den højærværdigste Biskop har allerede draget Omsorg derfor i en Hyrdeskrivelse af 1. Jan. d. A. Men Højtideligheden bor ogsaa fejres *udenfor Gudshuset*, saa vidt Forholdene tillade det, og i dette Øjemed ere vi undertegnede

Gejstlige og Lægfolk traadte sammen, for at ordne det Fornødne.

Efter Samraad med den højærværdigste Biskop have vi da besluttet at fejre Jubilæet ogsaa ved *et festligt Møde*, som finder Sted i *Koncertpalæet* paa selve Jubilæumsdagen, Søndag den 19. Februar Kl. 7¹/₂ præcis om Aftenen. Ved dette Møde, hvortil alle *katholske Mænd og Ynglinge* have Adgang imod Forevisning af Billetter, som gratis kunne afhentes hos de Undertegnede, vil der af Gejstlige og Lægfolk blive holdt forskjellige Taler, hvori den h. Faders Liv, Gjerning og Betydning vil blive belyst i korte, fyndige Træk.

Dette Festmøde, som ogsaa den højærværdigste Biskop vil overvære, skal tjene til at tilkjendegive vor Hengivenhed for den hellige Fader, til at yde ham, den herlige Jubelolding paa Petri Stol vor Hyldest og Ærefrygt, og til at opmuntre hverandre til at staa faste i Kampen for det overnaturlige Livs kostbare Goder.

Møder derfor, alle katholske Mænd og Ynglinge, ved dette højtidelige Stævne, for at bekjende Eders katholske Tro! Møder, for her at vise Eders Samdrægtighed og Enighed, for at hente ny Begejstring for vor h. Kirkes Interesser; møder, for som Repræsentanter for alle Danmarks katholske Mænd at hylde den store sociale Pave Leo XIII., den elskede Jubelolding i Vatikanet.

Kjøbenhavn, d. 8. Februar 1893.

N. Andersen, Typograf. *Joh. Braun*, Sognepræst.

Chr. Erlner, Lærer. *B. Hansen*, Dr. th. Sekretær.

A. Hitzinger, Fabrikant. *Joh. Hoffmann*, Fabrikant.

Herm. Hoffmann, Fabrikant. *Andr. Johansen*, Præst.

Jul. May, Grosserer. *Ant. Newel*, Præst.

C. F. Pechüle, Observator. *H. Slump*, Præst.

P. Stratbocker, Fotograf.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Februar. 1. Søndag i Fasten. (I Set Ansgars Kirke Kl. 10 højtidelig Levitmesse med Prædiken og „Te Deum“ i Anledning af Pave Leo XIII.'s Bispejubilæum). — **20. M., 21. Ti.** Feriedage. — **22. O.** (Tamperdag) Petri Stol i Antiokia. — **23. To.** Petrus Damianus, Biskop og Kirkelærer. — **24. F.** (Tamperdag) Mathias. Apostel. — **25. L.** (Tamperdag) Margretha af Cortona. Bodfærdig.

Søndag den 26. Februar. 2. Søndag i Fasten.

Franske Konference-Prædikener. Fra 1. Fastesøndag (d. 19. Februar) agter højærv. Pater **H. Lange** af Dominikanerordenen hver **Søndag** og **Torsdag** Eftermiddag Kl. 3 at holde fransk Prædiken i St. Ansgars Kirke. Under disse Prædikener ville alle Kirkestole være oplukkede og tilgængelige for de Førstkommende.

Vincentforeningens Generalmøde er udsat til 5. Marts.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 26. Februar strax efter Højmessen i Sct. Ansgars Kirke. Mødested: Bredgade 67. 2. Sal o. G.

St. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag d. 26. Febr. umiddelbart efter Elisabethforeningen (Kl. c. 12) og i samme Lokale. Medlemmerne afgive Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye Adresser for det kommende Kvartal.

2 Portioner af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af den herværende katholske Menighed ere blevne ledige. De Personer, som ønske at komme i Betragtning, ville indgive Ansøgning inden Udgangen af Februar. Skema erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander P. Stratbøcker eller hos Undertegnede.

J. Braun, Sognepræst,

Den ved **Unios** Fastelavnstest, til Fordel for kath. Skolebørns Bespising, bortloddede Brosche med Pavens Portræt er vundet paa **Nr. 224** og kan afhentes hos Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

For det fra Foreningen „Unio“ indsendte Bidrag til Skolebørnenes Bespising sender jeg Foreningen min hjerteligste Tak.

J. Braun, Sognepræst.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag d. 20. Febr. Kl. 8½ Aften i Bredgade 67. 2. S. o. G.

FESTMØDE

for katholske Mænd og Ynglinge.

Søndag den 19. Febr., Aften Kl. 7½ præcis, afholdes i **Koncertpalæets** mindre Sal (Bredgade) et **Festmøde** i Anledning af **Pave Leo XIII.'s** gyldne Bispejubilæum Til Mødet have alle katholske Mænd og Ynglinge Adgang imod Forevisning af Billet, som kan afhentes gratis hos en af Undertegnede af Opraabet (se inde i Bladet) indtil Søndag Middag; — efter den Tid kun hos Hr. Fabrikant **H. Hoffmann**, Kjøbmagergade 48.

Salen aabnes Kl. 7.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Bøglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 9.

Søndagen den 26. Februar.

1893.

Indhold: Udtog af P. Langes 1ste Foredrag. † Anton Bernhard Pavestefest i Kjøbenhavn. Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense, Stockholm, Rom. Bekjendtgjørelser.

Udtog af P. Lange's 1ste Foredrag.

(Pavedømmets sociale Virksomhed).

—o—

Det skulde glæde mig, mine Brødre, — omtrent saaledes begyndte Pater Lange sit første Foredrag i Søndags, — om I vare lige saa lykkelige ved at gjense mig, som jeg er lykkelig over for tredje Gang at befinde mig i Eders Midte. Men jeg tør ikke tænke saaledes. Jeg véd, at min Nærværelse mishager Adskillige, først og fremmest mine Modstandere, hvis Vildfarelser jeg har bekæmpet, dernæst ogsaa alle hine, som ikke have fulgt det Lys, som Gud meddelte dem ifjor, og ikke have haft Mod til at betræde den Vej, som han viste dem. For alle disse er min Nærværelse en ubelejlighedsbebrejdelse og Anklage.

Lykkeligvis er der Andre, som have draget bedre Fordel af Guds Naade, idet de i Aarets Løb have ladet sig belære angaaende Katholicismen, og jeg tvivler

ikke om, at de, som endnu ikke ere naaede til fuldkommen Overbevisning, ville benytte min Nærværelse til at lægge den sidste Haand paa Konversions-Værket og fejre deres Indtog i den katholske Kirke.

Holdes de endnu tilbage af Frygt, saa lad dem finde Opmuntring i *deres* Exempel, som ere gaaede forud for dem og allerede have foretaget det afgjørende Skridt. Spørg disse højmodige Sjæle, som have kæmpet saa meget, for at følge Guds Kaldelse, om ikke en stille Glæde og sød Fred opfylder deres Hjærter; om de ikke finde i det Vidnesbyrd, som Gud giver dem i deres Samvittighed, den rigeste Belønning for deres Mod og deres Ofre. Dette Vidnesbyrd i deres Samvittighed, denne indre Fred, som de føle i deres nye Tro, er for disse Sjæle et indre, overbevisende Vidnesbyrd om, at den Religion, de have sluttet sig til, er den sande Religion. Hvorfor gjøre I da ikke, hvad Andre have gjort? Hvorfor have I ikke det Mod, som Andre have havt?

Man har fra forskjellige Sider spurgt mig, om mine Konferencer iaar vilde faa en polemisk Karakter. Jeg har svaret og jeg svarer endnu: Nej. Konferencerne ifjor vare en smertefuld Operation, som nødvendigvis maatte foretages én Gang; men man gjentager ikke daglig smertefulde Operationer; gjorde man det, vilde man slaa den Syge ihjel i Stedet for at helbrede ham. Mine Foredrag ville derfor blive fuldstændig fredelige og ikke give Anledning til Kontrovers. Jeg tilføjer imidlertid, at dersom man angriber mig, eller rettere sagt angriber Katholicismen, er jeg, trods mine fredelige Hensigter, beredt paa at forsvare den og til at optræde paa Kamppladsen.

Jeg agter at holde to Konferencer om Ugen; skulde imidlertid Forholdene tvinge mig til ekstraordinære Arbejder ved Siden af Konferencerne, ser jeg mig nødsaget til kun at holde ét Foredrag, for at tilfredsstille

de Krav, som da maatte stilles til mig. I saa Fald skal jeg meddele Eder det; foreløbig vil jeg holde to Konferencer som sædvanlig, Søndag og Torsdag Kl. 3.

De, som ønske at faa Oplysninger af mig angaaende den katholske Kirkes Lære, kunne besøge mig i min Bolig, og det skal være mig en Glæde at svare dem. I kunne ogsaa meddele mig eders Vanskeligheder skriftlig, og saafremt de ere af en saadan Beskaffenhed, at de interesserer et større Antal af min Tilhørere, skal jeg besvare dem offentlig før Konferentsen.

Endelig minder jeg Eder ved disse nye Konferencers Begyndelse om den alvorlige Formaning, Apostelen Paulus henvendte til Korinthierne: »Mine Brødre«, sagde han til dem, »jeg minder Eder om, at I ikke forgæves modtage Guds Naade.« I Løbet af denne Fastetid modtage I nye oplysende Naadegaver af Gud; I høre atter hans Kaldelse, han indbyder Eder til at følge ham, til at træde ind i hans hellige Kirke, hvor I skulle besidde ham paa en fuldkomnere Maade, hvor I ville have nyere Hjælpekilder, som sætte Eder i Stand til at føre et endnu fuldkomnere kristeligt Liv. Vogter Eder for at vise disse Naadegaver tilbage, at lukke Eders Øren for disse guddommelige Kaldelser! Der gives Sjæle, som forsynde sig paa denne Maade, som kæmpe imod Gud, ligesom Jakob kæmpede med Engelen. Gud forfølger dem, angriber dem, tilraaber dem: Her er Sandheden; overgiv dig til Sandheden. Og disse Sjæle flygte for Gud, de modstaa hans indtrængende Formaninger, de blive fjendske overfor Lyset, som viser dem Sandheden; i deres Sjæls dybeste Indre udfægte de en Kamp, som svækker dem, for ingen Pris i Verden ville de overgive sig, og Jesus kunde sige til dem, hvad han fordem sagde til St. Paulus paa Vejen til Damaskus: »Det er Eder haardt at stampe mod Braadden«.

Der er Andre, hvis Aand er overbevist, men hvis Villie mangler Mod til at fatte en afgørende Beslutning. De se, at Katholicismen er Sanheden, det er deres fulde Overbevisning; men deres Villie, der er lænkebunden af et Slags Fejghed, kan ikke beslutte sig til at omfavne Katholicismen.

Man skal uden Tvivl ikke overilet træde ind i Kirken; det er bedre, at man overvejer og gransker længe, end at man letsindigt træder ind i den. Man skal vente indtil man er overbevist om, at Sandheden er der. Hos Nogle indtræder denne Overbevisning pludselig eller i det mindste meget hurtigt, hos Andre fordrer den længere Tid, lange Undersøgelser, en detailleret Prøvelse af alle Beviserne, af alle Indsigelserne. Gud fører Sjælene ad forskellige Veje, men ere de tro imod de Lys, som han meddeler dem, fører han dem Alle, enhver til sin Tid, til det aandelige Stadium, som kaldes Overbevisning.

Er man naaet til dette Stadium, til Overbevisning, er det Ens Pligt strax at indtræde i Kirkens Skød; man bør ikke tøve et eneste Øjeblik. Man kan bruge lang Tid til at fatte en Beslutning, men har man først fattet den, saa maa man bringe den til Udførelse uden Toven, ellers udsætter man sig for den Fare, at miste det gunstige Øjeblik. Det er en stor Naade, at være en katholsk Kristen. Gud tilbyder nogle Sjæle denne Naade kun en eneste Gang i Livet. Ve disse Sjæle, dersom de ikke gribe til; de finde den aldrig mere. Disse Sjæle, som have leget med deres Overbevisning, ville havne i en Tvivlens og Urolighedens Tilstand, de ville stedse ønske at træde ind i Kirken, men træde aldrig ind i den, og, i det Gud udtaler sin retfærdige Straffedom over dem, ende de i Ligegyldighed og Vantro. Maatte Gud forskaane Eder for en saadan Ulykke! — Dernæst gik Pateren over til at tale om

Pavedømmet.

Pave Leo XIII's Bispejubilæum fejres i Dag ikke blot af Katholikerne, men ogsaa af Anderledestroende. Den russiske og tyske Kejser, Sultanen m. fl. sende i Dag Lykønskninger og Gaver til denne Olding, der er berøvet sin verdslige Magt, men repræsenterer den største moralske Magt i Verden.

Pavedømmet er et ogsaa ved sin Ælde enestaaende Dynasti. Det har set alle andre Dynastier opstaa og falde.

Denne Konference skal kun omtale Pavedømmets sociale Indflydelse, der kort og godt. bestaar i: *Kamp mod Barbariet for at føre Civilisationen til Sejr.* Barbariet bestaar i, at Menneskets Værdighed som saadant miskjendes, Samvittighederne trælbindes, Borgerne berøves deres Frihed, Folkene kues af Despotismen, Sæderne fordærves, Uvidenhed hersker. Pavedømmet opstod under Tyranner som Tiberius, Nero o. s. v., der behandlede Borgerne som Trælle og krænkede Senatets Værdighed. Menneskets Sjæl toges der intet Hensyn til. Denne Sjæl droge Paverne frem af Forglemmelsen; de hævdede Samvittighedens Ret. Allerede den første Pave, Peder, forkyndte, at man bør lyde Gud mere end Mennesker. Og i tre Aarhundreder satte næsten alle Paverne Livet til i Kampen for Menneskets Samvittigheds-Frihed. Tilsidst sejrede de over den raa Magt. Pavedømmets Fjender paastaa, at Paverne nu benyttede den vundne Sejr til selv at kue Samvittighederne. Historien bevidner det modsatte. Jøderne beskyttedes af Paverne. Gregor den Store forbød at ødelægge Synagogerne. Innocens III. forbød at tvinge Jøderne til Daab. Sixtus V. lod Kristne piske paa Roms Corso, fordi de havde haanet Jøder. Inkvisitionsbaalene tændtes ikke af Paverne, men af Staten, der i Overensstemmelse med Tidsideerne ansaa Kjættere for Statsforbrydere lige saa vel som Røvere, Falskmøntere

og Mordere. Den gejstlige Domstol erklærede kun Vedkommende for Kjætter. Paverne formanede til Mildhed, og Anklagede flygtede til Rom, hvor Inkquisitionen var mildest. Clemens IV. formanede Ludvig den hellige, der var for streng mod Gudsbespottere, og raadede Kongen af Navarra til ikke deri at følge den franske Konges Exempel. Innocens XI. dadlede Ludvig XIV. for hans Dragonader og for hans blodige Forfølgelse af Camisarderne, og henviste ham til Kristi Exempel at lede og ikke at slæbe Menneskene til Kirken. Naar man for et Par Pavers Vedkommende har Exempler paa det modsatte, kan dette ikke ændre Dommen over Pavernes Optræden i det hele taget.

Paverne lærte ogsaa Slaverne at betragte sig som Mennesker og Guds Børn, forberedte dem til Friheden opmuntrede til Frigivelse og gav dem Adgang til gejstlige Værdigheder. Pave Calixtus i det tredje Aarhundrede havde været Slave. Gregor den Store opfordrede til Frigivelse af Slaver efter Kristi Exempel, der havde frigjort os. Gregor VII. fik Kongen af Dalmatien til at love at forhindre Menneskehandel. Konciliet i Toulouse i det 12. Aarhundrede forbød efter Pave Calixtus II.'s Opfordring at underkaste Nogen Slaveri. Om Pave Alexander III. siger Voltaire, at han maaske var Menneskehedens største Velgjører i Middelalderen, idet han afskaffede Slaveriet, gjengav Folkene deres Rettigheder og satte en Stopper for Kongernes Overgreb. Gregor XVI. ivrede heftig mod Negerlaveriet, og endelig har Leo XIII. paa det varmeste opmuntret Antislaveriforeningen i dens ædle Bekæmpelse af Slavehandelen.

Familielivet er et af det frie Menneskes herligste Rettigheder og Bærer af hele vor Civilisation. Paverne have beskyttet det, kæmpet mod Fyrsternes Lidenskab og lidt Forfølgelser for at forsvare Ægteskabets Enhed og Uopløselighed. De forsvarede de legitime

Hustruers Rettigheder imod Henrik IV. af Tyskland, imod Lotharius af Lothringen, imod Philip I. af Frankrig. Innocens III. tvang Kong Philip August af Frankrig til at gjenindsætte den forskudte danske Kongedatter Ingeborg i hendes Rettigheder.

Paverne have fremmet politisk Frihed og forsvaret Folkene mod despotiske Overgreb. Medens Reformationen lagde ogsaa den religiøse Overhøjhed i Fyrsterne Hænder, holdt Paverne paa den gejstlige Magts Uafhængighed, der er en Garanti for den moralske Orden og skærmer Samvittighedsfriheden og andre menneskelige Rettigheder. Pavernes Magt, hvis Udøvelse i Middelalderen der deklameres saa meget imod, var en uhyre Velgjerning for Folkene, saa vel som for Fyrsterne, der derfor frivillig gjorde sig til den h. Stols Vasaller og lod sig indsætte af Paven. Selv protestantiske Historieskrivere indrømme dette. Den aandelige Magt beskyttede Folkene mod Overgreb fra Fyrsterne Side, Fyrsterne mod Voldshandlinger fra Folkene eller andre Fyrsters Side. Pateren citerede her talrige Exempler paa begge Dele og bekjendte Historieskrivers Dom over disse.

Paverne have beskyttet Civilisationen mod Barbarerne (Attila, Genserik) og tilsidst undertvunget disse Barbarer ved selve deres civilisatoriske Indflydelse. Paverne have beskyttet Civilisationen mod Islamismen ved Korstogene og ved Sejren ved Lepanto.

Kilden til Civilisation er Evangeliet, og det have Paverne til alle Tider sørget for at udbrede over hele Jorden. De sendte Augustin til England, Patricius til Irland, Bonifacius til Tyskland, Ansgar til Danmark o. s. v. De kristnede Amerika efter dets Opdagelse, og en talrig Missionshær udgaar endnu stadig fra dem.

Kunst og Videnskab trivedes under Pavernes Beskyttelse. De stiftede overalt Universiteter, og naar den katholske Kirke fremstilles som Obskurant i Mod-

sætning til Reformationen, kan dette kun lyde som Ironi mod denne, hvis Opkomst falder sammen med Leo X.'s Tid, da Kunst, Videnskab og Literatur under denne store Paves Beskyttelse tog et stort Opsving. Vatikanets Musæer og Bibliotek ere talende Vidnesbyrd om Pavernes Beskyttelse af Kunst og Videnskab.

Til yderligere Belysning af Pavernes Betydning for Civilisationen citerede Pateren til Slutning følgende Ytringer (fra 1840) af den protestantiske Historiker Macaulay:

»Der eksisterer ikke og har aldrig eksisteret paa Jorden en Institution, der fortjener saa megen Opmærksomhed og Studium som den romersk-katholske Kirke. Denne Kirkes Historie danner Bindeledet mellem de to store Civilisationsperiøder, Oldtiden, og den nyere Tid. Evropa ejer ikke nogen anden Institution, der som denne fører tilbage til de Tider, da Røgen fra Afgudsaltrene steg op fra Pantheon, da Tigrene sprang om i Kolossæum. De stolteste Kongehuse ere lige overfor de romerske Pavers Dynasti kun unge. Denne Række af Paver kunne vi forfølge uafbrudt lige fra Paven, der i det 19de Aarhundrede kronede Napoleon, tilbage til Paven, der salvede Pipin i det 8. Aarhundrede, og det apostoliske Dynasti gaar endnu langt længere tilbage. Selv Republiken Venedig, der i Alder kom Pavedømmet nærmest, var ung i Forhold til det. Denne Republik er ikke mere, Pavedømmet staar endnu stadig. Og intetsteds se vi Pavedømmet i Forfald eller i Ruiner; det er tvertimod fuldt af Liv og Kraft, medens jævndrende Stater for længe siden ere sunkne i Grus. Den katholske Kirke sender endnu sine Missionærer til alle Jordens Lande med samme Iver, som da Augustin med sine Ledsagere landede paa Kents Kyster; den træder endnu stadig op mod fjendtlige Konger, ligesom Leo gjorde, da han gik Attila i Møde. Dens Tilhængere ere talrigere end nogensinde. Dens nyere Erobringer have rigelig erstattet de tidli-

gere Tab. Fra Missouri til Kap Horn breder dens Herredømme sig over Egne, som inden et Aar ville tælle flere Indbyggere end Europa. Den tæller omtr. 200 Millioner Troende, medens alle de andre Sekter tilsammen ikke tælle 120 Millioner. Intet tyder paa nogen nær forestaaende Ende paa dens Herredømme. Den har set alle Nutidens Regeringer og kirkelige Samfund opstaa, og vi tør ikke paastaa, at den ikke ogsaa vil se dem ende . . . . I forrige Aarhundrede, saas Pavedømmet saa ydmyget, at de skarpeste Iagttagere af Begivenhederne særlig i 1799 troede, at Romerkirkens sidste Time var slaaet. Næppe var dog Pius VI. bleven bisat, førend der allerede indtraadte en uhyre Reaktion, der stadig er tiltagen i de forløbne 40 Aar. Anarkiets Dage vare forbi. En ny Tingenes Orden fremgik af Kaosset med nye Dynastier, nye Love, nye Retsgrundlag; midt i alt dette fejrede den gamle Religion sin Foryngelsesfest. Der fortælles i en arabisk Legende, at Pyramiden ved Gizah er bleven opført af forsyndflodske Konger, og at den var det eneste Menneskeværk, der modstod Bølgernes Rasen. Det er et Billede paa Pavedømmet. Det var blevet overskyttet af den store Oversvømmelse, men dens dybe Grundvold havde holdt sig. Da Bølgerne svandt, stod det alene oprejst midt blandt Ruinerne af en Verden, der var gaaet til Grunde. Republiken Holland var ikke mere, det tysk-romerske Kejserdømme var ikke mere, det store Raad i Venedig, det gamle helvetiske Forbund, Huset Bourbon, Frankrigs Parlater med Adelen vare ikke mere; men den uforgængelige romerske Kirke stod endnu stadig.

Navnet Papist, som Modstanderne benytte som Skældsord, er derfor just en Hæderstitel. Det angiver, at Katholikerne gennem en uafbrudt Rækkefølge af Paver kunne føres tilbage, ikke til Luther eller Kalvin, men til Jesus Kristus.

† Anton Bernhard.

—o—

Søndag den 19. Februar døde i Stockholm i en Alder af næsten 83 Aar Jubilærpræsten, pavelig Kammerherre, Pastor *Anton Bernhard*, som i over 50 Aar har været Sognepræst ved den katholske Menighed i Stockholm.

Om den Afdøde skriver det svenske Blad »Dagens Nyheter«: »Faa Personer forundes det, i Lighed med denne Mand, i et stille, ofte ukjendt Levnetsløb, paa Grund af tusinde skiftende Tildragelser, at afspejle i sit eget Liv Tusinder af Menneskers Historie i Løbet af mere end et halvt Aarhundrede. Thi det kan sandelig siges om den fromme Olding, som i Gaar lagde sit sølvhvide, trætte Hoved for bestandig til Hvile, at i hans stille præstelige Livsgjerning gjenfindes Hovedtrækkene af den lille svenske katholske Menigheds Historie indenfor de sidste 50 Aar. Pastor Bernhards Livsvandring, siden han den 4. Oktober 1842 stillede i Spidsen for den katholske Menighed, har stedse været en Kamp for lovlig erkjendte, men stedse af herskende Fordomme og fjendtligt Sindelag bekæmpede Rettigheder: Tanke- og Bekjendelsesfrihed, en Kamp for sin Livsgjernings Sejr, som langt fra at være vunden, dog i Haabets Lys skimtedes af den døende Olding.

De ydre Omrids af Pastor Bernhards betydningsfulde Livsgjerning lade sig med Lethed fremdrage. Født den 14. April 1810 i Gunstedt ved Colmar (Elsass), studerede Bernhard i Præsteseminariet i Strassborg og viste her saa megen Flid og Interesse for sine Studier, at hans Biskop bevilligede ham, som en meget sjælden Udmærkelse, to Aar extra i Seminariet for særlig at studere Kirkefædrene. Da han den 12. August 1837 modtog Præstevielsens h. Sakramente, var han udrustet ikke blot med en udmærket og mangesidig

baade almindelig menneskelig og præstelig Dannelse, men ogsaa med en urokkelig Overbevisning, et uforfærdet Mod og en glødende Længsel efter at tjene sin Kirke, Egenskaber, som gjorde ham særdeles skikket til Missionsvirksomhed i ikke-katholske Lande. Efter nogle Aars Virksomhed i Hjemmet blev den unge Præst, ifølge Biskop *Studachs* Ønske, sendt til Norden for at være Sognepræst i en lille katolsk Menighed, i et Land, som mest af alle i hele Kristenheden baade paa Grund af sin Lovgivning og sin Tradition var besjælet af en fjendtlig Stemning imod Katholicismen.

Rigtignok havde *Gustav III.* tilstaaet de i Sverige boende Katholiker fri Religionsøvelse, givet dem Tilladelse til at danne en Menighed og i 1783 anerkjendt Dr. *Henrik Oster* som apostolisk Vikar, rigtignok eksisterede der siden den Tid et Gudshus for svenske Katholiker i Stockholm; men Loven indeholdt saa mange Bestemmelser, som truede den lille Hjord med Opløsning og Forfølgelse, saafremt den forsyndede sig mod det mindste Lovbogstav. Den unge Præst, som fra sit Fødelands skønne fredelige Sletter begav sig ud i den vide Verden for at bekjende sin Tro, var fra det første Øjeblik, han tiltraadte sit Embede som Sognepræst for den katolske Menighed i Stockholm, bleven stillet paa en af den stridende Kirkes mest angrebne Forposter. Lovens Forfølgelse mod fremmede Trosbekjendere understøttedes her kraftig af overtroisk Frygt for de papistiske Ceremonier og rituelle Handlinger, som den store Hob ansaa for ligesaa vederstyggelige som Troldomskunst og Djævleværk.

Alene den passive Modstand, bestaaende i at afparere de fjendtlige Angreb, maa i en saa overtroisk nervøs Tid have været yderst anstrængende for en eneste Mand. Føjer man saa hertil en aktiv Optræden i Striden, der var en nødvendig Følge af den stærke

Overbevisning, som Pastor Bernhard var i Besiddelse af, og en Parforcejagt, som kunde faa den bedste til at forsage, saa forstaar man, hvilken anstrængende Virksomhed og energisk aandelig Kraftudvikling denne Mand har lagt for Dagen navnlig i Begyndelsen af sin præstelige Gjerning her i Landet. I det katholske Præstehus i Norra Smedjegatan ligger endnu i en Krog Bunker af polemiske Skrifter, i hvilke den af Iver og Begejstring glødende Mand i Halvtredserne og Tredserne tilkjendegav sin Overbevisning og sit Mod, Vaaben, som skjønt de endnu ere blanke og skarpe, allerede længe have hvilet i Skeden og vidne om den erfarne Stridsmands Sagtmodighed og polemiske Dygtighed. Og i Raadhusets Protokoller kan man endnu læse om de Vaaben, som hans Modstandere i hine Dage ikke undsaa sig for at bruge imod en anderledestroende Embedsbroder, og flere ældre Stockholmere kunne sikkert mindes, hvorledes den katholske Præst efter en af Religionsfølgelse fremkaldt Rettergang saa at sige maatte løbe Spidsrod overfor den ved Raadhustrappen forsamlede Pøbel, en Tildragelse, som den Gang vakte stor Opsigt og foranledigede at Aftenbladet mindede om, at Pastor Bernhard ikke blot var den katholske Kirkes Sognepræst men ogsaa Legationspræst hos de fremmede Magters Gesandter, som bekjendte sig til den katholske Tro. Da sex Familier den 19. Maj 1859 bleve dømt til Landsforvisning, fordi de vare gaacde over til den katholske Lære, svarede den altid slagfærdige katholske Præst paa denne Fortolkning af en absurd Lovparagraf, idet han paa Døren til den katholske Kirke lod opslaa med store Bogstaver det ikke mindre absurde Lovforbud imod at nogen svensk Mand¹ eller Kvinde overværede den katholske Gudstjeneste, en Bestemmelse, som endog blev hævdet indtil 1860.

Ikke blot i det offentlige, ogsaa i Privatlivet og i hans Forhold til sin Menighed maa vi søge Velsignel-

sen i den afdøde Oldings Livsgjerning. Faa ere de Oldinger, som indslumre under Vuggesangen af saa mange Fattiges og Nødlidendes Velsignelser og Bønner. Thi Pastor Bernhards Liv har været en uafbrudt Kjærlighedstjeneste overfor de Fattige uden Hensyn til Trosbekjendelse — en Tolerancens Prædiken, skjønnere end det mest veltalende Deklamationsnummer — og for at kunde yde denne Kjærlighedstjeneste, har han selv stedse øvet en beundringsværdig Selvfornægtelse. Med stor Uegennytte og Offervillighed virkede han i Menigheden, en Tidlang uden at gjøre Krav paa den ham tilkommende ubetydelige Løn, og hele sin personlige Formue bortgav han i velgjørende Øjemed. Ved Siden af sin Virksomhed i Menigheden i Stockholm arbejdede han ogsaa paa Grundlæggelsen af de katholske Missionstationer i Gøteborg og Kristiania og paa deres Byggeforetagender.

Hans Omsorg og Iver for Katholikernes Vel blev ogsaa anerkjendt og skattet af hans Foresatte, Biskop *Studach*, med hvem han var forenet i et varmt Venskab, saa vel som af de efterfølgende Apostoliske Vikarer, Msgr. *Huber* og Msgr. *Bitter*. Pave *Pius IX.* udnævnte ham til sin Huskapellan og *Lco XIII.* til Kammerherre.

Han var elsket af sin Menighed, hvilket viste sig ved forskjellige Lejligheder, navnlig da han i 1887 fejrede sit Præstebubilæum, og Menigheden og de Gejstlige forærede ham forskjellige kostbare Gaver til Brug ved Gudstjenesten, og ved hans 50aarige Jubilæum som Menighedens Sognepræst, For endnu efter sin Død at gavne de Fattige, frabad han sig Blomster og Kranse paa sin Kiste og anmodede om, at man til Gjengæld vilde betænke de Fattige med en liden Gave. Begravelsen finder Sted Lørdag den 25. Februar fra St. Eugenias Kirke. *R. I. P.*

Pavefesten i Kjøbenhavn.

—o—

I Søndags højtideligholdtes i St. Ansgars Kirke selve Festdagen for Pave Leo XIII's gyldne Bispejubilæum ved en højtidelig Levitmesse med Prædiken og Te Deum, som overværedes officielt af den højærværdigste Biskop *Johannes von Euch.* Efter Evangeliet i Messen holdt Dr. theol. *B. Hansen* Festprædikenen, som han indledede med Ordene »Forsynet har givet vore Dage Pave Leo XIII. til Kirkens Bedste og Verdens Vel«. Den nuværende Paves saa vel som hans Forgængers Pontifikater vare i Sandhed providentielle i Ordets bedste Forstand. Pius IX. havde *skabt* det katholske »Folk«, Leo XIII. *organiserer* det. Den Enc er ikke mere moderne end den Anden. Der er ingen Forskel paa Aanden i »Syllabus« og i Leo XIII.s Encyklikaer, og de stode begge paa de samme Vanskeligheder, den samme onde Villie og den samme Overmagt, om end under forskellige Former. Forskellen er kun, at Leo XIII.'s Arbejde er langt mere trættende og kræver langt større Taalmodighed end Pius IX.'s. Men det gik fremad, og der kom Aar for Aar mere Disciplin i Rækkerne. I sit 15aarige Pontifikat havde Pave Leo hævdet Kirkens truede Existentsberettigelse og givet Kirken Videnskabens Hædersdragt ved at vise Filosofien og Naturvidenskaben de rette Veje som ved at gjenoplive Studiet af St. Thomas af Aquin og aabne det vatikanske Bibliotheks Skatte. Han havde banet Vejen for en Løsning af Kulturstriden i Tyskland og søgt at bringe Enighed i Frankrigs Forhold. Han havde hævet Kirkens Missionsvirksomhed, særlig i Asien og Afrika og fremmet det katholske Liv ved at hævde Ægteskabets Hellighed og sørge for Familielivets Ordning og den konfessionelle Børneopdragelse. Skjønt berøvet sine Stater stod han nu som Autorit-

tens Støtte i Kraft af Kirkens guddommelige Oprindelse. Taleren udviklede dernæst Pave Leos Betydning for Verdens Vel, viste, hvorledes han havde søgt at slaa en Bro over Kløften mellem Fattig og Rig, havde fastslaaet Bonnens, navnlig Rosenkransbønnens Betydning, og i hele sin Gjerning var optraadt som en Fredens Fyrste.

Efter Levitmessens istemtes den ambrosianske Lov- og Takkesalme »Te Deum«, som Menigheden sang skiftevis med Kirkens Sangkor. Foruden talrige Menighedsmedlemmer overværede ogsaa mange Anderledestroende den højtidelige Gudstjeneste.

Kl. 3 holdt Pater *Lange* sit første Foredrag, hvoraf vi i Dag bringe vore Læsere et Uddrag. Ogsaa ved denne Lejlighed var Kirken tæt fyldt. Paterens Foredrag, der paa Grund af Festen handlede om Pavedømmet, varede næsten to Timer, men ikke desto mindre lyttede de Tilstedeværende med udelt Opmærksomhed til den veltalende Paters klare og formfuldendte Foredrag. Konferencerne ville blive fortsatte hver Søndag og Torsdag Kl. 3. Ligesom i Fjor slutte de med »Tantum ergo« og den sakramentale Velsignelse.

Kl. 7¹/₂ fandt et Festmøde Sted i Koncertpalæets Langsal. For Enden af Salen var rejst en Talerstol, bag hvilken saas Pave Leos laurbærkrandsede Buste. Baggrunden dannedes af pavelige og danske Flag, og øverst i Dekorationen var anbragt et Skjold, hvorpaa Tiaraen og de pavelige Nøgler vare afbillede. Hele Arrangementet var i Forening med en Mængde Laurbærtræer og andre exotiske Væxter overordentlig smagfuldt og gjorde et særdeles tiltalende Indtryk. 8--900 Mænd og Ynglinge af alle Stænder og Stillinger vare tilstede, saa at Salen var fyldt indtil Trængsel, og forskellige Sideværelser bleve ogsaa tagne i Brug. Foran Talerstolen tog Biskoppen tilligemed de forskellige Talere Plads. De fleste Gejstlige fra Hovedstaden og

Ordrup vare tilstede, blandt hvilke ogsaa Pater *Lange*. Festligheden aabnedes med et af Kirkekoeret afsunget flerstemmigt »Tu es Petrus.«

Derefter besteg den højærværdigste *Biskop* Talerstolen, og efter at have hilst paa de Tilstedeværende med den katholske Hilsen »Lovet være Jesus Kristus« ytrede Hs. biskoppelige Højærværdighed sig omtrent saaledes: Ved at aabne dette Festmøde med den gamle katholske Hilsen, som vi have lært den af vore Forfædre, har jeg strax antydet i hvilket Øjemed vi ere forsamlede. Vi have ikke i Sinde at give os af med Politik, heller ikke har vort Møde nogen polemisk provocerende Karakter; men vi ere komne for at fejre en religiøs kirkelig Familiefest. Vor fælles aandelige Fader, vor Kirkes Overhoved, som staar i det inderligste aandelige Slægtskabsforhold til alle sine Børn, hvad Tungemaal de end tale, til hvilken Nationalitet de end høre, fejrer i Dag en Fest, som det kun er en eneste af hans 260 Forgængere paa Petri Stol bleven forundt at fejre, en Fest, som derfor saa at sige, er enestaaende i Kirkens Annaler. Jeg siger Alt, naar jeg siger: Pave Leo XIII. fejrer i Dag sit 50aarige Bispejubilæum. Hvilke Minder maatte ikke vækkes i Dag hos den ærværdige Jubelolding, naar han tænkte paa de henrundne Aar, der vare ligesaa mange Beviser paa den evige Hyrdes Kjærlighed og Omsorg for ham.

Det vilde have været i sin Orden, om Gaderne i Rom paa denne Dag havde været festligt smykkede, om Kanonerne fra Engelsborg havde hilset Dagens Frembrud. Grunden til, at dette ikke skete, var noksom bekjendt. Hele den katholske Verdens Festjubel var imidlertid traadt i Stedet; Nationernes mange forskjellige Tungemaal forenede sig i Dag i det evige Roma til den ene fælles Røst: Hvad enten Paven holdes i uværdigt Fangenskab eller han holder smykket med Tiaraen Fest- og Triumftog gennem Roms Gader —

i Glands som i Ydmyghed — er og forbliver han vor fælles Fader, vort kirkelige Overhoved, med den samme ophøjede Magt over Samvittighederne, over Hjærterne og Følelserne. Det tunge Tryk, som Næveretten og Had til Kirken har lagt paa Petri Stol i vore Dage, tjener uden Tvivl til ydermere at begejstre Katholikernes Kjærlighed til Petri Efterfølger. Ethvert Aarhundrede opviser særlige Former for Fromhed og kirkeligt Liv, eftersom Fornødenhederne og Farerne antage en forskellig Skikkelse. *Trossandhederne* ere uomskiftelige, men deres Udtryk i det religiøse Liv skifter i Henseende til Inderlighed og Folkeejendommelighed. Det mest fremspringende Træk i Katholikernes religiøse Liv i vort Aarhundrede er utvivlsomt den stedse voxende *Vedhængenhed* ved den h. Stol, den stedse stigende Kjærlighed til den h. Fader. *Historien leverer Noglen* til denne Kjendsgjærning. De smertefulde Begivenheder i Pavedømmets Historie i vort Aarhundrede: Pius VI.'s Død i Exilet, Pius VII.'s uværdige Behandling og Fangenskab, Pius IX.'s Flugt til Gaeta, Piemontesernes Overfald paa Rom og Pius IX.'s og Leo XIII.'s sørgelige Stilling i Vatikanet, have saaret Katholikernes Følelser, og deres Kjærlighed til Paven er opvaagnet og stegen til Begejstring under disse Slag.

Denne begejstrede Kjærligheds Bølgeslag ere da ogsaa naaede til os, kolde Nordboer; maaske i lidt dæmpede Toner, fordi vi jo her paa en vis Maade befinde os i den yderste Periferi, eller fordi vi efter den 300 aarige Dvale maaske endnu føle os en Smule svage og endnu ikke ganske ere voxede fra den Blyhed og Undseelighed, som klæber ved Ungdommen; det skulde derfor heller ikke undre mig, om der fandtes en eller anden Katholik, som ikke gad forlade sit Paulun i Aften, for at deltage i denne Manifestation af katholsk Bevidsthed; men i det Hele taget tror jeg at kunne sige, at Opfordringen til at fejre Leodagen er bleven

modtagen med Begejstring af vort katholske Folk i Danmark. Jeg konstanterer med Glæde, at Tilstrømningen til vore Kirker, baade her i Kjøbenhavn og i Provinserne, har været overvældende, da vi forrige Søndag fejrede den rent kirkelige Del af Festen, og mange Bønner ere blevne opsendte til Himlen for Jubeloldingen.

Dette Festmøde danner Slutningsstenen til vore Pavefestligheder. Om end Omstændighedernes Magt indestænger os i denne Sal, saa have vi dog til Gjen-gjæld den Trøst, at vi i Dag paa en værdig Maade have været repræsenterede ved Pavefesten i Rom ved den af Grev *Holstein Ledreborg* i de danske Katholikers Navn overrakte Adresse og Pengegave. Og nu her i dette Festmøde ville vi gjøre, hvad vi efter Forholdene kunne magte; en Række af Talere vil i korte Træk oprulle et Billede af den ærværdige Jubelpave, hvis Navn i Dag gjenlyder fra utallige Læber, og hvis Personlighed og Jubelfest i Aften ikke blot behersker denne lille Forsamling, men den hele Verden. Jeg tror at finde Tilslutning hos Alle, naar jeg da opfordrer Hr. Observator, Dr. *Pechüle* til i Aften godhedsfuldt at indtage Dirigentpladsen og overtage Styret ved de stedfindende Forhandlinger. —

Ved livlige Bifaldsytringer tilkjendegav Forsamlingen sin Tilslutning, hvorefter Hr. Observator *Pechüle* besteg Talerstolen og ytrede sig omtrent saaledes:

Der er endnu ikke forløbet et Aar, siden vi Danske fejrede vort Kongepars Guldbryllup. Det var viselig ogsaa en personlig Hyldest, vi ydede det afholdte høje Par; men den dybere Betydning, der gav Festen dens egentlige Glæde og Omfang, havde den fejrede Begivenhed ikke, da den indtraf for 50 Aar siden. Den havde den Gang kun Betydning for en snævrere Kreds. Først, da vor nuværende Konge blev valgt til Tronfølger, fik hint Bryllup Betydning for hele det danske

Folk, for gamle Danmark og for dets Fremtid, saavidt denne er afhængig af en god og velordnet Tronfølge.

Vi Katholiker fejre i Dag Pave Leo XIII.s Guldbryllup med Menigheden som Biskop. Visselig er ogsaa denne Fest en personlig Hyldest, vi yde den beundrede høje Olding paa hans Jubeldag. Men ogsaa denne fejrede Begivenhed, da den skete for 50 Aar siden, havde sin særlige Interesse kun for en snævrere Kreds og den ganske vist store Betydning, enhver Bispevielse har som Forplantningsled i den apostoliske Rækkefølge, Men efter at denne Bisp er bleven Bispernes Ypperste, efter at han er bleven kaldet til Petri Bispe-sæde i Rom og smykket med Tiaraen, staar hans Bispevielse som en Begivenhed, der angaar hele den katholske Verden. Fra en Mængde katholske Talerstole vil der i Dag blive dvælet ved det Store og Herlige, han har udrettet ved sin af Alle anerkjendte Fromhed, Kløgt, Mildhed i Formen, Fasthed i Sagen, Alt dette gjennemsyret af den Helligaands Bistand. Jeg vil her kun fremhæve Hovedmomentet for dette og alle lignende Møder. Ligesom ethvert Samfund ret viser, hvad det er værd, naar det trænges af Fjenden og saa ikke oploser sig, men slutter sig endnu tættere sammen, saaledes har ogsaa det katholske Samfund vist, hvad det duede til, da Pius IX. ikke blot var bleven berøvet sit timelige Patrimonium, men ogsaa havde maattet besvare Tidsaandens udfordrende Forlangender med sit »*Non possumus*«, vi kunne ikke svigte Kirkens Principer. Med ubrødelig Troskab og med Offerberedvilighed sluttede Katholikerne sig ved lydelige Protester mod Uretten til den h. Fader, og Sammenholdet mellem Paven og det katholske Folk viste sig i den mest glimrende Belysning; understøttet af Tidens mægtige Regering formaaede Fjenden end ikke at fremkalde en Spaltning.

Leo XIII. har arvet Pius IX.'s prekære materielle

Stilling og tillige hans urokkelige Holden fast ved Kirkens Principer; og det katholske Folk slutter sig til ham med samme Offervillighed og Troskab som forhen. Og Verden har maattet erkjende den uhyre Magt, som ligger i den katholske Enhed. Dette er Hovedmomentet eller Grundtonen ogsaa i de Manifestationer, der trindt omkring i Verden finde Sted i Dag. Fra Øst til Vest, fra Nord til Syd fejre Katholikerne den elskede Faders Jubeldag, og ogsaa vi, som bo her i Norden, slutte os dertil.

Vi forene vore Stemmer med den store katholske Verdens og haabe ikke at blive helt overhørte. Vel ere vi for Tiden kun faa; men først repræsentere vi en stor religiøs Fortid i Danmark. Rundt omkring os se vi Minder om den store katholske Fortid i disse herlige Kirker og Klosterbygninger, i de mange Benævnelser efter katholske Helgener, i vore Musæer, paa Raadhuset, hvor Biskop Absalon viser sig for os, paa Universitetet, hvor Paven fremstilles som dets Stifter, i Landets fornemste Ridderorden, Elefantordenen, der oprindelig var en af Paven stiftet religiøs Orden, og i meget andet. Det er en ophøjet Bevidsthed for os, at, kunde hine talrige og store Generationer nu stige op af deres Grave, saa vilde de slutte sig til os.

Dernæst fremkommer der ofte ogsaa herhjemme i Anderledestroendes Tale og Skrift Ytringer om den katholske Kirke i Almindelighed og om Paven i Særdeleshed, der — og dette være sagt med kjærlig og erkjendtlig Følelse lige overfor disse vore i Troen fraskilte danske Brødre — sekundere vore Stemmer og faa dem til at lyde stærkere.

Endelig har vi danske Katholiker den særlige Grund til Deltagelse i Leo XIII.'s Jubilæum, at han for nylig har ophøjet vort tidligere apostoliske Præfektur til et apostolisk Vikariat og samtidig udnævnt vor apostoliske Vikar til Biskop, den første her residerende ka-

tholske Biskop efter lang Tid. Ja, sandelig, vi danske Katholiker have al Grund til at fejre denne Dag. Ogsaa her fra Danmark skal det Raab lyde Pave Leo i Møde, der i Dag istemmes af Millioner: Længe leve vor h. Fader, Pave Leo XIII! —

De Tilstedeværende, som ofte havde afbrudt Tale-
ren med livlige Bifaldsytringer, besvarede dette Leve
med et nifoldigt Hurra. Dirigenten opfordrede derpaa
Forsamlingen til at afsynge følgende Sang:

Mel.: Der er et Land, det Sted er højt mod Norden.

Mit danske Sprog, med nordisk jævne Lader,
træd frem i Maalenes det klingre Lag,
at hilse hele Verdens fælles Fader
Paa hans og Bispestavens Bryllupsdag —
den gyldne Bryllupsdag! — et Brus af Minder!
et naade-, nøje-, sorrigmættet Ord!
Træd frem med Tak for ham, som altid finder
den Haand, der ret kan styre Kirkens Ror.

»Ad multos annos!«¹⁾ lød, da først han førte
sin Hyrdestav til Altret i sin Vaar,
og gjennem Tiden Himlens Svar vi hørte:
»Ad multos annos! ja, paa mange Aar!«
Til herlig Gjerning vilde den ham spare:
»Lumen in coelo!«²⁾ — Stjærnen blev til Sol,
Til *Leo* Pecci, Mitra til Tiare,
og Bispesædet blev til Petri Stol.

»Til Petri Stol!« han hører det og skræmmes:
»Om trende Maaner vælge I paany!« —
»Til Petri Stol!« — og i den fælles Stemmes
Udkaaring hører han Guds Kald fra Sky.
Og den, som gav ham Byrden, gav ham Kraften,
— fra Kirkens Old har Leonavnet Ry —
til Petri Stol han kom i Livets Aften
og virker, som det var i Livets Gry.

¹⁾ »Paa mange Aar!« — synges ved Bispevielsen.

²⁾ »Lys paa Himlen!« — Pave Leos Vaaben.

»Lumen in coelo« — Ild staar af hans Blikke
 og Sølvhaar om Tankens hvalte Bo;
 hvo som har knælet for ham, glemmer ikke
 den Aabenbaring af Forstand og Tro!
 Begejstret hyldet og forfulgt af Avind,
 en Helt i Spidsen for Guds Kirkehær,
 For Herrens Sag han fører Petri Glavind,
 og ret med Aand han svinger Aandens Sværd.

»Lumen in coelo« — tændt i tunge Tider,
 gid længe det os fryde med sit Skær,
 og gjøre herlig lyst til alle Sider
 og lyse op i Mørkets Troldefærd!
 Ja, han, som undte Oldingen at binde
 som Præst og Bisp den gyldne Krans om Haar,
 om Pavekronen lade han ham vinde
 den skære Sølvkrans! — »Paa Petri Aar!«

J. F.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Odense. I Anledning af Pavejubilæet afholdtes i Søndags efter Aftengudstjenesten en Fest i Præstebo-ligen. Højærv. Pastor *Whitte* holdt Festtalen for vor h. Fader, hvis Liv og Levned han skildrede. Forskjellige Sange bleve afsungne, og forskjellige Talere optraadte i Aftenens Løb. Lokalet var festlig smykket med Pavens og de kgl. Majestæters Billeder, omgivne af Guirlander — et smagfuldt Arrangement, der var udført af Menighedens Damer. Under Mødet afsendtes et Lykønskningstelegram til de forsamlede Katholiker i Koncertpalæet i Kjøbenhavn.

Stockholm. Pavens Jubilæum fejredes med stor Højtidelighed i den nye *St. Eriks Kirke* paa Söder. Tirsdag holdtes en festlig Levitmesse, hvorunder Koret til Offertorium sang »Tu es Petrus«. Det allerhelligste

Sakrament var udstillet hele Dagen, og trods den næsten sibiriske Kulde var det stedse besøgt af talrige Andægtige, som frembar deres Bønner for den h. Fader. Kl. 6 sluttede den religiøse Del af Højtiden med en festlig Gudstjeneste og den sakramentale Velsignelse, som meddeltes af den højærværdigste apostoliske Vikar, Msgr. *A. Bitter*. Altret var i Dagens Anledning festlig smykket af Elisabethsøtrene. En Adresse tilligemed en Pengegave og et kostbart svensk Skindtæppe ere blevne sendte til Rom for at overrækkes den hellige Fader. Om den verdslige Fest skulle vi meddele nærmere i næste Nummer.

Rom. Den 19. Februar fejrede Pave Leo i Peterskirken en *Jubilæumsmesse*, som overværedes af mere end 6000 Mennesker. Efter Messen lyste Paven med kraftig Stemme Velsignelsen. Hans Udseende var fortræffeligt. Da Paven ankom til Kirken, og da han forlod den, blev han hilset med Begejstring. Italienske Tropper i Galla paraderede, for et Syns Skyld, paa Peterspladsen.

— Ved de syd-italienske Pilegrimmes Audiens varede Forbidefileringen sex Timer. 700 engelske og 300 ungarske Pilegrimme ere ankomne med Extratog.

— I Følge Meddelelse fra Vatikanet se *Frants Joseph* af Østerrig Paven en større Pengegave til Bedste for Billedgalleriet.

— Storhertugen af *Baden* har tilligemed en Lykønskningsskrivelse sendt en betydelig Gave. »Storhertugen«, hedder det officielt, »overrækker Paven i taknemlig Erkjendelse af den ædle Liberalitet, hvormed han har aabnet det vatikanske Bibliotheks og Arkivs Skatte for alle Videnskabsmænd, en Samling af ældre og nyere Værker om Baden, som give et Billede af den historiske Udvikling paa alle Omraader«. Den protestantiske Storhertug overværede ogsaa paa Jubeldagen den højtidelige Gudstjeneste i den katolske Kirke i Karlsruhe.

— I Andledning af Jubilæet var Peterskirken, flere andre Kirker, katolske Institutioner og mange Privathuse illuminerede om Aftenen. I Gaderne var der en livlig Færdsel.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Februar. 2. Søndag i Fasten. — 27. **M.** Ihukommelse af Herrens Landse og Nagler — 28. **Ti.** Ferialdag — 1. **Marts 0.** Ferialdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 2. **To.** Karl den Gode. Prins af Danmark, Martyr. — 3. **F.** Ihukommelse af Herrens Ligklæde (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte, Kl. 8 Aften Korsvejsandagt.) — 4. **L.** Kasimir, Bekjender.

Søndag den 5. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Rosenkranskirken. Hver Søndag Kl. 5 Efterm. holder højærv. Paster Lohmann fra Ordrup Fasteprediken i Kirken.

Mariakongregationen for Ynglinge afholder Fælleskommunion i Dag Søndag den 26. Febr. Kl. 8 i Jesu Hjærtens Kapel, Stenosgade.

Franske Konferentser. Hver Søndag og Torsdag Kl. 3 holder højærv. Pater Lange fransk Prædiken i St. Ansgars Kirke.

Vincentsforeningens Generalforsamling finder Sted næste Søndag.

Elisabethforeningen holder Møde Søndag den 26. Februar strax efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke. Mødested: Bredgade 67. 2. Sal o. G.

St. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag d. 26. Febr. umiddelbart efter Elisabethforeningen (Kl. c. 12) og i samme Lokale. Medlemmerne afgive Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye Adresser for det kommende Kvartal.

2 Portioner af **Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af den herværende katholske Menighed ere blevne ledige. De Personer, som ønske at komme i Betragtning, ville indgive Ansøgning inden Udgangen af Februar. Skema erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander P. Stratbøcker eller hos Undertegnede. J. Braun. Sognepræst.

Den levende Rosenkrans (1ste Afdeling) holder Møde Søndag d. 26. Februar Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen.

Unio. Søndag d. 5. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Foredrag af højærv. Hr. Dr. theol. B. Hansen i Lokalet Østergade 32.

Bogbinderi & Protokolfabrik,

Istedgade Nr. 50, 3. Sal.

Efter at have anskaffet tidssvarende Maskiner og øvrigt Værktøj tillader jeg mig herved at anbefale mig med alt til Faget henhørende. Samtidig undlader jeg ikke at bede de af mine ærede Kunder, som have maattet vente paa deres Arbejde, om Undskyldning; for Fremtiden udføres alt hurtigt, smukt og saa billigt som muligt. Ærb. C. R. Knudsen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 10.

Søndagen den 5. Marts.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Samvittigheden. Pavefesten i Koncertpalæet. Efterretninger fra Ind- og Udland: Stockholm. Norge. Kjøbenhavn. Tyrol. Rom. Wien. Venedig. Kiel. Bekjendtgjørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Samvittigheden.

Vi føle Alle i vort Indre noget, der hedder moralsk Pligt. Vi føle os forpligtede til at udøve visse Handlinger og til at undlade andre, til at gjøre det Gode og undgaa det Onde.

Denne moralske Forpligtelse eller Lov er en Lov, der behersker vor Handlemaade og giver den dens Moralitet. Vore Handlinger ere gode, naar de stemme med denne Lov, onde, naar de stride imod den.

Det er vor Fornuft, der viser os denne Lovs almindelige saa vel positive som negative Forskrifter, som f. Ex: Du skal ikke slaa ihjel — Du skal respektere din Næstes Ejendomsret — Du skal ære dine Forældre o. s. v. Men for at handle i Overensstemmelse med den moralske Lov trænge vi til mere end til disse almindelige Grundsætninger.

I Almindelighed ved jeg, — min Forstand siger mig det, — at jeg skal gjøre det Gode og afholde mig fra det Onde. Men denne eller hin specielle Handling, som jeg foresætter mig at udøve, eller som jeg har udøvet, er den god eller ond, er det rigtigt eller galt af mig, om jeg undlader den?

Vi maa derfor kunne sammenholde enhver af vore Handlinger med Moralens Lov for at se, om den stemmer med eller strider mod Loven, for at erkjende, om den er god eller ond.

Den Evne, ved hvilken vi foretage denne Bedømmelse af vore Handlinger i Forhold til Moralens Lov, ved hvilken vi erkjende, om denne eller hin Handling er god eller ond, stemmer med eller strider mod Moralens almindelige Forskrifter, er *Samvittigheden*.

Samvittigheden! Et betydningsfuldt Udtryk, der rummer saa meget! Det skjønneste, man kan sige om et Menneske, er: det er et samvittighedsfuldt Menneske, et Menneske, der aldrig har forraadt sin Samvittighed! Siger man derimod om En: Det er et Menneske uden Samvittighed! saa brændemærker man ham og erklærer ham hjemfalden til Foragt.

Hvad er da denne Samvittighed? Hvor stammer den fra? Hvorledes virker den i vor Sjæl? Hvilke ere vore Pligter mod Samvittigheden? Det er disse Spørgsmaal, vi her ville besvare.

I. Betragte vi Samvittigheden som en Evne, sige vi, at det er den Evne, Mennesket har, til at bedømme det Gode eller Onde i sine Handlinger.

Betragte vi denne Evnes Ytring, sige vi: Samvittigheden er Menneskets egen praktiske Afgjørelse af Spørgsmaalet, om denne eller hin Handling i Øjeblikket fordres, forbydes eller tillades af Moralens.

Hvorfra stammer den moralske Samvittighed? Er den en Frugt af Opdragelse eller Overlevering, eller

er den en Bestanddel af vor Sjæl, en væsentlig Grundfaktor af vor Natur? Er den os medfødt?

Ja, den moralske Samvittighed er os medfødt; den er en væsentlig Bestanddel af vor Sjæl, en sjælelig Evne. Men denne Evne udvikles ved Opdragelsen og gjennem vore Omgivelsers moralske Tilstand.

Hvis Evnen til at skjelne mellem det Gode og det Onde ikke forud existerede i vor Sjæl, vilde Opdragelsen ikke kunne frembringe den i os. Hvorledes skulde man komme til at fatte, at denne Handling er god, hin anden ond, naar man ikke i Forvejen havde Begrebet om det moralske Gode og det moralske Onde?

Samvittigheden maa være medfødt, maa være en væsentlig Bestanddel af vor Natur; Enhver fødes med den; Gud har givet os den, med det Pust, der frembragte vor Sjæl.

Men som alle vore Evner er ogsaa Samvittigheden underkastet Udviklingens Lov. Ligesom vor Forstand for at udvikle sig og naa sit fulde Omfang trænger til Undervisning, saaledes trænger ogsaa vor Samvittighed for at udvikle sig, for at erhverve Styrke og Klarhed, for at erkjende, hvad den skal bifalde eller dadle, til Hjælp gjennem Opdragelse og gjennem Overlevering fra tidligere Slægter. Vort moralske Væsen uddannes gjennem samlet Paavirkning af Samfundet og Familien i den Grad, at det Spørgsmaal ligger nært, om de moralske Begreber af sig selv vilde opstaa hos Mennesket, naar de ikke indpodedes udefra. Forældrenes gode Exempler, deres sunde Grundsætninger, deres Bifald af de gode og Dadel over de onde Handlinger bidrage mægtigt til at udvikle en redelig Samvittighed hos Børnene, hvis Efterlignelseslyst og medfødte Tillid bringe dem til at tilegne sig og gjengive Forældrenes Meninger, Exempler og Udtalelser. Voxer Barnet derimod op i Omgivelser, der ikke gjøre Forskjel paa Godt og Ondt og ikke bryde sig om Mora-

lens Love, men ved deres Opførsel, Meninger og Udtalelser føre Krig mod Samvittigheden, saa vil Barnets Samvittighed formørkes, forkvakles og blive til en Misvæxt.

I se deraf, hvilket Ansvar Forældrene bære lige over for deres Børn, hvor omhyggeligt de maa uddanne deres Samvittighed og opdrage dem moralsk samtidig med, at de uddanne deres Legeme og deres Forstand, hvor de maa give dem et godt Exempel ved en redelig og fintfølende Samvittighed, hvor de maa vaage over deres egen Opførsel og Tale af Hensyn til deres Børns Samvittighed, der danner sig efter Forældrenes.

Men her maa vi nu ikke glemme, at efter Jesus Kristus er den naturlige Lov ikke den eneste Form for vore Pligter. Jesus Kristus har fuldstændiggjort og fuldkommengjort den naturlige Lov ved den kristne Lov og samtidig skabt den kristne Samvittighed. Som Kristne, som Tilhængere af Kristus og Evangeliet sige vi, at vor Samvittighed er vor egen praktiske Afgjørelse af Spørgsmaalet, om denne eller hin Handling stemmer med Kristi Lov. Det er altsaa denne kristne Samvittighed, Forældrene maa udvikle hos deres Børn. Men dette kunne de ikke, uden at de selv ere kristne i deres Opførsel, uden at deres Meninger ere besjælede af Evangeliet, uden at de ved deres Exempel og deres Tale indprente Børnenes Sjæle den kristne Lovs og den evangeliske Morals Grundsætninger.

II. Efter saaledes at have set, hvad Samvittigheden er, lader os nu se, hvilken Rolle den spiller, hvorledes den virker i vor Sjæl, hvilke Tjenester den yder os.

Først og fremmest oplyser den os; den er det Lys, der betegner os vor Pligt, viser os det Gode; den er en sikker Fører paa Dydens og Ærens Vej.

Uden nogensinde helt at være gaaet ud, var dette Samvittighedens Lys dog blevet meget svagt hos Menneskeslægten før Jesus Kristus. Det himmelske Lys,

som Gud havde tændt i Menneskets Indre, lyste kun svagt og usikkert, og Mennesket var kommet paa Afveje. Lidenskabene havde indtaget Samvittighedens Plads og beherskede den gamle Verden. Hedenskabet helligede Menneskets Lyster gennem Olympens Guder. Hver Last, Tyveri, Mord, Vellyst havde sin Gud. Hvem der vilde begaa noget Ondt, havde altid en Guds Exempel at holde sig til. Religionen fremmede Forbrydelsen og opmuntrede til den gennem Exempler fra Himlen. Ved gruelige Foregange indviedes man i dens Mysterier. Religionen og Lidenskabene, Himlen og Jorden, Guden og Mennesket virkede saaledes sammen hen til at forfalske, fordærve og kvæle Samvittigheden. Sæderne, disse Hedenskabets vellystige og grusomme Sæder, fuldendte Samvittighedens Ødelæggelse. Grusomheder og Afskyeligheder, hvis blotte Beskrivelse fylder os med Gru og Væmmelse, dreves aabenlyst som ganske naturlige Ting, uden at den offentlige Bevidsthed tænkte paa at gjøre Indsigelse derimod. Slaveriet gjorde største Delen af Menneskeslægten til Gjenstand for nogle faa Riges og Lediggængeres Luner, brutale Lidenskaber og Grusomhed. Talløse Mennesker ejedes af Andre som Ting, der kunde kjøbes og sælges ligesom Kvæg, pines og dræbes efter Forgodtbefindende, tvinges til at dræbe hverandre eller lade sig sønderrive af vilde Dyr i Amphitheatret ved Skuespil, der kostede Tusinder af Slaver Livet. Gruelige Udskejelser, Forbrydelser mod Naturen, alle Slags Skændigheder og Nederdrægtigheder dreves under en ydre glimrende Skal af Civilisation. Og alt det var der Ingen, der tænkte paa at beklage; man fandt det ganske naturligt; den offentlige Bevidsthed autoriserede og bifaldt det. Det havde været ude med Samvittigheden, naar ikke Kristus havde reddet den.

Men Kristus kom. Han fik dette Lys, der var ved at gaa ud, til atter at blusse op; han fik denne

Stemme, der kun altfor længe havde tiet, til atter at lyde; han fornyede og gjenoprettede Samvittigheden. Han gjengav den klar og tydelig Erkjendelse af det Gode, Begreb om Pligt, Følelse for Ret, ja han viste den det Gode, Dyden, Fuldkommenheden virkeliggjort i sin Person. Og for fremtidig at gjøre det umuligt for Lidenskaberne at slukke Samvittighedens af ham gjenoplivede Lys stiftede han sin Kirke og overdrog den det Hverv, at bevare de af ham forkyndte moralske Sandheder for Menneskeslægten og uafbrudt at foreholde Samvittigheden dem. Paa denne Maade er han bleven vor levende Samvittighed; Lyset, som vor Samvittighed oplyser vor Sjæl med for at lede vort Liv ad den rette Vej, er Gjenskin af Ordets evige Lys, der lyser for hver den, der kommer i denne Verden. Det er ham, dette guddommelige Ord, der taler til os gennem vor Samvittighed. Det er ham, der i vort Indre siger: Elsk Gud af dit ganske Hjærte og din Næste som Dig selv; gjør ikke mod Andre, hvad Du ikke vilde have, de skulde gjøre mod Dig; vær for Andre, hvad Du ønsker de skulle være for Dig; slaa ikke ihjel; tag ikke hvad Andres er; tag ikke Andres Hustruer; undgaa endogsaa Begjæret efter det Onde; thi ved at begjære det har Du allerede begaaet det; vogt paa din Tunge, at den ikke kommer frem med ond Omtale og Bagvaskelse; tilgiv din Fjende; lad din Hensigt altid være redelig og ren; hjælp de Ulykkelige, trøst de Bedrøvede, støt de Svage; frigjør dit Hjærte for denne Verdens forfængelige og forgængelige Ting, og søg fremfor alt Guds Rige og hans Retfærdighed. Det er det Svar Kristus fører gennem vor Samvittigheds Røst. Held den, der hører denne guddommelige Røst og ikke forhærder sit Hjærte, men modigt og ligefremt adlyder den.

Dersom Samvittigheden kun var et Lys, vilde vi ikke i den finde al den Hjælp, vi trænge til i vort

moralske Liv. Thi det, det skorter os paa, er mindre Lys til at erkjende det Gode end Styrke og Villie til at udøve det. Lyset er koldt og virker kun paa Forstanden, og hvad forslaar det lige overfor Lidenskab, der drager os til det Onde? Efter at have virket paa vor Forstand ved at oplyse den, ved at vise den, hvad der er godt, hvad der er Pligt, maa Samvittigheden for at udøve en virksom Indflydelse ogsaa virke paa den Del af os, der er Sæde for Lidenskab, paa vort Hjærte, paa vor Følelse, paa vor Villie. Efter at have oplyst os, maa den ogsaa røre os; efter at have vist os det Gode, maa den ogsaa drive os til det og fjerne os fra det Onde, ved at sætte Lidenskab mod Lidenskab. Thi Lidenskab er i og for sig ikke noget ondt. Det er en Kraft, der kun altfor ofte driver Mennesket ned i Afgrunden, men som ogsaa kan hæve Mennesket til Dydens og Heltemodets højeste Tinder; alt afhænger af den Retning, Kraften faar. Det er med den som med Dampen; styre og tvinge vi denne vidunderlige Naturkraft, saa adlyder den os, ligesom den vælige Ganger lystrer den erfarne Rytter; ved den udføre vi den moderne Industris Vidundere; paa dens Vinger flyve vi omkring paa Jorden; men forstaar man ikke at holde den i Tugt, udbreder den Død og Ødelæggelse. Derfor har Gud, for sikrere at lede os til det Gode, villet, at Samvittigheden samtidig med at tale til vor Forstand ogsaa virker paa vor Følelse gennem Lidenskaber, gennem Glæde og Sorg, gennem Haab og Frygt, gennem Smerte. Disse forskjellige Følelser vækker Samvittigheden i os gennem den Dom, den afsiger over enhver af vore Handlinger; thi den er vor Dommer, en Dommer, vi ikke kunne sige os løs fra, da den tillige er det Vidne, der vidner for eller imod os. Den har set alt, hørt alt, opfanget vort Hjærtes umærkeligste Rørelser, lyttet til vor Villies lønlige Raadslagninger, gennemskuet vore skjulteste

Tanker; den kjender Ting, vi næppe ville tilstaa for os selv. Den er en ubestikkelig Dommer; hverken Lidenskabens Paaskud eller de Grunde, Interessen og Egoismen ville gjøre gjældende, vildlede den og hindre den i at fælde en retfærdig Dom; den tildeler upartisk Enhver Ros eller Dadel, Belønning eller Straf, Fryd eller Smerte.

Behøver jeg vel at beskrive Eder den Fryd, en god Samvittighed giver? Kjende I ikke af Erfaring denne indre Lykke, denne salige Fred, denne usigelige Sødme, der faar vort Hjærte til at svulme, naar vi, efter at have besejret Fristelsen, der trængte os og opmuntrede til at gjøre Ondt, høre Samvittigheden i vort Indre, der vidner for os og siger: Gud er tilfreds med Dig! Hvad gjør det saa, om hele Verden fordømmer mig? Naar min Samvittighed billiger, hvad jeg har gjort, og naar Gud er tilfreds med mig, er det mig nok; saa kan jeg uden at vakle, trodse Verdens Misbilligelse. Jeg finder Ly mod Verdens Uretfærdighed i denne min Samvittigheds Helligdom, hvor Gud afgiver sine Kjendelser. Bagvasker man mig, anklager man mig uretfærdigt, krænker man min Samvittighedsfrihed, rammes jeg af Ulykke, uden at have fortjent den, vil jeg søge Tilflugt mod Uretfærdighed og Ulykke i min Samvittighed, i Bevidstheden om min Uskyldighed, i Røsten i mit Indre, Guds Røst, der trøster mig, indgyder mig Mod og med uendelig Mildhed siger: Vær tillidsfuld min Søn; jeg tæller dine Taarer, jeg ved hvilken Uret Du er Gjenstand for, jeg kjender din Uskyldighed; lad hele Verden fordømme Dig, jeg frikjender Dig; lad hele Verden forene sig imod Dig, jeg er med Dig og beskytter Dig.

Hvilket Mod, hvilken overmenneskelig Kraft faar man ikke ved dette guddommelige Vidnesbyrd, ved disse en pligtstro Samvittigheds Forsikringer! Lad os f. Ex. forestille os en Kvinde, der er kommen til Er-

kjendelse af Katholicismens Sandhed. Samvittigheden har foreholdt hende den Pligt, hun har til at frasi-
 gige sig Vildfarelsen og hengive sig til Sandheden, til Gud. Hun har gjort det; hun har efter at have erkjendt Protestantismens Vildfarelser forladt den og er
 traadt ind i den katholske Kirke. Men hvor haardt lader man hende bøde for at have adlydt sin Samvit-
 tighed! Hun behandles som Fremmed i Hjemmet, trues med at blive jaget ud, ydmyges og forfølges af
 Slægt og Venner. Snart anvender man Løfter og Kjærtegn, snart Trusler og daarlig Behandling for at
 føre hende tilbage til Vildfarelsen. Man siger, at hun er indskrænket, har et svagt Hoved, savner Ligevægt.
 Man viser hende tilbage, undgaar hende som en pest-
 befængt Person. Hun kommer til at staa alene, hendes tidligere Bekjendtskaber vende hende Ryggen, selv
 hendes Veninder forlade hende. Og, hvad værst er, hun bliver Vidne til den Smerte, en Fader, en Moder,
 en Ægtefælle føler over hendes Skridt. Hun lider, hun gjennemgaar en grusom Kval. Hvad er det da,
 der giver hende Kraft til at bære den? Hvad er det, der gør hende urokkelig? Hvad er det, der saa for-
 underligt blander hendes Sorg med en indre gjennem-
 trængende Glæde, en Glæde, om hvilken Paulus skriver: Jeg svælger af Glæde midt i mine Trængsler?
 I behøve ikke at spørge derom. Denne Kraft, denne Glæde indgydes hende af Samvittigheden, hvis Røst
 lyder i hendes Indre og er en Gjenklang af det Bifald, Gud giver hende i Himlen. Ja, naar man i sit Hjär-
 tes og i sin Samvittigheds Helligdom har hørt Gud sige: »Mit Barn, det er godt, hvad Du der gør; Du
 lyder din Pligt, jeg er tilfreds med Dig«, da finder man i dette Vidnesbyrd en saa stor Erstatning for alt,
 hvad man lider, en saa sød Glæde, en saa dyb Lykke, at man er i Stand til at trodse alt, til at lide alt, for

at vedblive at høre denne Stemme, for at vedblive at nyde denne Lykke.

David havde begaaet en dobbelt Synd: Ægteskabsbrud forenet med Mord. Profeten Nathan kommer paa Guds Vegne til ham for at faa ham til at gaa i sig selv. En rig Mand, siger Profeten til ham, besad en talrig Hjord; hans fattige Nabo havde kun ét Faar, som han holdt af som sit Barn. Da den Rige nu vilde give et Gjæstebud for en Fremmed, der var kommet i Besøg, slagtede han ikke et af sine egne Faar, men bemægtigede sig den fattige Nabos Faar og trakterede sin Gjæst dermed. Ved denne Fortælling fortørnedes den varmtfølende David og erklærede, at den Rige skulde dømmes til firfoldig Erstatning for det røvede Faar. Da sagde Profeten i alvorlig og streng Tone: Dig er det, som er den Skyldige. Disse simple Ord gik David til Hjærtet; han indsaa sin Synd, rørtes af Anger, græd, fastede og gjorde Bod. Og han gav sin Smerte og sin Anger Luft i disse Sange, som vi endnu kjende, i disse uforgængelige Salmer, der med uforlignelige Ord udtrykke alle den menneskelige Sjæls Følelser.

Ogsaa til os sender Gud sin Profet for at faa os til at gaa i os selv, naar vi have syndet. Det er Samvittigheden. Før Synden, medens vi endnu strides med Fristelsen, raaber den til os ligesom Johannes den Døber til Herodes: »Det er ikke tilladt!« Og naar vi have givet efter for Fristelsen, lader den os i vor Sjæls Inderste høre disse anklagende og truende Ord: »Du er den Skyldige, Du har syndet, har forraadt Gud og din Pligt; Du burde have givet Afkald paa din Lidenskab, paa din Fordel; Du har ikke gjort det, men været fejj og syndet.« Og naar saa Samvittigheden har talt og fordømt os, saa er det, at Samvittighedsnaget indfinder sig og piner og sønderriver vort Indre. Det følger med allevegne, overalt føler man dets Bid,

det forgifter Ens Glæder, forstyrrer Ens Fornøjelser, rejser sig om Natten som et Spøgelse, der indgyder Rædsel og ikke levner Ro hverken Nat eller Dag. Det nytter ikke, at Du søger Ensomheden, den følger Dig. Det nytter ikke, at Du for at undgaa dets Paamindelser og for at døves mod dets Raab hengiver Dig til Studier, til Forretninger, til Adspredelser, til sandselige Glæder, Du kan ikke glemme Synden: Samvittighedens Røst høres gennem al anden Larm, idet den siger: Hvad har Du gjort? Tænk vel derover! Naar Du mindst tænker derpaa, staar Du atter lige over for Dig selv, lige overfor din Brøde, lige overfor dine Nag. Ligesom Herkules af Dejanivas Dragt bliver Du levende fortæret af Samvittighedsnaget, uden at det er Dig muligt at blive det kvit. Ikke engang Døden befrier Dig; thi naar Du ikke soner din Brøde ved Skrifte og Anger, naar Du ikke opnaar Tilgivelse af Gud, følger Samvittighedsnaget Dig over i Evigheden; som en gnavende Orm, der ikke dør, som en Ild, der ikke slukkes, vil det pine Dig evigt. Allerede i denne Verden hævner Samvittighedsnaget Pligten, der er forraadt, Dyden, der er traadt under Fødder, Guds Vilje, der er tilsidesat for Lidenskabene, allerede hernede ere disse Nag Syndens Straf. Men det er en barmhjærtighedsfuld Straf, en Straf og dog samtidig en Naade og et Vink fra Gud.

Ja, Samvittighedsnaget er en Naade og Barmhjærtighed; thi det afholder os fra at leve eller dø i Synd eller i religiøs Ligegyldighed, fra at befinde os vel i Synden. Ved sine Bid tvinger den os til Eftertanke, til Anger, til at forlade det Onde og komme tilbage til den algode Gud og Pligten. I Syndere, som søge at unddrage Eder Samvittighedens Kval, at døve dens Røst, vide I, hvad I derved gjøre? I vise derved Eders sidste Middel til Frelse fra Eder, I søge derved at overskære de sidste Baand, der knytte Eder

til Gud, I spærre derved den eneste Vej, ad hvilken I kunde komme tilbage til ham og slippe for Fortabelse. Ve Eder, om dette vanvittige Forsøg lykkedes for Eder! Ve Eder, om Gud, for at straffe Eders Haardnakkethed i det Onde eller i Vildfarelsen, for at revse Eders Modstand mod Naaden og Lyset, overlod Eder til Eders Forstokkelse, saa at det lykkedes Eder at kvæle Samvittighedsnaget. Da vilde det være ude med Eder; I vilde da have Øjne og ikke se, Øren og ikke høre, Hjærte og ikke føle Barmhjærteghedens Kaldelse og Retfærdighedens Advarsler, I vilde være fortabte og domfældte gennem Eders eget Vidnesbyrd; thi naar Gud hist i Evigheden holder Dom og fordømmer os, saa er dette ikke andet end en Stadfæstelse af den Dom, vi selv i vor egen Samvittighed have fældet.

Jeg har nu forelagt Eder de store Tjenester, vor Samvittighed yder os, de Virkninger, den udøver i vor Sjæl. Men disse Tjenester kan den kun udøve, naar den er redelig og sand; thi der gives ogsaa en uredelig og usand Samvittighed. Den er usand, naar dens Afgjørelser stride mod Moralens Lov, naar den erklærer det forbudte for tilladt og omvendt. Samvittighedens Vildfarelse kan angaa selve Naturen af en Handling, f. Ex. ved at fremstille den som god eller tilladelig, medens den er utilladelig, eller den kan angaa Størrelsen af en Brøde, f. Ex. ved at fremstille den som stor, medens den er mindre, eller omvendt. Saadan Vildfarelse kan være undgaaelig eller uundgaaelig. Den er undgaaelig, naar man har en Mistanke om, at den er til Stede, og man kan hæve denne Tvivl ved at søge Oplysning. Den er uundgaaelig, naar man ikke engang aner den og altsaa heller ikke kan frigjøre sig for den. Den Vilde, som aldrig har hørt tale om Kristendommen, er i uundgaaelig Uvidenhed om den kristne Lov; hans Samvittighed bedømmer ikke Handlingerne efter kristne

Principer, og herfor er han ikke ansvarlig, eftersom hans Uvidenhed eller Vildfarelse er ufrivillig; den er uundgaaelig, indtil han kommer til Kundskab om Evangeliet. Lad os derimod se, hvorledes Sagen stiller sig lige overfor en Protestant, som har hørt Tale om Katholicismen. Han er ikke uvidende om, at Katholicismen existerede i 1500 Aar, førend Protestantismen opstod; han ved, at talrige intelligente og oplyste Folkefærd ere Katholiker, at der selv indenfor protestantiske Nationer som den tyske og engelske findes en stor katholsk Befolkning, at baade tidligere og ogsaa nu store Aander og Genier have bekjendt sig til og udøvet den katholske Religion. Naar en saadan Protestant ikke søger Oplysning, men vedbliver at ignorere Katholicismen og ikke søger at gjøre sig bekjendt med den, saa er hans Vildfarelse undgaaelig og strafværdig; thi det kan ikke være andet, end at han maa sige sig selv: »Maaske tager jeg fejl; min Tro er maaske ikke den rette; maaske er Katholicismen Sandhed«; og da han kan skaffe sig Oplysning om Katholicismen, saa er han, naar han ikke gjør det, Skyld i sin Vildfarelse, og ansvarlig for den lige over for Gud.

Hvad der bidrager til at gjøre Samvittigheden usand, er for det første Lidenskab med dens Begjæringer, med dens Attraa eller Ulyst. Vi vide kun altfor godt, hvor let denne Sirene, Lidenskab, har ved at forgøgle vor Samvittighed, at denne ønskede Tilfredsstillelse ikke er utilladelig, at Begjæret efter hin Gjenstand er retmæssigt, at dette, der ser saa godt ud og behager, er tilladt, at hint, der staar en imod og generer, ikke er en Pligt.

Ogsaa den offentlige Mening, de falske Ideer angaaende Moralen, der ere gængse i det Samfund, i hvis Midte vi leve, øve en stor Indflydelse paa vore Samvittighedsvildfarelser. Naar den offentlige Mening godkjender visse Handlinger, der stride mod den kristne

Moral, som Duel, Selvmord, Skilsmisse, naar Samfundet uden just formelt at godkjende dem, kun har et Smil tilovers for visse strafværdige Handlinger, som den altfor store Frihed i Sæder, eller Mændenes Utroskab, og kun betragter dem som morsomme Hændelser, saa bliver den Enkeltes Samvittighed let usand, han kommer til at anse højst dadelværdige Handlinger for Smaating; han fristes til at følge Samfundets daarlige Exempel og til at rette sig efter forkastelige Principer, der finde Medhold hos den offentlige Mening, han naar endog saa vidt kun at anse for utilladeligt saadanne Forbrydelser, der straffes haardt af Samfundet, eller saadanne Handlinger, der af den offentlige Mening betragtes som uværdige.

Paa disse Maader bliver Samvittigheden usand og dømmer galt om Handlingernes Moralitet. Deri ligger en stor Fare for Sjælene; thi, siger Jesus Kristus i Evangeliet, »Øjet er Legemets Lys; naar nu dit Øje er sundt, saa er ogsaa hele dit Legeme lyst; men naar det er sygt, saa er ogsaa dit Legeme mørkt.« (Luk. XI. 34.) Dette Øje, Jesus Kristus omtaler, er vor Samvittighed, som oplyser os, leder os, siger os, hvad vi skulle gjøre. Er den fri for Vildfarelse, er den redelig og sand, saa spredes dens Lys og dens Sandhed over alle vore Handlinger, der ere gode, retfærdige, hellige, Gud velbehagelige. Er vor Samvittighed derimod usand, formørket af Vildfarelse, saa ere de Gjæringer, den faar os til at udøve, Mørkets Gjæringer, onde og strafværdige. Vor Frelser har altsaa god Grund til at fortsætte saaledes (Luk. XI. 35): »Se derfor til, at Lyset, som er i Dig, ikke skal blive til Mørke.« Thi en gal Samvittighed begaar Ondt uden engang at tænke paa, at det er Ondt, og der gives intet Ondt, ingen Forbrydelse, som den ikke kan begaa med største Sindsro. Var det ikke en gal Samvittighed, der drev Farisæerne, Præsterne og de Skriftkloge til den største

Forbrydelse, Solen nogensinde har været Vidne til, til Gudsmordet, ved hvilket de korsfæstede Jesus Kristus?

Tror ikke, at I for Guds Domstol ville kunne undskylde Eder med en gal Samvittighed; thi Eders Vildfarelser have ikke været ufrivillige, I have ikke taget fejl i god Tro, da det ahang af Eder selv at søge Oplysning og lære Eders Pligt at kjende. Naar Gud vil bebrejde Eder ikke at have forladt Vildfarelsen for at annamme Sandheden, vil det ikke nytte, at I svare: Herre, det er min Samvittighed, der sagde mig: Du er i den sande Tro, i den sande Kirke, den skal Du leve og dø i. Thi Kristus, Dommer over de Levende og Døde, vil svare: naar din Samvittighed har bedraget Dig, er det din egen Skyld; Du har intet gjort for at søge Oplysning. Naar Du ikke har kunnet finde den sande Kirke, som jeg havde stiftet og lovet at være med alle Dage indtil Verdens Ende for at bevare den for Vildfarelse, saa er det, fordi Du enten af Hovmod eller af verdslig Travlhed eller af Hang til sandseelige Glæder ikke har villet gjøre Dig den Ulejlighed at tænke efter, at søge, at raadspørge; Du har ikke villet høre, Du har været bange for at gjøre et Skridt, der kostede Dig noget, Du har lukket Øjnene for ikke at se Sandheden, hvis Konsekvenser Du frygtede, Du har bedraget din Samvittighed, førend den bedrog Dig. Derfor er det saa langt fra, at Eders gale og vildfarende Samvittighed vil tjene Eder til Undskyldning og Frikjendelse for Guds Domstol, at den tværtimod vil skaffe Eder en haardere Dom.

Vor første Pligt mod vor Samvittighed er derfor at uddanne den, oplyse den, sætte den i Stand til at bedømme vore Handlinger sandt, d. e. i Overensstemmelse med Moralens Sandheder. Til den Ende er det godt at raadspørge oplyste, vel lærte Personer af retskaffent Sind og redelig Samvittighed. Vi Katholiker have en udmærket Kilde til Oplysning og Samvittig-

hedsdannelse i Skriftefaderen. Selve Skriftemaalet tvinger os allerede til at gaa i os selv, til at stævne os selv for vor Samvittigheds Domstol, forend vi træde frem for Skriftefaderens Domstol; vi undersøge vor Opførsel og fælde Dom over vore Handlinger for at afgjøre, hvilke af dem vi maa anklage os for som havende været slette og strafværdige; vi øve derved vor Samvittighed, udvikle den til at blive klarsynet og fin. Men dernæst hjælper Skriftefaderen os ydeligere i denne Retning. Han er en Mand, der har studeret Moralvidenskaben, og som derhos modtager overnaturlig Oplysning af Gud til at lede Sjælene; han kjender de forskjellige Grader og Afskygninger, Synden og Dyden kan have; han skjælnes bedre end vi selv de Lidenskaber, der ere Drivfjædre til vore Handlinger; han gjør os opmærksomme paa Fejl, vi ikke have set, paa Fejlsyn, der skjule vore Mangler for os selv; er vor Samvittighed villedt, leder han den paa rette Vej; ere vi i Uvished eller Tvivlraadighed, oplyser han os, hæver vore Tvivl og siger os, hvorledes vi skulle bære os ad. Gjennem hans Raad og Oplysninger uddannes vor Samvittighed, den vænner sig til at dømme sandt, bliver sikret mod Skuffelser og finder i denne Sikkerhed hin Ro og indre Fred, der er det kosteligste Gode.

Naar vor Samvittighed er vel oplyst, vel uddannet, paaligger der os en anden Pligt, den at adlyde Samvittigheden. Vi ere pligtige at lyde den, at gjøre, hvad den byder, at undlade, hvad den forbyder, og handle vi imod dens Bud, paadrage vi os en Skyld, og Samvittighedsnaget indfinder sig og straffer os for vor Ulydighed. Samvittigheden forkynder os nemlig Guds højeste, evige og almengyldige Lov, og Ingen har Ret til at unddrage sig denne Lov, som Gud selv adlyder, fordi den er selve hans guddommelige Fornuft. Derfor kan Gud ikke gjøre den menneskelige Natur til en Natur, i hvilken det Gode ikke mere er godt, det Onde

ikke mere ondt. Naar han selv ikke kan andet end at ville og virke, hvad der er godt, hvorledes skulde saa vi, hans Skabninger, kunne fritages for at adlyde Guds Lov, det Godes Lov? Og naar vor Samvittighed forkynder os denne Lov, hvorledes skulle vi saa ikke være strengt forpligtede til at underkaste os Samvittighedens Bud?

Men hvorledes opfyldes nu denne Pligt? Hvem adlyder i et og alt sin Samvittighed? Hvem gjør alt, hvad den byder, undlader alt, hvad den forbyder? Hvem skiller sig samvittighedsfuldt fra sit Hverv, fra sine Kaldspligter, fra sine Pligter mod Gud og Mennesker? Ak, dem gives der kun faa af. Det er ikke Samvittighedens og Pligtens Røst, største Delen af Menneskene lytte til og adlyde, nej, det er Lidenskabens, Hovmodets, Sandselighedens, Ærgjærrighedens lokkende Stemmer. Naar der skal handles, er det ikke Samvittigheden, der raadspørges, men den verdslige Interesse og Egoismen. I Spørgsmaalet om Religionen f. Ex., som er et Spørgsmaal om evigt Liv eller evig Død, raadføre I Eder deri med Samvittigheden? Ifjor talte den til Eder. Hvorledes have I benyttet dens Lys, adlydt dens Bud? Bebrejder den Eder intet? Siger den ikke til enhver af Eder: Du er i Tvivl, Du er ikke vis paa at eje Sandheden, Du burde derfor søge den. Men Du søger den ikke, Du er bange for den; Du siger, at Du gjør alt, hvad Du kan, for at finde den, men Du har i Virkeligheden ikke gjort en Hundrededel af, hvad Du burde have gjort. Hvad mere siger Samvittigheden? Den siger: Sandheden er i Katholicismen; Du søger nok at benægte dette, at lukke Øjnene, at fremkomme med Indvendinger, hvis Svaghed Du meget godt selv føler; men Sandheden er der; Du ved det, skjönt Du ikke vil tilstaa det for Dig selv; jeg gjentager det for Dig Dag og Nat, men Du kvæler min Røst, Du modstaar mine indtrængende

Opfordringer. Hovmodet holder Dig tilbage; Du vil ikke anerkjende, at Du tager fejl, ikke tilstaa din Vildfarelse. Menneskehensyn gjøre Dig fejj; Du vover ikke at afvige fra Majoriteten; Du er bange for Spot og haard Bedømmelse. For at lyde Guds Kald, for at træde ind i Kristi sande Kirke maatte Du udsætte Dig for Verdens Foragt, sætte dine materielle Interesser paa Spil, opgive Haabet om at gjøre Lykke, give Afkald paa Gjenstandene for dine Lidenskaber, paatage Dig strengere Pligter, føre et bedre Liv; og det har Du ikke Mod til; Du opofrer Sandheden, Gud, din Samvittighed, Evigheden for din Egoisme, for dine verdslige Interesser. Hvor mange gives der ikke, baade blandt de her til Stede værende og blandt denne Bys, dette Lands Indvaanere, hvis Samvittighed gjør dem saadanne Bebrejdelser! Vogter Eder, at I ikke ved stadig at kvæle denne Røst i Eders Indre, der kalder Eder til Pligten, ikke tilsidst faa den til at tie! Tager Eder i Agt, at Gud ikke trættes ved Eders Modvillie, ved Eders haardnakkede Modstand, ved Eders Tilside-sættelse af hans Naade og Indskydelser, og ikke tilsidst overlader Eder til Eders Hjertes Forstokkelse! Tager Eder i Agt, at han ikke unddrager Eder det Lys og den Naade, han indtil nu har tilbudt Eder i saa rigeligt Maal, og lader Andre nyde godt deraf, som bedre ville forstaa at benytte dem, medens han lader Eder ligge i Mørket, indtil den Dag kommer, da han vil sige: Bort fra mig I, som have foragtet Lyset og foretrukket Mørket.

Dog, I ville ikke paadrage Eder en saadan Straf; I ville ikke udsætte Eder for slig en uoprettelig Ulykke. Naar I hidtil have været Eders Samvittighed utro, saa ville I angerfulde slaa eder for Brystet, ydmyge Eder for Gud og love ham og love Eder selv fra nu af ædelmodigt at gjøre, hvad han gennem Eders Samvittigheds Røst forlanger af Eder.

Den ærværdige Pave Pius VII. holdtes i Fangenskab af Napoleon, som vilde have ham til at gjøre noget, der stred imod Samvittigheden. Den gamle Pave besvarede Kejserens bydende Forlangender med de simple Ord: »Sire, jeg kan gjøre alt for Dem, kun ikke svigte min Pligt; jeg kan ofre alt for Dem, kun ikke min Samvittighed.«

Ogsaa I ville besvare de Forlangender, Verden, Lidenskaben, Hovmodet og de materielle Interesser stille til Eder, med disse Ord: Jeg kan gjøre alt for Eder, kun ikke svigte min Pligt; jeg kan ofre alt for Eder, kun ikke min Samvittighed!

Pavefesten i Koncertpalæet.

—o—

(Fortsat.)

Efter at Forsamlingen havde afsunget den i forrige Nummer af Ugebladet omtalte Sang, talte højærv. Hr. Pastor *Cl. Storp* fra Kolding om Pavens Holdning overfor *det sociale Spørgsmaal*. Da Pave Leo XIII., omtrent saaledes ytrede den højærv. Taler sig, i Foraaret 1888 fejrede sit 50aarige Præstjubilæum, og Tusinder af Pilgrimme ilede til Rom for at bringe Paven deres Hyldest, havde jeg den Lykke flere Gange at være tilstede ved hine store Audienser, hvor Paven ofte modtog 4—5000 Mennesker paa én Gang. En Scene, som jeg den Gang var Vidne til, glemmer jeg aldrig. Den h. Fader havde læst den hellige Messe i den store Sal ovenover Indgangshallen til Peterskirken i Nærværelse af c. 3000 hollandske og belgiske Pilgrimme, repræsenterende alle Stænder og Stillinger i Samfundet. I Nærheden af mig stod en gammel belgisk Arbejder, — man sagde, at han var den Ældste blandt alle de Deputerede — som havde faaet Plads i den reservede

Del af Salen, for at han bedre kunne faa den h. Fader at se, naar denne vendte tilbage til Vatikanet. Da den h. Fader senere kom der forbi, støttet af to Gejstlige, thi den lange Audiens havde synlig trættet ham, gjorde en af de belgiske Biskopper Paven opmærksom paa den gamle Arbejder, der var knælet ned for at modtage den pavelige Velsignelse. Den h. Fader gik strax hen til Arbejderen, omfavnede ham med ægte italiensk Livlighed, trykkede ham til sit Hjærte og gav ham sin Velsignelse. Den gamle Mand var øjensynlig greben af dette Kjærlighedsbevis, Taarerne randt ned over hans Kinder, medens den inderligste Glæde lyste ud af hans Øjne.

Da jeg blev opfordret til at tale ved dette festlige Møde om den h. Faders Virksomhed i Henseende til Lösningen af det sociale Spørgsmaal, mindedes jeg strax denne Begivenhed, jeg lige har omtalt, fordi den vidner om det ene Grundtræk i Leo XIII.'s sociale Virksomhed, nemlig om hans Kjærlighed til den arbejdende Stand.

Da Kardinal-Biskop Pecci af Perugia i 1878 blev valgt til Overhyrde for hele Kirken, jublede derfor frem for alt Perugias Indvaanere, thi de havde navnlig været Vidne til hans offervillige Kjærlighed til den arbejdende Stand. Allerede i 1852 lod han i Perugia indrette de saakaldte »Monti di pietà«, hvor de Trængende kunde faa Laan paa humane og billige Betingelser og saaledes være beskyttede mod Aagerkarlenes Udsugelser. Og da i de to følgende Aar svære Ulykker brød ind over Perugia: Jordskjælv, Kolera og Hungersnød, stiftede han en Velgjørenhedskomite, ordnede dens Virksomhed i alle Sognene, aabnede selv, hvad vi vilde kalde en »Samaritan« i sit biskoppelige Palæ, og betjente selv, tillige med de unge theologiske Kandidater, de Fattige og Nødlidende. Han drog Omsorg for alle de forskjellige Stænders Vel, understøttede med Raad og Daad enhver velgjørende Forening og Institution

i det store Bispedømme og blev i Sandhed en Fader for de Fattige.

Det er derfor let forstaaeligt, at Kardinal Pecci ogsaa som Pave maatte nære stor Kjærlighed og Interesse for de Lidende, de Svage, de Undertrykte i Samfundet. Men hvilken Forskjel er der ikke paa en Biskops Stilling og en Paves Stilling! Kunde Biskoppens Gjerning indskrænke sig til at helbrede og fjærne de Onder og Lidelser, som ytrede sig paa et bestemt Sted og paa en bestemt Maade, maatte det være Pavens Opgave, at søge at fjærne Onderne med Roden og overalt, hvor de viste sig i Verden. Og endnu mere; hvor forandrede, for ikke at sige forværrede, ere Tidsforholdene ikke blevne i Løbet af de sidste 30 Aar! Vi Katholiker have imidlertid den faste Tro og sikre Overbevisning, at vor h. Kirke staaer under den Helligaands Styrelse og Ledelse; Historien lærer os, hvad Kirken i tidligere Aarhundreder har udvirket i social Henseende. Taleren mindede om den store Andel, Kirken har haft i Slaveriets Undertrykkelse, i Kvindens Frigjørelse, i den sande Dannelses og Kulturs Udbredelse, i Oplysningens Fremme ved sine Klostre, ved de af Paven stiftede Universiteter og Skoler, ved sit store og omfattende Arbejde paa Missionsmarken i gamle og nye Tider. Skulde Kirken maaske nu staa hjælpeløs overfor vor Tids Farer, Onder og fejlagtige Anskuelser, som alle kunne sammenfattes under det fælles Navn: det sociale Spørgsmaal? Nej! Kirken kan hjælpe, den kan bringe det sociale Spørgsmaal ud af Verden. Og netop deri ligger Pave Leo XIII.s Betydning for vor Tid. Han, Manden med det store Hjærte, den ofervillige og kjærlighedsfulde Overhyrde, har vist os Vejen. Som Kirkens øverste Lærer kunde han med Rette sige i sin berømte Rundskrivelse af 17. Maj 1891 om Arbejderspørgsmaalet: »Med fast Tillid give Vi Os i Lag med denne Opgave og med Bevidstheden om,

at Ordet tilkommer Os. Thi uden at Religionen og Kirken tages med til Hjælp, kommer man ikke ud af Forvirringen. Men eftersom Omsorgen for Religionen og Ledelsen af de kirkelige Kræfter og Midler fremfor alt ere lagte i Vore Hænder, saa kunde Taushed synes at være en Krænkelse af Vor Pligt. Rigtignok er ogsaa andre Faktorers Virksomhed og Anstrængelse uundværlig i dette vigtige Spørgsmaal; Vi mene Fyrsterne og Regeringerne, den besiddende Klasse og Arbejdsherrerne og endelig Arbejderne selv, om hvis Lod det drejer sig. Men Vi sige med Eftertryk: Lader man ikke Kirken komme til sin Ret, saa ville alle menneskelige Bestræbelser være forgjæves.« Og nu udvikler den h. Fader, hvilken Opgave der tilfalder Kirken, Staten, Familien, de enkelte Stænder og endelig de sociale Foreninger i Henseende til Løsningen af det sociale Spørgsmaal og Afhjælpsningen af den sociale Nød. Det er nu ikke min Opgave, mente Taleren, her at forklare Pavens hele sociale System. Jeg bør indskrænke mig til at antyde den ledende Tanke. Og den er følgende: Alle, baade Regeringerne og Folkene, baade Arbejdsherrerne og Arbejderne, baade Familierne og de Enkelte, baade de Besiddende og de Fattige, maa være gjennemtrængte af den Kjærlighedens, Retfærdighedens og Offervillighedens Aand, som Jesu Kristi Evangelium lærer os. Som Fundamentet for den sociale Orden betegner den h. Fader Retfærdigheden, men den maa ledsages af Kjærligheden og Offervilligheden, som danne Modgiften imod den Havesyge, Egennyttighed og uindskrænkede Nydelsessyge, som have fremkaldt det sociale Spørgsmaal og som bevirke, at Modsætningerne blive skarpere Dag for Dag.

Ville vi opleve, at det sociale Spørgsmaal forsvinder? Taleren fordristede sig ikke til at haabe det; men Et er sikkert, Hjælp og Bedring kan kun findes paa den Vej, Pave Leo XIII. har anvist. Derfor vil ogsaa Leo

XIII.'s Navn blive et af de store Navne, som altid blive udtalte med Ærefrygt og Taknemlighed. Lykkeligt vil det Folk være, som følger Pave Leo's Raad; thi kun paa Kristendommens Grund lader der sig finde en for alle tilfredsstillende Løsning af det sociale Spørgsmaal. —

Kraftige Bifaldsytringer lød frø Forsamlingen baade under og efter denne Tale. Dirigenten opfordrede dernæst højærv. Pastor *Werhahn* fra Andreas Kollegiet i Ordrup til at betræde Talerstolen. Foredraget, der handlede om *Kirkestaten*, var meget omhyggelig udarbejdet og klart; det blev ofte afbrudt af Forsamlingen, som ved Tilraab ytrede sin Tilslutning til Talerens forskellige Udtalelser og Protestationer.

Kirkestaten, saaledes mente Taleren, var et Emne, der ikke burde forsvinde fra en katholsk Kongres' Program. Man raadede os vistnok fra mange Sider til at lade denne kildne Sag falde; Kirkestaten var et Stykke Middelalder, som Tidens ustandselige Fremskridt nødvendiggjorde maatte feje bort som saa mange andre gejstlige Fyrstendømmer. Derimod hævdede Taleren med Bestemthed, at vi burde holde fast ved Kirkestaten; med den moderne ukristelige Tidsaand kunde vi dog ikke forliges, da den betragtede hele Kirken med dens Dogmer, Ceremonier o. s. v., som noget middelalderligt og forældet. Pius IX. havde i sin berømte Syllabus af 1864 ligefrem forkastet Napoleon III.'s Paastand: »Den romerske Pave kan og bør udsone og forlige sig med Fremskridtet, med Liberalismen og den moderne Dannelse.«

Hvorfor protestere vi mod Ranet af Kirkestaten? 1. i *Retfærdighedens*, *Legitimitetens* og *Verdensfredens* Navn. Revolutionen har naaet sit særlige Maal, at kuldkaste den ældste, legitimste og ærværdigste Throne. Medens de fleste andre Stater ere sammenvejsede med en Del Uret og Vold, med Blod og

Taarer, er Kongekronen falden Paverne i Skjødet under Folkenes Jubel som en velfortjent Løn for uskarterlige Fortjenester, som de have indlagt sig af Italien i Folkevandringens urolige Aarhundreder. Jo mere Kejserne i Ravenna og Konstantinopel forsømte deres Herskerpligt, des herligere traadte Paverne frem som Fædrelandets Fædre, indtil *Pipins* store Gavebrev stillede dem i Suverænernes Række. I 1100 Aar har den lille Stat i Mellemitalien siden bestaaet og været Vidne til alle andre Kulturstaters Tilblivelse.

Man har sagt, at Paverne ikke forstod sig paa en verdslig Regering. Men de kunne dog udholde en Sammenligning med andre Dynastier. Den snilde Kansler *Axel Oxenstjerna* mente, det var næsten utroligt, med hvor liden Visdom Staterne styredes, og han kunde dog vel vide det. — »Men Italiens Enhed«, siger man. Denne Enhed er ingen Trosartikel; det kommer an paa, at et Folk er lykkeligt, ikke, at det er en Stormagt. Dernæst kunde denne Enhed ogsaa opnaas ad lovlig Vej ved en fredelig Sammenslutning af de italienske Stater, som Pius IX. ofte havde drevet paa. Saadanne forenede Stater se vi jo i Schweiz, Nordamerika og Tyskland. Endelig har denne Italiens Enhed ikke indledet en Lykkens og Fredens Periode, hverken for selve Italien, som sidder i Gjæld indtil op over Ørerne og netop nu i Bankskandalerne har en Gradmaaler for sin sædelige Nedgang, eller for hele Europa, hvor der efter den ældste Trones Kuldkastelse herker en særlig for mindre Stater, som f. Ex. Danmark, farlig Næveret, og hvor afsindige Militærudgifter alle Vegne staa paa Dagsordenen.

Vi protestere 2. i *Samvittighedsfrihedens* Navn. Kirkestaten »antager ligesom en gejstlig Karakter ved sin h. Bestemmelse« at sikre Pavens Uafhængighed. Da Kirken er stiftet for hele Jordkredsen, de enkelte Stater kun ere dens Provindser, Kongerne kun dens

Sønner, saa kan den fælles Fader ikke være Nogens Undersaat. Han vilde ellers ikke være fri i sin Embedsførelse, men blive mistænkt for Partiskhed og miste sin saa nødvendige Autoritet. Det indsaa endog de italienske Magthavere og indbragte derfor den saakaldte Garantilov, som tilkjendte Paven fuld Suveræniteten paa Vatikanets Omraade. Men en saadan Suveræniteten paa Papiret strækker ikke til, og Paven bliver hellere en frivillig Fange i Vatikanet end den italienske Regerings Pensionær, for saa at værne om sin og vor Samvittighed. — Vi skyldte ham derfor *Lydighed* ogsaa i dette Spørgsmaal og *materiel Hjælp* i Form af Peterspenge. Det Vigtigste er imidlertid, at vi i Lighed med de første Kristne, da Petrus laa i Fængslet, sende uafsladelige *Bønner* op til Kirkens guddommelige Stifter. Om han end ikke sender en Engel, saa kjenner han dog tusinde Veje til at sikre Petri Efterfølger en fri og uafhængig Embedsførelse. »Intet elsker Gud saa højt som sin Kirkes Frihed«, har en gammel Kirkefader sagt. Salig derfor Enhver, som for denne Sag arbejder og lider.

Efter denne Tale, hvorefter vi her have bragt et kort Udtog, indbød *Dirigenten* Forsamlingen til at afsynge følgende Sang af x.:

Mel.: Der er et yndigt Land.

Paa Petri Klippe staar
 en vis og modig Olding
 alt nu i femten Aar.
 Og Mørkets Magter sejre ej;
 thi højt han Lyset holder,
 som viser Kristi Vej.

I Dag ved Bispehaand
 for femti Aar tilbage
 han fyldtes af Guds Aand.
 Da tren han ind i Rækken, der
 Apostelmærket bærer,
 hvis Fyrste han nu er.

Paa denne Højtidsdag
 vi hylde Dig, vor Fader,
 Dig og vor Kirkes Sag.
 Og hvad Du byder, hvad Du vil,
 det gjøre vi og raabe:
 Hil, Pave Leo, hil!

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Stockholm. Vi omtalte i forrige Uge, at Pavefesten var bleven fejret om Tirsdagen i den nye smukke *St. Erikskirke* paa Söder med festlig Messe og Udstilling af det allerhelligste Sakramente hele Dagen igjennem. Vi føje hertil, at Festen allerede Søndagen forud var bleven højtideligholdt i *St. Eugeniaskirken* (Norra Smedjegatan 21), idet den højærværdigste apostoliske Vikar Msgr. A. Bitter fejrede en højtidelig Pontifikalmesse, under hvilket Sangen blev ledsaget af Basuner. Kirkens Ydre og Indre var ved denne Lejlighed smykket med pavelige og svenske Flag, og Altret med en Mængde Blomster og stedsegrønne Træer.

Den verdslige Del af Pavefesten besørgede den stockholmske Svendeforening, den saak. »Katholske Handtverkare-Föreningen,« som havde indbudt Menigheden til en Aftenunderholdning (»Sälskaps-Spektakel«) i Götgatan 46. Efter en Prolog, der blev fremsagt af Hr. Kammerskriver *Blomquist*, indledes Festen med et levende Billede. Paa Scenen var i Baggrunden anbragt Pave Leo XIII.'s Buste, omgivet af en Dekoration i de pavelige Farver og af Lys, Blomster og exotiske Væxter. Omkring denne Opstilling stode 8 hvidklædte Smaapiger, blandt hvilke de to mindste reciterede skiftevis, ledsagede af og til af Svendeforeningens Kor, nedenstaaende, af Menighedens Sjælesørger højærv. Dr. *R. Kiesler* forfattet, Jubilæumshymne:

Långt bort till Vatikanen, — Till Tiberflodens strand,
 I dag vår tanke ilar — Ett bud från Svealand.
 Kring Dig, o hel'ge Fader, — Stå folk af alla grader;
 Med dem ur trogna bröst — Vi höja gladt vår röst:
 Hell, Fader Leo, hell! — Hell, Fader Leo, hell!
 Hell! Hell! Hell, Fader Leo, hell!

Re'n femti år förflutit — Se'n Du till biskop smord
 Ditt offer fram har burit, — Förkunnat lifvets ord.
 Re'n syns af åldern spåren — Och silfverkrans i håren;
 I dag i högtidsglans — Dig pryder gyll'ne krans:
 Hell, Fader Leo! etc.

I alla lifvets lägen, — I ödets hårda dar,
 I bränningar och stormar — Ditt kors Du tåligt bar.
 Gud var Din väg, den stjärna, -- Hvars ljus Du följde gärna.
 Och nu till hans behag — Vi sjunga denna dag:
 Hell, Fader Leo! etc.

Bland Dina söner alla — Välsignelse Du strör,
 Ej minst bland dem, som idka — Sitt yrke som sig bör.
 Må Gud Ditt lif bevara — För sjukdom, nöd och fara,
 Om det i denna stund, — Vi be af hjärtans grund.
 Hell, Fader Leo! etc.

Derefter gik Tæppet op for den muntre Del af Festen, idet Foreningens Medlemmer spillede en lille af Dr. Kiesler forfattet Komædie i tre Akter, kaldet »Arfvet«, hvis Handling tildrager sig dels i et Snedkerværksted dels i »Tingssalen i Hyfvelstad.« Det var en ægte Folkekømedie, i hvilken Alvor og Gammen var blandet sammen, og som blev anerkjendelsesværdigt udført af de Rollehavende. Salen var fyldt indtil sidste Plads. Blandt de Tilstedeværende bemærkedes, foruden den højærv. apostoliske Vikar og Hovedstadens Gejstlighed, Medlemmerne af det engelske, østerrigske og spanske Gesandtskab.

— De svenske Katholikers Adresse og Peterspenge, som vi omtalte i forrige Nr. af Ugebladet, vil blive overrakt den h. Fader af Grev *Lagergren*, en svensk Katholik, som for Tiden opholder sig i Rom.

Norge. I Følge »St. Olaf« har pavelig Kammerherre, Baron *Wedel-Jarlsberg* faaet det Hverv at repræsentere Norges Katholiker hos den h. Fader og at overrække ham en Lykønskingsadresse tilligemed et overordentlig smukt Oliemaleri af den h. Olaf, hvortil en Indsamling var bleven foranstaltet i Vikariatet og som med den h. Faders Tilladelse agtes opstillet som Altertavle i en af Roms Kirker.

Paa Jubilæumsdagen afholdtes en højtidelig Gudstjeneste med Festprædiken, »Te Deum« og sakramental Velsignelse. Den højærværdigste Biskop, Dr. *Fallize*, holdt selv Gudstjenesten, assisteret af flere Gejstlige. Aftenen forud havde Klokkerne paa en højtidelig Maade forkyndt den kommende Festdag.

Den private Del af Festen holdtes i Foreningslokalet, som var aldeles fyldt af Deltagere. Der indledes med et flørstemmigt Kor, hvorefter der paa Scenen præsenteredes et Par maleriske Gruppebilleder: »Kristus blandt Apostlene« og »Kristus overrækker Petrus Himmeriges Nøgler.« Højesteretsadvokat *Unger* holdt derpaa Festtalen, hvori han skildrede Pave Leo's betydningsfulde Pontifikat.

Efterat Forsamlingen havde vedtaget at sende et Lykønskningstelegram til Paven, udførtes den livfulde italienske Pavehymne: »Innalziam sulle rive di Tebre.« I to levende Billeder vistes derefter »Petrus helbreder den Lamme ved Tempeldøren« og »Petrus grundlægger Menigheden i Rom.« Den alvorlige Del af Festen sluttede med en Tale af den højærværdigste Biskop og, ifølge hans Opfordring, med en Strofe af »Store Gud, vi love dig.«

Senere trakteredes Børnene i Institutet, og de Voxne toge Del i en »Sexa«, hvorved der herskede den festligste Stemning.

Kjøbenhavn. *Elisabethforeningen* afholdt i Søndags sit aarlige Generalmøde. I Følge Regnskabet, som

fremlagdes, henstod i Sparekassen 2944 Kr. 58 Øre, den kontante Kassebeholdning udgjorde 150 Kr. 43 Øre, saa at den samlede Kapital beløb sig til 3095 Kr. 1 Øre. Heraf tilhøre dog 800 Kr. et særegent Legat.

Den specificerede *Indtægt* i 1892 var følgende:

Kassebeholdning fra f. A.	51 Kr. 78 Øre.
Medlemskontingent	350 — 25 —
Basaren og Tombolaen	751 — 30 —
Renter i Sparekassen	113 — 00 —
Magistratens Bidrag til H's Børn	104 — 00 —
Et Bidrag til M. H's Opdragelse	122 — 00 —
Gaver	80 — 00 —
Kirkekollekt paa St. Elisabeths Fest	46 — 85 —
	<hr/> 1619 Kr. 18 Øre.

Udgifterne i 1892 vare følgende:

Til 2 Drenges Opdragelse	270 Kr. 75 Øre.
Til Vilhelm E.'s Opdragelse (Rest)	58 — — —
Til 8 Pigebørns Underhold hos Søstrene	1140 — — —
	<hr/> 1468 Kr. 75 Øre.

5 Medlemmer af Foreningen ere bortrejste i Aarets Løb og 4 ere udtraadte, men til Gjengjæld ere 7 nye Medlemmer komne til, saa at Foreningen nu tæller 96 Medlemmer. Med frejdigt Mod gaar den fremad i sin velsignelsesrige Virksomhed for Børnenes katholske Opdragelse, idet den stoler paa, at den guddommelige Børneven vil bevare de gamle Medlemmers Udholdenhed og Offervillighed og tillige hidføre nye Kræfter blandt Menighedens mange nye Medlemmer, for at de alle i *Elisabethforeningen* maa faa særlig Andel i Frelserens Forjættelse: »Hvo som annammer et saadant Barn i mit Navn, han annammer mig.« Indmeldelser kunne ske hos Fru *A. Osterhammel*, Præsidentinde (Nørrefarimagsgade 53, 2.), Fru *M. Larsen*, Kassererinde (Vingaardsstræde 10, St.), Frk. *S. Mariboe*, Sekretærinde (Bredgade 67, 2.) og hos d'Hrr. Gejstlige.

Tyrol. I Følge »Tiroler Stimmen« er Enkegrevinde *Anna v. Hahn*, f. Hedemann, i en Alder af 67 Aar indtraadt i de engelske Søstres Kloster i *Meran*. Den

alvorsfulde Højtidelighed fejredes i al Stilhed. Grevinde Hahn, nu Søster *Anna Marie*, er barnefødt i Kjøbenhavn. I 1852 aflagde hun den katholske Trosbekjendelse i Salzburg og optoges af Ærkebiskop Tarnoczi i Kirkens Skjød. Hendes Exempel fulgte senere hendes Ægtefælle, Grev Hahn, og deres tre Sønner. Grevinden er en meget bekjendt Personlighed i Tysklands og Øst-rigs adelige og kirkelige Kredse. Under Vatikaner-Konciliet opholdt Familien sig i Rom, hvor de tyske Biskopper og Theologer ofte kom sammen i det grevelige Palæ. I 1875 døde den yngste Søn i Innsbruck, og kort efter ogsaa den ældste Søn i Kairo. Greven døde i 1888. Det fædrene Gods i Holsten gik over til den eneste endnu levende Søn Josef, som er gift med en Grevinde Coudenhove, og Enkegrevinden trak sig tilbage til Kjøbenhavn. Det smukke Oliemaleri i Rosenkranskirken, forestillende Rosenkransdronningen med det guddommelige Barn, er som bekjendt en Gave af hende. En Søster til hendes afdøde Mand var den bekjendte Forfatterinde og Digterinde *Ida Hahn-Hahn*.

Rom. Ved Jubilæumsmessen i Peterskirken vare ikke, som et Telegram meddelte, 6000, men 60,000 Personer tilstede. I den tidlige Morgenstund forkyndte Klokkeringning fra alle Stadens Kirketaarne den festlige Dags Frembrud. Allerede om Morgenen begyndte Pilgrimmenes Tog over Peterspladsen. Basilikaen blev aabnet Kl. 6, og i god Orden droge Pilgrimmene ind i den mægtige Kirke. Flere Tusinder, som vare forsynede med Adgangskort, kunde ikke inklades. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ frembar den h. Fader for lukkede Døre Jubilæumsmessen. Under Forvandlingen blæstes oppe fra Kirkens Kuppel en herlig Symfoni med Sølvbasuner. Efter Messen, Kl. 10 $\frac{1}{2}$, istemte Paven »Te Deum«, som skiftevis blev af-sungen af det sixtinske Kapels Sangere og den forsamlede Menneskemængde. Efter den ambrosianske Lovsang meddelte Paven den pavelige Velsignelse, hvor-

efter han Kl. c. 11½ vendte tilbage til Vatikanet, ledsaget af Mængdens entusiastiske Ovationer og Leve-raab. 187 Biskopper og 43 Kardinaler befandt sig i Pavens Følge.

— Paven modtog om Søndagen et Lykønskings-telegram fra Kejseren af Rusland, og Gesandten Iswol-sky vil overrække en egenhændig Skrivelse fra Czaren og en Gave. Telegrammer indløb ogsaa fra den rus-siske Indenrigsminister, fra Fyrsten af Montenegro og fra det schweiziske Forbundsraad. Den h. Fader mod-tog paa Jubilæumsdagen c. 7000 Telegrammer fra alle Jordens Egne.

Wien. En glimrende Pavefest fandt Sted i Wien. Den var foranstaltet af St. Mikaelssforeningen i den store Musikforeningssal. Tilstede vare: Ærkehertuginde *Maria Theresia*, Østerrigs tilkommende Kejserinde, Fyrst-Ærkebiskop *Gruscha*, Pronuntius Kardinal *Galimberti*, Indenrigsminister Grev *Schönborn*, Agerdyrkningsmini-ster Grev *Falkenhayn*, flere Biskopper og Prælater, samt en stor Del Parlamentsmedlemmer. Taler bleve holdte af Præsidenten Grev Clary Aldringen, Friherre v. Berger, Grev Tarnowski o. fl. Kardinal-Ærkebiskop-pen i Wien, Dr. Gruscha, sluttede Mødet med at med-dele den apostoliske Velsignelse.

Venedig. I Følge »Frankf. Ztg.« har en Augusti-nermunk, Pater *San Fermo*, i denne Tid vakt stor Op-sigt ved sine Missionsprædikener i en af Venedigs Kir-ker. I 20 Dage i Træk har Pateren daglig holdt tre Prædikener. 10,000 Mennesker have overværet hans Foredrag og modtaget de hh. Sakramenter. Gjennem-snitlig hørte 15 til 20 Præster uafbrudt Skriftemaal fra den tidlige Morgenstund indtil Midnat. *San Fermo* er en lille uanselig Mand med en svag Stemme og ringe oratorisk Begavelse; hans Tale er uden Blomster og meget klar og forstaaelig for Alle. Han tilhører den venetianske Grevefamilie San Fermo, og det er ufatte-ligt, hvorledes hans svage Legeme finder Kraft til at holde tre Prædikener daglig i en saa lang Tid og i en af Tusinder opfyldt Kirke. For Tiden prædiker Pater San Fermo i Rom.

Kiel. For første Gang siden den saakaldte Refor-mation fandt i Anledning af Pavejubilæet en »Tretten Timers Bøn« Sted i Kiel. Paa det smagfuldt smykkede

Højalter var det allerhelligste Sakramente udstillet hele Dagen. Trods det slette Vejr var Kirken ikke et eneste Øjeblik tom, og man ved ikke, om man skal tilkjende Mændenes eller Kvindernes Iver Palmen. Den katholske Studenterforening »Baltia« og Svendeforeningen havde hver sin Bedetime. Ogsaa i *Hamburg* er Jubilæet blevet fejret med stor Højtidelighed paa Foranstaltning af den katholske Kjøbmandsforening »Hansa«.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Marts. 3. Søndag i Fasten. — 6. M. Ferialdag — 7. Ti. Thomas af Aquino, Bekj. og Kirkelærer. — 8. O. Johannes af Gud, Bekjender (Midfaste). — 9. To. Franciska Romana, Enke. — 10. F. Ihukommelse af Frelserens 5 h. Vunder (Kl. 8 Aften: Korsvejsandagt.) — 10. L. Ferialdag.

Søndag den 12. Marts. 4. Søndag i Fasten. Lætare.

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 5. Marts Kl. 6 Aften Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Kongregation deltager i Processionen.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Marts Kl. 8¹/₄ læses i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag.

Rosenkranskirken. Hver Søndag Kl. 5 Efterm. holder højjærv. Pastor Lohmann fra Ordrup Fastepredikenen i Kirken.

Franske Konferentser. Hver Søndag og Torsdag Kl. 3 holder højjærv. Pater Lange fransk Prædikenen i St. Ansgars Kirke.

Vincentkonferentsernes Generalmøde finder Sted i Dag Søndag den 5. Marts Kl. c. 11¹/₂ efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G. indbydes herved indtrængende samtlige aktive og alle passive bidragydende Medlemmer. Lokalbestyrelsen.

Unio. Søndag d. 5. Marts Kl. 8¹/₂ Foredrag af højjærv. Hr. Dr. theol. B. Hansen i Lokalet Østergade 32.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Mandag den 6. Marts Kl. 8¹/₂ Aften, Bredgade 67, 2. (Sidste Møde før Gildets Generalmøde). — Søndag d. 19. Marts (Sct. Josefs Fest) fejrer Gildet sin 7aarige Stiftelsesfest med Fælleskommunion, festlig Sammenkomst og Optagelse af nye Brødre.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes **Palmesøndag**, den 26. Marts, bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver til Basaren modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal; Fru M. Larsen, Vingaardsstræde 10, St.; Frk. S. Mariboe, Bredgade 67, 2. Sal, og af Dhrr. Gejstlige.

Plads ønskes. En Pige fra Landet ønsker Plads til første Maj i et Herskabshus. Vedkommende kan Dameskrædersyning, fransk Vask og Strygning og er villig til al indvendig Gjærning. Gode anbefalinger haves. Billet, mrk. J. S. Nr. 10. modtager Redakt.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 11.

Søndagen den 12. Marts.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Bønnen. Kirkens Fremgang i dette Aarhundrede. Pavefesten i Koncertpalæet. Efterretninger fra Ind- og Udland: Stockholm. Kjøbenhavn. Rom. Paris. Bekjendtgjørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Bønnen.

—o—

Gud, som besidder alt godt og selv er det højeste Gode, er ikke et egoistisk Væsen, der beholder sine Skatte for sig selv uden at gjøre nogen delagtig i dem; Gud er tværtimod gavmild af Væsen; det ligger i den guddommelige Natur at meddele sig og at give af sin Rigdom.

Een Betingelse stiller Gud dog for Meddelelsen af sine Gaver; han fordrer af os en Henvendelse, der samtidig er et Udtryk for, at vi ydmygt erkjende vor Trang, og at vi tro paa vor himmelske Faders Forsyn, en Underkastelses- og Afhængighedserklæring lige over for Ham, af hvem vi haabe at faa alt godt, og det er, som I vide, *Bønnen*. Gud længes efter at give os sine Gaver, men vi maa bede om dem; saaledes lyder hans

Lov. Slaar op i Evangeliet, og I ville finde denne Lov klart forkyndt: Beder, og I skulle faa; søger, og I skulle finde; banker paa, og der skal blive opladt for Eder. I kunne altsaa ikke være i Tvivl: I skulle faa, men I maa bede; I skulle finde, men I maa søge; der skal blive lukket op for Eder, men I maa banke paa.

Naar Bønnen saaledes er en nødvendig Betingelse for at opnaa Guds Gaver, hvor kan det da være, at man ikke beder eller kun beder saa lidt? Det ligger i Mangel paa praktisk Overbevisning om, at man trænger til Guds Hjælp, i praktisk Tro paa, at man kan hjælpe sig selv. Politikeren, der holder en Stats Tøjl i sin Haand, siger ved sig selv: Jeg er i Besiddelse af Dygtighed, Dristighed, Folkegunst; hvad skulde jeg bede om Guds Hjælp for? Den Lærde siger: Jeg er skarpsindig, Videnskaben har ingen Hemmeligheder for mig, jeg kan gennemskue Naturen og underkaste mig dens Kræfter; hvad behøver jeg saa Gud til? Finansmanden siger: Jeg har Kapitaler, forstaar mig paa Forretninger og har nok med det. Arbejderen betragter sin Skikkelse og siger: Jeg har kraftige Arme, et stærkt og sundt Legeme, Forstand paa mit Arbejde; Gud kan jeg godt undvære. Mer eller mindre ere vi Alle praktisk hildede i denne Vildfarelse kun at stole paa os selv, og det er Grunden til, at vi ikke bede eller kun bede, naar vi ere stedte i den yderste Nød, naar vi fortvivle om vor Sag, naar vi have udtømt alle andre Midler.

For at opfylde den Pligt, I have til at bede, paa rette Maade maa I derfor gjøre Eder det klart, hvor haardt I trænge til Guds Hjælp, først og fremmest i det overnaturlige, i alt det, der angaar Eders Sjæl og Eders Frelse, dernæst ogsaa i det timelige, hvori I ere mere tilbøjelige til kun at stole paa Eder selv og underkende Betydningen af Guds Hjælp.

I. At I ikke kunne undvære Gud i det, der an-

gaar Sjælen, Dyden, Evigheden, er altfor klart til, at jeg skulde opholde mig meget derved. Vor Herres Ord lade da heller ingen Tvivl tilbage herom. Uden mig, siger han, formaa I intet. *Intet*, lægger vel Mærke til det; I kunne ikke have den mindste gode Tanke, ikke udøve den mindste kristelige Dyd, ikke erhverve den mindste Fortjeneste, ikke gjøre nogen som helst god Gjerning uden Guds Naade, uden Guds Bistand. Om disse vor guddommelige Mesters Ord trængte til Bekræftelse, vilde saa ikke den sørgelige Erfaring, vi daglig gjøre om vor Svaghed, klart vise os, at vi af os selv intet formaa? Ville vi være oprigtige, maa vi indrømme, at vi ere saa at sige den personificerede Svaghed lige over for Fristelsen. Naar den forbudne Frugt hænger indenfor vor Haands Rækkevidde, have vi saa Styrke nok til ikke at plukke den? Naar det Onde tilbydes os i en eller anden forførende Skikkelse og lover os Glæde og Lykke, have vi saa Mod til at vende det Ryggen og foretrække Pligtens mere alvorlige Glæde? Naar Lidenskaben taler til os og, umættelig som den er, højrøstet og bydende vil have Næring, paalægge vi den da Tavshed? Ak, skulle vi omtale alle de Tilfælde, i hvilke vor Samvittighed har strakt Vaaben, i hvilke vor Svaghed og Feighed er løbet af med os, vilde det blive en lang Beretning. Vel forbande vi denne vor Feighed, naar vi have givet efter for den, og love Gud og os selv at staa imod en anden Gang; men kommer Fristelsen atter, møder den samme Svaghed og medfører samme Nederlag. Og hvorledes forholde vi os, naar der kræves et Offer af os? Ved givne Lejligheder føle vi, at Gud forlanger et tungt Offer af os: et Offer af vort Hovmod, af vort Had, af en syndig Vane, af en farlig Fornøjelse, af en sløv og unyttig Levemaade, af et Baand, der knytter os til Vildfarelsen mod vor Samvittigheds Røst. Fuldbringelsen af et saadant Offer vilde trænge os igjennem Marv og Ben,

vilde røre os paa de ømmeste Steder, og Modet svigter os; vi give os til at kjøbslaa med Gud, vi stritte imod, græde som Børn, udraabe klynkende: Senere, ikke nu; og Enden paa det bliver, at vi vægre os ved at bringe det Offer, Gud forlanger af os, eller at vi vel bringe det, men saa ikke have Styrke til at holde ud, ikke Mod til i Længden at holde vor Sjæl under Offerkniven, og snart fejgt tage det tilbage, som vi i et ædelmodigt Øjeblik havde givet Gud. Paulus, som af Erfaring kjendte disse mærkelige Modsigelser i vor Natur, disse indre Kampe i vor Sjæl, gav sin Smerte herover følgende Udtryk: Jeg elendige Menneske! jeg føler i mit Indre to Love, der stride mod hinanden. Det Gode, som jeg vil, det gjør jeg ikke; men det Onde, som jeg ikke vil, det gjør jeg! Hvo skal fri mig? Kan ikke enhver af os, mine Brødre, i Henhold til disse Apostlens Ord sige, ligesom Ludvig XIV. sagde: »Disse to Love, der stadig ligge i Krig med hinanden, dem kjender jeg saa godt. Ja desværre, vi kjende dem; vi lide ved denne Krig og spørge med Paulus: Hvo vil fri os? Hvo vil styrke os mod vor Svaghed? Og Apostelen svarer: Guds Naade.

Ja, det er Guds Naade, der oplyser os, viser os alt, baade det, der hører Tiden, og det, der hører Evigheden til, i sand Belysning, og giver os Forstand paa dets rette Værd. Det er Guds Naade, der bringer os sejrige ud af Kampen mod Fristelsen; det er den, der gjør vor vaklende Villie fast og knytter den til det Gode; det er den, der giver os Mod til at bringe Ofre, støtter og hæver os; uden den formaa vi intet, med den er intet umuligt for os.

Det er altsaa klart, at i det overnaturlige, i hvad der angaar Sjælens evige Interesser, trænger Mennesket til Guds Hjælp.

Men Mennesket er ikke blot en Sjæl, det er ogsaa et Legeme. Mennesket lever ikke blot i det overna-

turlige, det lever paa Jorden midt imellem jordiske Gjenstande og Interesser. Heller ikke heri, nemlig i sine timelige Interesser, i sine jordiske Beskjæftigelser, i hvad der angaar dette Liv, er Mennesket sig selv nok, men trænger til Gud. Og fra hvilken Side vi saaledes end betragte Mennesket, fra den himmelske eller jordiske, fra Sjælens eller Legemets, er det et Væsen, der i og for sig er fattigt, afhængigt, ude af Stand til at være sig selv nok, et Væsen, hvis Forhold til Gud David udtrykte gennem hine Ord: Herre, lige over for Dig er jeg kun en stakkels Tigger.

Her vil man nu protestere, raabe paa Miskjendelse af Menneskets Værdighed og Storhed og med ædel Harmе udbryde: Hvad er det for en Lære, der her prædikes for Menneskeheden og kun taler om dens Svaghed, Afmagt og Elendighed! I Stedet for at komme med saadanne frugtesløse Betragtninger over Menneskets Svaghed og Usselhed skulde man hellere aabne sine egne og Andres Øjne for Menneskehedens Storhed ved at vise hen til, hvad den har magtet, til de forbavsende Fremskridt, den gjør hver Dag, til de store Ting, den udretter, til de Vidundere, den frembringer ved sit Snilde.

Ja, svarer jeg, i denne Henseende er Mennesket ganske vist stort. Mennesket er stort, naar det med mægtig Haand behersker Naturen, naar det betvinger Lynet og benytter dets Kraft som Ilbud til fjerne Egne, naar det gennemflyver Landene paa Lokomotivets Ildvinger. Ja, ædle Guds Skabning, Du er stor, Du er mægtig, Du er skøn, og naar jeg ser Dig skride frem i al din Magt og Højhed, kunde jeg udbryde, ligesom Mængden, der saa Kristi Mirakler: Priset være Gud, der har givet Mennesket en saadan Magt. Og dog, trods denne vidunderlige Magtudfoldelse er og bliver Mennesket et trængende Væsen, der ikke er sig selv nok. Hvad skulde der nemlig

til, for at Mennesket kunde være sig selv nok og ikke skulde trænge til Nogen, ej heller til Gud, i de time-lige Ting? Mennesket maatte da være virkelig Herre over Naturen og Elementerne, d. e., ikke blot kunne styre og ombytte Naturkræfterne, men være absolut Herre over alle Elementer, over Materien, over Naturen, saa at disse absolut maatte lyde Menneskets Villie. Men er det saa? er Mennesket paa denne Maade Herre over Naturen? Langt fra. Mennesket er saa lidt Herre over Naturen, at det efter Kristi Ord ikke engang kan gjøre et af sine Haar hvidt eller sort, ikke engang kan føje en Linie til sin Væxt. Naar Mennesket faar et skrøbeligt Fartøj til at pløje Bølgerne, ser det ud, som om det havde kuert Havet, ligesom en dygtig Rytter tvinger en fyrig Hest; men Skinnet brister, naar Himlen formørkes, naar tætte Skyer stige op fra Horisonten, Vinden tiltager, Stormen bryder løs, og Bølgerne rase mod Skibet; da bliver dette tillige med Mandskabet slugt af Bølgerne, at sige, hvis ikke Gud, som byder over Vind og Vove, kommer det til Hjælp og ved sit mægtige Vink dæmper Stormen og frelser dem, der ere ved at gaa under. Bonden pløjer Marken og strør Sæden. Men naar han med stort Besvær har gjort det, er Hovedsagen dog endnu tilbage. Naar Sæden spirer og bliver til de modne Ax, der falde for Høstmandens Le, saa er det, fordi Himlen sender sin Væde, Solen sin Varme, saa er det, fordi Han hjælper, som lader Solen skinne over Retfærdige og Uretfærdige og lader det regne over de Godes og de Slettes Marker. Nej, Mennesket er ikke Herre over Elementerne. Ser Eder om og siger mig, om I kunne finde noget her paa Jorden, som Mennesket er absolut Herre over. Jeg finder intet.

Skulde det være Sundheden? Hvis Sundheden er vort Eje, som vi kunne raade over efter eget Tykke, hvor kan det da være, at saa mange Ulykkelige leve

et sygnende Liv i et svagt Legeme? Og I, som nyde et kraftigt Helbred, som føle Livet fuldblods gennemstrømme Eders Aarer, ligesom Saften om Foraaret gennemtrænger de grønne Grene, vide I ikke, at en Bagatel, en usynlig Bakterie, et lille Vindpust, en Draabe Blod paa Hjernen i et Nu kan kaste Eder paa Dødslejet? Er det maaske vort Liv, der tilhører os? Intet tilhører os mindre. Det kommer ikke fra os, vi beherske ikke dets Løb, vi bestemme ikke dets Varighed, og naar den af Gud bestemte Time kommer, kunne vi end ikke lægge et Sekund til. Nej, vi byde ikke over Livet, og ved visse Lejligheder giver Gud os smertelig Erfaring herfor. Du har engang staaet ved en Seng, i hvilken en kjær Person laa og stred med Døden. Husker Du det angstfulde Blik, Du kastede paa ham? Sygdommen havde gjort rivende Fremskridt, Livet veg, og Døden tog sit Bytte i Besiddelse. Videnskaben havde givet tabt med de gængse Ord: Der er intet mere at gjøre. Intet mer at gjøre! Og Du, som elskede denne Person, hvor gjerne havde Du ikke villet holde det flygtende Liv tilbage i disse udtærede Lemmer, frarive Døden dette Væsen, som Du elskede som Dig selv; men Du kunde intet gjøre! Ja, i det Øjeblik maa Du have følt og aldrig senere glemte, at Mennesket ikke er Herre over Livet. Uden Haab om jordisk Hjælp kastede Du Dig paa Knæ og hævdede i ydmyg Bøn Øjnene til Ham, der alene er Herre over Livet, til Ham, der fører til og fra Dødens Port.

Skulde det da være i Forfølgelsen af Eders time-lige Interesser, i Driften af Eders Forretninger og Formue, at I kunde siges at være Eder selv nok og ikke trænge til Guds Hjælp? Anse I Eder da for dækkede mod disse Pengekriser eller Industrikriser, mod disse Katastrofer, disse Krak, der ødelægge de solideste Formuer? Hvorpaa støtte I en saadan Tillid? Paa Eders Dygtighed? Selv de Dygtigste ser man tage fejl i de-

res Beregninger. Paa Eders Forsigtighed? Selv den største Forsigtighed ser man saa at sige daglig komme til kort, og I vide jo godt, at en eneste Time kan tilintetgjøre de mest grundede Forhaabninger. Hvad I end gjøre, kunne I ikke svare for den Dag imorgen. Paa hvor solidt og varigt Grundlag I end have bygget Eders Velfærd og Formue, kan denne Bygning dog, naar Gud ikke hjælper, styrte sammen og begrave Eder under sine Ruiner. Ja, hvem Du end er, var Du end Hersker over hele Jorden, havde Du end naaet al menneskelig Storheds, Magts og Hæders Tinde, var Du end det største Feltherretalent, havde ført dine Tropper sejrrig frem overalt og underkastet Dig Konger og Folkelag, saa at hele Verden laa slagen for dine Fødder, sandelig, hvis Gud ikke er med Dig, vil din Triumf imorgen synke i Grus. Hvis Gud ikke er med Dig, ser Du imorgen Moskøvs Flammehav spærre Dig Vejen, dine Soldater kunne ikke holde Vaabnene for Kulde, der venter Dig Nederlag og Skjændsel, Forvisning og Flugt, paa en øde Ø i Oceanet kan Du lægge Dig hen og dø. Folkene, der forbavsede se denne ramte Ørn falde til Jorden, pege paa den og udbryde: Se der, hvad der er blevet af det Menneske, som troede at kunne undvære Gud!

II. Vi kunne ikke være os selv nok, i alt og altid trænge vi til Guds Hjælp, men Guds Hjælp opnaas kun ved Bønnen; altsaa maa vi bede.

Men Bønnen er en Ydmyghedserklæring, en Tilstaelse af vor Afmagt, en Paakaldelse af En, der er rigere og mægtigere end vi, og vort Hovmod krymper sig ved at bede, skyr et saadant ydmygende Skridt. Er denne Lære om Bønnen, siger man, ikke en Lære, der fornedrer Mennesket ved at gjøre Ydmygelse til en Pligt? Mennesket er ikke sig selv nok? Nuvel, lær da Mennesket at være sig selv nok, at stole paa sig selv i Stedet for paa en saakaldt guddommelig Hjælp.

Mennesket er et trængende Væsen, der mangler saa mange Ting? Nuvel, lad Mennesket da ty til sin egen Energi, til sin Handlekraft, til sit Snilde for selv at skaffe sig det manglende. Men lad os være fri for denne Lære om Bønnen, som gjør Mennesket til en Tigger, der knælende beder om Almisser. Det synes vi ikke om. Lad den, der vil, bøje Knæ; lad den, der vil, strække Haanden ud efter Almisse; men maa vi være fri for at skulle gjøre det!

Hvem er det, der kommer med slige hovmodige Protester? Det skal jeg sige Eder. Det er Mennesker, der nægte at bøje Knæ for Gud, men som ikke rødme over at krybe for en Afgud af Kjød og Blod for at opnaa dens Gunst. De ere for stolte til at bede Gud om noget; men naar det gjælder om at skaffe sig Protektion, Embede, Gunst eller en Ordensdekoration, saa kunne de gjøre sig smaa og krumme Ryg. De ere for storagtige til at bøje sig for Gud; men for Pøbelen se vi dem daglig kaste sig næsegrens ned og endog forraade deres Samvittighed for at tilkjøbe sig en Times Popularitet, og det er netop naar de rejse sig efter disse modbydelige Kryberier, at de deklamere mod Gud og mod en Lære, de betegne som ydmygende. Gud give, de vare komne i Evangeliets Skole. Der vilde de have lært at kjende, hvad de nu ikke kjende: Agtelse for sig selv, Værdighed i Karakter, Troskab mod sin Overbevisning og denne ædle Stolthed, der kun bøjer sig for Gud, fordi Han alene er stor nok til, at man kan bøje sig for Ham uden at nedværdige sig, og fordi det aldrig, høre I det, aldrig har været en Skam for et Barn at paakalde sin Faders Kjærlighed og Beskyttelse.

I have nu hørt, hvad de sige, der paastaa at tale Menneskets og den menneskelige Værdigheds Sag imod Gud. Hvad sige nu de, der paastaa at tale Guds Sag imod Mennesket og imod Bønnen?

Gud, sige de, er ikke, som vi, omskiftelig og foranderlig. Hans Villie er ikke underkastet nogen som helst Vaklen, som vor. Gud er uforanderlig. Hvad han vil, vil han evigt, og han skifter aldrig Villie. Alle dine Bønner ere til ingen Nytte, eller rettere sagt de indeholde en Fornærmelse mod Gud; thi naar Du beder ham om at opfylde dine Ønsker, at tilstaa Dig den Gunst, Du søger, saa beder Du ham i Virkeligheden om ikke at være uforanderlig, om at rette sin Villie efter dine Luner, om at omlægge de Planer og forandre de Love, han fra Evighed havde fastsat. Men det er jo det samme som at bede Gud om at forklejne sig selv, at synke ned til vort Standpunkt. Saadanne Bønner fortjente snarere at straffes end at bønhores.

Saaledes tales der fra deres Side, der mene, at Bønnen strider mod Fornuften. Herefter ere vore Bønner altsaa unyttige, ja gudsbespottelige. I, som lide, finde altsaa ingen Trøst hernede, I, som ikke have et Hjærte, i hvilket I kunne udøse Eders Sorg, I, hvis Øjne instinktmæssigt hæve sig mod Himlen for der at søge Støtte, for der at søge en Ven, en Fader, tilhyller Eders Ansigt, holder det Tillidsraab tilbage, som var ved at undslippe Eder; det nytter nemlig ikke; Gud er ikke mere fri; han kan intet gjøre for Eder. Du stakkels Moder! Din Søn ligger i Vuggen, raller, er ved at dø. Du er ude af Dig selv af Sorg, vil falde paa Knæ for at bønfalde Gud om at lade Dig beholde det Barn, han har givet Dig. Men tag Dig i Agt, stakkels Moder, lad ikke dit Hjærte løbe af med Dig, vogt paa din Tunge; thi din Bøn vilde være en Gudsbespottelse.

Brødre! Eders Hjærte, det er jeg vis paa, protesterer mod en saadan Lære, og Eders Hjærte er her i Overensstemmelse med Fornuften. Nej, det er ikke saa, at Bønnen er unyttig; det er ikke Tilfældet, at vi, naar vi bede, forlange af Gud, at han skal forandre sine

evige Planer og Love. Tværtimod, vor Bøn har sin Plads i den guddommelige Plan og bidrager netop til denne Plans Virkeliggjørelse. Det skal jeg nu vise Eder.

Ser hint Barn paa Knæ ved den Seng, i hvilken dets Moder ligger for Døden. Barnet beder; thi heldigvis er det ikke Filosof. Det beder Gud om at helbrede dets Moder. Kan Gud her nu virkelig ikke bøn-høre Barnet uden at ophøre at være uforanderlig, uden at omdanne sine Planer, uden at skifte Villie? Han kan. Gud, for hvem enhver Tid er nærværende, har fra Evighed af seet, at til en given Tid vilde dette Barn folde de smaa Hænder for sin døende Moder og med taarefyldte Øjne og englerent Hjærte bede til den himmelske Fader: »Fader, du som er god, Du, som giver de smaa Børn en Moder, der elsker dem, lad mig beholde min Moder!« Fra Evighed af har Gud hørt denne Barnets Bøn, og fra Evighed af har han bestemt, at, naar denne Bøn steg op til ham, vilde han bøje sig ned mod dette Barn og sige: Mit Barn, jeg ventede denne din Bøn. Vær glad, din Moder skal leve, leve for at elske Dig og være din Fører i Livet. Se saaledes gaar det til, at vor Bøn, langt fra at være et Attentat mod Guds evige Planer, tværtimod indgaar i dem og bidrager til Deres Virkeliggjørelse. Og I se, at Fornuften retfærdiggjør Bønnen imod selve Fornuften.

For Resten havde Menneskehedsens sunde Sands, dens Instinkt og Følelse allerede for lang Tid siden indset, hvad disse falske Ræsonnementer om Bønnen vare værd. Saa længe et Hjærte har slaaet i Brystet, har Menneskeheden bedet. Den bar bedet under Skyggen af Paradisets Træer; den beder under det 19. Aarhundredes Sol. Den beder i Hedningernes Pagoder; den beder under vore Katedralers Hvælvinger, under Bondens Tag, i Kongernes Paladser. Bønnen stiger op til Gud fra Mandens Hjærte saa vel som fra Kvin-

dens Hjærte, fra Moderens saa vel som fra Barnets Læber. Ja, overalt og altid har Menneskeheden bedet, fordi den med urokkelig Overbevisning tror, at ikke en eneste af dens Fornødenheder lader dens Guds, dens Faders Hjærte urørt. Naar man er kommen og har fortalt den, at den gjorde Uret i at bede, at Bønnen ingen Nytte var til, at Gud ikke kan bønhøre, saa har den kun besvaret disse Paastande ved at blive ved at bede. Sagen er, at Menneskehedens Gud ikke er den Gud, Filosoferne fremstille som tilbagetrukket i enlig Majestæt, som ufølsom, ligegyldig, uden Hjærte, som en Aristokrat, der anser det for en Nedværdigelse at blande sig i vort Livs Anliggender; nej, Menneskehedens Gud er den populære Gud, der interesserer sig for sine Børn, tænker paa deres Fornødenheder, bøjer sig ned til dem for at høre deres Bønner og bønhøre dem, det er, kort sagt, Ham, som vi med et saa simpelt, saa sødt, saa ophøjet Udtryk kalde: den gode Gud.

Det er Menneskehedens Gud. Beholder I Filosofer kun Eders Gud uden Øren og uden Hjærte; vi beholde vor Gud, vor gode Gud, vor Fader, som er i Himlen. Vi ville bede til Ham, og Han vil lytte til vor Bøn. Ja, Brødre, beder til Ham, efterdi Bønnen er en Betingelse for hans Naadegaver. Beder om Livets Goder om Sundhed, Styrke, Held i Forretninger, Lykke i Familien. Men beder fremfor alt om de kosteligere aandelige Goder, om Dyd, om Tro, om Lys til at erkjende Kristi sande Kirke, om Mod til at træde ind i den trods alle Hindringer og alle Ofre; beder om den Naade at besejre Lidenskaberne og at naa til evig Frelse. Og forstaa I ikke at bede, siger da til Gud, som Apostlene sagde til Jesus: »Herre, lær os at bede. O Gud, vi bede saa lidt, og vi bede saa daarligt, lær os derfor at bede; lad os ret fatte den Trang vi have til Bønnen, lær os at sende en Bøn op til Dig, som kan finde Vej

til dit Hjærte, og nedsend over os dine Naadegaver og dine Velsignelser.

Kirkens Udbredelse i dette Aarhundrede

navnlig under

Leo XIII.'s Pontifikat.

(Fortsat fra Nr. 8.)

I *Afrika* er i 1889 efter Annexionen af Tunis det ældgamle Ærkebispesæde Karthago, som først ophørte i Gregor VII.'s Dage, atter bleven gjenoprettet og foreløbig bleven forenet med Algier. Meget forberedes der ellers i denne mørke Verdensdel. Om kort Tid skal Hierakiet oprettes i Ægypten. De nyopdagede Landstrækninger i det Indre og Sydlige af Afrika ere bedækkede med en Mængde apostol. Vikariater og Præfekturer. Følgende Vikariater har Leo XIII. oprettet: belgisk Kongo, øvre Kongo, fransk Kongo, Sahara, Seychellerne, Oranje, Unianyembe, Tanganyika, Viktoria Nyanza, Zanzibar, Madagaskar, og desuden Præfekturerne: Kamerun, Guldkysten, Dahome, Transvaal, Niger, Syd Zanzibar, Zambese og Cimbabesia. For Tiden er der i Afrika kun 13 Ærkebiskopper og Biskopper men 24 Vikariater og 18 Præfekturer, saa at Organisationen af store nye Kirkeprovinser ogsaa her kun er et Tidsspørgsmaal.

Langt betydeligere er Leo XIII.'s Virksomhed i Asien. Af stor Betydning er det navnlig, at Organisationen af et katholsk Hierarki endelig er lykkedes i Indien. I det 16. Aarhundrede, da Portugal stod paa sin Magts Tinde og beherskede Indien, var der i Goa et Ærkebispedømme, hvis Indehaver kaldte sig Primas over hele Indien og havde Jurisdiktion, over hele den østasiatiske Kirke. Portugal og Goa holdt ogsaa

senere fast ved deres Rettigheder, skjønt Magtforholdene ved Englands Fremgang i Indien vare blevne fuldstændig forandrede. Tilstanden blev tilsidst uholdbar, eftersom den engelske Regering hindrede de portugisiske Biskopper i Udøvelsen af deres Rettigheder. Efter lang Tøven greb den h. Stol i 1838 energisk ind i Forholdene, idet de fire Bispedømmer paa engelsk Grund bleve ophævede, og hele det engelske Indien blev stillet under apostoliske Vikarer, som vare uafhængige af Goa. Følgen blev en langvarig Splid med Portugal. Endelig i 1886 er Freden bleven gjenoprettet. Ærkebiskoppen af Goa fik Titel af Patriark i Ostindien, og de i 1838 undertrykte Bispedømmer oprettedes paany og stilledes under Goa. I engelsk og fransk Indien ere syv Ærkesæder og 15 Bispesæder blevne oprettede. Siden 1886 ere desuden Malakka i Bagindien, Cottagam (for malabariske Katholiker), Assam, Kaschmir og Kafiristan apostol. Vikariater.

I 1891 er endelig Hierarkiet ogsaa oprettet i *Japan* med Tokio som Metropol for Bispedømmerne: Hakodate, Nagasaki og Osaka.

Ogsaa i *Kina* synes Hierarkiets Oprettelse kun at være et Tidspørgsmaal. Det har 34 apostol. Vikariater, blandt hvilke Leo XIII. har grundlagt de elleve, nemlig: Amoy, Syd Hu-nan, Kensu, Øst-Kiang-Si, Syd-Kiang-Si, Syd-Tjengsi, Nord-Tjengsi, Syd-Shantung, Sydvest-Mongoliet og Øst-Mongoliet.

I *Australien* er siden 1887 Adelaide, Brisbane Hobbart, (Tasmanien) og Wellington (Ny Zeeland) opgjede til Metropoliansæder; nye Bispedømmer bleve af Leo XIII. grundede i Rochampton, Wilcaunia, Grafton, Sale, Port-Augusta og i Christchurch (Ny-Zeeland). Nye apostol. Vikariater bleve oprettede i Cooktown, Kimberley og paa Fidji-Øerne og et apostol. Præfektur paa Karolinerne. —

I de gamle katholske Lande i Europa, i Frankrig,

Spanien, Italien, Portugal og Østerrig kunde det rigtignok synes, som om Kirken, i Stedet for at erobre, havde mistet en Del af sin indre Kraft. I *Frankrig* og *Italien* hersker Logen; hvortil mange Navnekatholiker høre; den *spanske* Kirke lider endnu under Følgerne af Revolutionen, men Folket hænger trofast ved sin katholske Tro; *Østerrig* er Indifferentismens Land. Alle disse Lande lide mere eller mindre under Følgerne af Josefinismen og Gallikanismen. »Medens Folkene sov, kom Fjenden og saaede Ukrudt blandt Hveden.« Men overalt begynder man at bevæge sig. Alle Vegne lyder Parolen: »Tro eller Vantro.« Ja, endog i Frankrig, rigtignok ikke i Regeringskredsene, er der Symptomer paa en tilbagevendende religiøs Strømning. Blandt de *sande* Katholiker i alle disse Lande, hersker der en Inderlighed, en Hengivenhed for Kirken og dens Overhoved, som man ikke har været Vidne til i Aarhundreder. Det kristelige Sindelag gjør sig mere og mere gjældende. Har Kirken ogsaa mistet mangt et Medlem, saa er Troen til Gjengjæld bleven inderligere og kraftigere. Og denne Tro vil ogsaa overvinde Verden.

Denne Statistik, som ved første Øjekast kan synes noget tør, er dog meget lærerig. Den viser os, at Kirkens Træ stedse sætter nye Blomster og modner Frugter. Skjønt det stadig piskes af Stormene, er det lige ungdomsfriskt, og i hvert Aarhundrede stadfæstes Kristi Ord: »Hovedes Porte skulle ikke overvælde min Kirke,« den, Frelseren har bygget paa Klippen Petrus.

Pavefesten i Koncertpalæet.

—o—
(Fortsat.)

Dirigenten foreslog dernæst, efter Pastor Werhans i forrige Nummer omtalte Foredrag, under almindelig Bifald at afsende følgende Telegram til Paven:

»Kjøbenhavns katholske Mænd med deres Biskop i Spidsen højtideligholde deres Overhoveds 50 Aars Bispejubilæum ved en festlig Sammenkomst og ønske Kristi Statholder paa hans Jubilæumsdag med barnlig Kjærlighed og lydig Ærefrygt til Lykke og bede ham om hans apostoliske Velsignelse.«

Den tredie Festsang, som var mærket *H. H.*, blev derefter afsunget af Forsamlingen; dens Ordlyd var følgende:

Mel.: Der er et Land, det Sted er højt mod Norden.

Fra Nordens Is, til Sydens hede Zone,
 fra Østens Lande til det fjærne Vest
 Alverdens Blik er vendt mod Petri Trone
 til Pave Leo's gyldne Jubelfest.
 Skal Axelstadens Sønner staa tilbage?
 Skal ej til Rom vi sende Jubelbud?
 Ja, lad til Rom i Dag vor Tanke drage:
 Et »Hil Dig, Leo«! lad os bringe ud.

I femti Aar Du Bispestaven bærer,
 og Mitraen dit Hoved smykket har;
 en kjærlig Hyrde og en Sandheds Lærer,
 »et Lys paa Himlen« Du for Kirken var.
 For Folkets Nød og Kummer har Du Hjærte;
 Du hjælper med at læge Tidens Saar;
 og højt Du holder Troens lyse Kjærte;
 thi uden Tro ej nogen Himlen naar.

Som Sønner vil vi lytte til din Stemme
 og stedse følge dine vise Raad.
 Vi vil os ej af Verden lade skræmme,
 men være tro i Gjærning og i Daad.
 Om Sundhed, Kraft for Dig til Gud vi bede,
 at han vil skænke Dig sin Styrkes Aand,
 til endnu længe Kirkens Skib at lede,
 og holde Styret i din sikre Haand.

Kapellan *Frederiksen* fra Odense skulde have talt om Paven som Beskytter for Kunst og Videnskab, men han var ved Isforholdene i Store Belt bleven forhindret i at komme til Stede.

Paa Dirigentens Opfordring besteg derfor højærv. Pastor *Brinkmann* Talerstolen og belyste Pavens Virksomhed for Bønnen navnlig *Rosenkransbønnen*.

I den Æreskrone, ytrede Taleren, som vi iaften have foresat os at byde Kristenhedens Fader til Minde om hans 50aarige Bispevirksomhed, straalere en Juvel, som maaske ved første Øjekast kunde synes at være af underordnet Værdi, men i Sandhed og Virkelighed er kostbarere end de andre, og i en vis Forstand skjænker de andre deres egentlige Glans: *Leo XIII.'s Apostolat for Rosenkransbønnens almindelige Udbredelse over hele den katholske Kirke*. — Aldrig er Verden bleven frelst ved Videnskab og Kunst alene, endnu mindre ved Penge, Industri og timelig Velstand, allermindst ved Krudt og Kugler, ja ikke engang ved Kirkens Dogmer og vise moralske Forskrifter alene, — men det sker altid, naar disse Kræfter adlede og helligede i Bønnens Atmosfære træde ind i Menneskehedenens Tjeneste: Det er Kristendommens klare Lære. Der kan ikke nævnes et Nødsforhold i Menneskets Liv, som ikke, ifølge Frelserens Udsagn kan afhjælpes ved den udholdende Bøn: »Hvad som helst I bede Faderen om i mit Navn, det skal han give Eder;« og der kan heller ikke nævnes et Sikkerheds- og Helligheds Stadium her i Livet, som, i Følge den samme Frelseres Udsagn ikke trues af sikker Undergang, saafremt Bønnens Aandedrag gaar i Staa: »Vaager og beder, at I ikke skulle falde i Fristelse; Aanden er vel redebon, men Kjødet er skrøbeligt.« — Men fremfor alt viste vor Herre Aftenen før sin Lidelse, hvorledes en Pave kan og skal afværge de Golgathastorme, som uden Afladelse rase mod Kirken: »Bliver her,« siger han, »og beder, at I ikke skulle falde i Fristelse«. Men Apostlene holdt sig for stærke nok til, ogsaa uden Bøn at kunne holde ud under Stormen, de lagde sig hen og sov; og hin farefulde Lidelsesdag har vist Verden, hvorhen selv

udvalgte Disciple naa uden Bøn og hvorledes deres højhjærtede Forsæt, om at ville dø med ham, skjønt fattet under Præstevielsens og den første h. Kommunion livskraftige Indflydelse, brast som en Sæbeboble; de Elleve sov andægtigt og godt, og senere smutte de fejgt bort; uden Bøn, vældige Helte i Ord, men deserterende Harehjærter i Gjerning. En Pave derfor, som faar hele Kirken til *at bede*, en Pave, der under det mest forrygende Golgathauvejr, som for Tiden raser hen over Kirken, har faaet sine 1200 Biskopper, sine 4—500,000 Præster og sine 240 Millioner Troende til at bede, mere end nogensomhelst anden Pave har formaet det, en saadan Pave er en ægte apostolisk Mand, en solid Verdensreformat, en Overhyrde ganske efter Jesu Kristi Sind og Lære — og en saadan Pave er netop Leo XIII.

Efter først i nogle Aar grundig at have studeret sin Verdensmenigheds sande Forhold og særlige Tarv, udviklede Taleren videre, overraskede Paven den 8. Sept. 1883 Verden med sin berømte *Rosenkransencyklika*. Han opfordrer deri ligefrem alle Katholiker til flittigt, helst hver eneste Dag, at bede Rosenkransen, han bønfalder alle Familier om, at de som i gamle Dage atter indføre Rosenkransbønnen som en daglig Gjæst i deres Huse, han befaler alle Biskopperne, at de i Oktobermaaned hver Dag skulle lade afholde en Rosenkransandagt i alle offentlige Gudshuse, og indbyder alle Kirkens Medlemmer til ivrigt at bivaane dem. Encyklikaen vakte stor Opsigt; noget saadant var uhørt for vor Generation, Ven og Fjende, Kirkens Børn og Verdens Børn forbausedes. Den daglige Rosenkransbøn, hin Bøn, som i tre Aarhundreder havde været banlyst af Kirkens Fjender, overøst med Haan og Spot, lastet som den største Ugudelighed, — Rosenkransen, hin Bøn, som endog blandt adskillige Katholiker, ja endog Gejstlige, talte mange Modstandere; Rosenkransen, hin Bøn,

som ved sin uafadelige, ensformige Gjentakelse syntes for vor overfladiske Slægt at være den rene Aandløshed, denne Bøn anbefaler Paven som daglig Gjæst, og erklærer den for den frelsende Magt i Kirkens tunge Kamp mod Tidens ualmindelige truende Farer.

Hvad var Resultatet? Har Paven maaske gjort Fiasko? En Pave gjør aldrig Fiasko med en Encyklika, og aller mindst en Pave som Leo XIII; han havde i Sandhed anslaaet den rette Streng i det katholske Folks Hjærte, som ved et Trylleslag brast pludselig hundrede tusinder vrangre Anskuelser og ti Gange hundrede tusinder Rosenkranse kom frem i alle katholske Huse og Hjem. Imod al Forventning fyldte Kirkerne sig hele Oktobermaaned igjennem hver eneste Dag, til alles Forbavselse saas Mænd og Kvinder med Rosenkransen hver Dag i Kirken, Folk, som man hidtil neppe havde set om Søndagen med Bønnebogen; Tusinder, som havde anset Rosenkransen for en aandløs og kedelig Bøn, skiftede i hine Dage Mening og fulgte Pavens Raad, hos utallige katholske Familier holdt Middeldalderens gamle, kostbare Bønjuvel atter sit Indtog og blev en daglig Gjæst, og da Oktobermaaned var til Ende, trykkede Mangfoldige Pavens Bøn, som en ny og kjær Ven, til deres Bryst og vænnede sig til daglig at lade dens Perler bedende glide igjennem deres Fingre.

Det var lykkedes over al Forventning; Paven havde fejret en stor Triumf over Tidens materialistiske Strømning, en større over denne Verdens Fyrste, som altid bukker under for Bønnens Vaaben, den største over Hjærterne, Bønnen er jo Sjælens rette Atmosfære. Men det var kun Erobringens Førstegrøde, kun Begyndelsen af den geniale Felttogsplan, den kloge Overhyrde havde udkastet. Øjensynlig har Leo XIII. gjort sig det til Livsopgave, saa meget som muligt at føre alle Kirkens Stænder, alle sine Verdensdiöcesanere til en flittig Brug af Rosenkransbønnen og derved til

Sejr over Verden, Satan og Tidens Onder. Derfor følge nu Aar paa Aar, Slag i Slag ni Aar i Træk ikke færre end ni større eller mindre offentlige Skrivelser om det samme Emne, den ene i Hælene paa den anden, den følgende altid mere indtrængende end den forudgaaende; hvert Aar udsender Paven en ny med Lærdom systematisk affattet Rosenkransafhandling; hvert Aar belyses den herlige Bøn og dens Forhold til Tidens Brøst og Nød fra et nyt Stade; hvert Aar beder Leo XIII. bønligt som Fader, anbefaler indtrængende som Overhyrde, og befaler, saa vidt som muligt som Kirkens højeste Myndighed. Ni Encyklikaer om en og samme Gjenstand i Løbet af 10 Aar og af en og samme Pave — det, mine Herrer, er noget uhørt i de pavelige Rundskrivelsers Historie. Men lige saa uhørt er det, at nogen anden Pave i den lange Rækkefølge i lignende Grad har faaet hele Kirken til at bede, som Leo XIII. Just det, at vælge Rosenkransen, var det heldigste Greb, Paven kunde gjøre, netop derved viste Leo sit høje apostoliske Geni og sin Dygtighed som Overhyrde, viste hvilken Menneskekjender han er. Den gængse Anskuelse i vort Aarhundredes første Halvdel udenfor Kirken bedømte Rosenkransbønnen i Almindelighed som noget forældet, gammelt Skramleri fra Middelalderens Mørke, og i de paritetiske Lande især i Tyskland, England og her i Norden vare desværre ikke saa faa Katholiker blevne smittede af samme Aand, og kun sjeldent anbefaledes Rosenkransen som daglig Bøn; men Paven skuede dybere end alle andre. Vel er Rosenkransen et gammelt Stykke fra Middelalderens Tid; men et gammelt kostbart Kunstværk fra Kunstværkernes Aarhundrede, fra det 13. Aarh. Med klart Blik erkjendte Paven dette Kunstværks Værdi, erkjendte, at hvis det skulde lykkes ham, at faa de Troendes store Masse til at bede mere end sædvanlig, lod dette sig kun gjøre formedelst Rosen-

kransen, han erkjendte klart, at trods alle Fordomme var Rosenkransen alligevel, naar alt kom til alt, den eneste mest sympathiske Bøn. Den er Troens Bøn, indeholder hele Troen, nærer og bevarer og fuldender Troen, men Troen er altid sympathisk for alle Kristne. Rosenkransbønnen er et kostbart Mosaikstykke, sammensat af Kristendommens dybsindigste og dog tillige let forstaaelige Bønner, en herlig mundtlig og tillige betragtede Bøn, men som saadan er den lige sympathisk for de højeste som for de laveste Stænder, for Kirkens frommeste som for mere verdslige Børn. Rosenkransbønnen er den fyldigste Kristus- og Maria-Forherligelse, men Kristus og Maria have altid Katholikernes Sympathi; Rosenkransbønnen er endelig som ægte Bøn som udholdende Bøn, som den mest fuldendte Gudsmorders Bøn altformaaende i Himlen og paa Jorden og under Jorden — dens Magts Stordaad staar med Flammetræk skrevne paa Kirkehistoriens Firmament, og det at bønføres, at faa og at faa meget, det er det, som i alle Lande vækker alle Folks Sympathi. Leo erkjendte klart, at han kun behøvede med Energi, fuld Myndighed og Udholdenhed at anslaa denne Bøns Streng, saa vilde de give Gjenlyd i mange Millioners Hjærter. Derfor hentede den vise omsigtsfulde Overhyrde det gamle prøvede Trosværk, som siden Reformationstiden desværre tildels i rustet og forglemt Tilstand henlaa i Kirkens Arsenal, frem, og begyndte ved sine 9 Encyklikaer et haardnakket uafbrudt Korstog mod alle Fordomme, der havde sat sig fast i Folkets Hoved, og mod den store Lunkenhed, der mere og mere søgte at vinde Indpas i de kristnes Hjærter, og tilraabte 9 Aar i Træk alle Kirkens Medlemmer, især Mændene, hvis Dont det jo er at føre Sværdet i Kampen: Tager Rosenkransen, beder den ofte, helst hver eneste Dag, og I skulle sejre over alle Tidens Farer og Onder.

Overskuer nu Jordkredsen, Pavens Diöces vedblev

Taleren, prøver med uhildet Øje, hvad Leo XIII. har opnaaet i sit Bønepostolat: Fordømmene imod den herligste Bøn, det kristne Folk ejer, ere faldne i alle katolske Lande, ogsaa hos Katholikerne her i Danmark, hvor dog Fordømmene optaarne sig himmelhøjt. Rosenkransandagterne, Rosenkransforeningerne, den private Rosenkransbøn blomstrer frodigt i alle Kirkens Provindser, ogsaa her i Danmark. Oktobermaaned er af hele Kirken stemplet til en Rosenkransmaaned, elsket af alle, og søgt af de fleste, ogsaa her i Kjøbenhavn midt i Protestantismen. Mange Millioner i alle fem Verdensdele, have kaaret Rosenkransen til deres Yndlingsandagt.

Ja, Leo XIII. har unægtelig mere end nogen anden Pave fremelsket Bønnens Øvelse i den katolske Kirke, og Leo XIII.'s Bønepostolat er uden Tvivl den mest funklende Ædelsten i hans pavelige Tiara. Ved sin store Visdom og sine dybsindige Encyklikaer har Leo spredt Troens Lys over alle den civiliserede Verdens Millioner, ved sin storartede Missionsgjerning har han vundet andre Hundredetusinder iblandt Skismatikkerne og Hedningerne for Kirken, ved sin kirkepolitiske Virksomhed har han erobret alle Verdens Fyrster for sig, endog Sultanen i Konstantinopel, Persiens Schah, Kejseren af Kina og Japans Mikado, og derved sikret utallige Præster en fredelig Virksomhed og Millioner af Katholiker en taalelig Existens; ved sine glimrende Resultater paa det sociale Omraade har han vundet Nationernes og Arbejderbefolkningens Hjærte; Leo XIII. er vel for Tiden den mest fejrede og populæreste Personlighed i hele den civiliserede Verden — ved sit *Bøn-Apostolat* bliver alt dette rensat, forædlet, helligt befæstet og med Naadens gyldne og stærke Baand fastknyttet til Kirken i Rom, det kristelige Livs evigt sprudlende Kildevæld, og naar engang den store Afregningsdag oprinder ved Tidernes Ende, da vil det vise sig, at iblandt alle Pave Leo XIII.'s apostoliske Gjæringer

har hans Rosenkransapostolat baaret de fleste og kostbareste Frugter.

Mine Herrer! saaledes sluttede Taleren, takket være Leo XIII.s Anstrengelser blomstrer Rosenkransbønnen ogsaa blandt de danske Katholiker. Vel skal der endnu en Del til, inden man faar en Mand overtalt til, hver Dag at bede Rosenkransen. Men det synes mig, at manges en nok i Dag kunde faa Lyst til at gaa ind paa Jubilarens nifoldige Kæmpeoppraab; en mere velkommen Foræring end det Løfte, hver Dag at ville bede Rosenkransen, kunne I vel ikke byde Eders Overhyrde paa hans Højtidsdag. Efter hans Encyklikaer at dømme, er det unægtelig Pavens Yndlingsopgave; og jeg tilføjer, hvis I adlyde hans Stemme, vandre I sandelig ikke i Mørke; thi, for at komme tilbage til min første Sætning, Himlen kan ikke stormes med Kanoner, men vel med Rosenkransbønnen; Gud lader sig ikke imponere af vore Titler, vor Videnskab og vore Penge, men vel af en Mand, der bedende opløfter sin Rosenkrans mod Himlen. Menneskets fordærvede Hjærte lader sig ikke omsmelte til det Gode ved Elektricitet eller ved andre Opfindelser, men grundigt ved Rosenkransnaadens elektriske Strøm. Lægger i Aften Eders Haand fastere om Rosenkranssværdets Hefte, og lader Eder aldrig mere, som Eders Forfædre, fravriste det bedste af alle Forsvarsmidler i Aandernes Kamp, hverken ved Haan eller Fordomme, eller ved Livets Sorger og Bekymringer; og til et livsvarigt Minde om denne Dag og om Leo XIII. indtræder da alle i det herværende, saa herligt blomstrende Rosenkransbroderskab, og binder Eder saaledes til i det mindste en Gang om Ugen at bede hele Rosenkransen — saa tør jeg ogsaa en Stund med Sikkerhed tiltage mig profetisk Gave: Det første Møde, afholdt af katholske Mænd i Kjøbenhavn, vil da naa sit Maal, blive til en Trøst og en Triumf for Jubilaren i Rom, til en kraftig Styrkelse

af det katholske Liv i Danmark, og fremfor alt til afgjørende Velsignelse for Eder selv og Eders Familier.

Efter denne Tale, som blev paahørt med stor Opmærksomhed af de forsamlede Mænd, betraadte Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann* Talerstolen, for at fremstille den h. Faders Virksomhed paa *Foreningsvæsenets* Omraade.

Mange Billeder af vor h. Faders Liv, Virksomhed og Stilling til Nutidens store Spørgsmaal, omtrent saaledes begyndte Taleren, ere blevne oprullede for vore Øjne i denne Aftentime, og Ordene, som ere faldne fra de Talendes Læber, have ogsaa fundet Gjenklang i vore Hjærter, vakt vor Begejstring og opildnet vor Kjærlighed og Hengivenhed for vor fælles Fader. Men det er ikke nok, at vi i Aften føle os begejstrede og opfyldte af Kjærlighed til Kirkens Overhoved, vi maa ogsaa vise det i vore Gjæringer, idet vi med Beredvillighed følge hans Raad og Formaninger. Vel ingen anden Pave har, som vor nuværende, ved sine mangfoldige Rundskrivelser givet os saamange praktiske Vink om, hvorledes vi skulle arbejde paa vort eget og vore Medmenneskers Bedste. Et enkelt Punkt, som Pave Leo XIII. ofte omtaler og indskærper i sine Rundskrivelser, vilde Taleren fremdrage, nemlig *Foreningsvæsenet*. »Unitis viribus«, med forenede Kræfter«, det er Tidens Devise, Kirkens Devise, den h. Faders Devise. Alt associerer sig i vore Dage; paa alle mulige Omraader og med de mest forskjelligartede Formaal for Øje. Arbejdere og Arbejdsgivere, Handlende, Politikere og Videnskabsmænd, alle Stænder og Stillinger slutte sig sammen, og en Mængde Foreninger dannes med forskjellige humane og almennyttige Formaal for Øje. Ved Siden af de gode og samfundsgavnliges Foreninger blomstrer desværre ogsaa skadelige Foreninger, hemmelige Selskaber og socialistiske Foreninger med

deres samfundsfarlige og antikristelige Ideer og Tendenser. Kort sagt: Tidens Devise er »Unitis viribus«, »med forenede Kræfter«.

Vor h. Fader, som bedre end nogen Anden kjender vor Tid og de Bevægelser, som røre sig i Folket, og de Midler, som passe for vor Tid, har ogsaa haft sin Opmærksomhed særlig henvendt paa denne Sag. I en Rundskrivelse af 1891 om Arbejderspørgsmaalet omtaler Leo XIII. ogsaa Foreningsvæsenet i Almindelighed med følgende Ord: »Det er de personlige Kræfters Begrænsning, som af sig selv tilskynder Mennesket til at forene sig med Andre til gjensidig Hjælp og Understøttelse. »Det er bedre,« siger den h. Skrift, »at to ere sammen, end at En staar alene; de have Fordel af deres Forbindelse. Falder den ene, bliver han oprejst af den anden. Ve den, som er ene! Naar han falder, er der ingen Anden til at oprejse ham« (Præd. 4, 9—11). Og atter: »En Broder, som bliver understøttet af en Broder, er som en fast Stad« (Ordspr. 18, 19.). Denne naturlige Drift til Fællesskab tilskynder Menneskene til at indgaa de mest forskjelligartede Forbindelser med andre Mennesker.« — Dette er klare og tydelige Ord, de vise os Fundamentet, hvorpaa enhver Forening er bygget.

Foreningsvæsenet er Tidens Devise: »Med forenede Kræfter,« udviklede Taleren videre, var imidlertid ikke en Nutidsopfindelse. Vi maatte gaa langt tilbage, for at finde den første Forening, helt tilbage til Paradiset, hvor Gud selv stiftede den med de Ord: »Det er ikke godt, at Mennesket er ene!« Det var den første Forening — *Familien*. Da Menneskeslægten saa senere hen blev talrigere, sluttede man sig, idet man fulgte en indre Naturlov, sammen til Samfund, det dannede *Staten* — den anden Forening. Og endelig grundlagde Frelseren den tredie store Forening, den fuldkomneste og største iblandt dem alle, nemlig vor h.

Kirke. Bygget paa Klippen Petrus, staar den nu som et mægtigt Træ, hvis Grene brede sig over hele Verden, samlende alle Folkeslag og Nationer under sig til en stor Familie, hvis synlige Overhoved Pave Leo XIII. er. I Skyggen af dette store Træ har der i Tidernes Lob dannet sig mange forskellige Foreninger til Gavn og Velsignelse for Menneskene. Hvad skyldte vi f. Ex. ikke de mange Ordenssamfund, som i krigerske og raa Tider have været Civilisationens og den sande Kulturs Bærere? Men lader os holde os til Nutiden, til Pave Leo XIII.'s mangehaande Udtalelser og Opmuntringer angaaende Foreningsvæsenet.

Allerede i sin allerførste Rundskrivelse af April 1878, to Maaneder efter sin Tronbestigelse, tilraaber Paven alle den katholske Kirkes Patriarker og Biskopper og med dem hele den katholske Verdens Gejstlighed, at de skulle lede og befordre de fromme Foreningers Virksomhed, som vor Tid har fremkaldt og udbredt til stor Nytte og Velsignelse for den katholske Sag. Atter i December s. A. anbefaler Leo XIII. i sin Encyklika om Socialismen os at understøtte og begunstige Arbejderforeningerne, som ere grundede paa Religionens Beskyttelse. I 1880 anbefaler Pave Leo Foreningen til Troens Udbredelse og i en egen Rundskrivelse Jesu h. Barndomsforening, i 1882 den h. Franciskus 3die Orden og i 9 forskellige Encyklikaer om Rosenkransbønnen, lægges os Rosenkransbroderskabet paa Hjærte. I sin Rundskrivelse af 1884 om de hemmelige Selskaber opfordrer den h. Fader os paa en meget indtrængende Maade til at slutte os sammen i Foreninger og anbefaler atter den h. Franciskus 3die Orden. Desuden omtales Haandværkerforeninger til Sikring af Medlemmernes Formue og deres Skoler, som under Religionens Ledelse søge at fremme Dyd og Sædelighed. Og endelig i den samme Rundskrivelse minder Paven om Vincentsforeningen, der i Følge Leo XIII.'s egne Ord, som

et lysende Mønster har erhvervet sig glimrende Fortjenester af de fattigere Klasser. Pave Leo lader sig heller ikke nøje med blot at tilskynde Kirkens Medlemmer til Sammenhold i gode og gavnlige Foreninger, han hæver nu ogsaa sin Røst imod slette Foreninger og advarer saaledes bl. a. i ikke mindre end 5 Skrivelser mod de hemmelige Selskaber og i 1878 mod de socialistiske Foreninger,

Af alt dette, mente Taleren, kunde man let se, at Leo XIII. lagde stor Vægt paa Foreningsvæsenet, og at »med forenede Kræfter« ikke blot var Tidens, men ogsaa Kirkens og den h. Faders Devise. Alt slutter sig sammen i vore Dage. Hvorfor skulde vi da ikke ogsaa gjøre det? En indre Naturlov tilskynder dertil. Hvorfor skulde vi da ikke følge den? Den h. Fader anbefaler paa den mest indtrængende Maade Foreningslivet. Er det da ikke en h. Pligt at følge dette hans Raad, denne hans Formaning?

At de kjøbenhavnske Katholiker havde forstaaet og fulgt den h. Faders Raad, var Talerens Overbevisning. Foreningslivet blomstrede iblandt os; det vidnede vore talrige Foreninger om. Vi havde Foreninger paa det religiøse Omraade, som begge Maria-Kongregationerne, Rosenkransbroderskabet, den levende Rosenkrans, den eucharistiske Forening, den h. Franciskus' tredie Orden, Mødreforeningen, Nothburgaforeningen og Jesu h. Barndomsforening. Vi have charitative Foreninger, som Vincentsforeningen, Elisabethforeningen, Mariaforeningen, St. Elisabeths Understøttelsesforening og Syforeningen; Foreninger med humane og almennyttige Formaal, som have Sammenholdet i Menigheden for Øje, som St. Josefs Gilde, Unio, Svendeforeningen, Lærlingeforeningen, Ansgariusforeningen og Sygekassen. Det var imidlertid ikke nok, at alle disse Foreninger vare stiftede, ifølge den h. Faders Opfordring maatte vi ogsaa arbejde paa deres Fremgang og Blom-

string. Stilstand vilde være Tilbagegang; endnu fandtes mange Lunkne iblandt os, ogsaa disse maatte drages med, til deres egen Gavn og Velsignelse. Ja, mine Herrer, saaledes sluttede Taleren, lader os i Aften paa vor h. Faders Jubelfest fatte det Forsæt og love ham, at vi ville arbejde paa at fremme Foreningslivet i vor Menigheds Midte og understøtte enhver paa sin Vis og efter Evne og Kræfter alle Menighedens Foreninger, hvad Navn de end maatte have! »*Unitis viribus*« »med forenede Kræfter« er Tidens, Kirkens og den h. Faders Devise; lader os sejle i denne herlige Devises Kjølvand, indtil vi en Gang ved Guds Naade naae hen til den allerbedste, skjønneste og evige Forening: Himlen! —

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Stockholm. Pastor *Anton Bernhards* Ligbegængelse, skriver »Nya dagligt Allehanda,« fandt Sted den 25. Febr. fra St. Eugenias Kirke i Norra Smedjegatan. Den højtidelige Sjælemesse overværedes af Menighedens Medlemmer og talrige Venner, af de katholske Diplomater, Gejstligheden, Kirkeraadet, Svendeforeningen med dens Banner, Søstrene og de forskellige katholske Skoler, m. fl., som fyldte Kirken indtil sidste Plads. I Koret var Kisten opstillet, omgivet af Kandelabrer og stedsegrønne Træer, men forøvrigt, ifølge den Afdødes Ønske, uden Blomster. Paa Kistens Laag laa Korset og Symbolerne paa den præstelige Værdighed: Messebogen, Stolaen og Kalken.

Efter at et blandet Kor, under Pastor *E. Wessels* Direktion, havde udført Palestrinas Hymne: »O bone Jesu,« besteg Pastor *E. Benelius* Prædikestolen og, idet han nærmere forklarede Pauli Udsagn i Korinthierbrevet, hvor Apostelen taler om Kristi Kjærlighed, som tvinger os, mindede han om, at det netop var denne Kjærlighed, som havde været Drivfjedren til og Rettesnoren for den Afdø-

des Virksomhed her i Livet baade som Menneske, Præst og Menighedshyrde.

Efter denne Mindetale sang Koret «*Ecce quomodo moritur justus*» af Händl (Ser, hvorledes den Retfærdige dør). Højærv. Dr. *Kiesler*, assisteret af Pastor *Lohmeyer* fra Gøteborg og Pastor *E. Benelius*, frembar derefter det h. Messeoffer, under hvilket Orgelet spillede af Enkefru *G. Åstedt*, Koret sang ved denne Lejlighed den smukke Requiemsmesse af *Mitterer* for blandet Kor og Orgel og Basuner. Absolutionen ved Kisten forrettedes derefter af Menighedens Vicepastor, højærv. *F. M. Lieber* (da den højærværdigste apostoliske Vikar, Msgr. *A. Bitter*, var forhindret i at være nærværende paa Grund af Sygdom), medens Koret sang «*Libera*» af Mich. Haller. Under en Sørgemarsch, som Menighedens forhenværende mangeaarige Kantor, Direktør *I. A. Ahlström* havde komponeret og selv udførte, blev Kisten baaret ud af Kirken. Sørgetoget satte sig derefter i Bevægelse i følgende Orden: To Ministranter med tændte Lanterner, Bæreren af Processionskorsset, de tjenestegjørende Præster i fuldt Ornat, derefter to Ministranter, den Afdødes Kiste, Menighedens øvrige Gejstlige, Kirkeforstanderskabet og de øvrige Deltagende m. fl. Begravelsesbønnerne og de øvrige rituelle Handlinger paa Menighedens Kirkegaard forrettedes af Pastor *Lohmeyer* fra Gøteborg. *R. I. P.*

Kjøbenhavn. *Sct. Elisabeths Understøttelsesforening*, som afholdt sit Generalmøde den 25. f. M., har nu bestaaet i fire Aar. Ogsaa i det henrundne Aar have Medlemmerne ligesom i de foregaaende Aar mindst én Gang om Maaneden aflagt Besøg hos de dem anviste Familier eller Enligtstillede. Foreningen tæller 22 bidragydende Damer, og dens Bestyrelse bestaar ligesom ifjor af Lehnsbaronesse *Stampe* og Enkefru *C. Erlewein*. Der er i Aarets Løb aflagt 265 Besøg hos 26 trængende Familier og Enligtstillede, som modtage regelmæssig Understøttelse. Den samlede Sum, som er bleven uddelt, beløb sig til 486 Kroner. Med varm Interesse og uskrømtet Venlighed søgte alle de besøgende Damer at staa den dem anviste Familie bi med Raad og Daad, og de blive til Gjengjæld alle Vegne modtagne med taknemlig Hengivenhed, saa det er hævet over enhver Tvivl, at deres Besøg have været til stor Opmuntring og Trøst i de fattige Hjem. Vi kunne derfor ikke andet end ønske *St. Elisabeths Understøttelsesforening*

til Lykke til dens Arbejde iblandt Kjøbenhavns og Frederiksbergs fattige Katholiker. Jo større Nøden og Trangen er, jo nødvendigere det er, at de Bedrestillede personlig bringe den Fattige deres Hjælp i Kjærlighedens Aand, jo velsignelsesrigere denne gjensidige Udvexling af Kjærlighed og Taknemlighed bliver for begge Parter, desto mere forment vi at have Ret til indstændig at anbefale denne Forening til alle dem, som have Villie til at lette Fattigdom og Trang, saavidt det staar i deres Magt. Anmeldelser til Foreningen finde under Lehnbaronesse Stampes Fraværelse Sted hos Enketru *C. Erlewein*.

— Den 3. April (2. Paaskedag) vil Foreningen »Unio« i Anledning af Pavens Bispejubilæum fejre en »*Menighedsfest*« under den højærværdigste Biskops Protektorat. Ved denne Lejlighed vil der, for første Gang her, blive opført *et religiøst Skuespil*, i Lighed med hvad der efter en større Maalestok finder Sted i Udlandet. Da der fra Foreningens Side vil blive gjort alt, for at give Festen et højtideligt og dog Alle omfattende Præg, finde vi Anledning til at give den vor varmeste Anbefaling. Der vil særlig blive draget Omsorg for, at gjøre denne Fest tilgængelig for saa mange som muligt, og Billetpriserne ville derfor blive læmpede eiter Enhvers Evne. Baade Damer og Herrer kunne faa Adgang, selv om de ikke ere Medlemmer af Foreningen, og, da Festen afholdes i Paaskedagene, vil der ogsaa for Trosfæller fra Provinserne være Lejlighed til at overvære den.

Festen, der vil blive overværet af den højærværdigste Biskop og Honoratiores, skal foruden det nævnte Skuespil ogsaa omfatte en Prolog, en Festtale og et Tableau og flere Sange. For dem, der maatte ønske det, vil der senere finde et Festmaaltid Sted. Idet vi ønske »Unio« til Lykke med det smukke Foretagende, tillade vi os at opfordre vore Læsere til at deltage i denne Manifestation til Ære for vor h. Fader og derved aflægge et nyt Vidnesbyrd om deres katholske Sindelag og hengivne Kjærlighed til ham. Det nærmere Program vil senere blive bekendtgjort her i Bladet.

— Efter Prædikenen i Søndags Formiddags i Sct. Ansgars Kirke oplæste Sognepræsten følgende *Telegram* fra Grev *Holstein-Ledreborg*: »Fredag d. 3. Marts havde jeg Privat-Audiens hos den h. Fader og overrakte de danske Katholikers Adresse og Gave. Den h. Fader talte

længe og varmt om Forholdene i Danmark og meddelte alle danske Katholiker sin Velsignelse.« Audiensen har altsaa fundet Sted paa Mindedagen for den h. Faders Kroning, før Paven begav sig til Fest-Messen i det sixtinske Kapel. I Følge Privatmeddelelse er Greven bleven modtaget med særlig Udmærkelse af den h. Fader. Nærmere Efterretninger vare endnu ikke indløbne ved Bladets Trykning.

Rom. Blandt Lykønskningstelegrammerne, som Paven modtog i Anledning af Bispejubilæet fra fyrstelige Personer, nævne de romerske Blade ogsaa Telegrammer fra *den danske og svenske Konge*. I alt modtog Paven ca. 10,000 Telegrammer.

— Mindedagen om Pave Leo XIII.'s Kroning, som fandt Sted d. 3. Marts 1878, fejredes, som sædvanlig, i det sixtinske Kapel i Vatikanet, hvor Paven assisterede ved den højtidelige Messe, som Kardinal *Bianchi* frembar. 36 Kardinaler vare tilstede. En tæt Menneskemængde opfyldte de tilstødende Sale og hilste den h. Fader med enthusiastiske Tilraab. Det sixtinske Kapel var overfyldt; blandt de Tilstedeværende bemærkedes hele det diplomatiske Korps, det romerske Aristokrati, Malteserordenen og en Del fremmede Repræsentanter. Paven bar ved denne Lejlighed den pragtfulde Bispering, som den tyske Kejser skjænkede ham i Anledning af Jubilæet. Efter Messen istemte den h. Fader selv »Te Deum« og meddelte Velsignelsen.

Paris. Kardinal *Place*, Ærkebiskop af Rennes, er afgaaet ved Døden i en Alder af 79 Aar.

— Fra »La Grande-Chartreuse«, det bekjendte Kartheuser-Kloster ved Grenoble, meddeles, at Klostrets Portner, Broder *Anselm*, er død. I Verden hed han Hr. *de Brécourt* og spillede i mange Aar en glimrende Rolle i de parisiske Selskabskredse. Han var gift og havde en nydelig lille Datter. En Dag kom han hjem fra Jagten og affyrede sin Bøsse henimod en Hæk — og *dræbte sit Barn*, som legede bagved Hækken. I lang Tid var den ulykkelige Fader et Bytte for den vildeste Fortvivelse, og da hans Hustru kort efter døde, gik han i Kloster, hvor han i mange Aar med Iver udførte de simpleste Tjenester.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Marts. 4. Søndag i Fasten. Lætare. — **13. M.** Gregor den Store, Pave og Kirkelærer. — **14. Ti., 15. O., 16. To.,** Ferialdage. — **17. F.** Ihukommelse af Frelserens kostbare Blod. — **18. L.** Gabriel, Ærkeengel.
Søndag d. 19. Marts. Passionssøndag. Josef, Jesu Plejefader. (Messen fejres den følgende Dag).

Den levende Rosenkrans (1ste Afl.) Søndag den 12. Marts Kl. c. 11¹/₂ Møde med Exhortation paa Tolddodvejen 14. — Sjælemesse for Broderskabets Afdøde: Onsdag d. 15. Kl. 8¹/₄ for Therese Birch; Fredag d. 17. Kl. 8¹/₄ for Johanne Ejby.

Højærv. Pater Lange's **Konferentser** begynde for Fremtiden Kl. 3¹/₂ i Stedet for Kl. 3 og holdes som sædvanlig hver Søndag og Torsdag.

Sct. Ansgars Kirke. Torsdag, Fredag og Lørdag i denne Uge holdes om Aftenen Kl. 8 en højtidelig Triduums-Andagt til Ære for den h. Josef. — Søndag d. 19. ds. (St. Josefs Fest) holdes om Aftenen Kl. 6 en højtidelig Andagt med Prædiken om den h. Josef.

Hos Dhrr. Gejstlige faas: **Bønner** til Sct. Josefs Triduum (2 Øre pr. Explr).

Sct. Josefs Gilde fejrer sin Hoved- og Titularfest Søndag d. 19. Marts. Kl. 8 Fælleskommunion i Sct. Ansgars Kirke; Kl. 6 Aften Fcstandagt. — Kl. 7¹/₄ i Lokalet, Bredgade 67, Optagelse af nye Brødre, samt Gildets aarlige Generalforsamling.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49) og hos Dhrr. Gejstlige faas: P. P. Nr. 9 **Sct. Josef.** (Pris 25 Øre).

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes **Palmesøndag**, den 26. Marts og Mandag d. 27., bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver til Basaren modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal; Fru M. Larsen, Vingaardsstræde 10, St.; Frk. S. Mariboe, Bredgade 67, 2. Sal, og af Dhrr. Gejstlige.

Plads ønskes. En Pige fra Landet ønsker Plads til første Maj i et Herskabshus. Vedkommende kan Dameskrædersyning, fransk Vask og Strygning og er villig til al indvendig Gjærning. Gode anbefalinger haves. Billet, mrk. J. S. Nr. 10. modtager Redakt.

Billige og smukke Kranse, Buketter og Potteplanter faas til samme Pris som paa Torvet. Gartneriet Hellerupshøj's Udsalg, Bredgade 67.

Kontor- og Lagerplads. Til 1. Maj bliver Plads ledig for en ung Mand paa et herværende en gros-Lager. Den Søgende maa være kjendt med Bogføring og skrive og regne godt. Billet, mrk. C & L, med anbefalinger nedlægges i Redaktionen Postkasse.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr 12.

Søndagen den 19. Marts.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Tro og Fornuft. Pavefesten i Koncertpalæet. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stockholm. Breslau. Amerika. London. Bekjendtgjørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Tro og Fornuft.

—o—

Have I ikke, mine Brødre, i hvad I læse, høre og se i det daglige Liv lagt Mærke til, hvor haanligt de, som ikke tro, optræde mod dem, der tro? Har det ikke slaaet Eder, hvor overlegent de skænke os en vis Medynk, som om de vilde sige: »I maa være meget tilbage, meget naive og uvidende, naar I endnu kunne tro paa Virkeligheden af de poetiske Eventyr, man fortalte Eder i Eders Barndom. Vi ere, Gud ske Lov, komne ud over det; vi have for længe siden frigjort vor Aand og sprængt de Baand, med hvilke gamle Formularer og Dogmer hindrede dens Flugt. De betragte os som mærkværdige Fremtoninger, som det kan være interessant at gjøre til Gjenstand for Studier, os, som ikke have kunnet løsrive os fra de religiøse Skygebilleder

og Symboler og forkaste forældede Meninger for, ligesom de, at naa det, de kalde videnskabelig Sandhed. I deres Indre foragte de os som lave Aander, der ikke kunne faa Plads i det Intelligensens Aristokrati, som de tro at tilhøre. Vi kunne beholde Troen, sige de, naar vi ere tilfredse med det; de beholde Videnskaben. Vi kunne holde os til vore mystiske Indbildninger; de holde sig til Fornuften og til den nøgne Sandhed.

Det er Fritænkernes Dom over os. Og maaske vi lige over for denne Haan og Foragt, som vor religiøse Tro paadrager os, i mere end eet Tilfælde have følt os ydmygede, bragte ud af Fatning, lidt skamfulde, som om vi virkelig vare os bevidste at staa under dem, der ikke mere tro, som om vi ufrivilligt hyldede deres Aandsstyrke og Overlegenhed, som hæve sig over Mængden ved ikke mere at lade sig binde af noget Dogme, af nogen Kirke, af nogen Religionsbekjendelse.

Lad os derfor se lidt nøjere paa Sagen. Er denne haanlige Adfærd lige over for os virkelig berettiget? Er det sandt, hvad der idelig foreholdes os, at vi ikke kunne være troende uden at give Afkald paa vor Fornuft? Ere vi virkelig i den grusomme Nødvendighed enten at maatte ofre Troen for Fornuften eller Fornuften for Troen?

Nej, mine Brødre, nej. Vi kunne, Gud ske Lov være troende uden at staa tilbage for Nogen i sund Sands, i Intelligens, i Forstand. Vi kunne, Gud ske Lov, forene den fuldeste Tro med den højeste Brug af vor Fornuft, og selve denne Tro, som man vil benytte som Bevis for vor Aandssvagthed, er netop, som I skulle se, Udtryk for stor og overlegen Forstand. *

Jeg spørger Enhver, der er fordomsfri og begavet med sund Sands: Naar Gud har talt til os, er det saa ikke højst fornuftigt at tro hans Ord? Men har Gud da talt til Menneskeheden? Ja, hvorfor skulde han ikke have talt? Han, som har skjænket os den herlige Gave,

Talegaven, for at vi kunne meddele hverandre vore Tanker, han som har givet Mennesket Læber til Samtale, han som loser de Stummes Tunge, hvorfor skulle han ikke tale? I, mine Kristne, som ere Fædre, Mødre, finde dog Fryd i at tale til Eders Børn, besvare deres Spørgsmaal, belære dem, fortælle dem, hvad de endnu ikke vide. Hvorfor mene I da, at Gud skulde nægte sig den Fryd at tale med Mennesket, som er hans Barn, Frugt af hans Kjærlighed og Almagt? Naar han ikke har forsmædet at skabe Mennesket, hvorfor skulde han saa forsmæde at belære det, at meddele det, hvad det ikke ved, at afsløre sine inderste Tanker for det? Hvorfor skulde han fordømme sig selv til aldrig at træde i direkte og personlig Forbindelse med det, og forholde sig som en stum Guddom i et tavst Tempel? Nej, den Rolle nøjes Gud ikke med. Han underholdt sig fortrolig med vor Stamfader i Paradistræernes Skygge. Han har talt med Abraham, de Troendes Fader. Han har lagt de inspirerede Profeter sine Ord paa Tungen, for at vi skulde faa dem at høre. Han har endelig i Tidernes Fylde talt til os, ikke mere gennem sine Profeter eller sine Engle, men gennem sin egen Søn, Jesus Kristus, Menneskehedens Mester og Lærer. Og dette Ord, som Gud har talt til os, er ikke som Menneskets Ord, der henvejrer, saa snart det er kommet frem fra Læberne, eller ogsaa ligger koldt og uden Sjæl i Bøger, der bevare det for Tilintetgjørelse. Nej, det Ord, Gud har talt til Menneskeheden, lyder endnu for vore Øren, lever stadig midt iblandt os, har, saa at sige, faaet Kjød og Blod i dette stærke af Liv sprudlende Samfund, der kaldes den katholske Kirke. Den katholske Kirke er Guds Mund, der endnu taler til os, endnu belærer os, endnu oplyser os.

Gud har altsaa talt til os. Men naar han har talt til os, siger mig saa selv, om det ikke er logisk, forstandigt og højlig fornuftigt at tro paa hans Ord. Tage

vi ikke i det daglige Liv mod vore Medmenneskers Vidnesbyrd og bekjende derved hver Dag, hver Time paa Dagen, vor Tro paa det menneskelige Ord? Som Børn troede I paa Eders Forældres og Læreres Ord, og nu, da I ere Voxne og Eders Aand er udviklet til Selvtænkning, ogsaa nu tro I. Hvor meget kjende I af denne Klode, I bebo? Kun nogle faa Steder. Alt det øvrige, alle de Have, I aldrig have besejlet, alle de Lande, I aldrig have betraadt, alle de Byer, I aldrig have besøgt, erfare I kun noget om gjennem Tro paa dem, der have set og undersøgt dem. Astronomerne fortælle Eder, at de og de Himmellegerer beskrive de og de Baner, at de ere saa og saa mange Millioner Mil borte o. s. v. Have I kontrolleret disse Astronomers Udsagn; have I undersøgt, om disse Udregninger stemme? Nej, og dog tro I, at de ere rigtige, fordi I tror paa de Lærdes Ord. Og som med Rummet, saa med Tiden. I ere til nu, men vare ikke til før. Hvad er der hændet i de Tider, da I ikke vare til? Hvilke Riger have da kæmpet om Magten? Hvilke Omvæltninger have da forandret Verdens Udseende? Hvilke Begivenheder have da fundet Sted? Det kunne I kun erfare gjennem Tro paa dem, der have været Vidner til Begivenhederne og fortalt dem. Ja selv vore inderste og mest personlige Følelser ere baserede paa Tro paa det menneskelige Ord. Vi kunne ikke trænge ind i vor Næstes Sjæl, ikke se, hvad der gaar for sig i Næstens Indre. For at kjende vore Medmennesker, maa vi af dem selv erfare deres Følelser og tro paa deres Ord. For at erkjende Andres Kjærlighed til os maa vi tro dem, naar de sige: Jeg elsker Dig.

I vor Forstand, i vort Hjærte, i vore Forbindelser, kort sagt, i alle Forhold leve vi altsaa af Troen, Troen paa vore Medmenneskers Udsagn, Troen paa det menneskelige Vidnesbyrd, og vi føle, at det vilde være vanvittigt af os at tilbagevise dette Vidnesbyrd, ikke

at tro paa det menneskelige Ord. Og saa vil man i Fornuftens Navn forbyde os at tro paa det guddommelige Ord; fortælle os, at det at tage imod Guds Vidnesbyrd er det samme som at sige Farvel til Fornuften! Nej, er noget fornuftstridigt, saa er det netop det daglig at tro sine Medmennesker, der, naar alt kommer til alt, kunne narre os eller selv tage fejl, men saa ikke at ville tro Gud. Man siger netop Farvel til Fornuften, naar man fæster Lid til det menneskelige Ord, som maaske er Løgn eller Vildfarelse, men vrager hans Ord, som er den ufejlbare Sandhed.

I se altsaa, at den Troende, idet han tror og retter sin Forstand efter Guds Lære, langt fra forklejnner eller tilsidesætter Fornuften, men tværtimod gjør Brug af den, og det den mest berettigede, mest ophøjede, mest nødvendige Brug.

Gud taler, og han fordrer Svar, Svar gjennem Troen, gjennem Forstandens Underkastelse, gjennem Tillid til hans Ord, og det er Fornuften selv, der byder saa.

Vel skal man, mine Brødre, være beskedene; men man kan ogsaa være altfor beskedene, og vi ville virkelig være atlför beskedne, naar vi her nøjedes med at hævde, at Troen ikke forklejnner Fornuften. Sandheden er, at Troen fuldkommengjør Forstanden og giver den Vinger, der sætte den i Stand til at hæve sig højt. Troen udvikler Forstandens Styrke, aabner en vid Mark for dens Virksomhed, giver den Oplysninger, som den ellers aldrig havde faaet, fører den ind i en højere Verden, i en ny Kreds af Sandheder, hvortil Adgangen ellers for bestandig vilde have været spærret for den. I Fritænkere tro ikke og rose Eder af kun at lystre Eders Fornuft. Hvori rage I op over os, som tro? Hvad vide I, som vi ikke vide lige saa godt som I? Det, I kjende, kjende vi ogsaa. I beundre Naturen; dens Skjønheder begejstre Eder, og I kunne rores til Taarer ved at betragte dens ophøjede Skuespil. Men

ogsaa vi elske Naturen, ogsaa vi have Forstaaelse for den, ogsaa vi beundre den, og Troen har da ikke hindret den h. Franciscus af Assisi, denne store Elsker af Naturen, i saa godt som Nogen at føle sig dragen af Naturens Skjønhed. I færdes i Aandens Verden, i Videnskabens og Tankernes Verden. Det samme gjøre vi. Og hvad have I set i denne Verden, som vi ikke ogsaa have set? Vide I noget om Gud, om Tingenes Oprindelse, om Menneskets Natur, om den materielle Vorden og dens Bestanddele, som ikke ogsaa vore Videnskabsmænd og Tænkere vide? Vore kristne Astro- nomer, Naturforskere, Fysiologer, vide de ikke lige saa meget som Eders materialistiske og fritænkeriske Videnskabsmænd? Har Troen maaske stækket Vingerne paa Genier som den h. Augustin, den h. Thomas af Aquin? Har den hæmmet Newton i hans Undersøgelser og hindret hans storartede Opdagelser? Har den tilsløret Kristofer Kolumbus' geniale Blik, der førte til Opdagelse af en ny Verden? Har den hindret Pascal, Leibnitz, Descartes og mange Andre i at gjenemploje Tænkingens Mark med uforgængelige I'urer? Har den hæmmet en Bossuet's eller en Lacordaire's Veltalenhed i dens Ørneflugt? Nej. I se, at vi Troende, hvem I ynke, som om Eders Vantro gav Eder en aandelig Overlegenhed over os, ere lige saa dygtige som I, vide lige saa meget som I, og det endog med en Sikkerhed, som I ikke kunne have.

I ville kun indrømme Sandheder indenfor Naturens Orden, d. v. s. dem, Forstanden kan opdage ved egne Kræfter. Men nævner mig nu en eneste af disse Sandheder, som den menneskelige Aand ikke Hundreder af af Gange har forandret Opfattelse af. Guds Existens, Sjælens Udødelighed, Adskillelsen mellem Materie og Aand, den moralske Frihed, det andet Livs Løn og Straf, alle disse elementære og oprindelige Sandheder ere de ikke Hundreder af Gange blevne snart benæg-

tede, snart indrømmede? Det vilde falde let at vise dette af Fortiden; men vi behøve blot at holde os til Nutiden. Lader os gaa omkring og spørge ikke den store Hob, ikke den umaadelige Skare uforstaaende Fritænkere, der aldrig have tænkt over disse alvorlige Sager og aldrig sat sig ind i den Religion, som de dog foragte og forkaste paa hin affejende Maade og med hin selvkloge Sikkerhed, der er Uvidenheden egen; lader os ikke spørge dem; thi det er Fritænkere, der ville være frie for at tænke og derfor aldeles ikke give sig af med at tænke; nej, lader os spørge de alvorlige Repræsentanter for den frie Tænkning og for Forstandens Uafhængighed af Troen, hvad de mene om disse elementære og dog saa ophøjede Sandheder, som ethvert Barn, der kan sin Katekismus, kjender: Om der gives en personlig Gud, om den materielle Verden er en Skabers Værk eller eksisterer af sig selv, om vi ere stillede frit lige overfor det gode og det onde og ansvarlige for vore Handlinger, om vi maa frygte for Straf eller haabe paa Løn i et tilkommende Liv. En vil svare ja, en Anden nej, en Tredie maaske: maaske ere alle disse Ting baade sande og ikke sande, og i alt Fald kan Ingen af os vide noget bestemt derom. Kort sagt paa ethvert af vore Spørgsmaal ville vi faa en Mængde forskjellige og indbyrdes modstridende Svar.

I se altsaa, Fritænkere, at I ved Eders tøvende, vakkende Svar selv give mig Ret til at drage den Slutning, at I ingen Sikkerhed have. De Sandheder I eje, ere I ikke i sikker og fredelig Besiddelse af, I føle, at I imorgen maaske ville være gaaede glip af dem, at ethvert lille Vindpust kan slukke det lille Lys I holde i Haanden. I ere ligesom Mennesker, der have bygget paa Sand og hvert Øjeblik maa frygte at se Huset. de bebo, styrte sammen. I ere ikke engang sikre i Eders Ikke-Tro. I have givet Afkald paa Eders

Barndoms, Eders Moders Tro, men ere ikke visse paa at have gjort vel heri. Jeg tager alle dem blandt Eder til Vidne, der efter at have fundet, som Montaigne siger, at Tvivlen er en god Hovedpude til at sove paa i Livet, i Dødstimen have erfaret, at den ikke duede til den evige Søvn, og derfor ere vendte tilbage til Kristus, hvem de havde fornægtet, men som nu tilgiver dem. Ja, I have vraget Troen, men dens guddommelige Sikkerhed er kun bleven afløst af Tvivl. Medens vi ved at støtte vor Fornuft til Troen, d. e. til Guds evige Fornuft, finde Hvile i den sikre Besiddelse af Sandheden og i Aandsfreden, famle I om i Mørke og Usikkerhed, lide og sukke under Tvivlens Pinsler. I ere hin ulykkelige Slægt, der omtales af en af Eders, hin »Koloni, der vanker om i Tvivlens endeløse Rum, overladt til sig selv uden Profet, uden Fører, uden Ledstjerne, ja uden engang at vide, hvor der kan opslaaes et Telt i Ørkenens Uendelighed.«

Indenfor Fornuftens Orden ere vi Troende altsaa ikke Nogen underlegne. Alt, hvad den Vantro véd, vide vi ogsaa; alle de Sandheder, han kjender, kjende vi ogsaa og have endog den Fordel fremfor ham, at vor Viden og vor Kundskab hviler paa urokkelig Sikkerhed.

Men det vilde endnu være for lidt at sætte os paa lige Fod med de Vantro. Vi ere dem ikke blot lige, men overgaa dem. Vor af Troen oplyste Fornuft staar over deres; den fører os videre og omfatter et større Omraade. For vore Øjne aabner der sig Synsfelter, der ere ukjendte af dem, der ikke ville lade sig lede af Troen. Det er en hel ny Verden, en højere Verden, i hvilken vor Fornuft alene ikke vilde kunne skaffe os Indpas, en *overnaturlig* Verden. Her ses Gud, ikke gennem det Skabtes Spejl, men direkte, i sit inderste Væsen, i hvad han tænker, i hvad han elsker. Her erkjendes Gud i sin Enhed i Væsen og Trefoldighed i

Personer, samt disse Personers hemmelighedsfulde indbyrdes Forhold og Virken. Her ses Guds Planer med Mennesket, Hensigten med dets Skabelse, dets Optagelse i den guddommelige Familie som adopteret Barn og dets deraf følgende Guddommeliggjørelse gennem Delagtighed i Guds Natur og Liv. Her erkjendes Menneskets Fremtidsbestemmelse, denne evige Lykke, der bestaar i Beskuelsen af Gud Ansigt til Ansigt, i Besiddelsen af Gud, i Opfyldelsen af de dristigste Drømme, i Stillelsen af alle Hjærtets Længsler. Her ses, hvorledes Guds Plan, der var bleven kuldkastet ved Arvesynden, er bleven gjenoptagen paa et nyt Grundlag. Her træder endelig Gudmennesket frem for vore Blikke, Ordet, der ikke er skabt, men udgaaet fra Faderen, som Lyset udgaar fra Solen, og er stegen ned i denne Verden for at gjenoprette og fornye Alt og for at forsonne Jorden med Himlen. Denne overnaturlige Verden, dette usynlige Virkelighedsomraade er absolut utilgængelig for Fornuften. Fornuften standser ved dens Grænser og vilde aldrig kunne overskride dem, om Gud ikke havde besluttet at hjælpe den derind.

Naar I en smuk Efteraarsnat hæve Øjnene, se I Tusinder af Stjerner tindre paa Firmamentet. Videnskaben siger os, at der bag dem i det uendelige Rum findes Myriader af lignende Himmelleger, som vi ikke se, fordi vort Øje ikke kan naa dem. Men for at hjælpe paa vort Øje have vi opfundet det vidunderlige Instrument, gennem hvilket vi kunne undersøge Rummets Dybder, og opdage Mængder af Sole, tætte Skarer af Stjerner, hvor vi med blotte Øjne intet se: Kikkerten. Nuvel, for at naa den overnaturlige Naadens Verden, som vort blotte aandelige Øje ikke kan se, have vi af Gud faaet en guddommelig Kikkert: Troen. Troen danner for vort indre Øje en saa stærk Forstørrelse, at vi igjennem den kunne undersøge Himlenes Himle og der finde Verdener af Sandheder og Naadevidundere

af overnaturlig Glans, hvis Existens vi uden den aldrig vilde have anet.

Det kan nu ikke nytte, at man her vil foreholde os, at vi kun kunne komme ind i denne for den blotte Fornuft utilgængelige Verden ved at ofre og tilside-sætte selve Fornuften, ved at lade Fornuften udenfor. Nej, idet vi kalde Troen til Hjælp, bruge vi vor Fornuft lige saa vel, som Astronomen bruger sine Øjne, naar han benytter Kikkerten. Aldrig, lægger vel Mærke til det I, som anklage os for Ufornuft, aldrig behøve vi at vrage Fornuften for at tro. Vi bruge vor Fornuft lige saa meget som I og mere end I. Ved den gaa vi, ligesom I, paa Opdagelse efter naturlige Sandheder; ved den undersøge og veje vi Grundene til at tro, Troens Grundlag, Beviserne for Religionen og dennes Krav paa Underkastelse fra vor Aands Side. Ligesom I gaa vi med Fornuftens Hjælp saa vidt vi kunne komme, og naar Eders møder den uoverstigelige Hindring og ikke kan komme videre, saa støtter vor sig til Guds mægtige Hjælp, gaar derved videre og naar stadig højere Tinder, paa hvilke den opdager nye og højere Sandheder. Ja, vi komme lige saa vidt som I ved Fornuften; men naar Eders er naaet til et Punkt, hvorfra den kun ser et uigjennemskueligt Mørke, saa lyser for vor et guddommeligt Lys, selve den guddommelige Fornuft; Lyset tiltager stadig, vi svælge i Lys og flyve lig Ørnen dristigt op mod Sandhedens Sol.

Hvad skal jeg herefter sige til Eder, mine Brødre, som ikke tro, som ikke have Troen? Jeg vil sige til Eder: Hvorfor ville I forklejne Eders Fornuft ved at hindre den i at erkjende andet end de naturlige Sandheder? Hvorfor ville I stække dens Vinger og formene den Flugten op mod de guddommelige Sandheders Regioner? Har Gud givet Eder Fornuften, for at I skulde lade den krybe om paa Jorden? Nej, han vil, at I skulle hæve Eder til ham, trænge ind i den høj-

ere Verden, som Troen støttet paa det guddommelige Ord giver Eder Adgang til. Giver da Afkald paa Eders Hovmod, og rødmer ikke over at lade Eder belære af Gud selv. Hans guddommelige Fornuft ud-sletter ikke Eders naturlige Fornuft, men styrker den tvært imod og hæver den til Synspunkter, som den aldrig af sig selv kunde have fundet. Prøver derpaa, og I skulle se hint Apostelens Ord virkeliggjort i Eder: »I skulle forkynde hans Hæder, som kaldte Eder fra Mørket til sit underfulde Lys« (I Petr. II., 9).

Og I, Brødre, som tro, I som have Troen, hvad skal jeg sige til Eder andet end dette: Det er ikke blot Eders Ret, men ogsaa Eders Pligt at være stolte over Eders Tro. Det forekommer mig at se Eder midt i dette vantro Samfund, I leve i, med sænket Hoved, med Rødme paa Panden, som om I skammede Eder lige over for dem, der ikke tro, som om I vare Samfundets Pariaer, Sinker paa Forstandens og Fornuftens Omraade. Men saaledes bør det ikke være. Hæver Hovedet, gaar med oprejst Pande; thi sandelig, er der Nogen, der kan pukke paa sin Forstand, paa sin Oplysning, paa sine Kundskaber, saa er det den Kristne. Erkjender Eders egen Værdighed, værer Eder bevidste, hvad I ere værd, og viser i Eders Fremtræden denne ædle Stolthed, denne støtte Sikkerhed, der vidner om fast Stade paa Fornuftens og Sandhedens Grund.

Fordi I kun ere faa midt iblandt de mange Vantro i Eders Omgivelser, tro I Eder ene, skamme Eder over denne Forladthed og føle Eder ydmygede. Men I tage fejl, I ere ikke ene. Ser Eder om, ser Eder tilbage. I 19 Aarhundreder have de største Genier, de mægtigste Aander, de ypperste Begavelser, de skønneste Sjæle, de ædleste Hjerter, kort sagt, det mest fremragende af, hvad Menneskeheden har frembragt i Aandens og Hjærtets Rige, troet, hvad I tro, tilbedt, hvad I tilbede, sunget det

samme *Credo*, som I have faaet efter dem, som I nu synge, og som I ville lade gaa i Arv til kommende Slægter.

Værer da stolte; thi I ere i skjønt og herligt Selskab! Men husker ogsaa, at Adel forpligter. Hædrer Eders Tro ved Renhed og Værdighed i Livsvandel. Viser dem, der have deres Blik heftede paa Eder for af Frugterne at bedømme Træet, at, naar Troen er en Kilde til Oplysning for Aanden, til Glæde, Fred og Haab for Hjærtet, saa er den ogsaa en frugtbar Spire til al Dyd og Selvopofrelse.

Pavefesten i Koncertpalæet.

—O—

(Fortsat.)

Højærv. Pastor *Neuwel* fra St. Josefs Hospital talte dernæst om Pave Leo som Missionær og om Missionsarbejdet i Fortiden og i vore Dage. Af Pavens Missionsvirksomhed i Henseende til Kirkens Udbredelse have vi imidlertid givet vore Læsere en udførlig Skildring i Artiklen »Kirkens Udbredelse i det 19. Aarhundrede og navnlig under Leo XIII.'s Pontifikat,« at vi tro at kunne forbigaa en Del af Talerens Foredrag, som var holdt i en særdeles hjertelig Form og ikke undlod at gjøre Indtryk paa de Tilstedeværende. Vi ville kun fremhæve et Par interessante Minder, som Taleren nævnte under Foredraget. — I *Japan* havde den h. Frants Xaver og hans Staldbrødrers Virksomhed i det 16. Aarhundrede baaret herlige Frugter; ja, man nærede endog det Haab, at Landet inden et Aarhundredes Forløb vilde være fuldstændig katholsk. Som et heftigt Uvejr brød imidlertid ganske uventet en Forfølgelse løs imod Kirken. Man ikke alene forfulgte de Kristne og udelukkede dem fra alle timelige Fordele, men et fuld-

stændigt Blodbad blev anrettet, idet man dræbte enhver Præst og enhver Kristen, som ikke vilde fornægte sin Tro og afsværge Kristendommen. I 1597 bleve saaledes paa én Gang 26 Missionærer og japanesiske Kristne henrettede paa den grusomste Maade, i det man korsfæstede dem og efter timelange Kvaler paa Korset gjennemborede dem paa Kryds og Tværs med 2 Landser. Efter at man paa denne Maade havde udryddet, saa meget som muligt af Kristendommen, lukkede man Landet for alle Kristne. Det var derfor umuligt for Kirken at gjenoprette Forbindelsen med de japanesiske Kristne, som havde overlevet den blodige Forfølgelse, umuligt, at samle de Adsplittede, at styrke og opmuntre de Svage. Kun én Nation forstod at opretholde Handelsforbindelsen med Japan; men med Skamfølelse maatte Taleren tilstaa, at denne Nation, hvortil han selv hørte, havde fornægtet Kristendommen, for at vedligeholde sine Handelsforbindelser. Da de hedske Japanesere nemlig spurgte de Fremmede, om de maa- ske vare Kristne, svarede de: »Nej, vi ere *Hollændere!*«

— I over 200 Aar var Japan uden Præster, og først i 1854 fik de katholske Missionærer atter Tilladelse til at virke i Landet. Da de havde opholdt sig en Tidlang i Nangasaki, kom en Dag et Slags Gesandtskab, bestaaende af 15 Japanesere til Missions-Stationen med Anmodning om, at faa Kirken at se. Præsten mente, at han havde med nysgjærrige Hedninger at gjøre og viste dem derfor rundt. Ved Højaltret, hvor det allerhelligste Sakramente opbevares og hvor den saakaldte »evige Lampe« brænder, knælede Præsten et Øjeblik og bad en stille Bøn. Japaneserne spurgte Præsten, hvorfor han knælede og bad, og Præsten svarede, at han tilbad Jesus Kristus, som var tilstede i Sakramentet. »Det er godt,« mente Japaneserne. »Ærer Du ogsaa Jesú Moder, Sancta Maria«? spurgte de videre. Jo, det gjorde han — »Har Du Familie?« — Jo han havde for-

ladt en gammel Moder og flere Søkende i Europa. — »Nej, ikke saaledes; vi mene om Du er gift?« — Nej, det var han ikke. — »Har Du et Overhoved, som kalder sig Papa og bor i en By, som hedder Roma?« — Jo, det havde han. Saa vare Japaneserne tilfredse og erklærede sig for Kristne. I over 200 Aar havde Kristendommen uden Præster holdt sig iblandt dem fra Slægt til Slægt; og ikke blot disse 15, men mangfoldige andre fandt man senere baade i Byerne og paa Landet, som havde bevaret deres katholske Tro gennem alle Slægtled. I 1890 kunde derfor Leo XIII. allerede gjenoprette Hierarkiet, og i samme Aar mødte Japans Biskopper i Tokio til det første Nationalkoncil.

Taleren gik derpaa over til at omtale Leo XIII.'s Hyrdeomsorg, der omfattede Alle, han mindede bl. a. om et Træk af Paven, der vidnede om hans personlige Elskværdighed og skaansomme Bedømmelse af Anderledes-troende. Det var, som bekjendt, en yndet Skik, at de, som besøgte Rom, hvad enten de vare Katholiker eller Protestanter, søgte at faa den h. Fader at se og blive fremstillede for ham i offentlig eller privat Audiens. Man anskaffede sig da i Forvejen et Fotografi af den h. Fader, for under Audiensen at anmode ham om, at skrive Et eller Andet under Billedet. En rig og anset Protestant, som nærede alt andet end Sympathi overfor den katholske Kirke og dens Overhoved, havde ved en saadan Lejlighed anskaffet sig for en billig Penge et Fotografi af Paven, som var alt andet end smukt. Leo XIII. tog imod Billedet, betragtede det med et Smil og skrev saa under det: »Nolite timere; ego sum!« — »Frygt ikke; det er mig!« — Taleren sluttede sit Foredrag med at opfordre de Tilstedeværende til efter Leo XIII.'s Exempel at arbejde med Iver og Nidkjærhed for vor h. Kirkes Interesser, at øve sig i kristelig Tolerance overfor Anderledestroende, uden derfor at opofre sin egen Overbevisning, og at

bønfalde Gud om, at velsigne den katolske Missionsgjerning, for at der maa blive én Hjord og én Hyrde.

Dirigenten opfordrede nu, efter at have oplæst et Telegram fra Katholikerne i Odense, de Tilstedeværende til at synge den sidste af Festsangene, som bar Mærket *B-B.* og havde følgende Ordlyd:

Mel.: Kong Kristian stod ved højen Mast.

Der stod en Petrus, gæv og god,
ved Korsets Fod.

Han hævded Troens Magt og Mod.
:: gav for dens Sejer Liv og Blod ::
ved Korsets Fod.

Men og *i Dag*, der staar en Mand,
:: som slukker Tørst med Troens Vand ::
i Bod.

Han staaet har halvhundred Aar
med Naadens Brød.
Af Livets Kamp han Lyset spaar,
:: »Søg«, siger han, »din Mester, naar ::
Du er i Nød.«
Vi hylde ham for Troens Værk,
:: for Troens Tubatone stærk, ::
som lød.

P'aa Tidens Bølge lyder tit
en Sørgesang.
men Romas mægtige Levit
:: i Bønnen svinger sig saa frit, ::
til Klokkklang.

Hans Bispestav i Stormen staar,
:: og hen til den med Stormskridt gaar ::
vor Trang.

Efter denne Sang talte Studiosus *C. Bravo-Bertini* om Pavernes specielle Forhold til vort Fædreland. I den hedenske Periode, sagde Taleren, var Danmark næsten en blank Side i Verdenshistorien, og man vidste kun saare lidet at fortælle om det. Men saa kom Kristendommen. Først sendte Pave Paskalis I. i Aaret 823 Ærkebisen af Rheims, Ebbo, herop tillige med

Munken Halitgar. Mere bekjendt var imidlertid Aaret 826, som bragte os Ansgar, Nordens Apostel. Han havde været den første pavelige Legat til de nordiske Lande, idet det var Pave Gregor IV., som sendte ham. Foreløbig stod Danmark under Ærkesædet i Hamborg, men længe varede det ikke; thi saa snart Munkene kom ind, fik Landet en mere kulturhistorisk Betydning. Benediktinerne havde været de første, som arbejdede paa Landets Civilisation, og sammen med Dominikanerne, de saak. Sortebrødre og Franciskanerne, de saak. Graabrødre, hævede de Danmark til et Land, der i Henseende til Kultur var ligestillet med Europas øvrige Kulturstater.

Allerede paa Erik Ejegods Tid havde man følt Trang til et eget Ærkebispedømme, og Kongen selv rejste til Rom, for at anmode Paven om denne Gunstbevisning. I 1104 oprettede Pave Paskalis II. Danmarks Ærkesæde i Lund. Ogsaa paa anden Maade hædrede Paven i denne Periode Danmark, ved f. Ex. at optage i den katholske Kirkes Helgenrække St. Ansgar og St. Rembert, Kong Knud og Hertug Knud Lavard.

Næsten alle danske Konger havde staaet i Kommunikation med Paven i Rom. Snart forebragtes det ene, snart det andet. Ogsaa i selve Landet voxede Pavens eller hans Repræsentanters, Ærkebispernes Indflydelse, deres Ord vare som en Lov for Kongerne, og netop derved dannedes i mange Tilfælde en gavnlig Modvægt mod Kongernes despotiske Handlemaade. En lille Episode, som gav os et Begreb om Pavens skarpe Syn for Moraliteten og dens Fordringer, vilde Taleren her minde om. Det var nemlig den Gang den danske Prinsesse Ingeborg, som var formælet med den franske Konge Filip August, blev forskudt af sin Ægtefælle for en anden Kvindes Skyld. Pave Innocens III., som i høj Grad beklagede dette nedbrydende Eksempel, som en Fyrste her gav sit Folk, tvang Kongen, ved at belægge

hele Frankrig med Interdikt, til at tage den retmæssige Hustru tilbage.

Store Mænd, som med den mest levende Interesse toge Del i Fædrelandets Vel og Ve, opfostrede Kirken i hine Tider. Taleren vilde kun her fremhæve Absalon, Danmarks berømte Erkebiskop. Paa hans Opfostring skrev Munken Saxo Grammatikus sin Danmarks-historie, den første skrevne Meddelelse om Fortidens Forhold herhjemme. Den katholske Biskop Absalon var det, som havde grundlagt Kjøbenhavn. Ved Om-sorg for Videnskaben viste han sin Interesse for Fol-kets Oplysning og ved personlig Tapperhed og Djærv-hed frelste han Landet i mangel en Fare. Den Gang den tyske Kejser fordredé Lehnset af den danske Konge, var det Kirkens Tjener, Biskop Absalon, som svarede afslaaende, og da Kejseren sendte Hertug Bugislaw mod Danmark, var det Absalon, som vandt den berømte Sejr ved Rygen i 1184.

Det pulserende Liv, som den Gang herskede i Dan-mark, fik Landet gennem den kirkelige Kultur, gjen-nem den store og mægtige Aandsspredning, som Pa-vestolen i Rom var Centrum for. De store smukke Domkirker, som Fædrelandet sidder inde med, skrev sig ogsaa fra den Periode, og man behøvede blot at have været inde i dem, for at danne sig en Fore-stilling om Tidens ophøjede Kunstsans dengang.

Hele Landet over fandtes der Minder om hin Tid. Her i Hovedstaden mindede navnlig Universitetet om den, og vi kunde takke Paven i Rom for dets Tilbli-velse. Det var Kristian I., som i Aaret 1474, i An-ledning af en Valfart til Rom, bad Pave Sixtus IV. om Tilladelse til at oprette et Universitet i Kjøben-havn. Paven opfyldte Kongens Ønske, og da denne tillige havde lovet at foretage en Valfart til Jerusalem, men gjerne vilde løses fra dette Løfte, løste Paven ham fra Løftets Overholdelse paa den Betingelse, at

Kongen til Gjengjæld skulde ove en Barmhjærtigheds-gjerning mod de Fattige, hvad Kongen gjorde, idet han lod opføre Vartov Hospital.

Endog Nationens Fane, vort gamle Danebrog mindede om Pavedømmet, thi den var en Gave fra Pave Honorius III., der sendte den til de danske Krigere under Biskop Andreas Sunesøn, som første Gang lod den udfolde hin berømte Sejrsdag i Aaret 1219 ved Reval.

Tiden tillod ikke, at Taleren fordybde sig i Detailler, men det Sagte lod os i det mindste ane, hvilken Betydning Paven havde haft for vor Fortid, og at hele Danmarks katholske Liv i Middelalderen lod sig samle ind under Pavestolen i Rom. Pavedømmets Magt og Indflydelse i Verden var imidlertid uforgængelig, og det var en Borgen for, at dets Opgave og Indflydelse heller ikke endnu var endt for vort Fædrelands Vedkommende. Den nuværende Jubilars Virksomhed for vor hellige Kirke var netop et tydeligt Bevis herfor. Taleren tænkte navnlig paa den Æresbevisning, som Leo XIII. havde vist os, ved at ophøje Danmark til et apostolisk Vikariat og udnævne Msgr. *von Euch* til Biskop. Det var, saa mente Taleren, en Episode, et Moment i den danske katholske Kirkehistorie, som med luende Skrift vilde staa for dens Læsere. Vi kunde kun knytte det Ønske dertil, at de danske Katholiker stedse maatte vise Pave Leo XIII., at vi forstod at skatte, hvad det egentlig vilde sige, at være Katholiker, danske Katholiker under Ledelse af en katholsk Biskop som Msgr. Johannes von Euch.

Lade vi nu Tanken rulle hen over de gamle Dage og hen over Nutiden, omtrent saaledes sluttede Taleren, skulde jeg mene, at enhver Katholik maa udbryde: Ja, vi kunne være stolte af vore Paver og deres Virksomhed for vort Fædreland. Og naar Glædens Jubelraab i Dag svinger sig over til Leo XIII. fra hele Eu-

ropa ned til Rom, lad os saa ogsaa haabe, at den spæde Diskant, som lyder ned til ham fra det kolde Nord, paa den lange Vej maa rives med af stærkere og dybere Toner. Eller, hvad der vilde være bedre, lad os samle vore Stemmer til en eneste dyb og klar Tone, og lad den minde Leo XIII. om, at vistnok er der kun Faa heroppe, som sende deres Lykønskning, men disse Faa ere til Gjengjæld kun én Sjæl og én Tanke, de have kun én Tone, som klingende lyder: Ave, Ave, Pave Leo, Danmarks Katholiker tænke og paa Dig!

(Sluttes.)

Literatur.

—o—

Den h. Birgitta, et kulturhistorisk Billede fra det 15. Aarhundrede af Pastor *A. Brinkmann*. 419 Sider med 12 Illustrationer; Bogladepris 2 Kr. 50 Øre. (I Kommission hos *Chr. Mackeprang*, Nørregade 33.)

Det foreliggende Værk er efter vort Vidende det første, som fra katholsk Side udgives paa dansk om den h. Birgitta. Fra protestantisk Side har Professor Fr. Hammerich i 1863 udgivet en dansk Levnetsbeskrivelse af den h. Birgitta. Hans Bog er forfattet med varm Begejstring for den store nordiske Helgeninde og indeholder mange udmærkede Partier, navnlig med Hensyn til de nordiske Forhold, som Pastor Brinkmann ikke undlader at gjøre sine Læsere bekendt med; men Hammerich har miskjendt den katholske Helgenindes Liv i tre væsentlige Punkter. Først opfatter han Birgitta som Luthers og Reformationens Forløberinde, dernæst betegner han hendes Syner dels som Gisninger, dels som Indbildninger, og endelig paastaar han, at Vadstenaklosteret, Birgittinerordenens Vugge, hvorfra den nordiske Kultur hovedsagelig udgik, allerede i sin Blomstringsperiode viste Tegn paa tidligt Forfald og

af denne Grund maatte ophæves, da den nye Sæd (Protestantismen) blev lagt i Nordens Jord. Disse Fejl søger Forfatteren at rette. Derfor begynder hans Bog med en grundig og klar Afhandling om Syner i Almindelighed og Birgittas Syner og deres objektive Sandhed i Særdeleshed. Selve Levnetsbeskrivelsens Kjendsgjerninger, især den anden Dels, godtgjøre, at Birgitta ikke som Luther har forkastet *Pavedømmet*, men gjort alt, for at føre *Paverne* i Avignon tilbage til deres Pavepligt, d. v. s. tilbage til deres Bispesæde i Rom; Pavernes højeste Autoritet og Myndighed er for Birgitta den mest urokkelige Forudsætning. Med Hensyn til Vadstenaklosteret faa vi bevist, at Klosterreglen og Klostertugten ubrødelig er bleven overholdt indtil det sidste Øjeblik, og at dets Beboere med Vold og Magt bleve jagede bort fra deres Hjem og ud af Landet.

Overalt i Bogen spores Forfatterens Flid i Henseende til at holde sig til de bedste Kilder, til Bollandisternes Levnetsbeskrivelse, til Birgittas egne Skrifter og til den pavelige Kanonisationsbulle; mange oplysende og belærende Vink gives, og mange interessante historiske, topografiske og kulturhistoriske Notitser ere indlagte. Udstyrelsen er elegant og de tolv Illustrationer tiltalende. Birgitta var beslægtet med det danske Kongehus, og hendes Datter Fru Märta har opdraget vor berømte Dronning Margaretha, som i høj Grad yndede Birgittinerordenen og lod sig optage i den.

Menighedens Medlemmer kunne faa Bogen med den sædvanlige Boghandlerrabat (heftet 1 Kr. 60 Øre, indbunden 2 Kr. 50 Øre) hos Pastor *Johansen*, Bredgade 64, og hos Forfatteren, Pastor *Brinkmann*, Stenosgade.

100 Æggeretter af *Charles Minet*. 50 Sider; Pris 90 Øre (*Axel Andersens* Forlag, Nørrebrogade A.). Denne lille Bogs Forfatter har i mange Aar været Kok, bl. a, i 20 Aar hos den russiske Minister, og haft

rig Lejlighed til at sammensætte Retter af Æg, som baade ere velsmagende og nærende. Sine Erfaringer paa dette Omraade har Forfatteren nu udgivet, idet han paa 100 forskjellige Maader giver Anvisning paa Tilberedning af Æg, lige fra de simpleste Tilberedninger i Form af blødkogte, Spejl-Æg og Røræg indtil de fineste franske, russiske, engelske og italienske Tilberedninger og Omelette-Skikkelser. Yngre Husmødre ville ved dens Hjælp kunne glæde deres Mænd med mangen en velsmagende Ægge-Ret.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. *Vincentforeningen* afholdt sin første Generalforsamling i Aar den 5. Marts. Den præsideredes af den højærværdigste Biskop og var besøgt af 38 aktive og bidragydende Medlemmer. Sekretæren oplæste Generalberetningen for Aaret 1892, der derefter er bleven sendt til Foreningens Generalraad i Paris. Af denne Beretning fremgaar, at Foreningens tre Konferentser bestaa af 71 aktive Medlemmer (Mænd, der ogsaa besøge de Trængende), og 27 bidragydende Mænd. Gjennemsnitlig ere 39 Familier blevne regelmæssig besøgte og understøttede. De tre Konferentsers Indtægter have været 1052 Kroner, deres Udgifter 631 Kroner, hvorhos det fælles Lokalraad har haft en Indtægt af 824 Kr. og en Udgift af 599 Kr. Vajsenhusfondet er steget til 6336 Kr., hvoraf 4961 Kr. dog nu ere blevne afleverede til Bygningen i Boyesgade, der ogsaa rummer et Vajsenhus. I 1892 modtoges fra Generalraadet i Paris en Gave af 216 Kr. De tre Konferentsers Formænd, der ogsaa gjerne tage imod Gaver til Foreningen fra Ikke-Medlemmer, saa vel i Penge som i Naturalier og Klæder, ere Hr. Pastor *Braun* ved St.

Ansgars Kirke, Hr. Pastor *Neuvel* ved St. Josefs Hospital og Hr. Pastor *Slump* ved Rosenkranskirken.

— Fra Kasseren fra Vajsenhusindsamlingen, Hr. *Th. Bentzen*, have vi modtaget følgende specificerede Regnskab:

Aktiva.

Beholdning fra forrige Aar	Kr. 6104,76
Bidrag fra 34 Bidragydere	74,75
Gaver	7,00
Renter	149,38
	<hr/>
	Kr. 6335,89

Passiva.

1 Sparckassebog	Kr. 0,25
Sparckassebeholdning	190,55
Udestaaende Fordring	1178,00
Afgivet til Vajsenhuset	4960,58
Kassebeholdning d. 31. Dec. 1892	6,51
	<hr/>
	Kr. 6335,89

Vajsenhusindsamlingens Beholdning den 1. Jan. 1893 udgjorde altsaa Kr. 137,509.

— I Folge Privatmeddelelse er de danske Katholikers Repræsentant ved Pavejubilaet, Grev *Holstein-Ledreborg*, afrejst i Søndags den 12. Marts fra Rom, for at begive sig til sin Familie i Freiburg. Pave Leo XIII. har i Audiensen særlig fremhævet Vigtigheden af *det katholske Familieliv* og lagt Vægt paa, at den katholske Aand blev opretholdt i Familierne, saa at de med Rette kunde siges at være *ægte katholske Familier*. Baade for Kirken og Samfundet, for Forældrene og Børnene vilde dette blive en Kilde til rig Velsignelse.

Stockholm. Den højærværdigste apostoliske Vikar i Sverrig, Msgr. *A. Bitter*, er desværre kommen slemt til. Skade, idet han efter et Besøg ved Pastor Bernhards Dødsleje faldt paa en af Byens spejlglatte Gader og brækkede sin venstre Arm ved Albuen. Det var dette Ulykkestilfælde, som hindrede den højærværdigste Vikar i selv at frembære Sjælemessen ved Pastor Bernhards Begravelse. Msgr. Bitter maa endnu bære Armen i Gibbsbandage, men haaber, at det vil lykkes Lægen, med Guds Hjælp og ledsaget af de Troendes Forbønner, at hindre, at Armen bliver stiv. Vi anbefale i denne Intention den syge Overhyrde til vore Læseseres fromme Bønner under det h. Messeoffer.

Breslau. Kardinal-Fyrstærkebiskop *Kopp* af Breslau vendte d. 10. tilbage fra Rom og blev modtaget paa Banegaarden af en Deputation af fremragende Personligheder, blandt hvilke Grev Matuschka, Hertugen af Ratibor, Rigsdagsmedlem Dr. Porsch o. fl. Et talrigt Publikum havde ogsaa indfundet sig. Den tyske Rigsdags Vicepræsident Grev Ballestrem, som var kjort Kardinalen i Møde indtil Oppeln, holdt en Tale, som Kardinalen besvarede. Derefter fandt det højtidelige Indtog Sted igjennem de festlig smykkede Gader, hvor flere smukke Æresporte vare oprejste. Om Aftenen bragte 3000 Fakkeltædere, bestaaende af Foreninger, Laug, Studenter og Deputerede fra de schlesiske Byer, Kardinalen et imponerende Fakkeltog. Tusinder af Mennesker vare paa Benene og fyldte Gaderne, som tildels vare illuminerede.

Amerika. Det nye *Directorium* for den katholske Kirke i de Forenede Stater angiver følgende Tal: 14 Ærkebiskopper, 75 Biskopper, 6945 Verdenspræster, 2443 Ordenspræster, 8477 Kirker, 3485 Missionsstationer, 1763 Kapeller, 36 Seminarier, 127 Kollegier, 656 højere Døtreskoler, 3587 Sogneskoler, 245 Vajsenhuse med 26,533 Vajsenbørn, 463 Hospitaler og Hospitier. Den katholske Befolkning angives til 8,706,095 Sjæle.

London. Adressen, som de engelske Pilgrimme overrakte Paven i Anledning af Jubilæet, har 400,000 Underskrifter. Den protesterer imod Krænkelserne af den h. Stols Rettigheder og Pavens personlige Frihed, og haaber at Gud vil krone Leos Pontifikat med Retfærdighedens Triumf. Kardinal *Vaughan*, Hertugen af *Norfolk*, ni engelske Biskopper og 1200 Pilgrimme vare tilstede. Efter Audiensen begave Pilgrimmene sig til Peterskirken, hvor Kardinal *Vaughan* istemte »Te Deum«.

Senere modtog Paven 150 Skotter i Audiens. Flere iblandt dem vare mødte i deres smukke farveprægtige Nationaldragt.

De offentlige og private Audienser ere forelobig standsede og ville først blive fortsatte efter Paaske. De mange timelange Audienser have trættet Pave Leo XIII. en Del, dog uden at han nogen Sidne har været upasseligt eller syg.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 19. Marts. Passionssøndag. Josef, Jesu Plejefader. (Messen fejres den følgende Dag). — **20. M.** Den h. Josef. — **21. Ti.** Benedikt, Abbed og Ordensstifter. — **22. O.** Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — **23. To.** Katharina af Vadstena, Jomfru. — **24. F.** Marias syv Smerter. — **25. L.** Marias Bebudelse (fejres offentlig den 28. April).

Søndag d. 26. Marts. Palmesøndag. (Gudstjenesten i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med Palmevielse og Procession) Med denne Søndag tager Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaskekommunion sin Begyndelse.

Højærv. Pater Lange's **Konferentser** begynde for Fremtiden Kl. 3 $\frac{1}{2}$ i Stedet for Kl. 3 og holdes som sædvanlig hver Søndag og Torsdag.

Sct. Josefs Gilde fejrer sin Hoved- og Titularfest Søndag d. 19. Marts. Kl. 8 Fælleskommunion i Sct. Ansgars Kirke; Kl. 6 Aften Festandagt. — Kl. 7 $\frac{1}{4}$ i Lokalet, Bredgade 67, Optagelse af nye Brødre, samt Gildets aarlige Generalforsamling.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes **Palmesøndag**, den 26. Marts og Mandag d. 27., bringes i Menighedens velvillige Erindring. Gaver til Basaren modtages af Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal; Fru M. Larsen, Vingaardsstræde 10, St.; Frk. S. Mariboe, Bredgade 67, 2. Sal, og af Dhrr. Gejstlige.

Katholsk Afholdsforening holder foreløbig Møde hver Onsdag Kl. 8 $\frac{1}{2}$ —10 i Adelgade 81. 1. Sal o. G. — Oplysninger angaaende Indmeldelse o. s. v. meddeles af Ordføreren, Typograf N. Andersen, St. Kongensgade 104. 3. S. o. G., og Sekretæren, Stenhuggermester Wendelboe-Petersen, Ny Carlsbergvej 7 C 3. Sal.

Literatur. Le Père Lange: Conférences doctrinales et pratiques aux protestants. Prêchées a Copenhague, carême de 1892. 334 S. 2 Kr. 50 Øre. (Librairie Guise, Østergade).

P. Lange: Réponse a Monsieur le Pasteur Rørdam 46 S. 60 Øre (Librairie Guise, Østergade).

P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 9. St. Josef. 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn).

Pastor A. Brinkmann: Den h. Birgitta, et kulturhistorisk Billede fra det 14. Aarhundrede. Med 12 Illustrationer. 419 S. 2 Kr. 50. (I Kommission hos Chr. Mackeprang.)

En ældre Pige, som har tjent i større Herskabshuse og som forstaar Madlavning og at passe Børn, ønsker en Plads til Maj i et mindre Hus. Gl. Kongevej 136 2. S. t. v.

100 Æggeretter

af Charles Minet,
90 Øre,

faas i alle Boglader samt hos Forlæggeren **Axel Andersen**,
Nørrebrogade 18 A.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 13.

Søndagen den 26. Marts.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om den forlorne Søn. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Bekjendtgørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Den forlorne Søn.

—o—

En Mand havde to Sonner. Og den yngste af dem sagde til Faderen: Fader, giv mig den Del af Ejendommen, som tilfalder mig. Og han skiftede Godset imellem dem. Og ikke mange Dage derefter samlede den yngste Son alt sammen og rejste udenlands til en fjern Egn; og der fødte han sit Gods ved et ryggesløst Levned. Men da han havde tilsat alt, indtraf der en stor Hungersnød i den samme Egn, og han begyndte at lide Mangel. Og han gik hen og holdt sig til en af Borgørne der i Eggen, og denne sendte ham ud paa sin Mark for at vogte Svin. Og han længtes efter at fylde sin Bug med de Bælgfrugter, som Svinene aade. Ingen gav ham noget. Men han gik i sig selv og sagde: Hvor mange Daglønnere

har ikke min Fader og de have Brød i Overflodighed; men jeg omkommer her af Hunger! Jeg vil staa op og drage til min Fader, og jeg vil sige til ham: Fader, jeg har syndet mod Himlen og mod Dig: jeg er ikke længere værd at kaldes din Søn, behandl mig som en af dine Daglejere. Og han stod op og drog til sin Fader. Men da han endnu var langt borte, saa hans Fader ham og ynkedes inderligen; og han løb hen og faldt ham om Halsen og kyssede ham. Men Sønnen sagde til ham: Fader, jeg har syndet mod Himmelen og mod Dig, og jeg er ikke længer værd at kaldes din Søn. Men Faderen sagde til sine Tjenerne: Bærer det bedste Klædebon frem, og ifører ham det og giver ham en Ring paa Haanden og Sko paa Fødderne. Og henter den fedede Kalv hid, og slagter den og lader os æde og være lystige; thi denne min Søn var død og er levet op igjen, og han var tabt og er funden. Og de begyndte at glæde sig. (Luk. XV, 11—25).

I denne rørende Lignelse giver Frelseren os et rørende Billede af Syndernes Forvildelse, Ulykke og Omvendelse og af Guds Barmhjærtighed, der tager Synderen til Naade og tilgiver ham.

Hvad der hændte den forlorne Søn, hænder os Alle. Vi ere Alle Syndere, vi have alle fjærnet os fra Gud, vor Fader, vi have alle i Synden fundet, ikke den Lykke, vi drømte om, men kun Samvittighedsnag og Lidelser. Lader os gjøre den forlorne Søns Hændelser, der ere vore egne Hændelser, til Gjenstand for Betragtning; lader os i hans Forvildelser gjenkjende vore egne Forvildelser, og lader os af ham lære, hvorledes vi skulle fatte Anger og løsrive os fra det Onde og fra Synden gennem en højhjærtet Anstrengelse af Villien. Have vi fulgt hans daarlige Exempel, lader os ogsaa følge hans gode Exempel ved at vende tilbage til vor Fader

i Himlen, hos hvem vi da ogsaa, ligesom han, ville finde Barmhjærtighed og Tilgivelse.

En Mand havde to Sønner.

Denne Mand er den himmelske Fader, der har skabt os og gjort os til hvad vi ere, der vedligeholder vort Liv, og hvis Forsyn styrer os og fører os til vor evige Bestemmelse. Han har to Sønner: den Retfærdige og Synderen, den Retfærdige, der bliver ham tro, Synderen, der krænker ham og fjerner sig fra ham.

Den yngste af dem sagde til Faderen: Fader, giv mig den Del af Ejendommen, som tilfalder mig. Og Faderen skiftede Godset imellem dem. Denne vanslægtede Søn savnede intet i Faderens Hus. Faderen hyggede om ham med Æmhed og forekom hvert af hans Ønsker; alle hans Ejendele besad Sønnen tilfælles med ham. Men det er Uafhængighed, den slette Søn tørster efter. Han vil være fri; han føler sig trykket af Faderens milde Myndighed og vil ikke mere være under Opsyn; han vil være sin egen Herre og gjøre, hvad han lyster, uden at behøve af aflægge Nogen Regnskab derfor, uden at møde Modstand. Et frit Liv, det er hans Drøm, og for at virkeliggjøre denne Drøm neddysser han al Følelse af sønlig Kjærlighed og undser sig ikke ved at bryde sin gamle Faders Hjærte. Giv mig, siger han, den Del af Ejendommen som tilfalder mig. Han beder ikke derom, nej, han fordrer det Gods, der ikke tilhører ham, men er Frugt af Faderens Arbejde.

Det samme gjør Synderen. Ogsaa han vil være fri og uafhængig. Ogsaa han vil unddrage sig sin himmelske Faders Myndighed, for at leve efter sine Lyster og tøjlesløst tilfredsstille sine Lidenskaber. Ogsaa han siger uforskammet til Gud: Giv mig hvad der tilfalder mig. Gud har overøst os med Velgjerninger. Han har givet os vor Væren, vort Legeme, vor Sjæl med alle dens Evner, vort Hjærte, vor Forstand, vor

Frihed, og alle disse naturlige Gaver har han fuldstændiggjort ved den højeste Gave: Naaden. Alle disse overvældende Guds Gaver skulde vi nu anvende til hans Ære, til at elske og tjene ham; det fordrer den simpleste Taknemmelighedsfølelse. Men — Kjærlighed til Gud finde vi ingen Smag i, hans Tjeneste kjeder os vi længes efter Frihedens Glæder, efter Verdens Levevis og drage bort med Guds Gaver, for at nyde dem i Frihed og efter vore Lyster. Giv mig, hvad der tilfalder mig: Lad mig bruge min Fornuft paa min Maade; den har længe nok været under Formynderskab, længe nok baaret Troens Lænker; den skal nu være sin egen Herre og bevæge sig frit paa Tænkningens Omraader. Lad mig selv raade over min Villie; den skal ikke mere være bunden ved denne Guds Lov, som hæmmer dens Bevægelser. Jeg vil være fri, uafhængig, selvraadig. Giv mig, hvad der tilfalder mig: Giv mig fri Raadighed over mit Hjærte, saa at det bliver fri for de Baand, der knytte det til Gud, og kan elske Skabningen og hengive sig til sine flygtige Tilbøjeligheder. Giv mig, hvad der tilfalder mig: Lad mig først give mine Sandser alle de Tilfredsstillelser, de fordre. Giv mig, hvad der tilfalder mig: Lad mig nyde denne Verdens Goder; de ere vel kortvarige; men lad mig saa til Gjengjæld nyde dem til Bunds. Ja, giv mig, hvad der tilfalder mig! Gud kunne besvare denne Synderens uforskammede Fordring med at berøve ham sine Gaver, ja selve Livet. Men det gjør han ikke. Han giver os, hvad vi fordre, og venter paa, at den Dag skal komme, da vi belærte af smertelig Erfaring, ville komme tilbage og søge Tilflugt i hans Barmhjærtigheds Arme.

Ikke mange Dage derefter samlede den yngste Søn alt sammen og rejste udenlands til en fjern Egn. Forgjæves søger Faderen endnu i sidste Øjeblik at holde ham tilbage. Du vil forlade mig, siger han, mig, som elsker Dig, mig, som har arbejdet for Dig og gjort

alt for at gjøre Dig lykkelig, mig, som haabede paa, at Du skulde blive min Alderdoms Trøst og være hos mig i min sidste Time for at lukke mine Øjne! Det nytter altsammen intet; Faderens Bønner, hans Smerte, hans Taarer formaa ikke at holde Sønnen tilbage. Sønnen drager langt bort.

Saaledes drager ogsaa Synderen bort trods de endnu langt indstændigere Bønner, som den himmelske Fader i hans Indre retter til ham for at holde ham tilbage og frelse ham. Han drager langt bort til et fremmed Land, til Sydens Rige, der ligger uendelig fjernt fra Guds.

I det fremmede Land forødte Sønnen alt sit Gods ved et ryggesløst Levned. Dette dyrebare Gods, som Faderen i sit Ansigts Sved havde samlet, forsvinder i Udskejelsernes Afgrund. Stads, Spil, Gjæstebud, Svir, Fruentimmer gjøre det paa faa Maaneder af med Frugten af mange Aars Arbejde og Sparsommelighed. Ogsaa Synderen er en saadan Ødeland; han forøder alle Guds Gaver, alle de Goder, han har modtaget af sin Skaber. Naar vi synde, bortkaste og forøde vi de Skatte af Tro, Haab, Kjærlighed og andre Dyder, som Gud har nedlagt i vor Sjæl ved Daaben; thi enhver Synd, vi begaa, er et Slag, der svækker dem, naar den ikke helt ødelægger dem. Ved Synden bortkaste og forøde vi det Lys og den Naade, Gud endnu tilstaar os, og som formindskes desto mere, jo mere vi synde; vi bortkaste og forøde Frugterne af en kristelig Opdragelse, hvis Spor stadig mere udslettes ved Synden; vi forøde den store Skat, vi eje i en redelig Samvittighed, der fordærves ved Vanen til det Onde; vi øde vor Aand, der under Sydens Indflydelse tænker, slutter og dømmer modsat den guddommelige Sandhed, vor Hukommelse, der fyldes af slette Minder, vort Hjærte, der foretrækker forgængelige Goder for de evige, vor Frihed, der modsætter sig Guds Lov. Kort sagt, ved Syn-

den forøde vi paa den usleste Maade alle Guds Gaver.

Da den forlorne Søn havde tilsat alt, indtraf der en stor Hungersnød i Egnen, og han begyndte at lide Mangel. Hvilken Vending! Den unge Mand, der igaar forlod det fædrene Hjem med Ungdommens Mod og Glæde og beruset af den vundne Frihed, denne unge Mand, der levede flot og var med til alle Fornøjelser, alle Fester, er det den samme, vi idag se ødelagt, knuget af Sorg og Fattigdom, plaget af Hunger? Ja, det er den samme, og ogsaa heri ligner Synderen ham.

Ogsaa Synderen forlod den himmelske Faders Hus, var stolt over at have gjort sig uafhængig af Gud, indaandede med fulde Lunger Frihedens Luft, flottede sig med sin Forstand, sit Hjærte, sin Villie, sin Tid, sine Kræfter, sine Aandsevner i det Ondes Tjeneste, og følte sig lykkelig ved at give sine Lidenskaber frit Løb. Men ak! det varede ikke længe, førend han ligesom den forlorne Søn, kom til at lide Mangel og til at sulte. Du havde afkastet Troens Aag og maa-
ske drevet Spot med de hellige Sandheder, man havde lært Dig i din Barndom. Du vilde ikke mere tro paa andet end din Fornuft, der forkastede al guddommelig Myndighed, Du hævdede det, Du stolt kaldte din Tænkefrihed, Du vilde ikke mætte din Aand med andet end med de menneskelige Videnskaber. Men de menneskelige Videnskaber have vist sig ude af Stand til at løse de Problemer, Du fordrede løste, de have ikke kunnet betage Dig dine Tvivl og din Uvished, ikke kunnet besvare dine Spørgsmaal; din Aand er forbleven tom, og Du har hørt den skrigende af Smerte og raabe: Jeg lider Hunger! Jeg hungrer efter Sandhed, og hvo skal bibringe mig Sandheden angaaende alle de store Spørgsmaal, der sætte den menneskelige Sjæl i Bevægelse? Du har tragtet efter Æresbevisninger og har ikke opnaaet dem, eller om Du har faaet, hvad Du

ønskede igaar, længes Du idag efter mere, og din udmattede Lidenskab raaber: Jeg trænger til mere, jeg er endnu hungrig! Du har tragtet efter Rigdom og anspændt alle dine Evner, al din Handlekraft for at opnaa den; men efterhaanden som Du sammenløbode Ejendomme og Kapitaler, tiltog din Begjærlighed; den vilde stadig have mere og skreg: Jeg er endnu sulten! Dit Hjærte længes efter Æmhed; Du nedlader Dig til uværdige Handlinger for at opnaa en Kjærlighed, der nægtes Dig, og naar Du endelig har besejret Modstanden og kommer i Besiddelse af den saa heftigt attraaede Kjærlighed, saa bliver Du snart kjed af den; thi Du føler, at den ikke fylder dit Hjærte, men lader Tomhed tilbage i det. Du hungrer, og saa flyver Du fra en Kjærlighed til en anden i det Haab derved at fylde dit Hjærtes bundløse Svælg, men forgjæves. Enhver ny Kjærlighed giver Dig kun en forbigaaende Tilfredsstillelse, og dit arme Hjærte skriger: Jeg lider Hunger! Du loper efter Fornøjelser og tilstaar dine Sandser alle de Tilfredsstillelser, de forlange, Du fryder dine Øjne ved alt, hvad der es smukt at se, dine Øren ved de lifligste Harmonier, din Lugtesands ved de mest vellugtende Essentser, din Smag ved de dejligste Retter, Din legemlige Følelse ved alle Slags sandelige Pirringer, men alt forgjæves; dine Sandser mættes ikke; de have stadig ikke faaet nok og skrige: Vi lide Hunger! Det samme gjælder om alle jordiske Goder, saa mange som de ere. Ingen af dem mætter os; ingen af dem stiller den Hunger, der fortærer os; de medfore alle Skuffelse og Afsmag, og vort arme Hjærte bliver ved at skrige af Sult.

Den forlorne Søn henvendte sig til en af Borgerne i Egnen og traadte i hans Tjeneste. Hvilken Fornedrelse! Denne Søn, som havde været en fri Mand i sin Faders Hus og havde haft mange Tjencere til sin Raa-

dighed, er nu nødt til at gaa i Tjeneste hos en fremmed Herre.

Det er et Billede paa den Fornedrelse, Synderen synker i, naar han har forladt sin himmelske Fader. Du har villet være fri; Du har sagt til Gud: Jeg vil ikke mere vide noget af din Myndighed; jeg vil ikke mere være under Tvang. Jeg vil have min Forstand for mig selv, mit Hjærte for mig selv, mine Sandser for mig selv, og gjøre med dem, hvad jeg lyster. Jeg vil have Frihed til at tænke, Frihed til at elske, Frihed til at handle. Det sagde Du til Gud, og som retfærdig Straf for din Opsætsighed har Du nu i Stedet for Frihed fundet Trældom. Ja Synderen er bleven ufri, Slave af sine Lidenskaber, af sine slette Vaner, af sine Laster, af sin Synd. Til Tider vilde han gjerne vende tilbage til Gud og til det Gode, gjøre den begaaede Uret god igjen, begynde et nyt Liv; men han finder ikke Kraft til at bryde sine Lænker, og efter nogle frugtesløse Forsøg giver den Ulykkelige tabt og raaber: Jeg vilde gjerne, men jeg kan ikke, nej, jeg kan ikke! Det er det Skrig, den lænkede Slave giver fra sig. Han vilde nok gjenerhverve den mistede Frihed; men han kan ikke. Lidenskaben holder paa ham og siger: Det er for sent; Du tilhører mig, Du er min Slave, Du skal lystre mig. Men, sukker den stakkels Synder, jeg kan dog ikke blive ved at svingte min Pligt, at krænke mine Eder. Hvad angaar det mig? svarer Lidenskaben; det er mig, Du skal lystre; Du skal gjøre, hvad jeg forlanger! — Men derved fornedre jeg mig og synker dybt. — Lad saa være; fornedrer Dig endnu mere, synk endnu dybere. — Men jeg vanærer min Familie, bringer Sorg over dem, der elske mig. — Det er mig ligegyldigt; husk, at Du nu er min. — Men jeg fortaber min Sjæl, udsætter mig for evig Straf. — Det er ikke min Sag; havn Du kun i Helvede, naar Du blot lystrer mig. Og saaledes lader den stakkels Synder sig tyrannisere af sine Liden-

skaber, af sine Vaner, og bliver ved at bære sine Lænker. Han forbander dem vel, men har ikke Mod til at bryde dem. Det er altsaa, o Synder, den Frihed, Du higede efter! For at blive saa ussel en Træl har Du forladt Gud og afkastet Herrens Aag!

Den forlorne Søns Herre sendte ham ud til sin Landejendom for at vogte Svin, og den Ulykkelige havde gjerne villet spise de Bælgfrugter, hine urenlige Dyr fik; men ingen gav ham noget. Den Stakkel! Dybere kunde han ikke synke. Hvem skulde i denne usle Svinehyrde gjenkjende den glimrende unge Mand, der havde blændet hele Staden ved sin Pragt og Flotthed. Nu er det kommet saa vidt med ham, at han misunder de usleste Dyr deres Føde.

Erkjender, o Syndere, i den forlorne Søns Nedværdigelse Eders egen Nedværdigelse. Ogsaa I vare store Herrer, dengang I boede i Eders Faders Hus og ejede hans guddommelige Gavers Rigdomme. I vare i Besiddelse af Guds Naade og Venskab. I kunde kalde Gud Eders Fader, vare hans Fortrolige, hørte til hans guddommelige Familie; Eders Tanker vare ophøjede, Eders Følelser ædle, Eders Liv rent og helligt. Ak, hvor ere I ikke sunkne, efter at Synden er bleven Herre over Eder! Ogsaa I vogte nu Svin. Svinene ere Eders lave og simple Tanker, Eders smudsige Begjæringer, Eders uordentlige Drifter, Eders dyriske Levned, Eders lave Fornøjelser, Eders Lidenskaber og Laster danne den urene Hjord, Synden fører Eder til at leve sammen med. Synderen synker undertiden endog-saa saa dybt, at han ønsker, han ikke var et Menneske, men et Dyr, saa at han uden Skam og Nag kunde følge sine laveste Tilbøjeligheder. Psalmistens Ord gaa derved i Opfyldelse: Mennesket der er opvokset i Ære, har ikke haft Blik for sin Værdighed, man har nedværdiget sig til Dyret og gjort sig Dyret ligt. (Ps. XLVIII.)

Stakkels Syndere! I ere sunkne dybt og komne langt bort fra Gud. Eders Tilstand er skrækkelig og kan hvert Øjeblik blive endnu skrækkeligere; thi Døden kan hvert Øjeblik ramme Eder og styrte Eder ned i den evige Afgrund. Maa I derfor hengive Eder til Fortvivelse? Nej; thi ogsaa I kunne, ligesom den forlorne Søn, ved Naadens Hjælp fatte Anger, løsrive Eder fra det Onde og erholde Tilgivelse.

Den forlorne Søn gik i sig selv og sagde: Hvor mange Daglønnere har ikke min Fader, og de have Brød i Overflødighed, men jeg omkommer her af Hunger! Lægger her Mærke til, at det er Eftertanke, der danner Indledningen til den forlorne Søns Omvendelse. Han gik i sig selv, siger Evangeliet. Indtil da havde han levet udenfor sig selv ved Forøvelse af sit Gods, i det Ydres Hvirvel; men i Ensomheden paa Landet, i den endnu større Ensomhed, han føler i sit Hjærte, forladt af sine tidligere Svirebrødre, gaar han i sig selv kommer til Eftertanke, og denne Eftertanke er Indledningen til hans Omvendelse. Men lægger tillige Mærke til, at Eftertanken kommer, da han rammes af Ulykke. Saa længe Livet tilsmilede ham, saa længe han følte sig lykkelig og ilte fra Fornøjelse og til Fornøjelse, var han sorgløs og tænkte kun paa at more sig. Men nu tvinger Ulykken ham til at gaa i sig selv.

Der gives Syndere, for hvem alt gaar godt. De have et udmærket Helbred, Familieglæder, Formue, Held i deres Foretagender, nyde almindelig Agtelse og sige i deres Hjærte: Jeg har syndet, og hvad skeede mig? (Eccles V. 4). Men det er netop dette Held, denne Lykke i Synden og fjernede fra Gud, der bør forurolige dem; thi de maa frygte for, at Gud belønner deres menneskelige Dyder ved disse jordiske Gøder, idet han forudser, at han ikke vil kunne belønne dem i Evigheden. De bør derfor skjælvne i Stedet for at føle sig trygge; thi det er ved Ulykker og Prøvelser, at Gud fører for-

vildede Sjæle tilbage til sig, og hvo ved, om ikke Synderens Lykke er et Tegn paa, at Gud har forladt ham og uden at mane ham lader ham vandre roligt hen ad Vejen, der fører til Afgrunden?

Det første, Synderen altsaa maa gjøre for at vende tilbage til Gud, er at komme til Eftertanke, at gaa i sig selv. I Overtrædere, siger Isaias, lægger det paa Hjærte (XLVI, 8). Naar Synderen er gaaet i sig selv, begynder han at se sig selv som han er, og ræddes over sig selv. Han ser, hvor megen Tid han har spildt, hvor mange Aar han har forødet, hvor unyttigt og brodefuldt et Liv han har ført, hvor mange Synder han har betyngt sig med. Og hvad har alt det været til? Hvilke Fordele har hans syndige Levned bragt ham? Han havde nærret skjønne Frihedsdrømme og ser nu, at han er bleven den usleste Slave. Han havde villet mætte sig med Nydelser, og alle denne Verdens Goder og Fornøjelser have ikke stillet hans Hunger. Da anstiller han en Sammenligning mellem sin egen Usselhed, Skam og Elendighed og Hines fredelige og lykkelige Tilværelse, der selv midt under Prøvelserne ere forblevne tro mod Gud; fuld af Bitterhed betages han af Sorg, anklager sig selv og bebrejder sig sine Synder; han tager, ligesom den forlorne Søn en højhjærtet Beslutning og siger: Jeg vil staa op og drage til min Fader, og jeg vil sige til ham: Fader, jeg har syndet mod Himlen og for Dig; jeg er ikke værd at kaldes din Søn, behandl mig som en af dine Daglønnere.

Men her maa I, Syndere, vogte Eder for en Snare, som Eders Sjæls Fjende kan lægge for Eder. For at hindre Eders Tilbagevenden til Gud, vil han prøve paa at bringe Eder til at fortvivle. Han vil forestille Eder Eders Synder i al deres Ondskab, i hele deres Mængde; han vil vise hen til de talløse Naadegaver, I have misbrugt, til den modbydelige Utaknemlighed, med hvilken I have gjengjældt Guds Velgjerninger, til de

mange Aar, I have tilbragt i Ligegyldighed, i Vildfarelse eller i det Onde, og han vil gjentage for Eder hint Kains Ord: Din Misgjerning er altfor stor til, at Du kan erholde Tilgivelse derfor. Der gives kun altfor mange Sjæle, som fanges i denne Satans Snare. I Stedet for at kaste sig i Armene paa deres himmelske Fader og anraabe ham om Hjælp, hengive de sig til Fortvivlelse, og det er derfor, der forekommer saa mange Selvmord, navnlig ogsaa her i Eders Fædreland. Men fortvivler ikke, hvor store Eders Synder end maatte være; thi Guds Barmhjærtighed er større end Eders Brøde. Siger som den forlorne Søn: Jeg vil staa op og drage til min Fader. Min Fader! Bør ikke dette Navn indgyde Tillid? Det er til en Fader, I vende tilbage. Er og bliver en Fader ikke altid en Fader, altid oplagt til Overbærenhed, altid beredt til at aabne sin Favn for den skyldige men angrende Søn. Gud er Eders Fader. Fatter da Mod, Syndere, og nærer Tillid. Der er kun én Brøde, Gud ikke vilde tilgive Eder, og det var, om I tvivlede om hans Hjærtelag, om hans Kjærlighed, om hans Barmhjærtighed. Siger da: Jeg vil staa op, jeg ligger saaret og døende nede i mine Synders Afgrund; men jeg vil rejse mig; jeg kryber paa Jorden; men nu vil jeg hæve mine Tanker og mit Hjærte til det Høje. Jeg vil staa op: Jeg er nedsunken i Vildfarelse, men vil hæve mig og banlyse al Fordom, al Frygt, al falsk Skam, og lytte til Guds Kaldelse; jeg vil modig vende tilbage til den katholske Kirke, den eneste sande. Ja, jeg vil staa op, drage til min Fader og sige til ham: Fader, jeg har syndet mod Himlen og for Dig.

Den forlorne Søn lærer os at forene Ydmyghed med Tillid. Han vil vende tilbage til sin Fader, tilstaa ham sin Brøde og tage imod den Straf, han fortjener: Jeg vil drage til min Fader og sige til ham: Jeg har syndet og er ikke længere værd, at kaldes din Søn;

behandl mig som en af dine Daglønnere. Og saaledes maa ogsaa I, mine Brødre, naar I vende tilbage til Gud, først ydmygt bekjende Eders Synder. For hvem? For Gud, ville I svare, ligesom den forlorne Søn bekjendte sin Brøde for sin Fader. Men hvor finde I Gud for at kunne gaa til Bekjendelse for ham? I vor Samvittighed, ville I svare, og deri have I Ret. Det er fremfor alt i Eders Indre, i Eders Samvittighed, I maa erkjende Eder for Syndere og slaa Eder for Brystet. Men det er ikke nok, at det hele foregaar mellem Gud og Eder selv, saaledes som Praxis er i Eders Religion. Gud kunde ganske vist, om han havde villet, nøjes dermed; men har ikke villet det. Han vil tage imod Eders Bekjendelse ikke direkte, men gennem de Personer, hvem han har givet Ret til at dømme og Magt til at forlade Synderne. Synderne maa med andre Ord skrifte deres Synder for de katholske Præster; thi kun til disse har Kristus talt, da han sagde til Apostlene: Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte, og hvem I beholde Synderne, dem ere de beholdne. Men ville I sige, det er haardt at skulle bekjende sine Synder for en Præst. Det nægter jeg ikke; men I maa dog indrømme, at det stod Gud frit for at tilstaa os Tilgivelse paa den Betingelse, han fandt for godt at sætte, og da han nu engang har sat denne Betingelse, saa er der ikke andet for os at gjøre end at opfylde den og endda være glade over, at Gud overhovedet vil tilgive os. Ydmygende er det ganske vist, men er det ikke billigt, at det med Synden forbundne Hovmod og Opsætsighed straffes ved Ydmygelse? For Resten, naar der paa den ene Side er noget pinligt i at skulle skrifte for Præsten som Guds Stedfortræder, saa finder man paa den anden Side rigelig Erstatning herfor i den trøstefulde Vished for, at Gud tilgiver os, naa Præsten siger: I Guds Navn løser

jeg Dig; gaa bort i Fred; dine Synder ere Dig forladte.

Den forlorne Søn stod op og drog til sin Fader. Saa snart han havde fattet Beslutningen, udførte han den straks uden Tøven, uden Opsættelse.

Det er en Lære for Eder, mine Brødre. Saa snart I have fattet det Forsæt at løsrive Eder fra Synden, at vende tilbage til Gud, at frasige Eder Vildfarelsen for at træde ind i Kristi sande og eneste Kirke, maa I ikke undlade strax at bringe dette Forsæt i Udførelse, ikke opsætte det fra Dag til Dag, fra Aar til Aar. Husker paa, at I ikke ere Herrer over Tiden; lade I det gunstige Øjeblik undslippe, gjenfinde I det maaske ikke mere; thi Gud har ikke lovet at lade Eder tilflyde Naade saa længe, til det maaske passer Eder, at benytte den, og Døden kan overraske Eder midt i Eders Vildfarelser, midt i Eders Utroskab, og saa er det for sent. Altsaa ingen Tøven mere! Staar op og drager til Eders Fader!

Men da han endnu var langt borte, saa hans Fader ham og ynkedes inderligen. Den stakkels Fader saa sin Søn komme; thi han ventede ham; hver Dag gik han ud paa Vejen og anstrengte Blikket for at se, om ikke den bortgangne Søn skulde vise sig i det fjærne. Ond er han ikke, tænkte Faderen; han vil ikke for bestandig blive borte fra sin gamle Fader; han kommer nok tilbage. Og Faderen tog ikke fejl. En Dag, da han var gaaet et Stykke længere hen ad Vejen end sædvanligt, fik han Øje paa en Vandringsmand, der saa ud som en Tigger, og som møjsommeligt arbejdede sig fremad med afmagrede Træk og Klæderne i Laser. Det gav et Sæt i Faderen; hans Hjærte snørede sig sammen; thi han havde i hin Tigger gjenkjendt sin Søn. Ja det er hans Søn, og fuld af øm Medynk iler han ham i Møde.

Saaledes bærer Gud sig ogsaa ad lige over for os,

mine Brødre. Vi forlade ham, vi krænke hans Hjærte ved Utaknemlighed, vi glemme ham i Forretningshvirvelen og Fornøjelsesrusen, vi tænke ikke mere paa ham, end om han slet ikke var til. Men han tænker paa os, han kommer os ihu, hans Blik følger os paa vore vildene Veje, og hans Godhed venter med Taalmodighed paa, at vi skulle komme tilbage til ham. Venter, siger jeg, men det er for lidt sagt; i sin længselsfulde Kjærlighed nøjes han ikke med at vente, nej, han søger, han følger os. Han er den gode Hyrde, som løber efter sit forvildede Faar for paa sine Skuldre blidt at bære det tilbage til Stien. Naturens store Skuespil, der betage os og vende vore Tanker mod det Uendelige, den uvilkaarlige Sørgmodighed, der til visse Tider bemægtiger sig os, den Tomhed og Afsmag, vi i Grunden føle ved alle Ting i Betragtning af deres Utilfredsstillenhed, de Sorger, der ramme vort Hjærte, de Forræderier, vi møde fra Venners Side, de Tab, vi lide, de Sygdomme og Tilskikkelser, vi rammes af, det er alt sammen Gud, der søger os, taler til os og vil faa os til at gaa i os selv. Fatter da dette Sprog og kommer tilbage til hans Favn, for at modtage Forsoningskysset.

Faderen løb hen og faldt Sønnen om Halsen og kyssede ham. Men Sønnen sagde til ham: Fader, jeg har syndet imod Himlen og for Dig, og jeg er ikke længer værd at kaldes din Søn. Men Faderen sagde til sine Tjenere: Bærer det bedste Klædebon frem.

Hvilken opløftende Scene danner ikke dette Faderens Møde med Sønnen, men hvor meget mere opløftende bliver den ikke, naar den foregaar mellem Gud og Synderen! De blandt Eder, som efter aarelang Forvildelse have brudt med Synden, eller afsvoret Vildfarelsen, de vide af Erfaring, hvor sødt dette Møde mellem den himmelske Fader og den forvildede Sjæl er, og hvilken dyb Fred, hvilken Fryd det efterlader.

Det samme venter Eder, Syndere, naar I besvare Naadens Kaldelse, naar I vende tilbage til Gud; Eders himmelske Fader vil da falde Eder om Halsen og trykke Eder til sit Bryst, og I faa ikke Tid til at ydmyge Eder ved Bekjendelse af Eders Forvildelser, førend han allerede tilgiver Eder og sammen med Tilgivelsen skænker Eder alle de Goder, I have mistet ved Synden.

Ifører ham det bedste Klædebon, giver ham en Ring paa Haanden og Sko paa Fødderne, og henter den fedede Kalv og slagter den, og lader os æde og være glade; thi denne min Søn var død og er levet op igjen, og han var tabt og er funden. Der sker en hel Omvæltning i Huset, alt ser festligt ud, Alle glæde sig. Den gamle Fader er ikke til at kjende igjen, Lykken har omskabt og forynget ham, og Sønnen, den nys saa pjaltet klædte, er iført de prægtigste Klæder og indtager Hæderspladsen ved den Fest, der fejres i Anledning af hans Tilbagekomst.

Se det er, hvad der venter Eder, Brødre, som ere hildede i Synd og Vildfarelse, naar I besvare Naadens Kaldelse, naar I endelig lade Eder overvinde af den Kjærlighed, der forfølger Eder. I ville træde ud af Vildfarelsen eller Synden for at vende tilbage til Eders Fader og træde ind i det Hus, der er Eders, i hans Kirke, som er Sjælens sande Hjem. Paa dette Eders fædrene Huses Tærskel ville I finde en øm og kjærlig Fader, der aldrig har glemt Eder, aldrig har ophørt at elske Eder. Hidbringer det smukkeste Klædebon, vil han sige til sine Engle, og dette Klædebon, Naaden, vil han iføre Eder, han vil indhulle Eders Sjæl som i en Herlighedens og Hellighedens Kaabe, hans Naade vil gjennemtrænge Eders hele Væsen, omforme Eder og gjøre Eder til Guds Børn og Jesu Kristi Brødre. Giver ham en Ring paa Haanden. Denne Ring er et Sindbillede paa den fornyede Forbindelse mellem Gud og Sjælen. Giver ham Sko paa Fødderne.

Disse Sko ere et Sindbillede paa den Styrkens Aand, der bliver givet Eder til i Fremtiden med fast Fod at vandre det Godes og det Sandes Vej og til ved godt Exempel at gjøre den Forargelse god igjen, som I have givet Eders Brødre.

Lader os æde og være glade. Naar I ere vaskede rene gennem Tilgivelsen, vil Eders himmelske Fader byde Eder til Bords, til dette Bord, hvor Sjælen bliver næret med Gud selv. Præsten vil slagte det guddommelige Offerlam paa Alteret, tage det og række Dig det med de Ord: Æd, o Synder, og din allerede rensede Sjæl vil blive endnu renere. Æd, og din Villie, der paa ny er knyttet til Gud, vil blive endnu fastere i sine Beslutninger. Æd; thi Du har endnu en lang Vej at tilbagelægge, men denne himmelske Næring vil give Dig Kraft dertil. Æd; thi Du er endnu svag, men dette er de Stærkes Brød, der vil give Dig Mod til at være Pligten og Sandheden tro. Ja, lader os æde og være glade; thi denne vor Broder, som var død, død for Gud, død for Sandheden, død for Dyden, er nu levet op igjen. Lader os æde og være glade; thi denne Sjæl, der havde forvildet sig paa Vildfarelsens Afveje langt bort fra Jesus Kristus og hans Kirke, har nu endelig fundet Sandhedens Vej.

Ja, jeg besværges Eder, Brødre, at ikke en eneste af de her Tilstedeværende maa afvise Guds Kaldelse og Samvittighedens Røst. Hvorfor ville I haardnakket fortabe Eder, naar Gud vil frelse Eder? Altfor længe have I allerede staaet imod. Fortsætter ikke denne Modstand, omvender Eder, frasiger Eder Vildfarelsen, forlader Syndens Vej, kommer og kaster Eder i Eders Faders udstrakte Arme; han vil trykke Eder til sit Hjærte som angrende forlorne Sønner, han vil give Eder Freds- og Forsoningskysset. I ville atter blive hans Venner, hans Børn, og et nyt Liv vil begynde for Eder.

O Gud! O Kristus, vor Frelser! Jeg beder til Dig for disse, som høre mine Ord, og ikke for dem alene, men for Alle de Andre, for hele dette Land, for denne ædle og højsindede Nation, som for tre Aarhundreder siden har ladet sig drage i Vildfarelse; den har fjernet sig fra Dig ved at fjerne sig fra din Kirke, som Du har lovet at staa bi alle Dage indtil Verdens Ende, fra denne hellige katholske Kirke, der havde været ogsaa dens Moder og Amme, draget den ud af Barbariet, modnet den til Civilisation. Forlad ikke, o Kristus, dette Folk; lad det høre Din Stemme og vende tilbage til sine Forfædres Tro, til den katholske Kirke, som er den eneste sande af Dig stiftede, som dets Forfædre have elsket og tjent og været lykkelige ved at leve og dø i! Den Dag, det sker, bliver en mindeværdig Dag, og der bliver stor Glæde blandt Englene i Himlen! O gid den maa oprinde snart denne Dag, der vil blive fejret som en stor Fest baade i Himlen og paa Jorden!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Af et Brev til den højærværdigste Biskop meddele vi vore Læsere følgende Udtog angaaende den *Privataudiens*, som de danske Katholikers Repræsentant, Greve *L. Holstein-Ledreborg*, har haft hos Pave *Leo XIII.* i Anledning af Hs. Helligheds Jubilæum.

»Som telegraferet blev jeg allerede den 3die Marts (Kroningsdagen) tilsagt til at møde hos den h. Fader. Jeg havde ikke ventet Audiensen saa tidligt, da en Afbrydelse af disse havde fundet Sted i den første Uge; men takket være Deres biskoppelige Højærværdigheds Anbefaling og den store Imødekommen, Kardinal *Lc-*

dochowsky under hele mit Ophold her har vist mig, blev det bestemt, at de Delegerede fra de 3 nordiske Vikariater skulde modtages i de samme Dage som Gesandterne fra de udenlandske Regeringer, og den 2. Marts om Aftenen fik jeg da Tilsigelsen med Anmodning om at meddele denne til de tvende Delegerede fra Sverrige og Norge (Greve *Lagergren* og Baron *Wedel-Jarlsberg*). Den h. Fader tog overordentlig naadig, jeg tør sige faderligt, imod os, og det var ham øjensynligt en Glæde for første Gang at se de tre nordiske Rigers Katholiker samlet repræsenterede ved en Lejlighed som denne. Jeg indskrænker mig dog her selvfølgelig til at gjengive Hs. Helligheds Udtalelser forsaauidt som de vare rettede til mig som det danske Vikariats Repræsentant. Strax ved min Indtrædelse i det ikke ret store Audiensrum kaldte han mig ved Navn hen til sig, og da jeg knælede ned foran ham, bød han mig staa op og spurgte mig om hvorledes Alt gik hjemme. Det var klart, at det interesserede ham i høj Grad at høre om den Fremgang, Kirkens Sag havde gjort hos os navnlig efter 1870, fra hvilket Tidspunkt en væsentlig forandret Opfattelse af Katholicismens Betydning som Aandsmagt ogsaa hos os har gjort sig gjældende, som har givet sig Udslag i en Række af Konversioner og i en stadig voxende Interesse for at lære Sandheden at kjende, samtidig med at den Liberalitet og Fordomsfrihed, der siden 1848 har præget vor Lovgivning og de offentlige Myndigheders Fremfærd overfor os, har udbredt sig til en stor Del af Pressen og nu maa siges at være herskende hos alle Danske paa faa og lidet betydende Undtagelser nær.

Den h. Fader talte derpaa længe og med stigende Varme om, hvor vigtigt og nødvendigt det var, at Alle arbejdede for Sandhedens Udbredelse hjemme, for at den sørgelige Adskillelse, der havde fundet Sted i det

16. Aarhundrede, efterhaanden kunde overvindes og den sande kristne Tro erkjendes af stedse Flere, saa at Enheden paany kunde gjenoprettes. Han opfordrede os derfor til at holde ud og virke i Tillid til Gud. Det havde været ham en særlig Tilfredsstillelse at kunne oprette Danmark til et Vikariat og give os en Biskop; han satte særlig sin Lid til denne og de danske Præster, men dernæst ogsaa til alle de enkelte Troende, og her lagde han da fremfor Alt Vægt paa *katholske Familier*, hvis store Betydning han dvælede stærkt ved og nærmere paaviste, og endelig paa Mænd, der ikke vare bange for at være deres Overbevisning bekjendt, som vilde og kunde være Noget for den og som vare uafhængige, fordi de ikke forlangte Noget for sig.

De danske Katholikers Gave og Adresse modtog han med Glæde som et Bevis paa vort troende katholske Sindelag og vor Hengivenhed overfor den h. Stol. Efter at have læst Indskriften paa Adressen, hvis smukke Udstyrelse han anerkjendte, talte han endnu nogen Tid med os, lod os derpaa knæle ned og gav os den apostoliske Velsignelse, idet han udtrykkelig tilføjede, at han hermed ogsaa velsignede alle Troende hjemme, Biskoppen, Præsterne og samtlige Katholiker.

Efter Audiensen overværede vi den h. Messe i det sextinske Kapel, og jeg havde her som under vor Samtale med den h. Fader Lejlighed til at forbavses over den Styrke og Kraft, der bor i dette tilsyneladende saa svage Legeme. Paven er meget bleg, hans Ansigt og Hænders Hudfarve næsten gjennemsigtige som Vox; men hans store mørke Øjne have et Liv og en gjennemtrængende Kraft som man vanskelig kan gjøre sig nogen Forestilling om, naar man ikke har set dem. Hans Stemme er dyb og ualmindelig kraftig. Da han efter den h. Messe forlod Kapellet, gav han rank og smilende Velsignelsen, men tillod ingen Ytringer af Hyldest eller Sympathi forinden Toget var naaet udenfor Kirkens Dør.

Da jeg senere atter blev modtaget af Kardinal

Ledochowski, overgav denne mig som et Bevis paa den h. Faders Tilfredshed med Ledelsen og Nidkjerheden, hvormed der virkes i det danske Vikariat, en Sum af 2000 Lire, som han bad mig tilsende Deres biskopelige Højærværdighed.« —

— I Onsdags afsluttedes *den offentlige Examen* i St. Joseffsøstrenes saak. franske Skole paa Toldbodvejen. Slutningsakten og Præmieuddelingen overværedes af Børnenes Forældre og Slægtninge, som vare mødte særdeles talrigt. Blandt de Tilstedeværende befandt sig ogsaa *den højærværdigste Biskop* og Hds. kongelige Højhed *Prinsesse Marie*, som paa Biskoppens Opfordring overrakte Præmierne til Børnene, der øjensynlig følte sig dobbelt lykkelige, ved at modtage Belønningen for deres Flid af Prinsessens Haand.

— Lørdag den 25. Marts (Marias Bebudelse) agter den højærværdigste Biskop at foretage den *højtidelige Indvielse af Klokken* til Rosenkranskirken paa Frederiksberg. Indvielsen finder Sted om Formiddagen Kl. 10. Højtideligheden vil faa historisk Betydning for vor h. Kirke, idet det bliver den første katholske Klokkekedaab i Hovedstaden siden den saak. Reformations Indførelse her i Landet.

— Paa Elisabethforeningens sidste Generalmøde af lagde ogsaa den herværende *Systue*, som siden ifjor hører ind under Elisabethforeningen, Beretning om sin Virksomhed i det henrundne Aar. Møderne have gjennemsnitlig været godt besøgte, og Damerne have arbejdet med utrættelig Lyst og Iver til Gavn for Menighedens fattige Børn. En Mængde Tøj er baade bleven modtaget og uddelt, hvilket foranledigede Foreningens Protektor til paa Mødet at udtale sin oprigtigste Tak til Alle, som enten ved Gaver eller ved personligt Arbejde medvirkede til at fremme Systuens smukke Øjemed. I Følge Bestyrerindens, Fru *M. Larsens*, Beretning, havde Systuen foruden 10 Kr. kontant modtaget Følgende:

2 Stk. Kjøletøj (70 Al.), 35 Al. do., 40 Al. Lærred, 95 Al. Blonder, 18 Al. Shirting til Foer, Tøj til Bluser, og Benklæder, 1 Stk. Forklædetøj, 37 Skjorter, 17 Chemiser, 44 Par Benklæder, 20 Par Strømper, 11 Bluser, 10 Veste, 10 Forklæder, 12 Haandklæder, 11 Trøjer, 7 Børneklokker, 8 Børnetrøjer, 2 Natkjoler, 4 Par La-

gener, 2 Pudevaar, 2 Vinterfrakker, 1 Livstykke, 1 Par Støvler, 3 Schawler, 3 Mavebælter, 1 Sæt Tøj, 6 Dus. Knapper, 6 Kaaber, 2 Hatte, 1 fuldst. Børneudstyr, 7 Par Muffediser, 3 Par Handsker, 2 Kjoler, 2 Klokker, 2 Uldtrøjer, 1 Hue og en Del Uldgarn.

Følgende Sager har Systuen *udleveret*: 50 Chemiser, 11 Skjorter, 42 Par Benklæder, 11 Veste, 29 Bluser, 45 Par Strømper, 29 Skjorter, 15 Forklæder, 10 Muffediser, 9 Kjoler, 3 Barnekjoler, 2 Børneudstyr, Tøj til en Kjole, 9 Trøjer, 6 Haandklæder, 1 Schawl, 1 Par Lagener, 2 Pudevaar, 1 Par Støvler, 1 Uldtæppe, 1 Mavebælte, 2 Hatte, 1 Livstykke, 3 Kaaber, 9 Klokker, 1 Hue, 1 Par Handsker, 9 Jersey-Trøjer, 4 Par Drengbenklæder, 1 Stk. Linned, 1 Par uldne Benklæder, 4 Servietter, 6 Lommetørklæder, 1 Par Træsko, 2 Sæt Tøj, 3 Uldtrøjer, 1 Kaabetrøje og Garn til Strømper.

Tillige kunne vi meddele, at en lignende Systue ogsaa er bleven oprettet i denne Maaned ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg.

MENIGHEDSFESTEN.

i Anledning af vor h. Fader *Pave Leo XIII.'s Bispejubilæum*, som under den højærværdigste Biskops Proktorat afholdes *den 3. April i Koncertpalæet*, anbefales samtlige Menighedsmedlemmer.

Festen vil komme til at bestaa af *Prolog, Tableau, Sang, Festale, religiøst Skuespil*. (Se Programmet som fulgte med forrige Nr. af Bladet til indenbys Abonnenter.)

Efter Forestillingen finder et *Festmaaltid* Sted, hvor til man maa tegne sig senest *den 31. Marts*.

Billetter faas hos Dhrr. Gejstlige i Bredgade og Stenosgade samt hos: *H. Hoffmann*, Kjøbmagergade 48, *A. V. Günther*, Ahornsgade 8, *R. W. Mariboe*, Østerbrogade 28 og *A. Madsens* Paraplyforretning, Vesterbrogade 70.

Festudvalget:

J. Braun, Sognepræst.

A. Hitzinger.

Herm. Hoffmann.

A. V. Günther.

L. P. Nielsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 26. Marts. Palmesøndag. (Gudstjenesten i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med Pontifikal-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse, (Faste) Oplæsning af Lidelseshistorien og Prædiken om Fodtvætningen paa Skærtorsdag. Kl. 3 fransk Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. Med denne Søndag tager Tiden for den pligtmæssige Annæmmelse af den h. Paaskekommunion sin Begyndelse. **27. M.**; **28. Ti.**, **29 O.**, Ferialdage (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus resp. Lukas under den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$).

Skærtorsdag den 30. Marts. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Pontifikalmesse, de hh. Oliers Indvielse og derefter Procession. — Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. — Kl. 6 Andagt til det hh. Sakramente.

Langfredag den 31. Marts. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste: Lektie; Lidelseshistorien synges efter Johannes; Forbønner; Korsets Afhylling og Hylding; Procession; Præsanktifkatmesse. (Den aarlige Kollekt for de hh. Steder i Palæstina.) — Kl. 3 $\frac{1}{2}$ fransk Prædiken. — Kl. 6. Andagt til Jesu Lidelse.

Paaskelørdag den 1. April. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse; de tolv Profetiers Læsning; Døbevandets Indvielse; Litani til alle Helgener og heved Kl. 9 Højmesse med Vesper.

Søndag den 2. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, derefter Procession, Levitmesse og Prædiken. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 3 fransk Prædiken. Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Jesu Hjætes Kapel: Skærtorsdag, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse og derefter hele Dagen Tilbedelse af det højhell. Sakramente. Kl. 8 om Aftenen Slutningsandagt. Langfredag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ højtidelig Gudstjeneste; Kl. 6 om Aftenen Prædiken og Andagt til Ære for Jesu Lidelse og Død.

Paaskelørdag: Gudstjenesten begynder Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Levitmesse heved Kl. 9 $\frac{1}{2}$.

Paaske-Søndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse og Prædiken; Kl. 6 om Aftenen Fest-Andagt.

Rosenkranskirken (Frederiksberg). Lørdag den 25. Marts (Marias Bebudelse) Kl. 10 Form. **højtidelig Klokkevielse** og Prædiken af den højærværdigste Biskop.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes for forældreløse eller forsømte Børn **Palmesøndag**. den 26. Marts. og Mandag den 27. i Skolelokalet Bredgade 69 St. o. G. bringes i Menighedens velvillige Erindring.

Literatur. Le Père Lange: Conférences doctrinales et pratiques aux protestants. Prêchées a Copenhague, carême de 1892. 334 S. 2 Kr. 50 Øre. (Librairie Guise, Østergade).

P. Lange: Réponse a Monsieur le Pasteur Rørdam 46 S. 60 Øre (Librairie Guise, Østergade).

Den eucharistiske Forenings Medlemmer holde Skærtorsdag Tilbedelse for det hh. Sakramente, udenfor den offentlige Gudstjeneste.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant opportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 23. Martii 1893.

Secretarius Vic. ap.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under begge Messerne Kl. 6 og 10 blive foranstaltet en offentlig Indsamling i Stedet, for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens stadigt stigende Udgifter.

Kirkeforstanderskabet.

P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 15. Bispeembedet. (36. S.) 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn).

Pastor A. Brinkmann: Den h. Birgitta, et kulturhistorisk Billede fra det 14. Aarhundrede. Med 12 Illustrationer. 419 S. 2 Kr. 50. (I Kommission hos Chr. Mackeprang.)

100 Æggeretter

af Charles Minet,

90 Øre,

faas i alle Boglader samt hos Forlæggeren **Axel Andersen**,
Nørrebrogade 18 A.

Bogbinderi og Protokolarbejde,

Istedgade Nr. 50, 3. Sal.

Ugebladet indbindes fra 65 Øre til højere Priser. — Salmebogen fra 35 Øre til 4 Kr. — Alt Kontorarbejde udføres billigt efter Bestilling. — Pak- Lager- og Prøvekasser. — Prøver og Dame-Haandarbejder monteres; alt hurtigt og billigt.

C. R. Knudsen.

En ældre Pige, som er vant til at passe Børn, kan faa en god og vellønnet Plads til 1ste Maj. Gl. Kongevej 136 2. S. t. v.

En øvet og velanbefalet Lærerinde ønsker at give Formiddagsundervisning i en Familie. Gl. Kongevej 136 2. S. t. v.

Til en ung Pige, der har nydt en god Opdragelse og senere har uddannet sig i Frankrig, søges en Plads som Lærerinde hos en dannet Familie her i Byen eller i dens Nærhed. St. Josefssøstrene paa Toldbodvejen anvise.

En ikke for ung Pige, som holder af Børn og er flink til Vask og Rengjøring, kan faa Plads som Ene pige til 1. Maj. Løn 12 Kr. Billet, mrk. N. A. nedlægges i Redaktionen Brevkasse.

† At min kjære Datter Karoline Auguste Petersen, f. Lents er afgaaet ved Døden, den 9. ds., bckjendtgjøres med Vemod af hendes efterladte Moder.

Enke Ane Katharine Lents.

Rettelse. Forr. Nr. Side 254, L. 17 og 18 f. o. Vajsenhusindsamlingens Beholdning: Kr. 137,509 — læs Kr. 1375,09.

Næste Nr. af Ugebladet udbringes senere paa Grund af den h. Langfredag. — Annoncer maa være indleverede inden Onsdag Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. 1. S.

N° 14.

Søndagen den 2. April.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Jesus Kristus vort Mønster. Pavefesten i Koncertpalæet. Rejsbrev. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Bekjendtgj.

P. Lange's Foredrag

om

Jesus Kristus vort Mønster.

—o—

Det er nu atten Aarhundreder siden, at der midt i hint hedenske Samfund, hvis Raaddenskab var i Færd med at avle Uhyrer som Tiberius, Nero, Caligula, lød de aldrig før hørte Ord: »Værer fuldkomne, ligesom Eders himmelske Fader er fuldkommen.«

Hvor højt hævede ikke disse ligefremme Ord den menneskelige Sjæl! Højt over jordisk Smuds, højt over dens egen Svaghed og Fornedrelse op til den ideale og absolute Skønhed, Fuldkommenhed og Hellighed op til Gud! Hvor godt kjendte ikke han, som udtalte disse Ord, det menneskelige Hjærte! Ja, Mennesket føler i sit Indre en ædel Trang, Trangen til Storhed, Trangen til at stige opad og hæve sig. Denne Trang kan føre paa Afveje, udarte til Hovmod. Men stor er ikke

desto mindre dens Betydning. Den hæver Mennesket op over sig selv, faar det til at udføre store Ting og lader det i alt Fald ikke befinde sig vel ved hvad der er lavt og simpelt. Hvor fortræffeligt svare de ikke til denne Højheds Trang, disse himmelske Ord: »Værer fuldkomne, ligesom Eders himmelske Fader er fuldkommen!«

I vor Tørst efter Højhed havde vi villet blive lig Gud, kappes med ham, ligne ham i Herlighed og havde derfor villigt laant Øre til Fristeren, der sagde: »I skulle blive som Guder.« Til Straf herfor vare vi blevne alt andet end Guder; vi vare sunkne dybt ned under, hvad vi tidligere havde været. Men saa lød der en Gang hin Røst, der sagde: I ville opad; I ville stadig stige højere; I ville være Gud lig, selv være Guder; saa vidt gaa Eders Storhedsdrømme. Lad da saa være. I skulle blive Guder, I skulle komme til at ligne Gud, I skulle faa Del i hans Natur, leve hans Liv, helliggjøres ved hans Hellighed. Han indbyder Eder selv dertil: »Værer fuldkomne, ligesom Eders himmelske Fader er fuldkommen.« Der have I Eders Ideal: Gud. Der have I Eders Kald: stadig opad, stadig højere, stadig nærmere Guddommens Ideal.

Ved Skabelsen havde Mennesket denne Lighed med Gud. Gud havde holdt Raad med sig selv i sine Personers Trefoldighed og sagt: »Lader os skabe Mennesket i vort Billede og i vor Lighed.« Af dette Skaberord var Mennesket fremgaaet som et levende Billede af sin himmelske Fader, rent, helligt, fuldkomment, med oprigtigt Hjærte og skjøn Ligevægt mellem alle Sjæls-evner. Guds Ord var blevet virkeliggjort, Mennesket var virkelig et Billedé af Gud, og Gud saa i dette sit Værk sig selv. Desværre er Synden saa kommet og har forvandsket dette Guds Mesterværk. Ligheden med Gud har tabt sig, og vore personlige Synder have yderligere udsløttet den. Vor Pligt og vort Livs Opgave

er det nu at reparere dette beskadigede Mesterværk i os selv, at sætte alle vore Evner ind paa at føre vor Sjæl tilbage til Ligheden med Gud. Det er det, Jesus Kristus byder os, naar han siger: »Værer fuldkomne, ligesom Eders himmelske Fader er fuldkommen.«

Men hvor kan jeg elendige Skabning med mine Lidenskaber, med min medfødte Fordærvethed haabe at komme til at ligne Gud? Hvor kan jeg tænke paa at gjengive noget af den guddommelige Fuldkommenhed i mig? Jo, det baade kan og bør Du; thi Jesus Kristus har selv sagt, hvorledes Du skal bære Dig ad: »Værer fuldkomne, ligesom Eders himmelske Fader er fuldkommen.« Hvor Evangeliet dog forstaar at undgaa al Overdrivelse! Det trykker os ikke ned som de, der føre vor Nedstamning tilbage til Dyret og ville gjøre os til kun mere udviklede Aber. Det hæver os heller ikke som de, der sige til Mennesket: Der gives ingen anden Gud end Dig selv. Nej, det anviser os vor rette Plads. Det siger: Du er ikke Gud, Du er kun en Skabning; Gud staar uendelig langt over Dig; og dog kan Du nærme Dig Gud, nærme Dig hans Fuldkommenhed og Hellighed, og Du er kaldet til af fri Villie at gjengive denne Fuldkommenhed i Din Sjæl. Gud er Storheden, Fuldkommenheden, Helligheden selv, og ingen er stor, fuldkommen, hellig, uden for saa vidt han nærmer sig Gud og faar Del i Guds Fuldkommenhed. Vi kunne ganske vist ikke blive egentlig lig Gud: hans Fuldkommenhed vil altid staa uendelig langt over vor. Men det er for os baade en Ære og en Pligt at bestræbe os for at komme ham og hans Fuldkommenhed saa nær, som det er en Skabning muligt at komme Skaberen. Og da vi aldrig ville naa dette guddommelige Ideal, bør vi aldrig ophøre med at stræbe efter at naa det, for i det mindste at formindske Afstanden, der skiller os fra det, og for at komme til at ligne det stedse mere. Vi bør aldrig staa stille, aldrig sige: Nu

har jeg gjort nok, erhvervet Dyd og Fuldkommenhed nok, nu kan jeg hvile mig. Nej; thi Idealet vinker stadig og siger: Hvorfor vil Du hvile Dig? Hvorfor vil Du ikke stige højere i det Gode, i Dyd, i Fuldkommenhed, da Du dog ikke har naaet Toppen, ikke har naaet mig?

I ville nu maaske sige: Ja, det er jo alt sammen skjønt og stort og overordentlig ærefuldt for Mennesket. Men denne Gud, hvis Fuldkommenhed fremstilles som et Mønster for os, han er usynlig og udenfor vor Rækkevidde; han bliver helt borte for os i sin Evigheds Dybder, i sit Lyses Straaler; vi kunne ikke se ham, ikke gribe ham. Og saa denne Guds Hellighed, den staar jo slet ikke i noget Forhold til eller har noget Berøringspunkt med vort menneskelige Liv; den kan ikke antage Form af menneskelig Hellighed, ikke ytre sig ved Dyder, der ere den menneskelige Natur egne. Kan Guds Hellighed f. Ex. ytre sig ved Ydmyghed, Lydighed, Taalmodighed eller Selvfornægtelse? Sikkert ikke; thi Gud er ikke, som Mennesket, et afhængigt Væsen, ikke underkastet Smerte eller Modgang. Hvorledes skulde saa Guds Hellighed kunne være Mønster for vor?

Disse Eders Indvendinger er Gud kommet i Forkjøbet. Idealet, I fremstille som saa fortvivlet fjernt, har nedladt sig til Eder. Det guddommelige Mønster har selv lagt sig til rette for Eder. Gud har dæmpet sin Helligheds Glans for ikke at blænde Eder. Gud har dækket over sine uendelig store Fuldkommenheder med et legemligt Hylster og har gjort sig synlig. Ser selv: Det er Jesus Kristus! »Værer fuldkomne, ligesom Eders himmelske Fader er fuldkommen.« Hvor er denne himmelske Fader? Hvem viser os denne Gud, vi skulle efterligne? Det gør Jesus Kristus. Denne Gud, siger han, det er mig. Den, der ser mig, ser min Fader. Min Fader og jeg ere Et. I indvendte, at Guds

Hellighed ikke passede for Mennesket, ikke svarede til Eders Trang, at den tværtimod forvirrede Eder ved selve sin Guddommelighed. Men nu har den guddommelige Hellighed antaget menneskelig Form, for at blive tilgængelig for Eder. Gud kommer og lever Eders Liv, Eders menneskelige Liv, for at lære Eder at leve hans Liv, hans guddommelige Liv. Ser selv: Det er Jesus Kristus. Ja, Jesus Kristus er den guddommelige Hellighed, der har iført sig menneskelig Skikkelse. Jesus Kristus er Gud, som kommer ned til os, for at føre et samtidigt guddommeligt og menneskeligt Liv, der skal tjene vort til Mønster, for at gjengive og ytre sin Hellighed i Menneskedyder.

For at være fuldkomne, ligesom Eders himmelske Fader er fuldkommen, behøve I altsaa nu kun at se paa Jesus Kristus og efterligne ham. Ville I efterligne Guds Hellighed? Efterligner Jesu Kristi Hellighed. Ville I gjengive Guds Dyder? Efterligner Jesu Kristi Dyder. Ville I, kort sagt, ligne Gud, ligner Jesus Kristus. Ja, han er al Dyds, al Fuldkommenheds, al Helligheds Mønster. Jesus Kristus er vort Ideal!

Nu til Dags tales der meget om Idealets Religion, Idealets Kultus. En lidet besværlig, men ligesaa lidet frugtbar Religion; thi den avler ikke en eneste Dyd, dæmper ikke en eneste Lidenskab, forbedrer ikke for en eneste Last. Nej, dette de moderne Skjønaanders og Filosofers ubestemte og taagede Ideal er ikke vort Ideal. Vort Ideal er et virkeligt og levende Væsen, en Person, det er Jesus Kristus, Gudmennesket. Menneskeslægten havde haft adskillige store Mænd. Paa visse Tidspunkter af dens lange Tilværelse havde den samlet sine Kræfter, opbudt sin Energi, for at frembringe en fremragende Personlighed. Man havde set ædle Aander, skønne Karakterer, mandige Dyder, men altid mærkede af menneskelig Ufuldkommenhed. Ikke én af alle disse fremragende Personligheder havde i

sig forenet alle den menneskelige Fuldkommenheds Træk; ikke én af alle dem havde man kunnet fremstille som afgjort Mønster for Menneskeslægten. Et slikt Mønstermenneske var noget, man endnu ventede paa, noget, man endnu søgte efter, da en romersk Prokonsul en Dag fra sit Dommersæde pegede paa en Stakkel, der var bedækket med Blod og Saar og havde en Tornekrone paa Hovedet. *Ecce homo*, sagde Prokonsulen til Mængden; der er Manden! Ja, der var Manden. Der var det Mønstermenneske, Menneskeslægten søgte efter; det var Jesus Kristus. I Jesus Kristus virkeliggjøres Menneskeslægtens Ideal; alle menneskelige Egenskaber, alle menneskelige Dyder og Fuldkommenheder; selv dem, der tilsyneladende udelukke hinanden indbyrdes, dem besidder han i fuldt Maal, uden Skygge, uden Plet, og fra nu af maa Enhver, der vil være Menneske i Ordets fuldeste og højeste Betydning, ligne Jesus Kristus.

Men vi ere kaldede til at være mere end Mennesker, til allerede paa Jorden at leve et Liv ligt Guds, til at øve overnaturlige Dyder. Ogsaa heri er Jesus Kristus vort Mønster, og dette højere Liv, dette samtidig guddommelige og menneskelige Liv kalde vi netop derfor: det kristelige Liv. Ja, at være Kristen bestaar netop i at stræbe efter at blive lig Jesus Kristus; at føre et kristeligt Liv bestaar netop i at leve Jesu Kristi Liv, i at gjøre sin Sjæl til hans, i at iføre sig ham, som Apostelen siger; det bestaar i at se alt i hans Lys, i at elske, hvad han elsker, forkaste, hvad han forkaster, følge hans Exempler, efterligne hans Dyder, hans fuldstændige Afkald paa alt verdsligt, hans Fattigdommens og Bodens Aand, hans Kjærlighed til Gud og Næsten, hans Gudhengivenhed i Smerte, hans Lydighed, hans pletfri Renhed, hans Ydmyghed. Ja, deri bestaar det kristelige Liv, deri, og i intet andet. Smigrer Eder derfor ikke med at være Kristne

og at fore et kristeligt Liv, fordi I med Læberne frem-
 mumle nogle Bønner, fordi I læse Bibelen, fordi I gaa
 i Kirke, fordi I opfylde de ydre Religionspligter. Nej,
 for saa godt Kjøb er man ikke Kristen. Naar I ikke
 have Mod til at paalægge Eder de Ofre, Pligten kræ-
 ver, naar I ikke bekæmpe Eders Lidenskaber, naar I
 ikke ydmyge Eders Hovmod, naar I ikke kue Kjødets
 Lyster, naar I ikke vise Eders Næste Kjærlighed og
 Overbærenhed og Velvillie, kort sagt, naar I ikke al-
 vorlig bestræbe Eder for at gjengive Jesus Kristus i
 Eder og blive ham lig, saa kunne I nok saa meget
 følge de ydre Religionsskikke, I ere dog ikke Kristne,
 Eders Liv er ikke et kristeligt Liv.

I Jesu Kristi Efterlignelse finde vi Middel imod
 de tre store Saar, Synden har tilføjet vor Sjæl, den
 tredobbelte onde Begjærlighed, som Johannes omtaler.
 Kjødets Lyst, Øjnenes Lyst og Livets Hoffærdighed.

Hoffærdigheden træffe I overalt, i de ringeste som
 i de vigtigste Ting. Den forblinder os, skjuler eller i
 alt Fald undskylder vore Fejl for os selv og forestiller
 os den som heldige Ejendommeligheder, der hæve os
 op over det Almindelige. Samtidig med at Hoffær-
 digheden skjuler vore Fejl for os selv, giver det os en
 overdreven Mening om vort eget Værd og bilder os
 ind, at vi besidde alskens udmærkede Egenskaber, saa
 at vi føle stærkt Selvbehag ved vor egen Fortræffelig-
 hed og synes, vi staa over Andre: Jeg er ikke som
 de Andre. Det er Hoffærdigheden, der er den skjulte
 Aarsag til saa manges Vantro. De synes, at de komme
 til at rage bedre frem over Mængden, naar de ikke
 tro, at de vise stor Aandsoverlegenhed, naar de vrage
 religiøs Tro.

De antage det for en Ydmygelse for Forstanden
 at antage Sandheder, den ikke selv har fundet. Tros-
 sætningerne ere et Aag, Gud paabyrder Fornuften, og
 Fornuften vil i sit Hovmod ikke underkaste sig dette

Aag, ikke vide af nogen Herre at sige, ikke lade sig belære, ej engang af Gud. Det er ogsaa Hoffærdigheden, der holder mange Sjæle tilbage i Vildfarelsen. De ere, uden maaske at ville tilstaa det for sig selv, overbeviste om, at den katholske Kirke er den sande Kirke, som Jesus Kristus har bygget paa Petrus; men Hoffærdigheden afholder dem fra at give sig, fra at følge Samvittighedens Røst, fra at følge Guds Tilskyndelse i deres Indre, fordi det vilde være ensbetydende med at indrømme, at de havde taget fejl, fordi de da ikke kunde vedkjende sig deres tidligere Forhold og maatte udsætte sig for nedsættende Dom fra Verdens og Familiens Side. Deres Hovmod er stærkere end Sandhedens Røst, stærkere end deres Samvittigheds Røst, stærkere end Guds Røst, og drevne af dette Hovmod forblive saadanne Sjæle i deres Vildfarelser; ja ligesom for at hævne sig paa deres egen Fejghed og paa deres egen Samvittigheds Bebrejdelser vise de undertiden endnu større Had og Forbitrelse mod Sandheden end Andre. Det er endelig Hoffærdigheden, der bevæbner de forskjellige Samfundsklasser mod hverandre. De højere Klasser vise en knusende Foragt mod de lavere og ydmyge dem ved stolt Tone og udfordrende Luxus. De lavere Klasser ere paa den anden Side altfor hovmodige til at finde sig i deres Stilling, de oprøres over Ulighederne i Samfundet og hade alt, hvad der staar over dem.

Samtidig med Hoffærdigheden er det Nydelsessygen, der gaar igjen overalt. At undgaa Selvprøvelse, at være fri for alvorlige Tanker, at more sig, at ile fra Fornøjelse til Fornøjelse, fra Adspredelse til Adspredelse, ikke at negte sine Sandser noget og at tilstaa dem selv de utilladeligste Tilfredsstillelser, at nyde alt, hvad Livet byder, det anses for Lykkens Ideal. Denne Hang til at nyde for enhver Pris, denne utæmmede Lyst til alskens Fornøjelser fordunkler Karakteren, ned-

værdiger Sjælen, udtørre Kilden til Selvopofrelse og udvikler en forfærdelig Selviskhed, der henfører alt til sig selv, gør sig selv til Midtpunkt for det hele, ofre Alt og Alle for sin egen Tilfredsstillelse, for sin egen Interesse. Og da der fordres Penge til at skaffe sig Fornøjelser for, bliver det til en rasende Jagt efter Rigdomme. Penge! Penge maa skaffes for enhver Pris, ved ethvert Middel. Guldkalven bliver Verdens Gud; til den ofres alt, Samvittighed, Pligt, Ære. Undertiden gaar det endog saa vidt, at man drives til at ofre sit Liv til denne umættelige Gud ved det saa skjændselsfulde Offer: Selvmord.

Det er det Onde, der i vore Dage tærer paa Enkelte og paa Samfundene. Ganske vist er Hoffærdighed, Selviskhed, Jagen efter sandselige Glæder og Pengebegjærlighed Onder, der ere fælles for alle Tidsaldre; men de overskride alle Grænser, naar Religionen mister sit Herredømme over Sjælene, naar Tvivlsyge og Vantro bemægtige sig dem, naar de tabe det guddommelige Ideal af Syne; da bliver Mennesket atter til Hedning, og Samfundet vender lidt efter lidt tilbage til Hedenskabets Udskejelser. Midlet mod et saa stort Onde findes i Jesus Kristus, vort Mønster, vort Ideal. Naar vi fjerne os fra ham, naar vi ikke mere se paa ham for at efterligne ham, for at rette os efter ham i hvad vi tænke, føle, mene og gjøre, saa gaar det tilbage med os, saa glide vi ned mod hedenske Tilstande. Naar derimod Jesus Kristus behersker vor Forstand og vor Villie, saa gaar det fremad med os, saa renses vi og hæve vort moralske Standpunkt. Tænk, hvad Samfundet vilde være, naar Fyrster, Øvrigheds personer, Forfattere, Militære, Handlende, Bestillingsmænd, Arbejdere, kort sagt alle Slags Borgere rettede sig efter Evangeliets Grundsætninger og Jesu Kristi Exempler! Det vilde være et Mønstersamfund, et jordisk Paradis.

Det er altsaa hos Jesus Kristus, vi maa søge Hel-

bredelse for vore Onder. Nutidens Samfund lide af Hoffærdighed og ville ikke finde Helbredelse, naar de ikke vende tilbage til ham, som har sagt: »Lærer af mig; thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjærtet«, til ham, som har sagt: »Jeg har givet Eder et Exempel, for at I skulle gjøre som jeg.« Under Hoffærdighedens Herredømme sætter Mennesket sig op imod Gud, anerkjender ikke Gud som sin Herre, men fornægter ham, sætter sig selv i hans Sted og siger: Det er mig, der er Gud; der gives ikke anden Gud end Mennesket. Eller ogsaa anerkjender det nok Gud, men vil ikke underkaste ham sin Forstand. Men medens Mennesket saaledes sætter sig op mod Gud, nedlader Gud sig i Jesu Kristi Person til Mennesket, gjør sig til Ligemand med Mennesket for at lære Mennesket Ydmyghed. Hoffærdigheden gjør Mennesket uvilligt til at indtage en lavere Stilling i Samfundet og indgyder En Had mod Alt, hvad der staar over En; men han, som ikke er afhængig af Nogen og staar over Alle, han, Herrerens Herre, stiger ned fra sin Herligheds Højde, fra sit Guddomssæde, bliver en simpel Arbejder, antager en Tjeners Skikkelse, for at lære os at være tilfredse med den Plads, Forsynet har anvist os i Samfundet. Hoffærdigheden gjør Menneskets Aand oprørsk mod enhver menneskelig Myndighed; men han, som rager op over Alle, han, som hersker over Jord og Himle og ikke er Nogen Lydighed skyldig; han kommer ned blandt os og bliver lydig for at lære os at være lydige; han adlyder sin Fader, adlyder sit Lands Love, adlyder sine Skabninger, adlyder selv sine Bødler; han er lydig indtil Døden: Vore Hjærter ere stivnede af Selviskhed; vi kunne ikke bringe det til at afse fra os selv for at elske Andre og hengive os for Andre; men Jesus lærer os at elske Andre og bringe Andre Ofre. Hvem har vel elsket sine Brødre, som han har elsket dem, uden Forskjel. Han elskede Store og Smaa, Rige og

Fattige, og navnlig de Smaa, de Fattige, de Forladte. Hele Menneskeslægten har han omfattet med sin Kjærlighed. Hele Menneskeslægten har han elsket til det sidste. Han har elsket den, skjønt den gjengjældte denne Kjærlighed med Utaknemlighed; han har elsket den, skjønt den gav ham Døden; han har gjort sig til denne sin store Kjærligheds Offer. Og som om det ikke var nok at ofre sig selv har han i utallige Sjæle opelsket en usigelig Kjærlighed til og Hengivenhed for Menneskeslægten. Vi kunne ikke andet end rødme over vor Selvskhed, naar vi betragte disse den katolske Kirkes Tusinder af Mænd og Kvinder, der efter Jesu Exempel elske Menneskeslægten, tage sig af dens mange Elendigheder, hengive sig for den og, om fornødent ogsaa dø for den.

Sandselige Nydelser gjøre os til Vanslægtninge betage Ungdommens Blomst dens Duft, mispryde kun altfor ofte Alderdommens graa Haar, udtørre Familiernes Livskilde; de tage alle vore Livskræfter og gjøre dem til usle Slaver af det legemlige, og de udvikle i os denne umættelige Pengebegjærlighed, denne Tørst efter Guld, der fornedrer Sjælene og driver dem til alskens lave Handlinger. Hvem kan da rense disse tilsmudsede Hjærter? Hvem kan gyde renere Blod i Aarerne paa dette fordærvede Samfund? Det kan Jesus Kristus, han, som havde kunnet lade sig føde i Højhed og Velstand, men valgte at fødes fattigere end det usleste Menneskebarn, han, som har forsmaaet Rigdom og gjort Fattigdom til sin Lod, han, som har arbejdet for Føden, som ikke havde en Sten at læne sit Hoved til, som mere end én Gang har spist Almissens Brød, han, Jesus Kristus, som levede og døde i Fattigdom. Det er ogsaa kun ham, der kan dulme Sandselighedens Glød i vore Hjærter. Han som kunde vælge imellem Nydelse og Lidelse, valgte Lidelse og Offer; han blev Smertens Mand og tilraaber fra sit Kors de

forbivandrende Slægter: Retter Eders Blik hid og ser, om der gives en Smerte, der kan lignedes med min. Det er ham, der skal helbrede os for det Onde, Sandselighed, Gridskhed og Nydelsessyge have paadraget os. Hans saa ophøjede, saa alvorlige, saa hellige, saa smerterige Liv skal faa os til at rødme over vort let-sindige og unyttige Liv, der helt gaar op i Sandselighed og Fornøjelser. Han skal lære disse nydelsessyge og sandselige Hjærter Bodens, Sonens og Offerets alvorlige Sprog. Og naar I frygte, at denne Lære og disse Exempler ikke skulle finde Gjenklang, men kun møde Foragt eller Ligegyldighed i et Samfund, der som vort er forfaldet til Nydelse, saa er denne Frygt ugrundet. Thi midt i den almindelige Fordærvelse er der en stor Mængde Sjæle, der holde sig oppe og følge den korsfæstede Gud. I ville kun finde dem i den katolske Kirke; men der findes ogsaa mange. Ja, der gives Sjæle, som hver Dag tage Kristi Kors, kysse hans Fødder og sige til ham: Herre, jeg fordrer ingen Glæde i denne Verden, uden den Glæde at lide, som Du har lidt, af Kjærlighed til Dig. Medens Andre paa deres Legemer bære skjændselsfulde Mærker af Lasten, gives der Sjæle, som tragte efter at bære Bodens Mærker paa deres af Renhed forklarede Legemer. Medens Andre sætte deres Blod til ved Sandselighedens tærende Glæder, gives der Sjæle, som længes efter at udgyde deres Blod som frivilligt Offer for Gud og Næsten, og det er Velsignelsen af dette Blod, der ved det guddommelige Blod bevarer Samfundene for Forfald. Ja, der gives mangfoldige saadanne Sjæle ogsaa nu til Dags; vore Klostre ere fulde af dem, og selv i vore verdslige Omgivelser findes der mange, om hvilke vi ingen Anelse have.

Jesus Kristus har skabt en ny Menneskeslægt. Han har omskabt Oldtidens Samfund. Efter at han har vist sig i Verden, er Slægtled efter Slægtled draget

forbi ham og har betragtet ham; de have fattet Kjærlighed til denne Gud, der havde elsket dem saa meget, de have søgt at efterligne ham, at blive ham lig; thi Kjærlighed medfører Trang til at blive den Elskede lig og gennem denne Jesu Kristi Efterfølgelse er Verden bleven fornyet. Hvad Jesus Kristus har gjort for det hedenske og barbariske Samfund, maa han ogsaa gjøre for vore hensygnende Samfund; han maa ogsaa for disse være Kilde til Fornylse og moralsk Storhed; men det bliver han kun, naar vi Kristne, ligesom de første Kristne gjorde os Umage for at følge de Exempler, Jesus Kristus har givet os, naar vi gennemtrænges af hans Aand, naar vi rette vort Liv efter hans, naar vi hver Dag arbejde hen til at gjengive dette vort guddommelige Forbilledes Træk i os selv.

Lader os da modigen gaa til Værket. Ser, hvorledes Kunstneren bærer sig ad, naar han vil frembringe et Kunstværk, der skal være ham værdigt. Lærredet bliver levende under hans Pensel; Hammeren og Mejslen faar Marmoret til at leve og aande; Fingrene faa Instrumentet til at give Engleakkorder fra sig, Harmonier, som Himlen kunde falde i Misundelse over. Men først maa Kunstneren dog samle sig, indeslutte sig i sig selv for at betragte denne Model, der foresvæver hans Aand, det Ideal, der har vist sig for ham og begejstret ham til at søge at faa det gjengivet i Virkelighed. Saaledes maa ogsaa vi, mine Kristne, der skulle gjengive Idealet Jesus Kristus i os selv, ofte og længe dvæle ved Betragtningen af dette Ideal. Ved regelmæssig og opmærksom Læsning i Evangeliet, ved at tænke efter og overveje Livets Ord og Frelserens Exempler maa vi holde vort sjælelige Blik rettet paa ham og derigjennem søge at gjengive den guddommelige Model i os selv.

Vel ved jeg, at det er et vanskeligt og besværligt Arbejde denne Gjengivelse af de guddommelige Dyder i os selv; thi det medfører Vold mod sine egne Til-

bøjeligheder, Kamp mod sine Lidenskaber, stadig Strid mod sig selv; vi maa dø bort fra vort ufuldkomne og daarlige Liv for at komme til et højere Liv. Det er uden Tvivl vanskeligt og besværligt. Men vi ere ikke ene om Arbejdet; Gud selv kommer os til Hjælp og arbejder med os. Vi Katholiker finde i den sande Kirke talrige Naademidler, navnlig Sakramenterne, og af disse især Bodens og Alterets Sakramenter, der yde os mægtig Hjælp til Forbedring og Dyd. Hvad Eder angaar, som ikke ere Katholiker, ikke have den Lykke at tilhøre den sande Kirke, saa mangle I ganske vist ikke Naaden; men i modtage den ikke i saa rigeligt Maal, eftersom I i Eders Religion ikke eje alle de Naademidler, alle de overnaturlige Hjælpekilder, som Kristus kun har nedlagt i sin Kirke. Det er derfor endnu vanskeligere for Eder end for os Katholiker at naa denne Kristi Efterfølgelse, I ere mindre stærke mod Eders fordærvede Natur, I ere mindre bevæbnede til Striden, og følgelig ville I ikke naa saa vidt i Kristi Efterlignelse, og navnlig ville I ikke naa hin fuldkomnere Lighed, der danner Hellighed. Bruger imidlertid, indtil Gud oplyser Eder og fører Eder til sin Kirke, den Naade, der tilstaas Eder, til at gjengive Jesus Kristus i Eder selv, saa meget I formaa. Hvad Eder angaar, mine katholske Brødre, saa glemmer ikke, at den privilegerede Stilling, I indtage, den rigeligere Naade, I faa, giver Eder en større Forpligtelse til at efterligne Jesus Kristus; husker, at der skal fordres meget af den, hvem Meget er givet.

Lader os da Alle arbejde hen til dette Maal og nærme os det mere og mere ved stadig større Dyd. Lader os hver Dag mere og mere smelte sammen med Jesus Kristus, saa at vi kunne sige med Paulus: »Det er ikke mig, som lever; det er Jesus Kristus, som lever i mig.«

Pavefesten i Koncertpalæet.

—o—

(Sluttet.)

Den højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes v. Euch*, som havde aabnet Mødet, henvendte sig endnu en Gang med et Par afsluttende Ord til de forsamlede Mænd. Hans biskoppelige Højærværdighed ytrede omtrent følgende:

Mine Herrer! Civilisationens Historie er Kristendommens Historie, Kristendommens Historie er Kirkens Historie, Kirkens Historie er Pavedømmets Historie: Intet Under derfor, at denne Pavefest har vakt en saadan Jubel og Glæde i vor Midte. I *Leo XIII.* se og ære vi den værdige Personifikation af Pavedømmets guddommelige Institution. Denne Institution har staaet ved Kristendommens Vugge, den er bleven den kraftigste Støtte for Kristendommens Udbredelse; den har været den styrende Haand ved Kirkens Udvikling; under dens vedvarende stærke og vise Omsorg har Civilisationen udsendt sine oplysende og opvarmende Straaler over hele Jordkloden. Alt hvad den gamle Tid ejede af Civilisation, d. v. s. al dens *Intelligents* og *Dannelse*, dens *Sanvittighedsfuldhed* og *sande Humanitet*, fremstod som en Frugt af Pavedømmets Sol. Og, mine Herrer, hvad vilde vi eje, om vor Civilisation ikke hvilede paa det Fundament, som Fortiden har lagt. Udsletter Pavernes Virksomhed i de henrundne Aarhundreder, vilde I da finde andet end tomme Rum, hvorfra Trøstesløshedens og Mørkets Spøgelse vilde stirre Eder i Møde? Tager Pavedømmet bort, og jeg spørger Eder: Hvem vilde have stiftet Universiteterne, disse Arnesteder for sand Videnskab og Kultur, hvem vilde have frelst Sanvittighedens Frihed fra det verdslige Despotis Overtag; hvem vilde have bevaret den kristelige Familieidé, hvem vilde have hædret den

kristelige Kvindes Stilling baade som Jomfru og som Moder; hvem vilde have holdt en beskyttende Haand over den underkuede Del af Menneskeslægten; hvem vilde have været den Fattiges Værn og Trøst? Jeg finder ingen Institution uden Pavedømmets, der har optaget og løst disse kæmpemæssige Opgaver i Aarhundredernes Løb. Alle øvrige Institutioner have været undergivne Dødelighedens og Forkrænkelighedens Lod; en efter anden ere de blevne ubrugelige eller opslidte. Pavedømmets Institution er derimod den Dag i Dag den samme som for henved 2 Aartusinder siden; den er den samme, fordi den er udødelig; den er udødelig, fordi den hviler paa Kristi Ord: Du er Klippen og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke faa Magt over den.

Jeg véd, at Adskillige ere tilstede ved denne vor Fest som Hospitanter og Venner, og at de som hørende til andre Religionssamfund ikke dele denne vor Opfattelse om Pavedømmets guddommelige Oprindelse. Men uden Tvivl have de alle mere end én Gang lagt Mærke til den enestaaende Kjendsgjerning, at Pavedømmet ikke blot er den ældste og mægtigste Institution igjennem Tiderne, men at det tillige ogsaa er den eneste Institution, der ikke blev søndergnavet af Tidens Tand. Medens alt Menneskeværk fra det filosoferende og tankerige Grækenlands og det statskloge og forretningsdygtige Roms Dage indtil nu er blevet begravet under de vekslede Tidsperioders Ruiner, har Pavedømmets Institution staaet og staaer endnu urørt, med en Kundskab om Tidsforholdene, med en aandelig Magtfylde og Indflydelse som aldrig tilforn. Den store Fange i Vatikanet er en Gjenstand for Nationernes og Fyrsternes Hyldest; det er et Særsyn saa fenomenalt og enestaaende, at det er værd at opleves, — at det fortjener at fremkalde alvorlige Reflektioner selv fra deres Side, som endnu ikke have kunnet stille sig paa

det troende katholske Stade, der ene giver Nøglen til og Forstaaelsen af dette vidunderlige Fænomen.

Hvad *Leo XIII.* har virket og skabt som Pave, det vil det blive Efterverdenen forbeholdt fuldtud at bedømme. Men ogsaa vi Nutidsmennesker have i rigeligt Maal erfaret, at *Leo XIII.* som »lumen in coelo« har sendt mange Lysstraaler ind i Nutidens Problemer og Gaader, Lysstraaler, som ikke ville slukkes med det Aarhundrede, som nu lakker ad Enden. Hans Rundskrivelser angaaende Tidens store Spørgsmaal, hans kraftige Indgriben til Gunst for Kirkens Ret i de forskjelligste Lande, hans Mæglerrolle for Verdensfreden, hans Fortjenester ved Afslutningen af den ødelæggende Kulturkamp, hans brændende Iver for Slaveiets Afskaffelse, hans Bestræbelser for, at store hedske Lande ere blevne dragne ind i den kristelige Kulturstrømning og Civilisation, — disse og mange andre Grene af hans utrættelige Virksomhed, ville være Monumenter *aere perennius*, som *Leo* har sat sig for evige Tider.

Alt dette have vi i Aften betragtet som fra et Fugle-Perspektiv; som katholske Kristne have vi glædet os ved dette Syn og i vort Indre fornyet det Løfte, trygt at stole paa Styrmanden, der leder vort Skridt igjennem Tidens Storme. Men Alle, selv om de endnu ikke ville betro sig til dette Skib, de ville med Ærefrygt og Beundring betragte denne Olding, der er den karakterfaste, besindige, ubøjelige og sejrriege Bærer af den største og mest storslaaede Idee i dette Menneskeliv.

Jeg udtaler en hjærtelig Tak til alle dem, der have villet bære denne smukke Fest med deres Nærværelse; særlig henvender jeg denne Tak til den utrættelige Fest-Komité og til alle Foredragsholderne, som have bidraget saa meget til at give denne vor Fest dens Indhold og rette Betydning. Jeg føler Glæde og Trøst

ved Alt, hvad jeg har hørt og set i Aften; jeg vil bevare det som et af mine kjæreste Minder. Med Glæde giver jeg da alle nærværende Katholiker, som det er Skik og Brug ved saadanne kirkelige Møder, den biskoppelige Velsignelse. —

Efter at den højærværdigste Biskop havde meddelt Velsignelsen, som de Tilstedeværende modtog staaende, sang St. Ansgars Kirkekor under Hr. *Michaelsens* Ledelse en smuk flerstemmig Hymne. Mødets Dirigent, Hr. Observator, Dr. *C. F. Pechüle*, rettede dernæst et Par afsluttende Ord til Forsamlingen, idet han udbragte et Leve for vor h. Kirkes Overhoved, Hs. Hellighed Pave *Leo XIII.*, og for vort Lands Overhoved, Hs. Majestæt Kong *Kristian IX.*, hvilket besvaredes af de Tilstedeværende med jublende Begejstring.

Endnu en Tidlang opholdt en Del af de forsamlede Mænd sig i de forskjellige Lokaler til gjensidig Underholdning, hvor der herskede den gladeste Stemning over, at det første store Fællesmøde af Hovedstadens katholske Mænd var lykkedes paa en saa smuk og værdig Maade.

Rejsebrev.

Padua i Marts 1893.

—o—

De sidste klare, straalende Festblus rundt om paa den stolte Bjærgkjæde, som omgiver den lille Bjærgby *Meran* i Tyrol, vare slukkede; de sidste drønende Glædeskud oppe fra *Merans* Krudttaarn vare hendøede i en fjærn Rullen — omsider kunde den elegante KurVerden i *Merans* mangfoldige Hoteller og Villaer finde Hvile. »Hvad er der egentlig paa Færde i Dag?» spurgte en protestantisk Dame. — »Vor h. Fader holder Bispejubilæum,« lød det simple Svar. Men straalende og dundrende lød Svaret fra mange Tusinde fromme Tyrolere, da de om Aftenen paa Festdagen

tændte Glædesbus paa deres Bjærg, mødens Minutskud blinkede og drøned og rullede ind mellem Bjærgene og højt fortalte, at i Dag fejredes et gyldent Bispejubilæum, som opfyldte alle katholske Hjærter med Glæde og Tak. Det var som om Himlen med sin lysende Stjernehær var steget ned paa Jorden, thi alle Vegne paa Bjærgene, selv paa de snebedækkede Spidser, blinkede og straaede Lys og Blus, og næsten paa hvert Bjærg var med Flammeskriit tegnet et gyldent Leo, en Tiara eller andre pavelige Insignier. Det var en uforglemmelig Aften efter en festlig Dag, og de fromme Tyrolere have atter ved denne Lejlighed lagt for Dagen, at de ere besjælede af en sjælden Trosiver og Kjærlighed til vor h. Kirke og dens Overhoved paa Jorden.

Men da Bjærgene næste Morgen atter laa for vort Blik i deres graa Hverdagsdragt, saa tunge og ubevægelige, som om de aldrig mere vilde tænke paa at glimre og finkle, som Aftenen forud, vaagnede Længslen efter at bryde ud gennem deres tætte Masser, — ud i Livet, som det rører sig i andre Egne. Lysene tra de 51 Sølvlamper, som omgive *den h. Antonius Sanktuarium i Padua*, havde allerede længe i Aanden blinket os i Møde, og nu, da der var Lejlighed for os til at besøge denne navnkundige, gamle Helligdom, benyttede vi den med Glæde. Ingen Helgen er vel, næst efter den h. Josef, saa kjendt og elsket som »den h. Antonius,« thi ingen var i Livet mere rig paa Kjærlighed til Næsten, end han, og næppe Nogen har efter sin Død udvirket flere Bønhørelser for de Sjæle, som anraabe ham om hans Forbøn, end han. Derfor bliver den skønne Basilika i Padua, som er bygget til hans Ære, og hvor hans jordiske Levninger hvile, endnu besøgt af talrige Skarer af Pilgrimme, som i dyb Andagt forrette deres Bønner foran »Naadekapellet,« og de siden hans Død henrundne 6 Aarhundreder have ikke forringet Antallet af Pilgrimme, som her søge Trøst og Hjælp hos den folkekjære Helgen.

Kun i store Træk ville vi forsøge at tegne Omridsene af hans Liv, som maa antages at være mere eller mindre kjendt af Alle, ligesom et Billede af ham vil findes i saa godt som alle katholske Hjem.

Det ser næsten ud, som om Gud allerede ved for-

skjellige ydre Omstændigheder havde bestemt ham til at blive en saa universel Helgen; thi medens Italien, og særligt Padua, med Rette tilegne sig ham som italiensk Helgen, er han født i Portugal, og af Forældre, som stamme fra Flandern. Hans Fader var Greve af Bouillon og nær beslægtet med den berømte Korsfarer-Helt Godfred af Bouillon. Den unge *Fernandez* — dette var hans Daabsnavn — kunde dog ikke nøje sig med jordisk Højhed og Glans; hans Hu stod kun til at samle sig Skatte for Himlen og til at leve afsondret fra Verden. Med sine fromme Forældres Billigelse indtraadte han derfor allerede som 17aarig Yngling i et Augustinerkloster i Portugal og 8 Aar senere i et Franciskanerkloster, da han mente at kunne tjene Gud bedre under strengere Former for Ordenslivet, end de, han forefandt hos Augustinerne. Bekjendte ere en af hans Medbrødres Ord til ham, da han forlod Klosteret: »Gaa, Fernandez, Du vil sikkert blive en Helgen.« — »Hvis Du hører det, da pris Gud,« svarede den fromme Munk, og næppe 12 Aar senere var han kanoniseret.

Som Franciskaner fik han Navnet *Antonius*, og allerede et Aar efter sin Indtrædelse i Ordenen opnaaede han at faa sit brændende Ønske opfyldt, nemlig at blive sendt som Missionær til Afrika, hvor han haabede at lide Martyrdøden. Men Gud havde bestemt ham for noget andet, og han blev derfor allerede 4 Maaneder senere kaldt hjem, da det nemlig hurtigt viste sig, at Afrikas Klima var usundt for ham. Paa Vejen hjem til sit Kloster i Coimbra i Portugal blev hans Skib af en heftig Storm slynget ind paa Siciliens Kyst, og nu blev det bestemt, at han skulde begive sig til Assisi i Mellemitalien, hvor den h. Franciskus netop havde sammenkaldt et Generalkapitel for hele Ordenen. Saaledes kom han til Italien, og nu saa han, hvad Gud vilde lære ham. Dette var i Aaret 1221, og Antonius var da 26 Aar gammel. Men nedbrudt som hans Legeme var blevet af den svære Sygdom i Afrika, og ydmyg og tilbageholdende som han var, lagde Ingen her Mærke til ham, og kun i Mangel af en bedre sendte man ham til et afsides liggende Kloster, Monte Paolo, hvor han skulde frembære det h. Messeoffer og iøvrigt forrette de ringeste Arbejder.

Han henlevede her 9 Maaneder i den inderligste For-
 ening med Gud og blev af Guds Aand selv indviet
 og forberedt til at blive et skinnende Lys for Menne-
 skene. Hans vidunderlige Begavelse var aldeles ukjendt
 af Alle, selv af hans Foresatte, som antog ham for
 at være ligesaa enfoldig som svagelig. Som ved et
 Tilfælde blev han det følgende Aar sendt til Forli,
 hvor der holdtes et Provincial-Kapitel, og hvor en stor
 Mængde Ordenspræster vare til Stede. Superioren øn-
 skede, at der efter Forhandlingerne skulde holdes en
 Prædiken, men Alle undslog sig for at holde en ufor-
 beredt Prædiken. Da befalede Superioren Antonius at
 prædike; han mente nemlig, at da han var saa enfol-
 dig og ulærd og aldrig før havde prædikeret, kunde hans
 Ære ingen Skade lide af et daarligt Udfald af Prædi-
 ken. Besjælet af Lydighedens Aand adlød Antonius
 — og nu var Guds Time kommen!

Tiltrods for den Umage, han gjorde sig, for at sy-
 nes ulærd, lyste dog en saadan Visdom og Lærdom
 ud af hvert Ord, og hans Prædiken var dertil saa fuld-
 endt i Formen og saa himmelsk mild og henrivende,
 at Alle bleve opfyldte af den højeste Beundring.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Lørdags, d. 25. Marts (Marias Bebu-
 delse) indviede den højærværdigste Biskop *Rosenkrans-*
kirkens Klokke paa Frederiksberg. Det var første
 Gang siden 300 Aars Afbrydelse, at en katholsk Biskop
 indviede en Kirkeklokke her i Hovedstaden. Den store,
 smukke Klokke, der var ophængt i et Stillads, pyntet
 med Grønt, foran Alteret, modtog Navnet »*St. Maria*
de Rosario (Maria af Rosenkransen). Efter at den høj-
 ærværdigste Biskop, assisteret af flere af Hovedstadens
 Gejstlige, havde foretaget de forskjellige Ceremonier,
 som ledsage en »Klokkedaab«, traadte Hs. biskoppelige
 Højærværdighed frem foran Altret og holdt Festprædi-
 ken, hvori bl. a. fremhævedes og udvikledes paa en
 overordentlig tydelig og letfattelig Maade den symbol-
 ske Lighed mellem en Klokkes Daab og Menneskets

Daab. Den smukke Højtidelighed havde samlet saamange Andægtige indenfor Kirkens Mure, som disse kunde rumme: Hds. kgl. Højhed *Prinsesse Marie* blev desværre i sidste Øjeblik hindret i at overvære Indvielsen paa Grund af sine Børns Sygdom. Blandt de Tilstedeværende bemærkedes den østerrigske Gesandt Baron *v. Trautenberg*, flere fremmede Diplomater og St. Ansgarskirkens og Rosenkranskirkens verdslige Forstandere.

— Under Pontifikalmessen paa den h. Skærtorsdag indviiede den højærværdigste Biskop *de hh. Olier*, som ere tilberedte af Olivenolie og benyttes ved Sakramenternes højtidelige Forvaltning og ved forskellige kirkelige Sagers Indvielse. Olierne, nemlig »den sidste Salvelses Olie«, »den h. Krysam« (en Blanding af Olivenolie og Balsam, som bruges ved Konfirmationen og Præstevielsen) og »Chatekumenernes Olie« (som benyttes ved Daaben) indvies af Biskoppen i Overværelse af 12 Præster, 7 Diakoner og 7 Subdiakoner; den sidste Salvelses Olie før *Pater noster* i Messen og de to andre Olier efter Kommunionen, paa samme Maade som Pave Gregor den store indviiede dem allerede i det sjette Aarhundrede. Foran Højaltret udenfor Kommunionbænken stod et Bord med et tilhyllet Krucifix og sex Lys, og ved dette Bord foretog Biskoppen Indvielserne nøje efter Kirkens Ritus og assisteret af de Gejstlige. Efter Messen bragtes det allerhelligste Sakramente som sædvanlig i Procession hen til et Sidealter, den saak. »Herrens Grav«, hvor den konsekreerede Hostie, som benyttes ved Langfredagsgudstjenesten, opbevares i et særligt Tabernakel. Den højtidelige Handling havde historisk Betydning, for saa vidt som det var første Gang siden den saak. Reformations Indførelse, at en katolsk Biskop foretog de hh. Oliers Indvielse her i vort Fædreland. Det samme kan siges om den højtidelige *Fodtvætning*, som Biskoppen foretog om Eftermiddagen paa 13 ærværdige gamle Mænd i vor Menighed, og som i Danmarks katolske Tid blev foretaget hver Skærtorsdag af Landets samtlige Biskopper.

Fodtvætningen er en liturgisk Handling, som stammer fra Kristendommens ældste Tider og fejres til Minde om, at Frelseren selv toede de 12 Apostles Fødder Aftenen før sin Lidelse (Joh. 13, 5—14.) og befalede

sine Apostle at efterfølge det Exempel, han havde givet dem. Justinus Martyrs, Tertullians o. A. Skrifter vidne om, at den blev foretaget allerede paa Apostlenes Tid, og Augustinus († 430) omtaler den blandt Skærtorsdagens hellige Handlinger. Efter at Diakonen havde sunget Evangeliet (Joh. 13.), afførte den højærværdigste Biskop sig den violette Korkaabe, bandt et Linklæde om sig og med Mitraen paa Hovedet begyndte han at tø den højre Fod paa enhver af de gamle Mænd, som sadde i en Række foran Kommunionbænken. Assisteret af Diakon og Subdiakon, aftørrede Biskoppen derefter Foden og kyssede den. Efter Fodtvætningen bad Biskoppen »Fader vor«, nogle Responsorier og en latinsk Bøn. I Procession forlod derefter Biskoppen, Præsterne og de gamle Mænd Kirken og de begave sig op i Præsteboligens Forsamlingssal, hvor Biskoppen tillige med de ministrerende Gejstlige betjente de gamle Mænd, som der modtog en lille Forfriskning. — Ogsaa de katholske verdslige Fyrster, f. Ex. i Wien, Madrid, München, o. s. v. foretage denne Fodtvætning til Minde om vor Herres og Frelsers Ydmyghed, Kjærlighed og Naade.

Paa den h. Langfredag forrettede den højærværdigste Biskop ligeledes de kirkelige Cereemonier om Formiddagen, i Følge den Ritus, som »Cæremoniale Episcoporum« foreskriver. *Paaskelørdagens* Gudstjeneste forrettedes derimod af Kirkens Sognepræst, højærv. Hr. Pastor Braun. Et glædeligt Tegn paa det religiøse Liv, som rører sig i vor Menighed, var den talrige Deltagelse i de gudstjenstlige Handlinger, som Menighedens Medlemmer viste i den stille Uge.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, derefter Procession, Levitmesse og Prædiken. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 3½ fransk Prædiken. Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Mandag den 3. April. 2. Paaskedag. (Gudstjenesten som paa alm. Søndage). — 4. Ti, 5. O. (Kl. 8¼ h. Messe for Ansgariusforeningen); 6. To., 7. F. (Kl. 8¼ h. Brøderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8. Aften: Brøderskabsandagt og Prædiken); 8. L. Oktavdage.

Søndag den 9. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille hh. Messer; Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken og „Te Deum.“

De Trøende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser** maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser inden anden Paaskedag inkl.

Mødreforeningens Møde bortfalder i denne Maaned. Mødrene bedes opofre den h. Kommunion for Førstkommunikanterne og Konfirmanterne.

Rosenkransbroderskabets Møde og Procession bortfalder paa 1. Paaskedag.

Jesu Hjertes Kapel: Paaske-Søndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Levitmesse og Prædiken; Kl. 6 om Aftenen: Festandagt.

2den Paaskedag: Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften: Festandagt.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, 23. Martii 1893.

Secretarius Vic. ap.

Bekjendtgjørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom ifjor under begge Messerne Kl. 6 og 10 blive foranstaltet en offentlig Indsamling i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens stadigt stigende Udgifter.

Kirkeforstanderskabet.

Literatur. P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 15. Bispembedet. (36. S.) 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn).

Tiloversblevne **Billetter** til **Pavefesten** den 3. April i Koncertpalæet sælges 2den Paaskedag efter Kl. 12 udelukkende hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann, Kjøbmagergade 48.

Lærlingeforeningen holder foreløbig ikke Møde. Det næste Møde finder først Sted Søndag den 9. April (Hvide Søndag). — Lærlinge og Ynglinge, som have fyldt det 14. Aar, kunne indmeldes hos Br. Wejbert paa Frederiksberg.

Fjer vaskes, farves og kruses smukt. Vesterbrogade 32, 2. Sal.

I Villaejendommen paa Hjørnet af Sofievej og Ordrupsvej (Charlottenlund) er 2. Sal, bestaaende af 3 Værelser, Køkken og Lysthus, **tilleje** for 175 Kr. aarlig. Glimrende Udsigt haves over Jægersborg Allé, Bernstorff Slot o. s. v. Man behøve at henvende sig til Kjøbmand F. Ritschel, Stuen.

Julius May & Ko.

Klædehandel,

16. Kultorvet 16.

Nye Foraarsvarer til Herregarderobe og Dameoverstykker ere hjenkomne.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 15.

Søndagen den 9. April.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Kjærlighed til Gud. Rejsrebrev. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Bekjendtgjørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Kjærlighed til Gud.

—o—

Jeg vil idag tale en Sag for Eder, der i vore Tider er ret upaaagtet; den angaar Gud og Kjærligheden til ham.

Men er det noget at tale om til Nutidens Mennesker? Elske Gud! Det lyder jo som en Gjenganger-røst fra svundne Tider. Den Tale forstaas ikke mere: den kan nu kun vække Forbavselse parret med Medynk. Hvor utidssvarende, i vore Dage at tale om Kjærlighed til Gud! Nej, tal hellere om den Kjærlighed, der gjælder Ungdom og Skjønhed, om den Attraa, som Forlystelser, Penge og kjødelige Lyster kunne vække. Det er noget, der interesserer; men Kjærlighed til Gud, hvor kan De tro, at et saadant Emne kan vække Interesse!

Og i Virkeligheden, hvem giver sig nu til Dags af med Gud? Hvem interesserer sig for Gud? Hvem holder af ham? Hvem elsker ham? Nogle hade ham ligefrem og bekæmpe ham i Tale og Skrift. Talrige ere de, der slet ikke tænke paa ham: de mindes nok utydelig at have hørt Tale om ham som noget stort, men kjende ham for Resten ikke. Men hvor ere de, der elske Gud? Ak, de ere kun faa, og hvor mange gives der ikke selv blandt disse faa, der ofte gjøre sig skyldige i Svaghed og Fejghed, i Ubestan-
hed og Utroskab!

Men alt det skal ikke holde mig tilbage. Uden at lade mig afskrække af Guds positive Modstandere eller forknytte af al den Ligeegyldighed og Glemsel, han er Gjenstand for, skal jeg gjentage og med høj Røst forkynde Johannes's Ord: »Lader os elske ham, thi han har elsket os først« (1. Joh. IV, 19). Lader os elske Gud, fordi han vil elskes.

Gud er Kjærligheden selv, siger Apostelen Johan-
nes, og da han har skabt os i sit Billede, har han gi-
vet Mennesket en dyb, uimodstaaelig Trang til Kjær-
lighed, det vil sige fremfor alt: Trang til at hengive
sig, Trang til Æmhed og Hengivenhed mod Andre, og
dernæst ogsaa en ikke mindre levende og inderlig
Trang til at finde Gjenklang i den Elskedes Sjæl, Trang
til at gjenelskes, til at faa Kjærlighed for Kjærlighed.
Denne dybe Trang til Kjærlighed adler det menneske-
lige Hjærte og giver det Rorighed. Mennesket kan
misbruge denne ædle Følelse; thi hvad kan ikke mis-
bruges? men ikke desto mindre er den dog i sin Op-
rindelse en ophøjet og ren Følelse; thi den stammer
fra Gud og bor i hans Hjærte, førend den drager ind
i vort.

Ja, ogsaa vor Gud føler Trang til Hjærter, i hvilke
han kan udøse sin Kjærligheds Skatte, sine Goder,
sine Naadegaver, sig selv, og Trang til, at disse Hjær-

ter besvare hans Æmhed og gjengjælde Kjærlighed med Kjærlighed. I Tidernes Begyndelse havde Gud ved sit Skaberord draget hele Verden med al dens Pragt frem af Intet. Han lod Blikket glide hen over sit vidunderlige Værk og mønstrede det, ligesom Kunstneren mønstrer Kunstværket, der er Frugt af hans Hænders og Aands Arbejde. Og Gud var tilfreds med sit Værk; det var saare godt, saare smukt. En Skyggeside fandt Jehova dog ved det. Skjøn var Naturen i hin Skabelsens Morgenstund, jomfruelig skjøn. Skjønne vare disse Stjærner, der som Guldstøv laa spredte hen over Himlens Blaa. Skjönt var det vidtstrakte Hav med dets vældige larmende Bølger. Skjønne vare Bjærgene, naar de skjælv af Glæde over at se deres Skaber. Højtidelige vare de dybe Skove i deres alvorfulde Tavshed. Insektet i Græsset, Fuglen i Luften forenede deres Stemmer til liflig Velklang. Overalt var der Liv, Glæde, Frugtbarhed. Verden var glad ved at leve og priste sin Skaber. Gud lyttede til denne Skabningens Lovprisning, men forblev tankefuld. Noget manglede der i det skønne Værk. Vel forkyndte det Skabte i al sin Pragt Skaberens Herlighed. Vel var det betydningsfuldt og indtagende det Lovprisningens og Tilbedelsens Sprog, Verden talte til Gud. Men der var et Ord, som Gud vilde høre, og som Verden ikke kunde sige. Ja, der gives et Ord, der henrykker os og fylder os med langvarig Salighed, naar vi have hørt det, et Ord saa mægtigt, at naar man engang har sagt det til En, kan man ikke finde andre Ord; man kan ikke andet end stadig gjentage det samme Ord; det er det yderste, man kan sige til en Skabning; det er ogsaa det yderste, vi kunne sige til Gud; thi det indbefatter hele vor Sjæl: »Jeg elsker Dig«. Det er det Ord, Gud vilde høre, men som han ikke hørte. Forgjæves lyttede han til Harmonien i det Skabte, til Vandenes Brus, til Vindenes Piben; ingen

af Naturens vældige Lyde lod ham høre dette Ord, som hans Hjærte længtes saa meget efter. Der var Intet, der elskede Gud. Men Gud vilde elskes. Han tog sig sammen, samlede sin Almagt og sin Kjærlighed til en saa at sige sidste Anstrengelse og skabte Mennesket. Først da var han helt tilfreds; først da hvilede han. Ja, nu kunde han hvile; thi nu kunde han blive elsket; nu var der i det Skabte et Hjærte, der vilde slaa for ham, en Skabning, fra hvilken det berusende Ord vilde lyde ham i Møde: »Min Gud, jeg elsker Dig.«

Denne vort Hjærtes Kjærlighed er Gud saa dyrebar, han sætter saa stor Pris paa at eje den, at han har gjort den til Gjenstand for det første og største af alle Bud: »Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjærte og af din ganske Sjæl og af dit ganske Sind og af alle dine Kræfter« (Mark. XII., 30). Hvad ligger der i dette Bud? Er det blot Guds Mening at gjøre Brug af sin Ret, naar han forlanger at elskes af os? Nej, jeg ser i dette Bud andet og mere end den blotte Udøvelse af en ubestridelig Rettighed; jeg ser deri en overordentlig fin Opmærksomhed, Gud viser Mennesket. Er det hændet Eder at begaa et af disse Fejltrin, som faar os til at rødme over os selv og nedværdiger os i vore egne Øjne? I skammede Eder i saa Tilfælde og følte Eder vanærede lige overfor Eders egen Samvittighed. Og hvad følte I lige over for Eders Kjære, der havde bevaret deres Renhed og Rettskaffenhed? I kunde, saa at sige ikke mere elske dem; I følte Eder uværdige baade til at elske dem og til at gjenelskes af dem; I syntes, det vilde være en Helligbrøde nu mere at bringe Eders besudlede Hjærte i Berøring med deres. Findes der vel nogen Mand, som efter at have forsyndet sig mod sin Hustru ikke gribes af denne Følelse af Uværdighed lige over for hendes Renhed og Dyd? Gives der ikke Mødre, der føle sig uvær-

dige til deres Børns Kjærlighed og have en Fornemelse af, at disses uberørte og rene Sjæle paa en eller anden Maade kunne plettes ved deres ak ikke ubesmittede Kjærlighed? Kunde Gud saaledes ikke paa samme Maade frygte, at Følelsen af vor egen Uværdighed skulde afholde vort Hjærte fra at hæve sig til ham og elske ham? Kunde Mennesket ikke sige: Hvorledes skulde jeg, den Ringe, vove at elske Gud, den Høje, jeg, som kun er Støv og Usselhed, jeg, som saa ofte har gjort Modstand mod hans Naades Kaldelse, og som maaske endnu i denne Stund afviser det Sandhedens Lys, han lader skinne for mig? Hvorledes skulde jeg tilbyde Gud, som er Renheden selv, min Kjærlighed, der er besmittet, mit Hjærte, der er besudlet? Tilbede, lovprise og bønfalde ham, ja det passer sig nok. Men elske ham, stræbe hen til en saadan inderlig og Lighed fordrende Forbindelse, som den, der indgaas mellem Venner, mellem Personer, der elske hinanden, det gaar ikke an; det er jeg altfor uværdig til; det vover jeg ikke. Mit Hjærte ønsker det rigtignok; det føler sig draget mod sin Gud og vilde gjerne elske ham. Men stop, du arme Hjærte, betving dette dit Ønske, styr denne din Længsel; thi Du er Guds Hjærte uværdig!

Slige Tanker kunde Mennesket nære. Men det stemmer ikke med Guds Villie. Han har sagt til Mennesket: Hør, mit Barn, det er vel sandt, at Du ikke er mig værdig. Du er intet, og jeg er alt. Du har syndet, og jeg et Helligheden selv. Og dog vil jeg elskes af Dig. Det er mig ikke nok, at Du tilbeder mig og frygter mig, nej, jeg vil eje din Kjærlighed. Vær ikke frygtsom, mit Barn; thi det er mig selv, som gjør Fordring paa dit Hjærte. Jeg tager det, som det er, og for at Du skal vide, hvor høj Pris jeg sætter paa din Kjærlighed, tillader jeg Dig ikke blot at elske mig, men befaler Dig det. Jeg siger ikke blot til Dig: Du skal tilbede mig, tjene mig, frygte mig;

jeg giver Dig ogsaa følgende Bud: Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjærte og af din ganske Sjæl og af dit ganske Sind og af alle dine Kræfter.« Det er det første og det største af mine Bud.

Vi bør altsaa elske Gud, fordi han vil det, fordi han befaler det. Men, vil Du sige, Kjærlighed er da ikke noget, der kan kommanderes til; den maa frit og af egen Drift hengive sig til den, der er værdig til den og fortjener den.

Deri har Du Ret. Men Gud har ogsaa, førend han gjorde Fordring paa vor Kjærlighed, sørget for at fortjene den og erhverve ubestridelig Ret til den. Hvad har han da gjort? Ganske simpelt, han har elsket os først. Der er bleven sagt, at Verden tilhører den, der elsker den mest og viser dette udadtil. Det samme kan siges om os. For at vinde vort Hjærte er det nok at elske os og vise os det udadtil; det er en Fremgangsmaade, vi ikke kunne staa for. Derfor ere vi saa følsomme overfor udvist Godhed. Hvad er nemlig Godhed? Det er Hjærtet, der viser sig udadtil gennem Smil, gennem Minespil, gennem Ord. Naar vi se et Hjærte ytre sin Kjærlighed og Velvillie gennem disse ydre Tegn paa Godhed, saa føle vi os strax tiltrukne. Og naar denne Godhed særlig gjælder os, naar det er os, der vedvarende blive Gjenstand for den, da kalde vi den Hengivenhed, og vort Hjærte kan da ikke mere staa imod, det er vundet og gjengjælder Kjærlighed med Kjærlighed. Det vidste Gud. Han vidste, at vor Kjærlighed vindes ved Kjærlighed. Og da han vilde elskes over alt, elskes med en Kjærlighed, der overgaar al jordisk Kjærlighed, saa har han elsket os først, og det med en uendelig, grænseløs Kjærlighed. Han har elsket os mere end vore Venner elske os, mere end vor Moder elsker os, mere end Manden elsker sin unge Brud. Lige over for Guds Kjærlighed blegner al jordisk Kjærlighed. Eller kjende

I maaske en Kjærlighed, der har overgaaet hans? Kjende I Nogen, der har elsket Eder, førend han har elsket Eder? I komme maaske her til at tænke paa visse gamle Venskabsforbindelser, der stamme fra Eders Barndomsalder og søge deres Lige i Inderlighed og Trofasthed; men hvor gamle disse end ere, saa vide I dog, naar de ere opstaaede; hine første Møder, hine første Lege, hine barnlige Smaafortroligheder, der vare Indledning til Venskabsbaandet, ere Barndomserindringer, I aldrig glemme. Een Kjærlighed er der rigtig nok, som er ældre end selv disse gamle Venskabsforbindelser, en Kjærlighed, der allerede omfattede Eder, medens i endnu ikke kunde fatte den, ej heller gjen-gjælde den, en Kjærlighed, der allerede mødte Eder ved Fødselen, Eders Moders Kjærlighed. Men selv denne Kjærlighed har dog haft en Begyndelse. Men Guds Kjærlighed, kan der vel angives noget Tidspunkt, nogen Dag eller Time, paa hvilken den er begyndt? Nej; thi denne Kjærlighed er lige saa gammel, som Gud selv; den er evig som han; det er ikke mig, men ham selv, der siger det: »Med en evig Kjærlighed har jeg elsket Dig« (Jer. XXXI, 3). Ja, mit Barn, Dig, som ikke tænker paa mig, Dig, som elsker mig saa lidt, Dig, hvis Kjærlighed kun er fra igaar, om den overhovedet er, Dig har jeg tænkt paa fra Evighed af; jeg kaldte Dig ved Navn, kjærtegnede Dig i Tanken, ligesom en Moder allerede i Tanken kjærtegner det Barn, hun endnu bærer skjult i sit Skjød. Ja, min Kjærlighed er evig, som jeg selv.

Gud elskede Dig og besluttede at give Dig Tilværelse, at give Dig Liv. Først vilde han dog berede Dig en Bolig. Enhver véd, med hvilken rørende Omhu den unge Moder bereder Vuggen, i hvilken hendes Nyfødte skal ligge, Svøbet, i hvilket den skal svøbes, de smaa Klæder, den skal have paa. Hun pynter Værelset, hvori den skal se Dagens Lys, og gjør det saa

hyggeligt som muligt. Alt skal se pænt og festligt ud ved dens Indtræden i Livet, Alt, selv Luften, den kommer til at indaande, skal være gennemtrængt af Moderens Æmhed. Saaledes bærer ogsaa Gud sig ad. Han, som paa Grund af sin Kjærligheds Æmhed ogsaa kan kaldes vor Moder, siger ved sig selv: Jeg vil berede en Vugge for mit lille Barn. Jeg vil udfolde Himmelhvælvingen over dets Hoved og pynte den med Stjærner. Jeg vil skænke Naturen Liv, Frodighed, Skjønhed, Alt hvad der kan fryde mit Barns Æje og kvæge dets Hjærte. Og efter at Gud havde bragt Alt dette til Udførelse og beredt Stedet, paa hvilket vi skulde bo under vor jordiske Tilværelse, da bøjede han sig ud over Intethedens Afgrund og kaldte med Skaberrøst paa Mennesket, og Mennesket blev til. Alt, hvad I ere og have, skyldes I derfor Gud. Legemet, som I saa ofte have benyttet til Synd, er hans Værk; det er ham, der har givet Eder Livet, som i nægte at vie til hans Tjeneste; ham skyldes i Forstanden, som I ere saa stolte af, og Hjærtet med al dets Æmhed; dette Hjærte, som I unddrage ham, for at vende det mod Skabningen, har han formet. Alt fra det første til det sidste i Eders Legeme og i Eders Sjæl, hele Eders Væsen er Resultat af Guds Velgjærninger mod Eder, af Guds Kjærlighed til Eder.

Saa stor, saa brændende er denne Kjærlighed, at Gud efter dette endnu ikke synes, at han har gjort noget videre for Eder. Han havde vist Eder stor Kjærlighed ved at skænke Eder Livet, men hans Kjærlighed vilde gaa langt videre, gaa til Yderligheder, som kun et Hjærte som hans kunde finde paa. Høre I i den tavse Nat hine Stemmer fra Himlen, der sige: Fryder Eder; thi Eder er idag et Barnelil født. Et Barn? Ja, men ikke et almindeligt Barn; dette Barn er Eders Gud, Eders Gud, som kommer ned til Jorden for at leve sammen med Eder. Gud vilde elskes af

Eder. Derfor havde han skrevet sit Navn med lysende Bogstaver paa hver eneste Side af Skabelsens Bog. Men denne Bog have I ikke forstaaet at læse. Han havde gjort det Skabte til et Spejl, i hvilket Billedet af ham kunde ses; Naturen var et gjennemsigtigt Støv, gennem hvilket I kunde have set ham. Men I saa ham ikke. Mennesket gik lige forbi ham uden at kjende ham, uden at elske ham. Da sagde Gud ved sig selv: Mennesket elsker ikke mig, men Skabningen, fordi Skabningen er noget, det kan se, føle, røre ved, fordi Skabningen virker paa dets Sandser, medens jeg, dets Gud, er usynlig og forborgen og staar det noget fjernt. Jeg vil da stige ned til Mennesket og gjøre mig selv til Menneske, saa at Mennesket kan se mig, røre ved mig, tale til mig; saa lærer det nok at elske mig. Og Gud steg ned og kom til Syne paa Jorden. Og han sagde til Mennesket: Se her er jeg, mit Barn; det er mig, din Gud, som kommer for at sige Dig, at jeg elsker Dig og længes efter at blive gjenelsket af Dig. Du har hidtil ikke elsket mig, fordi dine Øjne aldrig havde set mig, dine Hænder aldrig rørt ved mig, dit Hjerte aldrig slaaet mod mit. Nu er det anderledes. Se her, er jeg Dig nu ikke nær nok, ser jeg nu ikke ud ligesom Du? Jeg har nu et Legeme som dit, Øjne, Hænder og Fødder som dine, en Sjæl som din, et Hjerte af Kjød, som dit, slaar i mit Bryst. Hvad der glæder Dig, glæder ogsaa mig; hvad der faar Dig til at græde, faar ogsaa mig til at græde; af alle de ædle Følelser, der rører sig i dit Hjerte, er der ikke én, som ikke ogsaa rører sig i mit Hjerte. Gjenkjender Du mig ikke, mit Barn? Jeg er din Gud. En uendelig stor Afstand laa imellem os. Men nu kunde jeg ikke mere leve uden Dig. Jeg nedbrød alle Skranker, satte over Uendelighedens Hav, og her er jeg nu. Nu vil Du holde af mig, ikke sandt, nu da jeg er bleven Din Broder, din Ven, din Ledsager gennem Livet og dets Gjenvordigheder.

Efter et saadant Kjærlighedens Vidunder mene I nu vel, at Eders Guds Hjærte er tilfredsstillet og ikke kan gaa videre. Men I tage fejl. Hans Kjærlighed til Eder er umættelig, den vil gaa over alle Grænser og gjøre det Umulige til Virkelighed. Jesus, vor menne-skeblevne Frelser, vil dø for os, derpaa vil han opstaa og vende tilbage til Himlen, fra hvilken han er kommen. Han maa altsaa forlade os og skilles fra os. Men naar man elsker, er det bittært at skilles. Man vil ikke til at forlade dem, man elsker, til at leve langt borte fra dem, til ikke mere at se dem, til ikke mere at nyde deres kjære Omgang. Derfor er det, at der fældes saa mange Taarer ved Afrejser; derfor berører vore Kjæ-res Død os saa pinligt. Jesus føler og elsker som vi, og den Tanke at skulle skilles fra os, er ham utaaelig. Han søger i sin Visdom og Kjærlighed et Middel til at kunne stige op til Himlen uden at forlade Jorden, et Middel til at kunne vende tilbage til sin Fader og dog blive hos os alle Dage indtil Verdens Ende. Og han finder dette Middel, hans Kjærlighed finder paa det, og hans Almagt udfører det. I Alterets helligste Sakrament er Jesus Dag og Nat nærværende i Tabernaklet paa vore Altre, skjult under Brødets ringe Skikkelse. Han vidste, hvad han derved vilde udsætte sig for. Han vidste, at Mange vilde nægte at tro paa sligt Vidunder, at Mange ikke vilde gjenkjende ham i denne hvide Hostie, der skjuler ham for vore Øjne. Han forudsaa de Vanhelligelser, Krænkelser og Gudsrov, han vilde blive Offer for. Men det holdt ham ikke tilbage; han sagde: Jeg vil udsætte mig for alt fremfor at forlade dem og berøve dem min Nærværelse.

Men heller ikke dette er ham nok. Han nøjes ikke med at skænke os sin stadige Nærværelse; det er ham ikke nok, at vi, naar som helst vi ville, kunne træde frem for ham, tale med ham, betro ham vore Sorger og Glæder, udøse vort Hjærte i hans. I Ta-

bernaklet mener han endda at være os for fjærn, han vil træde ud af det og komme hen til os, træde ind i os, gjenneutrænge vor Sjæls lønligste Rum. Thi Kjærlighed føler lidenskabelig Trang til at gjøre sig til Et med den Elskede, længes efter for saa at sige at smelte sammen med den Elskede til ét Væsen. Det er det, Jesus Kristus ogsaa længes efter. Og idet han tænkte over, hvorledes han skulde virkeliggjøre det, faldt hans Tanker paa Brødet. Dette Brød, som vi daglig bede ham om, og som danner vor daglige Spise, bliver, naar det er gaaet gennem vor Mund, omdannet og gaar op i os. Jeg vil ogsaa, sagde Gud, blive deres Brød, deres Sjælebrød; de skulle lade mig gaa gennem deres Mund, saa at jeg kommer ind i dem, ikke som det legemlige Brød, men for at de skulle gaa op i mig og hæves op til mig. Da var det, at Kristus i hin Aftenstund, medens Forræderen solgte ham til hans Fjender, bragte sit guddommelige Forsæt til Udførelse ved hint Vidunder, der slog Himlene med Forbavselse. Ved Indstiftelsen af Alterets Sakrament gjorde han sig til Brød og sagde til Mennesket: Tag og æd; det er din Guds Kjød. Og for at fortsætte dette sin Kjærligheds Vidunder, for indtil Tidernes Ende at vedblive at være vor Sjælespise, gav han sine Apostle Magt til ligesom han selv at forvandle Brødet til hans Legeme og Vinen til hans Blod og tilføjede: »Gjører dette til min Ihukommelse.« En i Sandhed guddommelig Magt, som Apostlene trolig have overdraget deres Efterfølgere, en Magt, der kun tilfalder de katholske Præster. Kun de have Ret og Magt til at forvandle Brødet og Vinen til Jesu Kristi Legeme og Blod; thi kun de ere Apostlenes retmæssige Efterfølgere og Arvinger.

Menneskeslægten har hørt sin Guds Indbydelse og har svaret: Vi modtage Indbydelsen og efterkomme den. Vi indfinde os til Maaltidet, som Gud har beredt os, vore Læber aabne sig, som Blomsten om Morgenen

aabner sig for at opfange Duggen, og Kristus, den himmelske Dug, nedlades paa vore Læber og trænger ind i os saa dybt, som aldrig noget Skabt kan naa; hans hellige Legeme berører vort Legeme, hans Hjærte slaar mod vort Hjærte, hans Sjæl trænger ind i vor Sjæl, hans guddommelige Liv gjennemtrænger vort Liv, hæver det og omdanner det. Han og vi blive Et; vi blive ét Hjærte, én Sjæl, ét Liv. Det er ikke blot en Forening af ham og os, nej, vi blive ligefrem ét med ham.

Men det er jo en hel Roman, De her fortæller os! Ja vist er det en Roman. Det er Romanen om Guds Kjærlighed til os, og vi ere endnu ikke naaede til dens sidste Side, der er endnu mere storartet og lidenskabelig end de foregaaende.

Jesus Kristus har sagt: Der gives intet større Tegn paa Kjærlighed end at dø for den, man elsker. Ogsaa dette yderste Bevis paa Kjærlighed har Gud givet Eder; han har elsket Eder til Døden. I havde syndet, I vare redningsløst fortabte; Himlen var for bestandig bleven lukket for Eder; I vare dømte til evig Pine for Eders Synder. Men Guds Søn ynkedes over Eders Nød, traadte frem for sin Faders Trone og sagde: »Fader, Menneskene, dine Børn ere skyldige og have fortjent din Retfærdigheds strenge Straf. Men Du elsker dem, og ogsaa jeg elsker dem; de maa ikke gaa til Grunde. Om Du vil, da skal jeg gaa hen og paatage mig et dødeligt Legeme, og i dette Legeme skal jeg lide og dø for at hævne din krænkedes Ære og gjøre din Retfærdighed Fyldest. Du vil tage imod mit Offer og tilgive dem, og da ville de være frelste.« Den himmelske Fader tager hist i Evigheden imod sin Søns Tilbud, og dermed er Pagten sluttet: den Uskyldige skal dø for den Skyldige, Skaberen skal dø for Skabningen. Med dette for Øje vil det ikke undre eller forarge Eder at se Eders Gud overvældet af Smer-

ter, overøst med Forhaanelser, kronet med Torne, fæstet til et Kors. Der er et Sted hos Paulus, der giver Grunden til den Haan, den Smerte, den Død, Eders Gud har lidt: Han har elsket mig og hengivet sig selv for mig. Og vilde Du, som elsker ham saa lidt, vide, til hvilken Grad han har elsket Dig og hengivet sig for Dig, saa kom og se. Kom til Olichaven, se, hvor din Gud ligger der med Ansigtet mod Jorden, med Øjnene fulde af Taarer, hør, hvor han hulker, se, hvor han sveder Blod af Angst, hør hans angstfulde Skrig: Fader! Fader! Om Du vil, tag denne Kalk fra mig! Hvorfor, spørger Du, er min Gud i denne Tilstand? Hvorfor græder og hulker han? Hvorfor skriger han? Hør, hvad Paulus svarer: Af Kjærlighed til Dig hengiver han sig for Dig. Se, hvor han bindes til Søjlen og hudstryges. Hvorfor, spørger Du, piskes hans fine Legeme saa grusomt, at blodige Kjødstumper falde til Jorden og Blodet flyder i Strømme? Hvorfor piner denne skrækkelige Tornekrone hans Hoved? Hvorfor bliver min Gud slaet og spyttet i Ansigtet? Hvorfor? Atter svarer Paulus: Af Kjærlighed til Dig hengiver han sig for Dig. Og se nu, hvor han bliver ført til Kalvariebjerget, fæstet til Korset og nu hænger mellem Himmel og Jord. Kom kun nærmere Du, som elsker alt andet end Gud; kryb paa Knæ hen til Foden af dette Kors og se, hvor vidt din Gud er gaaet i Kjærlighed til Dig. Hvorfor er hans Hænder og Fødder gjennemborede af vældige Søm? Hvorfor er dette Legeme saa sønderflænget og udpint, at det ikke mere ser ud som et Menneskelegeme? Hvorfor er dette Ansigt helt ukjendeligt af Snavs, Blod og Spyt? Hvorfor haanes og spottes han og er forladt af Himlen og af Jorden? Hvorfor lider din Gud slig pinefuld og blodig Død? Hvorfor, spørger du atter. Indser Du da ikke, at der ikke gives noget andet Svar paa dette Spørgsmaal end nævnte Pauli Ord: Han har

elsket Dig og hengivet sig for Dig. Men det er jo Daarskab, siger Du. Ja vel er det Daarskab. Men begaar Du maaske ikke Daarskaber, naar Lidenskaben løber af med Dig? Ja, lidenskabelig har din Gud elsket Dig, han har elsket Dig indtil Daarskab!

Sig mig nu, hvilken Anden har elsket Dig saaledes? Hvilken af de Skabninger, som Du foretrækker for Gud, har elsket Dig saa længe eller saa højt, at den har lidt, har blødt og er død for Dig? Og naar vil Du endelig beslutte Dig til at gjenelske ham, der har elsket Dig til Døden? Du er ellers saa gavmild med din Kjærlighed, at Du strør den for alle fire Vinde og kaster den paa enhver Skabning, der gaar forbi og indtager Dig. Skal da Gud være den eneste, der ikke faar Del i én Kjærlighed, som kun han har gjort sig fortjent til? Hører Du ikke, hvor bønligt din paa Korset blødende Frelser med Døden paa Læberne beder Dig: Dit Hjærte, mit Barn, skjænk mig dit Hjærte! Ja, Gud nedlader sig til at trygle om vort Hjærte, han tigger ved vort Hjærtes Dør om vor Kjærlighed. Jag ham ikke bort denne betlende Gud. Aabn dit Hjærtes Dør paa vid Gab, bed ham træde ind og indtage Hæderspladsen, giv ham det bedste af din Kjærlighed.

Tro mig, tidligere eller senere bliver han alt, hvad Du har tilbage. Den Dag kommer, da kun han vil være i Stand til at udfylde Tomheden i dit Hjærte. Efterhaanden som vort Liv skrider frem, svigter Andres Kjærlighed os. Vore bedste Venner berøves os ved Døden, andre ved Utroskab og menneskelig Skrøbelighed; Tiden, denne store Dæmper af alle menneskelige Følelser, fjerner dem fra os. Kast dit Blik tilbage paa Fortiden og se, hvor mange Hjærter, der tidligere sloge for Dig, have ophørt at slaa, hvor mange Forsikringer om evig varende Kjærlighed forlængst ere blevne gjorte til Skamme. Alt falder efterhaanden fra, og der kommer en Dag, da Mennesket befinder sig ene

og forladt paa sin Vandring ned ad Livets Bakke. For-gjæves søger Du da en Vennearm at støtte Dig til, et Hjærte at meddele Dig til. Ingen bryder sig mere om Dig. Dog, Ingen er for meget sagt; en Ven er der endnu, hvem din Utaknemmelighed, Haardhed og Tro-løshed ikke har fjærnet fra Dig: Jesus Kristus. I de lykkelige Dage, da alt tilsmilede En, og Ens Hjærte fandt rigelig Næring, kunde man glemme denne Ven. Men naar Ensomhed og Forladthed bliver Ens Lod, naar Vemodets og Forsagthedens Time slaar, da hen-vender man sig til ham og finder ham lige tro, lige kjærlig; han har kun Øje for, at man er ulykkelig og kun har ham at holde sig til. Lader os da holde os til denne himmelske Ven, som vedbliver at elske os, naar ingen Anden mere bryder sig om os, som forbliver tro, naar alle Andre vende os Ryggen.

Men hører ogsaa, hvad han siger: Den, som elsker mig, holder mine Bud. Ja, naar I elske ham, ville I holde hans Bud, rense Eders Levned for Alt, hvad der krænker ham, styre Eders Lidenskaber, undgaa Syn-den, rette Eders Liv efter hans Forskrifter og Exem-pler. Naar I elske ham, ville I elske Sandheden; thi Sandheden er netop ham selv: »Jeg er Sandheden« (Joh. XIV, 6). Man elsker altsaa ikke Jesus Kristus, naar man ikke elsker Sandheden, og man elsker ikke Sandheden, naar man forholder sig ligegyldig overfor den, naar man ikke gjør sig Umage for at søge og finde den, naar man lukker Øjne og Øren for ikke at se og høre den. Navnlig elsker man ikke Sandheden, naar man støder den fra sig trods Samvittighedens Indsigelser, naar man paa Forhaand vil gjøre Modstand imod den, naar man fejgt ofrer den for Menneskehen-syn, for Fred og Ro, for sine Interesser eller Lidenska-ber. Siger da ikke, at I elske Jesus Kristus, naar I ikke elske Sandheden, naar I ikke søge den, men tvært imod ere bange for at finde den, naar I gjøre

Modstand imod den. Men omvendt vil Jesus erkjende, at I elske ham, og I selv ville føle, at Kjærlighed til ham bor i Eder, naar I med god Villie, ivrigt og ædelmodigt søge Sandheden og ere rede til at ofre alt og trodse alt for denne Sandhed, som er Jesus Kristus selv, naar han siger: »Den, som elsker Fader eller Moder mere end mig, han er mig ikke værd. Ingen af Eder kan være min Discipel, uden at han forsager alt, hvad han har« (Matth. X, 37. Luk. XIV., 33).

Saaledes er det, mine Brødre, at vi skulle elske Jesus Kristus. Lader os da elske ham, vor Gud, vor Broder, vor Frelser, ham, som har elsket os først, elsket os til Døden paa Korset. Lader os elske ham, saa at intet skal kunne rive Kjærligheden til ham ud af vore Hjærter. Da ville vi i Sandhed kunne sige med Paulus: »Hvo vil skille os fra Kristi Kjærlighed? Gjen-vordighed eller Ængstelse eller Forfølgelse eller Sult eller Nøgenhed eller Fare eller Sværd? . . . Hverken Død eller Liv, hverken Fremtid eller Nutid, hverken det Høje eller det Lave, saa lidet som nogen anden Skabning vil kunne skille os fra Guds Kjærlighed« (Rom. VIII., 35 . . .).

Rejsebrev.

Padua i Marts 1893.

(Fortsat fra Nr. 14.)

—o—

Med denne Prædiken, som *Antonius* holdt saa ganske uforberedt, indtraadte der et Vendepunkt i hans Liv; den ukjendte, ringeagtede Munk blev af *den h. Franciskus* selv udnævnt til Prædikant for hele Italien og begyndte med en i Sandhed storartet apostolisk Virksomhed. Vantro og Vrangtro havde paa mange Steder aldeles fortrængt den sande Tro, men hvor Anto-

nius kom frem, var han som en »Hammer mod Vrangtroen,« og dertil var han saa fuld af Kjærlighed og Mildhed overfor Synderne, at han var endnu langt mere elsket end frygtet. Folk strømmede saaledes sammen om hans Prædikestol, at han som oftest maatte tale i det Fri, og da ofte for mange Tusinde Tilhørere. Mange Undere ledsagede hans Prædikener: snart strømme Smaafiskene til for at lytte til hans Ord, og snart tvinger han endog de umælende Dyr i Knæ foran det allerselligste Sakramente alene ved sit Ord. En Gang helbreder han en Sindssyg, som hylede og skreg under hans Prædiken, blot ved at lade ham kysse sin Snor, og en anden Gang, da et vældigt Uvejr trak op om det Sted, hvor han prædikede, og hans Tilhørere i Forfærdelse vilde styrte bort for at søge Ly, formanede han dem til at blive og forsikrede dem om, at de skulle blive urørte af Regn og Uvejr. De adløde ham, og se — alle Vegne rundt om strømmede Regnen ned, men alene den Plet, hvor han og hans Tilhørere stod, forblev uberørt af Uvejret. Paa utallige Maader viste Gud saaledes, hvor velbehagelig hans Tjener Antonius var ham.

At den h. Franciskus tilfulde skattede Antonius' høje Værd, skulle vi nu ogsaa se; pludselig kaldte han ham bort fra hans glimrende Virksomhed som Prædikant og lod ham i 5 Maaneder studere Theologi under den berømte Abbé *Thomas* i Vercelli og udnævned ham derpaa til Lærer i Theologi for hele Ordenen. I 2 Aar udfoldede han nu en vidunderlig Virksomhed baade som Prædikant for Folket i en stor Mængde italienske Byer, og tillige som Lærer i Theologi i alle de Klostre af Franciskanerordenen, som fandtes paa hans Vej. Derefter blev han sendt til Frankrig, for at bekæmpe Albigenserne, der truede med at undergrave Kirkens Tro og Lære i Frankrig, ligesom Manikæerne i Italien, og overalt slog han Kætte-

riet med sine herlige Prædikener og ved sin modige og uforfærdede og dog tillige saa milde Optræden. I halvtredie Aar blev han i Frankrig og begav sig da tilbage til Italien, hvor der i Assisi holdtes et General-Kapitel i Anledning af den h. Franciskus' Død; her blev han valgt til Provincial for Provinsen Romagna i Nord-Italien. Dette sit nye Embede tiltraadte Antonius i Aaret 1227, i en Alder af 32 Aar og efter at have været Medlem af Franciskaner-Ordenen i over 7 Aar.

Med den helligste Iver og Selvopofrelse rejste han nu om fra By til By i den ham underlagte Provins, prædikede, underviste og spredte overalt Varme og Lys. Saaledes kom han i November samme Aar for første Gang til *Padua*. Kætteri og Borgerkrig og alle Slags Laster kappedes paa dette Tidspunkt om at odelægge Byens Befolkning, men den h. Antonius' Nærværelse blev et Vendepunkt for denne. Uden Skaansel revsede han deres Synder, og man lyttede til hans Ord, større og større blev Begejstringen for ham, og efter hans Fastepredikener i det følgende Aar var hele Tilstanden forvandlet: i Stedet for Borgerkrig traadte Fred og Endrægtighed, i Stedet for Kætteri — Tro og Ydmyghed, i Stedet for Ager og andre Synder — kristelig Barmhjærtighed og et bodfærdigt Levnet. Kristus, som hidtil var bleven vanæret i Byen, blev nu dens Konge, han herskede over alle Hjærter, og virkede til Gjengjæld ved den h. Antonius en straalende Række af Undere, som endnu efter 6 Aarhundreders Forløb kaste Glans over Byen og har gjort dens Navn udødeligt ved at knytte det uoploselig til den h. Antonius' Navn. Naar denne elskelige, ydmyge Hellige opvækker en Yngling fra de Døde, eller han helbreder et værkbrudent Barn, eller det forundes ham at trykke Frelseren under et lille Barns Skikkelse til sit Hjærte o. s. v., da tillader hans store Ydmyghed ham aldrig

at mene, at disse Undere skete paa Grund af hans egen Fromhed og Hellighed, — altid tilskriver han dem Andres Forbønner eller en af sine stadige Ledsageres Fromhed.

Snart kaldte Antonius' Pligter som Provincial ham imidlertid atter bort fra Padua, og vi se ham nu i Løbet af 2 Aar fortsætte sin berømmelige apostoliske Løbebane; overalt modtoges han med Jubel af det troende Folk og overalt lammer han Kætteriets Magt. Til Rom bliver han sendt i en særlig Mission, og Pave *Gregor IX.* blev saa overrasket af hans Visdom og høje og sjældne Dyder, at han beholdt ham hos sig i 4 Maaneder og kun nødigt tillod ham at drage bort. Men Gud kaldte ham tilbage til Padua, thi her vilde han, at hans Legeme skulde hvile, og Antonius' korte, men glimrende Løbebane nærmede sig sin Afslutning. Forinden var han dog bleven fritaget for sit Embede som Provincial, da hans svage Helbred ikke taalte de Anstrængelser, som vare forbundne dermed, og han kunde nu hellige Padua sit Livs sidste Kræfter.

Med den største Henrykkelse blev han modtaget af Befolkningen, der allerede saa en Helgen i ham og dertil deres, Alles aandelige Fader og Velgjører. Trods sin tiltagende Svagelighed skaanede Antonius sig ikke, men prædikede, nedskrev sine Prædikener, underviste i Theologi i Klostret, hørte Skrifte, besøgte Syge og Fattige og gjorde sig til alt for Alle. Næste Foraar (1231) holdt han endnu Fastepredikener, og disse bleve i den Grad besøgte, at Folk fra Land og By og af alle Stænder strømmede til i Skarevis fra den tidlige Morgenstund af, mange Timer før Prædikenen begyndte, og denne store Forsamling — ofte indtil 30,000 Mennesker — lyttede i dybeste Stilhed til hans Tale, der var som en Naaderegn, der blodgjorde selv de haardeste Hjærter. Men nu vare ogsaa hans sidste Kræfter udtømte, man kunde ligne ham med en Harpe, hvis

sidste Klang, inden den brister, er skjønnere end nogen af dens tidligere Toner — saaledes vare disse sidste Prædikener Kronen paa alt, hvad han hidtil havde talt til Guds Ære og til Kirkens Forherligelse og Støtte.

Kort før sin Død saa han en Dag fra en nærliggende Høj ud over sin elskede By og sagde da til sin stadige Ledsager, Broder *Lukas*, at Padua snart vilde komme til stor Ære. Og denne Spaadom gik i fuldt Maal i Opfyldelse efter hans Død, som indtraadte kort efter, nemlig en Fredag Aften, den 13. Juni 1231. Thi vel var Padua allerede berømt ved sin Ælde, ved sit milde Klima og ved de skjøne Kunster og Videnskaber, som blomstrede indenfor dens Mure, men hvad var det i Sammenligning med den Berømmelse, som Padua skulde faa ved at opbevare den hellige Antonius' jordiske Legeme som sin største Skat og ved at bygge et saa herligt Tempel til hans Ære, hvor Pilgrimme fra alle Lande fulde af Ærefrygt træde hen til den prægtige Marmor-Sarkofag, som omslutter de dyrebare Relikvier, trykke Panden tæt op til det kolde Marmor for ligesom ret at træde i inderlig Forbindelse med ham og vise ham en særlig Hyldest, og derpaa, hensunkne i Bøn, anbefale ham alle deres Hjærter inderste Anliggender. Han, som var saa mild og barmhjærtig i Livet, har ogsaa utallige Gange paa en aabenbar og uimodsigelig Maade vist, at hans Forbøn er kraftig og endnu virker Undere, ligesom da han levede paa Jorden.

Saa snart det rygtedes blandt Paduas Befolkning, at Antonius var død, lød et almindeligt Smertensraab gjennem Gaderne: »Den Hellige er død — St. Antonius er død!« Folkets Stemme kaarede ham saaledes strax til Helgen. Men en større og sjældnere Ære vistest ham, idet han allerede et Aar efter sin Død af *Gregor IX.* blev erklæret for hellig og optaget blandt den Helgenskare, hvis Fest fejres overalt i Kirken. Saa store

og mangfoldige vare de Undere, som han havde virket i Livet, og som stadig skete ved hans Grav, at der ikke behøvedes længere Tid til at undersøge Forholdene. Den 30. Maj 1232 blev han højtidelig kanoniseret, og Pave *Gregor IX.* udtaler i Kanonisations-Bullet det Ønske, at hans Grav maa blive holdt højt i Ære og andægtig besøgt. Dette Ønske er blevet opfyldt paa en glimrende Maade, først ved den opofrende Iver og Kjærlighed, hvormed den storartede Basilika, som omslutter hans Grav, blev bygget, senere 2 Gange gjenopbygget, men altid i samme Stil, og stadig omhyggelig fredes, og dernæst ved de Millioner af Pilgrimme, som her i Tidernes Løb andægtigt have knælet og frembaaret deres Bønner for Gud, støttende sig til den hellige Antonius' Forbøn.

Kirken er indvendig bred og lang, Søjler, Statuer og en Mængde Altre glide forbi Øjet, idet man træder ind, men »Naadekapellet« fængsler hele Interessen. Det er beliggende til venstre, omtrent midt i Kirken, en høj, hvid Marmortrappe fører op til det fritstaaende Alter, som ligeledes er af hvidt Marmor og bygget over den Helliges Sarkofag, der er af mørkegrønt Marmor. Hele Kapellets Udsmykkelse udmærker sig ved en skøn, rolig Simpelhed; alle Væggene ere bedækkede med hvide Marmor-Hautreliefs, fremstillende otte blandt de mest berømte Undere af den h. Antonius' Liv; forskellige smukke Bronze-Statuer af hellige Mænd og Kvinder ere anbragte i Nicherne, og en dobbelt Række Sølv-Hængelamper omgive hele Helligdommen og kaste et ejendommeligt og stemningsfuldt Skær ind over det hvide Marmor.

En Tirsdag Morgen nærmede vi os første Gang denne Helligdom — Tirsdagen er, som bekjendt, særlig indviet til den h. Antonius af Padua, dels fordi hans afsjælede Legeme Tirsdagen efter hans Død førtes fra et lille Kloster lige udenfor Padua, hvor han

døde, ind i selve Byen, hvor da strax en stor Mængde Undere og Helbredelser fandt Sted ved hans Grav, og dels fordi han selv i et Drømmesyn har anbefalet en from Kvinde, som i et vigtigt Anliggende anraabte om hans Forbøn, at besøge et af hans Altre i en Franciskanerkirke 9 Tirsdage i Træk — hun skulde da blive bøn hørt. Dette Lofte blev virkelig opfyldt, og siden er den 9 Tirsdages Andagt til Ære for den hellige Antonius bleven meget almindelig i Kirken og har ogsaa vist sig virksom, hvor der ikke fandtes Franciskanerkirker. Bønner, som sædvanlig benyttes, naar man vil holde denne Andagt, findes saaledes f. Ex. i den danske Ordensbog for Medlemmerne af den h. Franciskus' tredje Orden.

I alle Franciskaner-Kirker, hvor der findes et Alter indviet til den hellige Antonius, frembæres sædvanligvis det hellige Messeoffer mere festligt, end ellers, paa alle Aarets Tirsdage, men ingen Steder dog saa festligt og højtideligt, som i Naadekapellet i hans egen Basilika i Padua. Alteret var hin Tirsdag Morgen glimrende oplyst, den ene h. Messe afløste den anden, en Mængde hellige Kommunioner uddeltes, og de Troende knælede i tætte Skarer foran Kapellet og inde langs Væggene i selve Kapellet. Hvor mange Hjærter have ikke opsendt den Bøn: »Kjære, hellige Antonius, bed for os!« og hvor andægtigt og stille gik ikke alle disse Pilgrimme, saaledes som det er Skik, rundt om Altret tæt hen til Bagsiden af Sarkofagen, hvor de et Øjeblik standsede og, idet de berørte denne, med fordoblet Inderlighed frembare deres Hjærte-Anliggender for den Hellige. Næppe Alle ere blevne bøn hørt just saaledes, som det attraaedes, men Alle have sikkert modtaget den milde Helgens Hilsen og Velsignelse, saaledes som han i Livet plejede at give den:

»Ser Kristi Kors! Flyr i fjendlige Magter, thi Lø-

ven af Judæ Stamme, Davids Rod, har sejret. Alleluja! Alleluja!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Fredags Morges afrejste højærv. Pater *Lange* til Paris. Den veltalende og aandrige Pater har ligesom ifjor holdt Konferentser i Sct. Ansgars Kirke. De vare alle talrigt besøgte baade af Herrer og Damer, enkelte Gange endog indtil Trængsel. Frugterne af disse Konferentser, som nu paa tredie Aar ere blevne holdte af Pateren, ville ligesom i de foregaaende Aar vise sig lidt efter lidt, navnlig hvad Konversioner angaa. Imidlertid ere dog ogsaa i Aar allerede nu flere fromme og sandhedselskende, modige Sjæle vendte tilbage til Kirkens Skjød; Fordommene mod vor h. Kirke have atter faaet et Stød i mange Kredse, ligesom ogsaa det religiøse Liv er blevet vakt hos Mange. Med Glæde kan Pater Lange derfor se tilbage paa den apostoliske Virksomhed, han i tre Fastetider har udfoldet her i vort Fædreland, og han bringer uden Tvivl ogsaa i Aar de skjønneste Minder om sit Ophold i Danmarks Hovedstad med sig til Frankrig.

Efter Indbydelse af den herværende »Alliance française« holdt Pateren ogsaa et Foredrag i Kasinos lille Sal. Foredraget, der handlede om »den sande og varige Lykke«, overværedes af Hds. kgl. Højhed *Prinsesse Marie*, hendes Broder, Prins *Jean af Orleans* og et talrigt Publikum.

I Tirsdags Aftes holdt Pateren et Foredrag med paafølgende Diskussion i »Studentersamfundet«, hvor det bl. a. kom til en længere Diskussion mellem Pater *Lange* og Hr. *Georg Brandes*. Alle Vegne har Pateren mødt uskromtet Sympathi og Venlighed baade hos Katholiker og Anderledestroende. Vi kunne endnu tilføje, at strax i Begyndelsen af Fastetiden udkom i Kommission hos Boghandler *Guise* (Østergade) Konferentserne fra ifjor paa Fransk og et »Svar til Pastor *Rørdam*«, ligeledes paa Fransk, og nu i disse Dage er en *dansk Oversættelse* af ovennævnte Svar udkommet paa samme Forlag.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille hh. Messer; Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken og „Te Deum.“ — **10. M.** Johannes Damascenus, Kirkelærer og Bekjender. — **11. Ti.** Leo. Pave og Kirkelærer. — **12. O.** Isidor, Bekjender og Kirkelærer. — **13. To.** Hermenegild, Martyr. — **14. F.** Justinus, Martyr. — **15. L.** Votivofficium af Marias ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 16. April. 2. Søndag e. Paaske. I Sct. Ansgars Kirke Kl. 9 Prælatmesse, efter hvilken Konfirmationens h. Sakrament meddeles. — Kl. 7 og 11 stille h. Messe — Kl. 5. Efterm. Festandagt med Prædiken.

Den levende Rosenkrans holder ikke Møde paa Hvide Søndag.

St. Josefs Gilde. Mandag d. 10. April finder et kort alm. Møde Sted, samt Hjælpekassens aarlige Generalmøde, hvortil Brødrene herved indbydes.

Unio. Søndag den 9. April alm. Møde i Lokalet Østergade 32. Den 1/2aarlige **Generalforsamling** afholdes Tirsdag d. 18. April Aften Kl. 9 i Lokalet Østergade 32. Eventuelle Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, bedes tilsendt Formanden, Hr. Grosserer Alb. Hitzinger, Sølvgade 86.

I Villa-Ejendommen

paa Hjørnet af Sofievej og Ordrupsvvej (Chariottenlund) er **2. Sal**, bestaaende af 3 Værelser, Køkken og Lysthus tilleje for 175 Kr. aarlig. Glimrende Udsigt haves over Jægerborg Allé, Bernstorff Slot o. s. v. Man behæge at henvende sig til Kjøbmand Fridolin Ritschel, Stuen.

Fjer vaskes, farves og kruses smukt. Vestrebrogade 32. **2. Sal.**

Literatur. P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 15. Bispembedet. (36. S.) 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn).

Pastor A. Brinkmann: Den h. Birgitta, et kulturhistorisk Billede fra det 14. Aarhundrede. Med 12 Illustrationer. 419 S. 2 Kr. 50. (I Kommission hos Chr. Mackeprang.)

Pater Lange: Svar til Hr. Pastor Rørdam i Aaledning af hans Skrift „Til Papisterne.“ 50 S. (Guise's Forlag, Østergade).

Tillige anbefales Bønne- og Salmebøger til Konfirmationen.

Lærlingeforeningen holder Møde Søndag den 9. April (Hvide Søndag). — Lærlinge og Ynglinge, som have fyldt det 14. Aar, kunne indmeldes hos Br. Wejbert paa Frederiksberg.

Julius May & Ko. Klædehandel,

16. Kultorvet 16.

Nye Foraarsvarer til Herregarderobe og Dameoverstykker ere hjeinkomne.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 16.

Søndagen den 16. April.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Kjærlighed til Næsten. Pavefesten i Koncertpalæet. Festtale. Literatur. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Kristiania. Bekjendtgjørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Kjærlighed til Næsten.

—o—

Intet skulde synes mere naturligt for Mennesket end det, at elske sin Næste. Thi Gud er Kjærligheden og Godheden selv, og da han har skabt Mennesket i sit Billede, maa han ogsaa have nedlagt Kjærlighed og Godhed i Menneskets Hjærte. Det har Gud da ogsaa gjort. Men allerede i Begyndelsen kom Synden og ødelagde Guds Værk, og nu er det ikke mere Kjærlighed til Andre, men Kjærlighed til sig selv, der falder Mennesket mest naturlig. Men naar saa er, hvorledes kan man saa forklare, at Kjærlighed til Næsten alligevel findes i Verden, hvorledes kan man rime denne hengivende og opofrende Kjærlighed sammen med den Selvskhed, der danner Grunden i Menneskets Hjærte? Ja, det skyldes Jesus Kristus; det er hans Stordaad; det

er ham, der ved sit almægtige Ord har skabt Kjærligheden til Næsten; uden ham vilde vi ikke engang kjende denne Kjærlighed af Navn.

For tilfulde at fatte, hvor grundig og fuldstændig den Omvæltning har været, som Jesus Kristus har frembragt i Verden med Hensyn til Menneskekjærligheden, maa vi sætte os ind i den hedenske Verden og se, hvad det ene Menneske var for det andet i Oldtidens Samfund. Barbarernes Forhold behøve vi ikke at dvæle ved; de tale for sig selv. Nej, lad os strax gaa lige til Civilisationens Centrum, til Rom, til Kejsærens Rom, til de store Taleres, til Digternes og til Filosofernes Rom. Lad os træde ind i en romersk Borgers Hjem. Den Første, vi der træffe, er en Mand, der staar og udfører noget grovt Arbejde. Hvad hedder Du? spørge vi. Jeg har intet Navn, svarer han. — Fra hvilket Land er Du? — Jeg har intet Fædreland. Hvor bor din Familie? — Vi Slaver have hverken Familie eller Fædreland; vi have ikke engang et Navn; thi vi ere ikke Mennesker, men Ting; jeg er min Herres Ejendom. — Men din Herre viser Dig dog vel visse Hensyn? — Hensyn! Min Herre skulde vise mig Hensyn! Nej, naar vi ere saa forslidte, at vi ikke kunne arbejde videre, ved De saa, hvad der venter os? Piskeslag. Og naar vi for Alder og Sygdom ikke mere kunne være Herren til Nytte, saa skiller han sig af med os ved at sende os ud til en Ø i Tiberen, hvor vi kunne ligge og dø ved Foden af Æskulaps Billedstøtte. — Men hvorfor forlader Du saa ikke hans Tjeneste? — Det er umuligt; vi tilhøre ham paa samme Maade som Kvæget i hans Stalde. — Er der da ingen Lov, der beskytter Eder imod ham? — Slaven beskyttes ikke ved nogen Lov. Herren kan sælge os, ligesom han sælger sit Kvæg eller sine Ting; han kan slaa os, mishandle os, ja dræbe os, uden at Nogen gjør ham noget for det. Saa usselt stillede vare Slaverne, det vil

sige, dengang næsten alle Mennesker; thi han, som trods sin Guddom ikke har forsmaaet at paatage sig en Tjeners Skikkelse, var endnu ikke kommet, og de ni Tiendedele af Menneskeslægten stode under Slaveaag. Men lad os fortsætte vor Vandring gennem Oldtidens Rom. Hvad er det for rædsomme Skrig, vi høre? Lad os gaa hen at se, hvad der er paa Færde. Aa, det er ikke noget, svares der; det er ikke andet end en Skyldner, der ikke kan betale sin Gjæld. — Ja hvad saa? — Ja saa er han dømt til at hugges i Stykker. — Til at hugges i Stykker! De spørger nok. — Nej, vist ikke, saaledes byder Loven. Den anvendes just ikke altid; men den gjælder dog: En Skyldig, der ikke kan betale sin Gjæld, skal hugges i lige saa mange Stykker, som han har Gjældsherrer, og enhver af disse skal have sit Stykke. Vi fortsætter vor Vandring, og det gaar snart op for os, at man ikke kan gjøre et Skridt i denne hedenske Verden uden at støde paa Grusomheder af enhver Art. Der have vi f. Ex. Tiberen, hvor Fædrene selv komme hen og drukne deres Børn, naar disse ere fødte svage eller vanskabte. De synes, det er ganske naturligt saaledes at skille sig af med unyttigt Paahæng. Der se vi en prægtig Villa; den tilhører Ridderen Veditius Pollio. Den ædle Ridder ejer herlige Damme, i hvilke han feder Muræner. Men han er en stor Lækkermund og meget forvænt i denne Retning, og for at gjøre Fiskens Kjød endnu mere fint og velsmagende, har han fundet paa at fodre sine Muræner med Menneskekjød; han slagter Slaver og kaster deres Kjød i Vandet til Fiskene. Vi træde ind i Amfitheatret. Paa Arenaen se vi Gladiatører, der myrde hverandre, og Mennesker, der udsættes for vilde Dyr. Det er dette Kulturfolks Yndlings-skuespil. Hele Byen strømmer til. Kejseren indtager den fornemste Plads, og Gladiatørerne træde frem for denne Mennesketiger, bøje sig og sige: Modtag, o Kejser, en

Hilsen fra os, der nu gaa Døden i Møde. De høje Senatorer, de stolte Riddere have indfundet sig alle som én. Heller ikke de værdige romerske Matroner vare udeblevne, og der sidde de nu og fryde sig ved slikt Skuespil; hvor det kildrer dem at høre Offerets Knokler knuses mellem Tigerens eller Panterens Tænder! Hele Folket er der, dette trælsindede Folk, der sælger sin Frihed for Brød og Skuespil, for at kunne spise og more sig! Der lyder vældige Bifaldssalver, man rejser sig i vild Begejstring og hyler af Glæde, naar Sejrherreren med Knæet paa den Besejredes Bryst støder denne Sværdet i Halsen og farver Arenaens Sand rødt med hans Blod. Endogsaa den bly Vestalinde beruses af Lugten af Blodet og fordrer med betegnende Haandbevægelse, at den overvundne Gladiator skal dø.

Heraf ses, hvad det ene Menneske var for det andet, førend Jesus Kristus kom, og hvad det overhovedet var for Tilstande, der dengang herskede endogsaa i det mest civiliserede Samfund. Kjærlighed til Næsten findes der ikke Spor af; forgjæves spejder man midt i hine Vederstyggeligheder efter noget, der kunde tyde paa Menneskets Kjærlighed til Mennesket. Overalt træffer man paa Had til og Foragt for Mennesket, paa Blodtørst, paa Mord og Undertrykkelse. Barnet, den Fattige, Slaven, alle de, der ere smaa, svage og uheldigt stillede, trædes under Fødder. Der hersker en forfærdelig Selviskhed; man tillader sig alt for at tilfredsstille enhver af sine Luner.

Saa vidt var det kommet i Verden. Da lød midt i Selviskhedens Raab og Lidenskabernes Larm en Røst, en Røst, der ikke kom fra denne Verden, men lød lifligere end den skjønneste Musik, mægtigere end Havets Brusen, naar det er i Oprør: Elsker hverandre; thi I ere Brødre. Ved Lyden af denne Røst skjælv alle Jordens Mægtige, alle Undertrykkere. Den hedenske Verden rejste sig med sine Love, sine Institutioner og

sine Sæder til Modstand mod det nye Kjærlighedens Bud. Men Guds Ord sejrede og drog ind i Verden, og paa Ruinerne af den besejrede Selviskhed istemte Paulus Kjærlighedens Sejrssang; »Forgjæves vilde jeg tale Englenes Sprog, forgjæves vilde jeg være gaaet gennem Flammerne; var jeg end den største Profet, havde jeg end gennemtrængt alle Mysterier, havde jeg end en Tro, der kunde flytte Bjerge, naar jeg ikke har Kjærligheden, er jeg intet!«

Kjærligheden! Den vil aldrig forsvinde. Troen vil ophøre, naar vi engang staa Ansigt til Ansigt med Gud. Haabet vil standse ved Indgangen til det himmelske Jerusalem; men Kjærligheden vil vare evig. Denne Kjærlighed, som Paulus priser i saa høje Toner, er født i Tiden og Rummet, men bestemt til at omfatte alle Tider, alle Rum. Verden ligger aaben for den; Gud tilraaber den: Drag ind, og den drager ind i Verden for at erobre den. Intet modstaar den; ethvert Skridt, den gjør, er en ny Sejr for den. Den bryder Slavernes Lænker, hæver og adler alt, hvad Mennesket har nedværdiget. I det stakkels Menneskehjærte, der var blevet saa goldt i Selviskhed, frembringer den ædle Spirer til Selvopofrelse og Hengivenhed. Den Fattige omgiver den med en Lysglans, der faar Konger til knælende at betjene ham og Fyrstinder kysse ham paa Foden i hans Egenskab af Jesu Kristi Repræsentant. Paa sit Tog gennem Verden trøster den al Sorg, mildner al Elendighed. Den træder ind til den Fattige, sætter sig som en Trøstens Engel ved den Syges Hovedgjærde, belærer den Uvidende, besøger den Fangne, optager det forladte Barn og bliver dets Moder. Spørger Du om dens Navn, kan ogsaa den svare: Mit Navn er Legio. Thi den stamper Legioner frem af Jorden, ikke Hære af Erobrere, der undertrykke og ødelægge, men Hære af frivillige Tjenere, som ile til Hjælp for alle de Lidelser, der hjemsøge Menneskene. Den har nu i

atten Aarhundreder spredt sine Velgjerninger over Jorden, og dens vidunderlige Frugtbarhed er endnu ikke udtømt; endnu den Dag i Dag er dens Virken lige storartet, lige vidunderlig. Og vi, som ere Vidner til disse Vidundere, hvad maa vi vel sige, naar vi sammenligne denne nye paa Kalvariet opstaaede Verden, denne Verden, der oplyses, opvarmes og belevs af Kjærligheden, med den gamle Verden før Kristus, med hine 40 Aarhundredes Selviskhed, Had, Blod og Undertrykkelse? Lige over for disse to saa grundforskjellige Verdener, lige over for den gamle Verdens saa pludselige og ufattelige Forandring kunne vi ikke andet end udbryde: Ære være Gud, der har besøgt os i sin inderlige Barmhjærtighed. Ære være hans Søn, Jesus Kristus, der har bragt den guddommelige Kjærlighed med sig fra Himlen. Ja, Ære være Jesus Kristus; thi det er hans Ord, der har frembragt denne umaadelige Forandring og skabt denne nye Verden, hvis Grundsten er broderlig Kjærlighed til alle Mennesker, selv de mindste og uanseligste.

Det var dog ikke nok at have givet denne Lov, det var ikke nok at have fremelsket Kjærlighed i Menneskenes Hjærter; denne Kjærlighed maatte ogsaa bevares indtil Enden. Deri bestod Vanskeligheden. At en saa skøn Lov ved sin Fremkomst kunde vække Begejstring, var jo endda forstaaeligt. Men naar Nyhedens Interesse var borte, og naar den første Begejstring havde lagt sig, saa alligevel at holde Kjærligheden til Næsten vedlige i det menneskelige Hjærte trods dets Hang til Selviskhed, det var noget, kun Gud kunde gjøre. Hvorledes bar Jesus Kristus sig ad med det? Fremfor alt maatte denne Kjærlighed for at være varig hvile paa en Lære: thi intet, som ikke er grundet paa en Lære, er varigt. Hvad er det da for en Lære, hvad er det for en Sandhed, Kristus har bygget Menneskekjærligheden paa?

Hvad var det, der i Nutidens Samfund havde gravet en saa dyb Kløft mellem Menneske og Menneske? Det var Foragten. Mennesket var gaaet saa vidt i at undertrykke sin Næste, fordi Mennesket foragtede sin Næste. Og hvori bundede denne Foragt? I Miskjendelse af Menneskets Værdighed som saadant. Der maatte altsaa bibringes Mennesket Erkjendelse af Næstens Værdighed som Menneske. Nu gives der en Sandhed, der gjør alle lige i Storhed og Værdighed. Det er den Sandhed, at alle Mennesker have fælles Stamme, fælles Forløsning, fælles evig Bestemmelse. Denne Sandhed havde Oldtiden miskjendt, og saaledes vare hine Grumheder og Undertrykkelser blevne mulige. Jesus Kristus bragte atter denne miskjendte og forglemte Sandhed frem for Dagens Lys, og det var for Verden som en ny Aabenbaring. I have, sagde han til Menneskene, Alle en og samme Fader, som er i Himlen; elsker derfor hverandre; thi I ere Brødre. Elsker hverandre; thi I have ogsaa Alle en og samme Forløser; det er mig, Jesus Kristus, Guds Søn, som er død for Alle, for Store og Smaa, for Bønder og Herremænd, for Borgerlige og Adelige. Hvem I derfor end ere, Svage eller Mægtige, Rige eller Fattige, Uvidende eller Lærde, for Gud ere I lige, fordi han for Eder har betalt den samme Pris: sit Blod.

Se det er den Sandhed, der er bleven Kristenkjerlighedens Grundlag. Det er den Lære, der har kuld-kastet alle de Grænsemærker, alle de Forskjelligheder og Adskillelser, som Hovmod og Selviskhed havde fundet paa at opstille, for at den ene Halvdel af Menneskeheden kunde kue og undertrykke den anden. Fra nu af er der ikke mere nogen væsentlig Forskjel, ikke mere noget Grundskjel, ikke mere nogen uoverstigelig Mur mellem Menneske og Menneske. Der er, som Menneskekjerlighedens store Lovpriser Paulus siger, nu hverken Hedninger eller Jøder, hverken Kulturfolk eller

Barbarer, hverken Slaver eller Fribaarne, hverken Rige eller Fattige. Hvad er der da? Der er nu kun Mennesker, kun Børn af en og samme Fader, kun Sjæle, der ere løskjøbte for en og samme Pris, bestemte til en og samme Herlighed, til en og samme Himmel. Der findes, kort sagt, paa Jorden nu kun Brødre i én og samme Familie: i Menneskeslægtens store Familie.

Se det er, hvad vi skyldte Jesus Kristus. Ham skyldte vi dette Broderskabets Baand, der knytter alle Mennesker sammen i gjensidig Agtelse og Velvillie. Ham, og kun ham, kunne vi takke for, at hine Undertrykkelsens og Hadets Tider, i hvilke det ene Menneske knevlede det andet, ere forbi, at vi ikke mere skulle opleve 'Tider som Claudius' og Tiberius', som Catigulas' og Neros'. Og naar det i den kristne Tid er hændet, at Spanierne, berusede af en ny Verdens Erobring og tørstende efter Guld, have vakt Oldtidens raa Instinkter til Live igjen og forsøgt at bringe de erobrede Folkeslag ind under Jærnaag, saa er en Evangeliets Søn, en Kristi Discipel og, jeg mener det med berettiget Stolthed, en Dominikaner, Las Casas, mere end én Gang draget over Oceanet for ved det spanske Hof at tale hine Ulykkeliges Sag, forsvare deres Ret og minde om, at ogsaa hine stakkels Vilde ere vore og Jesu Kristi Brødre.

Det maa dog indrømmes, at denne Lære om Broderskab mellem alle Mennesker ikke er den eneste Aarsag og ikke indeholder den fulde Forklaring til de Vidundere, Kristenkjerligheden virker her i Verden. At den Lære, at Mennesket i de andre Mennesker skal se lige saa mange Brødre, maa sætte en Stopper for Undertrykkelse og Grusomhed, er indlysende. Lige saa indlysende er det, at denne Lære maa avle Medfølelse, Velvillie og til en vis Grad ogsaa Offerberedvillighed mod Næsten. Men den kristelige Menneskekjerlighed holder sig ikke indenfor saa snævre

Grænser. Siden Jesus Kristus har Menneskeslægten været Gjenstand ikke blot for en afmaalt og rimelig Kjærlighed, men ogsaa for en lidenskabelig Kjærlighed, der har overskredet alle Grænser og har, for saa at sige, nærmet sig til Raseri. Og hvad der er ufatteligt, er, at Mange fortrinsvis have kastet denne deres Kjærlighed paa Menneskeslægtsens elendigste og mest frastødende Bestanddele. Ja, siden Jesus Kristus have de skrækkeligste Elendigheder, de mest modbydelige Sygdomme, kort sagt, alle Slags legemlige og aandelige Hæsligheder vakt en Kjærlighed og Hengivenhed, større end Ungdom og Skjønhed nogensinde har formaaet at vække. Siden Jesus Kristus er der af Kjærlighed til de usleste og elendigste blandt Menneskene blevet begaaet, om jeg saa maa sige, Daarskaber, som aldrig nogen nok saa hed Elskov har ført til. Hvad er det da for en hemmelighedsfuld Kraft, der bevirker, at man nu saa lidenskabeligt elsker, hvad der i og for sig er frastødende? Det er Jesu Kristi Kjærlighed. Jesus har sat sig i vort Sted, har indtaget vor Plads. Enhver af os er bleven omgjort til ham. Han har givet os sine Træk, meddelt os sin Skjønhed, iført os sin Personlighed. Han og vi kunne ikke kjendes fra hinanden. Han er os, og vi ere ham. Hører, hvad han selv siger: »Hvad I gjøre mod en af de ringeste, have I gjort mod mig.« Man indser nu, hvorfor de Ulykkelige, de Elendige, de Hæslige finde Hjærter, der elske dem med Hengivenhed og Lidenskab. Bag denne tilsyneladende Hæslighed, indenfor denne frastødende Skal ses nemlig Jesu Kristi guddommelige Skjønhed. Den ækle og modbydelige Stakkel, jeg der ser, er Jesus Kristus. Naar jeg aftørre hans Pande, er det Jesu Kristi Pande, jeg aftørre; det er Jesu Kristi Fødder jeg kysser, Jesu Kristi Lemmer, jeg varmer, Jesu Kristi Saar, jeg lindrer. Naar jeg besøger hin Fattige eller Syge, plejer, trøster og kvæger ham, da er det Jesus

Kristus i ham, der siger: Hvad Du her gjør for din stakkels Broder, gjør Du for mig. Ja, heri ligger Løsningen af den kristne Menneskekjærligheds Gaade. Ved Synet af hine Skarer af Mænd og Kvinder baade i gejstlig og verdslig Dragt, der med Liv og Sjæl hengiver sig til Lindring af al Slags Nød, spurgte I, hvad der bevægede dem dertil, og hvor den glødende Iver stammede fra. Nu vide I det; det er Jesu Kristi Pust, der bevæger dem, hans Kjærlighed, der opflammer dem. Det er ham, der beaander dem og støtter dem imod den menneskelige Naturs Modstand. Det er hans Kjærlighed, der faar dem til at foragte jordiske Glæder og kun have Blik for Andres Sorg. Det er ham, der faar dem til at vrage den skjønneste Musik for Ulykkeliges Suk og Veraab. Det er hans Kjærlighed, der lærer dem at hengive sig indtil Døden: ja, indtil Døden; thi Kristi Kjærlighed er ganske anderledes end verdslig Kjærlighed stærkere end Døden.

Se, det er Hemmeligheden ved den kristelige Kjærlighed til Næsten, det er dens Livskilde: Jesu Kristi Kjærlighed. Og derfor er det, at al den Menneskekjærlighed uden Jesus Kristus, som man under Benævnelsen Filantropi gjør saa meget Væsen af, kun er et dødtødt Foster, et kjødløst Skelet, uden Sjæl, uden Hjærte, uden Levedygtighed.

Naar jeg her taler om Kristenkjærlighedens Vidundere, kan jeg heller ikke undlade at bemærke, at de kun findes i den katholske Kirke. Udenfor den fører Kristenkjærligheden kun en sygnende Tilværelse uden Spændstighed, uden Fart. Man giver den nok Penge, men, paa faa Undtagelser nær, ikke sig selv, ikke sit Hjærte, ikke sin Person. I den katholske Kirke antager Kristenkjærligheden alle Slags Former, den sigter paa alle Slags Elendigheder, selv de skjulteste og sjeldneste. Utallige ere den katholske Kristenkjærligheds Foretagender. Mange ere stærkt fremtrædende; mange

andre føre en mere ubemærket Tilværelse, og det ikke de mindst skønne og nødvendige. Folk af alle Aldre og alle Stænder ere indskrevne i denne Kjærlighedens Hær, Gejstlige, mandlige og kvindelige Ordensfolk, Mænd og Kvinder af Lægfolket, unge Mennesker; ja selv Børn blive allerede i en tidlig Alder hvervede for kristenkjærlige Foretagender og saaledes gjorde fortrolige med denne Kjærligheds Pligter og Glæder.

Denne Kristenkjærlighedens frodige Udfoldelse i den katholske Kirke er ikke et af dens mindst synlige Mærker paa Guddommelighed. Thi ligesom man ogsaa med lukkede Øjne, blot ved at føle Solens Varme og dens Straaler, kan sige: Solen skinner der over mit Hoved, saaledes kan man ogsaa, naar man føler Kristenkjærlighedens Udstraaling og Varme i den katholske Kirke, sige med Sikkerhed: Der er Jesus Kristus; han er der i den Kirke, der oplyser og varmer Verden ved sin Kjærligheds Lys og Varme. Gud er baade Kjærlighed og Sandhed; Sandheden kan ikke skilles fra Kjærligheden; og da Kjærligheden findes i den katholske Kirke, saa findes Sandheden der ogsaa. Der er Gud, og til denne Kirke maa vi ty, naar vi ville finde Kristenkjærligheden og Sandheden, naar vi ville finde Gud og hans Søn Jesus Kristus.

Foreningen Unio's Fest

i Anledning af

Pave Leo XIII.s Bispejubilæum.

—o—

Anden Paaskedags Aften havde den katholske, selskabelige Forening Unio arrangeret en saak. Menighedsfest i Koncertpalæet i Anledning af vor h. Fader, Pave Leo XIII.'s Bispejubilæum. Koncertpalæets Sal var ved

denne Lejlighed fyldt indtil sidste Plads af Menighedsmedlemmer af alle Stænder og Stillinger og af en Del Fremmede udenfor Menigheden. Kl. 7¹/₂ ankom *den højærværdigste Biskop*, som ved Indgangen til Salen blev modtaget af Foreningens Bestyrelse, medens Forsamlingen rejste sig og St. Ansgars Kirkens udmærkede Sangkor under Hr. *Michaelsens* Ledelse sang »*Ecce sacerdos*«. Foran et Theater, som var oprejst i den ene Ende af Salen, havde Hr. Organist *Hammermüller* taget Plads tillige med et Strygeorkester, der som første Nummer paa Programmet foredrog en af Hr. Hammermüller komponeret Festmusik: Fantasi over danske Folkesange. Hr. Grosserer *C. B. Lohrer* jun. besteg dernæst en i Salen oprejst Talerstol, og fremsagde med deklamatorisk Begejstring en stemningsfuld Prolog, ved hvis Slutning et smukt Tableau viste sig paa den aabne Scene: under en Baldakin, baaren af fire hvidklædte Piger, saas en Buste af Leo XIII., og i Forgrunden stod »Danmark« imellem Kornneg og med Dannebrog i Favnen og fremrakte en gylden Laurbærkrans henimod Leo XIII. Det smukke Tableau tog sig fortrinligt ud og blev af Forsamlingen belønnet med kraftige Bifaldsytringer.

Til Melodien: »Gud beskjerme Danmarks Rige« sang dernæst alle Festsdeltagerne følgende korte Leo-Hymne:

Kirkedot paa Romas Troue!
 Jubelolding! Fader mild!
 Uden Rige, uden Krone,
 Hører Jorden Dig dog til.
 Ogsaa vi i Nordens Zone,
 Tændt af „Himmelysets“ Ild,
 Hilse Dig paa Romas Troue,
 Jubelolding! Fader mild!

Vi er faa, men vi har Hjærte,
 Og vi staa i Leo's Haand,
 Delc Leo's Sorg og Smærte,
 Leo's Fryd, trods haarde Baand.
 Lærer! tænd os Troens Kjærte!
 Bed for os om Troens Aand!
 Sign os, Drot med Trefold-Krone!
 Jubelolding! Fader mild!

Festtalen, hvoraf vi paa et andet Sted i Bladet bringe et Uddrag, blev holdt af højærværd. Kapellan

J. Frederiksen fra Odense. Før og efter Taleri sang *St. Ansgars Kirke's Kor* en Fest-Hymne resp. Leo-Sang, begge komponerede af den bekjendte Oratorie-Komponist *H. F. Müller*, hvis smukke Jule-Oratorium for nogle faa Aar tilbage ogsaa blev opført her i Hovedstaden i den katholske Svendeforenings Lokale. Det er en Selvfølge, at de to smukke Hymner bleve udførte af Kirkekoret med dette Kor's sædvanlige Præcision og musikalske Forstaaelse, som uden Tvivl vilde have indbragt Koret Komponistens Bifald, om han havde været tilstede.

Efter en af Strygeorkesteret udført herlig »Meditation« af *Giovanni Orlando*, som paa Grund af den mesterlige Maade, paa hvilken den blev udført, ikke kunde andet end gjøre et dybt Indtryk paa de Tilstedeværende, gik Tæppet endelig op for det religiøse Skuespil »*Sct. Helena eller Korsets Finding*,« som maaske var det Nummer paa Programmet, der af de Tilstedeværende blev imødeset med den mest spændte Forventning. Det var jo heller ikke saa forunderligt, eftersom det var første Gang, et religiøst Skuespil blev opført her i Hovedstaden. Den vanskelige Opgave, som Unios Damer havde paataget sig, blev udført paa en særdeles værdig Maade og med saa megen Forstaaelse, som overhovedet kunde fordres hos Damer, der i Henseende til Skuespilkunst jo næppe nok tør kaldes for Dilletanter. At fordre Oberammergauer Fuldkommenhed hos Unios Medlemmer, vilde være uretfærdigt. Hovedsagen var, at Stykket fik en værdig Udførelse paa Grund af sit religiøse og alvorlige Indhold, og dette Maal blev naaet paa en for Unios Medlemmer ærefuld Maade.

I Følge den første kristne Kejser Konstantin den Stores Opfordring begav hans Moder, den fromme Kejserinde Helene sig til det h. Land, for der at opsøge de hh. Steder, som mindede om Frelserens Liv, Lidelse og Død, og for navnlig at lede efter det h. Kors, hvor-

om Traditionen berettede, at det af Frelserens Fjender var bleven nedgravet et Sted paa Golgatha. Efter mange ydmyge Bønner til Gud og ihærdige Eftergravninger fandt man endelig de tre Kors paa Golgatha den 3. Maj 313, og ved et Mirakel — idet en Syg blev helbredet ved at komme i Berørelse med Frelserens Kors — tilkjendegav Gud, hvilket iblandt de tre Kors var det, paa hvilket Forløseren havde tilbragt Langfredagens bitre Timer og frembaaret Forløsningens store Offer. Det er denne »Korsets Finding«, som Wilh. Pailler har fremstillet i et 3 Akts religiøst Skuespil, og som af Unios Medlemmer blev opført med saamegen Dygtighed og religiøs Forstaaelse. Et smukt Tableau, forestillende det forherligede Kors, som viser sig straalende paa Himlens Skyer omgivet af Engle, afsluttede paa en yderst stemningsfuld Maade det religiøse Skuespil og den alvorlige Del af hele den skønne Festaften. Et Par af de levende Engleskikkelser i Tableauet var ligefrem mesterligt opstillede, og man havde næsten Vanskelighed ved at fatte, om de vare malede eller Virkelighed.

Senere hen paa Aftenen fandt et Festmaaltid Sted, hvori c. 100 Medlemmer toge Del. Den festligste Stemning herskede ved Bordet, og flere Skaaler bleve udbragte, der alle vidnede om Begejstring for vor h. Kirke og om Glæde over den skønne Festaften, som afsluttede Festlighederne i Anledning af Pavejubilæet.

Der var fra Unios Side heller ikke sparet paa noget, for at gjøre Festen saa værdig som mulig; navnlig havde Skuespillet stillet store Fordringer til Medlemmernes Offervillighed baade i Henseende til Tiden, som Prøverne krævede, og Klæderne, som vare udførte med sjælden Korrekthed og Smag. End ikke Festprogrammet lod noget tilbage at ønske, idet det af Hr. Bogtrykker *Mohn* var udført med smukke Rand-

prydelser og baade sort og rødt Tryk. De to nedestaaende Sange bleve afsungne ved Bordet.

Dengang!

(Aar 1475 ved Paasketid var Kong Kristjern I. i Rom paa Besøg hos Pave Sixtus IV.)

Mel.: Mens Nordhavet bruser mod fjældbyggt Strand.

Kong Kristjern han rider i Staden ind;
 Hvor gungre de stampende Hove!
 Hans Øje er mandigt og graa hans Kind,
 Den Romfærd han Gud monne love.
 Med hundrede Svende fra fjærne Pol
 Han kom at knæle for Petri Stol.

Ham Kuriens Klerke imøde gaar:
 At ære den Konning de søger.
 De lysende Træk og de blonde Haar
 Man skjæmtende skuer og spøger.
 Mod Sydens Sol og dens Farvepragt
 Sær synes Riddernes sorte Dragt.

Kong Kristjern han skrider i Kirken ind
 Bag Kors og med Faner, der vaje, —
 Med bankende Hjærte, — ad Tempeltrin,
 De stolteste, Verden kan eje;
 Her Sixtus Gjæsten imøde trén.
 Men Kristjern knæler paa Flisens Sten.

»Gud signe Dig, Konning, saa gild og from!
 Gud signe Jer, Riddere prude!
 Velsignet den Stund, I drog ind i Rom,
 Som Spaadomme klarlig bebude:
 En nordisk Fyrste — saa Ordet gaar, —
 Skal give Muhamed Ulivssaar.« —

Da Klokkerne kimed til Paaskefest
 Stod Sixtus for Alterbordet;
 Og Frelserens Legem' han gav sin Gæst,
 Med dobbelt Kraft nu omgjordet:
 »Og ser du atter den danske Strand
 Saa hils fra Sixtus det ganske Land!«

Nu!

Mel: Sparsomt i Norden vi Blomsterne finde.

At Katholikerne smukt skal erindre,
 Vi er kun Gæster i Danemarks Land,
 Det er en Tale, vi ikke kan hindre,
 :: Lad dem saa tale, som de har Forstand. ::
 :: Men naar vi henter Historien frem,
 Er det nok os, som er her i vort Hjem. ::
 Ja det er sandt, vi er Kosmopoliter.
 Er maaske Sandheden dansk eller polsk?
 Deltet den ud som en Kage i Bitter?
 Troen er kosmopolitisk katholsk.

Men vi er fødte af Danemarks Kvinder,
 Dansk var det Bryst, som vi died en Gang;
 Og vi har Del i vort Fædrelands Minder,
 :: Og vi har Del i vort Fædrelands Sang. ::
 :: Og naar vi henter Historien frem,
 Er det nok os, som er her i vort Hjem. ::
 Ansgar og Axel og Birger og Gunner,
 Dagmar og Thyra og Esbern og Knud,
 Vilhelm og Volmer, og gav vi os Stunder,
 Snart et katholsk Alfabet fik vi ud.

Dansk og katholsk er som Hægte og Malle —
 Spørg vore Skjalde hver eneste en.
 Trindt vore Domkirker raabe jo alle:

∴ Vi er katholske, hver eneste Sten! ∴
 ∴ Ja, naar vi henter Beviserne frem,
 Er det nok os, som er her i vort Hjem. ∴
 Ej er den saxisk, den frodige Ranke,
 Atter vi plante i Hjærternes Kar.
 Nej, det er netop vor eneste Tanke:
 Danmark, o bliv dog igjen, hvad du var!

Festtale i Koncertpalæet.

(Af J. Frederiksen, Kapellan.)

—o—

Højærværdigste Hr. Biskop, højstærede Forsamling!

Iblandt den Børnelærdom, som i sin Tid blev givet os ind paa Vers, var ogsaa den mere sande end dybsindige Sætning, at »Danmark er et lidet fattigt Land«. Og i hele Danmarks Land ere vi Katholiker atter kun en lille Flok; Missionen herhjemme er jo netop et af den katholske Kirkes yngste Børn. Dermed er det givet, at vi selvfølgelig ikke kan hamle op med vore ældre Søsken, naar det gjælder om at højtideligholde vor fælles Faders Fest, de har jo ganske andre Midler i Hænde end vi Smaa, og naar vi alligevel, og særlig Menigheden her i Kjøbenhavn har fundet en Udvej til at holde ikke mindre end to Fester i Anledning af vor h. Faders 50aarige Jubilæum, Fester, hvoraf den ene var Indbyderen, vor højærværdigste Biskop fuldt værdig, og som fandt Gjenklang og vakte Opmærksomhed langt ud over vore danske Trosfællers snævre Kreds, medens den anden, som vi fejre i Aften, hvis ikke alle Solemærker bedrage, ikke vil give sin Forgænger noget efter, da viser det, hvor hurtig Kjærligheden til Kirkens Overhoved har vokset sig stor og stærk og offervillig i en saa ny Mission. Og lad os saa trøste os med, at selv om de yngste Børns Kjærlighedsbeviser ikke ere

saa straalende som de ældres, plejer de dog at være Faderen kjærest, fordi han netop altid har en ganske lille bitte tilovers for de mindste. Da jeg ofte har haft den Lykke at tale med vor nuværende, elskede og beundrede Pave Leo XIII., og han ledte altid selv Talen hen paa danske Missionsforhold, kan jeg paa første Haand bevidne, at den danske Mission indtager en saadan Yndlingsplads i hans Hjærte, og det er forbavsende, hvor levende han interesserer sig og er inde i alle vore Forhold næsten indtil de mindste Enkeltheder.

Naar jeg sagde, at denne Fest i Aften vilde blive Forgængerens jævnbyrdig, ved jeg nok, at jeg burde tilføje: paa Talen nær. Men jeg gjør ingen Undskyldning i den Retning. Thi naar »Unio« indbyder til Fest, er den Vært, og mener den saa, at det er det rette, som det ses at have været Skik i Kana i Galilæa, at give Gjæsterne den middelmaadige Vin tilsidst, saa maa de vide, hvad de gjør, og bære Ansvar. Jeg vælter det hermed højtidelig fra mig.

Leo XIII. havde ikke regeret ret længe, før Verden saa at sige begyndte at spidse Øren og spile Øjnene op, thi det var aabenbart, at der var kommen en Pave til Styret, som vidste, hvad han vilde og kunde, hvad han vilde. Der er ogsaa navnlig nu i Anledning af Jubilæet sagt og sunget saa overordentlig meget, overordentligt smukt om Leo XIII.'s Person og Virksomhed og Fortjenester, at det vilde være, hvad de gamle kaldte at bringe Ugler til Athen, og hvad vi lidt mere plat kalde at give Bagerbørn Hvedebrød, om jeg paany vilde dvæle derved. Ikke som om jeg havde mine Betæneligheder derved! Tværtimod, stod det i min Magt, vilde jeg end yderligere understrege hvert af de veltalende Ord, som for saa kort siden her paa dette samme Sted blev talet til Leo XIII.'s Pris. Thi det er vist, at Rosen skal sigte højt, skal den ramme over Maalet, og saa kan man forresten tage Leo XIII.

paa hvad Led man vil: som Kristen, som Præst, som Lærd, som Statsmand, som Digter, som den store kristne Socialist i allerædlestes Forstand. Enhver, der som jeg har haft den Lykke at stædes for ham, at se ind i hans forunderlige dybe og gjennemtængende Øjne, det som er alle Maleres og Fotografers Fortvivlelse, at iagttage denne Aandens trodsige Energi, der tvinger et svagt, affældigt, næsten gjennemsigtigt Oldingelegeme til at være ungdommeligt, kraftigt og stærkt; enhver der har lyttet til hans aandrige Tale og ligefrem forbløffet har iagttaget det Særsyn, at der indenfor de snevide Haar kan bo en Hukommelse, der vilde være et Fænomen hos Ungdommen, enhver der kort sagt kan regne det til sit Livs kjæreste Tildragelser, at han paa nærmeste Hold har faaet et personligt Indtryk af, hvilket udmærket Menneske Gud i denne vanskelige Tid har udset til Bærer af den øverste Magt paa Jorden — han vil finde al Lovprisning af Leo XIII.'s Person fuldt paa sin Plads. Og i denne Henseende kan vi iagttage det mærkelige, at endog Modständerne sænke Kaarden og stemme i med. Faa Katholiker have, for at anføre et Exempel, prist Leo XIII. i saa høje Toner som den Mand, der undte ham det værst, det tyske Riges en Gang saa berømte Jærnkansler, den ubøjelige Bismarck, der begyndte Kampen mod Kirken med de Ord, at kunde den katholske Kirke udholde en saadan Storm, da vilde han blive Katholik; denne Bismarck, der ikke vilde gaa til Kanossa, men alligevel maatte erkjende, at i Leo XIII. havde han fundet sin Overmand; denne Bismarck, der i dette Øjeblik, medens hans Overvinder under hele Verdens jublende Tilslutning fejrer sit Jubilæum, lever som styrtet Storhed paa et Slags St. Helena! I Ord har han hyldet Leo XIII. som vor Tids største Statsmand, og i Gjærning som et Monster paa ubestikkelig Retfærdighed, idet han som Repræsentant for en protestantisk og kirkefjendtlig Magt

valgte Leo XIII. til Opmand i sin Strid med det katolske Spanien. Lige overfor en saadan Hyldest fra en Bismarcks' Side bliver alt, hvad der kan tilføjes, mat og betydningsløst.

Desuden véd jeg, at jeg er allerbedst i Overensstemmelse med vor h. Fader, naar jeg bagved Begejstringen for hans Person søger noget dybere, noget varigere, lad mig strax sige det. Begejstring for selve Pavedømmet, der mærkelig nok netop i vor Tid ligger i Luften. Det er nemlig Grundvolden for alle Pavefester i hele Verden, og det er et tryggere og varigere Fundament end nogen Personlighed, selv den rigest begavede, selv den største og berømmeligste, er i Stand til at byde. Saaledes bliver den løftet op over Øjeblikkets Stemning, bliver mer end Beundring, bliver Kjærlighed paa Troens Grundlag, bliver noget usigeligt mere end en forbigaaende Festrus, bliver en Tilkjendegivelse af, hvad der rører sig dybest i de mange Millioner Hjærter, bliver i allerbedste Forstand katholsk. Det er fra dette Synspunkt at Leo XIII. tager imod det. Mer end én Gang har jeg ved hans 50aarige Præstejubilæum været Ørenvidne til, hvorledes han saa at sige bringer al den Hyldest, der ydes hans Person, videre til dens egentlige Adresse, til den høje, vigtige og velsignelsesrige Værdighed, han saa ærefuldt beklæder. Og det er ikke falsk Beskedenhed. Den ligger ham lige saa fjærnt, som alt andet, hvad falsk og forlorent nævnes kan; det er simpelthen Udtryk for, hvad han inderst inde tænker og føler, og hvad han ønsker; det er ogsaa med al Anerkjendelse af hans beundringsværdige Personlighed, hans verdenshistoriske Virksomhed og store Fortjenester, at gaa til Sagens egentlige Kjærne. Thi saa underligt det end kan lyde, Begejstringen for Pavemagten ligger i Luften, og det kommer atter af, at vor Tid som ingen anden trænger til Pavemagten, en Trang, der er saa mægtig, at den

ubevidst virker ud over den katholske Kirkes Grænser, hvis der kan tales om dens Grænser, en Trang, der alene kan forklare de mange Øjne, der ikke i ham se deres Fader, og som dog ere fæstede paa ham, somme ja mange med et ubevidst Savn og en hemmelig Længsel, alle med Opmærksomhed og Beundring. De Tider ere forbi, da Pave og Antikrist vare enstyldige Ord. Mig bekjendt kan man her hjemme kun høre den Slags Sprog fra én Mand, der er bekjendt for at sænke vort gode danske Maal adskillige Alen under dannet Niveau — den Mand, der for nogle Dage siden her i Byen var saa naadig at erklære, at troende Katholiker antog han nok der findes, kun ingen troende Pave — og som saa fandt sig foranlediget til at tilføje, at han ikke for Alt i Verden vilde være Pave. Nu, saa længe han ikke er Kardinal, er Faren ikke overhængende! Faar han først den røde Hat, er det tidsnok at værge sig mod Æren. Men enkelt Svale gjør ingen Sommer, og en enkelt — ja, hvad skal jeg sige? — en enkelt Taler af den Slags frembringer ingen Strømkæntring; thi han gaar imod Strømmen.

Det gjør for saa vidt den katholske Kirke ogsaa og ganske særlig Begejstringen for Pavedømmet; men der er som bekjendt Forskjel paa — et Sejskib og en Dampers; den sidste har Kraften i sig selv og kan gaa op imod Vinden. Den stakkels Sejler derimod kan jo nok med Fiffighed og Møje arbejde sig nogle Streger op imod Vinden, men dels sakker den snart bagud for Damperen, og dels faar den dygtig med Skvæt ind over Rælingen. Det viste sig da ogsaa ved den omtalte Lejlighed med den omtalte Sejler, og et af de salteste Skvæt var den meget træffende Bemærkning, at han selv agerede Pave saa godt som Nogen, kun er han naturligvis Pave uden Myndighed og vel netop derfor saa myndig. Som sagt, et Skib der har Kraften indenbords, tager snart Luven fra Sejleren, og kom-

mer der først engang en rigtig forrygende Storm, saa Himmel og Hav staa i Et, saa skal vi se, hvor Sejleren lægger bi og driver af med klodsrebede Sejl, medens Damperen sætter Næsen lige imod Vejret, lader Maskinen arbejde for Højtryk og gaar stik imod Vind og Vove. Og det er netop hvad den katholske Kirke og særlig Pavemagten har gjort i vort Aarhundrede, og ikke mindst saa længe Leo XIII. har siddet til Rors. Det er aabenlyst, og enhver kan deraf slutte, at det ikke er nogen Sejler, der skal gaa for Vinden, men et Skib, der har Kræfter i sig selv. Men et Fænomen er det ligefuldt og frydeligt at være Vidne til, spændende og løftende som enhver Kamp mod Elementerne, jeg fristes til at sige, forbløffende som ethvert Brud paa tilsyneladende ubøjelige Love!

Thi det er ikke blot Naturen, der er underkastet Love, ogsaa i Historiens Gang er der Fasthed at iagttage og bestemt Lovbundethed. Vil man saa af vort Aarhundredes Historie slutte sig til, under hvilken Lov Verden nu ruller fremad, i hvilket af Dyrekredsens Billeder vi for Øjeblikket staa, da vil snart alle Maalinger give det ene Resultat: ubegrænset Sværmeri for Frihed, Kamp imod alt, hvad der hedder Myndighed. Vi lever jo i det 19. Aarhundrede, mer behøver man ikke at sige. Enhver ved da, at det er det Aarhundrede, som har sat Masserne i Bevægelse, og talrige Troner ere malede til Støv ved den voldsomme Gnidning, det er det Aarhundrede, som har stækket Vingerne saa grundig paa de Magthavere, det har ladet blive i Sædet. Det er det Aarhundrede, som slaar op imod ethvert Bidsel, som ikke taaler nogen Indskrænkning i Friheden. Hvad var da at vente? Ja, lad En, der ikke kjender Pavedømmets Historie, konstruere Historien ud af Tidens fælles Præg, og han vil ufejlbarlig svare: Pavedømmet har altsaa været den første Magt, der fik Tidens Ugunst at føle; Paven har været den

første Rytter, der maatte bide i Græsset, da den vælige Ganger slog ud! Thi naar Menneskeslægten ikke vil taale nogen Myndighed, nogen Beklippelse af sin Frihed, hvorledes skulde den saa kunne taale den Autoritet, der gjør de videst gaaende Krav, den som ikke blot vil byde over fri Menneskers ydre Handlinger, men vil være selve deres Friheds Herre og Mester.

Men Paven har ikke bidt i Græsset; Pavedømmet har ikke faaet Tidernes Ugunst at føle; medens alle andre Troner rystede, stod Petri Stol ikke blot fast, men blev saa at sige højnet adskillige Trin; medens alle andre Potentater fik deres Magt beklippet, voxede Pavens Indflydelse Dag for Dag, vandt han den ene Triumf større og herligere end den anden, blev ikke som saa meget andet til et Gjenfærd, der førte en Slags Skyggetilværelse midt i det levende pulserende Liv; nej, man skal gaa langt tilbage i Tiden for at se Pavedømmets Puls slaa saa ungdommelig kraftig som nu, og medens saa mangen en Magt blev til en blot og bar Titel, er Venner og Fjender enige i, at Pavedømmet er en Magt. Til Verdens Ende skal tre Kjendsgjeringer fra vort Aarhundrede staa indskrevne i Historien som Tegn paa Pavens Storhed i vore Dage. De to ere Sejre over Fjender, den tredie er en Sejr over menneskelig Klogskab, og den vejer i mine Øjne mest. De to største Statsmænd, vort Aarhundrede har fostret, den ene, Revolutionens overmodige Fostersøn og Underkuer, Helten over alle Helte, Napoleon den Store, den anden, den brutale Magts Afgudsdyrker Bismarck, have begge indskrevet deres Navne paa Pavemagtens Sokkel ligesom kaade Børn skære Navne i Træerne. Den Magt, der vaaben- og værgeløs kan afvise Angreb af saadanne Folk, den Magt ligger ikke i Dødskrampe. Den tredie Kjendsgjering, jeg hentydede til, er den høitidelige Afgjørelse om Pavens Ufejlbarehed. Til Dagens Ende skal det staa i Historien, at selve den Pave,

paa hvis Dør Revolutionen havde banket saa haardt, Dagen før Revolutionen opførte sit vildeste Skuespil i Paris, Dagen før en forblændet og forgjort Nation berøvede ham den sidste Tomme Land af Fortidens Arv, i det Øjeblik, da man skulde tro, Klogskaben bød at undgaa alt, hvad der kunde støde Tidsaanden, satte alle smaalige Hensyn tilside, hævede sig højt over al Døgnets Klogskab op til den Visdom, der bør sidde i Højsædet i Guds Kirke, og højtidelig definerede Pavemagten i hele dens ideale Storhed! Og til Dagenes Ende skal det berettes som et Vidunder: Verden klappede Bifald, det 19. Aarhundrede, det revolutionære Aarhundrede, det frihedsberuste Aarhundrede klappede Bifald! Og til Dagenes Ende skal Enhver, der kan læse Historiens Bogstaver udbryde: Det er Guds Finger, som det var Guds Finger, da Jøderne gik over det røde Hav. Thi ogsaa i Historien gjælder den Lov, at Strømmen fører med sig, hvad der flyder paa dens Vover, og begraver, hvad der gaar til Bunds, og kun det, som er stærkere end Strømmen, stærkere end selve Historien, kan gaa imod Strømmen eller endog tvinge Strømmen til at staa som værnende Mure til begge Sider.

Og dette sidste er i en vis Forstand Tilfældet. Saa glubske Historiens Bølger end ere efter at begrave Paven og Pavedømmet, er der en højere Magt, som taarner dem op til Mure om den, de længes efter at begrave. Jeg vover den Paastand, at naar Pavemagten i vort Aarhundrede saa kjendelig er vokset i Anseelse og Indflydelse, da skyldes dette, næst efter Guds Styrelse, netop Folkenes ubegrændsede Jagt efter Frihed.

Man maa nemlig ikke altid tro, det er saa alvorligt ment, naar Kirkens Modstandere erklære Paven for Frihedens Fjende. De kan naturligvis ogsaa læse Historie, gaar maaske med et »Ug.« i Lommen for deres historiske Kundskaber, og følgelig ved de lige saa godt som vi, at Paven i Virkeligheden er den rette Fri-

heds trofaste Vogter. De ved jo lige saa godt som vi, at Pavedømmets og Folkefrihedens gyldne Dage falde mærkelig nøje sammen; de kjender jo da ogsaa Gregor VII's Kamp for Sakserne imod en tyrannisk Kejser, de kjender jo da ogsaa Innocens III.'s Historie, og de ved jo da nok, at det var først efter, at Fyrsterne havde lært at sætte sig ud over Pavens Formaninger og Trudslers, at Folkene blev lagt i Lænker. De ved jo ogsaa nok — og jeg har hørt vor nuværende Kultusminister udvikle det i et Foredrag — at Paven mange Aarhundreder igjennem var den eneste Folkeret. De ved jo ogsaa nok, at den Gang Jøderne vare udelukkede og plagede alle andre Steder, holdt Paven sin Haand over dem i Rom, og de hundrede andre Kjendsgjerninger. De har kunnet paavise enkelte daarlige Paver, som vi selv ere de første til at beklage, men af Tyranner paa Petri Stol har de ikke gjort Forsøg paa at paa-pege en eneste! Det vil ikke sige saa lidt iblandt 260!

Naar Kirkens Modstandere skribe op om Pavens forfærdelige Indgreb i Friheden, ligner det saa forbavsende al den ædle Medlidenhed, de saa ofte spilder paa os Præster for Coelibatets Skyld. De kunde jo ganske rolig vente, til vi først beklagede os derover. Og saaledes vilde det ogsaa være det naturlige om de ventede med at tale om Pavens Attentater paa Friheden, til vi, som ere under det slemme Pres, begyndte at give os! I det mindste kunde de, førend de begyndte alle de strænge Gardinprædikener, spørge os: er det ikke haardt at leve under Paven? Og fra hele Verden vilde der lyde et enstemmigt eller rettere sagt tohundredemillionstemmigt Nej! og de resikere at faa en Lattersalve i Tilgift. Og var deres Medlidenhed saa stærk, at de gjorde endnu et Spørgsmaal: Ja men ærlig talt, vilde I ikke helst være fri for dette Aag? Da vilde Svaret lyde endnu kraftigere: Tro I, vi vil have vor Samvitighed ind under Politistaven og vor Tro ind under

den saakaldte Videnskabs Hovmesterering, der stadig er nødt til at slaa sig selv paa Munden. Tak for Tilbudet, men vi agter ikke at benytte det.

Vi har nemlig indset, hvad de andre halvt ubevidst ane, at Pavedømmet er det af Gud indrettede Kompas for Historien og for Menneskeslægtens Liv. Saa falder Skuden en Streg af mod Øst, og saa en Streg mod Vest, Kompasset holder stadig Retningen, og tilsidst bliver dog Skib og Ladning bjærget — rigtignok efter en Sejllads som Hjulsporet efter en Vogn, der har tabt en Møtrik. I vore Dage er Skuden tilbøjelig til at falde slemt af til Vest eller til venstre, og derfor er det, at alle de som har begyndt at ane Uraad, har faaet saa travlt med at kigge paa Kompasset.

Det begyndte dernede i Frankrig med et voldsomt Skraal paa Frihed til at være Mennesker; kvikke som Franskmændene ere i Vendingen, viste det sig snart, at hvad de egentlig vilde, var nok at være fri for at være Mennesker; og aldrig saa snart havde Napoleon grebet Roret, før han skyndte sig at se paa Kompasset; Konkordatet staar endnu som Minde om dette Øjekast.

Et andet Raab er Raabet paa Samvittighedsfrihed, det løber regelmæssig ud paa Frihed for Samvittigheden, hvad der jo efter Omstændighederne kan være en meget rar Ting, i det mindste til en Tid. Naar der er Kolera etsteds, og Nogen holder af Blommer, vilde han jo ogsaa ønske Hygieinen et vist Sted hen; alligevel er den ganske heldig og sund. Og Pavens forfærdelige Samvittighedstyranni reducerer sig jo i Virkeligheden til at sige os, hvad der er skadeligt for vor aandelige Sundhed.

Saa er der hans forfærdelige Tyranni i Trossager — han er jo oven i Kjøbet ufejlbar! Ja, er det ikke en frygtelig Ulykke, at vi kan faa Besked paa, hvad der er Sandhed i de vigtigste Sager! Tænke sig en Lykke at kunne faa Lov til at sige, at sort er hvidt

og hvidt er sort — er det ikke misundelsesværdigt! Tænke sig, hvad alle vi, som undervise, er for nogle Skarnstyranner, at vi absolut vil have, at saadan en stakkels Dreng skal sige at 2 og 2 er 4! Hvorfor kan han ikke faa Lov at sige, at det er 5! Det kunde jo være helt fornøjeligt, undtagen naturligvis at han senere skulde blive Kræmmer, for saa var det jo ikke morsomt for Kunden; morsomt bliver det først rigtigt naar man vender Medaillen om! Prøv engang at nægte en af de vovede Paastande, der sejler under Videnskabens Flag, saa skal I se om de Herrer ikke i en Fart ere demaskerede som lige saa mange — ja jeg vil ikke engang sige Paver, men Niels Korporaler!

Man kunde blive ved med at forfølge Frihedskravet paa alle Gebeter, overalt vil det vise sig, at hvad der lyder som et Frihed *til*, er et Frihed *for* — overalt vil det falde af sig selv, at alle sindige Folk begynder at se sig om efter noget fast i alt dette Virvar. Man kan elske Havet saa meget som man vil, og prise det vilde Hav paa det faste Lands Bekostning, lider man først Skibbrud, ser man sig dog om efter det faste Land, om det saa kun var en enlig Klippe. At Samfundet er ved at lide Skibbrud, er snart saa almindelig anerkjendt, at man bliver kedelig ved at sige det. Og saa staa alle de, som ikke have Lyst til at drunkne, ved Rælingen og spøjde efter Klippen for at vide, hvor de skal vende sig hen, naar de først er komne ud at plaske. Og se, der staa Klippen, den urokkelige, ubevægelige, Petrus, Pavemagten. Skum og Sprøjt staa der om den, det kan ikke være anderledes, men den skal nok holde Stand, og alle, som sværmer for det vilde Hav og en god Gyngetur, er i deres stille Sind glade over, at der er et fast Punkt at ty til, hvis Sejladsen faar en uheldig Ende.

For os Katholiker er Paven selvfølgelig langt mere. Hans hellige Embede er for os ikke en enlig

Klippe, vi kan ty til i Nødstiltælde, men den faste Klippegrund, paa hvilken vi bygge og bo. Hvad Under derfor om Pavens Fest vækker Begejstring? Jeg har været med til en saadan Pavefest og jeg har staaet iblandt 60,000 Katholiker fra alle Verdens Hjørner og Kanter, jeg har hørt den Hilsen, den ærværdige Olding fik, jeg har set Taarerne rulle ned ad Kinderne af Rørelse og Grebthed — til min Død skal det staa blandt mine skjønneste Minder. Og da jeg fornylig læste om de 60,000, der atter havde bivaanet hans Jubilæumsmesse, da stod den hele mægtige Scene saa levende for mig: de viftende Tørklæder, de rungende Leveraab, de sølverne Instrumenters trillende Toner, som de rislede ned fra Peterskirkeens vældige Kuppel, da stemte jeg i Aanden i med de 60,000: Leve vor beundrede, elskede, store, hellige Fader, St. Peters værdige Arvetager, Leo XIII., men først og sidst leve selve Pavemagten!

Literatur.

—o—

Til Forsvar for Sandheden. Af P. P. Bispeembedet.
 Man behøver blot at læse Mottoet til denne lille Piece, for straks at overtydes om, hvor vigtigt og interessant et Æmne det er, som her omhandles. Thi naar man selv fra protestantisk Side, som Mottoet viser, aabent maa tilstaa, at den »apostoliske Rækkefølge vitterlig er brudt for Danmarks og Norges Vedkommende«; saa ligger jo deri tillige den Indrømmelse, at den danske Folkekirke umulig kan være Kristi sande Kirke. Thi om denne vide vi af den h. Skrift, at den maa hvile paa Apostlene og deres retmæssige Efterfølgere, og at den desuden maa besidde og uddele de af Kristus indstiftede Naademidler; men hvor den apostoliske Rækkefølge er brudt, der er der ingen retmæssige

Efterfølgere af Apostlene, og hvor de mangle, kunne de fleste Sakramenter slet ikke forvaltes. Beviserne for disse grundlæggende Sandheder danne Indholdet af Brochurens første Del (fra S. 1—11).

Meget lærerigt er det, i den anden Del (S. 12—18) ad Historiens Vej at forfølge, hvorledes den apostoliske Rækkefølge, der fra de første Aarhundreder af overalt i den kristne Kirke gjaldt for uundgaaeligt nødvendig, ogsaa blev uafbrudt bevaret i den nordiske Kirke før Reformationen baade ved Kristendommens Indførelse her i Norden paa Biskop Ebbo's og den h. Ansgars Tider og gjennem alle de følgende Aarhundreder. Resultatet af denne historiske Undersøgelse sammenfattes i disse Ord: »Danmarks Biskopper kunde i hele Middelalderen rose sig af at være satte af den Helligaand til at styre Guds Kirke; thi de kunde hidlede deres Myndighed fra Apostlene og selve Kirkens Grundlægger gjennem en uafbrudt Rækkefølge.«

Men saa kom den saakaldte Reformationstid, og med et Slag se vi den af Kristus givne Kirkeforfatning her i Landet kuldkastet, eller efter Paludan-Müllers Ord, »den hele Kirkeforfatning borttrykket fra dens oprindelige Grund ved Afskaffelse af det apostoliske Bispembede.« Talrige Citater fra protestantiske Historikere og Kirkeretslærere gjøre denne Afhandlingens tredie Del (S. 18—36) særdeles interessant, og det saa meget mere, som de vise, at lutherske Lærde og Theologer selv føle, hvor forbavsende Overgrebene fra Statens Side vare, ved hvilke den lutherske Kirke er bleven oprettet. De løse Grunde, med hvilke man har forsøgt at paavise, at Kong Kristian III. egentlig ikke selv havde tiltaget sig den øverste Myndighed i Kirken, men at den saakaldte kristne Menighed havde overdraget ham sin egen Fuldmagt, gjendrives baade ved Skriftbevis og ved selve den lutherske Kirkehistories og Kirkerets Vidnesbyrd. De højst interessante Enkeltheder endelig,

som ere samlede i denne Brochures sidste Del, f. Eks. om de første lutherske »Riskoppers« ugyldige Vielse, Præsternes Tvivl om deres Ordinations Værd og Gyldighed, ja endog nogle Præsters Forslag om, at Biskop Martensen dog skulde lade sig vie af en *rigtig* Biskop, for saaledes senere selv at kunne forskaffe den danske Statskirke den for længe siden tabte apostoliske Succession: alt dette vil stadig holde Læserens Interesse vaagen indtil den sidste Side af denne fortræffelige lille Brochure, som vi haabe vil opfylde Katholikerne med endnu større Kjærlighed til deres h. Kirke og vise mange andre Vejen til den.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Onsdags, den 12. April, Kl. 6 Eftermiddag, nedlagde den højærværdigste Biskop *Johannes von Euch* Grundstenen til den nye Ordenskirke, som under Navn af »Jesu Hjertes Kirke« opføres i Stenogade ved Siden af Sct. Knuds Realskole. Kirken vil blive en treskibet gothisk Kirke med Taarn og skal være færdig til at tages i Brug næste Aar. Før Vinterens Komme var Arbejdet allerede saa vidt fremskredent, at den under Jorden liggende Del af Murværket var fuldendt, og i forrige Maaned er Arbejdet efter den Standsning, som den lange Vinter medførte, atter bleven gjenoptaget under Arkitekt *Wipflers* Ledelse. Muremester *Günther* har i sin Tid overtaget alt Murarbejdet. Den højtidelige Grundstensnedlæggelse overværedes i Følge Indbydelse fra Skolens Rektor, Pater *G. Frins*, af de Gejstlige fra Hovedstaden og Ordrup og af faa særlig Indbudne.

— Tredie Paaskedag fejredes en smuk Højtidelighed i Sct. Josefs Søstrenes Huskapel paa Toldbodvejen,

idet 10 Postulantinder modtog Ordensdragten, medens 3 Søstre ved samme Lejlighed under den h. Messe af lagde de evige Løfter og 4 Søstre de aarlige. Efter at den højærværdigste Biskop havde frembaaret en højtidelig Prælatmesse, assisteret af tvende Gejstlige, traadte Postulantinderne ind i Kapellet, iførte den hvide Brudragt, og toge knælende Plads foran Alteret. Biskoppen mindede i en kort Tale om Højtidelighedens Betydning, navnlig om en sand Ordenssøsters ophøjede Løfter og Pligter, og rettede derefter de sædvanlige Spørgsmaal, som Kirkens Ritual foreskriver, til Postulantinderne, og efter at disse med Provinsialforstanderindens Samtykke havde modtaget Biskoppens Tilladelse til at iføre sig St. Josefs Søstrenes Ordensdragt, forlode de atter Kapellet, for kort efter at vende tilbage, iførte den beskedne Ordensdragt. Den smukke og opløftende Højtidelighed, der med »Veni creator« var begyndt med Anraabelsen af den Helligaand og overværedes foruden af St. Josefs Søstre af en stor Del Menighedsmedlemmer, sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse.

— I Midten af denne Uge rejser den højærværdigste Biskop til Kolding, for Søndag den 23. ds. at foretage den højtidelige Indvielse af to til den derværende Kirke bestemte Klokker »St. Maria« og St. Klemens.« Den højærv. apostoliske Vikar vil efter Forlydende ogsaa ved denne Lejlighed meddele Konfirmationens h. Sakrament i Kolding og Fredericia og først vende tilbage til Hovedstaden i Begyndelsen af Majmaaned.

Kristiania. Den 9. April var det 50 Aar, siden Pastor *Montz* som Kristianias og Norges første anerkjendte katholske Menighedspræst efter Reformationen for første Gang frembar det h. Messeoffer i Norges Hovedstad og i den derværende apostoliske Overhyrde, Msgr. *Studachs* Navn, stiftede Menigheden i Kristiania. De adspredte Katholiker havde længe sukket efter en Sjælehyrde, men Statens Love tillod ikke hans Ansættelse. Først den 6. Marts 1843 lykkedes det den apo-

stoliske Vikar for den skandinaviske Halvø og Katholikernes forenede Anstrængelser at opnaa kongelig Tilladelse til Oprettelsen af en Menighed i Kristiania, og allerede Palmesøndag d. 9. April holdt Frelseren i Sakramentet sit Indtog i Byen. Dette Menighedens 50aarige Jubilæum er bleven fejret med stor Højtidelighed i Norges Hovedstad. I den festlig smykkede St. Olafs Kirke holdt den højærværdigste Biskop Dr. *J. B. O. Fallize* en højtidelig Pontifikalmesse, hvortil knyttede sig en Festprædiken af Sognepræsten, højærv. Hr. Pastor *Wang*.

Ved Eftermiddagsandagten, under hvilken Biskoppen prædikede, istemtes det højtidelige »Te Deum«. Om Aftenen fandt et Menighedsmøde Sted i Forsamlingslokalet. Ved denne Lejlighed talte først Hr. Højesteretsadvokat *Unger*, derefter Hs. biskoppelige Højærværdighed Dr. *Fallize* og Hr. kgl. Fuldmægtig *Werenskjold*.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. April. 2. Søndag e. Paaske. I Set. Ansgars Kirke Kl. 9 Prælatmesse efter hvilken Konfirmationens h. Sakrament meddeles. — Kl. 7 og 11 stille h. Messe — Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — **17. M.** Votivofficium af Set. Ansgar. — **18 Ti., 19. O.** Ferialdage. — **20. To.** Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — **21. F.** Anselmus, Biskop og Kirkelærer. — **22. L.** Soter og Kajus, Martyrer.

Søndag den 23. April. 3. Søndag e. Paaske. St. Josefs Skytsfest.

Unio. Den 1/2aarlige **Generalforsamling** afholdes Tirsdag d. 18. April Aften Kl. 9 i Lokalet Østergade 32. — Dagsorden: Beretning om Foreningens Virksomhed, Regnskabs Aflæggelse og Valg af Bestyrelse og Revisorer.

Literatur. P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 15. Bispembedet. (36. S.) 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn).

Pastor A. Brinkmann: Den h. Birgitta, et kulturhistorisk Billede fra det 14. Aarhundrede. Med 12 Illustrationer. 419 S. 2 Kr. 50. (I Kommission hos Chr. Mackeprang.)

Pater Lange: Svar til Hr. Pastor Rørdam i Anledning af hans Skrift „Til Papisterne.“ 50 S. (Guise's Forlag, Østergade).

Tillige anbefales Bønne- og Salmebøger til Konfirmationen.

Korrespondance. L. Amerika: Hjærtelig Tak for de tilsendte 100 Kr., som efter Ønske ere blevne fordelte til de forskjellige Foreninger og Institutioner. Regnskabet udkommer først i Juni.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 17.

Søndagen den 23. April.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Lidelser. Reformationen i Tyskland. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. London. Chicago. Norge. Bekjendtgjørelser!

P. Lange's Foredrag

om
Lidelser.

—o—

»Mennesket født af en Kvinde lever kun et stakket Liv, fuldt af Elendighed.«

Saaledes klager den Mand, der er bleven betegnet som Konge i Ulykkens Rige. Det var Job, som, siddende ved Asken og slagen af Gud, gav sin Sorg Luft i disse melankolske Ord: »Mennesket født af en Kvinde lever kun et stakket Liv, fuldt af Elendighed.« De samme Ord kunne vi benytte for at give vort betrængte Hjertes Følelser Luft. Hvem af os har ikke ved denne eller hin Lejlighed følt sit Sind opfyldt af Bitterhed og sagt: Ja, sandelig, Menneskets Liv er fuldt af Elendighed. Blandt de her Tilstedeværende ser jeg mange forskellige Slags Mennesker, Rige og Fattige, Unge og Gamle, mere og mindre Dannede. Men i disse mangfoldige og mangeartede Forskjellig-

heder er der noget, hvori I Alle ligne hverandre: i Lidelse. Lidt have I alle; I lide maaske ogsaa i dette Øjeblik; men i hvert Tilfælde vilde ingen af Eder kunne rejse sig og sige: Jeg kommer aldrig til at lide. Thi selv om Du ikke hidtil har lidt, saa vil den Dag komme, og den er maaske ikke fjern, da Lidelsen vil lægge sin tunge Haand paa Dig.

Da vi nu alle lide, saa trænge vi Alle til at vide, hvor vi skulle søge Trøst og Haab. Men hvor skulde vi vel kunne finde Trøst og Haab, uden hos ham, som Paulus kalder al Trøstens Gud, uden hos ham, som har sagt: »Kommer hid til mig alle I, som ere mødige og besværede, jeg vil skjænke Eder Hvile (Matth. XI, 28). For at opmuntrer Eder til at søge Trøst i Eders Lidelser hos Gud skal jeg her foreholde Eder, paa den ene Side, hvor afmægtigt Mennesket er til at yde Trøst i Lidelser, paa den anden Side, hvor mægtig Troen og Religionen er til at trøste.

Ingen Kjendsgjerning er mere almen end den, at Mennesket lider. Det kan derfor tage sig noget forslidt ud at fremhæve det; og dog er der intet, der i højere Grad berører os Mennesker. Menneskelivet er en Række Lidelser fra Vuggen til Graven, og naar der paa vor Livsvandring undertiden møder os lidt Lykke, ak, saa er den kun at ligne ved en skjør Blomst; næppe have vi faaet den i Hænde, førend Vinden kommer og ødelægger den for os. Vi lide i vort Legeme, vi lide i vor Sjæl; vi lide ved dem, vi elske, baade ved dem, der have vendt os Ryggen og ved dem, der endnu ere os tilbage; vi lide ved det Forbigangne, vi lide endog ved det Tilkommende: thi i Mangel af virkelige Onder ty vi til indbildte og ere ligefrem opfindsomme i at plage os selv. Vi lide ved det Nærværende, og det paa mange Maader. Snart er det en Sygdom, der fængsler os til Lejet i lang Tid. For Mange er det Kampen for Tilværelsen, for det daglige Brød til

sig og sine. Snart er det indviklede Formuesomstændigheder, Bekymringer for Børnene og deres Fremtid, Splid i Familien, Strid i Hjemmet. Snart plages man af Misundelse, af Bagvaskelse, af Forfølgelse fra Familiens og Venners Side, naar man vil bøje sig for Sandheden og vende tilbage til den sande Kirke.

Og hvem kan vel beskrive alle de Lidelser, vort Hjærte er underkastet? Man skulde synes, at Hjærtet netop maatte være os en Kilde til Lykke, at det maatte være et Sted, hvor vi kunde trække os tilbage og finde Fred og Glæde, naar Verden gik os imod. Men ak! Hjærtet er tværtimod Kilden til vore værste Lidelser. Trænge vi ind i det menneskelige Hjærtes Løngange, hvor megen Sønderrevethed finde vi da ikke, hvor mange gabende Saar, hvor mange Ødelæggelser, hvor mange pinlige Erindringer, hvor mange Skuffelser, hvor mange skrinlagte Forhaabninger om Lykke! Man havde skænket sit Hjærte til en Anden for sammen med denne at nyde Hjemmets rene og betagende Glæder. Ak! det var kun en Drøm, fra hvilken man er vaagnet op til den kolde Virkelighed. Man er endnu sammen, men mellem de to Hjærter har der dannet sig en Afgrund. Eller, om Drømmen var bleven til Virkelighed, er Døden kommet og har lagt sin klamme Haand paa den Elskede, saa at Ens Hjærte nu er tomt og aldrig mer vil fyldes. Naar Sorgens og Smertens tunge Time slaar, og man søger en Haand, i hvilken man kan lægge sin Haand, et Hjærte, i hvilket man kan udøse sin Sorg, finder man rundt omkring sig kun Overfladiskhed eller Kulde, ingen Forstaaelse for sin Lidelse; dem, man kaldte Venner, ser man sig forgjæves om efter.

Stakkels Menneskehjærte! Hvilken Sum af Lidelser rummer du ikke! Hvor træffende ere dog Jobs Ord: Menneskets Liv er fuldt af Elendighed! Hvor sande ere Kirkens Ord, naar den betegner os som sukkende og grædende i denne Taarernes Dal! I sex Tusind Aar

har Menneskeslægten nu været plaget og har blødt under det Lidelsernes Aag, den endnu stadig sukker under. Alt, hvad vi vide om disse sex Tusind Aar, alle de Røster, der lyde til os fra denne lange Tid, vidne om stadig Jammer, stadig Sukken, stadig Elendighed. O Gud! Hvor skulle vi finde Trøst for denne umaadelige, denne altomfattende Liden? Mon hos Skabningen? Men hvad yder Mennesket da for Trøst mod Smerten?

Nogle have rent ud benægtet dens Tilværelse, en mærkelig Maade at trøste paa. Ja, der gives virkelig Mennesker, som med koldt Blod have paastaaet, at der ingen Smerte gives. De have forhærdet sig imod den, ikke villet erklære sig for overvundne og sagt: Aldrig ville vi indrømme, at Smerten er et Onde. Den har presset dem Taarer ud af Øjnene, hærget deres Lemmer, knuget deres Hjærte; og dog ere de trodsig vedblevne at paastaa: Smerten eksisterer ikke; jeg lider ikke. Det var Hovmod drevet til Raseri. De have ikke indset, at der gives noget, der er smukkere end at nægte Lidelsen, det nemlig at møde den Ansigt til Ansigt og modigen at tage imod den som Redskab til Fortjeneste og Adling.

Andre benægte vel ikke, at Lidelsen eksisterer og er et kun altfor virkeligt Onde. Men de betragte den som en uundgaaelig Skjæbne, der ikke er noget at gjøre ved. Verden styres i deres Øjne af Tilfældet, af Skjæbnen, af ubøjelige Love. Ve den, der geraader ind mellem Hjulene paa denne vældige Verdensmaskine, der arbejder aldeles mekanisk; han er redningsløst fortabt; han bliver knust. Ifølge denne Opfattelse af Lidelsen er der ikke andet at gjøre end at bøje Hovedet under Smerten, ligesom Oksen bøjer Hovedet under det dræbende Kølleslag, eller at løbe Panden mod Muren i trøstesløs Fortvivlelse.

Med mindre man da skulde foretrække vore moderne Utopisters filantropiske Drømmerier, der gaa ud

paa intet mindre end helt at afskaffe Lidelsen. Nu er man, sige de, i tyve Aarhundreder løbet med Limstangen; i tyve Aarhundreder har Samfundet nu været paa gale Veje og inde i Uføre. Vore Forfædre vidste ikke Besked, men nu skulle vi nok bringe Tingene i en anden Gænge. Vi skulle fornye Jorden og lægge en ny Grund for Samfundet; Lidelsen skulle vi bringe ud af Verden, Fattigdommen skulle vi afskaffe, og der vil blive beredt et Lykkens Gjæstebud, til hvilket vi indbyde alle Mennesker; da er Guldalderens Tid kommet; det eneste og det virkelige Paradis. Stakkels Drømmere! Se I ikke, at I her ere inde i det Umuliges og Ugjørliges Farvande? I kunne nok saa meget forandre Betingelserne for Tilværelsen og omstøbe Samfundet i en ny Form, Lidelsen faa I dog ikke jaget ud af Eders nye Verden. Det vil ikke lykkes Eder at afskaffe hverken Sygdom, Fattigdom eller Arbejde, I ville ikke kunne belægge Døden med Lænker, og navnlig ville I ikke kunne udrydde disse uordentlige Lidenskaber, fra hvilke de fleste Onder hidrøre; lykkedes det Eder end at tilintetgjøre alle andre Aarsager til Lidelse, vilde I dog aldrig kunne hindre Mennesket i at være sin egen Bøddel og Ophavsmand til sin egen Ulykke. Men for Resten have vi da ikke Stunder til at vente paa, at Eders Drømme skulle gaa i Opfyldelse; thi Lidelsen venter ikke; den rammer os hver Dag; hver Dag trænge vi til Trøst, Styrkning og Haab.

Saa er der Epikuræerne: De raade os til Adspredelser som Middel mod vore Onder, til livlig Deltagelse i Verdens Fornøjelser og Glæder, i Fester og muntre Gilder; denne Tummel og Beruselse, disse medføre, faar os til at glemme vore Smerter. Ja, det kan være meget godt at raade Lidende til at more sig, til at rejse, til at søge alskens Adspredelser. Men det er dog Trøstemidler, der ere temmelig dyre og derfor ligger udenfor de allerfleste Menneskers Rækkeevne. Hvad Men-

neskeslægten trænger til, er ikke et Middel mod Lidelse, der kun kan benyttes af faa Begunstigede; nej, det maa være et Middel, der er tilgængeligt for Alle og passer for alle Forhold, for alle Slags Lidelser. Men er det Middel, Epikuræerne anbefale, nu virkelig ogsaa en egentlig Trøst i Nøden? Nej, man kan sige, at det virker berusende eller bedøvende; men Trøst yder det ikke; det trænger ikke ind i Menneskets Indre, svaler ikke Hjærtets brændende Saar. Det er ikke det, vi kunne bruge som Trøstensmiddel.

Endnu mindre kunne vi hente Trøst hos visse Mennesker, hvis Specialitet det er at trøste andre med forslidte og smagløse Talemaader, med visse staaende Fraser om Taalmodighed og Finden sig i sin Skjæbne, som de diske op med paa en Maade, at man tydelig mærker, at Ens Lidelser ere dem fuldkommen ligegyldige. Nej af slige Personer forlange vi kun ét, nemlig at de skulle være fintfølende nok til at tage Hensyn til vor Smerte og ikke forøge den ved deres tomme Ordskvalder.

Men hvem skulde vi da henvende os til for at finde Trøst? Et sidste Haab er endnu tilbage; maaske Venskab og Hengivenhed kan yde os den Trøst, vi søge. Og sikkert er det, at, naar vi knuges af Smerte, er intet saa kvægende og saa sødt som at møde et kjærligt Blik føle et varmt Haandtryk, mærke, at der er Nogen, der lider med os og græder med os. Men hvor findes slig en Skat? Hvem kan smigre sig med at eje sligt et Gode? Ak! naar Livets mørke Øjeblikke indtræffe, og man som en Blind famler efter noget at støtte sig til, saa træffer man som oftest kun Tomhed rundt omkring sig. I, som tro at eje en saa sjælden Perle, som sand Hengivenhed, I, som smigre Eder med i Prøvelsens Stund at skulle finde Vederkvægelse hos Andre, I glemme vist, at, efterhaanden som Livet skrider fremad, blive vi dragne med af Forretningshvirvelen, af Jagten

efter egne Interesser; under Paavirkning af de daglige Bekymringer bliver Hjærtet snart koldt; den hjemlige Arnes Ild slukkes snart, og naar den Dag kommer, da vi trænge til en Gunst, finde vi maaske ikke andet end kold Aske. Men sæt, at Du virkelig er saa heldig at eje en Andens Hengivenhed, kan Du saa finde den Trøst Du trænger til? Nej; thi der gives Smertes, lige overfor hvilke selv den varmeste Hengivenhed maa forstumme og erkjende sin Afmagt. Have I ved en eller anden Lejlighed staaet lige overfor en saadan vældig Smerte? Og i saa Tilfælde, hvad have I gjort? I have tiet; thi I føle, at enhver Trøst her vilde være daarlig og afmægtig. Var det en Ven, der led saaledes, kunde I dog ikke gjøre andet end tage hans Haand, trykke den mod Eders Hjærte uden at sige noget og blande Eders Taarer med hans. Ja, det er alt, hvad selv den ømmeste og inderligste Hengivenhed formaar; den kan ikke lindre den Elskedes Smerte, men kun tage Del i den; den kan ikke standse Vennens Graad, men kun græde med.

Det er altsaa givet, at hverken Menneskene med deres forskjellige Systemer, eller Verden med dens Adspredelser og Fornøjelser, eller selv det ømmeste Venskab formaa at yde vor Sjæl tilfredsstillende Trøst. Hvem formaar det da? Gud alene. Gud, som har dannet Menneskehjærtet, er den eneste, der kjender det Ord, det trænger til, den Salve, der kan hele dets Saar. I have indset, hvor afmægtig al menneskelig Trøst er. Saa lærer da nu at finde den sande Trøst hos Gud og i Eders kristne Tro.

Hvorledes bærer Troen sig ad med at forsone os med Lidelsen og trøste os? Hvad der gjør os saa hadske mod Lidelsen, er, at vi holde paa kun at betragte den fra dens kjedelige og pinlige Side og intet Hensyn tage til dens Lysside. Det er nu netop dens Lysside, Troen viser os. Troen trøster os ved at vise, hvor velgjørende Lidelsen er.

Er Lidelsen velgjørende? Det var da en mærkværdig Paastand! Hvorledes kan Smerten, dette Onde, der staar hele mit Væsen imod, og mod hvilken min Natur opbyder alle sine Kræfter, hvorledes kan den være et Gode og virke velgjørende? Hvor underligt det end kan lyde, saa er det dog saa, at Smerten er et Gode og ikke kan være andet end et Gode, fordi den kommer fra Gud, og alt, hvad der kommer fra Gud, er godt og velsignelsesrigt. Ingen er saa god en Fader som Gud, siger Tertullian. Den Helligaand, der bor i vort Hjærte, faar os til at raabe til Gud: Fader! Fader! og Gud selv siger: »Selv om en Moder kunde glemme sit Barn, saa vil jeg ikke glemme Eder. «Naar Gud altsaa er vor Fader, naar han elsker os som den omhyggeligste Fader, som den ømmeste Moder, saa er det uantageligt, at han skulde lade os lide for at pine os, for at lade os føle, hvor mægtig han er, og hvor afmægtige vi ere. I, som ere Fædre og Mødre, vilde aldrig kunne bære Eder saaledes ad over for Eders Børn, og saa skulde Gud kunde det! Nej sikkert ikke. Lader han os lide, saa kan det kun være i en god Hensigt, med et kjærligt Formaal, som vi en Dag ville komme til Forstaaelse af. At de, der ikke tro paa Gud og hans Forsyn, men i alt kun se et Spil af Skjæbnen, en uundgaaelig Nødvendighed, en ubøjelig Lov, at de ikke tro, at der i Lidelserne ligger en skjult Velgjer-ning, det kan man forstaa. Men vi Kristne, som vide, at Gud er vor Fader, at Gud leder os og bærer os i sin Kjærligheds Arme, vi tro paa Smertens velgjørende Kraft; naar vi rammes af Ulykken, sætte vi vor Lid til vor Gud, og vente tillidsfulde, til hin Dag kommer, da alt skal gaa op for os, da vi skulle fatte, hvor barmhjærtig Gud i Virkeligheden viste sig imod os, da han hjemsøgte os med Smerte. Man maa her lægge Mærke til, at Smerten ikke oprindelig er skabt af Gud; den er en Syndens Følge og Straf, og Gud kunde anvende

den simpelthen som Straf. Men han har gjort den til et Barmhjærtighedens Redskab. Han har villet, at Smerten for hver den, der ydmygt tager imod den, bliver en Afbetaling paa Gjælden til den guddommelige Retfærdighed, en Sone for Synden. Naar Gud hjemsøger os, falder det os naturligt at spørge: Hvad har jeg gjort, siden Gud lader mig lide saa svart? Hvad Du har gjort? Tag Hukommelsen til Hjælp, træd ind i dit Hjærte, gennemgaa Skridt for Skridt din Livsvandel, oversku dine Livsdage. Ser Du den Synd? Det er Dig, der har begaaet den. Det er Dig, der har begaaet denne Svaghed, hint Forræderi mod Pligt og Dyd. Der er endnu en Synd; ogsaa den har Du begaaet. Endnu en; ogsaa den har Du begaaet. Det er stadig Dig, Dig, der har gjort sig skyldig, og saa spørger Du, hvad Du har gjort. Enhver af dine Synder, det ved Du, er en Gjæld, Du kommer i til den guddommelige Retfærdighed, en Gjæld, som Du maa afbetale enten her eller hisset. Men hisset vil Du staa lige over for en ubøjelig og stræng Retfærdighed, der ikke eftergiver noget, men fordrer Gjælden betalt til sidste Hvid. Ogsaa hernede staa Du lige over for Retfærdigheden, men den er mildnet ved Barmhjærtighed. Her giver Gud, for saa at sige, bedre Kjøb, og derfor sender han Dig i sin Godhed Lidelser, som et billigt Betalingsmiddel, saa at Du slipper for den evige Retfærdigheds strængere Fordringer. Lidelsen, Gud hjemsøger Dig med, er altsaa en ren Velgjerning fra hans Side, og i Stedet for at komme med det paa en Synders Læber taa-belige Spørgsmaal: Hvad ondt har jeg gjort? burde Du snarere sige som Augustin: Hug til, Herre, sønderkjær og sønderlem hernede, naar Du blot skaaner mig histoppe.

Naar Gud saaledes har gjort Lidelsen, der oprindeligt kun var en Straf, til et Sonemiddel, saa er det allerede en tilbedelsesværdig Opfindelse af hans Godhed.

Men han har villet gaa videre og har gjort Smerten til en Kilde til Fortjenester, til aandelige Rigdomme, saa at enhver Lidelse, der bæres med Gudhengivenhed og i Tilknytning til Jesu Kristi Lidelse, ikke alene soner vore Synder, men ogsaa gjør fortjent til større Herlighed og Salighed i Himlen. Vore Lidelser ere det Guld, med hvilket vi købe os Himlen, og som Gud selv giver os i Hænde. Gjennem Lidelse ophobe vi hine Evighedsskatte, om hvilke Jesus Kristus siger, at de ikke fortæres af Rust, ikke stjæles af Tyve. En from Legende fortæller, at den h. Dominicus under et Ophold i Bologna aflagde Besøg hos en Nonne, der stod i stort Ry for sin Hellighed. Hun havde længe været plaget af et rædsomt Saar, der gnavede hendes Kjød og vrimde af Orme. Hun bar sine Saar med en Sindsro, en Gudhengivenhed, en overnaturlig Glæde, der vakte Alles højeste Beundring. Den hellige Munk gik altsaa til hende, og de talte sammen om gudelige Ting, om Guds Herredømme i Sjælene, om Herligheden i Himlen, om den Lykke, det er at lide for Jesus Kristus. Førend han tog Afsked, bad den h. Dominicus Nonnen om Tilladelse til at tage en af Ormene i hendes Saar. Hun tillod det. Men aldrig saa snart var Ormen kommen mellem hans Fingre, førend den forvandlede sig til en Perle af vidunderlig Glans. Saaledes blive ogsaa vore Lidelser, naar vi selv ville det, gennem vor Tro og Hengivenhed forvandlede til lige saa mange Diamanter og Perler, der ville pryde den Herligheds- og Hæderskrone, Gud vil sætte paa vort Hoved histoppe. I hint vore Sjæles skønne Fædreland gives der hverken Taarer eller Smerter, og hvor ville vi ikke der velsigne vore fordums Lidelser og Sorger, der have ført os derhen! De ville da staa for os som fjerne og udviskede Minder, som tunge Drømme, man neppe kan huske, naar man er vaagnet. Lidelsen er forbi, men den evige og fuldkomne Lykke, den har

skaffet os, ville vi aldrig miste. Lad os da se Lidelsen i Evighedens Belysning og mande os op til at lide med Taalmodighed, idet vi sige med Paulus: Nej, sandelig, dette Livs forbigaaende Smerter ere for intet at regne mod den evige Lykke, der vil blive Lønnen for dem.

Gud har ikke alene givet Lidelsen det Hverv at føre os ind i Himlen; han har ogsaa gjort den til vor Ledsager paa Vejen didhen. Den skal vække os, naar vi falde i Søvn, drive os fremad, naar vi stoppe, føre os tilbage til den rette Vej, naar vi fare vild. Saalænge man ikke lider, naar man er lykkelig og alt gaar godt for En, saa føler man sig knyttet til Jorden, finder, at der er godt at være og indretter sig saa bekvemt som muligt uden at skjænke Himlen og de evige Goder en Tanke. Da kommer Smerten som et Sendebud fra Gud for at vække os af Dvale. Man havde vænnet sig til at betragte den jordiske Lykke som noget, der skulde vare ved, uden at tænke paa, at den kunde høre op. Nu synker denne Lykke pludselig i Grus. Den, vi havde kjær, forlader os eller berøves os ved Døden; den ene Skuffelse følger efter den anden; alt ramler sammen rundt omkring os. Da er det, man hæver Blikket mod Himlen og siger: Gud er det eneste, der ikke faar Ende, og da intet her paa Jorden er varigt og uforgængeligt, er det Tegn paa, at vi ikke ere skabte for denne Jord. Saa lad os da atter begive os paa Vejen til Himlen. Og man begiver sig atter paa Vejen til Himlen, og det er Smerten, der har bevirket det. Først havde man ikke forstaaet ret, man havde knurret og klaget mod Gud; men hvilken Lykke har Guds Hjemsegelse ikke vist sig at være!

Endelig yder Troen os en endnu inderligere, dybere og virksommere Trøst i den Tanke, at vor Gud har lidt ligesom en af os og lidt for os. Ja, fra sin evige Saligheds Bolig begav Gud sig ned til os. Vore Klageraab lød op til ham, han rørtes og sagde: De

lide dernede, mine kjære Menneskebørn; jeg vil ikke have, at de skulle være ene om at lide. Som jeg er, kan jeg ikke lide; men jeg skal nok finde paa, hvorledes jeg kan komme til at lide, og dog vedblive at være Gud. Jeg vil stige ned til dem, blive som en af dem, iføre mig et Væsen som deres og derved af Erfaring lære al den Smerte og Lidelse at kjende, som et saadant Væsen af Kjød og Blod kan rumme. Jeg vil iføre mig en Sjæl i mit Billede som deres, og prøve, hvor megen Sorg, hvor megen Bitterhed, hvor megen Lede en saadan Sjæl kan indeholde. Jeg vil iføre mig et Legeme som deres og lide Smerte og Død. Da ville disse mine Børn have lettere ved at bære deres Lidelser, fordi jeg, deres Gud og Fader, har lidt med dem og for dem. Og denne Tanke bragte Gud til Udførelse. Han kom og led og græd og blev pint baade legemligt og sjæleligt; han blev Smertens Mand. Men hvor mange Taarer ere da ogsaa i de nitten Aarhundreder, siden dette skete, blevne aftørrede, hvor mange Hjærter have ikke fundet Trøst, hvor mange Sjæle ere ikke blevne gjenfødte til Haab og Fred ved den korsfæstede Guds Fødder! Der er det, mine Brødre! at jeg opfordrer Eder til at ty hen til. Søger ikke mere Trøst hos Skabninger, der dog ere ude af Stand til at yde den, men slutter Eder til de forløbne nitten Aarhundreders Lidende og søger, ligesom de, Trøst ved den Korsfæstedes Fod. Ser ham paa Korset. Alt, hvad I lide, har han lidt med Eder og for Eder. Du er bedrøvet; men han har været bedrøvet indtil Døden. Du forfølges, bagvaskes, faar Utak for hvad godt Du gjør; men han er for Dig og mer end Dig bleven forfulgt, bagvasket, lønnet med Utak og Had for al sin Kjærlighed. Du bliver ikke forstaaet, men miskjendt, forladt og forraadt af dem, der burde elske Dig; men gives der vel Nogen, der er bleven mere misforstaaet og miskjendt end han? Har Nogen elsket mere end

han og dog været mere forladt og forraadt af de Elskede end han? Du ligger paa Smertens Leje og plaget af Sygdom; men han har haft Korset til Leje, den stikkende Tornekroner til Hovedpude, hele hans Legeme har været et blødende Saar, skrækkeligt at se til. Hvad ere alle vore Smerter imod de Smerter, han har lidt for os?

Fatter da Mod; thi naar I lide som han, blive I forherligede som han. Ja, fatter Mod; thi efter Lidelserne og Taarerne kommer Glæden og Belønningen. Korset forsvinder, og Himlen aabner sig for Eders Blik. Der sidder Jesus ved Faderens Højre i al sin Magt og Herlighed, men ogsaa i al sin Mildhed og Kjærlighed. Kjærligt smilende rækker han Dig Kronen og siger: Kristne Sjæl, Du min elskede, kom hid til mig. Nu er Livets Vinter med al dens Kulde og Elendighed forbi; Modgangens Bølger ville ikke mere slaa sammen over dit Hjærte; Lidelsens og Klagens Tid er forbi; nu gives der ikke mere Sorg og Taarer; thi her er det Foraar, evigt Solskin, Glæde uden Ende. Kom og modtag den Herlighedens Krone, som Du har forhvervet Dig ved dine Lidelser. Og her nyder jeg da strax den Glæde, uden hvilken Himlen ikke vilde være Himmel, den Glæde at gjense dem, jeg har elsket, og som Døden havde berøvet mig. Der komme de mig i Møde, de saa dybt savnede og kaste sig i mine Arme. Er det virkelig Eder, I Elskede? Endelig har jeg Eder da igjen for aldrig i Evighed mere at skilles fra Eder. Velsignet være Gud, som ad Smertens Vej har ført os til denne Lykke, vi nu i al Evighed skulle nyde sammen.

Jeg har her i korte Træk skildret den Trøst, den Glæde, det Haab, Gud har skjult under Smerten, vist Eder, hvorledes Smerten i Guds Haand bliver et Redskab til Naade og Barmhjørighed. Dersom denne Lidelsens Betydning var Eder klar, vilde man ikke blandt Eder se saa mange Fortvivlede, der ved Selv-

mord søgte at unddrage sig de Onder, de ikke have Mod til at underkaste sig. Vel véd jeg, at Gudhenvigenhed i Lidelser er vanskeligere for Eder end for os Katholiker, der eje Kristendommen hel og ubeskaaren, saaledes som den var oprindelig og som Jesus Kristus har indrettet den, for at den kunde svare til vor Sjæls Trang og til vort Hjertes Længsler. Eders Religions Stiftere have beskaaret Kristendommen egenmægtigt og uden at være blevne bemyndigede dertil; de have bortkastet, hvad der ikke stemte med deres særlige Synspunkter og have leveret Eder en beskaaren, ufuldkommen og ufuldstændig Kristendom, der ikke fuldtud kan tilfredsstille Sjælene og stille deres Trang. I denne forkvaklede og omlavede Religion føle da ogsaa mange Sjæle, og det de bedste, Tomhed og Uro; de føle, at der mangler dem noget, og navnlig have de ikke denne Fasthed i Troen, denne støtte Sikkerhed, der giver os saa stor Kraft mod Ulykken; de vakle, de tvivle, og naar Ulykken rammer saadanne forvirrede og lidet befæstede Sjæle, saa bringer den dem til en Fortvivlelse, der kun altfor ofte ender med Selvmord. Lader eder ikke vildlede af smukke Talemaader, af højttravende Udviklinger. De formaa intet, de ere afmægtige. Eders Land vil ikke blive af med den Fortvivlelses- og Selvmordssyge, der hærger det, førend det søger til den sande Tros Sundhedskilde, til den katholske Tro, der ene kaster Lys over Lidelsens Bitterhed, bringer Naade og overnaturlig Hjælp til at tage imod Lidelsen. Selv med dette Lys og med al denne Hjælp have vi ondt nok ved at fatte, at Smerten kommer fra Gud og er nødvendig og heldbringende for os. Vi fatte det neppe nu, men en Dag ville vi fatte det. Man har ganske træffende lignet os ved Barnet, som Moderen holder under Kirurgens Kniv. Barnet skriger, græder, spræller og bliver vred paa Moderen. Det forstaar ikke, hvorfor hun la-

det lide. Men lad Aarene gaa og Fornuften komme til fuld Udvikling, da vil det forstaa og velsigne Moderen, der ved sin modige Bestemthed maaske har frelst dets Liv. Vi ere kun Børn lige over for den himmelske Fader, og naar denne Fader holder os under Lidelsens Kniv, saa beklage vi os; vi murre og gjøre Modstand; vi spørge, hvorved vi have fortjent at lide saaledes, og give ondt af os mod Guds Retfærdighed og Godhed. Børn, som vi ere, mangle vi endnu Forstaaelse for Sammenhængen. Men vent, til der kommer Lys, vent til Evigheden kaster sit Lys over alt, da vil Forstaaelsen komme, da ville vi være henrykte og aldrig kunne takke, velsigne og forherlige Gud nok for, at han gjennem Lidelse har ført os til Frelse.

Reformationen i Tyskland.

(Fortsat fra Nr. 6.)

—o—

Vi have tidligere omtalt Luthers Hykleri. Ved dette lykkedes det ham vistnok at skuffe og vildlede Mange, som senere hen ved Tvang kunde befæstes i den nye Lære. Imidlertid vandt han dog maaske endnu flere derved, at *han gav Hvermand Ret til at dømme i Trossager*. Allerede i Aaret 1518 havde han fremsat den Grundsætning, at enhver Troende havde mere Autoritet end Paven, dersom han støttede sig til en bedre Autoritet end denne, eller til Fornuftgrunde (se Evers S. 130). Naturligvis vilde Enhver, som var af en anden Mening end Paven, tro, at de bedre Grunde vare paa hans egen Side. Klarere skrev han i Aaret 1523. I et særlig i denne Hensigt affattet Skrift tilskriver han Menigheden Ret til, »at dømme om Læren, at indsætte og afsætte Sjælesørgere.« Den behøver ikke at bryde

sig« om Menneskelov, Ret, gammel Vedtægt, Skik og Brug«, hvad enten »det hidrører fra Pave eller Kejser, fra Fyrster eller Biskopper, ligemeget, om den hele eller den halve Verden har holdt paa det, ligemeget, om det har bestaaet i et eller tusind Aar.« Af Kristi Ord: »Vogter eder for de falske Profeter,« slutter han: »*Saa kan der da ikke være nogen falsk Profet blandt Hørerne, men kun iblandt Lærerne.* Derfor skulle og maa alle Lærerne tillige med deres Lære være Hørernes Dom underkastede.« Ingen Læresætning maatte holdes for sand, »*medmindre den var prøvet og godkjendt af Menigheden.*« Tilhørerne havde »ikke blot Magt og Ret« til at dømme, men de vare forpligtede dertil »ved deres Sjæls Fortabelse og den guddommelige Majestæts Unaade.« (J. 2. 365 f.) Denne Overlevering af Guds Ord til Menighedens Skjøn bidrog vistnok væsentlig til at fremme Protestantismens Sag, forsaavidt det kom an paa at rive saamange Sjæle som mulig løs fra den gamle Kirkes Enhed. Fra den anden Side kunde den dog ikke andet end blive til et tveægget Sværd, hvis Od snart vendte sig mod Luther selv. Til de første, som, støttende sig paa det af Luther opstillede Princip, kom til Erkjendelse af, at Luthers Lære ikke var den rette, hørte *Thomas Münzer*. Han anklagede Luther, »denne forgiftede sorte Ravn« ¹⁾ for at »forgifte den h. Skrift,« han klager over, og det ganske vist med Rette, at Luther ikke taalte nogen Modsigelse, men overantvordede alle sine Modstandere til Djævelen. (J. 2. 367 f.) En haard Strid opstod imellem Luther og hans gamle Ven Karlstadt. Denne havde fundet en i mange Punkter fra Luthers Paastande afvigende Lære i den h. Skrift, og som »ægte Kristen«

¹⁾ I Brugen af Skjældsord stod Münzer ikke tilbage for Luther. Han kaldte ham en Ærkehedning, en Ærkeskurk, Dr. Løgner, den kyske babyloniske Frue, den wittenbergske Pave, Drage, Basilisk o. s. v.

dømte han Luthers Lære som falsk. Han beviste af Skriften, at han ikke behøvede at tage Hensyn til Luther, »den nye Wittenberger Pave«, »den graadige Ekklesiast«, som førte »et ukristeligt Levned«. Ved en Sammenkomst med Luther i Værtshuset »den sorte Bjørn« i Jena bebrejdede han Luther, at denne lærte Evangeliet falsk og stadig modsagde sig selv, saa at han ved Slutningen af et Skrift paastod det modsatte af, hvad han havde skrevet i Begyndelsen. Ved et andet Møde i Orlamünde søgte en Skomager at bevise ved Steder af det gamle Testament, at Luther var i Vildfarelse. Luther skrev efter Mødet: »Jeg var glad over, at jeg ikke blev drevet ud med Sten . . . ., thi nogle gav mig en saadan Velsignelse: Lev vel i tusind Djævles Navn; gid Du maa brække Halsen, før end Du kommer ud af Byen.« (s. St. 373 ff.) I sin Strid med Karlstadt viste Luther paa en ejendommelig Maade Uholdbarheden af sine egne Principer. Medens han før havde givet alle, altsaa ogsaa Karlstadt, Ret til at dømme om Lærens Rigtighed, forlangte han nu, at han ved Undergjerninger skulde bevise, at han var kaldt af Gud. »Thi Gud bryder ikke sin gamle Orden med en ny uden at gjøre store Tegn derved. Derfor maa man ikke tro Nogen, som beraaber sig paa sin Aand og indre Følelse, men udadtil raser imod Guds vante Orden, med mindre han tillige gjør Undertegn.« (J. s. St. S. 378) Gid Luther havde anvendt dette Princip paa sin egen Handlemaade!

Særdeles virksom for Reformationens Udbredelse viste sig dens Fundamentallære om *Retfærdiggjørelse ved Troen alene*. Intet kunde være behageligere for Folk at høre end: Lad Gjeringerne være; thi de ere Synder for Guds Øjne,« (Se Dollinger, Die Reformation B. 1 S. 74.) eller: Har jeg ikke holdt Guds Bud, saa har dog Kristus holdt dem« (s. St. S. 75). Dermed ophævedes ikke blot Fastebudet, Munkeløfterne

og andre Baand, Kirken havde knyttet, men Guds Bud bleve afskaffede og lagte paa Hylden. Hvor meget Folk holdt af at lytte til slige Lærdomme, fremgaar af Georg Wizels ¹⁾ Ord: »Dersom Nogen vil have en stor Hoben Tilhørere, saa skælde man kun først paa Læren om Gjerningerne, saa paa dem, som fremsætte denne Lære, tilsidst paa dem, som følge Læren, paa nyevangelisk: Gjerningshellige, Gjerningsdjævle, Hyklere, Antikrister, ugudelige, blinde, førstokkede, afguderiske o. s. v.« (s. St. S. 53). Saa stor var dennne Læres fordærlige Indflydelse, at endog nogle katholske Prædikanter mente at maatte give efter for Tidsaanden, dersom de ikke vilde prædike for de tomme Bænke. (s. St.) Luther gik i sin Iver saa vidt, at han paastod, »det var en ikke ringe Gave, at Gud gav os sit Ord igjennem slette og ugudelige Mennesker; ja, det er paa en Maade farligere, naar han giver det igjennem hellige Mænd, end naar han giver det igjennem uhellige; thi ellers kunde det ske, at Folk hængte mere ved Ordets Forkyndere end ved Ordet. (s. St. S. 220.) Det vilde i Grunden ikke sige andet end at opfordre baade Præsterne og Folket til at kaste al Dyd over Bord. Intet Under, at den lutherske Præst i Hamborg, Johan Kymeus, erklærer »Skinnet af en god Vandel« for en Lokkemad, hvorved Djævlen søger »at rive saa mange tusinde Mennesker til sig« (s. St, 222.); eller at Urbanus Regius, Præst i Augsburg, erklærer »et helligt apostolisk Levned« for »Fastelavnsløjer«, hvorved Djævlen søger at gjøre hele Evangeliet forhadt og udrydde det« (s. St. 223.) Meget fordærligere blev Læren om Retfærdiggjørelse ved Troen alene derved, at Luther i forskjellig Retning ligefrem nedbryder den bestaaende

---

¹⁾ Han var i Førstningen en ivrig Tilhænger af Luther, fordi han haabede, at Kirken skulde forbedres ved ham; men da han saa, at Tilstandene alle Vegne og i alle Forhold forværredes fra Dag til Dag, vendte han tilbage til den gamle Kirke.

Sædelighedsorden, ligefrem vækkede og opelskede de laveste Lidenskaber i Menneskene. Jeg skal kun anføre to historiske Kjendsgjæringer. Den første er, at han *losnede Ægteskabets Baand* og aabnede Døren for alt Løsgængereri paa vid Gab. Ikke blot nægtede han Ægteskabets sakramentale Karakter og derved dets Uopløselighed, han erklærede ogsaa under visse Forhold Konkubinaten for tilladeligt, ja for en Pligt. (Se Evers, l. c. S. 409. ff.) Det varede heller ikke længe, førend han tilstod for Karlstadt, at Flerkoneri ikke stred imod den h. Skrift; og skjønt han dengang (i Jan 1524) endnu mente, at det var forargeligt for Kristne (J. 2, 375), saa svandt dog disse Betænkeligheder senere (1539), da Hertug Filip af Hessen gjorde Alvor med sin Plan at tage en anden Hustru ved Siden af sin første. (J. 3. 405. ff.) Melanchton gik videre end Luther. I en Erklæring angaaende Kong Henrik af Englands Ægteskabssag opfordrede han ligefrem til Polygami og tilkjendte enhver Fyrste Ret til at indføre det i sit Land. (J. 2. 375. Anm. 2) Endnu videre gik andre af Luthers Tilhængere; en Visitationsberetning melder om Præsten i Lucka, at han havde tre »levende Ægtehustruer«. (S. St.) Zwinglis ivrigste Medarbejder Ludvig Hetzer efterlignede sin Mesters Eksempel saa godt, at han lidt efter lidt tog 12 Koner til Ægte; han blev rigtignok til Straf offentlig halshugget som Ægteskabsbryder og Forsvarer af Ægteskabsbrud. (Hergenrøther, Handbuch der allgem. Kirchengeschichte II. S. 281.)

Den anden Kjendsgjærning er, at Luther *overantvordede Kirken og Kirkegodset til sine Tilhængeres Begjærlighed*. Det er ikke bekjendt, at han har givet det i Flæng til Alle og Enhver, der havde Lyst eller Magt til at tage det; tvært imod, baade han og Melanchton og andre reformatoriske Præster klage hyppigt over, at Folk — Bønderne lige saa godt som de Adelige — tilrev sig af Kirkernes og Klostrenes God-

ser, saa meget som Enhver havde Lyst til, medens de lod det nye Evangeliums Præster sulte ihjel. Men hvem der uden Skin af Ret kunde skrive til Kurfyrsten af Sachsen, at efter Pavekirkens Omstyrning tilfaldt Klostrenes og Stifternes Godser Hs. kurfyrstelige Naade som det øverste Hoved (af Evers l. c. 228.), han kan ikke undre sig over, at Andre lige saa vilkaarlig troede at have lige saa megen Ret. Desuden førte forskellige af Luthers Lærdomme til samme Resultat. Sagen er den, at Folk drog hans Læres Følgeslutninger med større Konsekvens, end han havde kunnet forudse. Luther forkastede det h. Messeoffer som en Indstiftelse af Djævelen; deraf sluttede Folk, og vist ikke uden Ret, at Altrene ikke længere vare til nogen Nytte, og derfor maatte nedrives. Luther dømte Helgendyrkelsen som Afguderier; deraf sluttede Folk, det maatte være en Gud velbehagelig Gjerning at ødelægge de mange »Afgudsbilleder«; de fleste Billedstorme fremgik dog vist ikke af gudelig Begejstring, men af Lidenskab, Had og Lyst til Oprør, Rov og Plyndring. Luther kunde aldrig høre op med at laste og spotte Gejstligheden og at kalde Præsterne for Spottere, Hyklere, Tyve, Røvere, Djævelens Præster, saa det var meget bedre at være en Bøddel eller Morder, end en Præst eller Munk (J. 2. 194. 1.), endvidere lærte han, at der ikke gaves nogen særlig Præstestand, men at alle de Døbte vare Præster og Enhver var sin egen Sjælesørger; deraf sluttede Folk at det var overflødigt at underholde Mennesker, som efter deres egen Lære kun vare Parasiter, der levede paa den godtroende Almues Bekostning. Det er en fuldstændig Misforstaaelse af Reformatorens Lærdomme at erklære Kirke- og Billedstormen i Sachsen for sværmerisk Mistydning af hans Lære eller for overdreven Iver; det var i Sandhed en konsekvent Udvikling af hans Tankegang, skjønt den kom Reformatoren lidt ubelejlig i den første Be-

gyndelse af hans reformatoriske Virksomhed. Om de her henhørende Kjendsgjæringer ville vi senere faa Lejlighed til at tale. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Hvide Søndag fejredes *Børnenes første h. Kommunion* under stor Tilslutning fra Menighedens Side. 64 Børn (29 Drengene og 35 Piger) bleve ved denne Lejlighed for første Gang førte til Herrens Bord. — Søndagen derefter meddelte den højærværdigste Biskop *Konfirmationens h. Sakramente* til 61 unge Sjæle (28 Drengene og 33 Piger).

— I Tirsdags afholdtes *Unios 16. Generalforsamling*, som lededes af Hr. Observator *Pechüle*. Sekretæren aflagde Beretning om de forskjellige Fester og Møder, som vare afholdte i Vinterhalvaarets Løb, og omtalte særlig den nys afholdte Pavefest i Koncertpalæet. Formanden bragte forskjellige af de Medvirkende en særlig Tak, hvortil Forsamlingen sluttede sig. Kassereren, Hr. *Günther jun.*, aflagde Beretning om Indtægter og Udgifter; de mange afholdte Fester havde desværre ikke altid betalt sig, og Kassen havde derfor denne Gang et lille Underskud. Sluttelig foretoges Valg af en Formand i Stedet for Hr. Grosserer *Hitzinger* og en Sekretær i Stedet for Hr. Naalemager *Jørgensen jun.*, der begge gjenvalgtes ved Aklamation, ligeledes Valg af 5 Repræsentanter og 2 Revisorer ogsaa ved Aklamation.

Til Slutning meddelte Formanden, at paa Grund af Vejrliget o. s. v. vilde de ugentlige Møder blive fortsatte i Vinterlokalet ogsaa i Maj Maaned. Under Leveraab for forskjellige af Bestyrelsens Medlemmer sluttede Dirigenten Generalforsamlingen.

Rom. I Anledning af Jubilæet modtog den h. Fader 500 Polakker fra Østerrig under Kardinal Dunaewski's Førelse i højtidelig Audients. Samme Dag modtoges 1200 Pilgrimme, blandt hvilke 450 fra Tyskland. Kardinal Gruscha, Fyrst-Ærkebiskop af Wien oplæste en Adresse. Tillige bleve 21 Adresser overrakte ved denne Lejlighed.

Den 12. April modtog Paven c. 4000 Medlemmer af den h. Franciskus' tredje Orden; Størstedelen af Pilgrimmene vare Italienerne.

London. Den katholske *Lordmayor* (Overborgmester) gav for nylig en Middag i Mansion House til Ære for den nye engelske Kardinal, Ærkebiskop *Vaughan* af Westminster. Englands katholske Biskopper, talrige fremragende Gejstlige og Lægfolk, blandt hvilke Hertugen af Norfolk, i alt henved 300 Personer deltog i Festen. Lordmayoren udbragte en Skaal for Paven og Dronningen. Kardinalen talte for Lordmayoren og roste dennes oprigtige og redelige Optræden som Englænder og Katholik.

Chicago. Til Verdensudstillingen i Anledning af Kolumbus-Jubilæet har Pave Leo XIII. sendt en Samling interessante Dokumenter, Kort o. s. v., som vedrøre Amerikas Opdagelse. Det første Aktstykke er en Bulle af 20. September 1448 som begynder med de Ord: »Sane pro parte«, og af Pave Nikolaus V. (Grundlæggeren af det vatikanske Bibliothek) blev sendt til de islandske Biskopper af Skalholt og Holar. Han meddeler dem deri, at han af Indfødte fra Øen Grønland, beliggende ved Norges yderste Nordgrændse og hørende til Ærkesædet Trondhjem, har erfaret, at Sørovere fra de nærliggende Øer havde odelagt og udplyndret Landet for 30 Aar siden. Den h. Kong Olaf havde ca. 600 Aar i Forvejen grundlagt katholske Menigheder der og stillet dem under den apostoliske Stols Beskyttelse. Nu vare imidlertid kun ni Kirker blevne

forskaanede for den almindelige Ødelæggelse. Barbarerne havde ført mange Fanger bort med sig; en Del af disse Fanger vare lidt efter lidt vendte tilbage og beskæftigede sig nu med at gjenopbygge deres Boliger og Gudshuse. Paven giver derfor Biskopperne det Hverv, at sende Præster til disse Kirker og muligvis at indsætte en Biskop efter Overenskomst med Ærkebiskoppen af Trondhjem.

Norge. I Anledning af Pavens Bispejubilæum skjænkede de norske Katholiker et stort Oliemaleri, fremstillende *St. Olaf*, til Pave Leo XIII. med Bøn om, at det maatte blive benyttet som Altertavle i et af Sidekapperne i St. Karl Borromæus' Kirke i Rom, for at Norge ved en af sine fornemste Helgener kunde være repræsenteret i Kristenhedens Hovedstad. Billedet, som blev meget naadig modtaget af den h. Fader, er nu bleven opstillet i den ovennævnte Kirke og højtidelig indviet af Kardinal-Vikar *Parocchi*, som ved denne Lejlighed læste den første h. Messe ved det romerske St. Olafsalter og holdt Festtalen. Højtideligheden, der bl. a. overværedes af en Del Skandinaver, som for Tiden opholde sig i Rom, sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse.

De danske Katholiker have, som bekjendt, allerede i over 200 Aar haft et lignende National-Kapel til *St. Knuds* Ære i Kirken »St. Maria in Traspontina«, tilhørende Karmeliterordenen, nær ved St. Peterskirken. Kapellet er helt beklædt med forskellige Mormorsorter, og navnlig er Alteret, som er indviet til St. Knud, hvis Martyrdød Altertavlen fremstiller, prydet med det skønneste Marmor. En hvid Marmortavles Indskrift meddeler, at Kapellet i 1686 af Karmeliterne er skjænket til en danskfødt Præst, *Kristian Raynek*, tidligere Domherre i Olmütz, som har ladet det udsmykke og bestemt det til for bestandig at være et Gravsted for danske Katholiker, som dø i Rom. Paa *St. Knuds* Fest er Kapellet hvert Aar festlig smykket og Messen frembæres i Form af Levitmesse.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. April. 3. Søndag e. Paaske. Den h. Josefs Skytsfest — 24. M. Fidelis af Sigmaringen, Martyr. — 25. Ti. Markus, Evangelist (Bededag; efter Skolemessen i St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Bøuprocession og Litani). — 26. O. Kletus og Marcellus, Mart. og Paver. — 27. To. Petrus Kanisius, Bekjender.

Fredag den 28. April. Marias Bebudelse. (Gudstjenesten som paa Søndagene) — 29. L. Petrus, Martyr.

Søndag den 30. April. 4. Søndag e. Paaske. Katharina af Siena, Jomfru. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften aabnes Majandagterne med højtidelig Procession).

Rosenkransbroderskabet holder Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Søndag den 30. April Kl. 6. Jomfruernes Forening deltager i Processionen.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer sin Titularfest (Marias Bebudelse) Søndag d. 30. April. Kl. 8 Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel. Om Aftenen Kl. 6 (i Forbindelse med Majandagts Aabning i Sct. Ansgars Kirke højtidelig Optagelse af de nye Medlemmer.

Sct. Josefs Gilde. Mandag den 24. April afholdes Grads-møde for Brødre af 3. Grad. — Det alm. Møde for alle Brødre bortfalder.

Unio. De ugentlige Møder fortsættes i Maj Maaned i Vinterlokalet Østergade 32.

Lærlingeforeningen afholder **Generalmøde** Søndag den 23. April Kl. 4 i Boyesgade. Valg af flere Bestyrelsesmedlemmer foretages. Nye Konfirmanter indbydes til dette Møde. Næste Møde Fredag d. 28. April Kl. 4—9. — Søndag d. 30. April bortfalder Mødet. Medlemmer indmeldes hos Mariastbrødrene i Boyesgade, Frederiksberg.

Undertegnede Elev af Kjøbenhavns Musikkonservatorium modtager Elever i **Klaverspil** og **Theori** (Harmonilære) og underviser saavel ude som i Hjemmet, Gasværksvej Nr. 3. 4. S. t. v.

Josefine Hansen.

En Jomfru ønsker at sy hos Familier. Reparationer og Forandringer udføres. Man henvende sig Klosterstræde 16, 4. S. eller hos Redaktionen.

En ung Pige ønsker Plads ved indvendig Husgjerning hos en enig Dame. Man bedes henvende sig i St. Gertrudsstræde 1, 4. S. eller hos Redaktionen.

Literatur. P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 15. Bispembedet. (36. S.) 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn).

Næste Nr. af Ugebladet udbringes senere paa Grund af Store Bededag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 18.

Søndagen den 30. April.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om det ene Fornødne. Reformatio-
nen i Tyskland. Klokkevielse i Kolding. Efterretning-
er fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Kolding. Rom.
Berlin. Bekjendtgjørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Det ene Fornødne.

—o—

Vor Frelser sagde en Dag til Marias Søster: »Martha! Martha! Du gjør Dig Bekymring og Uro med mange Ting; men et er fornødent.« Hvad er dette ene Fornødne, som Jesus taler om? Er det Helbred, Formue, Hæder, Glæde? Nej. Vel ved jeg, at det alt er noget, I tragte efter. Men det ene Fornødne er ikke noget af alt dette. Hvad er det da? Det, der i vor Frelsers Øjne er ene fornødent, er at frelse sin Sjæl, at naa til Salighed; thi, siger han, hvad gavner det Mennesket at eje hele Verden, naar det lider Skade paa sin Sjæl? Det er, mine Brødre, den Sandhed, som I midt i Eders Forretninger og Adspredelser give for lidt Agt paa, og som jeg derfor idag skal indprente Eder. I Jesu Kri-

sti Navn, som er død for Eders Frelse, tilraaber jeg Eder: I maa for enhver Pris frelse Eders Sjæl.

Hvad der ved første Øjekast slaar En her i Verden, er den Rækkefølge, den Ebbe og Flod af menneskelige Slægtled, som nu i 6000 Aar ere komne og gaaede. Hvor ere de gaaede hen? Hvor gaa alle de mange Mennesker hen, der et Øjeblik vise sig paa Verdensscenen, for i næste Øjeblik at fortrænges af andre, ligesom Bølge fortrænges af Bølge? Synke de ned i Intethedens Afgrund? Og vi selv? Igaar vare vi endnu ikke komne; imorgen ere vi allerede borte. Graven venter os. Forer denne Grav, som vi hver Dag rykker nærmere, til Intethed? Er dette Liv med dets faa Glæder og dets mange Sorger og Lidelser alt, hvad vi leve, og have vi intet Liv i Vente hinsides Graven? Ser man hen til, hvorledes vi leve, skulde man rigtignok tro det: thi vi arbejde kun for dette Liv. Her indrette vi os og bygge, for saa at sige, vor Rede; snart føje vi et, snart et andet til vor Indretning, som vi aldrig kunne faa bekvem og behagelig nok, og naar Døden kommer, træffer den os endnu i Færd med at indrette os for dette Liv. Men denne Jord er ikke vort blivende Opholdssted; dette Liv er ikke vort endelige Liv, men kun en Rejse, en Overgang til vort egentlige Liv, det evige Liv; thi vor Bestemmelse er at leve evigt. Vel skulle vi dø, men saa skulle vi atter opstaa, for derefter atter at leve evigt. Ja, alle vi, som ere her, skulle have en evig Tilværelse og bestaa lige saa længe som Gud, d. v. s. for bestandigt. Alle de Slægtled, der i Aarhundredernes Løb ville følge ovenpaa hinanden, dem ville vi se. De Folkeslag, der nu existere, ville forsvinde, og vi ville bivaane deres Undergang. Andre Folkeslag ville træde i deres Sted, og vi ville se dem træde frem i Historien. Ældgamle Træer ville falde, Klipper ville smuldre til Støv, og vi ville stadig være til. Jor-

den og Stjernerne ville tilsidst gaa til Grunde; vi ville være Vidner dertil, og naar Gud har ødelagt og fornyet Alverden, ville vi vedblive at leve; vi ville leve evigt.

Og hvad ville vi være i denne Evighed uden Ende? Hvorledes vil det være fat med os? Hvad bliver vor Skjæbne? Der kan kun være Tale om to forskellige Tilstande, om to Slags Evigheder, om man vil: en Evighed af Lykke eller en Evighed af Lidelse, en ublandet Lykke der overgaar al menneskelig Forestilling, stiller al Hjertets Trang og aldrig bliver os berøvet, eller en Lidelse, som allerede er tilstrækkelig betegnet ved, at den varer evigt og aldrig faar Ende. Der gives ingen Mellemtilstand; en af de to Slags Evigheder bliver Enhvers Lod. Naar man ved at fortæbes kun gik glip af Himlen, kunde man være taabelig nok til at sige: »Naa ja, lad mig da miste Himlens Glæder, naar jeg blot beholder Jordens. Men saaledes er det ikke. Udelukkes man fra den evige Lykke, er man med det samme viet til evig Pine. Ikke at frelse sin Sjæl er ensbetydende med at fortabe den; ikke at vælge Himlen er det samme som at vælge Helvede. Man er derfor nødt til at træffe et Valg, og naar det er truffet og er blevet stadfæstet af Døden og af Guds Dom, saa er det uigjenkaldeligt. Gaar du ikke ind til Frelse, men til Fortabelse, saa er Fortabelsen evig, Dommen uomstødelig; er Sjælen ramt af Guds Forbandelse, saa er det ude med den, saa er den fordømt for al Evighed.

Hvilken af disse to Slags Evigheder bliver Enhver især af Eder til Del? Bliver din Evighed et Hav af Glæde og Lykke eller en Afgrund af Lidelser med Graad og Tænders Gnidsel? Jeg ved det ej. Jeg kan ikke vide det, fordi det ganske afhænger af Dig. Du har din Skjæbne i din egen Haand. Det er Dig selv, der bestemmer din Evighed. Gud giver Dig Valget mellem evig Død og evigt Liv, mellem endeløs Ulykke

og endeløs Lykke, og siger til Dig: Vælg nu frit, hvad Du vælger her, det skal Du faa hisset. Men naar saa er, naar vi selv bestemme vor Evighed, skulde den saa ikke synes sikret? Naar det staar til os selv at vælge frit, saa vælge vi naturligvis evig Lykke. Den Tanke, at vi selv bestemme vor Evighed, burde virke trøstende og heroligende. Og dog faar den os netop til at skjælv; thi naar vi ere frit stillede i vort Valg, kunne vi jo misbruge denne Frihed; og ak! hvor megen Grund er der ikke til at frygte herfor! Evighedens Goder og Onder ere jo usynlige, og hvad vi ikke sandse gjør saa lidt Indtryk paa os. Jordens Goder og Glæder derimod ere noget, vi se og føle, noget, vi nyde med vore Sandser, og der er derfor stor Fare for, at de faa os til at glemme de evige Goder og Glæder, der ikke paavirke Sandserne. Det Ringes Tillokkelser, siger Skriften, forvirre vor Dømmekraft; vor Aands ringe Alvor og vore Liden-skaber dølge det sande Gode for os og drage os bort fra de evige Goder til de forgængelige jordiske. Derfor er det, at jeg besvarer Spørgsmaalet om, hvorledes din Evighed bliver, med et: Jeg ved det ej. Gud ved det. Hvad jeg ved, er, at din Evighed bliver, som Du selv laver den til. Som Du saar, skal Du høste. Fortabes Du, er det Dig selv, der har villet det saa, og Du vil ikke kunne lade Nogen høre ilde for det. Deri ligger netop en af den Fordømtes største Piner, at han midt i sine Pinsler og sin Fortvivlelse maa slaa sig for Brystet og sige: Det er min egen Skyld; det er mig selv, der har valgt evig Pine; det kom kun an paa mig selv at blive evig lykkelig; men jeg vilde ikke.

Bedømmer man en Sags Vigtighed efter Betydningen af dens Følger, hvad vigtigere gives der saa i Verden end vor Frelsessag, der medfører som uundgaaelig Følge enten evig Lykke eller evig Ulykke? Men er dette ikke nok til at overbevise Dig om, at

dit ene Fornødne er at frelse din Sjæl, saa spørg Gud om hans Mening. Kjender Nogen til, hvor vigtig en Sag Sjælens Frelse er, maa det jo nemlig være Gud. Saa se da, hvad Gud har gjort for din Frelse. Først har han tænkt paa den fra Evighed af. Fra Evighed af har han forud bestemt, at Du skulde frelses, d. e. blive lykkelig i Himlen, og han har i Forvejen lagt sin Plan saaledes, at Du kunde naa til denne din lykkelige Bestemmelse. Derpaa har han skabt Alting, hele den synlige Verden, i hvilken Du skulde leve, for at enhver Del af det Skabte skulde tjene Dig som Middel til at komme til ham, til i ham at naa den Lykke, han havde bestemt Dig til. Ja, alt det Skabte har han givet os som Middel til Frelse. Han har ogsaa skabt Dig, for at Du skulde naa til Frelse. Han er god af Væsen, og denne Godhed drager ham til at meddele Andre sin Lykkes Skatte. Det er for at give Dig Del i sit Liv, i sin Herlighed, i sin Lykke, at han har givet Dig Tilværelse, og han vil, at Du skal anvende dette Dig af ham skænkede Liv til at fortjene det evige Gode, han har bestemt for Dig.

Men det er ikke alt. Ved Synden var din Frelse bleven umulig, Himlen var bleven lukket for Dig. Hvad gjør da Gud for dig? Han kommer ned paa Jorden. Han, Himlens Gud, som er lykkelig i sig selv og ikke trænger til Nogen, han kommer ned paa Jorden! Hvorfor? Kommer han maaske for at skabe en ny Verden eller for at holde Dommedag? Nej, han kommer for at frelse din Sjæl, han kommer »for os Mennesker og for vor Frelse«, som vi synge i vort Credo. Se den Stald paa Marken: Paa Straaet i Krybben, midt imellem Dyrene ligger der et nyfødt Barn. Knæl ned, thi dette Barn er din Gud. Hvorfor ligger Gud paa Straa, i en Stald, midt imellem Dyr, han, som har Himlen til Bolig og Englene til Tjenere? For Dig og for din Frelse. Det guddommelige Barn er voxet til. Se ham der i

Arbejdsdragt, hvor han med sine guddommelige Hænder haandterer Sav og Høvl og tager imod Betaling for sit Arbejde. Din Gud er en fattig Arbejder, der tjener sit Brød i sit Ansigts Sved. Hvorfor? For Dig og for din Frelse. Se ham saa atter i Oliehaven med Ansigtet mod Jorden, hvor han græder, beder sin Fader om Hjælp og sveder Blod. Hvorfor? For Dig og for din Frelse. Han underkastes den skrækkelige Hudstrygning, faar en Tornekrone paa Hovedet, bestiger Kalvariebjerget, fæstes til Korset med Søm gennem Hænder og Fødder, udstaar i en tre Timers Døds kamp forfærdelige Smerter og dør. Hvorfor? Hvorfor lider Gud? Hvorfor dør Gud? For din Frelse. Hvor det maa være en forfærdelig Ulykke at fortabe sin Sjæl, naar Gud for at forhindre det har lidt og er død! Hvor tvingende nødvendig maa ikke Sjælens Frelse være, naar Gud for den har hobet Vidunder paa Vidunder! Sig mig, hvem er det, der her tager fejl, Gud, som har gjort alt for at frelse os, eller vi, som intet gjøre for vor Frelse? Er det Gud, som har gjort for meget, eller os, som ikke gjøre nok? Ret Dig efter hvad Gud gennem alle sine Skabninger, gennem sit Kors, gennem sit Liv og sin Død tilraaber Dig: Kun ét er fornødent, nemlig, at Du frelser din Sjæl.

Tror Du heller ikke Gud, kan ikke engang hans Kors overbevise Dig om Nødvendigheden af at frelse din Sjæl, saa henvend Dig til dem, der have haft den uoprettelige Ulykke at fortabe deres Sjæl, til de For-dømte. Spørg de Stakler om, hvad de mene om Frelsens Nødvendighed. Hvad, svare de, henvender Du et sligt Spørgsmaal til os? Ser Du da ikke, i hvilken skrækkelig Afgrund vi for evig ere nedsænkede, hvor vi lide, som man aldrig lider paa Jorden? Ser Du ikke vor Graad og Tænders Gnidsel, vor forfærdelige Fortvivlelse, de hævnende Flammer, der pine os? Og saa spørger Du, hvad vi mene om Frelsen? Ve os, der

ikke have tænkt paa den. Kunde vi begynde forfra, havde vi blot en lille Brøkdæl af den Tid, Du har saa megen af, hvor vilde vi ikke benytte den! Men for os er der ingen Tid mere. Vi have haft den, men have ikke benyttet den. Naar vi hørte Tale om at frelse vor Sjæl, brød vi os ikke derom, men forbleve lige-gyldige; vi sagde, som Du nu siger: Det kunne vi altid tænke paa; senere hen, naar vi blive gamle, naar Døden nærmer sig, saa ville vi give os af med vor Sjæl; nu, da vi endnu have Tiden for os, maa vi nyde Livet, mætte vort Hjærte og vore Sandser, tragte efter Rigdom og Ære; bagefter kunne vi saa tænke paa Sjælen. Daarer som vi vare. Hvad Gavn have vi nu af vore brødefulde Tilfredsstillelser, af vore Nydelser og Rigdomme, af den Opsigt, vi have vakt paa Jordan? Alt det er forsvundet som en Skygge, og vi have kun Pine tilbage, Pine uden Ende. Saaledes tænke de Fordømte om Frelsens Nødvendighed. I Helvedes Afgrund findes der Rige, der have nydt alle de med Formue og Pragt forbundne Behageligheder. Hvad nytter al deres Rigdom dem nu, da de have mistet de evige Goder? Der findes Lærde, som have tilbragt deres Liv med Studier og have villet vide alt, kjende alt undtagen Gud, Sjælen og Evigheden. Hvad nytter al deres Visdom dem nu? Der findes Kvinder, som vare stolte af deres Aand og deres Skjønhed, som vandt Hjærterne, som berusede sig ved Duften af al den Ros og Tilbedelse, de vare Gjenstand for. Hvad Gavn have de nu af deres Aandrighed, deres Skjønhed, deres Magt over Hjærterne? Der findes unge Mennesker, som i Forstandshovmod have bortkastet al religiøs Tro, som stolte af deres Ungdom og Styrke havde vendt sig fra Gud og givet sig deres Lidenskaber i Vold. Hvad har det gavnet dem? Og nu spørger jeg enhver af Eder, Brødre, som er inde paa samme Vej, hvad Gavn faar Du af dine Studier, af dine Vindinger, af dine Hæders-

pladser, af dine Fornøjelser, af dine Forbindelser, af dine Rigdomme, naar Du fortages i Evighed? Det er ved Synet af Helvedes Afgrund, man ret faar Øjnene op for Betydningen af Jesu Kristi Ord: Kun ét er fornødent. Thi hvad gavner det at have ejet hele Verden, naar man er saa ulykkelig at fortabe sin Sjæl?

Der er altsaa kun to Ting at vælge imellem, en Evighed af Lykke eller en Evighed af Pine, og da man derfor for enhver Pris maa se at frelse sin Sjæl, fremkommer det Spørgsmaal, som Ynglingen i Evangeliet rettede til vor Frelser: »Hvad skal jeg gjøre, for at jeg kan vinde det evige Liv?« Vor Frelser svarede: »Vil Du indgaa til Livet, saa hold Budene.« Læg vel Mærke til dette: *Vil Du*. Det viser, at det kommer an paa Dig selv at blive frelst. Vi vinde det evige Liv, naar *vi ville* vinde det. Det drejer sig om, hvad vi ville. *Vil Du* altsaa frelses? Ja vist vil Du i Himlen; Du vil have den evige Lykke, og undgaa den evige Ulykke. Men se Dig vel for. Der er nemlig to Maader at ville paa. Villien kan være lad og ubestemt, bange for Anstrængelser og svag lige overfor den første den bedste Hindring, og den kan være stærk og handlekraftig, saa at den ikke taber Modet ved nogen som helst Vanskelighed, men gaar lige løs paa Maalet trods alle Hindringer. Spørger man nu Folk, om de ville frelses, saa er der Nogle, der svare ja, men have en saa svag og vakkende Villie, at de tilbringe hele deres Liv med Forsøg paa at tage en Beslutning uden nogensinde at faa den bragt til Udførelse. Man vilde gjerne give sig til Sandheden, man føler sig dreven dertil af sin Samvittighed, føler, at Gud fordrer det; man er urolig, pines i sit Indre og indser, at man kun ved at lyde Gud og Samvittigheden atter kan faa indre Fred. Men man har ikke Mod til at tage en Beslutning, opsætter det fra Dag til Dag, fra Aar til Aar, man er fejj overfor Hindringerne, overfor Familiens Modstand, overfor Men-

neskehensyn, overfor sit Hovmod og overfor sine materielle Interesser. Ja, ogsaa overfor sine materielle Interesser. Beskæmmende er det; men der gives Mennesker, som af usle Pengehensyn undlade at følge deres Samvittighed og Sandheden. De afveje de Penge og de Renter, der ere dem sikre, naar de forblive i Vildfarelsen, mod Gud, mod Sandheden, mod Sjælen, mod Evigheden, og det er Pengene, der for dem veje mest; for at sikre sig disse Penge og med dem et mageligt og behageligt Liv, afse de fra Gud, fra Sandheden, fra Sjælens Frelse, som har kostet Guds Blod. Kort sagt, der er mange Aarsager til, at man tit nok siger: Jeg vilde gjerne, men i Virkeligheden aldrig vil. Man vilde nok frelse sin Sjæl og opnaa det evige Liv; men saa maatte man bekæmpe sin onde Natur, betvinge sine Tilbøjeligheder, beherske sine Lidenskaber, nægte sig visse brødefulde Tilfredsstillelser, opfylde sine religiøse Pligter, og dertil har man ikke Mod. Man siger, at man gjerne vilde, men i Virkeligheden vil man ikke. Helvede er fuldt af saadanne Sjæle, der hele deres Liv igjennem nok have villet, uden at det dog nogensinde er blevet til noget.

Den Villie, Jesus Kristus taler om, naar han siger: »Vil Du indgaa til Livet«, er en alvorlig, handlekraftig, udholdende Villie. Saadan en Villie er det, Du maa have, en Villie, der siger: Jeg vil frelse min Sjæl for enhver Pris; det koste, hvad det koste vil, jeg er beredt til alt. For dine timelige Interesser udfolder Du stor Handlekraft. Hvor er Du ikke om Dig, hvor stor Umage gjør Du Dig ikke for at opnaa denne eller hin Post, som Du tragter efter; intet er Dig for meget, naar Du blot opnaar den. Og hvor anstrænger man sig ikke for at forøge sin Formue! Man foretager besværlige Rejser, forlader Familien for længere Tid, arbejder fra Morgen til Aften, ja om Natten med, uden at svigte. Alt dette gjør man for jordiske Interesser,

for at erhverve Goder, som Døden om faa Aar vil berøve os, og for Sjælens Interesser, for de evige Goder gjør man intet. Viste Du Dig lige saa modig og anvendte lige saa megen Handlekraft til at frelse din Sjæl som til at sikre din Stilling i denne Verden, vilde din Frelse være sikret.

Jeg vil nu forudsætte, at Du har en fast, bestemt og uforfærdet Villie. Hvad skal jeg gjøre, for at jeg kan vinde det evige Liv? spørger Du. Vor Frelser svarer: »Vil Du indgaa til Livet, saa hold Buddene.« Herefter kan Du nu se, om Du virkelig vil frelse din Sjæl og opnaa det evige Liv. Kast Blikket paa dit Levned. Holder Du Buddene? Elsker Du Gud? Gjør Du alt, hvad han befaler? Undgaar Du alt, hvad han forbyder? Søger Du ivrigt og oprigtigt efter den religiøse Sandhed, og er Du opsat paa at søge, indtil Du finder? Og har Du allerede fundet den, har Sandheden allerede aabenbaret sig for Dig, er Du allerede overbevist, opfylder Du saa Guds Villie og giver modigt Afkald paa dine Vildfarelser for at antage den sande Religion? Beder Du? Opfylder Du dine religiøse Pligter? Ærer Du dine Forældre og er dem underdanig i alt, hvad der ikke strider mod Guds Villie? Er Du kysk? Er Du kjærlig og god i Tanke, Ord og Gjerning? Er Du taalmodig og gudhengiven i Modgang? Kan Du svare ja paa alle disse Spørgsmaal, saa har Du virkelig Villie til at frelse din Sjæl, og den vil blive frelst. Er det modsatte derimod Tilfældet, saa er det Bevis for, at Du ikke for Alvor vil frelses.

Men vil Du ikke nu, saa kommer nok den Dag, da Du vil, men da Gud ikke mere vil. En Dag, da vor Frelser saa ud over Jerusalem, denne skyldbetyngede Stad, der havde dræbt Profeter og snart skulde til at dræbe ham, faldt hans Fremtidsblik paa den Straf, der skulde overgaa den. Han græd og sagde: Jerusalem, Jerusalem, hvor ofte har jeg villet frelse Dig, men

Du har ikke villet. De samme forfærdelige Ord vil Gud henvende til de Fortabte, til hine Sjæle, som have levet uden at elske ham, uden at bekymre sig om hans Bud. Han vil henvende dem til hver den blandt Eder, der har fremturet i Synd, i religiøs Ligegyldighed, i Vildfarelse: Jeg vilde frelse Dig, jeg har villet skænke Dig min Himmel, men Du har ikke villet. Jeg vilde frelse Dig, dengang jeg skænkede Dig Daaben og skaffede Dig en religiøs Opdragelse, men Du har ikke villet. Jeg vilde frelse Dig, dengang jeg sendte Dig den Sygdom, den Hjem søgelse, den Sorg, for at drage Dig til mig, men Du vilde ikke. Jeg vilde frelse Dig, dengang jeg lod Dig høre den Prædiken, der kastede den første Tvivl ind i din Sjæl og bibragte Dig den Uro, der burde have bragt Dig til at søge Sandheden, men Du vilde ikke. Jeg vilde frelse Dig, dengang jeg sendte Dig de Samvittighedsnag, som Du søgte at kvæle, dengang jeg i dit Indre tilskyndede Dig til at komme tilbage til mig, men Du vilde ikke. I hele dit Liv har jeg besvoret Dig at forbarmes over Dig selv og frelse din Sjæl, men Du vilde ikke. Nu vilde Du gjerne, men nu vil jeg ikke. Du vilde ikke, dengang det var Tid dertil, nu er det for sent. For sent! O Gud, hvor vil ikke det Ord knuse Sjælen i Evigheden. For sent! Ja, da er det for sent, men endnu er det Tid, endnu vil Gud frelse Dig og give Dig Midler dertil, idet han her formaner Dig: Vent ikke, til Evighedens Nat indtræder, da Du ikke mere vil kunne. Endnu er det Dag, endnu lader jeg Dig leve, benyt Tiden, jeg skænker Dig, til at naa til Frelse, til at vinde Himlen, til ved min Naade at fortjene det evige Liv.

Brødre! Lytter til denne Røst. Den kommer fra Eders Gud, som er død for Eder og nedlader sig til at bønfalde Eder. Svarer: Ja, jeg vil omvende mig, jeg vil ud af det Onde, jeg vil give Afkald paa Vildfarelsen, jeg vil for enhver Pris frelse min Sjæl; thi det

er det ene Fornødne. Besad jeg end hele Verden, al dens Rigdom, al dens Hæder, al dens Kjærlighed, alle dens Glæder, hvad vilde alt det gavne mig, om min Sjæl fortæbes for evigt?

Reformationen i Tyskland.

(Fortsat fra Nr. 17.)

—O—

Det mest afgjørende Skridt til Gunst for Reformationen var, at Luther stillede sit Værk ind under Statsmagtens Beskyttelse, at *han gjorde Fyrsterne til Kirkens øverste Styrere*. Man kan ikke sige, at han har gjort det med sin gode Villie; han var simpelthen nødt dertil. Det havde været let for ham at vække Urolighedens Aand i vide Kredse af de lavere Folkemasser og at bevæge dem til Frafald fra den gamle Kirke; men herefter gik det ham som *Gothes Zauberlehrling*: »Die ich rief, die Geister, werd' ich nun nicht los.« Da han tænkte paa at indføre en ny Kirkeorden i Stedet for den kuldkastede gamle, stødte han paa Modstand hos dem, som havde spist af Kundskabens Træ. Før havde han lært, at den enkelte Kristen havde Magt til at dømme over Læren. Dette Princip gjorde al Trosenhed umulig, da de Troende følte sig lige saa meget berettigede til at dømme over Luthers Lære, som over den katholske Kirkes. Frugten var, at Luther selv i A. 1525 maatte bekjende, at der i Tyskland fandtes lige saa mange Sekter som Hoveder. »Denne forkaster Daaben, hin nægter Sakramentet; en Anden sætter endnu en Verden imellem denne og den yderste Dag; Nogle lære: Kristus var ikke Gud; Nogle sige dette, Andre hint.« (Se J. 3. 20.) At Luthers Ord ikke mere trængte igjennem Larmen af Saamanges med voldsom Iver forsvarede Lærdomme, er indlysende. Hvad

han skrev i A. 1530, kunde han have skrevet mange Aar i Forvejen: »Jeg har ikke længer Magten i min Haand, som tilforn; Djævelen har fravristet mig den.« (Se Evers, l. c. S. 224.) I Luthers »Evangelium« fandtes der ikke noget, som kunde raade Bod paa den truende Opløsning af al Kristentro og alt Trosliv. Med Rette siger Protestanten Maurenbrecher i »Studien und Skizzen zur Geschichte der Reformationszeit« S. 344: »Hvad Luthers Ide om den kristelige Menighed angaar, da rejste der sig strax saare betydelige Vanskeligheder mod en praktisk Gjennemførelse af hans Program. Hvem var det, for kun at antyde et Skær, som ligger skjult i selve Sagen, hvem var det, der skulde afgjøre, om dette eller hint Individ hørte til den troende Menighed? Luther har ikke givet noget tilfredsstillende Svar paa dette og lignende Spørgsmaal; det synes som om han slet ikke har tænkt derpaa.« Og S. 346: »Menigheden er endnu ikke Kirken. Det er netop det allervanskeligste Problem, forfatningsmæssig at tilvejebringe og befæste den enkelte Menigheds Sammenhæng med hele Kirken. I Luthers Skrifter finde vi ingensteds . . . en holdbar Bro, som fra Menigheden fører over til Kirken.« (Se J. 3. 19. Anm. 2.)

Medens saaledes Luthers Principper drev mod Tilintetgjørelse, vedblev en stor, maaske den største, sikkert den bedste Del af Folket at holde fast ved den gamle Kirke. Selv Kurfyrst Frederik den Vise har til Trods for al Eftergivenhed mod Luther ikke skilt sig fra den. (J. 3. 18.) Ved en Visitats i Kurfyrstendømmet Sachsen viste det sig, at der i Amtet Tenneberg ikke var en eneste Præst, som prædikede »Evangeliet«, d. e. Luthers Lære. Og hvad Folket angaar, saa have vi hørt Luther selv forsikre, at han ved to eller tre Prædikener vilde føre det tilbage til Pavedømmet. (Nord. Ugebl. 92. S. 906. Anm. 2.) Skulde hans Værk ikke gaa til Grunde, maatte han se sig om efter Hjælp, og

i sin Forlegenhed rettede han Blikket paa Fyrsterne. Det var, som sagt, kun Nøden, som drev ham over i Fyrsternes Arme. I Førstningen havde han udskældt dem for »de største Narrer og de værste Slyngler paa Jorden«. Nu skulde de være hans Frelsere i Nøden. Det siger han selv, idet han i Juni 1525 opfordrer Kurfyrst Johan af Sachsen, Frederiks Efterfølger, til at tage Ordningen af Kirkevæsenet i sin Haand. Det var Nøden, erklærede han selv, som tvang dertil, da der ellers ikke fandtes nogen Myndighed i Landet, som kunde paatage sig det; dertil kom, at han (Johan) som Fyrste stod i Spidsen for Øvrigheden, og dertor var det hans Ret og Pligt at tage sig af Kirkevæsenet lige saa vel som af Broer og Veje (Evers l. c. S. 226). Protestanterne have med *Ranke* i Spidsen paastaaet, at Territorialkirkesystemet retslig var blevet grundlagt ved Speyers Rigsdagsafskek i A. 1526. Det er en Fejltagelse; hvad *O. Klopp* har bevist i »Historisch-politische Blätter« Bd. 60. S. 106 ff. Muligvis har Melanchton endnu før Luther tilstaaet Fyrsterne Magt til at blande sig i kirkelige Anliggender (nemlig ved Besættelsen af Præsteembedet, s. J. 2. 577); men Luthers Stemme havde større Vægt, og det var vistnok hans nævnte Brev af Juni 1525, og endnu mere hans Brev til Kurfyrst Johan af 22. Nov. 1526, som førte den nye Ide til Sejr.

I dette Brev fører han bitter Klage over, at Bønderne viste sig saa utaknemlige mod »det hellige Gudsord« d. e. Luthers Lære, og at de slet ikke vilde bidrage noget til Sognepræsternes Underhold. Der var ingen Gudsfrygt mere, fordi Pavens Band var bleven afskaffet, og Enhver gjorde hvad han vilde. Desuden blev Ungdommen forsømt d. v. s. ikke tilstrækkelig undervist i den ny Lære. »De Gamle vilde han gjerne lade gaa F. . . . i Vold,« dersom de vilde. Men naar Ungdommen ikke blev opdraget, saa var det Øvrighedens Skyld; thi det var Øvrigheden befalet (han glemmer at sige

hvor) fremfor alt at opdrage Børnene og holde dem til Tugt og Gudfrygtighed. Heraf slutter han saa: »Siden det i Deres kurfyrstelige Naades Fyrstendømme er ude med pavelig og gejstlig Tvang og Orden, og alle Klostrene og Stiftelserne tilfalde Deres kurfyrstelige Naade som Overhoved, *saa følger dermed ogsaa den Pligt og Byrde, at bringe den Ting i Orden, siden der ellers Ingen er, som tager sig af den, ej heller kan eller skal tage sig af den.*» Han holder det til den Ende for nødvendigt, at Hs. kurf. Naade, *som er sat dertil af Gud*, lader Landet visitere ved fire Mænd, to med Hensyn til Godserne og Tienderne, *to med Hensyn til Læren og Personerne.* Dersom en By eller Landsby har Raad til at underholde Skoler, Prædikestole og Præster, *saa har Hs. kurf. Naade Magt til at tvinge dem dertil*; ere de for fattige, *saa maa Klostergodserne, som jo fornemlig ere stiftede i det Øjemed, anvendes dertil.* Af dette Brev fremgaar, at Fyrsten som verdsligt Hoved tillige er Kirkens Hoved, at det er hans Sag at ansætte Præster, hans Opgave at se til, at navnlig Børnene oplæres i det ny Evangelium, hans Pligt at vaage over Lærens Renhed, og, dersom Nogle skulde vise sig at være gjenstridige, da at udstøde dem, som man udskiller Avnerne fra Hveden. Den sidste Tilsætning findes i Luthers Fortale til Visitatsartiklerne i A. 1527 (Evers l. c. S. 227 ff.). (Fortsættes.)

Klokkevielse i Kolding.

—o—

I Søndags, den 23. April, foretog den højærværdigste Biskop *Johannes von Euch* den højtidelige Indvielse af 2 nye Klokker i Sct. Mikael's Kirke i Kolding. Til Festen var der udstedt Kort, som gave Adgang til Kirken, og en hel Del Mænd i Kolding vare med Da-

mer indbudte til at overvære Højtideligheden. Foruden Menighedens Medlemmer saas Byraadets Medlemmer med Borgmester *Schjørring* i Spidsen, Herredsfoged, Kammerjunker *Tillisch*, Herredsfoged *Borup*, Kammerherre *v. Späth*, Oberst *Marcher*, Rektor *Sigurd Müller*, Toldforvalter *Fibiger*, Postmester *Olsen* m. fl. Fra Fredericia, Odense og flere andre Byer vare desuden en Del af Menighedens Trosfæller komne til Kolding for at deltage i Festen, saa at Kirken var fyldt indtil sidste Plads. I Kirken, der var smukt pyntet, stod oprejst et Stillads af grøntomvundne Bjælker, i hvilke de to nye Klokker vare ophængte. Paa Frederiksberg, den Bydel af Kolding, hvor den katholske Kirke ligger, vajede Dannebrog fra næsten ethvert Sted, og selve Kirken med Præsteboligen var af Lærer *Osterhammel* yderst net smykket med Guirlander, Blomster og Flag, med det pavelige Flag i Spidsen vajende højt oppe fra Kirketaarnet.

Højtideligheden, som fandt Sted om Eftermiddagen Kl. 5, indlededes med Præludium, under hvilket Biskoppen, iført det biskoppelige Ornat, med Mitraen paa Hovedet og Bispestaven i Haanden, ledsaget af Kirkens Sognepræst, højærv. Pastor *Klemens Storp*, samt Præsterne fra Fredericia (Heiden og Schreiber), Horsens (Kerff), Aarhus (Bryggemann), Randers (Osterhammel), Odense (Frederiksen) og Svendborg (Pohl), traadte ind i Kirken. Efter at Alle havde taget Plads sang Menigheden følgende Sang, som af *J. F.* var forfattet i Dagens Anledning.

Mel.: Fast skal min Daabspagt evig staa.

Af Ærts og Malm i Formen støbt

Og blank af Fileus Virken

Vort Klokkepar nu bliver døbt

Til helligt Kald i Kirken.

Den Malm blev ikke skabt til Tant,

Den for Guds Øjne Naade fandt

Og blev til Kirkeklokker.

Guds Ære skal de ringe ud,
 Saa ofte som de kime;
 Og lære os at vi' til Gud
 Hver Dag, hver Stund og Time;
 Dertil velsigne vi dem nu
 Og komme selv vort Kald ihu
 Som Kristne i Guds Kirke.

Thi ogsaa jeg af Gud fik Kald
 Til Hellighed og Ære;
 Min Sang, mit Suk, min Gjerning skal
 En Klokkelovsang være;
 Skal vidne lydt i stort og smaat,
 At alt, hvad Herren gjør, er godt,
 Thi han er ene Herren.

Og jeg er ogsaa bleven døbt
 Som Klokkerne, vi signe;
 Min Malm i Jesu Form blev støbt,
 Guds Barn Guds Søn maa ligne.
 Nu trøstig Bodens Fil i Haand,
 Et Klokkereb af Pligtens Baand —
 Og ring saa, Himlens Klokker!

Efterat Sangen var tilende, foretoges den højtidelige Indvielse af Klokkerne ifølge Ritualets Forskrifter. Præsterne reciterede skiftevis flere af Davids Salmer; Klokkerne aftvættedes med Vievand af den assisterende Diakon og Subdiakon, hvorefter Biskoppen salvede Klokkerne baade udvendig og indvendig og gav dem deres Navn, idet den ene blev opkaldt efter den h. Gudsmoder og fik Navnet »Maria«, den anden Navnet »Klemens«, efter den h. Pave Klemens, Apostlen Petri tredie Efterfølger paa Bispestolen i Rom.

Efterat Diakonen havde sunget Evangeliet om Martha og Maria og de øvrige latinske Bønner og Velsignelser, som Ritualet foreskriver, vare blevne reciterede af Biskoppen, traadte Hs. biskoppelige Højærværdighed hen foran Altret og holdt Festtalen. I denne forklarede Biskoppen Betydningen af de symbolske Ceremonier, der vare foretagne med de to Klokker, som

han haabede vilde lade deres Røst lyde i lange Tider til Menighedens Opbyggelse og til Herrens Ære. »Den højtidelige Indvielse, som nu er foregaaet efter Kirkens ældgamle Skikke,« omtrent saaledes indledede Biskoppen sin Tale, »har sat Kronen paa det Værk, som her i de sidste Aar er udført til Guds Ære og Katholicismens Fremgang, takket være Guds Godhed og Barmhjærtighed, og takket være den højærværdige Pastor Storps Gavmildhed og utrættelige Iver. Thi det er ham, vi egentlig skyldte alt dette. Hvor der for faa Aar siden fandtes et lille beskedent Kapel, knejser nu denne smukke Kirke, en Pryd for Kolding, og de gode, vel indrettede Skoler. Menigheden og de kommende Slægter ville med Tak mindes den ædle Giver, som har sat sig dette skjønne Minde.«

Biskoppen udtalte dernæst sin Glæde over, at den fuldstændige Religionsfrihed tillod vor h. Kirke at lade Klokkernes Lyd tone over Byen og dens Omegn, efter at det i 300 Aar, indtil Friheden atter kom, havde været katholske Kirkeklokker forbudt, at lade deres Røst høre. Hs. biskoppelige Højærværdighed forklarede derefter Indvielsen, som havde en vis Lighed med Daaben og derfor ofte blev kaldet »Klokkedaab«. Hvad særlig Navnene angik, som disse Klokker havde faaet, da glædede den højærværdigste Biskop sig over dem; thi rundt om i Danmarks Kirker hænge Klokker, der ved samme Indvielse, som den han her i Dag havde foretaget, have faaet Navnet »Maria« og mange Steder er Klokken opkaldt efter den h. Klemens. Her ere de to Navne knyttede sammen og knyttede til en gammel Tradition, der viser, at vi staa ikke her som Fremmede i et fremmed Land. Ved Klokkernes Navne »Maria« og »Klemens« have vi knyttet Traaden, der binder os til den gamle, herlige katholske Fortid. Saa stiger da op i Taarnets Tinde for at røgte Eders høje Opgave! Stem Hjærterne til Andagt, kald Menighe-

den til ham, som er Herren, syng Eders Budskab ud over By og Land!

Efter Biskoppens Tale sang Menigheden atter' følgende Sang, medens de nye Klokker under det første Vers lode deres Stemme lyde, rungende under Kirkens Hvælvinger.

Mel: Jerusalem, Guds Metropol.

Vort Klokkepar, til Taarnets Top
Til helligt Kald nu sving Dig op
Og ring det ud med hellig Fryd:
Vor Tro har atter faaet Lyd,
I Ansgars Land, i Danevang
Har Sandheds Lære atter Klang.

Væk i vort Folk ved Tonens Væld
En Længsel hjemad til det selv.
Og hundred Klokker give Svar,
At Du er netop, hvad de var.
Tilraab vort Folk foruden Ro:
Tilbage til din Barnetro!

Vær mellem Jord og Himmel Bud,
Ring os i Livet ind og ud:
Til Naadekald, til Barnekald.
Til Barnelod i Himlens Hal.
I Gry, i Kvæld, i Middagsglød
Forkynd: Guds Ord er blevet Kjød.

Vor Talsmænd her for Sjælens Sag,
Mind trolig os om Herrens Dag;
Ja, Klokker, ring os sammen da
Om Altrets Fod, vort Golgatha,
Saa med Guds Moder selv vi maa
Om Pagtens nye Offer staa.

Opflam os der til dristig Bøn
— deu har ej Nej, som gav sin Søn —
Og raab til Gud: Se her dit Ord,
Din Afglans paa vort Alterbord —
Retfærdighed i Fredens Favn.
I Jesu Blod, i Jesu Navn.

Højtideligheden sluttede med »Tantum ergo« og den sakramentale Velsignelse.

De to smukke Malmklokker have hos Støberen (Petit & Brødrene Edelbrock i Goscher ved Coesfeld) kostet c. 2800 Mark. Tolden, der andrager 8 Sk. pr. Pd., udgjorde c. 370 Kr. Den største Klokke bærer foroven i en Krans, der dannes af Forsiringer fra det 15. Aarhundrede, følgende Verslinier:

*Quot·quot eunt dies ter
te Maria saluto,
Ter tu funde mihi, munera
larga Dei.*

Paa Dansk:

Hver Dag hilser jeg tre Gange paa Dig, Maria, Meddel Du mig tre Gange Guds rigeste Velsignelse.

Midt paa Klokken findes paa den ene Side et Relief, efter Albrecht Dürer, forestillende Maria, paa den anden Side følgende Inskription: *Leone XIII. P. P. feliciter regnante Ioanni von Euch Ep. Anast. primo Daniæ vic. Apost. Clemens Storp primus hujus ecclesiæ parochus me dedit anno MDCCCXCII.*

Paa Dansk: Under Pave Leo XIII.'s Regering, medens Johannes von Euch, Biskop af Anastasiopolis, var den første apostoliske Vikar i Danmark, har Klemens Storp, den første Sognepræst ved denne Kirke, givet mig i Aaret 1892.

Denne Klokke, der fik Navnet »Maria«, vejer 1360 Pd. og er afstemt i Tonen *Fis*. — Den mindre Klokkes Inskription lyder saaledes:

*Clementi clemens clementer
me tibi dedit
Clemens divæ pater, respice
clementem.*

Paa Dansk:

Til den hellige Klemens Ære har Klemens givet mig; O himmelske Klemens se naadig ned til Giveren.

Midt paa Klokken findes Pave Klemens afbildet i Relief. — Denne Klokke, der fik Navnet »Klemens« er afstemt i A-Tonen og vejer 800 Pd.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kolding. Efter at den højtidelige Klokkevielse i Søndags havde fundet Sted i den katholske Sct. Mikael's Kirke i Kolding, samledes c. 80 Herrer til en Sexa paa »Alhambra«. Tilstede var foruden Biskoppen og de i Byen værende katholske Præster, Menighedens mandlige Medlemmer og de indbudte Herrer, som havde overværet Gudstjenesten. *Biskoppen* sad for Bordenden med Borgmester *Schjørring* paa højre Side og Oberst *Marcher* paa venstre. Pastor *Storp* bød Velkommen; Biskop *Johannes von Euch* motiverede et Leve for Hs. Hellighed Pave Leo XIII. og Hs. Maj. Kong Kristian IX., der ligesom de øvrige Taler hilstes med Hurraraab. Efterat Pastor *Kerff* havde talt for Biskoppen, talte Pastor *Storp* for Kolding By, for dens Autoriteter og Borgere; han dvælede udførligt ved den Imødekommenhed og Velvillie, han overalt havde mødt under sin flaarige Virksomhed i Byen og bad de Tilstedeværende om Tilladelse til at frembringe sin Tak for samme til Byens Repræsentant, Borgmester *Schjørring*, for hvem han udbragte et Leve. Lærer *Osterhammel* talte for de til Byen i Dagens Anledning tilrejste fremmede Trosfæller. Borgmester *Schjørring* takkede for den Opmærksomhed, der her var vist Byraadet. Han vilde lykønske den katholske Menighed med de nye Klokker, og da særlig deres Giver, Pastor *Storp*, der var en agtet og afholdt Mand der i Byen. Han omtalte den smukke Kirke og de gode, velindrettede Skoler, der vare rejste her som et haandgribeligt Vidnesbyrd om, at Grundloven havde givet os Religionsfrihed og at Borgerne havde Ret til i Samfund at dyrke Gud paa den Maade, som stemmede med deres Overbevisning. Det var Talerens Overbevisning, at de nye Klokker ikke vilde lyde som en Mislyd, naar de blandede deres Røst med

de andre Klokkers, kaldte paa Gammel og Ung, mest dog paa Sjælen træt og tung. Borgmesteren sluttede med et Leve for Pastor Storp.

Hr. *Harder* af Kolding Menighed talte for Lærer Osterhammel; Overretssagfører, Byraadsmedlem *Bennetzen* for Pastor Storp, som den gode Borger i Kolding By, der ofte havde vist stor Interesse for Kommunens Anliggender; Sagfører, Byraadsmedlem *J. L. Hansen* mindedes Søstrenes stille Barmhjertighedsgjerning og Virksomhed. Sagfører *Lau* talte for Danmark og Bankdirektør *C. Nielsen* og Vinhandler *Friis* erindrede om, at det var en Mærkedag for Byen, Aarsdagen for Slaget ved Kolding den 23. April 1849.

Biskoppen udtalte derefter sin Tak til Byraad og Embedsmænd. Deres Nærværelse vidnede om, at vi her forstode det sande Frihedsprincip og vil leve i Endrægtighed. Dette Besøg i Jylland havde beredet ham en stor Glæde. Hermed hævdedes Bordet, ved hvilket der havde hersket en livlig og utvungen Stemning. Endnu en Stund vare Deltagerne samlede, hvorefter der toges Afsked.

Kjøbenhavn. Vi kunne i Dag bringe vore Læsere den glædelige Meddelelse, at *Elisabethforeningens Bazar*, som afholdtes Palmesøndag til Fordel for forældreløse Børn, kunde glæde sig ved et særdeles talrigt Besøg og i pekuniær Henseende er bleven den bedste Bazar, som Foreningen nogensinde har afholdt, idet den indbragte 900 Kr. 65 Øre, heri indbefattet *Tombolaen*, som gav en Indtægt af 44 Kr. 69 Øre. Hvor vigtig en Faktor i Menighedslivet Elisabethforeningen er, fremgaar deraf, at den i de 25 Aar, i hvilke den nu har bestaaet, har udgivet c. 25,700 Kr. til forældreløse og forsømte Børns Opdragelse. Et saak. »*Fond*«, som blev stiftet i 1877 og i 1892 beløb sig til 882 Kr. 66 Øre, er i Aar udgaaet af Foreningens Regnskab, efter at det ifølge enstemmig Beslutning i Foreningsmødet af 8. Maj 1887 var vedtaget, at det skulde overgaa til det den Gang paatænkte og ifjor opførte Vajsenhus. Siden April har Foreningen atter overtaget to Børn, en Dreng paa 4 Aar og en Pige paa 2 Aar, som i Løbet af to Dage mistede baade Fader og Moder. Vi anbefale Elisabethforeningen til Menighedsmedlemmernes Velvillie og minde navnlig dem, som i

deres Ungdom have nydt Godt af denne Forenings Virksomhed, om at vise deres Erkjendtlighed ved at indtræde som Medlemmer eller betænke Foreningen med Gaver. I Henseende til Lodtrækningen, som i Anledning af Bazaren har fundet Sted i Elisabethforeningens Systue i Overværelse af flere Medlemmer, henviser vi vore Læsere til Ugebladets sidste Side.

Rom. I Søndags modtog *Pave Leo XIII.* i højtidelig Audiens *Kejseren* og *Kejserinden af Tyskland*, som opholde sig i Rom i Anledning af Kong *Umbertos* og Dronning *Margueritas* Sølvbryllup. Det kejserlige Vogntog udgik fra den Villa, hvor den tyske Gesandt ved Vatikanet, Hr. v. *Bülow*, bor. Paa Vejen fra Gesandtskabet til Vatikanet (en Times Kjørsel), dannede italienske Soldater Spalier. Den h. Fader gik Majestæterne i Møde i den saak. gule Sal i Vatikanet, hvor *Kejseren* og *Kejserinden* toge Plads tilligemed *Paven* og samtalede et Kvarters Tid. Efterat Følget var fremstillet for *Paven* tog *Kejserinden* Afsked, for tilligemed sit Følge at aflægge Besøg i Vatikanets Kunstsamlinger og i Peterskirken. *Kejseren* samtalede saa en hel Time alene med *Paven*, som afvigende fra det sædvanlige Ceremoniel, derefter ledsagede *Kejseren* igjennem flere Sale og tog den hjærteligste Afsked med ham. Den h. Fader skjænkede ved denne Lejlighed *Kejserinden* et Mosaikbillede, forestillende Peterskirken, og *Kejseren* skjænkede *Paven* et koloreret fotografisk Gruppebillede af den kejserlige Familie. Den h. Fader udtalte sin Glæde over Gaven og sagde, at han vilde opstille det ved Siden af det Billede af *Kejser Wilhelm I.*, som Enkekejserinde *Augusta* havde sendt ham efter *Kejserens* Død. *Kejseren* skjænkede *Kardinalerne Rampolla* og *Mocenni* og *Gesandten v. Bülow* høje Ordener. *Kardinal Ledochowski* modtog af *Kejseren* en kostbar Gulddaase med *Kejserens* Portræt omgivet af Brillanter.

Berlin. I de sidste Aartier er der sket en betydelig Forøgelse af Katholikernes Antal i den tyske Hovedstad. Medens der i 1867 fandtes 41,303 Katholiker, var Antallet allerede i 1880 steget til 79,652, i 1885 til 99,228, i 1890 til 135,031 og for Tiden kan man regne c. 150,000 katholske Kristne i Berlin, der ere inddelte i 5 Sogne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. April. 4. Søndag e. Paaske. Katharina af Siena, Jomfru. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften aabnes Majandagterne med højtidelig Procession). — **1. Maj, M.** Filipus og Jakobus, Apostle. — **2. Ti** Athanasius, Biskop og Kirkelærer. — **3. O.** Korsets Finding (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **4. To.** Monika, Enke. — **5. F.** Pius V., Pave og Bekjender (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften: Broderskabsandagt med Prædiken.) — **6. L.** Apostlen Johannes Martyrium.

Søndag den 7. Maj. 5. Søndag e. Paaske.

Rosenkransbroderskabet holder Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Søndag den 30. April Kl. 6. Jomfruernes Forening deltager i Processionen.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer sin **Titularfest** (Marias Bebudelse) Søndag d. 30. April. Kl. 8 Fælleskommunion i Jesu Hjærtes Kapel. Om Aftenen Kl. 6 (i Forbindelse med Majandagts Aabning i Sct. Ansgars Kirke) højtidelig Optagelse af de nye Medlemmer.

Den levende Rosenkrans (1. Afd.) holder Møde med Exhortation Søndag den 30. April Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ paa Toldbodvejen 14 og om Aftenen Kl. 6 Procession i Sct. Ansgars Kirke.

Vincentskonferentserne afholde Søndag den 30. April (efter Højmessen i Sct. Ansgars Kirke) Generalmøde i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G. Samtlige aktive og bidragydende Medlemmer indbydes.

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. Maj Kl. 8 $\frac{1}{4}$ frembæres det h. Messeoffer i Sct. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggende i Anledning af **den h. Monikas** festlige Mindedag. Efter Messen holdes et kort Foredrag for Mødrene.

Majandagt. I Sct. Ansgars Kirke holdes i Majmaaned hver Aften Kl. 8 højtidelig Majandagt.

Unio. De ugentlige Møder fortsættes i Maj Maaned i Vinterlokalet Østergade 32.

Undertegnede Elev af Kjøbenhavns Musikkonservatorium modtager Elever i **Klaverspil** og **Theori** (Harmonilære) og underviser saavel ude som i Hjemmet, Gasværksvej Nr. 3, 4. S. t. v.

Josefine Hansen.

En ung Pige ønsker Plads ved indvendig Husgjerning hos en enlig Dame. Man bedes henvende sig i St. Gertrudsstræde 1, 4. S. eller hos Redaktionen.

Elisabethforeningens Bazar. Ved Lodtrækningen blev Marieriet vundet paa Nr. 117 og Opsatsen paa Nr. 9.

**Bladet udbragt senere paa Grund af
Store Bededag.**

Wm V. Mohns Bogtrykkeri. — Kjøbenhavn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 20.

Søndagen den 14. Maj.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Jesu Kristi syv Ord paa Korset. Kirken i Holland. O gloriosa virginum! Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Wien. Chicago. Rom. Köln. Bekjendtgjørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Vor Herre Jesu Kristi syv Ord paa Korset.

—o—

Lad os paa denne Mindedag om Jesu Kristi Død samles ved Foden af hans Kors for at lytte til denne vor døende Guds sidste Ord.

En Fader tager ikke Afsked med sine Børn uden at give dem nogle sidste Formaninger og Raad. Saaledes har ogsaa den døende Jesus i faa udtryksfulde Ord villet minde os om alle de Forskrifter og Raad, han i sin Levetid havde givet os. Hans syv Ord paa Korset rumme et Udtog af hans Lære og Exempler, en Forklaring og Udøvelse af de Fuldkommenhedsraad, han havde givet os. Som Børn, der bøje sig tæt ned mod den døende Fader for ikke at gaa glip af et eneste af de Ord, denne fremstammer, ville vi ogsaa tryk-

ke os tæt op til Korset for begjærligt at tage imod vor Frelasers sidste Formaninger og sidste ømme Farvel.

I. »Fader, forlad dem; thi de vide ikke, hvad de gjøre.« Denne Jesu Bøn for sine Fjender rummer baade en Forklaring og en Udøvelse af det Bud, han havde givet os om at elske vor Næste. Det var ikke blot vore Venner, vi skulde elske; det driver Naturen os jo allerede til; nej ogsaa vore Fjender skulde vi elske; Jesus havde befalet os at tilgive dem, at gjengjælde ondt med godt, og nu giver han os et Exempel herpaa. Aldrig saa snart er han blevet fæstet til Korset, for end han aabner Munden, ikke for at udstøde en Klage, end sige da en Forbandelse over sine Bødler, men for paa det mest indtrængende at anbefale dem til sin Faders Naade. Legemligt og sjæleligt lider han forfærdelige Smerter, grusomme Lidelser; men langt fra at tænke paa sig selv, afser han fra sine egne Lidelser og tænker paa at skjærme sine Fjender mod Himlens Vrede. »Fader, forlad dem; thi de vide ikke, hvad de gjøre.« Vidunderlige og saa at sige ufattelige Ord! Han tilgiver, og hvem er det, han tilgiver? Det er disse Farisæere, disse Skriftkloge, der uafsladeligt have forfulgt ham med Misundelse, Had og Bagvaskelse. Han tilgiver dem, der have rejst falsk Anklage mod ham, slæbt ham for Domstolen og tvunget Pilatus til at dømme ham til Døden. Han tilgiver dem, der have hudstrøget ham saa grusomt, kronet ham med Torne, slaaet og spyttet ham i Ansigtet, gjennemboret hans Hænder og Fødder med Søm. Han tilgiver dem, der nu staa og haane ham i hans Lidelser og fryde sig over hans Død. Og hvorledes tilgiver han dem? »Fader, forlad dem; thi de vide ikke, hvad de gjøre.« Han ikke blot tilgiver dem, men søger at undskylde deres Handlemaade, fremfører formildende Omstændigheder til Gunst for dem; de vide ikke, hvad de gjøre. De vide ikke, hvad de gjøre! Men de have jo i de tre Aar, Du, o

Herre, har belært de Uvidende, trøstet de Bedrøvede, helbredet de Syge, aldrig kunnet gribe Dig i nok saa lille en Fejl eller Svaghed, hverken i dine Ord eller i dine Handlinger, og saa have de dog fæstet Dig til Korset; og Du undskylder dem! Ja, alt det er sandt nok, men hvad saa? Jesus elsker dem saa højt, at han lukker Øjnene for deres Ondskab. Nej, siger han, de vide ikke, hvad de gjøre; de vide ikke, at det er Guds Søn, de korsfæste. Men, naar de ikke vide det, saa er det deres egen Skyld; deres Forblindelse maa regnes dem til Last; thi Du har jo givet dem hyppige og slaaende Beviser for din Guddom; men de have ikke villet anerkjende dem! Ja hvad saa? Jesus lader selv denne deres Forblindelse tjene dem til Undskyldning hos den himmelske Fader; han henviser til denne sine Fjenders Forblindelse og Uvidenhed som en Grund for sin Fader til at tilgive dem. Det er Barmhjærtighed, der er dreven til det yderste, Godhed, der overskrider alle Grænser, Kjærlighed, der overgaar sig selv, og, som Paulus siger, grænser til Daarskab! Hvilken Tillid maa ikke denne vor døende Frelsers Bøn indgyde os! Thi ogsaa vi ere Skyldige; ogsaa vi have ved vore Synder paa ny korsfæstet Jesus i vore Hjærter, og vi ere for saa vidt mere skyldige end Jøderne, som vi have modtaget mere Naade, mere Lys, som vi bedre vide, hvem det er, vi fornærme. Kunne vi trods det alligevel haabe paa Barmhjærtighed? Ja, lad os fatte Tillid; ogsaa for os vil Jesus bede sin Fader, og hans Blod vil skaffe os Tilgivelse hos Gud. Dog paa een Betingelse, den nemlig, at vi ogsaa tilgive Andre, som vi sige i Herrens Bøn: »Forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere.« Thi, siger Jesus Kristus, »der skal blive gjort mod Eder, som I have gjort mod Andre; der skal blive anvendt samme Maal paa Eder, som I have anvendt paa Andre«. Have I været ubønhørlige lige overfor Eders Brødre, saa skal Gud ogsaa

være ubønhørlig lige overfor Eder; have I nægtet Andre Tilgivelse, vil Gud ogsaa nægte Eder Tilgivelse. Glemmer altsaa Eders Nag, I, som ere blevne fornærmede, aflægger alt Had, giver Afkald paa al Hævnfølelse, tilgiver Eders Fjender ved Foden af dette Kors, paa hvilket Jesus har tilgivet Eder og bedet for Eder. Hvor let falder det ikke at tilgive, naar man ret er sig bevidst, hvor højligten man selv trænger til Tilgivelse! Hvor redebøn maa man ikke være til altid og uden Undtagelse at tilgive Andre, naar man hver eneste Dag selv har Tilgivelse behov. Salige ere de Barmhjærtige; thi dem skal vederfares Barmhjærtighed.

II. »Idag skal Du være med mig i Paradis.« Skulde nogen af Eder endnu have ondt ved at tro paa Tilgivelse hos Gud og være tilbøjelig til som Kain at fortvivle og sige: »Min Brøde er altfor stor, til at jeg kan faa Tilgivelse for den,« saa lytte han til Jesu Ord paa Korset og se, hvor let en stor Synder fik Tilgivelse. To Forbrydere vare blevne korsfæstede sammen med Jesus, den ene paa hans højre, den anden paa hans venstre Side. I Begyndelsen havde de begge haanet og spottet ham. Men Jesu Bøn til Faderen neddrog Lysets og Tilgivelsens Naade, og en af de to Røvere blev oplyst af Tro og slagen af Anger. Dragen af denne Naade, som pludselig omvendte ham, fordi den hos ham fandt et villigt Hjærte, vender han Hovedet mod Jesus og siger: »Herre, kom mig ihu, naar Du kommer i dit Rige.« Hvad er det for et Menneske, der her med saa stor Tillid beder Jesus om Barmhjærtighed? Det er En, hvis Liv har bestaaet i en Række Forbrydelser, og som nu lider Straf for dem. Og hvad svarer Jesus paa hans Bøn: »Idag skal Du være med mig i Paradis.« Mistænksomme og iversyge Sjæle kunde forarges over, at vor Frelser lover saadan En Paradiset, og det lige strax, endnu samme Dag, uden Tøven, uden først at fordre Sone. Men Jesus siger i Evangeliet:

»Har jeg ikke Ret til at gjøre, hvad jeg vil? Eller er dit Øje ondt, fordi jeg er god?« Er det af Jesu Ord til Røveren tilladt at drage den Slutning, at vore Sjæle i Dødsojeblikket drage lige ind i Paradis uden forudgaaende Rensning i Skjærsilden? Nej. Naar Himlens Porte have aabnet sig saa ufortøvet for denne store Synder, saa ligger det i, at han ved Naadens Paavirkning fra Syndens Afgrund er naaet op til Hellighedens Højde i ét Spring. Hvor stor hans Ydmyghed og hans Ruelse over sine Synder har været, ses da ogsaa af de Ord, han henvender til den anden Røver for at faa denne til at høre op med at haane og spotte Jesus: »Vi faa, hvad vore Gjerninger have fortjent; men denne har intet Ondt gjort.« Og hvilken vidunderlig og heltedmodig Tro ligger ikke i de Ord: »Kom mig i Hu, naar Du kommer i dit Rige.« I dit Rige! Hvad er det, Du der siger, korsfæstede Røver? Ser Du ikke, at han, hvis Beskyttelse Du paa kalder, er ligesaa ussel og forladt som Du selv. For lidt siden havde han et Rør som Scepter i Haanden, og Du ser endnu, hvad det er for en Krone, han bærer, en Tornekrone. Han, som Du nu hylder som Konge, har jo stadig levet i Fattigdom og Elendighed, har ikke haft noget at læne sit Hoved til, og for Øjeblikket er han værre faren end nogensinde. Hvori bestaar hans Kongemagt? Hører Du ikke, hvor Jøderne raabe: »Er Du Guds Søn, da stig ned fra Korset?« Men Du ser, at han, lige saa lidt som Du, kan tage Sømmene ud af sine Hænder og Fødder; Du ser, at hans Fjender hovere, og at der ingen Undersaatter kommer og hjælper denne Konge uden Trone, uden Krone, uden Magt, uden Myndighed. Vidunderlig maa den Tro have været, der ikke har ladet sig rokke af alt det. Medens Jesus er overvældet, ydmyget, korsfæstet og ikke mere ligner et Menneske, medens hans Disciple tvivle om ham, fornægte og forlade ham, da er det, at denne Rø-

ver erkjender, at Kristus er Gud, og udtaler disse op-
 højet tillidsfulde Ord; »Herre, kom mig i Hu, naar
 Du kommer i Dit Rige.« Man forstaar, at Skjærsilden
 kan springes over af en saa dyb Tro, af en saa ædel
 Tillid, af en saa fuldkommen Ydmyghed, af en saa knu-
 sende Ruelse i Forbindelse med de forfærdelige Smer-
 ter, Røveren lider med vidunderlig Gudhengivenhed
 som velfortjent Straf for sine Forbrydelser. Man for-
 staar, at saa fuldkomne Sjælsydelser under saa haarde
 Lidelser kunne gjøre en Sjæl moden til umiddelbar Ind-
 træden i Paradiset. Lærer, Kristne, af denne gode Rø-
 ver aldrig at fortvivle. Hvor stor end Eders Misgjer-
 ninger maatte være, Guds Barmhjærtighed er uendelig
 meget større, og denne Barmhjærtighed aabner sin Favn
 for at tilgive Eder, naar I blot, som hin Røver, hen-
 vende Eder til Gud med Anger og Tillid og ydmygt
 tilstaa Eders Brøde. Ja, saa længe der er et Pust af
 Liv i Eder, endnu i Dødens Arme, kunne I hæve Blik-
 ket til Himlen og med Røveren sige til Jesus: »Kom
 mig i Hu;« sige I det med samme Følelser som han,
 da ville I ogsaa, som han, gjøre Eder fortjente til den
 trøsterige Forsikring: »Idag skal Du være med mig i
 Paradis.« Lægger dog vel Mærke til, at den Røveren
 ydede Naade var en Undtagelse. Det vilde være Van-
 vid at opsætte sin Omvendelse og Bod til Dødslejet og
 saaledes sætte sin Evighed alvorligt paa Spil, og lade
 den afhænge af et Maaske. Maaske faar jeg Tid til at
 omvende mig. Maaske vil Gud røre mit Hjærte i sid-
 ste Øjeblik. Maaske vil jeg endnu, efter et syndigt
 Levned fjernt fra Gud, tilsidst kunne omvende mig og
 slippe for Fortabelse. Maaske! Maaske! Er det noget
 at holde sig til, naar det gjælder Ens evige Lykke el-
 ler Ulykke? Dør Du pludseligt, eller rammes Du af
 en Sygdom, der for bestandig berøver Dig Forstanden
 eller Bevidstheden, hvorledes kan Du da gjøre Reg-
 ning paa en Barmhjærtighed, som Du ikke engang kan

anraabe, paa en Tilgivelse, som Du hverken kan bede om eller fatte? Nej, stol ikke paa Omvendelse i Dødsstunden, navnlig ikke, naar Du gjennem dit Levned har gjort Dig uværdig til slig Naade ved at afvise Lyset, ved at yde Modstand mod den Naade til Omvendelse, der er bleven Dig budt. Lad den gode Røvers Exempel indgyde Dig Tillid, men lad ogsaa den slette Røvers Endeligt indgyde Dig heldbringende Skræk.

III. »Se der din Moder«. Lige fra Begyndelsen af sin jordiske Tilværelse har Gud ofret sig for os. Hine hans Barneskrig i Krybben, hine Lidelser paa Rejsen til og under Opholdet i Ægypten, hint Arbejde i Værkstedet i Nazareth, hans Læren og Prædiken, hans Mirakler, hans Ydmygelser og hans Lidelser, det Blod han har udgydt, alt har været viet til os; for os er han nu i Færd med at lade sit Liv paa Korset. Intet har han beholdt for sig selv; han har givet os alt, ja sig selv. Idet han nu ser sig om for at opdage, om der ikke skulde være noget, han endnu ikke har givet os, ser han ved Korsets Fod sin Moder, en sidste kjær Skat, han endnu ejer, og strax berøver han sig denne Skat for vor Skyld; han giver os sin Moder, sætter os i sit Sted som Gjenstand for dette Moderhjertes Kjærlighed. Der staar ogsaa Johannes, den eneste Discipel, der har haft Mod til at følge sin Meister til Henrettelsesstedet. Jesus ser paa dem og siger til Maria: »Kvinde, se der din Søn«, og til Johannes: »Se der din Moder«. Vi vare allerede Jesu Brødre, fordi vi havde samme Fader som han. Men for yderligere at betegne dette Broderskab vil han nu ogsaa lade os have samme Moder som han. Og dette Navn, Menneskenes Moder, det skal ikke blot være en tom Titel; det skal betegne et virkeligt Moderskab. Idet Jesus siger: »Se der din Søn,« forener han hele Menneskeslægten i Johannes' Person og indgyder Maria en virkelig Moderfølelse for os Alle, fylder hendes Hjærte

med Kjærlighed, Hengivenhed og Æmhed for enhver af os. Fra nu af spiller Maria samme Rolle i den menneskelige Familie, som en Moder i sit Hjem, en Mildhedens og Forbønnens Rolle.

Uden Tvivl er Gud for os en Fader fuld af Miskundhed. Dog lader den guddommelige Fader, lige saa lidt som den jordiske Fader sig af sin Kjærlighed og Godhed forlede til at se bort fra Retfærdighedens Fordringer. Faderen er Familiens Overhoved; det er ham, der har Myndigheden i sin Haand, og han er forpligtet til at befale, til at fordre Lydighed og undertiden til trods for sin Godhed at straffe. For Moderen sømmer det sig derimod at overtage Forbederindens Rolle, at tale de uartige Børns Sag for at mildne Faderens retfærdige Forholdsregler. Derfor har Jesus Kristus sat en Kvinde mellem den guddommelige Retfærdighed og Synderen, en Moder, der kan øve en mildnende Indflydelse, Moderen til selve Synderen, der ved sin Haardnakkethed har vakt den himmelske Faders Vrede. Han har sat hende mellem os og den guddommelige Retfærdighed som et Skjold og en Skjærm mod denne. Jesus har derved vist os et kjærlighedsfuldt Hensyn, der ikke er blevet forstaaet af dem, der have angrebet Mariadyrkelsen, og under Paaskud af, at Jesus Kristus er den eneste Midler, vor eneste Talsmand hos Faderen, bebrejde os vor Tillid og Andagt til Maria. Som Svar ville vi kun foreholde dem den døende Frelzers Ord paa Korset, hans sidste Villie. Saa lidt værger han sig mod denne vor Tillid til Maria, saa langt fra er det, at han ved den føler sig fornærmet som Midler, at det netop er ham selv, der betror Maria denne Rolle som Forbederinde, der tilkommer en Familiemoder; det er ham, der med de Ord: »Se der din Moder« opfordrer os til at elske hende som vor Moder, hende, der fra nu af vil elske os som sine Børn. Derfor have vi hos os hendes Billede hængende ved Siden af Jesu Bil-

lede, og de Surmulere, der forarges herover, henviser jeg til Kalvariebjærgtet, hvor Maria staar hos Jesus, og jeg siger til dem: Hvad Gud har forenet, skal Menne-sket ikke skille ad.

IV. »Min Gud! Min Gud! Hvorfor har Du forladt mig?« Det var kort efter Fastnaglingen til Korset, at Jesus havde talt de første Ord. Senere, det vil sige næsten hele den Tid, han hang paa Korset, var han tavs. Først kort før han udaander, udstøder han klagen det Angstraab: »Min Gud! Min Gud! Hvorfor har Du forladt mig?« I tre Timer havde han lidt forfærdeligt, gjennemboret som han var i sine Hænder og Fødder med Søm, overvældet af Had, Haan og Spot. Der var dog en Lidelse, han endnu ikke havde prøvet, men som han vilde prøve, for at der ikke skulle være nogen af vore nok saa knugende Sorger, han ikke kjendte af Erfaring. Det var fuldstændig Forladthed, den, der føles af en Ulykkelig, der er falden ned i en Afgrund og der ligger forladt og uden Hjælp hverken af Gud eller Mennesker. Jesus Kristus har villet falde ned i den Fortvivlelsens Afgrund, der skulde sluge saa mange Sjæle, for at lære os, hvorledes man skal redde sig ud af den. Der gives Timer i Livet, da Mennesker og Ting, Gud og Verden synes at have sammensvoret sig imod os. Vor Aand føler sig da begravet i Natens Mørke, ser intet mere, begriber intet mere, synker tilbage i Mørket, naar den tror, at den er lige ved at faa Lys og Sandhed; forfærdelige Mørke, i hvilket selv den Kristne synes, at Troen svigter ham, og at han intet mere tror. Hjærtet fyldes af Trøstesløshed, Sorg, Afsmag, Bitterhed, Uro, Samvittighedsnag, endeløse Bekymringer; forraadte Venskab, skuffede Forhaabninger, mistet Lykke, Kjæres Død, lidte Tab, Følelse af forspildt Liv, alt forener sig i saadanne Timer om at styrte løs paa os. Vi komme da til at ligne en Ulykkelig, der kæmper mod Bølgerne; næppe er den

ene Bølge ovre, førend den næste følger efter og blænder, bedøver og overskyller os. Ude af os selv raabe vi om Hjælp, men ingen besvarer vort Raab, hverken paa Jorden eller i Himlen. Sorgen vedbliver ubarmhærtigt at knuge os, Ting og Begivenheder gaa deres Gang, Naturens blinde Kræfter ramme os uden at have Øren for vore Skrig eller Øjne for vore Taarer. Gud, hvem vi paakalde i vor store Nød, svarer os ikke; det ser ud, som om han var døv for vore Nødraab og uden Medlidenhed. Da raabe vi ogsaa i Fortvivlelse: »Min Gud! Min Gud! Hvorfor har Du forladt mig?« Det er denne fuldstændige Forladthed, denne en stakkels menneskelig Skabnings Fortvivlelse, naar den intet mere tror, intet fatter, ikke mere stoler paa Nogen, ikke mere venter Noget af Nogen, hverken Hjælp, Svale eller Trøst, det er denne navnløse Sorg, Jesus Kristus har villet prøve ved at gaa dybere til Bunds i den, end nogen Skabning nogensinde har gjort; og da han har naaet Bunden i dette Sorgens og Fortvivlelsens Svælg, da er det, at det Angstraab undslipper ham: »Min Gud! Min Gud! Hvorfor har Du forladt mig?« For at indgyde de Fortvivlende Tillid, for at drage dem til sig, frelse dem, har Jesus villet ligne dem; han er steget ned i Fortvivlelsens Afgrund for at hjælpe dem ud af den. I Fortvivlende, trækker Eder ikke tilbage i Eder selv, værder ikke i Eders Indre rasende mod Gud, og giver ej heller denne Følelse Luft i Gudssbepottelser. Nej, henvender Eder til Jesus Kristus, som har gjenemgaaet Eders Kval og Fortvivlelse for at helbrede Eder. Udgyder Eders Fortvivlelse i hans Hjærte, som dør for Eder, og han vil forvandle den til Haab. Forener Eders Nødraab med hans, og den Gudsbespottelse, der laa Eder paa Læberne, vil blive til Taksigelse. Gud har et Øjeblik forladt Eder, som han forlod sin elskelige Søn, i hvem han havde sit Velbehag. Er han døv for Eders Raab, saa taber ikke Modet, men haaber

imod Haabet, nærer Tillid, og snart vil Gud da sige til Eder: Mit Barn, det var kun paa Skrømt, jeg havde forladt Dig; Du saa mig ikke, hørte mig ikke; men jeg var Dig nær; naar jeg lod Dig skrigte uden at svare, uden at komme Dig til Hjælp, saa var det for at sætte din Tillid paa Prøve, for at se, om Du vilde blive ved at tro paa mig, at haabe paa mig, at bede til mig, for at give Dig Lejlighed til et højere Skrig af Haab og Kjærlighed og belønne Dig med rigeligere Naade og Velsignelse.

V. »Jeg tørster!« Det er den eneste Klage, Jesus lader høre under hele sin Lidelse. Han gjør det, for at hans Bødler skulle faa den Spaadom til at gaa i Opfyldelse: »Jeg tørstede, og de gave mig Galde at drikke og slukkede min Tørst med Eddike.« Han gjør det ogsaa for at vise, at han er Menneske og lider. Vi kunde ellers tro, at hans Forening med Guddommen hindrede hans menneskelige Natur i at lide; men dette Skrig »Jeg tørster!« viser os, at han virkelig er Menneske som vi, lider som vi og deler vore Skrøbeligheder med os. Han plages af Tørst. I tre lange Timer har han hængt blødende paa Korset. Feberen udtørker hans Læber og hans Bryst; han har mistet saa meget Blod i Oliehaven, ved Hudstrygelsen, ved Korsfæstelsen. Tørst er en af de forfærdeligste Piner, Mennesket kan lide; derom kunne de, der have ligget saarede paa Slagmarker, tale; de glemme deres Saar, deres Lemlæstelse, spørge ikke, om de kunne leve og komme til at gjense Fædreland og Familie; de føle kun ét: Tørst; de sige kun ét: Jeg er tørstig. Jesus plages af Tørst; hans tørre Tunge klæber til Ganen, og der er Ingen, der byder ham et Glas Vand. Men en af de Tilstedeværende dypper en Svamp i Eddike og rækker den op til Frelserens Mund. Med sine tørre Læber smager Jesus paa den bitre Drik, der bydes ham, og Spaadommen er gaaet i Opfyldelse. Men der var en anden

Tørst, der plagede ham endnu mere: Tørst efter Sjælene og deres Frelse. Denne Tørst havde faaet ham til at stige ned fra Himlen og havde plaget ham hele Livet igjennem; men nu da han er i Færd med at fuldende vor Førløsning, føler han den endnu stærkere. Disse Sjæle, for hvilke han lider saa grusomt, for hvilke han udgyder sit Blod, og som han elsker indtil Døden, dem nærer han brændende Længsel efter at frelse; han nærer et brændende Ønske om, at ikke en af dem maa gaa glip af Frugten af hans Lidelse. Denne Længsel, dette Ønske er saa brændende, at det udtørrer og piner hans Sjæl, ligesom Tørsten udtørrer og piner Legemet, og derfor tilraaber han Menneskeslægten: »Jeg tørster!« Jeg tørster efter Eders Sjæle, jeg tørster efter Eders Kjærlighed, jeg tørster efter Eders Frelse! Jeg tørster! Det siger han til Eder, I Syndere, som ikke tænke paa ham, som elske alt, undtagen ham, som er død af Kjærlighed til Eder, I, som kun tænke paa at tilfredsstille Eders Lidenskaber og kun leve for Jorden, uden at gjøre noget for Eders Sjæl; til Eder siger han: »Jeg tørster!« jeg tørster efter Eders Omvendelse, jeg tørster efter Eders Kjærlighed, jeg tørster efter at se Eder forlade Synden. I, elskede Sjæle, som jeg har skabt i mit Billede, løskjøbt med mit Blod, overvældet med mine Naadegaver, kaldet til at tage Del i min Salighed, I, som ere Gjenstand for min Miskundhed og Kjærlighed, hvorfor ville I haardnakked gaa til Grunde, naar jeg dør for at frelse Eder? Ja, jeg tørster efter Eders Frelse. Jeg tørster, det siger han til Eder, som hidtil have levet i Vildfarelse; paa tusind Maader viser han Eder, hvor brændende han længes efter at se Eder vende tilbage til Sandheden og træde ind i hans Kirke. Jeg tørster, siger han til Eder gennem det Lys, han lader skinne for Eders Aand, saa at I til Tider klart se, hvor skjøn og sand Katholicismen er. Jeg tørster, siger han til Eder gennem den Uro og indre Pine,

han sender Eder for at tvinge Eder til Eftertanke og Anerkjendelse af Sandheden. Jeg tørster, siger han til Eder gennem saa mange Andres Exempel, der i Eders Omgangskreds, maaske endog i Eders Familie, omvende sig og sætte Menneskehensyn til Side for at følge Sandheden. Hvorfor vil Du gaa glip af Frugten af min Lidelse og Død ved din Forstokkethed, ved din frivillige Forblindelse, hvorfor afviser Du det Lys, jeg giver Dig, hvorfor søger Du at bedøve Dig mod den indre Uro, jeg vækker hos Dig, hvorfor søger Du ikke Oplysning i dine Tvivl, hvorfor afviser Du Sandheden af Frygt for at maatte forandre Levned, af Lyst til Fred og Ro, af materielle Grunde, af Rædsel for Kritik, Drillerier og Modstand, kort sagt af intetsigende Grunde, eftersom alle disse Grunde ere for intet at regne mod din Sjæls Frelse? Saaledes tilraaber Jesus enhver af os: Mit Barn, jeg tørster, tørster efter Dig, efter dit Hjærte, efter din Kjærlighed. Skulle vi lade ham lide denne Tørst uden at læske den? Skulle vi bære os ad som Bødlerne og i Stedet for Læskedrik byde ham Galde og Eddike gennem vore Synder, gennem Ligegyldighed, Forstokkelse i det Onde, Forhærdelse i Vildfarelsen? Nej, lad os byde ham en Læskedrik gennem vor Kjærlighed, som han længes saa meget efter, gennem Anger, gennem god Villie til at gjøre det Gode og anerkjende det Sande. Da vil han engang kunne sige til os: »Kommer hid, I min Faders Velsignede, thi jeg tørstede og I gave mig at drikke.«

VI. »Det er fuldbragt.« Da Gud ved sit Skaberord havde frembragt Verden, Naturen og Mennesket af Intet, havde han betragtet sit Værk og sagt: Det er saare godt. Saaledes betragter ogsaa Jesus sit nu fuldbragte Forløsningsværk og siger: Det er godt; det er fuldbragt. Det er fuldbragt, d. e. alt, hvad der er skrevet om Messias, alle Profeternes Spaadomme,

der have forudsagt de mindste Enkeltheder om Frelserens Liv og Død, ere gaaede i Opfyldelse. Det er fuldbragt, d. e. Jesus Kristus har udrettet det Ærinde, den himmelske Fader havde givet ham. Han har givet Gud Oprejsning, forsonet os med Gud og forløst os. Det er fuldbragt, d. e. Jesus Kristus er gaaet til Kjærlighedens yderste Grænser; han kunde ikke have gjort mere; han er ikke vegen tilbage for nogen Fornedrelse, for nogen Lidelse; ikke en Blodsdraabe har han sparet og beholdt for sig selv. Det er fuldbragt, d. e. der kan intet skjønnere findes end Jesus Kristus, intet fuldkomnere end Evangeliet, ingen fyldigere Religion end Jesu Kristi. Ingen anden Lære, ingen anden Moral, ingen anden Religion er mulig. Menneskeslægten vil aldrig finde noget fuldkomnere end Kalvariets Religion, end Jesu Kristi Lære, end Evangeliets Lære, end Evangeliets Lov. Det er fuldbragt. Kunde Jesus Kristus sige det om os? Kunde han sige: Mit Værk er fuldbragt i denne Sjæl, hele min Villie er virkeliggjort i den; den giver mig hver Dag al den Ære, jeg venter mig af den, den forretter trolig det Ærende, jeg har givet den i Livet. Ak! Naar Jesus ser hen til vor Sjæl, til vort Levned, saa er det desværre langt fra, at han kan sige: Det er fuldbragt. Nej, i os er det ikke fuldbragt. Skulde vi nu staa frem for ham, vilde vi ikke kunne sige som han: Det er fuldbragt; jeg har fuldbragt mit Værk. Hvor ofte have vi ikke svigtet i Kampen mod Lidenskaberne! Hvor mange onde eller højest ufuldkomne Handlinger, hvilken Ladhed i Arbejde, hvilken Lunkenhed i Guds Tjeneste, hvor megen Tidspild eller daarlig anvendt, hvor mange gode Handlinger fordærvede ved Egenkjærlighed og ved Tragten efter Menneskenes Bifald, hvor megen Modstand mod Guds Lys og Naade, og, hvad værre er, hvor megen Ødelæggelse af Guds Værk i andre Sjæle, hvis Forløsning og Frelse vi have hindret ved at drage dem til det Onde, ved

at lede dem bort fra Sandheden og fra Kirken gennem Drillerier, falske Fremstillinger, Forfølgelser, Trudslø! Kommer idag hen til Korsets Fod, overgiv Eders Villie til Jesu Kristi Villie og siger: Herre, Du som har fuldbragt mit Forløsningsværk paa Korset, her har Du min Sjæl, mit Hjærte, min Villie, mit hele Jeg; fuldbring Din Æres og min Frelses Værk i mig.

VII. »Fader, i dine Hænder befaler jeg min Aand.« Det er det sidste, Jesus siger, førend han dør. Det aander Tillid og sønlig Hengivenhed. Hans Værk er fuldbragt, han har besørget det Ærinde, Faderen havde betroet ham, og nu kan han overlade sin Sjæl til sin Fader og dø. Fader, siger han med Øjnene mod Himlen, i dine Hænder befaler jeg min Aand. Og han bøjer Hovedet og opgiver Aanden. Ogsaa dette sidste Ord har han sagt til vor Belæring. Det minder os om, at vi komme fra Gud og skulde vende tilbage til Gud, at Gud er vor Begyndelse og Ende, at denne Sjæl, han har givet os, den fordrer han tilbage af os; vi skulle levere den tilbage i hans Hænder, for at den af ham kan modtage Belønning eller Straf. Gjennem dette Ord har Jesus tillige villet indgyde os Tillid i vor Dødsstund. Ved den skjæbnesvangre Overgang fra dette Liv til Evigheden kunde Tanken om vore Synder og Forseelser, om saa megen spildt Tid, let sætte os i Fortvivlelse. Men Jesus belærer os om, at det er til en Fader, vi gaa ind, og gaa vi ind til ham med Tillid og med oprigtig Anger, kunne vi uden Frygt befale ham vor Aand. Siger da til ham; Fader jeg stoler ikke paa mine smaa Fortjenester og gode Gjæringer, men ene og alene paa din faderlige Godhed; jeg glemmer hvad godt jeg ved din Naade har gjort, jeg glemmer ogsaa, hvad ondt jeg har gjort, for helt og holdent ar stole paa dit Faderhjærte og der finde den Miskundhed, jeg trænger til. Hvor godt gjør det ikke i Dødsstunden saaledes at give sig Gud i Vold. Held

den, der, som Jesus Kristus, i dette Liv trolig har fuldbragt det Værk, Gud har betroet ham; han vil i Dødsstunden, ligesom Jesus Kristus, kunne sige med ydmyg Tillid: Fader, jeg overgiver mig til dig. Gid vi, Brødre, kunde være blandt disse, og naar Dødsstunden oprinder for os, lad os da forene vor Dødskamp med Jesu Dødskamp, vor Død med hans Død, vore Ord med hans Ord, idet vi med Tro, Haab og Kjærlighed sige: »Fader, i dine Hænder befaler jeg min Aand.«

I have nu hørt vor døende Frelsers sidste Ord, hans sidste Formaninger, og gid nu Guds Naade maa gjemme dem dybt i Eders Hjærter, saa at de i Eders Levnedsløb maa tjene til Belæring, Trøst og Styrke. Evangeliet fortæller, at efter Kristi Død sloge de Hoststaaende sig for Brystet og sagde: Sandelig, han var Guds Søn. Ogsaa I ville slaa Eder for Brystet og bekynde, at I hidtil kun havde krænket ham og bidraget til hans Død ved Eders Synder. Ved Foden af Korset, paa hvilket han dør, ville I ogsaa bekynde hans Guddom, I, som hidtil have tvivlet om den. Jesus, som rørte den gode Røvers Hjærte, aabnede Hovedmandens Øjne, indgød Anger i sine Korsfæsteres Hjærter, ham beder jeg ved hans udgydte Blod og ved det Lys og den Naade, der ledsagede ethvert af hans Ord, om at oplyse dem af Eder, der endnu ere i Mørke og hvad dem angaar, som allerede ere oplyste, saa beder jeg for dem om Styrke og Mod til at vedblive at følge den Stjerne, der fører til Jesus Kristus, til Sandhed, til Frelse. Og er der blandt Eder Nogen, der forfølger Jesus Kristus, hans Religion og hans Kirke, og søger at drage Sjælene bort fra dem, saa beder jeg Jesus om miskundeligen at ramme Vedkommende, ligesom han ramte Saulus paa Vejen til Damaskus, og fra Forfølgere gjøre dem til Apostle. Endelig beder jeg for Eder og for mig, for alle dem, der ere her til Stede og for alle denne Stads Indbyggere, at Gud, formildet

ved sin Søns Blod, maa tilgive os vore Synder og øve Barmhertighed mod os her i Tiden og hisset i Evigheden.

Kirken i Holland.

—o—

Den katholske Kirkes Frigjørelse for de Lænker, hvormed den kalvinistiske Intolerance havde bundet den, skete i Løbet af dette Aarhundredes første Halvdel. Endnu i Aaret 1800 var de hollandske Katholikers Stilling ingenlunde misundelsesværdig. Forbedringen kom fra Frankrig, der allerede saa ofte har været, uden at ville det, et Redskab i Guds Haand. Da Napoleon havde sat sin Broder Ludvig paa Tronen i Holland, traf det sig — hvad der ellers var en Sjældenhed i hine Tider — at denne Fyrste mente det alvorligt med sin katholske Religion. Uden at træde sine kalvinistiske Undersaaters Samvittighedsfrihed for nær, betragtede den nye Konge det som sin Pligt, at frigjøre sine Trosfæller, Katholikerne, og for første Gang siden Reformationen saa Holland atter en katholsk Biskop, den apostoliske Vikar af Hertogenbusch. Desværre opfattede Ludvig ogsaa sin Titel som Konge af Holland alvorligere, end Napoleon yndede det; han vægrede sig paa det bestemteste mod at ødelægge sit Land til Gunst for den kejserlige Blokade, og Følgerne udebleve derfor heller ikke, idet hans kejserlige Broder gjorde kort Proces med ham, og i 1810 blev Holland atter gjenforenet med Kejserriget.

For Kirken var denne Forandring ikke gunstig. Kirken og Kejseren befandt sig netop paa den Tid i den heftigste Kamp indbyrdes. Da Napoleon i 1811 ledsaget af Kejsersinde Marie Louise besøgte Holland,

overøste han den kalvinistiske Gejstlighed med Gunstbevisninger, medens han kun havde Brutaliteter tilovers for den katholske Klerus. Lykkeligvis varede det franske Herredømme ikke længe i Holland. Wiener-Kongressen forenede Belgien og Holland under ét Scepter og gav dem en protestantisk Fyrste, Vilhelm af Nassau, til Konge. Den nye Konge forfulgte i Begyndelsen Katholikerne; Biskopperne af Tournai og Gent bleve kastede i Fængsel og dømte til at landsforvises, Seminarierne bleve lukkede, og de pligttrøe Gejstlige udsatte for alle mulige Forfølgelser. De belgiske Katholiker tabte endelig Taalmodigheden, i 1830 gjorde de Oprør og oprettede en uafhængig Stat. Vilhelm, der var vedbleven at være Konge af Holland, tog sig denne Lære til Hjærte; han begyndte at respektere noget mere sine katholske Undersaatters Samvittighedsfrihed og forhandlede endog i 1840 med Rom om Gjenoprettelsen af det katholske Hierarki i Holland. Kalvinisterne oploftede i den Anledning et mægtigt Skrig, saa at Kongen gav efter og lod sig nøje med at anerkjende tre apostoliske Vikarer med biskoppelig Værdighed. Dette var et betydelig Fremskridt.

I 1863 ansaa Pius IX., efterat han havde gjenoprettet Hierarkiet i England, Timen kommen for Hollands Vedkommende. Ved Bullen »Ex quo die« (14. Marts 1854) oprettede han Ærkebispedømmet Utrecht med de fire Suffragan-Bispedømmer Harlem, Breda, Hertogenbusch og Roermond. Som i England fremkaldte dette Skridt ogsaa i Holland en Del Spektakel fra de orthodoxe Calvinisters saa vel som fra Frimurernes og Jansenisternes Side. Den jansenistiske »Ærkebiskop« af Utrecht protesterede offentlig imod Bullen, som ikke anerkjendte hans officielle Titel og simpelthen behandlede ham som Skismatiker. Jansenisterne anse sig som bekjendt for Katholiker og paastaa, at de staa indenfor den katholske Kirke, selv om Paven og Kirken

ti Gange paastaa det Modsatte. Lidt efter lidt lagde Agitationen sig imidlertid, og de katholske Biskopper tog rolig deres Bispesæder i Besiddelse.

Siden den Tid har det katholske Liv i Holland udviklet sig roligt, men mere og mere Aar for Aar. Hos et saa apathisk Folk, som Hollænderne ere, kunde der ikke være Tale om hine mægtige Aandsstrømninger, der som i England rive Sjælene med sig og føre dem til Rom. Den hollandske Protestant er saare lidet modtagelig for Begejstring; det religiøse Liv har fundet sit Ideal i Kalvinismens Kulde og Stivhed. Ikke desto mindre er Protestantismen i Holland som andetsteds en sammenstyrtende Bygning. Saalænge man opretholdt Dordrechter-Synodens gamle Formler imod Dissidenterne, kunde man hengive sig til Skuffelser angaaende dens Fasthed. Enhver Kontrovers var umulig, eftersom den officielle Kirke beherskede alle Aanderne; men det i de dogmatiske Formler som under en Glasklokke indesluttede Princip om den frie Forskning gærede videre og ved den religiøse Friheds første Vindpust viste sig hele den raadne Opløsning. For Tiden gives der vel endnu religiøse *Skikke* i det protestantiske Holland; men ifølge upartiske Forfatteres Dom gives der *ingen Tro* mere hverken hos de Gejstlige eller hos Folket. Under de hemmelige Selskabers Indflydelse, som trives ligesom Svampe i dette Land, har Kalvins tørre og bidende Dogmatik forvandlet sig til den mest uforfalskede Rationalisme. Kristi Guddom, den h. Skrifts Inspiration, Prædestination, Mirakler, det Overnaturlige, Alt, hvad der fra den katholske Lære var blevet tilbage i det gamle Dogma, er for længe siden blevet kastet over Bord af Størstedelen af Statskirkens Gejstlige. De fraskilte Sektors Anarki fuldender Ødelæggelsesværket i denne Kirke: Baptister, Remonstranter, Methodister, Kvækere, Mormoner og Pietister bore sig som graadige Larver ind i dette Lig, som mere og mere opløses.

Imidlertid voxede og befæstedes den lille Hob Katholiker, som saa længe havde været ringeagtet og undertrykt. Indtil 1835 havde Regeringen simpelthen overset Katholikerne i Statistikkerne. Man troede i Almindelighed, at de kun udgjorde en ganske forsvindende Minoritet; da man endelig skred til Tælling, opdagede man med Forundring, at de allerede udgjorde en Trediedel af den hele Befolkning, og nu er deres Antal voxet endnu mere. Man talte i Aaret

1800:	550,000	Katholiker	blandt	1,500,000	Indv.
1835:	857,951	—	—	2,504,834	—
1860:	1,230,325	—	—	3,594,115	—
1880:	1,439,137	—	—	4,012,693	—
1889:	1,499,803	—	—	4,128,352	—

Og disse Katholiker vise sig i Sandhed deres Navn værdige. Det uhyre Flertal opfylder med Iver sine Kristenpligter, kun meget faa Undtagelser modtage ikke deres Paaskekommunion, de Fleste modtage regelmæssig de hh. Sakramenter i Aarets Løb; Alle sørge paa en offervillig Maade for deres Biskoppers og Præsters Underhold; aarlig bidrage de en betydelig Sum i »Peterspenge«, og da det i sin Tid drejede sig om at forsvare Pavens verdslige Magt, mødte 3000 pavelige Zuaver fra Holland for at stille sig til den h. Faders Raadighed — et Antal, som forholdsvis langt overgaar alle de katholske Nationers Stridsmænd i hine Dage.

I de sidste 50 Aar kunde den protestantiske Regering i Holland ved sin sande Liberalisme tjene mangen katholsk Regering til Forbillede. I dette Land hersker der fuldstændig Frihed uden nogensomhelst af hine organiske Bestemmelser, ved hvilke den verdslige Myndighed med den ene Haand tager de Indrømmelser tilbage, som den nødtvungent maatte bevilge med den anden. Biskopperne styre uhindrede deres Dioceses, uden at Staten blander sig deri; overalt bygge de

Kirker, Skoler, Kollegier, hvor de selv raade i enhver Henseende. Alle religiøse Ordenssamfund have Ret til at grunde Ordenshuse i dette Kongerige. Under den tyske Kulturkamp og de franske Kloster-Ophævelser fandt de landsforviste Ordensfolk et ærefuldt Asyl i dette Land, som saa længe havde været fjendtlig sindet imod dem.

O gloriosa virginum!

—ö—

1. **O** herligste i Jomfrukrans,
ophøjet over Stjærners Glans,
Du bar din Skaber paa din Arm,
han died' af din Moderbarm.
  2. Den Naade, Eva jog paa Flugt,
den skænker os din dyre Frugt.
Du aabner Himlens lyse Dør
for Stakler, udelukte før.
  3. Du Port for Himlens høje Drot,
Du Lysets herligt smykte Slot!
Saa pris, Forløste, ret med Skik
det Liv, af Jomfruliv vi fik!
  4. Vær da højlovet, Jesus sød,
Du som blev født af Jomfruskød,
samt Faderen tilligemed
den Helligaand i Evighed. Amen.
-

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Pastor *Schepelern* ved Trinitatis Kirke hører som bekjendt ikke til dem, der gaa ud paa at opfylde den h. Gudsmoders profetiske Ord i hendes Højsang: »Se, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig.« Saa vidt vi mindes, var det kort før Jul, at Pastoren udgav et »aabent Brev« til Dr. theol. *B. Hansen* og begjærede Oplysninger om Mariadyrkelsen i den katholske Kirke, idet han som sædvanlig paastod, at Katholikerne »tilbade« Maria. Pastor Schepelern glemte imidlertid, imod Skik og Brug, at tilsende Dr. Hansen et Exemplar af sit aabne Brev, og derfor fandt Dr. Hansen sig heller ikke forpligtet til at beskjæftige sig med Hr. Schepelern. »Mariatilbedelsen« ligger imidlertid Pastoren svært paa Hjærte, og i »Dagbladet« for 10. Maj retter han derfor paany en indtrængende Opfordring til Dr. Hansen om dog at svare ham. Da det af Pastor Schepelerns Forespørgsel synes at fremgaa, at han nærer den Anskuelse, at Dr. Hansen *ikke kan* svare ham, vil Dr. H., som for Tiden opholder sig paa en Missionsrejse i Provindserne, uden Tvivl offentliggjøre sit Svar, naar han om en Uges Tid vender tilbage til Hovedstaden. Forøvrigt anbefale vi Pastor Schepelern til Gjennemlæsning og Studium de to af *P. P.* udgivne Piecer til Forsvar for Sandheden, Nr. 7 og 8, »*Guds Moder*« og »*Mariadyrkelsen*«; da de navnlig beskjæftige sig med Pastorens Angrebsskrifter mod den katholske Kirke, er han jo selvskreven til at studere dem og om muligt at — besvare dem. De faas for 75 Ø. i Andr. Fred. Høst & Søns Boglade i Gothersgade 47.

Wien. Den 4. Maj fejrede Kardinal-Fyrstærkebiskop *Anton Gruscha* af Wien den 50de Aarsdag for sin Præstevieelse i Sct. Stefans Domkirke. Kardinalen har i

den henrundne Tid indlagt sig store Fortjenester af Haandværkerstanden som mangeaarig Præses for *den katholske Svendeforning* i Wien, hvor han med utrættelig Iver og Offervillighed har arbejdet paa at bevare og befæste Troen og den sædelige Renhed blandt de unge Haandværkere, og endnu den Dag i Dag er han den wienske Svendeforenings Kardinal-Præses, som aldrig mangler ved nogen festlig Lejlighed i Foreningen.

Chicago. Ifølge »The Pittsburgh Catholic« vil der paa Udstillingen i Chicago blive udstillet et Portræt af den h. Birgitta af Sverrige, kopieret efter et berømt Freskomaleri, og et smukt Kirkevindue, som i Glasmaleri forestiller den samme nordiske Helgeninde. Begge Dele, tilføjer Bladet, ere udførte paa Foranstaltning af svenske Kvinder og vil faa en fremragende Plads paa Udstillingen.

Rom. I Begyndelsen af denne Maaned modtog den h. Fader Abbeder og Delegerede for hele *Benediktiner-Ordenen* i Audiens. 47 Abbeder og 14 Delegerede havde indfundet sig i Rom, for at raadslaa om Ordenens Anliggender. Benediktiner-Kardinalen *Dusmet*, Ærkebiskop af Cantania, førte Forsædet i denne Forsamling af Abbeder, som vare komne sammen fra alle Lande i Europa og fra Amerika og Australien. Den h. Fader modtog Benediktinerne med den største Venlighed og fremhævede i sin Tale Benediktinerordenens fortjenstfulde Virksomhed i Kirken i Løbet af de Aarhundreder, som vare henrundne siden Ordenens Indstiftelse.

— Den 3. Maj ankom 300 *hollandske Pilgrimme* til Rom, for at hylde den h. Fader i Anledning af hans Jubilæum.

— Den 4. Maj modtog Pave Leo XIII. de *svæiziske Pilgrimme* i Audiens, som varde fra Kl. 11 til 1.

— 500 tyske Pilgrimme ere ankomne til Verona; efter en højtidelig Gudstjeneste i den h. Antonius' Kirke i Padua, fortsættes Rejsen til Bologna. — Trods de

mange daglige Audienser, som finde Sted i Vatikanet, og under hvilke Leo XIII. holder baade latinske, franske og italienske Taler til Pilgrimmene, befinder den 83aarige Olding sig i bedste Velgaaende.

Køln. I Anledning af Kardinal-Ærkebiskoppen af Køln, Dr. *Krcmentz's* Præste- og Bispjubilæum havde Byen Køln foranstaltet et glimrende Fakkeltog, hvori 14—15,000 Personer deltog tilligemed 16 Musikkorps. Toget aabnedes af Kølns Borgere ordnede ifølge Sogne, derefter fulgte Arbejderforeningerne, Broderskaberne, Laugene, Sangforeningerne, Svendeforeningen og Kongregationerne med deres Faner; Slutningen paa det storartede Fakkeltog dannedes af de katholske Studenterforeninger i Bonn, som førte deres Faner med sig i Vogne med fire Heste for. Omgiven af 11 Biskopper, som fra forskellige tyske Bispedømmer vare komne til Festen, modtog Kardinal-Ærkebiskoppen paa det biskoppelige Palæs Balkon Fakkeltogets Hyldest.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Maj. 6. Søndag e. Paaske. — 15. M. Oktavdag. 16. Ti. Johannes af Nepomuk, Martyr. — 17. O. Paschalis af Baylon. Bekjender. — 18. To. Oktav af Kristi Himmelfart — 19. F. Petrus Coelestinus, Biskop og Bekj. — 20. L. Vigiliestagedag (i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8: Profetiernes Læsning. Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener; Højmesse henved Kl. 8^{3/4}).
Søndag den 21. Maj. Den Helligaands Sendelse. Første Pinsedag. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe; Kl. 8 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken den højjærværdigste Biskop meddeler **Konfirmationens h. Sakrament** til Voxne. — Kl. 10^{1/2} Levitmesse. — Kl. 8 Aften Majandagt.

Sct. Ansgars Kirke. Søndag den 14. Maj Kl. 5 Efterm. offentlig Foredrag om Konfirmationens h. Sakrament.

v. Hurcks Legat. En Portion af dette Legat er atter bleven disponibel. De Trængende i Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Ansøgning senest inden den 1. Juni til Kirkeforstanderskabet.

J. Braun, Sognepræst.

Lærlingeforeningen holder Fest-Møde Søndag den 14. Maj fra Kl. 4—9. Umiddelbart efter Andagten Kl. 5 i Roseukranskirken vil den højjærværdigste Biskop besøge Foreningen og overrække Ynglingene Foreningsmedaillen.

Plads søges. En ung Pige søger Plads til 1. Juni, hvor Fruen deltager i Huset. Lille Torvegade Nr. 5, 2. S. t. v.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 21.

Søndagen den 21. Maj.

1893.

Indhold: P. Langes Foredrag om Jesu Kristi Opstandelse. Jesu Barndoms-Forenings Jubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stockholm. Rom. Bekjendtgørelser.

P. Lange's Foredrag

om

Jesu Kristi Opstandelse.

—o—

Selv den mest glimrende Karriere ender i den kolde Grav. Lad være, at en stor Mand begravnes paa Nationens Bekostning, at han følges til Graven af et helt Folk, at et helt Land sorger over hans Død; der vil blive holdt glimrende Lovtaler over ham ved hans Baare, hans Navn vil blive indskrevet med gyldne Bogstaver i Historiens Aarbøger, hans Daad vil mindes saa længe Verden staar; men nede i sin Grav er han dog ikke andet end et livløst Lig, ja noget endnu mindre, for hvilket Sproget savner Betegnelse. Der ender al Hæder, al Storhed. Ja, En kan have været nok saa stor, nok saa mægtig, nok saa udmærket, al den Ros, der bliver ham til Del, alle de Taarer, der fældes for

ham, kunne dog ikke kalde en Gnist af Liv tilbage i disse stivnede Lemmer; han er og bliver Dødens Bytte.

Se det er Menneskets Skjæbne. Men saaledes er det ikke med Jesus Kristus. Ogsaa han blev lagt i Graven; men hans Guddom ledsagede ham, Forraadelsen blev ikke Herre over hans hellige Legeme, og den tredie Dag gjengav han sig selv det Liv, han frivilligt havde forladt. Levende og forklaret træder han frem af Graven som Dødens Besejrer: »Død, hvor er din Sejr? Død, hvor er din Braad?«

Overalt hvor Jesus Kristus kjendes og elskes, det vil sige i hele Verden, fryde de Troende sig idag og fejre Mindet om denne hans Opstandelse, der fuldender vor Forløsning, styrker vor Tro, og begrunder vort Haab. Ogsaa vi ville fejre den, og medens Vantroen i vore Dage gjerne vilde berøve Kristus hans Guddomsglans, ville vi i hans Opstandelse finde et glimrende Bevis for, at han er Gud.

Jesu Kristi Opstandelse er en ydre for Sandserne tilgængelig Kjendsgjerning og kan altsaa være Gjenstand for samme Sikkerhed som andre ydre Begivenheder. Er denne Opstandelse da sikkert godtgjort?

Jesu Disciple, tolv i Tallet, have fulgt ham i tre Aar. Ved hans Død have de forladt ham og skjult sig for ikke at rives med i hans Ulykke. Nogle Dage efter paastaa de, at han er opstanden, at de have set og hørt ham, rørt ved ham, haft Samkvem med ham i 40 Dage, set ham ikke én men flere Gange, ikke paa ét men paa forskjellige Steder, at han har vist sig ikke blot for dem, men for over 500 Personer. Hvorledes kan man forklare sig denne pludselige Forandring hos dem, disse deres mærkelige og tilsyneladende utrolige Paastande? Denne Forandring, disse Paastande tyde paa, at de paa en Gang have faaet fuldt og uimodstaaligt Syn for Sagen. Thi hvad skulde ellers have drevet dem til at paastaa noget saa mærkeligt som det,

at Jesus Kristus var opstanden? Maaske religiøse Hensyn? Nej, var Jesus ikke opstanden, havde det jo netop været en forfærdelig Brøde mod Gud at forkynde Opstandelsen for Alverden, et Bedrageri, der var gaaet ud paa at faa ham tilbedt som Gud, der kun havde været en Skabning. Maaske materielle Hensyn? Nej, deres dristige Paastand indbragte dem jo netop Forfølgelser, Pinsler og Død, og havde den været falsk, havde de jo efter Opgjøret med den menneskelige Retfærdighed endnu haft Guds Straffe i Vente. Maaske de vare gale? Skulde de virkelig alle elleve være blevne gale, og det pludselig og alle paa én Gang? Og hvorledes kunne de ogsaa anses for gale disse Mennesker, hvis Færden og hvis Skrifter røbe saa megen sund Sans, saa god Forstand, saa stor Klogskab? Vare de just ikke gale, saa vare de dog maaske lidende af Indbildninger, af Syner, troede at have set noget, de ikke havde set, Folk med en sygelig Fantasi, der gav den elskede og begrædte Mesters Billede en Virkelighed og et Liv, det ikke havde? Men hvorledes kan man atter her gaa ind paa, at de alle skulde lide af en sygelig Indbildning, alle paa én Gang og paa samme Maade tro at se og høre det samme? Det vilde jo ogsaa være et Vidunder. For Resten se vi dem jo saa lidt oplagte til at se Jesus, hvor han ikke er, at de ikke engang ville se ham hvor han er. Kvinderne, som komme tilbage fra Graven og fortælle, at han er opstanden, anse de for forrykte. Jesus viser sig for dem og siger: Ser paa mine Hænder og Fødder; det er mig; ser og føler paa mig; en Aand har ikke Kjød og Ben som jeg. Men de ville endnu ikke tro, og han maa vise dem, at han kan spise, for at overtyde dem om, at det er et virkeligt Legeme, han har. Thomas lader sig først overbevise, da Jesus siger til ham: »Ræk din Haand hid og stik den i min Side, og vær ikke vantro, men troende.« Og endogsaa paa Bjærget i Galilæa

hvor Frelseren for sidste Gang viser sig for sine Disciple, er der endnu nogle, som tvivle, saa bange ere de for at lade Indbildningen løbe af med dem. Naar de altsaa først have tvivlet, været langsomme til at tro og frygtet for at tage fejl, og saa ikke have betænkt sig paa at bevidne, at de havde set den opstandne Frelser, og at besegle dette deres Vidnesbyrd med deres Blod, saa maa de have faaet fuld og uimodstaaelig Sikkerhed for hans Opstandelse, saa maa de virkelig have set ham og rørt ved ham, saa maa Jesus Kristus virkelig være opstanden.

Før at Jesu Kristi Opstandelse kunde blive til Bekræftelse for hans Lære og til Bevis for hans guddommelige Sendelse, var det nødvendigt, at Apostlenes Vidnesbyrd fra den oprindelig snævrere Kreds traadte frem for hele Verden, og først da for Folket, for Mængden, der danner Flertallet. Og paa hin Pintsedag, da Apostlene for første Gang traadte frem for Mængden, syntes det da ogsaa, at Gud har stævnet Folk af alle Nationer til Jerusalem, for at de skulde høre Budskabet og bringe det med hjem, hver til sit. Parther og Meder og Elamiter og de, som bo i Mesopotamien og Judæa og Kapadocien, Pontus og Asien, i Phrygien, Pamphylien, Ægypten og de Egne af Lybien ved Cyrene, og Romerne, Jøder og Proselyter, Kreter og Araber, alle samle de sig om Apostlene. Da staar Peder frem til lige med de elleve, opløfter sin Røst og siger: Jødiske Mænd og alle I, som bo i Jerusalem, hører disse Ord: Jesus af Nazareth, bekjendt ved de Jertegn, han har virket blandt Eder, ham have I, som I vide, dræbt. Men Gud har oprejst ham efter hvad der er blevet forudsagt: Du vil ikke overlade min Sjæl til Underverdenen, ikke heller vil Du lade din Hellige se Forraadnelse . . . . Denne Jesus oprejste Gud, hvortil alle vi ere Vidner (Apost. Gj.). Saaledes kundgjør Peder Jesu Kristi Opstandelse for Folket.

Dette er dog ikke et afgjørende Bevis; thi Mængden holder af alt, hvad der er nyt, og tror let paa det vidunderlige. Apostlene maa ogsaa bringe deres Budskab til et andet Publikum, der er mere kritisk, mindre tilbøjeligt til uoverlagt Begejstring. Have Apostlene en Overbevisning stærk nok til at gjentage det, de have sagt til Folket, for Fyrsterne, for de dømmende, for de straffende Myndigheder? Lad se: De Øverste, Ældste og Skriftkloge kom sammen i Jerusalem, saa og Ypperstepræsten Annas, Kaiphas, Johannes, Alexander og alle de, som vare af ypperstepræstelig Slægt. De stævnede Apostlene og spurgte dem: Af hvad Magt eller i hvilket Navn have I gjort dette? Da sagde Peder til dem: I Folkets Øverste og Israels Ældste! Det være Eder vitterligt, at det er sket i Jesu Kristi Nazarærens Navn, hvem I have korsfæstet, men som Gud har oprejst fra de Døde. (Apost. Gj.) Se det er det Vidnesbyrd, Apostlene aflægge for Raadet, uden at lade sig afskrække af Trusler og med en Standhaftighed, der faar Dommerne til at studse (IV, 13).

Men over Folket og over Myndighederne staar Videnskaben; den er sidste Instans for alle Theorier og vigtige Sager, her blive disse undersøgte, vejede og bedømte. Have Apostlene vovet at udsætte sig for Videnskabens Kontrol? Have de ogsaa bragt de Lærde Budskabet om Jesu Kristi Opstandelse? Ser hen til Paulus paa Areopagos. Han er lige landet i Athen, Visdommens Sæde, Kunstens og Veltalenhedens Hjem. Han er bleven harmfuld ved at se denne berømte Stad fuld af Afgudsbilleder, og har begivet sig til Areopagos, hvor han nu staar og siger: I atheniensiske Mænd! Idet jeg gik omkring og betragtede Eders Helligdomme, fandt jeg ogsaa et Alter, paa hvilket dér var skrevet »for en ubekjendt Gud«. Denne, som I nu dyrke uden at kjende ham, ham forkynder jeg Eder. Han har gjort Verden og alt, hvad der er i den. Han har bestemt

en Dag, paa hvilken han vil dømme Jorderig med Retfærdighed ved en Mand, som han har beskikket, og Kjendetegnet paa denne Beskikkelse er, at han har oprejst ham fra de Døde (Ap. Gj.).

I se, at Paulus for det areopagitiske Raad, lige saa vel som Peder for Folket og for det jødiske Raad, kundgjør Jesu Kristi Opstandelse, og saaledes er denne vidunderlige Begivenhed, som Apostlene havde faaet Sikkerhed for, geraadet til almindelig Kundskab; Rygtet om den er fløjet fra den ene Ende af Verden til den anden; hele Jorden har gjenlydt af Apostlenes Vidnesbyrd.

Men for at noget kan siges at være slaaet fast som en Kjendsgjerning, er det ikke nok, at man overalt har hørt tale om det; naar det ikke bliver troet, men kun møder Tvivl og Vantro, saa hviler det kun paa et værdiløst Vidnesbyrd. Hvorledes er nu Forkyndelsen af Jesu Kristi Opstandelse, saa utrolig som den lyder, bleven optaget? Allevegne med Bifald, og hvad der særlig viser, hvor almindelig Troen paa denne Opstandelses Virkelighed er, er selve det kristne Samfunds Tilværelse. Ufatteligere end selve Opstandelsen vilde det være, om Kirken var bleven til uden Tro paa Opstandelsen, om Oldkirken, hvis Ord og Handlinger vidne om saa stor Besindighed, Kløgt og Forstand, var bleven bygget paa Syner.

Troen paa Jesu Kristi Opstandelse er det kristne Samfunds Grundlag og Grundbetingelse. Udenfor Troen paa Opstandelsen kan der ikke findes anden Forklaring for det kristne Samfunds Dannelse; denne kom da til at staa som en Virkning uden Aarsag. Troen paa Opstandelsen har altsaa tjent som Grundlag for det største af alle Samfund, d. e. den har været Gjenstand for utallige Aanders Overbevisning, ikke for sin Tid, men gennem alle de Aarhundreder, der ere forløbne, siden denne Opstandelse. Enhver, der kjender det menne-

skelige Aandslivs Love, maa nu indrømme, at sligt ikke kunde være sket, naar Kristi Opstandelse ikke var godtgjort ved aldeles uforkastelige Vidnesbyrd. Man kan altsaa fuldstændig fornuftmæssig slutte som saa: Tilværelsen af det store Aandssamfund, som den kristne Kirke er, viser, at man overalt og i hele den kristelige Tid har troet paa Jesu Kristi Opstandelse. Altsaa er Jesus Kristus virkelig opstanden.

Men er Jesus Kristus opstanden, saa er han Gud. Forst havde han i de klareste Udtryk forudsagt sin Opstandelse. Kort før sin Død sagde han til sine Disciple: Vi drage op til Jerusalem; der skal Menneskets Søn blive hudstrøget og korsfæstet; og paa den tredie Dag skal han opstaa. Selv Jøderne vidnede om derne Forudsigelse, da de sagde til den romerske Prætor: Vi komme i Hu, at denne Bedrager sagde, medens han endnu levede: Om tre Dage vil jeg opstaa. Befal derfor, at Graven skal bevogtes nøje indtil den tredie Dag. Denne Forudsigelse gik i Opfyldelse ved Kristi Opstandelse, der saaledes ogsaa blev et Bevis for hans guddommelige Alvidenhed. Han havde ogsaa selv betegnet sin tilkommende Opstandelse som et Kjendetegn paa sin Guddom. Da de Skriftkloge og Farisæerne forlangte et Tegn af ham, der kunde vise, at hans Lære og hans Sendelse var fra Gud, svarede han: »Denne onde og forvorpne Slægt begjærer et Tegn; men der skal ikke gives den noget andet Tegn end Profeten Jonas'; lige som Jonas var tre Dage og tre Nætter i Hvalens Bug: saaledes skal Menneskenes Søn ogsaa være tre Dage i Jordens Skjød.« Se det er det Tegn, paa hvilket Menneskeslægten skal erkjende Jesu Kristi Guddom. Ved at gjenopvække Jesus og ved at lade dette Tegn lyse for Menneskenes Øjne har Gud bevidnet, at Jesus var sendt af ham, at Jesus er Gud.

Jesus nøjes ikke med at forudsige sin Opstandelse og fremstille den som Tegn paa sin Guddom, han hæv-

der, at han vil opvække sig selv og saaledes øve et Vidunder, der kun kan bero paa guddommelig Almagt. Ikke ved fremmed Hjælp, nej, ved egen Kraft vil han besejre Døden og stige levende op af Graven. »Nedbryder dette Tempel,« siger han til Jøderne, idet han taler om sit Legeme, »og i tre Dage vil jeg oprejse det«. Ingen, tilføjer han, tager Livet fra mig; men jeg sætter det til af mig selv. Jeg har Magt til at sætte det til og Magt til at tage det igjen.« Klarere kunde han ikke give til kjende, at det stod i hans Magt at gjenopvække sig selv, d. e. at handle som Gud; thi Selvopvækkelse fra Døden kan kun Gud magte. Da Jesus Kristus er opstanden og opstanden ved egen Kraft er han Gud, eller det vilde have været Gud, der havde opvakt ham; saa vilde Gud paa den mest slaaende Maade have betegnet det som Usandhed, naar Jesus havde paa-staaet, at han opstod af egen Kraft, og saa var Gud ikke Gud. Med andre Ord, enten er Jesus Kristus Gud, eller ogsaa gives der slet ingen Gud. Enten maa man være Atheist, eller ogsaa anerkjende Jesu Kristi Guddom.

Paaskemorgen, da de hellige Kvinder kom til Graven, traf de der en Engel, som sagde til dem: I søge Jesus, som er bleven korsfæstet; han er ikke her; han er opstanden. Den Korsfæstede skulde ikke forblive i Jordens Skjød, Menneskeslægten skulde komme og finde hans Grav tom for deri at se et Bevis for sin egen tilkommende Opstandelse og Herlighed ifølge Jesu Kristi Løfte. Jesu Kristi Opstandelse og Indgang til Faderens Herlighed er os et Pant paa, at ogsaa vi skulle opstaa og faa Del i hans Herlighed. Ved paa denne Dag at stige op af Graven, levende, forklaret, triumferende, tilraaber Jesus Menneskeslægten disse Haabets Ord: »Jeg er Opstandelsen og Livet. Hver den, der tror paa mig, skal leve, og jeg vil opvække ham paa den yderste Dag.« Amen.

Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum.

—o—

Paa Marias Bebudelses Fest, d. 25. Marts d. A., var det 50 Aar siden, den Forening blev grundet, som samler de katholske Smaabørn omkring Jesusbarnet, for af Kjærlighed til det guddommelige Barn og under dets Ledelse at tage Del i Missionæernes apostoliske Gjærning. Da saa mange andre Foreninger og Stiftelser med et mindre ædelt Formaal pleje at fejre deres Jubilæer med saa meget Praleri, saa sømmer det sig vist ogsaa at hellige dette Jubilæum nogle venlige Tanker og kjærlige Ord. Vi begynde med en lille Skildring af Hedningebørnenes ulykkelige Stilling i Samfundet, som har givet Anledning til Stiftelsen af *Jesu-Barndoms-Forening*.

1. Børnemordet i Kina.

Missionæernes Breve have fra de ældste Tider af været fyldte med de smertefuldeste Klager over den grusomme Uskik, som herskede i næsten hele det kinesiske Kejserrige, at Forældre druknede eller udsatte deres Børn, navnlig Pigebørn, og at de selv (Missionæerne) saa sig ude af Stand til i det mindste at frelse de stakkels Børns Sjæle for Himlen. Indtil de nyeste Tider har Ingen vovet at rejse nogen Tvivl om Sandheden af Missionæernes Beretninger. Først i November 1875 fremkom en vis *Frans Sarcey* med den Paastand, at det var altsammen kun Opspind og kun beregnet paa at lokke Penge ud af de Troendes Lommer, navnlig var Jesu-Barndoms-Foreningen ikke andet end en Spekulation paa Massernes Gødtroenhed, og de samlede Penge anvendtes ikke til Underholdning af Vajsenhuse, men til politiske Formaal. Rigtignok blev Sarcey anklaget for Bagvaskelse og idømt en Bøde paa 1000 Francs. Alligevel dukkede denne Paastand

fra Tid til anden op paa ny. Vægtigst blandt disse negative Stemmer var uden al Tvivl Hr. *Tscheng-ki-fong's*, som var Militærattaché ved det kinesiske Gesandtskab i Paris. Han søgte i 1884 at forsvare sin Nation mod Europæernes Fordomme, og idet han kommer til at omtale Børnemordet, mener han, at kun en udskejende Fantasi kunde have opfundet slig Bagvaskelse, som desværre holdt sig, skjønt den for længe siden af Orientrejsende var bleven brændemærket som Usandhed. Sit Forsvar sammenfatter han i følgende Punkter: 1) var Kjærligheden af Naturen skreven i Forældrenes Hjærter, og unaturlige Undtagelser vare ikke hyppigere end i Europa; 2) var den sociale Nød, der anførtes som Hovedgrund til denne Uskik, slet ikke saa stor, som den skildredes; derimod fandtes der Anstalter nok, som tog sig af de Fattiges Børn; 3) der bestod strænge Love, som gjorde Børnemordets Udbredelse umulig; 4) der var sørget nok for Pigernes Sikkerhed ved den Skik straks at bestemme en Pige som tilkommende Hustru for hvert nyfødt Drengbarn, o.l. Skønt Hr. *Tscheng-ki-fong* saaledes stempler Missionærerne som Løgnere, tilstaar han dog, at de for de ved Barnsdomsforeningen indsamlede Penge stiftede Hospitaler og Skoler og derved ere til stor Gavn for de fattige Klasser.

Hvad nu *Tscheng-ki-fong's* Paastand angaar, at mange Rejsende have gjendrevet Missionærernes Beretninger, saa er det sandt, at Flere fortælle, at de ikke have fundet noget Spor af denne grusomme Skik i Kina. Men det beviser kun, hvad *P. Pingrenom*, S. I. skriver i 1855, at Uskikken hverken hersker alle Vegne eller i lige høj Grad til alle Tider. Han fortæller, at han selv i tre Aar ikke er stødt paa et eneste Tilfælde; men han tilføjer, at han dengang levede i en Egn, hvor Folk vare velhavende. Saasnart han derimod kom i en Egn med en fattig Befolkning, mødte han Forbry-

delsen kun altfor ofte. Og derfor siger han med Rette, at Enkeltes forbigaaende Erfaring ikke kan omstøde Beretningerne af Missionærer, som have en mangeaarig Erfaring at støtte sig til.

Fuldstændig gjendrives Tscheng-ki-fong ved utallige Vidnesbyrd, tagne af hans egne Landsmænds Udsagn, af den kinesiske Litteratur og af Regeringens Reskripter, hvis Tal er Legio. De ere for en stor Del samlede i en Afhandling af den berømte Sinolog Msgr. *de Harlez*, Professor ved Universitetet i Löwen, i »Dublin Review« 1892 S. 117 ff. Vi maa indskrænke os til kun at meddele nogle faa af de interessante Aktstykker.

En af de kinesiske Lærde bebrejder med bitre Ord Forældrene deres unaturlige Grusomhed: »I Haardhjertede, som uden Medynk hører de stakkels Børns Klynken, som jamre over deres sørgelige Skæbne at blive druknede i en Vandkumme... O Himmel! o Mennesker! Himlen vil deres Liv, Menneskene ville deres Død. Men hvo som sætter sig op mod Himlen, hvo som dræber et Menneske, han skal dø... Tigre og Ulve gjøre ikke deres Unger noget Ondt; skal Mennesket alene fattes Kjærlighed til sine Børn, og skal han staa dybere end de vilde Dyr, som ikke forgribe sig paa deres Afkom?« Efter disse og lignende Udtryk for sin Afsky indfører han Guden Wen-Tschang-te-Kiun, og lader ham sige, at han havde set i Helvede en *utallig* Mængde ulykkelige Væsner, som vare nedstyrtede til dette mørke Sted, fordi de havde foraarsaget deres Børns Død og druknet deres Døtre, — af dette Sted fremgaar det klart, at Forfatteren betragter Børnemordet som vidt udbredt; men han tror dog ikke, at det er almindeligt; thi han siger: »Dersom denne skrækkelige Skik fandt Indpas alle Vegne, saa fandtes der snart ingen Piger mere, og Mændene havde ingen Hustruer mere.«

I en Bog, som udkom 1889 hedder det, at »Be-

folkningen af Tschang-nan simpelthen har *gjort det til en Regel*, kun at opfostre ét Pigebarn; alle de andre blive druknede.« En anden Bog, som udkom under den forrige Kejser, forsikrer, at »den Skik at drukne Pigebørn er udbredt *alle Vegne*, navnlig i Familier blandt fattigere Klasser.« En af de ivrigste Modstandere af den nationale Uskik, den lærde Ho-tong-tse, siger ligeledes: »Den Skik at drukne Piger, som *udøves alle Vegne*, har naaet en saadan Grad af Grusomhed, at den overbyder Ulvene og Tigrene.« Han antyder, at alle Forsøg paa at modarbejde den almindelige Last ere frugtesløse. »Viser man Forældrene hen til deres Modstrid mod Ret og Fornuft, saa forstaa de det ikke; gjør man dem Forestillinger, saa blive disse uden Indtryk; truer man dem med Loven, saa vise de sig forhærdede.« Han mener, der var kun ét Middel tilbage, som gav Haab om et heldigt Resultat. »Maa-ske er det muligt at bevæge dem til at afstaa fra den fordærlige Skik, naar man skildrer dem den Løn eller den Straf, som venter dem, der frelse eller dræbe Pigerne.« Han udgiver i dette Øjemed selv en Bog med Titlen »Samling af Fortællinger, som vise, hvorledes de belønnes, som frelse nyfødte Smaabørn. Bogen, som udkom i 1889, er rigt illustreret, men indeholder desværre baade hvad Texten og Illustrationerne angaar ikke andet end rent naturlige Bevæggrunde eller ogsaa den krasseste Overtro. Der fortælles blandt andet om en Mand ved Navn Wang-San-Yuen, som af Ærgrelse over, at der næsten kun fødtes ham Pigebørn, med Svigermoderens Hjælp drukner flere af dem. Til Straf kommer der næste Gang i Stedet for den forventede Søn et Slangeuhyre til Verden, og Synet af det sætter saadan en Skræk i Wangs eneste 7aarige Søn at han falder død til Jorden. Ogsaa Svigermoderen maa bøde med Livet og den ulykkelige Fader formaar kun at formilde Husgudens Vrede ved det Løfte at

han for Fremtiden af al Kraft vil arbejde mod Børnemordet. Paa et af Billederne ses en Barnemorderskes Leje omgivet af skrækkelige Djævleskikkelser, som slæbe Kjæder og Stokke sammen for at lænke og prygle den unaturlige Moder. Et andet Billede viser en Flok sammenkoblede Hunde med Menneskehoveder, som et Uhyre driver foran sig med Stokkeprygl. Det forestiller Forældre, som pines til Straf for Mordet paa deres Børn. Andre Billeder fremstiller Lønnen, som venter dem, der arbejde paa Børnenes Frelse. Der ses f. Eks. en Lærd, hvis grimme Ansigt til Løn for hans menneskekjærlige Bestræbelser er blevet forvandlet, saa han staar og betragter sig med megen Fornøjelse i Spejlet; eller man ser en rigt prydet dydig Dame, som spadserer med sin Mand og sine Børn, der ere hendes Stolthed og Glæde.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags havde den unge *katholske Lærlingeforening* den Ære at modtage for første Gang den højærværdigste Apostoliske Vikar, Biskop *Johannes v. Euch's* Besøg i Foreningens Lokale, som ved denne Lejlighed var pragtfuldt smykket med Flag og Guirlander, med Haandværker-Emblemer og Pavens og Biskoppens Vaabener. Foreningens Bestyrelse modtog ved Indgangen den højærværdigste Biskop, som var ledsaget af den højærværdigste Apostoliske Vikar for Sverrige, Msgr. *A. Bitter* og flere af Hovedstadens Gejstlige, og førte dem til Festlokalet. Her sang Foreningens Sangkor den latinske Sang »*Ecce Sacerdos*,« hvorefter Vicepræsens traadte frem, ønskede Biskoppen velkommen iblandt Lærlingene og takkede tillige for den store Ære, Biskoppen viste Foreningen, hvis Protektor

han er, ved dette Besøg og for hans Interesse for Lærlingene. Den højærværdigste Biskop holdt en kort Tale til de Unge, idet han henviste til Lærlingeforeningens Vigtighed og Betydning for Menigheden som den haabefulde Sæd til Svende- og Mesterforeninger, og gjorde Ynglingene opmærksomme paa, hvor godt det er at være forenede og at have gode Venner og Kammerater, og sluttede med at omtale Betingelserne for, at Foreningen kunde bestaa og virke til Gavn for Alle, og udtalte det Ønske, at alle katholske Lærlinge og Ynglinge skulde slutte sig til Foreningen. Derefter uddelte Biskoppen Medaillerne — som fremstille den h. Aloysius, Foreningens Skytspatron — til alle Medlemmerne og skjænkede Foreningen et smukt Billede af »den h. Familie«. En Del Fædrelandssange bleve derefter foredragne tillige med nogle humoristiske Sange, som bidroge til at vække hele Forsamlingens Munterhed. Efterat Biskoppen havde forladt Salen, spredte Lærlingene sig i Haven, hvor Keglebanen og forskellige Spil stode til deres Raadighed. Henimod Kl. 9 forsamledes de ved Bordet, hvor der herskede den bedste Stemning blandt alle Medlemmerne. Flere af Bestyrelsesmedlemmerne toge ved denne Lejlighed Ordet, for at tolke deres fælles Glæde og Tak til alle dem, som havde beredt Foreningen denne første Festlighed.

— Den højærv. apostoliske Vikar for Sverrige, Msgr. *A. Bitter* ankom i Lørdags til Kjøbenhavn paa Gjennemrejse til Tyskland. Hs. Højærværdighed sang i Søndags Højmessen i Sct. Ansgars Kirke og besøgte i Dagens Løb forskellige af vore kirkelige Institutioner.

Stockholm. I Følge det katholske Svendeforening-Organ »Rheinische Volksbl.« gaar den stockholmske Afdeling af Foreningen stadig fremad. I Begyndelsen af Februar fejrede den, som tidligere omtalt her i Bladet, en smuk Festlighed i Anledning af Pavejubilæet, hvortil Menigheden var indbudt, og hvori Størstedelen

af de stockholmske Katholiker tog Del med stor Interesse. Hovedstadens mest læste Blad »Dagens Nyheter« omtalte ogsaa denne Festlighed i Anledning af Pavejubilæet og roste Svendenes Præstationer i et længere Referat. Ogsaa i Indvielsen af den nye St. Eriks-Kirke deltog Foreningen, idet dens samtlige Medlemmer med Foreningsfanen i Spidsen for første Gang drog ind i Kirken og ved deres mønsterværdige Holdning gav et opbyggeligt Exempel. Foreningens religiøse Sindelag har ogsaa givet sig tilkjende derved, at den stiftede et Glasmaleri til et af Kirkens Vinduer, hvortil den, skjønt den kun tæller 30 aktive Medlemmer, bidrog en Sum af over 400 Kroner, og det af Foreningsmedlemmernes egen Lomme.

De økonomiske Forhold i Foreningen ere særdeles gunstige: den havde ligesom ifjor et Overskud af 500 Kr., som bleve henlagte til Byggefonden, der nu ejer 7500 Kr. Svendeforeningens Sygekasse havde ifjor et Overskud af 200 Kr., saa at Sygekassens Kapital beløber sig til 2115 Kr. Beretningen i Bladet tilføjer: »Som De ser, gjøre vi, hvad vi formaa, for at komme fremad. Foreningen har ogsaa mange Velyndere, thi ellers vilde den ikke kunne opnaa saadanne Resultater. Dertil kommer ogsaa en (vi tør vel kalde det saaledes) Dyd, *Sparsommelighed*, som Svendeforeningens Bestyrelse bestræber sig for at øve, hvad ogsaa et Æresmedlem, Hr. *Dr. Müller*, rosede anerkjendte i sin Skaaltale paa St. Josefs Skytsfest. Denne Fest blev fejret med stor Højtidelighed. Svendeforeningen sang under Højmessens en smuk 4stemmig Messe af *J. A. Ahlström*, og om Aftenen vare alle Medlemmerne forsamlede til at Fællesmaaltid, ved hvilket ogsaa den højærværdigste apostoliske Vikar Msgr. *A. Bitter* og mange Æresmedlemmer vare tilstede.

Rom. Den saak. gyldne *Dydsrose* — et Kunstværk af Guldmedekunst — agter Pave Leo XIII. i Aar at overrække til *Belgians Dronning*. Den pavelige Nuntius i Bryssel har officielt meddelt den belgiske Ministerpræsident Pavens Beslutning.

— Flere udenlandske Blade have meddelt, at den h. Fader forberedte en Encyklika til Gunst for den almindelige *Afvæbning*. Dette synes imidlertid at være urigtigt, idet Paven kun agter i en ny Encyklika om

det sociale Spørgsmaal at udtale sin Beklagelse over den stadige Forøgelse af Militærbyrderne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Maj. Den Helligaands Sendelse. Første Pintsedag. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe; Kl. 8 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken den højærværdigste Biskop meddeler **Konfirmationens h. Sakrament** til Voxne. — Kl. 10½ Levitmesse. — Kl. 8 Aften Majandagt.

Mandag den 22. Maj. Anden Pintsedag. (Gudstjenesten som paa alm. Søndage). — **23. Ti. Tredie Pintsedag.** — **24. O.** (Tamperfastedag), **25. To., 26. F.** (Tamperfastedag) og **27. L.** (Tamperfastedag) Oktavdage i Pintseugen.

Søndag den 28. Maj. Første Søndag e. Pintse. Den allerheligste Treenighedsfest eller Trinitatis Søndag.

St. Elisabeth-Understøttelsesforening. Det sædvanlige Kvar-
talsmøde afholdes denne Gang undtagelsesvis den første Søn-
dag i Juni i Stedet for den sidste Søndag i Maj. Mødet afhol-
des som sædvanlig i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G., umiddelbart
efter Højmessens i Sct. Ansgars Kirke. Medlemmerne, som bedes
møde fuldtalligt, aflægge Beretning og modtage nye Adresser for
Sommer-Halvaaret.

Elisabethforeningens Systue er lukket paa 3die Pintsedag.
Tirsdag den 23. Maj.

v. Hurcks Legat. En Portion af dette Legat er atter ble-
ven disponibel. De Trængende i Menigheden, der ønske at komme
i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Ansøgning, senest
inden den 1. Juni, til Kirkeforstanderskabet.

J. Braun, Sognepræst.

Lærlingeforeningen holder Møde Søndag den 28. Maj fra Kl.
4—9 hos Maristbrødrene i Boyesgade.

Unio. Vintersaison sluttes Søndag den 28. Maj. I
Aftenens Løb forskjellig Underholdning, Punchegilde, Sang og
Taler i Dagens Anledning.

I **Sommersaison** finde de ugentlige Møder Sted hver **Ons-
dag** Aften paa Keglebanen i Boyesgade; første Møde Onsdag d.
31. Maj.

Undertegnede Elev af Kjøbenhavns Musikkonservatorium mod-
tager Elever i **Klaverspil** og **Theori** (Harmonilære) og underviser
saavel ude som i Hjemmet, Gasværksvej 3, 4. S. t. v.

Josefine Hansen.

Gartneriet Helleruphøjs Udsalg. Bredgade 67, leverer Blom-
ster, Buketter, Potteplanter og Kranse til billige Priser.

Rettelse. Ugebl. Nr. 18 S. 404, L. 7—4 f. n. læs i Pastor Per-
gers Klokkeindscription:

Clementi Clemens Clementem me Tibi donat;

Clemens, dive pater, respice Clementem.

Hermed følger en Bogfortegnelse.

Wm V. Mohns Bogtrykkeri. — Kjøbenhavn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 22.

Søndagen den 28. Maj.

1893.

Indhold: Jesu Barndoms-Forenings Jubilæum Foreløbigt Svar til Sognepræst G. Schepelern. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Tyskland, Irland. Bekjendtgjørelser.

Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum.

(Fortsat.)

• Ogsaa i populære Skrifter, ja i selve Undervisningsbøgerne arbejdes der mod Nationallasten, og der uddeles blandt Børnene Billeder, som paa en anskuelig Maade skal vise dem det vederstyggelige i Børnemordet. Lige saa ivrig viser Dagspressen sig. I Schanghai alene udkommer hened 20 Aviser, som tale Børnenes Sag. I 1874 foranledigede Bladet »Wei-pai« Stiftelsen af en Forening til Børnenes Beskyttelse; men endnu i 1877 klagede Bladet »Wan-kuo-kong-pao«: »Drukningen af smaa Piger er tiltagen i den Grad, at den for Øjeblikket er i almindelig Brug over hele Riget. Det er saa overordentlig vanskeligt at udrydde denne Uskik.«

Læseren spørger maaske: Gjør da Regeringen ingen Ting for at forhindre en Last, hvis Følger ikke

kunne være andet end fordærlige for hele Landet? Det vilde være Uret at nægte det; tværtimod have Kejserne i 200 Aar ført Kampen med megen Iver, men — med lidet Held. Kejserne af det gamle kinesiske Dynasti synes ikke at have gjort det mindste for at standse Uvæsenet; de synes ikke at have haft Mod eller Lyst til at gjøre Indgreb i Forældrenes Rettigheder, som i Kina ere uindskrænkede. Men næppe havde Schuu-tschii, den første Kejser af Mandschudynastiet befæstet sin Trone, førend han lod udgaa et Dekret (i A. 1690), hvori han blandt andet siger følgende: »Det er kommet for Vore Øren, at der hersker blandt Eder den Skik at drukne smaa nyfødte Pigebørn. Vi kunde ikke tro det. Men siden Vor Censor Wei-Y-Kiai i Dag har forelagt Os nærmere Oplysninger angaaende denne vederstyggelige Skik, have Vi begyndt at overbevise Os om Kjendsgjerningen.... Men hvorledes kunne Forældre være saa grusomme at drukne deres egne Børn? Schang-ti (den store Aand) ønsker at give dem Livet; han vil, at alle levende Væsener skulle trives, og at Ingen tilføjer en Anden Ondt. Naar nu slige Mord udøves af selve Forældrene, er saa det ikke at forstyrre Himlens Orden og Harmoni? Det er det, som drager Oversvømmelser, Tørke, Ulykkestilfælde, Sygdomme og Krige med deres Rædsler ned over Landet. Denne Forbrydelse er Skyld i, at Folket ikke længer nyder Fred og Lykke. Hver Ulykke er Straffen for en Skyld.« Han paalægger derpaa Mandarinerne at undertrykke Skikken. En anden Kejser truer hvert Pigemord med 60 Slag af Bambusrøret og ét Aars Landsforvisning. Lignende Dekreter udstedtes af andre Kejsere; men alt forgjæves, saa den forrige Kejser i 1867 maatte klage over, at Sagen som Følge af det store Taiping-Oprør var bleven saa almindelig, at den slet ikke mere blev anset for ond. Ikke blot Piger bleve druknede, men ogsaa Drengene maatte dele

Pigernes Skæbne; og Forbrydelsen blev ikke mere begaaet af de Fattige alene, men ogsaa af bedre stillede Familier. Efter Tilføjelsen af de gængse Trusler slutter Kejseren med de Ord: »Vi ville ikke; at denne Bekjendtgjørelse blot bliver anset for en godt affattet litterarisk Præstation, der kun byder Folk en behagelig Læsning, som en almindelig Underholdningsbog.« Men her er netop Knuden. Da Folk ogsaa paa andre Omraader ere vante til at betragte Regeringens Trusler som tomme Fraser, saa betragtes heller ikke de med højttvarende Ord skrevne, omhyggelig stiliserede kejserlige Rundskrivninger for andet end Mønsterprøver paa Rhetorik og beundringsværdige litterariske Præstationer; Truslerne slaas hen i Vind og Vejr. Paa den anden Side tilstaa selve Dekreterne, at de af Staten oprettede Opfostringshuse for Hittebørn ikke strække til for at afhjælpe den skrigende Nød (Jfr. Die katholischen Missionen 1893. S. 69 ff.).

Af det skrevne fremgaar, at Missionærernes Beretninger ikke ere Opfindelser, men bero paa Kjendsgjeringer. Uvæsenet hersker fremfor alt i Provinserne Honan, Hupe, Tische-Kiang, Kiangsi o. a., men findes i forskjellig Grad spredt over hele Kejserriget. I de tre Provinser Setschuen, Yunnan og Kweitscheu bleve fra 1771—1800 ikke færre end 71,914 Hittebørn bjærgede af Missionærerne og døbte; men alligevel klagede den Apost. Vikar, Msgr. *Potter* over, at maaske Hundredetusinder omkom hvert Aar (*NB.* i de nævnte tre Provinser), som det ikke kunde lykkes dem at frelse. Disse og andre Tal, vi senere skulle fremføre, tale meget tydeligt.

2. Hedningebørnenes Lidelser i Afrika og andre Lande.

Medens utallige Børn omkomme i Kina uden Daab og derfor evig blive udelukkede fra Himlen og Guds saliggjørende Beskuelse, ere Hedningebørnene i Afrika

maaske endnu værre farne. Thi her blive utallige Born — vi tænke nærmest paa Negerbornene — holdte i Live og opfostrede enten til et rædselsfuldt Slaveliv eller til et Liv, som tilbringes i den vederstyggeligste Afgudsdyrkelse og i unaturlige, nedværdigende Laster. Vi lade i det følgende en Missionær i belgisk Kongo, *M. I. de Wylde*, fortælle nogle Enkeltheder om hans smaa sorte Myndinger, hvoraf man let kan slutte sig til hines Skjæbne, som ikke have den Lykke at komme til kristne Missionærer.« Foruden Prins Banringo, Overhovdingen af Missongos Søn, som er betroet Missionærerne af hans Fader, ere alle de øvrige Dreng, 21 i Tallet, befriede Slaver, hvoraf hver har sin egen gri-bende Historie. Her har de nogle af dem. Onsumbaboli er 8—9 Aar gammel, flink som en lille Abekat, livlig som en Bogfinke, den morsomste lille Dreng jeg nogensinde har set. Nu skal De høre, hvordan han er kommen til os. En Dag sidde vi just ved Middagsbordet, da pludselig en Dreng kommer styrtende ind til os og raaber skjælvende af Angst til os: »De ville dræbe mig.« Vi udspørge ham og høre, at hans Herre netop stod i Begreb med at bortsælge ham til en Negergourmand, som havde udset sig den Lille til en saftig Steg. Vi løskjøbte ham, og Onsumbaboli vil nu, saa haabe vi, komme i Himlen i Stedet for paa Panden. — Ebikiri og Mons, vore to ældste Dreng, begge 15 Aar gamle, have udstaaet endnu værre Ængstelser. De ankom hertil for nogle Maaneder siden, udmattede som jaget Vildt, med dybtliggende Øjne og lange Tænder, d. v. s. med alle Tegn paa Hunger prægede paa deres Ansigter. Stakkels Børn! Høvdingen i deres Landsby — tyve Dagsrejser herfra — var død, og de to Dreng vare udkaarne til at ofres paa hans Grav. Man havde i den Hensigt bundet dem og indelukket dem i en Hytte. Men medens Vogterne sov, lykkedes det Drengene at løse deres Lænker og slippe ud i det

Fri igjennem et Hul i Hyttevæggens Fletværk. Hvor skulde de nu vende sig hen? Den første Kriger, der mødte dem, vilde have indfanget dem paa ny og overantvordet dem til Døden. De besluttede derfor at holde sig skjulte om Dagen i Buskene og kun at vove sig ud om Natten for at samle nogle Frugter paa Marken. Saaledes flakkede de omkring i nogle Maaneder og vare allerede Døden nær. Tilsidst hørte de, at de Hvide i Berghe-Sainte-Maria i Stedet for at æde de sorte Børn optog dem kjærlig og opdrog dem som deres egne Børn. De kom strax til os, rigtignok sky og frygt-somme, som om de hvert Øjeblik ventede at se Offerkniven fare i dem. Hvor de stakkels Børn nu takke de Kristnes Gud! Ebikiri bærer endnu Spor af sine Lænker; Fingrene paa hans venstre Haand ere bøjede bagtil og forkrøblede. — Der ser de den 14aarige Konambula. Han stammer fra den øvre Kongo. En Dag rejser hans Fader sig fra sit Leje og føler en uimodstaaelig Appetit efter Menneskekjød. Han gaar til sin Nabo og slutter en Handel med ham. Naboen giver ham en Slave til at stege og faar til Vederlag den stakkels Konambula. Kort Tid efter blev han solgt igjen af sin Herre og gik nu fra Haand til Haand, indtil han kom til os. — Samadjimba's Landsby blev overfalden og stukken i Brand af en tjendtlig Stamme; Drengen saa med sine egne Øjne, hvordan hans Paarørende bleve slagtede og fortærede ved det kannibaliske Gilde. Han tilstaar, at han selv har spist Menneskekjød mere end én Gang. — Saaledes har hvert Barn sin Historie, som ved sin Simpelhed kaster et grelt Lys over Tilstandene i den mørke Verdensdel og kraftig opvækker Længslen efter at modarbejde dem, og det saameget mere som Resultaterne i vor Mission vise, hvad der lader sig gjøre af de stakkels Børn. Drengene ere i høj Grad lærvillige, sagtmodige, lydige og

arbejdsomme.« Saa vidt Missionærens Brev. (Se Kath. Miss. 1892. S. 241 f.)

Dette Brev viser paa en anskuelig Maade, hvilke Lidelser mange Børn ere udsatte for; det ene bliver solgt af sine egne Forældre, det andet falder som et Offer for den religiøse Overtro, andre bortslæbes af Slavehandleren og maa friste en Slaves usle Skjæbne under utallige Mishandlinger og usigelige Savn og Lidelser. Mange Steder bringer Hungersnøden eller andre Ulykker Forældrene til at udsætte eller bortsælge deres Børn. Ved Hungersnøden i Algier i A. 1868 havde Ærkebiskop *Lavigerie* den Lykke at samle 2000 forladte Vajsenbørn omkring sig og frelse med deres Liv tillige deres Sjæle. (De danne nu to helt kristelige Landsbyer, St. Cyprian og St. Monika, ved Kheliff-Floden). Men Tallet paa de omkomne er uden Tvivl meget større. En ny Hungersnød i Fjor bragte nye Rædsler over en Del af Algier og nye Lidelser over de Smaa. Et Barn blev fundet fuldstændigt nøgent krybende omkring paa Marken som et Dyr for at søge lidt Læring; to andre fandtes ved Siden af deres døde Moder, hvem de tilbød Græs og Urter at spise. Forældre bragte deres Børn til Vajsenhusene og overlod dem til Søstrene for et Stykke Brød eller nogle Francs. Hvor mange Børn, der, bleve solgte til ikke kristelige Herrer og derved dømt til haardt Slaveliv, kan ikke siges (Se Kath. Miss. 1893, S. 87 f.) Ogsaa i andre Lande saaledes i alle Distrikter i Indien, høres det tit, at Børn udsættes eller sælges; mange af dem komme i Hænderne paa de kristelige Missionærer eller Søstre og opdrages til gode Kristne, eller hvis de ikke kunne leve, frelses de ved Daaben for Himlen. Men alle Vegne er de Frelstes Tal forsvindende lige overfor Tallet paa dem, som gaa til Grunde.

I et Stykke er alle Hedningebørnenes Skjæbne ens, lige meget om de leve i Kina eller Afrika, i Ild-

landet eller Sydshavsøerne, ligemeget om de af deres Forældre overantvordes til en tidlig Død eller elskes med den ømmeste Kjærlighed og opfostres med den største Omhu; — alle uden Undtagelse mangle de Forældre, som elske dem med overnaturlig Kjærlighed og berede dem en Opdragelse, som lægger Grunden til en evig Lykke. Aldrig hører de Tale om Gud, om Menneskevordelsen, om Kirken, om Sakramenterne, aldrig en sandfærdig Fremstilling af Himlen og dens evige Goder, af Helvede og dets evige Rædsler; Daabens hellige Vand flyder ikke over deres Pande for at rense dem fra Synden og gjøre dem til Guds Børn; de bespises ikke med Livets Brød, befæstes ikke med Aandens Salvelse; ingen Præst staar velsignende ved deres Side under Livets mangfoldige Tildragelser; ingen Præst hjælper dem i Dødens Stund at slippe lykkelig over den Bro, som skiller Tiden fra Evigheden. Saaledes er det bedste, der kan times dem, en lykkelig jordisk Tilværelse, og omendskjönt Gud ogsaa tilbyder Hedningerne den tilstrækkelige Naade, hvorved de kunne frelses, saa er dog Naadens Afbenyttelse i den absolute Uvidenheds Tilstand endnu meget vanskeligere for dem end for os, Troens oplyste Børn, og utallige blandt dem venter der efter et ulykkeligt Jordeliv en endnu ulykkeligere Evighed. Derfor lyder der ligesom et Skrig om Hjælp fra Hedningelandene, som ligge i Mørke og Dødens Skygge, over til os, som vandre i Troens lyse, varme Sol; fra os maa Hjælpen komme, idet vi sende og underholde Troens Sendebud; og dette Raab om Hjælp lyder lige stærkt til de Gamle og de Unge, og takket være de Troendes Iver og Kjærlighed, lyder det ikke forgjæves.

(Fortsættes).

Foreløbigt Svar til Sognepræst G. Schepelern.

—o—

I »Dagbladet« for 25. Maj findes Følgende, som vi ikke undlade at meddele vore Læsere:

Grundet paa Fraværelse fra Hovedstaden ser jeg først nu at Hr. Pastor *G. Schepelern* i »Dagbladet«s Nr. 129 for 11. Maj har faaet optaget en »fornyet Opfordring«, i hvilken han ytrer sin Forundring over, at jeg endnu ikke har fundet mig foranlediget til at besvare det »aabne Sendebrev til en katholsk Præst«, han havde udgivet i de første Dage af December Maa-
ned forrige Aar. Offentligheden vil blive endnu mere forbavset ved at høre, at der nu snart er hengaaet et halvt Aar, uden at han har tilsendt mig et Exemplar af sit til mig stiledede aabne Brev. Hvilken Grund skulde jeg mon have til at beskjæftige mig med en Mand, som i den Grad sætter sig ud over den dannede Verdens Skik og Brug? At man ikke betragter Pastorens Sendebrev som nogen værdifuld Berigelse af vor religiøse Literatur fremgaar mere end tydeligt af den Omstændighed, at hverken »Dansk Kirketidende« eller »Fra Bethesda« have fundet det Umagen værdt at anmelde det. Kun i »Kirkebladets« Nr. 5 har Thomas Rørdam skjænket Brevet en mere end overfladisk Om-
tale. Af hele Hovedstadspressen har kun »Dagbladet«s Nr. 9 ladet J. Kl. anmelde det.

Naar jeg nu beslutter mig til at svare, gjør jeg det med det udtrykkelige Forbehold, at det ikke sker, som om der forelaa en hvilkenksomhelst Nødvendighed fra min Side til at svare. Pastor Schepelerns Brev er rigtignok holdt i en vis kategorisk imperativ Tone, som om han havde Ret til eller Krav paa at vente et Svar af mig. Dette er dog ingenlunde Tilfældet. Thi vistnok er jeg stedse rede til at give Oplysning om den

katholske Tro til Enhver, som hofflig spørger mig derom; men Regnskab skylder jeg Ingen, foruden min egen gejstlige Øvrighed. Var jeg forpligtet til at svare paa alle Spørgsmaal, En kunde hitte paa at stille mig, ved jeg sandelig ikke, hvor jeg skulde finde Tid dertil; jeg har ikke saa mange Øjeblikke til min private Raadighed.

Anledning til sit aabne Sendebrev har Pastoren taget af min Indsigelse mod L. Nyegårds Forvanskning eller Forfalskning af Biskop, Dr. theol. *Adolph Fritzen* af Strassborgs Reskript, som velvillig har fundet Optagelse i de samme Blade, der have offentliggjort L. Nyegårds tre Artikler i Oktober f. A. Medens nu L. Nyegård dog har tiet — at tage sin Fornærmelse tilbage har han ikke fundet sig foranlediget til, — har Pastor Schepelern ikke kunnet modstaa sin Lyst til at give L. Nyegård et just ikke videre hæderligt Skudsmaal, der »Schepelern selv uafvidende« aabenbart rammer videre, end han har tænkt. Idet han nemlig omtaler den fornærmelige Beskyldning om *Mariatilbedelsen*, som L. Nyegård ikke »skal have rettet«, men virkelig har rettet imod Biskoppen af Strassborg, udtaler Schepelern, at han har gjort det, »vistnok sig selv uafvidende«. Altsaa en protestantisk Gejstlig ud-slynger de skændigste Beskyldninger mod en katholsk Prælat, uden at vide, hvad han gjør. Er det Ord vel overlagt? Monstro Sch. ogsaa har betænkt, hvilken Skygge det maa kaste paa hans egne Smaaskrifter imod Romerkirken?

Vilde det være værd at paastaa, at Sch. i dette Tilfælde dog meget godt har vidst, hvad han gjorde? Sch. har nemlig — mon »ham selv uafvidende« — læmpet — det er han jo Mester i — L. Nyegårds Ord, saa næppe nogen vil kunne gjenkjende dem i hans Gjengivelse.

Nyegårds Ord lyde i Virkeligheden langt fra saa uskyldige, som det paa første Øjekast kunde synes ef-

ter Schepelerns korte Referat. Nyegård oversætter ikke blot »Verehrer« med »Tilbedere«, men, som Sch. nok maa vide, udleder han af sin *falske* Oversættelse (hverken det tyske Ord »Verehrer« eller det franske »serviteur« kan paa Dansk gjengives med »Tilbeder«), at Biskoppen af Strassborg ikke kjender den Forskjel mellem »det at dyrke (verehren) Maria og at tilbede (anbeten) hende, som Pavekirkens hurtig bevægelige Sendebud i fremmede Lande soge at gjøre«. Nu Haand paa Hjærtet, Hr. Sch., har Nyegård vidst, hvad han gjorde, eller ej? og i Fald, De har kjendt hans Artikel, har De saa vidst, at De falskeligen besmykkede hans underfundige Anklage eller ej? Hvis De ikke har kjendt hans Artikel, ja saa har De rigtignok ikke vidst, hvad De skrev.

Det bekjendte »Tritt dreist auf!« o. s. v. dækker efter Pastorens literære Fremtræden at dømme, personlig er han mig ubekjendt, over en meget hullet Viden paa de forskjelligste Omraader.

Han erklærer, at man med Ordbøgerne i Haanden meget godt kan fastslaa, at »Verehrung« er identisk med »Tilbedelse«. Kan en Polemiker saadant, kan han, hvad det skal være.

Han paastaar (Sendebrev S. 10) f. Ex., at Grundtexten 1. Kong. 12, 28 maa oversættes med »Gud« og ikke »Guder«, medens enhver Kjender af det hebræiske Sprog ved, at skulde Ordet »elohekha«, der rigtignok baade kan oversættes med »Din Gud« og med »Dine Guder«, betyde den sande Gud, saa maatte efter Skriftens Sprogbrug Udsagnsordet følge i Enkeltal; dette er ikke Tilfældet; thi i »h'elukha« er tredie Person Flertal. Naar nu Biblen i Grundtexten er en lukket Bog for ham, da han ikke sidder inde med de fornødne Sprogkundskaber (og dog skulde han som Præst i den danske Folkekirke være forpligtet til at kunne læse den), hvad skal man da først sige om hans mere end

tyveaarige Forsøg paa at angribe den katholske Kirkes Tro og Øvelser uden grundigt Kjendskab til samme?

Hvad nu specielt de to Spørgsmaal angaar, hvis Besvarelse han ønsker, saa fortjener Pastorens Fiffighed som Polemiker først at stilles i det rette Lys. Hvad det for ham drejer sig om, er at bevise, at Kirken tilbeder Maria. Man skulde nu tro, at en theologisk dannet Mand, der gjør Krav paa at tages *au sérieux*, vilde være tyet til Kilderne, respektive til den katholske Kirkes symbolske Skrifter, Kirkeforsamlingernes Beslutninger, Pavernes Læredekreter, Kirkens officielle, liturgiske Bønner i Missale, Rituale og Breviaret, men nej! Istedetfor udvælger han af den ligefrem utallige asketiske Literatur et enkelt Værk, den hl. Alphons Maria de Liguoris: »Mariæ Herligheder«, som mere end noget som helst andet til sin rette Forstaaelse kræver et katholsk Sind, en katholsk Tradition og en Sydbos Fantasi og Forkjærlighed for Brugen af glødende religiøse Farver. Med dette for Øje ville de af Liguoris Bog anførte Bønner, langtfra at støde an mod den dogmatiske Lære, fremkalde en varm Kjærlighed til Guds Moder og en inderlig Tillid til hendes mægtige Forbøn hos sin guddommelige Søn. Med al Ærbødighed for den hellige Alphons være det sagt, at vi kolde Nordboere vilde give adskillige Udtryk en anden Farve, men i Sagens Kjærne stemmer den hellige Alphons overens med selv den koldeste Nordbo, nemlig deri, at han ikke *tilbeder* Maria. Pastoren har da ogsaa undladt at paavise et eneste Sted, der er identisk med *Tilbedelse*. Læren om Guds Moder og Andagten til hende er forøvrigt to forskjellige Ting.

Med Hensyn til de af Hr. Schepelern meddelte Vidundere, giver selve den hellige Alphons' Erklæring sin nødvendige Korrektur. Liguori tilkjender nemlig i den »Mariæ Herligheder« i Medfør af Pave Urban den Ottendes Dekret paa Bogens første Side trykte Erklæring

disse Vidundere, saa vidt de ikke ligefrem ere approberede af Kirken, kun menneskelig Troværdighed. De nævnte Vidundere falde under denne Kategori og det staar derfor enhver Katholik lige saa frit for som Pastor Schepelern, om og hvor vidt han finder sig foranlediget til at skjænke dem Tiltro eller ikke. En Mand med sund Dømmekraft vil undersøge Forfatterens Kilder. Liguori selv letter Arbejdet ved en saadan Undersøgelse, idet han omhyggelig citerer sine Hjemmelmænd, der, selv om de ere Hr. Sch. ubekjendte, meget vel kunne være bekjendte, selv berømte.

At Liguori er Helgen og Kirkelærer, er en Bemærkning, som paa dette Sted og i denne Sammenhæng blotter Hr. Schepelerns kolossale Uvidenhed om katholsk Lære, »sagtens ham selv uafvidende«. Hvem i al Verden mon der har bundet ham det paa Ærmet, at fordi En bliver erklæret for Helgen, selv for Kirkelærer, om han vil for Kirkefader, der dermed udtales, at denne Helgen, Kirkelærer eller Kirkefader aldrig havde taget fejl. Thomas af Aquin er Kirkelærer, og dog afvige mange katholske Theologer i forskjellige Punkter fra hans Anskuelser; Sct. Augustin er Kirkefader, og dog kan man i forskjellige Spørgsmaal være af en anden Mening end han.

Idet jeg forøvrigt henviser til et udførligere Opgjør med Hr. Pastoren, som jeg ved given Lejlighed, saa snart min Tid tillader det, agter at offentliggjøre, bemærker jeg endnu, at skulde Hr. Pastoren føle Trang til oftere at henvende Spørgsmaal til mig, agter jeg ikke at svare ham, med mindre han forinden tydeligt og fyldestgjørende har besvaret mig følgende Spørgsmaal:

Dersom Mariadyrkelsen i den katholske Kirke virkelig gjør den Ære, vi skyldte Gud, Afbræk og er et Indgreb i Kristi udelukkende Midlerembede, hvordan kan det da være, at *kun* i den katholske Kirke Troen paa Kristi Guddom staar aldeles ukrænket, ja, er desto

klarere og virkningsfuldere, jo mere Mariadyrkelsen blomstrer, medens i Protestantismens forskjellige Af-skygninger denne Tro paa Kristi Guddom mere og mere svinder, selv hos dem, der ere de protestantiske Præsters første Lærere, som Dr. *Harnack* og mange andre toneangivende Koryfæer i Protestantismens Hjemland?

Kjøbenhavn, den 20. Maj 1893.

Dr. theol. B. Hansen, Præst.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Paa den første hellige Pintsedag fejredes i Sct. Ansgars Kirke en overordentlig smuk Højtidelighed, idet den højærværdigste Biskop efter den højtidelige Prælatmesse Kl. 8 meddelte *Konfirmationens h. Sakramente* til 80 Voksne. Kirken var ved denne Lejlighed fyldt indtil sidste Plads, og mere end 150 hellige Kommunioner bleve uddelte under den h. Messe. Den smukke Festlighed gjorde et saare opløftende Indtryk og vidnede baade om vort Menighedslivs Blomstring og om den Fremgang, som vor h. Kirke stadig gjør her i vort Fædreland. I de sidste 10 Aar er Menigheden overhovedet bleven forøget med mange gode, fromme og sandhedskjærlige Sjæle, som, takket være den Helligaands Naade og Lys, føres af ham til vor h. Kirkes Moderskjød. Det gaar her som alle Vegne, Catholicismen er den dragende Magt; Rige og Fattige, Lærde og Ulærde føle sig tiltrukne af den.

Tyskland. I Anledning af den Krisis, som *det katolske Centrum* i den tyske Rigsdag gennemgaar i denne Tid paa Grund af det saak. »Hærlovsforslag« skriver *en luthersk Præst* ordret følgende, som viser, hvorledes han tænker om Centrum: »Tildragelserne inden-

for Centrum bedrøve mig dybt. Nu, da det Øjeblik var kommet, paa hvilket man har ventet i 23 Aar, dør maaske dets *Enighed* (Brevskriveren mener Afstemningen over Militær-Lovforslaget, som bidrog til Rigsdagens Opløsning). Jeg er forfærdet over, at noget saadant kunde hænde, netop nu i en saa alvorlig Tid, et Aar efter, at Regeringen uden Nødvendighed har taget Skoleloven tilbage, og med den bedrøvelige Kjendsgjerning for Øje, at Kristi Guddom aabenbart bliver omstyrtet indenfor den protestantiske Theologi. Derved, saaledes forekommer det mig, er Nutiden pludselig bleven langt farligere for den katholske Kirke, end den saakaldte egentlige Kulturkampperiode; thi Fjenden er indenfor Centrums egen Lejr. Hvad skal Enden blive? Jeg tror, at Alt er tabt, saafremt enhver Katholik ikke gjør sin Pligt nu ved Valgene. Det er sandt nok: »Tyskland, Tyskland over Alt,« men et *kristeligt* Tyskland faa vi kun ved Centrums urokkelige *Enighed*. Mangler den, saa kan man sige: »Farvel *kristelige* Tyskland!« De Konservative taale ganske roligt Kristusfornægterne paa de protestantiske Kathedre og Prædikestole, det falder slet ikke Hofpræst Støcker ind, at træde ud af sin Statskirke, skjønt han stadig forsikrer, at Tilstanden indenfor den i Retning af Vantro er utaalelig og at den er nedsunken indtil »*de Vildes*« Tilstand. Synker det katholske Centrum sammen paa Grund af *Uenighed*, saa har *Vantroen* ogsaa sejret indenfor Protestantismen. Staar det katholske Centrum fast, saa er det ogsaa et Holdepunkt idetmindste for den troende Protestantisme.«

Et saadant Vidnesbyrd faar det katholske Centrum, udfærdiget af en troende, roligt tænkende, *luthersk Præst*, som befinder sig i sit Embede. Katholicismen er altsaa Kristendommens Bolværk og Fremtidshaab overfor al den Vantro og Tvedragt, som hersker inden-

for Protestantismen og som gjør den uskikket til at optage Kampen mod vor Tids mangehaande Onder.

Irland. Den 15. Maj fejrede det katholske Irland Mindedagen for den berømte *Daniel O'Connels* Død i 1847. O'Connel var født 1775 i Cahir i Irland, studerede i St. Omer i Frankrig hos Jesuiterne og vendte i 1794 tilbage til Irland, hvor han som Sagfører snart fik et Navn og allerede i 1800 traadte i Skranken for de irske Katholiker. Hans eneste Stræben var de irske Katholikers Emancipation, i hvilket Øjemed han i 1833 grundlagde en Forening, hvortil han efter det fjerde Op- raab kun med Moje fik sammenbragt 15 Mennesker. Dette var Begyndelsen til en Forening, som inden kort Tid udbredte sig over hele Landet og tæller Millioner Medlemmer. I 1828 kom han, den første Katholik siden »Reformationen«, som Deputeret i det engelske Underhus. Allerede det følgende Aar fulgte Katholikernes Emancipation. Herefter gik hans Bestræbelser ud paa, at Irland fik sit eget Parlament og sin egen Forvaltning, og saaledes opstod Repeal-Foreningen; der blev holdt store Møder paa Irlands grønne Høje, og O'Connel stod i Spidsen for en halv Million kampberedte Mænd, som vilde storme løs, naar han gav dem et Vink, men han holdt dem tilbage. Dog forekom allerede dette Regeringen i London for truende, og O'Connel kom i 1844 en Tidlang i Fængsel. Mod Slutningen af sit Liv vilde han endnu se Pave Pius IX., men døde allerede i Genua. Et Mindesmærke er oprejst i Dublin for denne mægtige Taler og Forkæmper for Irlands Katholiker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Maj. Første Søndag e. Pintse. Den allerhel-
ligste Treenighedsfest eller Trinitatis Søndag. — **29. M.**
Augustinus af Canterbury, Biskop og Bekj. — **30. Ti.** Erik,
Martyr, Konge af Sverrige. — **31. O.** Angela Mericia, Jomfru.
Torsdag den 1. Juni. Kristi Legems Fest. (Befalet Festdag, som
forpligter til Bivaanelsen af den h. Messe. Gudstjenesten fej-

res som paa Højtidsdage. I Sct. Ansgars Kirke holdes Procession før Levitmessen Kl. 10; om Aftenen Kl. 8 højtidelig Slutning af Majandagten med Prædiken og Procession. Hele Oktaven igjennem holdes hver Aften Kl. 8 Andagt til det allerhelligste Sakramente). — **2. F. Oktavdag** (Kl. 8¹/₄ h. Brøderskabsmesse til Ære for Jesu og guddommelige Hjærte. Det allerhelligste Sakramente forbliver udstillet hele Dagen indtil Aftenandagten). — **3. L. Oktavdag.**

Søndag den 4. Juni. 2. Søndag e. Pintse.

Rosenkransbroderskabet og **den levende Rosenkrans** holder Møde med Procession i Sct. Ansgars Kirke Torsdag den 1. Juni (Kristi Legemsfest) Kl. 8 Aften i Anledning af Majandagternes Slutning. Jomfruernes Forening deltager i Processionen baade om Morgenen Kl. 10 og om Aftenen Kl. 8.

Den eucharistiske Forening. Medlemmerne anmodes om at møde i Sct. Ansgars Kirke Fredag den 2. Juni (Jesu Hjærte Fredag), paa hvilken Dag det allerhelligste Sakramente udstilles under den højtidelige Brøderskabsmesse Kl. 8¹/₄ og forbliver udstillet hele Dagen indtil Festandagten Kl. 8 Aften.

St. Elisabeth-Understøttelsesforening. Det sædvanlige Kvartalsmøde afholdes denne Gang undtagelsesvis den første Søndag i Juni i Stedet for den sidste Søndag i Maj. Mødet afholdes som sædvanlig i Lokalet Bredgade 67. 2. S. o. G., umiddelbart efter Højmessen i Sct. Ansgars Kirke. Medlemmerne, som bedes møde fuldtalligt, aflægge Beretning og modtage nye Adresser for Sommer-Halvaaret.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted Mandag den 29. Maj Kl. 8¹/₄ efter Majandagten i Sct. Ansgars Kirke.

Unio. Vintersaisonen sluttes Søndag den 28. Maj. I Aftenens Løb forskjellig Underholdning, Punchegilde, Sang og Taler i Dagens Anledning.

I **Sommersaisonen** finde de ugentlige Møder Sted hver **Onsdag** Aften paa Kegebanen i Boyesgade; første Møde holdes imidlertid undtagelsesvis Tirsdag den 30. Maj.

Mandag d. 5. Juni (Grundlovsdag) Udflugt til Charlottenlund. Afgang fra Klampenborgstationen Kl. 3.

Lærlingeforeningen holder Møde Søndag den 28. Maj fra Kl. 4—9 hos Maristbrødrene i Boyesgade.

At Gud i Dag har kaldet til sig min inderlig kjære Mand, forhv. Urtekrammer Hagbart Charles Christian **Kyhl**, efter et længere, smertefuldt Sygeleje, bekjendtgjøres herved af hans efterladte Hustru

Christine Kyhl, f. Nielsen.

Frederiksberg, den 10. Maj 1893.

Den Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn. R. I. P.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 23.

Søndagen den 4. Juni

1893.

Indhold: Jesu Hjertes Maaned. Hovedgrundsætninger i Henseende til Arbejderspørgsmaalet. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Berlin. Bulgarien. Bekjendtgjørelser.

Jesu Hjertes Maaned.

—o—

Vor Herre sammenligner sin Kirke med et Træ; og i mere end en Henseende passer denne Sammenligning ganske træffende. Gaa vi ud i Skoven, saa finde vi der de ældgamle Træer, som vore Forfædre have plantet. Dette smukke Bøgetræ, dette kraftige Egetræ har staaet der i Aar og Aarhundreder. Det er altid det samme Træ, den samme Rod, den samme Stamme, som staaar urokkelig fast. Men fra Tid til anden frembringer Træet nye Grene, nyt Løv, nye Frugter — nye Vidnesbyrd om den gamle utrættelige Livskraft. Saaledes staaar Herrens Kirke siden Aarhundreder midt i Verden, urokkelig og uforanderlig i den samme ældgamle Lære og Tro; men ogsaa dette vidunderlige Træ frembringer fra Tid til anden nye Grene og Frugter, nye Ytringer af den gamle Tro, det vil sige nye Andagtsøvelser efter de forskjellige Tidens mangfoldige

Fornødenheder. En saadan ny Gren, som bærer overvættets søde og nærrende Frugter, er den Andagt, vi særlig pleje i denne Maaned, Andagten til Jesu allerhelligste Hjærte. Denne Andagts Gjenstand er efter Kirkens Aand *vor Herres Jesu Kristi legemlige Hjærte som Sindbilledde paa hans Kjærlighed til os, især den Kjærlighed, han har vist os i sine Lidelser og i Alterets allcrhelligste Sakrament.*

I denne Andagt dyrke vi altsaa baade Gudmenne-skets Jesu *Kjærlighed* til os — og denne Kjærligheds synlige Sindbillede: hans *legemlige Hjærte.*

I.

Andagten kaldes en Andagt til Jesu Hjærte. Hvorfor? Fordi den har til Gjenstand *Jesu legemlige Hjærte*, det Hjærte, hvoraf det dyrebare Blod udstrømmede, som vor Herre har udgydt for os syndige Mennesker paa Korsets hellige Træ; det Hjærte, som saa grusomt blev gjennemboret med et Spyd; det Hjærte, som nu lever i Himlen ved Faderens højre Haand og paa Jorden i Alterets hellige Sakrament. Og dette legemlige Hjærte dyrke og *tilbede* vi.

Man bebrejder os saa ofte, at vi tilbede de *Hellige*. Men denne Bebrejdelse er ganske ugrundet; vi ære rigtignok de Hellige, vi paakalde de Hellige, fordi vi tro, at deres Forbøn vil have Vægt hos vor fælles Skaber og Herre, en større Vægt end vore Bønner, fordi vi kun ere arme Syndere. Men ingen katholsk Kristen, som er vel undervist i sin Religion, har nogensinde tilbedt en Helgen. Vi vide altfor godt, at der staaer skrevet: Gud, din Herre, skal Du tilbede og tjene ham alene; thi at tilbede et Væsen, er jo intet mindre, end at anerkjende det for sin Skaber og højeste Herre. *Tilbedelse tilkommer altsaa kun Gud.*

Men netop derfor *tilbede vi vor Herre Jesus Kristus*; thi han er Guds Søn, den ene sande Gud med

Faderen og den Helligaand. Netop derfor tilbede vi *Alterets* h. Sakrament; thi i dette højhellige Sakrament er Jesu sande Legeme og Jesu sande Blod nærværende under Brødets og Vinens Skikkelse, og ere uadskillelig forenede med den anden guddommelige Person, og derfor tilbedelsesværdige. Og netop derfor tilbede vi endelig ogsaa Jesu allerhelligste Hjærte, denne ædleste Del af hans hellige tilbedelsesværdige Legeme. Saaledes lærer os *Troen*; saaledes lærte allerede det femte almindelige Kirkemøde, det andet i Konstantinopel. Det erklærede: »Hvo der ikke med en og den samme Tilbedelse tilbeder det Ord, som er blevet Menneske, tilligemed dets Kjød, saaledes som det fra Begyndelsen af er overleveret til Guds hellige Kirke, han være bannlyst.« Og denne Troslære er vor Andagts ældgamle Rod.

Og hvad Troen lærer, det forklarer os det *daglige Livs* Skik og Brug. Vi se Barnet kysse sine Forældres Hænder. Vi spørge ikke: Hvorfor gjør Du det, mit Barn? Vi vide, at det vilde svare: »Jeg vil takke og ære min dyrebare Fader, min kjære Moder.« Og Barnet har Ret. Det forstaar sig af sig selv, at det vil ære sine Forældre ved at ære deres Hænder, de Hænder, som have overøst det med saa mange Velgjerninger. Men af en lignende Grund tør og maa vi ære og tilbede Kristi *menneskelige Natur* hans *Legeme* og alle dets *Lemmer*. Thi denne Menneskehed er Guds Søns Menneskehed, dette Legeme er Guds Søns Legeme, disse Lemmer Guds Søns Lemmer, og derfor i Sandhed tilbedelsesværdige.

Men der gives en særegen Grund til at dyrke og tilbede fremfor alle Jesu andre Lemmer netop *Hjærtet*, og hvilken er den? Dette Spørgsmaal fører os til den anden Gjenstand, vi dyrke i denne Andagt, til dens Hovedgjenstand, nemlig Jesu Kjærlighed til os Men-

nesker. Vi dyrke og tilbede nemlig Jesu Hjærte som *Sindbilledc paa hans Kjærlighed til os.*

Hjærtet anses i Almindelighed for et Sindbillede paa Kjærligheden. Tænk, kjære Læser, engang over, hvorledes vi tale i det *daglige* Sprog. Er Du bedrøvet, saa siger Du: »Jeg er tung om Hjærtet; jeg har noget paa mit Hjærte; mit Hjærte er bedrøvet.« Du taler om Hjærteangst, Hjærtefred, Hjærtelag. Ved at sige »Hjærte« vil Du sige Sind, Sindelag, Gemyt, og fremfor alt Kjærlighed. Den som er uden Kjærlighed, kalder Du hjærteløs; og den som har stor Kjærlighed, et hjærtensgodt Menneske. Min Velgjører, siger Du, har et godt, et blødt, et varmt Hjærte. Saaledes tale vi hertillands, og saaledes tale alle Mennesker i alle Sprog. — Saaledes taler derfor ogsaa *Kirken*. Du hører dens Røst ved enhver Messe Du bivaaner. Præsten synger eller siger: *Sursum corda!* (Opløfter Eders Hjærter). Og Messetjeneren svarer i dit Navn: Vi have opløftet vore Hjærter til Herren. Alle vore Tanker og Ønsker opløfte sig i Bøn til Gud, som det hedder i Salmen: »Jeg søgte Dig af mit ganske Hjærte«; — »jeg gjemte dit Ord i mit Hjærte.«

Saaledes taler ogsaa *Gud*, vor himmelske Fader, i den hellige Skrift. Han vil opfordre Dig til at skjænke ham din Kjærlighed, naar han siger: »Min Søn, giv mig dit Hjærte.« Saaledes *vor Herre Jesus*. Du har jo ikke glemt hans Ord: »Hvor Eders Liggendefæ er, der vil ogsaa Eders Hjærte være« (Luc. 12, 34). Og for at gaa dybere ind i Sagen: Sig engang: »*Hvorfra* tror Du, at denne almindelige Talebrug kommer? Du svarer maaske: Det er det jo overflødigt at spørge om. Jeg føler jo altid mit Hjærtes livligere Bevægelse, naar f. Ex. under Bønnen den guddommelige Kjærligheds Ild opblusser i mig; jeg føler i mit Hjærte Syndens Byrde tynde paa mig; jeg føler det i mit Hjærte, naar mit Sind lettes ved Præstens Absolution. Det er, som

om Sorg og Anger sammenpressede Hjærtet, Glæde Haab og Tillid udvidede Hjærtet. Og jeg forstaaer Salmens Ord: »Jeg har løbet dine Buds Vej, da Du udvidede mit Hjærte.« Ja, Enhver vil tilstaa: alle Stemninger, Sorg og Glæde, Afsky og Attraa, Had og Kjærlighed ytre sig netop i Hjærtet, øve deres Indflydelse netop paa Hjærtet. Dette er en almindelig Erfaring; den paatrænger sig Enhver; den er derfor Grunden til hin Talebrug baade i det almindelige og i det hellige Sprog.

Derfor anse vi den Gudfrygtiges Hjærte for Dyernes og den overnaturlige Kjærligheds Sæde, Bolig og Arnested, efter hine Apostlens Ord: »Guds Kjærlighed er udgydt i vore Hjærter.« Og derfor anse vi ogsaa Jesu Hjærte for hans ubegribelige Kjærligheds Sæde, Bolig og Arnested; eller med andre Ord: vi dyrke og tilbede netop Jesu Hjærte fremfor hans øvrige tilbedelsesværdige Lemmer, fordi det er et Sindbillede paa hans uendelige Kjærlighed, baade den menneskelige Kjærlighed, han har som Menneske, fra sin Menneskevordelse af, og den guddommelige Kjærlighed, han har som Gud fra Evighed. Han selv fremstiller jo sit hellige Hjærte som sine Følelsers og Sindsstemningers Sæde og Kilde, og indbyder os til at granske i hans Hjærte og lære af hans Hjærte: »Lærer af mig, thi jeg er sagtmødig og ydmyg af Hjærtet.«

II.

Vi maa nu vel spørge: Gives der Noget, som kunde mere opflamme et kristeligt Hjærte med Kjærlighed til Gud, end Tanken om Jesu Kjærlighed til os? eller gives der noget udvortes *Tegn*, som kunde være mere skikket til at opvække og vedligeholde denne Tanke i os, end netop *Jesu Hjærte*? Har Du maaske i dit Værelse blandt dine Slægtinges og Venners Billeder ogsaa et Billede af Jesu Hjærte? Da be-

tragt det engang opmærksomt. Eller hvis Du ikke har et saadant, saa foreholder din Indbildningskraft Dig Billedet af Jesu Hjærte, saaledes som det plejer at fremstilles af fromme, kristelige Kunstnere. Se det, betegnet med Korset, omkranset af Torne, saaret af den dybe Vunde, omgivet med Flammer. Ved andægtigt at betragte et saadant Billede, tænker Du da ikke: Ja i Sandhed, dette Hjærte var fyldt af en overvættets Kjærlighed til os Mennesker, og har Intet undladt for at bevidne os denne sin uendelige Kjærlighed med de ubdrageligste Kjendetegn? Thi hvad har *dannet* dette Hjærte? Var det ikke Kjærlighed? Guds Søn saa hele Menneskeslægten fortabt ifølge Adams Synd; men med en evig Kjærlighed har han elsket os, og af Miskundhed drog han os til sig, steg ned fra Himlen og paa-tog sig den menneskelige Natur ved den Helligaands Overskyggelse ud af Jomfru Marias Moderliv og antog ogsaa dette menneskelige Hjærte. Og nu, *se dette Hjærte, hvor højt det har elsket os!*

Thi her boede hin beundringsværdige *Sagtmodighed* og *Ydmyghed*, som af Kjærlighed til os valgte den sidste Plads blandt alle Mennesker, valgte Krybben til sin første Throne, Bethlehems Stald til sit første Palads, den lille Hytte Nazareth til Bolig, fattige og ulærde Fiskere til Sendebud og Apostle. Her boede den dybe Ydmyghed, som tilskyndte Guds Søn til at lade sig bagvadske og forfølge, anklage og fordømme, haane som et afsindigt Menneske, og henrette som den største Forbryder!

Se dette Hjærte, hvor højt det har elsket os.

Thi af denne Kilde udstrømmede alle de *Undervisninger*, som Jesus aldrig blev træt af at give sine Apostle og Disciple, Folkemængden og de Enkelte, de daværende og i disse alle fremtidige Troende — Dig, min fromme Læser, og mig.

Af dette Hjærtes Kilde udstrømmede de *Taarer*,

som Jesus græd ved Lazarus' Grav. De Tilstedeværende sagde ved at se dem: »Ser, hvor højt han elskede ham!« Men med den samme Ret kunne ogsaa vi sige: Ser, hvor højt dette Hjærte elsker os, elsker mig! Thi Jesus græd ikke saa meget over Lazarus. Ham vilde han jo gjenopvække fra Døden til Livet; men han græd over hele Menneskeslægtens tunge Lidelser og Dodsød, ogsaa over alle dine og mine Lidelser, hvad enten de nu ere tungere eller lettere. Af dette Hjærtes Kilde udstømmede de Taarer, som Jesus græd over det ulykkelige Jerusalem og over alle Syndere, som ikke benytte Naadens Tid. »Jerusalem, Jerusalem,« sukkede dette Hjærte, »hvor ofte vilde jeg forsamle dine Børn, ligesom en Høne forsamlar sine Kyllinger under Vingerne, og I vilde ikke.« »Vidste Du dog, hvad der tjener til din Fred! men nu er det skjult for dine Øjne.« Luc. 19, 20.

Af dette Hjærtes Kilde udstømmede hint *Suk*, saa fuldt af Kjærlighed: »En Daab skal jeg døbes med, og hvor ængstes jeg, indtil den er fuldbragt;« og hint andet søde Ord: »Mig ynkes inderlig over Folket, thi de have nu tovet hos mig i tre Dage.«

Af dette Hjærtes Kilde udstømmede alle de hede *Bønner*, som Jesu guddommelige Læber udøste for sin himmelske Faders Aasyn, hine hede Bønner for alle Menneskers evige Salighed og timelige Velfærd.

Af dette Hjærtes Kilde udstømmede alle hine *Undergjærninger*, som helbredte alle Skrøbeligheder og Svagheder. Dette Hjærtes ømme Kjærlighed tilskyndte Jesus til at forvandle Vand til Vin ved Brylluppet i Kana, til at mætte flere Tusinder med nogle faa Brød og nogle faa Fisk, til at stille Storm og Bølger i et Øjeblik, for at befri sine Disciple for deres Angst, til at helbrede alskens Sygdomme, til at uddrive Djævle, ja til at opvække Døde til Livet.

Se dette Hjærte, hvor højt det har elsket os!

Dette Hjærte drev vor Herre til at give os sin Kjærligheds største Bevis ved for vor Skyld at bære *Lidelser og Død*, usigelige Lidelser og den mest smertefulde Død. Vor Frelzers Hjærte blev sønderknust af en umaadelig Smerte, da han sukkede: »Min Sjæl er bedrøvet indtil Døden.« Hans Hjærte blev betaget af en forfærdelig Dødsangst, da han raabte: »Min Fader, er det muligt, da gaa denne Kalk fra mig;« og atter: »Min Gud, min Gud, hvorfor har Du forladt mig?« Af dette Hjærte udstømmede det Blod, som farvede Jordbunden i Getsemane Have rød, som Herren udgød, da han blev hudstrøget og kronet med de skarpe, spidse Torne, da han paa sine saarede Skuldre slæbte sit tunge Kors gennem Jerusalems Gader den lange Vej op ad Golgathabjærget, da han blev korsfæstet og saaret med de grusomme Nagler. Det var dette Hjærte, som tilsidst blev gjennemboret med et Spyd for at udgyde Blodets og Vandets sidste Draaber, og for at aabne os alle et trygt Tilflugtssted.

Se dette Hjærte, hvor højt det endnu elsker os, og vil elske os indtil Verdens Ende!

Det er jo opvakt igjen, og lever opfyldt af Kjærlighed til os ikke blot i Himlen, men ogsaa i Alterets h. Sakrament. Gaa omkring paa hele Jordkredsen! Hvorsomhelst Du finder et katholsk Alter, der finder Du ogsaa Jesu Hjærte. I Sandhed! dette Hjærtes Lyst er det, at dvæle blandt Menneskene. I Sandhed, da dette Hjærte havde elsket Sine, som vare i Verden, saa vilde det elske dem indtil Enden.

Er det da ikke *billigt* at gjengjælde en saadan overvættets Kjærlighed? Eller skulde det ikke være *nyttigt* at betragte dette Hjærte for at opvække os til Kjærlighed? Er Andagten til Jesu Hjærte ikke en frugtbar Gren, som Kirkens ældgamle Tro for to Aarhundreder siden har frembragt. Tør vi ikke haabe, af den at høste søde og rigelige Frugter i *Livet* og i *Do-*

den? Vi behøve alle en oprigtig, hjærtelig *Anger* over vore Synder, for at opnaa deres Forladelse. Men hvad kan mere opvække os til Anger, end et Blik paa Jesu Hjærte, som er kronet med Torne for vore Synders Skyld? Vi behøve *Iver* til utrættelig at øve *gode Gjeringer*; thi Gud vil gjengjælde Enhver efter hans Gjeringer. Hvad kan mere opvække os til denne Iver end et Blik paa Jesu Hjærte, som gløder af Iver for Sjælernes Frelse og Menneskenes Lyksalighed? Vi behøve *Kjærlighed til Gud og Mennesker*; thi det er Kjærligheden som giver vore gode Gjeringer al deres Værd. Hvad kan mere opvække os til Kjærlighed end et Blik paa Jesu Hjærte, som er død af Kjærlighed til os alle og til Enhver især iblandt os, og som endnu efter Døden har aabnet sig for at drage Alt til sig. Og i *Dødstimen* behøve vi *Tillid* og *Styrke* til at gjøre Modstand mod den onde Fjendes sidste og farligste Angreb. Hvad kan da mere opvække os til en fast og urokkelig Tillid, end et Blik paa Jesu Hjærte, saafremt vi have elsket og tjent det i vor Livstid? Den salige Jomfru *Maria Margaretha af Alacoque*, hvem vor Herre brugte som Hovedredskabet til at opvække og fremme denne Andagt, blev paa Dødssengen betagen af en saa stor Frygt for Guds strenge Domstol, at hun skjælvede i sin Hjærteangst og brast i Taarer. »Men hvad frygter Du?« sagde hun snart til sig selv; »sig: hvo er din Dommer? Er det ikke ham, hvis hellige Hjærte Du har helliget hele dit Liv?« Og strax var al Frygt forsvunden. Guds overvættes Trøst opfyldte hendes Hjærte; hun overgav rolig og tillidsfuld sin rene Sjæl i sin guddommelige Brudgoms og Dommers Hænder. Gid ogsaa vi engang maatte sige: »Min Dommers Hjærte har jeg elsket og tjent hele mit Liv!« Saa vilde ogsaa vi tillidsfuldt træde hen for Guds Domstol for at modtage Lønnen for vor trofaste Tjeneste i det samme Hjærtes evige Besiddelse!

Hovedgrundsætninger i Henseende til Arbejderspørgsmaalet.

(Af Kardinal Manning.)

— 0 —

Arbejdets Værdighed. Legemligt Arbejde er i en vis Forstand Aarsagen til alt det, som bliver til. Selvfølgelig maa imidlertid aandeligt Arbejde gaa forud for det legemlige Arbejde. Det første Menneske, som forarbejdede en Krog, for dermed at fange Fisk, eller forfærdigede og udspændte en Slynge, for at fange Fugle i den, maatte først tænke efter, for at opfinde disse Redskaber.

Arbejdets Ret. At Arbejderen har Ret til en Beskjæftigelse, naar han kan arbejde, og til Understøttelse, naar han er arbejdsudygtig, er en Fordring, som er saa langt fra at være revolutionær, at den allerede findes i Fattigloven under Dronning Elisabeth af England.

Retten over sit Arbejde. Arbejdet er Betingelsen paa hvilken Mennesket skal spise det daglige Brød. Men Beskjæftigelsens Art, som Arbejderen paatager sig, Arbejdsgiveren, til hvis Raadighed, han stiller sig, Lønnen, for hvilken han arbejder, er hans egen Sag. Arbejdsgiveren besidder den døde Kapital, Guld og Sølv; Arbejderen besidder den levende Kapital, sin Arbejdskraft og sin Dygtighed. Naar paa den ene Side Arbejdskraft og Dygtighed ikke kan frembringe Noget uden Guld og Sølv, saa er paa den anden Side ogsaa Guld og Sølvet ufrugtbart uden Arbejdskraften og Dygtigheden; en frivillig Overenskomst mellem begge Parter er derfor nødvendig, for at baade det Ene og det Andet kan blive frugtbart.

Arbejderen maa nødvendigvis beskyttes fra Statens Side. Arbejdet har Ret til lovlig Beskyttelse fra Statens Side, d. v. s. den daglige Arbejdstid maa reguleres

ad Lovgivningens Vej. Arbejderens Familieliv er et Livsspørgsmaal. Naar Arbejdstiden fører til, at Familielivet ophæves og Børneopdragelsen forsømmes, naar den gjør Mødrene til levende Maskiner og Fædrene til Lastdyr, som forlade Hjemmet for Solopgang og først vende tilbage til Hjemmet sent om Aftenen, saa er intet Familieliv mere muligt, og vi tør ikke længere gaa frem paa denne Maade.

Arbejdslønnen. Den mindste Løn (Minimallønnen) maa være tilstrækkelig til, at Manden kan ernære sig og sin Familie. Det er klart: Menneskets normale Tilstand i Følge den naturlige Ordning er, at han besidder en huslig Arne og er omgivet af det almindelige Livs Pligter og Bekvemmeligheder. Mennesker uden huslig Arne ere sorgløse og ligegyldige . . . . En Arbejdsgiver, som kun vilde beskæftige ugifte Mænd for at kunne betale en mindre Løn, vilde begaa en social Uretfærdighed, fuld af de bedrøveligste sædelige Følger og Farer for Samfundslivet.

Man maa ikke glemme, at den ældste Arbejds-Overenskomst bestod i, at Grundejeren og Arbejderen delte Udbyttet af Jorden. Heri ligger Beviset for, at der gives en Lov for Delingen af Udbyttet mellem Kapital og Arbejde, som er retfærdig; og Lønninger, som staa i retfærdigt Forhold til det Udbytte, som Arbejdsgiveren har af sit Føretagende, ere en Kilde til Tilfredshed og god Villie. At være tilfreds med Lønninger, som staa i for stort Misforhold til Forretningens Udbytte, er det samme som at vise sig hævet over den menneskelige Natur. Naar man i Henseende til Arbejde og Løn ikke tager Hensyn til det menneskelige Liv og Familielivet, ødelægger man det religiøse og menneskelige Samfund i selve dets oprindelige Grundvold.

Arbejdstiden. Saalænge Arbejdstiden kun bestem-

mes efter Arbejdsgiverens Udbytte, kan ingen Arbejder føre en Tilværelse, som er Mennesker værdig.

Den simpleste Arbejder trænger lige saa haardt som den Rige og Dannede til nogle Timer i Dagens Løb, for at han kan uddanne sin Sjæl og Aand; og naar man nægter ham disse Timer, synker han ned til at blive en Maskine eller et Lastdyr. Fra et moralsk Standpunkt betragtet er den otte Timers Arbejdsdag baade retfærdig og fornuftig for Arbejdere, som ere beskæftigede i Bjærgværkerne og for alle andre svære Arbejder.

Søndagshvilen. Søndagshvilen maa sikres Arbejderne ved Lov, og Afholdelse fra ethvert Slags Arbejde om Søndagen bør, bortset fra nogle enkelte paatrængende Tilfælde, være obligatorisk under bestemte Straffe.

Kvindens og Børns Arbejde. I Følge en højere Lov, Naturloven, tilhøre Moderens hele Omsorg og Tid Barnet. Moderpligterne ere vigtigere end alle andre timelige Hensyn. Hvor Moderen ikke selv plejer sit Barn, kan der ikke gives noget Familieliv, og hvor der ikke eksisterer noget Familieliv, der er Statens Grundvold raadden, det sociale og politiske Liv hviler da paa Sand. Minimallønnen burde allerede være tilstrækkelig til Familiens Underhold, saafremt Forholdet blot var retfærdigt mellem Kapital og Arbejde! Men vort moderne Statsøkonomis bekjendte Grundsætning lyder: »Dyrt Salg og billigt Indkjøb.« Hvad er vel billigere end Kvindearbejde og Børnens Halvdags-Arbejde?

Kvinden maa udelukkes fra Fabrikerne, thi Kvinder have ved den ægteskabelige Kontrakt forpligtet sig til at grundlægge en Familie og opdrage Børn og de have hverken Ret eller ere forpligtede til imod deres første Kontrakt at forpligte sig til regelmæssigt Arbejde i saa og saa mange Timer om Dagen.

Forcnings-Retten. Naar vi gaa tilbage i Civilisa-

tionens Historie indtil Grækerne og Romerne, finde vi, at Industri og Haandværk altid havde deres egne For- eninger og Lav, ved hvilke de bleve holdte sammen. Dette synes at være en særdeles sund og berettiget social Lov.

Striker. Med Striker forholder det sig som med Krige. Blive de iværksatte paa et retfærdigt Grund- lag, saa er deres Berettigelse uanfægtelig; de ere en gavnlig Lænke overfor Kapitalens Despotisme; de ere det eneste Magtmiddel, som Arbejderne have til deres Raadighed.

Socialismens Uholdbarhed. Sikkert er det, at Ver- den ikke fuldtud kan hjælpe sig selv; endnu mere af- gjort er det, at Socialismen ikke kan fjerne Nøden, fordi den krænker Naturens højeste Love, og der- for selv er det største Onde for det menneskelige Sam- fund.

Hvem tilhører Fremtiden? Fremtiden tilhører hver- ken Kapitalisterne eller de handlende Klasser, men Fol- ket. Folket laaner Øre til Fornuftens, ja endog til Religionens Vejledning. Naar vi vinde Mængdens Til- lid, kunne vi være dens Raadgivere; modsætte vi os den blindthen, har den Magt til at ødelægge alt Godt. Mængden maa vindes for Kirken, og derfor maa man, saafremt man vil virke for den sociale Reform paa en indgribende og gjenngribende Maade, navnlig lægge Vægt paa Folket. Ved Venlighed og Taalmodighed og ved at forstaa at tænke sig ind i Andres Stilling, kan man vinde Mange for sig. Kun de, som ere beredte til, naar det gjøres nødigt, at underkaste sig selv Fat- tighed og Savn af enhver Art, ere skikkede til at virke blandt det fattige Folk, at forsone det med dets haarde Lod og at formaa det til at være standhaftig i Troen.

Ligesom vor guddommelige Mester levede blandt Folket, saaledes lever Kirken ogsaa iblandt det. Dens sande Hjem er hos Folket; det vil høre dens Stemme.

Tabet af Folkets Hjærte og Tillid vilde være et Tab, som de faa Riges Venskab ikke vilde være i Stand til at erstatte.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Der gives visse protestantiske Polemikere, der ere stærkt paa Vej til at gjøre sig umulige i alle besindige og fornuftige Folks Øjne. Hr. *Vilh. Beck*, Pietismens anerkjendte Fører, hører til dem. Da vi mangle tilsvarende parlamentariske Udtryk til at karakterisere Polemikere af hans Kaliber, nøjes vi med at gjengive en protestantisk Røst. Det er det protestantiske Højreblad »Slagelseposten«, som fælder følgende knusende Dom over Hovedrepræsentanten for den indre Mission:

»Hvor der handles, der spildes,« forsvarede en Ven af Pastor Vilh. Beck denne med ved en Lejlighed, hvor det fra kristelig Side var blevet sagt, at Hr. Becks kaade Udtalelser ofte vare skikkede til at vække Forargelse. Ja — vist spildes der, hvor der handles, men naar der *spildes mere* end der handles, saa er det galt. Og det er det, man jævnlig har Grund til at frygte for sker, hvor det er Hr. Pastor Vilh. Beck, der handler. Ingen véd, om ikke hans Tordentaler og Grinebiderflovser jager flere *fra* Kirken, end de drage *til* Kirken. Sjøvet i »Frelsens Hær« er næsten for intet at regne imod det »Sjøv« Hr. Beck kan indflette i sine Taler paa Møderne omkring i Landet. Hans Intolerance overfor Anderledestænkende er saa kjendt som Randershandsker — hans Spot mod dem, der staar udenfor »de Helliges« Flok, ikke mindre. Han kjender intet til Respekt for andre Meninger i Trosanliggender end de Vilh. Beck'ske. Nys kaldte han den gamle Pave Leo »Djævelens Statholder paa Jorden« — paa det kristelige Ungdomsmøde i Kjøbenhavn i Forgaars var det blevet til »den gamle Løgnhals nede i Rom.« Der er noget ophøjet ved at titulere et andet Trossamfunds Øverste saaledes. Særlig paa et *Ungdomsmøde*. Det

lærer denne Ungdom Fordragelighed! *Raahed* vilde man maaske kalde slige Skjældsord, om de faldt paa et Krostuemøde. Paa et Vilh. Beck'sk Missionsmøde er det god Ørslever-Latin.«

Rom. *Kejseren af Rusland* har skjænket Pave Leo XIII. to store Vaser med Jaspis-Piedestal. Vaserne have en Højde af $2\frac{1}{2}$ Meter.

— Den bekjendte materialistiske Læge, Professor *Moleschott* er død i Rom i forrige Maaned. Han var født 1822 i Herzogenbusch i Holland og siden 1847 Professor i Heidelberg. I 1854 gik han til Zürich og blev i 1861 kaldt til Universitetet i Turin. Den italienske Regering udnævnte ham til Senator og kaldte ham i 1878 til Universitetet i Rom. Moleschotts Lig blev brændt og ifølge hans eget sidste Ønske skulde *hans Aske spredes for Vinden*. Som Livet, saa Døden.

— Landgreve *Alexander af Hessen* blev for nylig modtagen i længere Audiens af den h. Fader og besøgte senere Kardinal-Statssekretær Rampolla.

— Paven har udnævnt Nuntius *Agliardi* i München til Nuntius i Wien i Kardinal Galimbertis Sted, og Sekretæren i Propaganda-Kongregationen, Msgr. *Ajuti* til Nuntius i München.

— I Fredags modtog Paven i Konsistorie-Salen 230 *Ungarer* i Audiens. De bleve forestillede af Kardinal-Ærkebiskop af Gran og Fyrstprimas af Ungarn, *Cl. Vaszary*, som oplæste en latinsk Adresse. Begejstrede Leveraab fulgte efter Pavens Svartale. Senere modtog Hs. Hellighed en Del Pilgrimme fra *Australien*.

— Pave Leo har indkaldt Kardinalerne til et *Konsistorium* den 15. Juni. Saa snart det er til Ende, vil Paven holde Ferie indtil Slutningen af August og tage Ophold i det lille Hus, som for nogle Aar siden blev bygget i Vatikanets Have. I Løbet af Ferien vil Hs. Hellighed ikke give Audiens, men kun modtage officielle Personligheder. Pilgrimstogene i Anledning af Jubilæet standse derfor indtil Begyndelsen af September.

Berlin. Katholikerne i Berlin møde ved de forestaaende Rigsdagsvalg med deres egen Kandidat, for at prøve *Centrums* Styrke i Berlin med sine 150,000 Katholiker.

Bulgarien. Sobranjen (Rigsdagen) har enstemmig vedtaget en Forandring i Forfatningslovens 38. Artikel angaaende *Tronfølgerens Religion*. Fyrst *Ferdinand*

af Bulgarien, som for nylig har holdt Bryllup, har der ved sikret sine eventuelle Livsarvinger en *katholsk* Opdragelse.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Juni. 2. Søndag e. Pintse. — 5. **M.** Bonifacius, Biskop og Martyr. — 6. **Ti.** Norbert, Biskop og Bekjender. — 7. **O.** Oktavdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 8. **To.** Oktav af Kristi Legems Fest (Aften Kl. 8 højtidelig Slutningsandagt med Prædiken og Procession i Sct. Ansgars Kirke). — 9. **F.** Jesu guddommelige Hjertes Fest. — 10. **L.** Margaretha, Enke.

Søndag den 11. Juni. 3 Søndag e. Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerte. (Fuldkommen Aflad i Sct. Ansgars Kirke for Medlemmerne af Jesu Hjertes Broderskab; Kl. 10 Levitmesse og Kl. 8 Aften: Festandagt).

Sct. Ansgars Kirke. Hver Dag i Kristi Legems Fest-Oktaven indtil Fredag den 9de inkl. holdes om Morgenen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 8 Festandagt.

Jesu Hjertes Kapel. Fredag den 9. Juni fejres Jesu Hjertes Fest som Hoved- og Titularfest i Kapellet (Stenosgade). Fra den h. Messe Kl. 7 forbliver det allerhelligste Sakramente udstillet hele Dagen. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken paa Frederiksberg. Søndag den 11. Juni Kl. 9 $\frac{1}{2}$ under Højmissen i Kirken agter den højærværdigste Apostoliske Vikar for Danmark, Biskop Johannes von Euch, højtidelig at indsætte højærv. Pastor Heinrich Slump som Sognepræst ved Rosenkranskirken. Adgangskort til Højtideligheden kunne fra Søndag d. 4. ds. gratis afhentes hos Pastor H. Slump og Dhrr. Gejstlige ved Sct. Ansgars Kirke.

St. Elisabeth-Understøttelsesforening. Det sædvanlige Kvartalsmøde afholdes denne Gang undtagelsesvis Søndag den 4. Juni. Mødet afholdes som sædvanlig i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G., umiddelbart efter Højmissen i Sct. Ansgars Kirke. Medlemmerne, som bedes møde fuldtalligt, aflægge Beretning og modtage nye Adresser for Sommer-Halvaaret.

Mødreforeningen holder ikke Møde Tirsdag den 6. Juni.

Lærlingeforeningen holder ikke Møde Søndag den 4. Juni, men Mandag d. 5. Juni (Grundlovsdag) fra Kl. 4—9.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer sin Fælleskommunion Søndag den 4. Juni Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade). Samme Dag holder Kongregationen sin Skovtur.

Unio. Mandag d. 5. Juni (Grundlovsdag) Udflugt til Charlottenlund. Afgang fra Klampenborgstationen Kl. 3.

Sct. Josefs Gilde. Lørdag den 10. Juni Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for Gildets afdøde Medlem: Broder Benfeldt.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 24.

Søndagen den 11. Juni.

1893.

Indhold: Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum. Det hellige Messeoffer. Bekjendtgjørelser.

Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum.

(Fortsat fra Nr. 22.)

3. De ældre Missionærers Bestræbelser for Børnenes Frelse.

Den katholske Kirkes Missionærer have fra de ældste Tider af stedse taget sig med Forkjærlighed af de smaa Børn. Saaledes handlede Bonifacius i Tyskland, Ansgarius i Danmark. Det er ikke blot Frelserens Ord: »Lader de Smaa komme til mig«, som dikterer dem denne Handlemaade; det er selve Missionsgjerningens Fordel, som driver dem. Thi medens de voxne Omvendte kun meget vanskelig løsrive sig fra de onde Vaner, de have tilegnet sig i Hedenskabet, indaande de Smaa lige fra først af i de kristelige Opdragelsesanstalter Troens og Dydens rene Luft, og Dydens Blomster faa Lov til at udvikle sig uden at være blandede med de onde Vaners Giftplanter. Dertil kom-

mer, navnlig for Kinas Vedkommende, Motivet af den rene Medlidenhed med saa mange stakkels Børn, som maa dø uden at Daabsnaaden aabner dem Adgang til Himmelen. Fra Kina var det ogsaa, at Tanken om den h. Barndoms Forening udgik. Her tog de første Missionærer, navnlig Dominikanerne i Fokien og paa Øen Amoy og Jesuiterne i deres blomstrende Missioner i Nanking og Peking, sig med største Iver af de stakkels retsløse Børn og de forstode at sætte samme Iver i deres Nyomvendte. De glædedes ved glimrende Resultater. »Der forløber ikke et Aar,« skrev P. de Entrecolles i A. 1720 fra Peking, »uden at der i denne kejserlige Residens døbes 5—6000 udsatte Børn.« Mange af de Indfødte efterlignede efter bedste Evne deres Præsters Exempel. En nidkjær Læge døbte ikke færre end 8000 Børn; en fornem Mandarin opsøgte selv de stakkels Børn, bragte dem til sit Palads, som han havde forvandlet til et Opfostringshus og plejede de med grupvækkende Saar og Bylder bedækkede Smaa med en Moders Kjærlighed; en fornem Dame ved Navn Cæcilia Hiu helligede hele sin Formue og sit Liv til denne Kjærlighedsgjerning. Men alle disse Anstrængelser og Ofre kunde dog ikke forhindre, at Millioner af Børn gik til Grunde. Det lykkedes ogsaa Missionærerne ved talrige Breve til Biskopper, Prælater, højtstaaende Herrer og Damer at vække Europas Interesse for de kinesiske Børn. Af stor Betydning for den hellige Sag blev navnlig et tykt Værk af Jesuitpateren G. Palâtre. Men endnu var Interessen langt fra almindelig, ej heller strakte de fra Europa indsendte Understøttelser til for at afhjælpe Nøden.

Et stort Opsving tog Børnenes Sag i Slutningen af forrige Aarhundrede i Provinsen Setschuen ved at den nidkjære Missionær M. Moye af Pariser-Missionsseminariet oprettede de saakaldte »Døberlegioner«. En Frugt af denne Institution vare de ovenanførte 71914

Daabshandlinger i Løbet af 30 Aar. Alligevel klage Missionærene over, at det ikke er Tiendedelen af de Børn, som blive udsatte. Europas Interesse vakt i højere Grad ved de siden 1818 i Frankrig udkommende »Nouvelles lettres édifiantes« (Nye opbyggelige Breve) og endnu mere ved »Annalerne til Troens Udbredelse«, som udgives af den i 1822 i Lyon stiftede »Forening til Troens Udbredelse«. De bare Missionærernes samlede Breve næsten i alle europæiske Sprog ud i de videste Kredse, navnlig ogsaa iblandt Mellemlklasserne, som saa let begejstres for alt godt og saa gjerne bidrage deres til at lindre Nøden og fremme gode Foretagender. Alle Vegne, i Byerne og paa Landet, læste Folk med Begjærlighed de rørende Beretninger, som saa tit minde om de første Kristnes og Martyrernes Tider; og de stedse rigeligere flydende Bidrag viste, at Sædekornet var faldet i god Jordbund. Kun Et manglede, at vække den slumrende Interesse for de forladte Hedningebørn i de kristelige Børns Hjærter. Kun en Gnist, og Tusinder af Barnehjærter vilde brænde af hellig Begejstring og apostolisk Iver for Sjælenes Frelse.

4. Jesu Barndoms-Foreningens Stiftelse.

Det var Msgr. Karl August Maria Josef Comte *de Forbin-Janson*, Biskop af Nancy, hvem det lykkedes at iværksætte og gennemføre den dristige Tanke at frelse Børn ved Børn. Født den 3. Nov. 1785 i Paris, af gammel adelig Byrd, helligede han sig først til den politiske Løbebane, men indtraadte snart, 24 Aar gammel, i det berømte Seminar Saint-Sulpice, blev allerede 14 Aar senere Biskop i Nancy, nødtes 1830 ved en Folkeopstand til at flygte og levede flere Aar som ivrig Missionær i de Forenede Stater og i Kanada. Her skal Tanken om Stiftelsen af en Forening til Børnenes Frelse først være opstaaet i ham; stedse svævede de

stakkels kinesiske Børns sørgelige Skæbne for hans Øjne. Men der hengik Aar, førend Planen om den atraaede Forening viste sig for ham i en fast og bestemt Skikkelse. Det var en from Dame, som bragte Planen til Modenhed. Han talte om sine Ønsker og Hensigter til den ædle *Pauline Jaricot*, som stedse udviste en stor Iver, naar der var Tale om en Kjærligheds-gjærning. Medens hun nu paa et smertefuldt Sygeleje tænkte over Biskoppens Ord, opstod der pludselig i hende den Tanke: Hvorfor skulde ikke Europas Børn kunne tage sig af deres smaa Brødre og Søstre i det fjærne Kina? Eller skulde de ikke være i Stand til, hver Maaned at lægge en Spareskilling til Side til Gunst for de ulykkelige Smaa, saa de kunde blive enten smaa Engle eller Apostle? Ja, hvorfor skulde man ikke kunne stifte en Forening af Børn til Troens Udbredelse?

Den Tanke var overordentlig simpel og Msgr. de Janson gik med Begejstring ind derpaa. Først saa han sig om efter en himmelsk Skytspatron. Han var en ivrig Dyrker af den salige Perboyre, som kun to Aar i Forvejen (1840) havde forherliget Kirken i Kina ved en heltemodig Martyrdød. Han begav sig strax til Lazaristernes Moderhus, hvor den salige Perboyres Broder opholdt sig som Novice, og bad ham anbefale til sin Martyrbroder et meget vigtigt Foretagende. Den Saliges Billede prydede ogsaa det første Cirkulære. Desuden forstod han at begejstre Martyrens Medbrødre for Sagen, og hver Gang de før deres Afrejse til Kina toge Afsked med den ærværdige Prælat, tilraabte han dem: Gaa med Gud, mine Herrer, men glem ikke at døbe mindst 100,000 smaa Kincser.

I Forening med Abbé *Jammes*, som i flere Aar havde været indviet i Biskoppens Planer, udkastede han derefter Statutterne til den ny Forening, affattede Prospekter og Cirkulærer og sendte dem rundt i Frankrig,

Belgien, England, Tyskland o. s. v. Han nøjedes ikke dermed. I Sommeren 1843 rejste han fra Sted til Sted, og de Prædikener, han holdt med ungdommelig Begejstring, hans elskelige Personlighed og hans høje Anseelse beredte ham alle Vegne stor Tilslutning. I Belgien fandt han en indflydelsesrig Velynder i den nys ankomne apostoliske Nuntius, vor nuværende hellige Fader, som støttede hans Foretagende ved Anbefalingsbreve til de belgiske Biskopper. »Det er tilstrækkeligt«, sagde han, »at kjende Planen, for at interessere sig for den . . . Jeg føler mig lykkelig ved den Tanke at kunne bidrage noget til . . . at den naar det høje og ædle Maal, den har foresat sig.« Blandt de Børn, som dengang lode sig indskrive blandt Foreningens Medlemmer, vare den nuværende Konge *Leopold II.* og hans Søskende *Filip* og *Karoline*. Fra Belgien gik Msgr. de Janson tilbage til Frankrig. Men hans skrøbelige Helbred var ikke de store Anstrængelser voksent. Han blev nødt til at opsøge Sydens milde Luft. For sent! Da han i Marseille prædikede i halvanden Time med ildfuld Begejstring, fik han Blodstyrtning, som kastede ham paa Dødslejet. Indtil sit Yderste virkede han ved Skrift og Ord for sin hellige Stiftelse, og saaledes blev dens første Apostel paa en Maade ogsaa dens første Martyr. (Se Kath. Miss. 1893 S. 94. f.)

I den Afdødes Sted traadte hans mangeaarige Fortrolige Abbé *Jammes*; han fuldendte Foreningens indre Organisation og ledede den som dens første Direktør i 12 Aar; han var det ogsaa, som førte den sejrrig igjennem de Storme, som i Førstningen rejste sig imod den.

(Fortsættes.)

Det hellige Messeoffer.

—o—

Offeret er i sit Væsen ligesaa gammelt som Menneskeslægten, det er det Væsentlige i Gudstjenesten, hvortil Mennesket, som denne Verdens fortrinligste Skabning, fremfor alt er kaldet lige overfor sin Skaber. Offeret er ikke andet end den højtidelige Frembærelse og Hengivelse af sig selv, af sine Kræfter og sine Evner, af sin Villie og sine Tilbøjeligheder eller ogsaa af sine jordiske Ejendele til sin højeste Herres og Skabers Ære og Forherligelse, hvem Mennesket tilbeder i Bevidstheden om sin fuldkomne Afhængighed af den guddommelige Almagt, hvem han lover og priser i Erkjendelsen af hans uendelige Majestæt, Herlighed og Elskværdighed, hvem han takker for hans uendelige Kjærlighed og Godhed, hvem han i Følelsen af sin Skyld og den guddommelige Retfærdighed og Hellighed anraaber om Tilgivelse, til hvem han endeligen henvender sine Bønner i Følelsen af sin Nød og Hjælpeøshed og i Bevidstheden om den guddommelige Almagt og Barmhjærtighed. Offerets Væsen er følgelig det indre Sindelag hos den Ofrende, som vil give Gud hvad der tilkommer Gud. Men da Mennesket ikke er en ren Aand, men et aandelig-legemligt Væsen, der i sig forener to Naturer i én Person, saa maa hans Gudstjeneste og følgelig ogsaa hans Offer, al Gudstjenestes Kjærne og Væsen, ikke blot være et aandeligt og indvortes, men det maa tillige ogsaa blive et synligt og udvortes, hvilket netop sker derved, at Mennesket frembærer Noget, som tilhører ham, som har Værd for ham og som er ham dyrebart, til Gud, anvender og hengiver det til Guds Tjeneste som Udtryk for det ham besjælende indre Sindelag, hvormed han hengiver og ofrer sig selv til Gud. I denne almindelige Betydning er Ofret begrundet i Menneskets Væsen; han er født og fra Be-

gyndelsen af kaldet til Præstedømmet, han skal som to Naturers Enhed i begge forherlige Gud og anvende den hele for ham skabte jordiske Natur til den Allers højstes Ære og Forherligelse. Han vilde have opfyldt dette store Kald, hvis han trofast havde bestaaet den første Prøve, hvis han havde givet Gud den ham tilkommende Ære ved at opfylde det første guddommelige Bud, ved, i Lydighed mod Gud, at bringe det Offer at afholde sig fra det forbudne Træs Frugt. Men vi vide, at det Modsatte desværre skete, at det første Menneske af Stolthed og Ulydighed satte sig op imod Gud og unddrog Gud det Lydighedens Offer, som han skyldte ham, at han i taabelig Forblindelse bragte sin egen Tilbøjelighed, sin store Egenkærlighed Paradisets forbudne Frugt som Offer, at han betyngede sig med Skyld og Strafværdighed overfor Gud, og fjærnede sig fra ham.

Den derved krænkede guddommelige Retfærdighed fordrede som Sone for en saadan Forbrydelse den formastelige Skabnings Død og Forkastelse, Opfyldelsen af den Straf, hvormed han havde truet ham, og som Mennesket fuldkomment havde fortjent, medens det aldrig nogensinde formaaede at yde den Fornærmedes uendelige Majestæt nogen tilsvarende Fyldestgjørelse. Men den guddommelige Barmhjærtighed, som fra Evighed af havde besluttet at aabenbare sin hele Rigdom mod den faldne Slægt, traadte der imellem og opfandt et Middel til at forsone den retfærdige Guds Vrede, til at forskaane Menneskeslægten og dog berede den guddommelige Retfærdighed en fuldkommen Fyldestgjørelse ved et Offer af uendeligt Værd, idet Guds Søn selv besluttede at antage den menneskelige Natur, læsse Menneskeslægten Skyld paa sig og som Gudmenneske bringe sin himmelske Fader Ofret af den fuldkomneste Lydighed, af en Lydighed indtil Døden, ja indtil Døden paa Korset; et Offer, hvorved Gud skulde forher-

liges mere end alle Skabninger nogensinde vilde have formaaet at forherlige ham, et Offer, hvorved der skulde ydes en mere end tilstrækkelig, ja overflødig Fyldest for Menneskeslægtens Skyld, og tilvendes Alle, som bleve delagtige deri, fuldkommen Forløsning og Gjenforsoning. Vi vide, hvorledes Guds enbaarne Son i Tidernes Fylde har fuldbyrdet denne den guddommelige Forbarmelses og Kjærligheds Raadslutning ved sin Menneskevordelse, ved sit rene, hellige og guddommelige Liv, der i alle Henseender var et fuldkomment Offer af frivillig Lydighed mod hans himmelske Fader, men fremfør alt ved sin bitre Lidelse og Død, hvorved han, det Guds Lam, som bærer Verdens Synder, har fuldbyrdet det blodige Sonoffer for vore Synder.

Da han havde fejret Paaskemaaltidet med sine Disciple og ved denne Lejlighed indstiftet det allerhelligste Sakramente, det kostbare Pant paa og Erindring om hans Kjærlighed, rejste han sig for at bede den ypperstepræstelige Bøn, der ligesom var den nærmeste Forberedelse og Indvielse til det forestaaende blodige Offer, og ved hvilken han forud vilde tilvende sine Egne dets Frugter. Derpaa forlod han Salen og gik, idet han med sine Disciple holdt den sidste Lovsang, sin Lidelse imøde i Gethsemani Have. Her begyndte han at skjælve og forsage, og sagde: (Marc. 14, 33, flg.) »*Min Sjæl er bedrovet indtil Døden.*« Han fjærnede sig fra sine Disciple, faldt til Jorden paa sit Ansigt, bad og sagde: »*Min Fader, hvis det er muligt, saa tag denne Kalk fra mig; dog ske ikke min, men din Villie!*« Saaledes bad han tre Gange, idet han udtalte de samme Ord, og hans Sved faldt som Blodsdråber ned paa Jorden. Det Øjeblik, da den guddommelige Frelser, Lammet som var slagtet fra Begyndelsen af, efter sin himmelske Faders Villie skulde lide for Verdens Synder, var kommet; derfor greb Dødsangst ham, thi han saa sig belæst med al Verdens

Synder; et Bjærg af Synder laa paa hans Skuldre, han saa hver enkelt af den frygtelige Mængde Synder, af de lastefulde og græselige Ugjerninger, som ligefra Evas første Synd i Paradiset indtil Judas sorte Forræderi nogensinde har opflammet den guddommelige Retfærdighed og hvilke der endnu lige indtil Dommedagen vilde ske. Han saa dem med sin guddommelige Alvidenheds Øje i hele deres usigelige og for os ubegribelige Afskyelighed og Strafværdighed, og følte sig belæst med deres Skyld, som det Slagtoffer, paa hvilket den himmelske Fader havde lagt alle vore Misgjerninger. Deraf kom da hin navnløse Angst, hint skrækelige Tryk, der udpresede Blodet af hans Aarer og kastede ham til Jorden, saa at han var som en Orm og ikke som et Menneske, saa at hans menneskelige Natur bævede tilbage for den skrækelige Lidelseskalk, som han skulde drikke; indtil han, efter i tre Timer at have bedet, blev styrket af en Engel fra Himlen, og med Offermod gik sine Bødler imøde. Ved Forræderens Kys lod han sig overantvorde i deres Hænder. Thi ligesom han vilde bringe sig selv som Offer for Synderne, saaledes vilde han ogsaa ofres ved Syndernes Hænder. Han overlod sig aldeles til sine af Helvedes Misundelse og Had mod ham opfyldte Fjenders, Farisæernes, Ypperstepræsternes og det af dem vildledte Folks Vilkaarlighed. Som et Lam, der føres til Slagterbænken, lod den guddommelige Lidelsesmand sig mishandle af Menneskeslægtsens Udskud, spotte og forhaane af Ypperstepræsterne, dømme af de uretfærdige Dommere, hudstryge og krone med Torne, sætte sig i Rang med ja, endogsaa *under* en Morder, indtil han endelig, forladt af sine Disciple, belæst med det tunge Kors, omringet af sine Fjender, naaede Retterstedet. Der lader han sig nedkaste paa Korssets Alter, og fæstes dertil med Nagler igjennem Hænder og Fødder; da han derefter løftes i Vejret med det, hænger

hænger han i tre samfulde Timer imellem Himmel og Jord, fuldbyrdende det store Offer, bedende, lidende og døende for Verdens Synder. Men i det Øjeblik, da det store Værk var fuldbyrdet, da Himmelen var forsonet med Jorden i det guddommelige Lams Blod, da aflagde hele Naturen Vidnesbyrd om Guds Søn, som Menneskene paa en saa forfærdelig Maade havde fornægtet. Solen formorkedes, Jorden rystede, Klipperne revnede, Gravene aabnede sig, de Døde opstode og i Jerusalems Tempel sønderreves Forhænget foran det Allerheligste fra øverst til nederst, som Tegn paa, at den gamle Pagt med sine Ofre, der kun vare Forbilleder og Skyggebilleder paa Gudmenneskets Offer, havde faaet Ende og var gaaet i Opfyldelse. Dette ene store Forsoningsoffer, som i Tidernes Fylde fuldbyrdedes paa Korsets Alter ved Gudmenneskets Blod for alle Tider og Folkeslag og for alle Mennesker, er den eneste Frølsens og Naadens Kilde, det eneste Haabets Pant for alle Slægter fra Adam af og til Tidernes Ende.

Til Menneskeslægtens Forløsning var Gudmenneskets blodige Offer paa Golgatha fuldkommen, ja overflødigt tilstrækkeligt, og der kan ikke være nogen Tvivl om, at han fremfor Alt ved dette Offer har opfyldt sit ypperstepræstelige Kald, om hvilket saavel Profeterne i den gamle som Apostlene i den nye Pagt saa ofte have talt. Men ligesom allerede hans hele forudgangne Liv her paa Jorden fra Krybben indtil Korset var et *Offerliv*, saaledes er hans ypperstepræstelige Embede ingenlunde endt med hans Offerdød; han er gaaet levende frem af Graven med sine Vunder, de glørrige Mindesmærker om hans Sejr over Synd, Død, og Helvede, og 40 Dage derefter opfaren til Himmelen, hvor han nu som evig Ypperstepræst beder for os ved Guds Trone, hvilket den hellige Apostel Paulus gjentagende forsikrer os om i sit Brev til Hebræerne, og som allerede den kongelige Profet har forudsagt det

om Messias i den 109. Salme: »*Herrcn har svoret og det skal ikke angre ham: Du er en Præst evindcligen*«. Han i hvis Navn Alles Knæ skulle bøje sig i Himmelen, paa Jorden og under Jorden, er som Ypperstepræst opfaren til Himmelen. »*En saadan Ypperstepræst have vi, som sidder ved Majestæten. Trones Højre i Himmelen, som den sande Helligdoms og Tabernakels Tjener, som er oprettet af Herren og ikke af et Menneske.*«¹⁾ »*Jesus Kristus har, fordi han forbliver evigt, et evigt Ypperstepræstedømme.*«²⁾ Der, ved Guds Trone, i den himmelske Glorie ofrer han uafadeligen sit Korsoffer, sine Vunder, sin Død, sit hele Offerliv til sin himmelske Fader for alle Medlemmer af den stridende Kirke her paa Jorden, der frembærer han som den triumferende Kirkes Hoved og i Forening med alle dens Medlemmer Bønnens Offer til sin himmelske Fader til Tilbedelse, Taksigelse, Lovprisning, Afbigt og til Opnaaelse af al den Naade, som hans Brødre trænge til. »*Han lever der evindelig for at bede for os.*«³⁾

Men førend Jesus Kristus forlod denne Jord, indstiftede han heneden sin Kirke, gjennem hvilken Forløsningens Værk skal fortsættes til Tidernes Ende. Og eftersom han, i Overmaalet af sin guddommelige Kjærlighed paa en hemmelighedsfuld Maade vilde blive blandt os i denne Kirke, og ikke forene sig blot én Gang med den menneskelige Natur ved Menneskeverdelsen, men i den h. Kommunion paa det inderligste med hvert enkelt Menneske, har han i sin ubegribelige Almagt, Visdom og Kjærlighed ogsaa opfundet et Middel til at det store Forsoningsoffer, som han en Gang for alle fuldbyrdede paa en blodig Maade paa Korset for den hele Slægt, og som han nu uafdelig vedbliver ved Guds Trone at opofre til sin himmelske Fader for hele Kirken, at det tillige paa en ublodig og hemmelighedsfuld Maade kan frembæres her paa Jorden, i

¹⁾ Hebr. 8: 1. — ²⁾ Hebr. 7, 23. — ³⁾ Hebr. 7, 25.

vor Midte ved hans Stedfortræders, ved menneskelige Præsters Hænder, for derved at tilvende alle de enkelte Medlemmer af sin Kirke sin Forløsnings Velgjerning, Tilgivelse, Naade og det evige Liv. Naar der aldrig gaves nogen Religion uden Offer, og naar al Religions Væsen og Kjærne bestaar i Ofret, hvorved Mennesket paa en væsentlig Maade forenes med Gud, da kunde Ofret allermindst mangle i den ene sande, af Gudmennesket stiftede Religion, i Kristi Kirke. Han har givet den det i det h. *Messeoffer*, som han Aftenen før sin Lidelse indstiftede ligesom i sit Testamente, da han ved den sidste Nadver, i sine Apostles Midte, ifølge sin et Aar tidligere givne Forjættelse forvandlede Brød og Vin til sit allerhelligste Kjød og Blod og gav sine Apostle begge Dele at nyde. At han dermed vilde fejre og anordne et Offer for den nye Pagt, som han stod i Begreb med at stifte i sit Blod, det antyde allerede de Ord, af hvilke han ved denne Lejlighed betjente sig. »Han tog Brødet, velsignede og brød det, gav det til sine Disciple og sagde: »*Tager og æder, dette er mit Legeme, som hengives for Eder, gjører dette til min Ihukommelse. Ligesledes tog han Kalken, takkede og rakte den til sine Disciple, idet han sagde: Drikker alle deraf, thi dette er mit Blod, den nye Pagts Blod, som udgydes for Eder og for Mange til Syndernes Forladelse. Gjører dette til min Ihukommelse.*»¹⁾

At denne højtidelige Handling skulde være et Offer, fremgaar allerede af Forbindelsen med Højtideligholdelsen af Paaskelammets forbilledlige Offer, i hvis Sted den nye Pagts Offerlam nu skulde træde. Men endnu tydeligere se vi dette af Sammenligningen mellem Jesus Kristus og Melchisedek i den 109. Salme og i Hebræerbrevet, hvor hint Sted: »*Du er en Præst evindeligen efter Melchisedeks Orden*« udtydes af Apo-

¹⁾ Matth. 26, 26; Marc. 14, 22; Luc. 22, 19; 1. Cor. 12, 23.

stelen. Melchisedek offrede Brød og Vin¹⁾, men Kristus ofrede under Brødets og Vinens Skikkelser sit allerhelligste Kjød og Blod, det eneste sande Offer, paa hvilket Melchisedeks Offer kun var et Forbillede. Kristus kaldes en Præst *evindligen* efter Melchisedeks Forbillede for alle Tider; det samme Offer, som Profeten Malachias allerede forudsagde saa klart og tydeligt med de Ord: *»Jeg har intet Velbehag i Eder, og vil ikke mere modtage noget Offer af Eders Hænder. Fra Solens Opgang indtil dens Nedgang skal mit Navn være stort blandt Hedningerne, og paa alle Steder skal der frembæres et rent Madoffer for mit Navn; thi mit Navn er stort iblandt Hedningerne»*.²⁾ Jødernes Ofre ere ophørte; i deres Sted er den nye Pagts rene Madoffer kommet, der ikke som den gamle Pagts Ofre kun fejres paa *ét* Sted, men frembæres paa *alle* Steder fra Solens Opgang indtil dens Nedgang, over alt, hvor den nye Pagt har udbredt sig blandt de forhenværende Hedninger.

At ogsaa Apostlene selv betragtede og frembare Herrens Nadvere som et Offer, det bevise de Ord af den h. Apostel Paulus, hvori han snart taler om de Kristnes *Alter*, af hvilket *»de ikke tør æde, som tjene Tabernaklet«* (Jøderne)³⁾, snart sammenligner Herrens h. Nadvere med de jødiske og hedenske *»Ofre«* og begges Virkninger.⁴⁾

At endelig dette den nye Pagts Offer, fra Kristendommens Begyndelse af, fra den apostoliske Tid af altid og overalt i Kristi Kirke er bleven fejret saaledes som Jesus Kristus selv Aftenen før sin Lidelse har fejret og indstiftet det, derfor afgiver den samlede Overlevering et aldeles sikkert og uimodsigeligt Bevis. Derom vidne *Altrene* i alle Aarhundreders Kirker, som jo uden Ofret vilde tabe al Betydning. Derom vidne alle

¹⁾ 1. Moseb. 14. 18. ²⁾ Mal. 1, 10. ³⁾ Hebr. 13, 10.

⁴⁾ 1. Cor. 10, 16—21.

Liturgier i den gamle Tids Kirker saavel i Østerlandet som i Vesterlandet, i hvilke det h. Messeoffer overalt uden Undtagelse udgjør hele Gudstjenestens Midtpunkt. Derom vidner *Præstedømmets* Institution i den kristelige Kirke, der, som det kan paavises, gaar tilbage til Kristendommens første Oprindelse, der ikke som det levitiske Præstedømme i den gamle Pagt forplantedes ved kjødelig Nedstamning, men ved Præstevielsen, paa sakramentalsk Maade, men som, ligesom hint, kun faar sin væsenlige Betydning og Værdighed fra *Offeret*, fra Konsekrationen. Lader os endnu høre nogle af de h. Fædres udtrykkelige Vidnesbyrd derom fra den kristelige Oldtid:

Den h. *Ignatius*, Biskop af Antiochia og Discipel af Apostlene, skriver til Menigheden i Filadelfia, for at advare den mod Uenighed: »Giver altsaa Agt paa, at I kun bruge én Eucharistie, thi ét er vor Herre Jesu Kristi Kjød og ét hans Kalks Blod, ét *Alter*, ligesom ogsaa kun ét Episkopat.« Vogter Eder for Uenighed, siger den Hellige, thi der gives kun ét Offer, fordi overalt kun et og det samme Offer, Kristus selv, frembæres ved sin Kirkes Tjenere.

Den h. Martyr *Justinus*, der levede i det andet Aarhundrede og opnaaede en stor Berømthed ved sine Forsvarsskrifter, som han for at opnaa den kristelige Tros Beskyttelse stiledede til Kejserne Antoninus Pius og Marcus Aurelius, saavel som ved andre videnskabelige Værker og fremfor alt ved sit hellige Liv og sin hellige Død, han beskriver i disse Forsvarsskrifter ganske aabenbart og tydeligt Højtideligholdelsen af det h. Messeoffer, saaledes som det dengang, naar Forfølgelserne kun tillode det, afholdtes paa skjulte Steder, og i alle væsentlige Ting fuldkomment overensstemmende med den Maade, hvorpaa den h. Messe fejres nutildags. I sin Samtale med Jøden Tryphon sammenligner han det h. Messeoffer med Jødernes forbil-

ledlige Ofre og siger: »De, der frembære til Gud det Offer, som Jesus Kristus har foreskrevet, ere ham, som han selv har forud forkyndt, velbehagelige. Men de Ofre, som frembæres af Eder (Jøder) og af Eders Præster, dem viser han tilbage, idet han siger: »Jeg vil ikke modtage Eders Ofre af Eders Hænder; thi fra Solens Opgang indtil dens Nedgang er mit Navn stort blandt Folkene, men I vanhellige det.« Saaledes udlægger Justinus i Overensstemmelse med alle Kirkefædre det ovenfor anførte Sted hos Malachias 1, 10. om det h. Messeoffer, den nye Pagts Offer i Modsætning til den gamle Pagts Ofre.

Den h. *Irenæus*, en middelbar Discipel af den h. Evangelist Johannes, som ligeledes tilhører det andet Aarhundrede, forlod Lilleasien, sit Fædreland, og blev Biskop af Lyon i Frankrig. Han skrev et Værk mod Vranglærerne, hvori han forsvarer den katholske Tro overfor de dengang udbredte Vranglærdomme og bl. a. aldeles klart og tydeligt vidner om Læren angaaende det h. Messeoffer. »Jesus,« siger han, »gav sine Disciple Anvisning paa at ofre Gud Førstegrøden af de skabte Ting (Brød og Vin), ikke som om Gud behøvede disse, men for at de selv ikke skulde være ufrugtbare og utaknemlige; han tog naturligt Brød, takkede og sagde: Dette er mit Legeme. Ligeledes forsikrede han om den med naturlig Vin tyldte Kalk, at det var hans Blod, og lærte saaledes den nye Pagts nye Offer, som Kirken modtog af Apostlene og frembærer i hele Verden for Gud.«

Om det samme Offer finde vi de utvivlsomste Vidnesbyrd hos den h. Cyprian, den store og lærde Biskop af Karthago, der i det tredie Aarhundrede udgjød sit Blod for Troen, hos den h. Gregorius af Nyssa, Cyrillus af Jerusalem, Chrysostomus, Ambrosius, Augustinus og hos næsten alle Fædre uden Undtagelse, ja hvad der har endnu mere at betyde, i de almindelige Kirkefor-

samlinger, hvor Kirkens Tro paa det h. Messeoffer overalt har udtalt sig ved det ufejlbare Læreembede paa samme Maade, som det h. Kirkeraad i Trient forkyndte den.

(Sluttes).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. Juni. 3 Søndag e. Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjærte. (Fuldkommen Aflad i Sct. Ansgars Kirke for Medlemmerne af Jesu Hjærtes Broderskab; Kl. 10 Levitmesse og Kl. 8 Aften: Festandagt). — **12. M.** Johannes af S. Facundo, Bekjender. — **13. Ti.** Antonius af Padua, Bekjender. — **14. O.** Basilius, Biskop og Kirkelærer. — **15. To.** Maria, de Kristnes Hjælp. — **16. F.** Johannes Frants Regis, Bekjender. — **17. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 18. Juni. 4. Søndag e. Pintse.

Rosenkranskirken paa Frederiksberg. Søndag den 11. Juni Kl. 9 $\frac{1}{2}$ før Højmassen i Kirken agter den højærværdigste Apostoliske Vikar for Danmark, Biskop Johannes von Euch, højtidelig at indsætte højærv. Pastor Heinrich Slump som Sognepræst ved Rosenkranskirken. Adgangskort til Højtideligheden kunne gratis afhentes hos Pastor H. Slump og Dhr. Gejstlige ved Sct. Ansgars Kirke.

Den levende Rosenkrans (1. Afd.) holder ikke Møde Søndag den 11. Juni.

Paramentforeningen holder foreløbig ikke Møde i Sommermaederne,

Unio. I Sommersaisonen finde de ugentlige Møder Sted hver **Onsdag** Aften i Boyesgade.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre: Mandag d. 12. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften, Bredgade 67.

Literatur. P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 15. Bispembedet. (36 S.) 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn).

Pastor A. Brinkmann: Den h. Birgitta, et kulturhistorisk Billede fra det 14. Aarhundrede. Med 12 Illustrationer. 419 S. 2 Kr. 50 Ø. (I Kommission hos Chr. Mackeprang).

Min **Blomster-, Sæbe- og Parfumerforretning** bringes i velvillig Erindring. Jeg anbefaler mig med smagfulde Arrangements i alt til Blomster- og Kransforretningen henhørende til de aller billigste Priser. — Toiletsæber, Husholdningssæber og Parfumer af absolut bedste Kvalitet til billigste Priser. Det fortrinlige engelske Tandrensings- og Konserveringsmiddel **Lincoln Park Tandpasta** anbefales særligt. **Kastrup**, Bredgade 67.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 25.

Søndagen den 18. Juni.

1893.

Indhold: Det hellige Messeoffer. Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Sverige. Württemberg. Frankrig. Bekjendtgjørelser.

Det hellige Messeoffer.

(Sluttet.)

—o—

Det forraader et uhyre Ukjendskab om den h. Oldtid, naar nyere Vranglærere have vovet at fremsætte den Paastand, at Læren om det h. Messeoffer er en Opfindelse fra Middelalderen, og at man ved at afskaffe den er vendt tilbage til den første kristne Tids oprindelige simple Gudstjeneste. Nej, fra Apostlenes Tid af og til den Dag i Dag var det h. Offer Kristendommens levende Midtpunkt, var paa alle Steder og til alle Tider hele Gudstjenestens Kjærne. Det frembares i Forfølgelsens Tider i underjordiske Huler, og, foragtede den øjensynligste Livsfare, flokkedes de Kristne sammen for at deltage i Højtideligholdelsen af dette h. Offer, som man plejede at frembære over de h. Martyrers Gravsteder, hvørom Altrene over Blodvidnernes Grave i Katakomberne endnu den Dag i Dag aflægge Vidnesbyrd. I mange Aarhundreder havde Vranglærerne

heller ikke engang vovet at drage Læren om det h. Messeoffer i Tvivl, en Lære, i hvilken alle Aarhundreder igjennem enhver katholsk Kristen fra Ungdommen af blev indviet ved Deltagelsen i den offentlige Gudstjeneste saavel som i den kristelige Undervisning. Naar nyere Vranglærere ikke have undset sig ved at angribe denne Troslære og at forkaste denne Kirkens Skat, da staa de i den mest afgjorte Modsigelse til alle Aarhundreders enstemmige Tradition, og dreves til et saadant Skridt kun, fordi Troen paa det h. Offer ikke kunde bringes i Samklang med deres Opfattelse af Troen overhovedet, at Retfærdiggjørelsen og Forløsningsværket. Thi den katholske Tro er ikke alene en Fastholden ved det for Aartusinder siden aabenbarede Guds Ord, den fordrer ikke blot en Fortrøstning til de Fortjenester, som den for 18 Aarhundreder siden for os døde Frelser har erhvervet; men den forlanger af os en troende *Hengivelse* og *Opofring* til Frelseren, som endnu altid vedbliver at være tilstede, at virke og ofre i sin Kirke, den fordrer af os en levende Forening med ham i Tro, Haab og Kjærlighed, hvorved vor hele Tilværelse og Liv skal blive en frivillig Gudstjeneste og et frivilligt Offer. Men for at dette kan muliggjøres for det faldne Menneske, hvis svage Natur i og for sig ikke er saa store Fordringer voksen, har Kristus værdiget at forblive i vor Midte og at komme vor Svaghed til Hjælp med de hh. Sakramenters rige Naadeskat, men især med det h. Messeoffer, og deri berede os en udtømmelig for alle let tilgængelig Kilde til al Naade. Saaledes er da Jesu Kristi Offer for os ikke blot en historisk Tildragelse, hvorom der kun er en Erindring i Historiens døde Bogstaver tilbage. Nej, den engang for os paa Korset i sit Blod opofrede Forløser er en evig Ypperstepræst, der vedvarende fornyer sit Offer paa en ublodig Maade i Himmelenes Glorie saavel som under det sakramentale Hylsters Slør

paa vore Altre, for at tilvende alle Medlemmer af den forløste Slægt Frugterne af sit blodige Offer, og gjøre dem det muligt at tage Del i samme paa en med deres Natur aldeles overensstemmende Maade.

Efterat vi nu have erkjendt det h. Messeoffers guddommelige Oprindelse og Væsen, ville vi gaa over til endnu i Korthed at betragte dets Frugter og den Maade, hvorpaa vi selv skulle tage Del deri. Da Messeofret væsentlig er et og det samme Offer som Korsofret og det evige Offer, hvilket den guddommelige Forløser endnu altid frembærer for os til sin himmelske Fader i Himmelen, saa følger deraf, at det ogsaa væsentlig stemmer overens med samme i *Virkningerne og Frugterne*. Paa Korset var det *hans* Offer, som han en Gang for alle bragte sin himmelske Fader til hele Slægtens Forløsning; i det h. Messeoffer er det *hans*, men ogsaa *vort* Offer, idet han derved tilvender os dets Frugter og fornyer det i vor Midte, for at vi kunne frembære det tilligemed ham og tage Del i hans Offer. Vi have af os selv intet, der kunde være Gud værdigt og fortjene at ofres ham af os. Men i det h. Messeoffer frembære vi Gud et Offer, som er ham uendelig velbehageligt, som beviser ham en udsigelig Ære, som bringer Gud Lov og Tak paa en ham i Sandhed værdig Maade, som bereder en fuldkommen Fyldestgjørelse for al Skyld og forskaffer alle vore Bønner sikker Bøn-hørelse. Ved dette h. Offer tilvendes Kirkens Medlemmer alle de ved det blodige Korsoffer erhvervede Naadegoder. Her er det Væld, fra hvilket alle de hh. Sakramenter udgyde sig ligesom Kanaler over Kirkens Have. Her er det Hjærte, hvorfra Naadens Liv ledes ind i alle Lemmer af Jesu Kristi mystiske Legeme, ligesom Blodet i det menneskelige Legeme udgaar fra Hjærtet og meddeler sig gennem Aarerne til alle Dele af Legemet. Her er den Sol, fra hvilken alle Straaler af det overnaturlige Lys og det aandelige Liv udbrede

sig i Guds Rige. Her opnaa Synderne Bodens og Omvendelsens Naade, de Retfærdige Mod og Kraft til Vedholdenhed, de Fristede, Prøvede, Lidende Naade til standhaftigen at holde ud i deres Kampe, Lidelser og Gjenvordigheder. Her lærer enhver Troende af Jesu Kristi Forbillede, hvorledes han skal efterfølge ham i Hengivelsen af sig selv, ved sin Lydighed, ved Ofret af sig selv; her modtager han den nødvendige Naade til at fuldbringe det. Heraf øser den til Gud indviede Jomfru saavel som Ordensmanden Lys og Kraft til, med Glæde at bringe Gud alle jordiske Tilbøjeligheder som Offer og til at efterfølge Jesus paa de evangeliske Raads trange Vej. Her faar den ivrige Sjælehyrde saavel som Missionæren i de fremmede Lande, dagligen paany den fornødne Styrke til, ikke at bukke under for det apostoliske Embedes Møjsommeligheder, Savn og Farer. Her er den Kilde, af hvilken især den apostoliske Overhyrde, vor h. Fader, dagligen paany øser, for overfor en vantroende Verden og talløse Fjender, at kunne bevare et Hjærte fuldt af Tro, Fortrøstning og Kjærlighed og forkynde Sandhedens Ord for dens Fjender uden Frygt og Tilbageholdenhed. Her have de h. Martyrer øst den vidunderlige Kraft til, efter den Korsfæstedes Exempel glade at ofre deres Liv under de frygteligste Kvaler for den h. Tro. Ja, i det h. Messeoffer have alle Aarhundreders Hellige fundet den overnaturlige Hjælp, uden hvilken det ikke er muligt for den menneskelige Svaghed at bevare det store Forbillede, som den guddommelige Frelser ved sin Lære, sit Liv og fremfor alt ved sit Offer har fremstillet os til Efterligning, uafadeligen for Øje, og trofast at følge det i det jordiske Liv. Her have de alle fundet Kraft til, Enhver efter sin Ejendommelighed og efter Maalet af den ham tildelte Naade, i deres Liv at danne sig efter Jesu Kristi Dyder og Fuldkommenheder. — I det h. Messeoffer finde endvidere alle Anliggende og Bønner sik-

rest Bønhørelse; her er der Hjælp at finde for enhver Nød, for ethvert legemligt og sjæleligt Onde, ikke blot for de Levende, men ogsaa for de i Kristus Hensovede, som endnu hinsides Graven have at lide for deres Synder. Ogsaa de faa Del i det h. Offers Frugter, og vi have intet virksommere Middel til at forskaffe dem Vederkvægelse og Forkortelse af deres Lidelser, end naar vi frembære dette h. Offer for dem, ved hvilket der, hvergang det fejres, udentvivl frelses mange Sjæle ikke alene her paa Jorden ved Bodens Naade, men ogsaa hinsides Graven ved Forløsningen fra Renselsesstedet. Endogsaa den triumferende Kirke, som allerede er forenet med den guddommelige Ypperstepræst i Himmels Glorie, tager inderlig Del i det h. Messeoffer, i hvilket det er os forundt, at deltage i det himmelske Offer. Hvo kan tvivle om, at de h. Engle omgive deres Konge og Herre, Englenes Glæde, paa Altret i det h. Offer, i hvilket han, som vor h. Kirke udtrykker sig, fornyer vor Forløsnings Værk, den Hemmelighed, som Englene, efter hvad den h. Apostelfyrste siger ¹⁾, hige efter at skue? Fremfor alle Engle og Hellige er det den jomfruelige Gudsmoder, der staar sin guddommelige Søn nærmest ved Guds Throne, ligesom hun ogsaa stod ham nærmest under hans blodige Offer paa Golgatha, og endnu altid ved enhver ublodig Fornyseelse deraf forener sig paa det Inderligste med det. i Forbønnen for alle Medlemmer af den forløste Slægt. Og hvorledes skulde ikke alle Hellige tage den inderligste Del i dette Offer, ved hvilket de Alle ere blevne frelste og helligede! hvorledes skulde de ikke se ned til os med den inderligste Kjærlighed og længes efter vor Frelse og Helliggjørelse! Det h. Offer er jo dog det Midtpunkt, i hvilket den stridende og triumferende Kirke berøre hinanden og flokke sig om al Naadens Kilde. Med Rette siger derfor den gudfrygtige Tho-

¹⁾ 1. Petr. 1, 12.

mas a Kempis: »Naar Præsten celebrerer, ærer han Gud, glæder han Englene, opbygger han Kirken, bringer han de Levende Hjælp, de Afdøde Hvile og gjør sig selv delagtig i alle Goder.« ¹⁾

Men for at den rige Velsignelse, som Deltagelsen i det h. Offer bringer, virkelig kan tilvendes alle Troende, ønsker den h. Kirke, at Alle maa bivaane det ret ofte og med Andagt. Den har derfor befalet alle Troende i det mindste *paa alle Søn- og Festdage med Andagt at bivaane den h. Messe*; og hvo der ved egen Skyld forsømmer at efterkomme dette Kirkens Bud, gjør sig skyldig i en *svær* Synd. Maatte hine Kristne lægge sig dette ret paa Hjærte, som saa let og ofte af ubetydelige Aarsager tro, de kunne frigjøre sig fra denne Pligt for deres Fornøjelses, deres Bekvemmeligheds eller for en timelig Fordels Skyld; maatte de erindre sig de første Kristnes Iver, som i de blodige Forfølgelses Tider ikke engang ved Dødsfare lode sig afholde fra at bivaane det h. Offer! — Men den blotte legemlige Nærværelse er endnu ikke tilstrækkelig til Opfyldelsen af dette Bud; de Kristnes Gudsdyrkelse skal altid og overalt, men især under den h. Hemmelighed, være en Tilbedelse af Gud i *Aand* og i *Sandhed*, d. v. s. være forenet med Aandens Opmærksomhed og Hjærtets Andagt. Langt fra være derfor al frivillig Adspredelse af Aanden og Sandserne og Alt hvad der er imod den Ærefrygt, Ydmyghed og Samling, som det guddommelige Offers Majestæt fordrer af os. I levende Tro, Haab og Kjærlighed skal den Kristne under Højtideligholdelsen af denne h. Hemmelighed slutte sig til Jesus Kristus, forene sig med hans Offer og ofre sig selv til sin himmelske Fader. Med inderlig Deltagelse skal han ihukomme sin Forlørsers Lidelser og Smerter under hans blodige Offer, med Anger og Sønderknuselse mindes sine Synder, bede

¹⁾ Kristi Efterfølgelse, IV. 5, 3.

til Gud med fuld Fortrøstning om Tilgivelse og frembære for ham alle sine egne saavel som Andres Anliggender. Især i Forvandlingens højtidelige Øjeblik, naar Offerlammets h. Legeme og Blod opløftes for at frembæres til den himmelske Fader, ofrer ogsaa den Kristne, i Aanden knælende under Korset paa Golgatha, sig selv med Kristus, idet han siger: »Jesus, Dig lever jeg, Jesus, Dig dør jeg, Jesus, din er jeg i Liv og Død, din er jeg i Tid og Evighed. Amen.« Men under Præstens Kommunion bør den Troende søge, naar det ikke er ham forundt at deltage deri ved den virkelige Annæmmelse af Himmelbrødet, i det mindste at forene sig med Frelseren ved en inderlig Attraa derefter, for derved at virkeliggjøre det væsentlige Øjemed med Offeret, som bestaar i *Foreningen med Gud*.

Maatte alle Troende være ret gennemtrængte af Ærefrygt, Højagtelse for og Kjærlighed til dette ubestridelig største Værk af den guddommelige Kjærlighed! Maatte Alle ret erkjende, vurdere og benytte den Skat, som er skjult i samme! Ligesom der ikke gives nogen Hemmelighed, imod hvilken Helvede og dets Tilhæng -- den vantro Verden -- er mere forblindet og forbitret, end det h. Messeoffer, som de fra de første kristelige Aarhundreder af og indtil den nyeste Tid have bestræbt sig for at nedværdige og foragteliggjøre ved alle mulige Indvendinger, Tvivl, Bespottelser og Bagvaskelser: saaledes gives der paa den anden Side heller ikke nogen anden Hemmelighed i Kirken, der af den sande Katholik æres og elskes saa højt som denne. Hvo der elsker Jesus, elsker ogsaa hans Offer, elsker ham fremfor Alt i hans Offer, og søger derfor at deltage saa ofte og saa inderligt i det, som det er ham muligt. Netop derfor er Iver for og Andagt under Deltagelsen i dette h. Offer en Maalestok saavel for de enkelte Troendes, som for hele Menighedens katholske Tro og katholske Kjærlighed, ligesom omvendt Lige-

gyldigheden og Lunkenheden for Deltagelsen i dette h. Offer er et Tegn paa Lunkenhed og Ligegyldighed i Troen og i Kjærligheden til Jesus Kristus og hans Kirke. Smertelig er derfor for enhver god Katholik Synet af en forholdsvis tom Kirke paa Hverdagene under Frembærelsen af det h. Offer midt i en talrig Menighed. Smerteligt er det ogsaa at vide, at der her i vort Fædreland findes saamange Byer, som fordom vare opfyldte af Helligdomme, i hvilke dagligen det h. Offer fejredes, der nu savne disse. Lader os bede om, at den Almægtige ogsaa *der* igjen vil aabne denne Naadekilde, og lader os alle fatte den Beslutning, i Fremtiden at møde punktlig ved det h. Messeoffer paa alle Søn- og Festdage uden Undtagelse, og om Hverdagene saa ofte som Forholdene tillade os det, og at bivaane det med levende Tro og sand Andagt, for derved altid mere at forene os med den guddommelige Frelser, og blive delagtig i Frugterne af hans h. Offer. Og naar vi ikke kunne bivaane det h. Offer i Kirken, ville vi dog ikke undlade, i det mindste i Aanden og i Bønnen at deltage deri og anbefale os til Andel i dets Virkninger.

Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum.

(Fortsat fra Nr. 24.)

5. Barndoms Foreningens Organisation.

Skal en Forening bestaa og have Fremgang, saa maa den være godt organiseret. Om Jesu-Barndomsforening skal man ikke kunne sige, at den lader noget at ønske tilovers i den Retning. Vi ville, førend vi gaa over til at skildre dens Udvikling og Virksomhed, give en kortfattet Oversigt over dens Organisation.

1. Dens *Formaal* er at løskjøre, døbe og opdrage i den kristelige Religion Børn, som ere fødte af hedenske Forældre i Kina og andre hedenske Lande. Ved denne skarpe Afgrænsning af sin Virksomhed adskiller den sig fra Foreningen til Troens Udbredelse, som uden Undtagelse omfatter alle Anliggender paa Missionernes Omraade.

2. Foreningen *bestyres* under en af Paven udnævnt Kardinals Protektorat af en Generaldirektør, som maa være Præst. Ved Siden af ham staar et Forstanderskab bestaaende af 12 Personer, 6 Gejstlige og 6 Lægmand, der vælges for 6 Aar og i sine maanedlige Forsamlinger drøfter og afgjør Foreningens forskjellige Foretagender, Pengenes Fordeling, Annalernes Publikation, Nyvalg af Forstanderskabsmedlemmer o. s. v. Lignende Forstanderskaber dannes ogsaa i de forskjellige Diocæser. Indenfor Forstanderskabet er der dannet flere Komiteer, en som holder Regnskab med Indtægterne og Udgifterne, en som bestemmer, hvorledes de indsamlede Penge skulle fordeles, og en som samler og sigter Stoffet for Aarbøgerne. Den vigtigste Komité er den anden, den maa derfor staa i stadig levende Forbindelse med de forskjellige Vikariater, for efter deres Beretninger at kunne træffe de nødvendige Anordninger.

3. Foreningen er *inddelt* i Sektioner paa tolv Medlemmer; Tallet 12 er valgt med Hensyn til Jesu Barns alder. Tolv Sektioner udgjøre en Subdivision, tolv Subdivisioner en Division. I Spidsen for hver Sektion staar en Samler, i Spidsen for hver Subdivision en Skatmester, i Spidsen for hver Division en Storskatmester.

4. Hver døbt Barn kan være *Medlem* af Foreningen. Medlemmerne optages fra den tidligste Alder og deles i to Klasser; den første Klasse bestaar af Børnene under tolv Aars Alderen, for hvem Barndomsforeningen egentlig er stiftet; den anden Klasse dan-

nes af Personer over tolv Aar, som kunne være Medlemmer i en videre Forstand, Personer over 21 Aar dog kun, naar de samtidig ere Medlemmer af Foreningen til Troens Udbredelse. Medlemmer af begge Klasser have Del i alle Foreningens aandelige Goder, navnlig opofres alle Bønner og h. Messeofre, som frembæres i Foreningens Navn, ogsaa særlig for de kristelige Mødre, for at Gud maa give alle deres Børn 1) Daabsnaaden, 2) en værdig Førstekommunion, 3) Standhaftighed i Troen og Dyden.

5. *Betingelserne* for at høre til den ene eller anden Klasse af Medlemmer ere følgende fire. 1) Daaben, 2) Indskrivningen i Foreningens Lister, 3) det aarlige Bidrag af 60 Øre; det betales sædvanligt, for at ogsaa det fattigste Barn kan yde det, med 5 Øre pr. Maaned, 4) den daglige Recitation af et Hil dig Maria, med følgende Bøn: »H. Jomfru Maria, bed for os og de stakkels smaa Hedningebørn.« For de Voxne komme der ovennævnte Betingelse til, at de maa være Medlemmer af Foreningen til Troens Udbredelse.

6. For at fremme det hellige Værk og sætte den rigtige Iver i Medlemmerne, benytter Foreningen sig af forskellige Midler, hvoraf nogle ere direkte avtoriserede af Kirkens øverste Myndighed. Vi skulle i Særdeleshed nævne følgende. 1) Ligesom andre Foreninger har ogsaa Jesu-Barndoms-Forening sine *Zclatorer*, d. v. s. enkelte Medlemmer, som udmærke sig ved særlig Iver for Foreningens Formaal og derfor bestræbe sig for at gjøre den bekjendt i videre Kredse og hverve nye Medlemmer til den. 2) Foreningen uddeler *Medaljer* og *Billeder* iblandt sine Medlemmer, dog maa man først have betalt Tredjedelen af sit aarlige Bidrag, c. 20 Øre. Desuden udgiver den *Aarbøger*, almindeligvis en til hver Sektion, som efter at have cirkuleret iblandt Medlemmerne forbliver i Samlerens Eje. 3) Barndomsforeningen har sine særegne *Festdage*, som

naar det lader sig gjøre, skulle fejres med den størst mulige Pragt, for at gjøre et dybt Indtryk i Børnenes Hjærter. De to Hovedfester ere »De uskyldige Børns Fest,« d. 28. Dec. og »den gode Hyrdes Søndag«, den 2. Søndag efter Paaske; de kunne dog forlægges paa en anden Dag, henholdsvis til Marias Renselsesfest d. 2. Febr. eller til Slutningen af Maj. Desforuden regnes for Foreningens Fester de hh. Skytsengles Fest d. 2. Okt., Marias Fremstilling i Templet d. 21. Nov., og endelig følgende tre Helgeners Mindedag, den h. Franciskus Xaverius, som er Missionærernes Patron og Forbillede (d. 3. Dec.), den h. Josef, som var Jesusbarnets Plejefader (d. 19. Marts), og den h. Vincents af Paul, som var en særlig Børneven (d. 19. Juli). 4) En Spore til Iver for Medlemmerne er ogsaa den i Foreningen brugelige *Lodkastning over Daabsnavnene*. Navnene paa Sektionsmedlemmerne skrives nemlig paa Sedler og der trækkes tre Navne af hver Sektion. Disse sendes til Generaldirektionen og derfra videre til Missionslandene, hvor de tillægges Børnene i Daaben, for stedse at minde dem om deres smaa Velgjørere i de fjærne Lande. 5) Til stor Betydning for Barndomsforeningens Fremme er endelig de mange *Aflad*, Kirken har bevilliget dens Medlemmer. Disse kunne vinde en fuldkommen Aflad, naar de bivaane den h. Messe, som paa ovennævnte Hovedfester læses for Foreningens levende resp. afdøde Medlemmer, og under den h. Messe bede baade for de levende og de afdøde Medlemmer. Ligeledes kunne de vinde en fuldkommen Aflad paa de andre ovennævnte Fester, naar de efter Pavens Forskrift bede for Foreningens Fremgang. Paa de almindelige Betingelser kunne endnu Zelatørerne, Samlerne og Direktørerne samt deres nærmeste Paarørende, Forældre og Søsken, vinde en fuldkommen Aflad paa deres Daabsdag.

6. Kampe og Triumfer.

Som alle Guds Værker maatte ogsaa Barndomsforeningen bestaa Modsigelsens Ildprøve. Men medens det ellers ere de Onde, som angribe det Gode, var det i dette Tilfælde fra de Godes Side, at Angrebene bleve rejste. Det var især en tredobbelt Anklage, som blev rejst imod den ny Forening. Nogle mente, der var for mange af de nye og atter nye Foreninger, som hver stillede nye Krav til de Godes Ædelmodighed og til sidst maatte udtømme Kilden, hvoraf de mange Almisser maatte flyde. De, som talte saaledes, regnede ikke med den kristelige Kjærligheds Fundamentallov. Kjærligheden udvider Hjærtet, den giver det en Udvidelses- og Spændkraft, som ikke kjender nogen anden Grænse end den fysiske Umulighed. Naar Kjærligheden engang rigtig er vakt, saa giver den sig aldrig tilfreds; ligesom den Gjerrige kun tænker paa at samle nye Skatte, saaledes gaar Kjærligheden kun ud paa at meddele af det, den har, den paalægger sig selv Ofre for at hjælpe Andre, den opfinder stadig nye Midler og Veje til at gjøre vel. Erfaringen viser derimod ogsaa, at hvor der sjælden stilles Krav til den kristelige Velgjørenhed, der lukker Folk ogsaa for Pungen, naar der i et enkelt Tilfælde engang stilles saadant et Krav. — En anden Klasse af Modstandere vare de, som forlangte at man i Stedet for at sende saa mange Penge til fremmede Lande hellere skulde anvende dem til Understøttelse for saa mange forældrelose eller forsømte Børn, som fandtes i Hjemlandet og lige saa meget trængte til Medlidenhed og Hjælp. Den Indvending har noget bestikkende ved sig. Men alligevel kan man støttet paa Erfaringen rolig paastaa, at vedkommende Mennesker næppe vilde have tænkt paa at yde Hjemmets Børn nogen Understøttelse, dersom de ikke vare blevne anmodede om at komme de fremmede til Hjælp. Det hører til Egoismens Psykologi at

huske sit eget Tarv, først naar den Fremmede bønfalder om en Gave. Iøvrigt henvender Jesu Barndoms-Foreningen sig i første Linie til Gavmildheden hos de Smaa, som ellers næppe stort have taget Del i den berørte Kjærlighedsgjærning. Desuden er der for Frankrigs Vedkommende blevet godtgjort, at Barndoms-Foreningen ikke har virket hæmmende, men tværtimod fremmende for Understøttelsen af de hjemlige forsømte Børn. (Se Manuel de l'oeuvre de la Sainte-Enfance. Paris 1885. S. 50. f.) Maaske lod det samme sig konstatere i andre Lande. — Den tredje Række af Modstandere dannedes af Vennerne af den ældre Forening til Troens Udbredelse. De frygtede for, at den nye Forening skulde modarbejde hin, som hidtil havde vist sig saa overordentlig velsignelsesrig. Erfaringen har leveret et glimrende Modbevis. Som det fremgaar af følgende korte Tabel voxede den første Forenings Indtægter i Forhold til Jesu Barndoms-Foreningens Tilvæxt.

<i>Aar:</i>	<i>Indtægter:</i>	
	F. t. Tr. U.	J. B. F.
1850	3,082,000 Fr.	248,000 Fr.
1860	4,547,000 „	1,437,000 „
1883	6,400,000 „	3,143,000 „
1891	6,694,487 „	3,516,245 „

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Den højærværdigste Apostoliske Vikar for Danmark har i Søndags, den 11. Juni, foretaget en betydningsfuld Forandring i de herværende Katholikers Organisation, idet Katholikerne paa Frederiksberg have faaet deres egen selvstændige Sognepræst. Medens Installationen af en katholsk Sognepræst — skriver »Dag. Nyheder« i denne Anledning — ellers foretages af en Gejstlig som Biskoppens Mandatar, foretog Biskop *Johannes* i Søn-

dags i Rosenkranskirken personlig denne Ceremoni, da det var første Gang, den er bleven udført her i Danmark siden Reformationen. Rosenkranskirken var i Dagens Anledning smykket paa det Festligste; talrige levende Blomster og Lys prydede Altret. Fra Kirkens Facade vajede Dannebrog og det pavelige Flag. Kirken var fyldt til sidste Plads, da Biskop Johannes ledsaget af sin Sekretær igaar Formiddags Kl. 9 $\frac{1}{2}$ kjørte op foran Kirken. Biskoppen, der var iført den violette Prælatdragt, modtoges ved Indgangen af Prioren for Maristbrødrene, *Frère Weibert* og Kirkeforstanderskabet for det nye Sogn, d'Hrr. Overauditor *Wolff*, Fabrikant *Hofmann*, Grosserer *Soelberg* og Fabrikant *Grünewald*, og førtes, medens Kirkens Klokke ringede, til den for ham bestemte Bedepult ved Højaltrets Epistelside. I Procession førtes den nye Sognepræst, Pastor *Heinrich Slump*, ind i Kirken. Knælende ved Altret aflagde han den af Pave Pius den fjerde foreskrevne Trosbekjendelse og Eden paa Evangeliebogen. Saa oplæste Dr theol. *B. Hansen* Kaldsbrevet, ved hvilket Biskoppen beskikkede Pastor *Slump* til Sognepræst i det nysoprettede Sogn. Dernæst fremtraadte Biskoppen og overrakte Pastor *Slump* med forklarende Ord Nøglen til Kirken, Nøglen til Tabernaklet, Stolaen, der er Tegnet paa den præstelige Værdighed, Perikopebogen, der indeholder Epistlerne og Evangelierne paa Kirkeaarets Søn- og Helligdage, og et brændende Lys. Efter disse symbolske Handlinger besteg Biskoppen Prædikestolen. Han gjorde først Rede for det nye Sogns materielle Stilling og oplyste, at Byggeforetagenderne ved Rosenkranskirken havde medført en Udgift paa 200,000 Kr.; der resterede endnu en Gjæld af 60,000 Kr. og de aarlige Udgifter til Skoler, Præst, Lærere og Lærereinder vare meget betydelige. Han opfordrede den ny Menighed, der fra nu af ikke mere skal svare kirkelige Afgifter til St. Ansgar, til efter Evne at hjælpe ham udover de økonomiske Vanskeligheder. Han udviklede derefter en katholsk Sognepræsts Pligter som Lærer, Sjælelæge og Hyrde og indskærpede Menighedens Forpligtelse til at ære, adlyde og elske deres Sognepræst. Efter Talens Slutning iførtes den nye Sognepræst Messedragten og holdt en højtidelig Levitmesse, assisteret af Forfatteren *P. Augustin Perger* fra Ordrup og Dr.

theol. *B. Hansen*. Efter Evangeliets Afsyngelse tog Pastor *H. Slump* Ordet fra Altret og holdt en kort Tiltrædelsestale. Efter Levitmessen, der ledsagedes af smuk Sang, istemte han *Te Deum* og gav den sakramentale Velsignelse. Den højtidelige Handling sluttede Kl. 12. Derefter gav Biskoppen et Festmaaltid, til hvilket han blandt Andre havde indbudt Kirkeforstanderskabet ved St. Ansgar og Rosenkranskirken.

Sverrige. I Østre Ryd lutherske Kirke i Nærheden af Stockholm er der den 6. ds. førøvet Indbrud og stjaalet et Skab med Relikvier. Skabet, som under 30 Aars Krigen er stjaalet fra en Kirke i Würzburg, var 1 Alen højt og $\frac{3}{4}$ Alen bredt, bestod af en kunstnerisk snittet sort Træramme, indenfor hvilken fandtes under Glas et Mariabillede, omgivet af en Glorie af ægte Perler, og en Snes Relikvier, indsyede i smaa broderede Poser, forsynede med latinske Indskrifter. Dette gamle katholske Kunstværk havde en Værdi af over 10,000 Kroner. — *Moral*: Let kom det, let gik det!

Württemberg. Den 5. ds. døde i en Alder af 85 Aar Biskop Karl Josef *v. Hefe* af Rottenburg. Den Af-døde var en berømt Kirkehistoriker; blandt hans betydeligste Værker kunne vi nævne »Kristendommens Indførelse i Sydtyskland« (1837), Kardinal Ximenes (1841), Krysostomus-Postille (1845). Hans Hovedværk er den store *Koncilie-Historie*, hvoraf Hefele fuldendte 7. Bind (1855—76). Det monumentale Kildeværk, paa hvilket Hefele i nogle Aartier anvendte Størstedelen af sin Tid og Kraft, er af ham selv blevet udarbejdet i 7 Bind indtil Koncilierne i Konstanz, Basel og Florents. Da han i 1874 udgav det syvende Bind — han havde den Gang allerede i flere Aar baaret det biskoppelige Embedes Byrde — meddelte han, at han nu overlod Fortsættelsen til yngre Kræfter. Ingen ringere end *Hergenrother* paatog sig det og udgav nogle Bind, men han døde førend Hefele, som Kardinal og Bibliothekar i Rom. En Discipel af Hefele, Professor Dr. Alois *Knöpfler* i München, har fortsat og ligeledes offentliggjort nogle Bind. Ved v. Hefeles Bisættelse, som fandt Sted i Rottenburg den 9. ds., var Kongen og Dronningen repræsenterede. Ærkebiskop *Roes* af Freiburg frembar det h. Messeoffer assisteret af Biskop *Haff-*

ner af Mainz og Ærkeabbed *Placidus* af Beuron. He-
feles Efterfølger, Biskop *Reiser*, holdt Sørgetalen. En
uoverskuelig Menneskemængde ledsagede Liget til Kir-
kegaarden. *R. I. P.*

Frankrig. »Bulletin des Corporations« har udregnet,
at Frankrigs *Vincentforeninger* have uddelt 48 Millio-
ner Francs i Almisser i Løbet af de sidste 18 Aar, og
at »de smaa Fattigsøstre« have anvendt 130 Millioner
for derved at underholde 20,000 gamle Mænd og Kvin-
der. 50 Millioner bleve indsamlede til Troens Udbre-
delse blandt Hedninger i fjærne Lande.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Juni. 4. Søndag e. Pintse. — 19. **M. Juliana a**
Falconieri, Jomfru. — 20. **Ti.** Votivofficium af Sct. Ansgar.
— 21. **O.** Aloysius. Bekjender (Ungdommens Skytspatron.)
— 22. **To.** Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. —
23. **F.** Ferialdag. — 24. **L.** (Vigiliefastedag) Johannes
den Døbers Fødsel (Biskoppens Navnedag).

Søndag den 25. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne
Petri og Pauli Fest. (Kollekt af Peterspenge i alle Vika-
riatets Kirker og Kapeller).

Jesu Hjertes Kapel. Paa Onsdag den 21. Juni fejres **den**
h. Aloysius' Fest. Kl. 9½ Levitmesse og om Aftenen Kl. 7½
højtidelig Aftengudstjeneste.

En ældre paalidelig Pige søger Plads til 1ste Juli som Hus-
holderske, Amme eller hos en enlig Dame. Gode anbefalinger
haves, Lykkesholms Allé 7, 1. S. t. v.

Literatur. P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 15. Bisp-
embedet. (36 S.) 25 Ø. (I Kommission hos Andr. Fred. Høst
& Søn).

Pastor A. Brinkmann: Den h. Birgitta, et kulturhistorisk
Billede fra det 14. Aarhundrede. Med 12 Illustrationer. 419 S.
2 Kr. 50 Ø. (I Kommission hos Chr. Mackeprang).

Vor kjære lille **Hermann Josef** døde i Dag, kun 3½ Maa-
ned gammelt.

p. t. Charlottenlund, d. 15. Juni 1893.

Anna Millech,
f. Strathøcker.

Aug. Millech.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. 1. S.

N° 26.

Søndagen den 25. Juni.

1893.

Indhold: Guds Ords Forkyndelse i Katholicismen. Jesu Barnheds-Foreiingens 50 Aars Jubilæum. Efterretninger: Kjøbenhavn. Odense. Frankrig. England. Tyskland. Rom. Tyrkiet. Australien. Amerika. Kina. Bekjendtgjørelser.

Guds Ords Forkyndelse i Katholicismen.

For et Par Maaneder siden holdt Pastor *Hjort* af Urlev ved Horsens et Foredrag om Katholicismen for en større Forsamling af Lærere i Bjerre Kro. Efter Referatet i Bladene og Pastor Hjorts senere Bladartikler at dømme var Foredraget nærmest beregnet paa at skildre Katholicismen efter de Rejseindtryk, Pastor Hjort havde faaet paa en kortvarig Turistrejse især i Italien; men man opdagede, at den sædvanlige Fejl var begaaet, som saa ofte iagttages hos protestantiske Turister, man betragter alt katolsk med de protestantiske Fordomme for Øje, medens man er uvidende om selve Katholicismens Lære og Indretninger; deraf opstaar saa et Vrægebillede af selve Katholicismen.

Imidlertid tog Pastor *F. Kerff* i Horsens, der selv i ti Aar har opholdt sig i Rom, til Gjenmæle mod, hvad der var refereret især i »Horsens Avis«; for Kort-

heds Skyld holdt han sig til en enkelt af de mange uholdbare Paastande, som vare anførte i Referatet: at der ikke prædikedes videre i de katholske Lande, specielt i Italien. Dette medførte en Replik imellem Pastor Hjort og Referenten, idet den Første beklagede at Referatet havde været unøjagtigt, hvilket Referenten absolut bestred.

Da Pastor Kerff henviste til, at der ifølge en almindelig kirkelig Bestemmelse i Roms henved 40 Sognekirker prædikedes paa alle Søn- og højere Festedage, ligesaa i de mange Kollegial- og Klosterkirker, samt desforuden i 12 store Kirker alle 40 Fastedage og tillige henviste til de mange trykte Prædikensamlinger paa Italiensk, følte Pastor Hjort sig rokket i sin Paa-stand og tyede, hvad naturligt var, til sin tidligere Lærer i Kirkehistorie ved Københavns Universitet, der, som en Autoritet i et saadant Spørgsmaal, maatte kunde tale med. »Da imidlertid mit Udsagn,« skrev Pastor Hjort, »ganske vist ikke kan gjøre Fordring paa Autoritet, har jeg udbedt mig en Udtalelse om Sagen af Professoren i Kirkehistorie ved Københavns Universitet. Hans Svar til mig lyder saaledes: »Syd for Alperne indskrænke Prædikenerne sig som oftest til Advents- og Fastetiden. Italienerne sige i et Ordsprog, at Prædikenerne ende med Paasken. Nord for Alperne prædikes der hyppigere, og hvor Protestantismens Naboskab gjør det nødvendigt, prædikedes der ofte hver Søndag.« Det var netop det samme, som jeg gjorde gjældende i mit Foredrag.«

Dertil svarede Pastor *Kerff* i »Horsens Avis« af 1ste Juni følgende:

Skjønt Hr. Pastor *Hjort* i sit Foredrag i Bjerre havde til Hensigt »at fremstille faktiske Forhold i den katholske Kirke, har Hr. Pastoren dog indset, at hans Udsagn ikke kan gjøre Fordring paa Autoritet, og han har derfor henvendt sig til Professoren i Kirkehi-

storie i Kjøbenhavn for at faa oplyst, om der prædikedes eller ej i de katholske Lande. Professorens Ord er mig imidlertid ingenlunde nok, baade fordi Professor *F. Nielsen* har vist at kunne fejle endog i Bedømmelsen af vore egne kirkehistoriske Forhold ¹⁾, og fordi Professoren specielt i dette Tilfælde synes at være ukjendt med de kirkelige Lovbestemmelser, der ordne Prædikegjerningen i den katholske Kirke.

Professoren skriver til Hr. Pastor Hjort: »Syd for Alperne indskrænke Prædikenerne sig som oftest til Advents- og Fastetiden. Italieneren siger i et Ordsprog, at Prædikenen ender med Paaske. Nord for Alperne prædikes der hyppigere, og hvor Protestantismens Naboskab gjør det nødvendigt, prædikes der ofte hver Søndag.« Af disse Professorens Ord maa man nærmest slutte, at Prædikegjerningen paa Søn- og Festdage slet ikke er ordnet i den katholske Kirke paa noget fælles bestemt Grundlag, hvilket i Virkeligheden ikke passer.

Med Hensyn til *hvor* og *hvor tidt* der skal prædikes i Advents- og Fastetiden, er dette ifølge den katholske Kirkes Bestemmelser overladt til de enkelte Biskoppers Skjøn (*si ita oportere duxerit episcopus*), og derfor finder man dette Spørgsmaal forskjelligt ordnet i de katholske Lande; men hvad Søn- og Festdagsprædikenen angaar, da ere de kirkelige Bestemmelser ens overalt, saavel syd som nord for Alperne.

Man behøver blot at slaa op i hvilken som helst Haandbog for Præster og Theologer, det være sig i Moralthnologi eller Kirkeret, og efterse Spørgsmaalet om Sognepræstens Pligter, for at opdage, hvad den katholske Kirke har bestemt med Hensyn til Søn- og

---

¹⁾ Se Repliken i „Dagens Nyheder“ af 22de og 24de April 1888 mellem Professor F. Nielsen og Arkivar Joh. Grundtvig om Admiral v. Peins Beretning angaaende de katholske Biskoppers Fængsling o. s. v.

Festdagsprædiken. Alle Forfattere henvise til Trienterkonciliet 5. Møde, 2. Kapitel, »om Guds Ords Forkyndere«. Deri bestemmes, at da Guds Ords Forkyndelse er grundet paa en guddommelig Anordning, paabydes Sognepræsterne og Sjælesørgerne at prædike paa Søndagene og de højere Festdage. Skulde Nogen, trods Advarsel, undlade at prædike i tre Maaneder, skal Biskoppen enten tvinge ham ved kirkelig Censur til at opfylde sin Pligt eller ansætte en Anden til at prædike, samt fradrage Sognepræstens Indtægter den Løn, der tilkommer Prædikanten for hans Ulejlighed. Overtrædelsen af disse Lovbestemmelser betragtes af alle Moraltheologer som svær Ulydighed mod Kirkens Forordninger og derfor strængt forpligtende i Samvittigheden.

Kan man nu vel antage, at saavel Biskopperne som Præsterne i Italien, der saa *samvittighedsfuldt* opfylde Kirkens Ønske med Hensyn til Prædiken i Advents- og Fastetiden — som jo baade Professoren og Hr. Pastor Hjort indrømmer —, samtidig skulde være saa *samvittighedsløse* at tilsidesætte en saa stræng Forordning som ovenanførte om Søn- og Festdagsprædiken? En slig Paastand dømmer sig selv.

Jeg tilføjer, hvad jeg tidligere har berørt, at jeg i over 10 Aar har hørt Prædiken hver Søndag Formiddag i Italien og har desforuden adskillige Gange haft Lejlighed til at overvære samme ogsaa nord for Alperne, baade i Tyskland, Holland og Belgien.

Maaske er det ikke af Vejen at gjøre Turister opmærksomme paa, at Sognepræsternes Formiddagsprædiken paa Søn- og Festdage ikke alle Vegne holdes under Højmassen Kl. 9 eller 10, men paa enkelte Steder tidligere paa Dagen, f. Ex. Kl. 8.«

Efter dette Pastor Kerff's Svar hørte man ikke mere til Professoren, og dermed synes Diskussionen endt.

Man har ofte undret sig over de hjemlige lutherske

Præsters Ukjendskab til Katholicismen, men det forklares tilstrækkeligt, naar man husker, at de vordende lutherske Præsters Professor i Kirkehistorie viser sig at være saa ukjendt med selv det allersimpleste i Katholicismen.

Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum.

(Fortsat fra Nr. 25.)

Pave Pius IX. har i sin Encyklika af 18. Juli 1856 givet Foreningen følgende Vidnesbyrd: »Dette nye Foretagende af den kristelige Kjærlighed er altsaa af den Art, at det er langt fra at gjøre Foreningen til Troens Udbredelse det mindste Afbræk, tværtimod har det vist sig, at det understøtter den paa det virksomste. I Sandhed, idet det antænder i Børnenes Hjærter Kjærlighedens første Gnister og lader Medlidenhedens sande Følelser fæste Rod i dem, opflammer og begejstrer det dem til fra Ungdommen af at arbejde paa Sjælenes Frelse og Udbredelsen af den sande Religions Lys, og forbereder dem derved paa en naturlig Maade til i en mere fremrykket Alder med des større Iver at slutte sig til den fromme Forening til Troens Udbredelse.« (Manuel S. 52.)

Denne Anerkjendelse fra den højeste kirkelige Auctoritets Side er kun én i Rækken af de mange Triumfer, Jesu-Barndoms-Foreningen har fejret. Pave Gregor XVI. tilstod allerede i A. 1846 dens Medlemmer rigelige Aflad. Pave Pius IX. ophøjede den i den lige anførte Encyklika til Rangen af en kanonisk Institution, anbefalede den meget indtrængende til alle Biskopper over hele Jorden, og gav den en Kardinal (den meget ivrige Kardinal Reisach) til Protektor, som ikke undlod, ogsaa fra sin Side, ved en Rundskrivelse til alle

Ærkebiskopper og Biskopper at anbefale dem en Forening, som med hver Dag frembragte større Frugter. Ogsaa vor nuværende h. Fader, Pave Leo XIII., har ved forskjellige Lejligheder holdt de største Lovtaler over den, og ved en Audiens, han gav Foreningens Generaldirektør Msgr. du Fougerais i Juli 1882, udtalte han over den følgende Velsignelse: »Jeg velsigner af mit ganske Hjærte Barndoms-Foreningen, dens Raader og Direktører, som ved deres Iver bidrage til at udbrede Vor Herre Jesu Kristi Rige. Jeg velsigner af ganske Hjærte alle Foreningens Medlemmer, i Særdeleshed de kjære Børn, som ved deres Bønner og Almisser aabne Himlens Porte for saa mange stakkels Hedningebørn. Det vilde glæde mig at se, at alle Børn i den katolske Verden vare Medlemmer af denne smukke Barndomsforening.« (Manuel S. 7 ff. 16. 24. 31.)

Intet Under, at talrige Biskopper over hele Jordkredsen efterlignede Pavernes Exempel og anbefalede Foreningen ved de hæderfuldeste Rundskrivelser. Vi skulle af den store Mængde kun udhæve en, som er af des større Betydning, da den kommer fra Mænd, som mere end Andre have Kjendskab til Foreningens velsignelsesrige Virksomhed. Det er et Brev, som 20 i Anledning af Konciliet i Rom forsamlede Biskopper, apostoliske Vikarer fra Kina, Indien og Japan, i Julen 1869 have skrevet til Medlemmerne af Centralraadet for Barndomsforeningen. Efter Indledningen vedblive de: »Jesu-Barndoms-Foreningen har allerede frembragt umaadelige Resultater i vore Missioner, den er tilvisse skabt for Kina, den beundringsværdige Forening, saa ringe i sin Oprindelse, saa beskeden i sine Midler... den er skabt for os, for de Millioner af smaa Lam i vor Hjord, som det vilde være umuligt for os at frelse uden den... O hvor mange Strømme af Naadens Velgjerninger ere fremvældede af den lille Kilde! Millioner af Børn, gjen-

fødte ved den h. Daabs Vand, lovprise Gud i Himlen; utallige smaa Stakler, samlede og opdragne ved Hjælp af Deres Kjærlighed, danne hver Dag de bedste kristelige Familier til Gavn for Kirken og Samfundet. Hvor mange Vajsenhuse tjene ikke vore Neofyter til Opbyggelse og prædike for Hedningerne paa en vel-talende Maade den kristelige Religion og ere saaledes virksomme for Troens Udbredelse! I Sandhed, denne Forening er i selve sin Begyndelse bleven stor for Gud og Menneskene, og den vil udvikle sig stadig mere... I Sandhed, det er vort Haab, at Jesu-Barndoms-Foreningen vil give Satans Rige i Kina det sidste Stød. — Vi bede vor Herre, at han vil understøtte Deres Iver, forøge Deres Medarbejders Tal, opfylde dem alle med sin Aand, paa det de med utrættelig Udholdenhed stadig mere og mere maa udbrede dette beundringsværdige Kjærlighedens Apostolat...» (Manuel S. 37 ff.) Den indo-kinesiske Synode i Singapore, som afholdtes i Begyndelsen af 1880, skrev den 2. Februar s. A.: »Den smukke Jesu-Barndoms-Forening aabner hver Dag Himlen for Tusinder af uskyldige Sjæle; den over uendelig meget godt, og det er hovedsagelig gennem den, at de vantro Folks Gjenfødelse vil finde Sted« (s. St. 41 S.). Lignende Skrivelser fra forskellige Sider stadfæste denne ikke overdrevne Lovtale, og med Rette siger en Missionær: »Man kan ikke kjende Jesu-Barndoms-Foreningen uden at elske den, man kan ikke elske den uden efter bedste Evne at yde den sine Bidrag« (s. St. S. 45).

Naar jeg endnu tilføjer, at Barndomsforeningen ogsaa glæder sig ved Protektoratet af høje fyrstelige Huse, saaledes af det østerrigske Kejserhus og det belgiske og spanske Kongehus, saa har jeg godtgjort, at den ikke blot er gaaet sejrrig frem af alle de mod den rettede Angreb, men ogsaa byder alle Garantier for en heldig Fremvæxt og velsignelsesrig Virksomhed. Det staar

endnu tilbage, at give en samlet Fremstilling af de store Resultater, Barndomsforeningen har opnaaet i Løbet af de henrundne 50 Aar.

7. Barndomsforeningens Resultater.

Naar der spørges om Foreningens ydre, iøjnefaldende Resultater, saa opvise de forbavsende Tal. Man kunde vel fristes til at spørge: Hvad kan der da udrettes med 5 Øres maanedlige Bidrag? Det er tilvisse et Minimum (skjønt jo mange Medlemmer yde større Bidrag); men »mange Bække smaa gjøre en stor Aa«. I Juni 1843 holdt Foreningens Central-Komité sit første Møde i Paris; ved Slutningen af samme (Stiftelsens) Aar vare allerede 22,900 Fr. indløbne. I Aaret 1855, altsaa kun 12 Aar efter Stiftelsen, oversteg den aarlige Indtægt allerede 1 Million. I Aaret 1872 var den over 2 Millioner, 1881 over 3 Mill., 1891 over 3½ Mill. Fr. 3: over 2½ Mill. Kr. Den samlede Sum fra 1843 til 1892 var ikke mindre end 8,260,000 Fr. 3: 59½ Mill. Kr. Saa meget have Børnenes Sparepenge formaaet. Og ikke ringere er den Velsignelse, som disse Uskyldighedens Offergaver have udbredt. I de henrundne 50 Aar ere 12 Mill. Børn blevne døbt, i Aaret 1891 alene 481,535, hvoraf 145,403 ere blevne i Live og opdrages i Foreningens Anstalter. Foreningen understøtter over 150 Missioner. Indtil Slutningen af 1891 har den bygget og underholdt 661 Vajsenhuse, 3418 Skoler, 896 Apotheker for de Fattige, 297 Anstalter for Haandværkere. Talrige Landsbyer ere byggede af Missionærene og befolkede med de Elever, som ere fremgaaede af Foreningens Anstalter. Mange af de af Foreningen opdragne Hittébørn ere blevne Præster eller Ordensfolk og virke velsignelsesrigt for andre Børns Frelse og Opdragelse. Saaledes er den lille Kilde bleven til en stor Strøm, som har udgydt sig i mange Vandløb (Esther 10, 6).

Disse store Tal vilde dog ikke være af stor Betydning, dersom de ikke vare ledsagede af lignende Resultater med Hensyn til den indre Omvendelse, dersom ikke kristelig Aand og kristeligt Liv i samme Grad blev udbredt, som de Kristnes Tal tager til. Men nu er det en Kjendsgjerning, som allerede blev stadfæstet af de ældre Missionærer, at ingen er saa modtagelig for Kristendommens Lære, ingen saa vel skikket til at omsætte den i Gjerning og at virke for dens Udbredelse, som netop Børnene. I en Beretning om Kristendommens Indførelse i Japan læses, at en Dag kom en Dreng til P. Vilela S. J. i Firando, da han lige havde holdt en Prædiken, og sagde: »Min Fader, døb mig og gør mig til en Kristen.« Pateren, som ikke havde set Drengen før, svarede: »Jeg skal gjøre det, naar jeg først har undervist Dig i den kristelige Lære.« Da sagde Drengen: »Saa kan Du døbe mig strax; thi jeg er fuldstændig undervist.« Missionæren examinerede ham over Kristendommens Grundlærdomme og overbeviste sig om, at Drengen havde talt Sandheden. Men for at prøve ham, sagde han: »Godt, saa kan Du komme i Morgen igjen; da vil jeg døbe Dig.« Men Drengen holdt fast: »Jeg gaar ikke her fra Stedet, førend Du har døbt mig.« Pateren vilde ikke modstaa et Ønske, som han syntes var indgivet af den Helligaand. Han døber Drengen. Denne løber jublende hjem og giver sig strax til at prædike for Forældre og Søkende og bringer dem nogle Dage senere fuldstændig underviste til Præsten, for at han skulde optage dem i Kirken (se Patiss, Das Apostolat und Martyrium der Gesellschaft Jesu in Japan. Wien 1863. S. 97.). Sammesteds fortælles om en anden Dreng ved Navn Vincens, som beundredes af Alle paa Grund af de overnaturlige Naadegaver, der lyste frem af hans hele Væsen. Ham spurgte Vilela en Dag: »Min Søn, elsker Du vor Herre Jesus Kristus?« Vincens: »Ja min Fa-

der, jeg elsker ham af mit ganske Hjærte.« Vilela: »Hvad vilde Du da gjøre for at bevise ham din Kjærlighed?« — »Jeg vilde gjerne dø for ham, som han er død for mig.« Vilela: »Men din Frelser har baaret saa mange store Smerter for Dig.« Vincens: »Og jeg vilde ogsaa gjerne bære de største Smerter for ham.« Vilela: »Men hvis nu Hedningerne truede med at dræbe Dig, dersom Du ikke vilde fornægte Jesus Kristus; hvad vilde Du da gjøre?« Vincens: »Og om end Hedningerne vilde hugge mig i tusind Stykker, saa vilde jeg, saa længe, som jeg kunde, raabe: Jeg er en Kristen! Jeg vil dø for Jesus Kristus!« (S. St. S. 116 f.) Dette Heltemod bestod ikke blot i Fantasien; det holdt ogsaa Stand lige overfor Trusler. En hedensk Prins spurgte engang en Dreng, hvad han hed. Drengen svarede: »Jeg hedder Kristoffer.« Prinsen: »Hvad? Kristoffer! Hvad er det for et barbarisk Navn? Du havde dog for kort Tid siden et andet Navn.« Drengen: »Ja, men siden jeg er døbt, har jeg skiftet Navn tillige med Religionen.« Prinsen: »Din usle Knægt! Du hører altsaa til de Menesker, som dræbe Børn for at æde dem? De ville ogsaa snart dræbe og opæde Dig.« Drengen: »Hvad Du siger der, er en Løgn, som Eders Bonzer har opfundet. Den kristelige Lov forbyder at dræbe nogen. Der gives kun én Gud, som styrer Verden. Eders Guder ere kun Sten og Træ. De forestille kun Mennesker, som paa Grund af deres Laster brænde i Helvede; og de, som tilbede dem, komme ligeledes i Helvede.« Ved disse Ord blev Prinsen rasende, trak sin Kaarde og sagde med en truende Bevægelse: »Saaledes vover Du i min Nærværelse at tale om Guderne? Du skal dø, eller ogsaa give Guderne Æresoprejsning.« Men Drengen sagde rolig og uden at skifte Farve: »Min Prins, det vilde ikke være nogen Ære for Dig at dræbe et svagt værgeløst Barn. Mig derimod kunde Du ikke tilføje noget

Ondt; Du kan ikke gjennembore min Sjæl med din Kaarde; Du kunde kun aabne Himmeriges Porte for den. Og det er det, jeg længes efter; Du vilde da give mig et bedre Liv end det, Du tog fra mig.« Prinsen stod maalløs af Forbavselse over en saadan Standhaftighed, hvis Mage han aldrig havde set hos et Barn; han kjendte ikke, hvilken Magt Kristendommen har til at fremavle Helte. (S. St. S. 171 f.) Endnu et Eksempel, som viser, at selv Martyrdødens Rædsler ikke vare i Stand til at kue Børnenes Heltemod. Magdalene, Hustru af en højtstaaende Kristen, som var død for Troen, blev tilligemed flere andre Martyrers Hustruer dømt til Døden. Med moderlig Ømhed og kristelig Styrke søgte hun at forberede sin 7aarige Søn Ludvig til de forestaaende Kvaler. »Mit Barn,« sagde hun, »vi staa nu i Begreb med at gaa til Himlen for der at gjenforenes med Fa'er. Naar Du nu hænger paa Korset med udspændte Arme, saa glem ikke indtil Døden at gjentage Ordene: Jesus! Maria!« Barnet svarede: »Jeg skal ikke glemme det, kjære Mo'er! saa længe jeg aander, vil jeg udtale de hellige Navne. Efterat Straffen var fuldbyrdet paa en anden af de kristelige Heltinder, blev Magdalene bundet op til Korset. Næppe saa Ludvig det, førend han løb hen til Bødlerne og sagde til dem: »Jeg er ikke ræd for Døden; jeg vil dø med min Moder.« Han blev da bundet paa et lille Kors og rejst lige over for sin Moder. Moder og Barn saa paa hinanden, og Moderen opmuntrede den lille med de Ord: »Vi gaa nu til Himlen; vær ved godt Mod og bed stadig: Jesus! Maria!« Barnet gjentog de hellige Navne. Nu kom Bøddelen og stødte efter det med Lansen, men den gled af uden at dræbe det. Moderen blev ængstelig af Frygt for, at Barnet skulde fornægte sin Tro og raabte højt: »Jesus! Maria!« Ludvig gjentog: »Jesus! Maria!« og vedblev saaledes, indtil Dødsstødet ramte ham. Derpaa blev Moderens Hjærte

gjennemboret af den samme Lanse (s. St. S. 327 ff.).
Den japanesiske Historie er fuld af lignende Træk.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Vi kunne meddele vore Læsere den glædelige Efterretning, at »*Det nye Testamente*«, som der har været arbejdet paa i flere Aar, vil blive trykt færdig om et Par Uger og udkomme i Løbet af Sommeren. Forhaabentlig vil der da for bestandig være sat en Stopper for den gamle, forslidte og stadig paany opvarmede Historie om, at »Katholikerne ikke maa læse i Biblen«. Endnu i Søndags har Pastor *Kragh* ved Jakobskirken paa Østerbro fortalt sine Tilhørere en rørende Anekdote om den Sag, idet han meddelte dem, at en Nonne etsteds i Sydtyskland for nylig havde fundet et protestantisk Testamente (saavidt vi forstode ham) paa et Hospital, og som god Katholik kastede hun det ud af Vinduet. Skjæbnen vilde imidlertid, at det fløj lige i Hovedet paa en Underofficer, som naturligvis aldrig havde set end sige læst det nye Testament. Han tog det op, fordybede sig i det og endte med at omvende baade sig selv og hele sit Kompagni til Protestantismen! — Den Historie var god nok, kun Skade, at man ikke fik at vide, hvor den havde tildraget sig.

Odense. Paa den katholske Kirkegaard i Odense indviedes for nylig et stort og smukt Krucifix, som er skjænket af Medlemmer i Menigheden. Højtideligheden indledes ved Afsyngelsen af en Salme, efter hvilken højærv. Hr. Pastor *A. Whitte* talte. Han haabede, at det Krucifix, som skulde indvies, maatte drage ret Mange ud paa Kirkegaarden for at opbygges af den

stille men mægtige Prædiken, som denne holder for ethvert tænkende Menneske. Kirkegaarden minder os jo om dette Livs Korthed og drager Tanken hen paa det, som følger efter. Vilde vi frelse voré Sjæle, maa vi tro paa den korsfæstede men gjenopstandne Frelser, følge hans Exempel og bruge de af ham indstiftede Naademidler. Det er godt ofte at besøge Kirkegaarden og saaledes i Tide gjøre sig fortrolig med Døden. Til Besøg egne sig særlig Søndag Eftermiddag. Man undgik derved de unyttige Adspredelser, der ofte kun fjærne Mennesket fra dets evige Bestemmelse. Paa Kirkegaarden se vi Verdens Forgængelighed i dens rette Belysning. Saaledes betragtet vilde Indvielsen af dette Kors blive til Velsignelse.

Derpaa foretog Pastor Whitte Indvielsen efter Rituallet og istemmede den ambrosianske Lov- og Takkesalme »Te Deum«, hvorpaa Salmen »Store Gud, vi love Dig« blev sunget af den forsamlede Menighed. Højtideligheden sluttede med den præstelige Velsignelse og den katholske Hilsen »Lovet være Jesus Kristus — I al Evighed! Amen.«

Den Korsfæstedes Billede er udført i München paa *Mayers* kgl. Hof-Kunstanstalt. Egetræskorset er udarbejdet efter Tegning sammesteds fra. Det murede Fundament og Stensætningen er besørget med Dygtighed af Hr. Bygmester *P. Vald. Nielsen*. Et smagfuldt Anlæg udenom Korset skyldes Hr. Overgraver *Jensen* ved Assistentskirkegaarden i Odense.

Frankrig. I Følge »Figaro« er en videnskabelig Mission, der kan faa vidtrækkende Betydning for Menneskeheden, nylig af den franske Regering bleven betroet til Benediktinermunken, Dom *Sauton*, som tillige er Læge (Dr. med.). Som Pater *Damian*, der hengav sit Liv for at trøste og pleje de Spedalske, vil P. Sauton beskæftige sig med dem, for at helbrede dem. Han vil først berejse Norge, Lapland, Finland, Tyrkiet, Lille-

asien, Grækenland og Ægypten for at studere Sygdommen, og derpaa under Pasteurs Ledelse søge Middelet mod denne hidtil for uheldbredelig ansete Sygdom. Derpaa vil han med sin Broder, Abbé *Ch. Sauton*, tage til Molokai, hvor Spedalskheden hersker, og der søge at helbrede de Syge. Resultaterne ville blive meddelte de Missionærer, der omgaaes Spedalske. P. Sauton forener i sin Person baade den til et saadant Værk nødvendige Viden og Selvopofrelse.

— I Følge »Univers« er der nu sluttet en Overenskomst mellem Vatikanet og den franske Regering angaaende Besættelsen af Ærkesædet i Karthago (afdøde Kardinal Lavigeries Bispesæde), idet Biskoppen af Konstantine, Msgr. *Combes*, er udset til dette Embede. Ærkebiskoppen af Karthago er tillige Primas for hele Afrika.

— Den 7. Juni fejredes i Paris den aarlige *Sjælemesse* for alle Soldater og Søfolk, som ere døde i Fædrelandets Tjeneste. Alle Krigerforeninger havde sendt Deputationer med Faner. Mange Generaler og højere Officerer vare tilstede. Præsident Carnot, Krigs- og Marineministrene og flere militære Autoriteter havde sendt Repræsentanter.

England. Paa de hh. Apostelfyrster Petri og Pauli Fest vil i Følge Pave Leo XIII.'s Tilladelse Kardinal-Ærkebiskoppen af Westminster (London), Dr. *Vaughan*, højtidelig indvie England til den h. Gudsmoder og Apostelfyrsten Petrus. Højtideligheden vil finde Sted i Oratorianernes Kirke i London. Kardinalen vil fejre en højtidelig Pontifikalmesse, assisteret af alle Englands Biskopper. P. Bridgett af Redemptoristordenen holder Festtalen.

Tyskland. Resultatet af Valgene til den tyske Rigsdag foreligger endnu ikke fuldstændigt, da der skal foretages en Del Omvalg. Imidlertid kan man dog allerede nu have et Overblik, som ikke vil under-

gaa nogen væsentlig Forandring: *Det katholske Centrum* har holdt sig tappert, *de Frisindede*, som mere og mere viste sig fjendtligsindede mod al positiv Religion, have lidt et knusende Nederlag, og *Socialdemokraterne* have faaet en stærk Tilgang af Stemmer, navnlig i de protestantiske Egne af Landet. Dette er et Resultat, som allerede nu beviser, at Fremtiden i Tyskland kun vil kjende to Modsætninger, som ogsaa i Politiken ville kæmpe om Magten: *Kristendom* og *Atheisme*! Og i denne Kamp vil det katholske Centrum staa som den urokkelige Repræsentant for den positive Kristendom.

Rom. I Tiden fra den 16. Februar til den 29. Maj har Pave Leo XIII. i Anledning af sit Jubilæum modtaget i Audiens 37,334 Pilgrimme, blandt hvilke befandt sig 21 Kardinaler, 28 Ærkebiskopper og 125 Biskopper fra forskjellige Lande.

Tyrkiet. Sultanen af Tyrkiet har tildelt Kardinal *Langénieux*, som fornylig besøgte Jerusalem i Anledning af den dersteds afholdte eucharistiske Kongres, den højeste tyrkiske Orden. En betydningsfuld Begivenhed er det ogsaa, at Kardinalen blev officielt modtaget med stor Højtidelighed af de tyrkiske Autoriteter ved sin Ankomst til Jerusalem, hvor en katholsk Kardinal ikke har sat sin Fod siden Korstogenes Dage.

Australien. Den katholske Ærkebiskop af Adelaide, Msgr. Christoffer Augustin *Reynolds*, er efter længere Tids Sygdom afgaaet ved Døden i en Alder af 59 Aar.

Amerika. Den største Menighed i de Forenede Stater er sandsynligvis »Det h. Blods« Kirkens Mænighed i New York City. Den blev grundlagt for Italienerne for nogle faa Aar siden, og nu høre 25,000 Medlemmer af denne Nation til dette Sogn. St. Joakims Sognekirke, som ogsaa er en italiensk Kirke, tæller 15,000 Kommunikanter, og ca. 8000 Voxne overvære hver Søndag den h. Messe i denne Kirke.

Kina. Biskop *Anzer*, Chef for de katholske Missioner i Syd-Schantong, er ifølge Meddelelse fra Missionshuset i Steyl, af den kinesiske Regering bleven udnævnt til *Stormandarin*, en meget fremragende Ud-

mærkelse. De ydre Tegn paa denne Mandarin-Værdighed bestaa i en rød Mandarin-Knap, en Halskjæde, der er sammensat af 108 Koraller, og et Guldfasan-Brystskjold. Denne Udnævnelse, som sikrer Biskop Anzer mange Rettigheder i Kina, vil uden Tvivl blive af største Vigtighed for Missionens fremtidige Udvikling i Syd-Schantong.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. (Kvartalskollekt af Peterspenge). — **26. M.** Johannes og Paulus, Martyrer. — **27. Ti.** Oktavdag. — **28. O.** Leo den Store, Pave og Bekjender. — **29. To.** Petrus og Paulus, Apostle. — **30. F.** Apostelfyrsten Pauli Ihukommelse. — **1. Juli. L.** Oktav af St. Hans Dag.

Søndag den 2. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse.

Mariakongregationen for Ynglinge afholder paa Mandag d. 26. Juni et højtidelig Slutningsmøde Kl. 8¹/₄ Aften i Jesu Hjertes Kapel. Adgang for Alle. — I Ferietiden (Juli og August) bortfalde de ugentlige Møder. Bestyrelsen.

Lærlingeforeningen afholder i Anledning af den h. Aloysius Fest et Festmøde i Dag Søndag den 25. Juni i Lokalet i Boyesgade.

Den levende Rosenkrans (1ste Afd.) holder foreløbig intet Møde paa Toldbodvejen. — I Omdelingen af Rosenkransbladene finder en Forandring Sted, idet disse for Fremtiden ikke sendes til Broderskabets Medlemmer, men kun til Medlemmer af den levende Rosenkrans, som ikke tillige ere Medlemmer af Broderskabet.

Direktøren
for

Rosenkransbroderskabet og Den levende Rosenkrans.

Elisabethforeningens Systue er lukket i Sommermaanederne.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre afholdes Mandag den 26. Juni Kl. 8¹/₂ Aften, Bredgade 67, 2. S. o. G. — Herefter bortfalde Møderne indtil d. 21. August (Mandag d. 10. Juli: St. Knuds Mindeaften).

Unio. Onsdag d. 28. Juni Frederiksbergtur; man samles paa Keglebanen, hvorfra man Kl. 6 begiver sig til Frederiksberg, hvor der spises til Aften i Korups Have. **NB.** I Tilfælde af ugunstigt Vejr alm. Møde.

Medlemmerne gjøres opmærksomme paa, at Foreningens store Skovtur, paa Grund af Væddeløbene, først vil finde Sted **den 16. Juli.**

Skræder Andersen, Gernersgade 3, 5. Sal til Gaden, anbefaler sig til Reparationsarbejde.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 27.

Søndagen den 2. Juli.

1893.

Indhold: Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum. En irsk Adelsmands Historie. Kirkehymne fra Middelalderen. Protestantisk Mariadyrkelse. Efterretninger: Stockholm. Luxemburg. Bekjendtgjørelser.

Jesu Barndoms-Foreningens 50 Aars Jubilæum.

(Sluttet.)

Ogsaa de senere Tiders Historie har godtgjort, at det er de Smaa, som Herren kalder til sig. En lille Kafferdreng var bleven katholsk hos Jesuiterne i Dunbrody (Sydafrika). Efter nogle Aars Forløb blev han hentet hjem af sin Fader, som var Wesleyaner, og der blev gjort mange Forsøg paa at lokke ham fra den katholske Tro. Men Drengen holdt Stand, som det fremgaar af følgende rørende Brev, som han skrev til sin umfundisi (Lærer.) »Da jeg kom hjem, var der tre Mænd, som spurgte: »Hvorfor er Du bleven Katholik!« Derpaa gav jeg intet Svar. De spurgte videre: »Hvad tror I i den katholske Kirke?« Jeg svarede igjen ikke. Derpaa spurgte de: »Hvorfor beder Du til Jomfru Maria?« Nu svarede jeg og sagde: »Fordi

Maria hører vore Bønner meget godt.« Efter en Stund skreg de: »Alle Katholiker ere fortabte.« Men jeg tænkte, at de, som talte saaledes, Wesleyanerne, snarere selv vare tabte; men jeg sagde det ikke. De vedblev og skreg: »Katholikerne ere allesamme nogle rette Djævla.« Men jeg tænkte ved mig selv: Det er snarere de, som tale saaledes. Endelig sagde de: »Det gjør os ondt, at Du gaar tabt.« Jeg svarede: »Det skal vi se, naar vi engang komme til at dø.« Det er alt, hvad de har sagt til mig.« Drengens Standhaftighed og gode Opførsel bevægede mange Forældre til at sende deres Børn i den samme katholske Skole, hvor han havde faaet en saa god Opdragelse (se Kath. Missionen 1890, Beilage für die Jugend. S. 8.). Heller ikke Martyrernes Heltemod savnes blandt Børnene i Missionslandene. Maaske erindre mange af Ugebladets Læsere endnu, at i Aaret 1886 31 unge Piger af den grusomme Mwanga, Konge af Uganda ved Victoria-Nyansa-Søen i Afrika, døde for deres Tro med en Standhaftighed, som minder om de første Kristnes. De bleve brændte, og det kun langsomt, fordi man haabede, at Kvalerne vilde faa dem til at fornægte Troen. Men de bare deres Kvaler uden Klage og aabnede kun Munden til fælles Bøn. Iblandt dem var ogsaa Skarpretterens Søn, Mbagá. Men skjønt han endnu ikke var døbt, kunde han dog ikke bevæges til Fra-fald, og han forlangte paa det bestemteste at blive brændt med de øvrige. Faderen søgte at frelse ham. »Tillad i det mindste, at jeg bringer Dig i et Skjul, hvor ingen kan finde Dig.« »Nej, Fader,« svarede den unge Troshelt, »jeg vil ikke lade mig skjule. Du er Kongens Slave; han har befalet Dig at dræbe mig. Naar Du ikke gjør det, faar Du kun Ulejligheder, som jeg gjerne sparer Dig for. Jeg kjender Aarsagen til min Død; for Religionens Skyld vil jeg gjerne dø.« For at spare ham for Ildens Kvaler, dræbte Faderen ham

ved et Slag i Nakken og kastede hans Lig paa Baallet til de andre. De tre yngste Pager bleve skaanede; men alle Forsøg paa at gjøre dem til Trosfornægtere strandede paa deres Standhaftighed. »I behøve kun at erklære, at I ikke ville bede mere, saa vil Mwanga benaade Eder,« sagde man til dem; men de svarede: »Saalænge vi leve, ville vi ikke lade være at bede.« Da den yngste blandt dem, Simeon Sebuta, saa, at man ikke lavede noget Baal til ham, raabte han: »Hvor er min Plads? Jeg vil ikke skilles fra de andre.« Og da de tre saa deres Venner dø, vare de utrøstelige over ikke at kunne dø med dem. »Hvorfor dræbe I os ikke?« klagede de. »vi ere Kristne som de, I nylig have brændt. Vi ville aldrig fornægte vor Tro« (se Kath. Miss, 1887 S. 131 f.). Minder disse Drenges Trosbegejstring, som vi sagde, om de første Martyrers Mod, saa minde andre Træk om de første Kristnes hellige Levned, saaledes naar der berettes fra Sikawei i Kina, hvor Jesuiterne lede et stort Vajsenhus, at mange af Bornene udmærke sig ved en saadan Fromhed og en saa fuldendt sædelig Opførsel, at de hver Dag kunne indlades til den h. Kommunion og drage den største aandelige Fordeel af denne hellige Sjælespise.

Vi vilde ikke komme til Ende, dersom vi vilde optælle alle opbyggelige Træk, som vise, hvilke herlige Frugter vor Tro modner i Missionslandene, og hvor vel derfor de Penge ere anlagte, Barndomsforeningen Aar for Aar i saa rigt Maal sender ud i Verden. Vi ville til Slut kun endnu engang med faa Ord gjøre opmærksom paa den store Nytte, Barndomsforeningens Medlemmer selv drage af deres fromme Føretagende. Msgr. Parisis, Biskop af Langres, Foreningens tredie Præsident, har sammenfattet det smukt i følgende Ord: »Som bekjendt er Dyden en Vane, og kun ved gjentagen Udøvelse, navnlig i Barndommen, tilegner man sig denne Vane. Idet Barnet tager Almissen af

sin Moders Haand og giver den til den Fattige, opnaar det den smukke Vane, at gjøre vel, og idet det daglig paa Knæ og med foldede Hænder fremstammer de Bønner, som det endnu ikke rigtig forstaaer, uddanner det sig til Fromhed. Paa samme Maade, naar Barnet maanedlig tager Missionsbidraget af sine smaa Sparepenge og bortskjænker dem til legemligt og aandeligt Bedste for de stakkels Hedningebørn, udvikles i det lidt efter lidt Forestillingen om Troen og Følelsen af den kristelige Sjælever, som ved vort Aarhundredes Ligegyldighed og Vantro ellers ikke vilde udfolde sig. Der opgaar for det lidt efter lidt en klar Forstaaelse af den ophøjede Lære om de Helliges Samfund, som paa en underfuld Maade udjævner det ene Menneskes Trang med det andets Overflod... og i Sandhed forener alle Folkefærd til én Familie.« Dertil kommer at Børnene lære at sætte større Pris paa deres Tro og den Lykke at have fromme kristelige Forældre; de lære tidlig at paalægge sig smaa Ofre af Kjærlighed til Næsten, og idet de bede for de andre Sjæles Frelse, ville de lære omhyggeligere at vaage over de Naadeskatte, som ere nedlagte i deres egen Sjæl. »Desforuden,« vedbliver Biskoppen, »kunne I være visse paa, at de stakkels Børn, som ved Eders Hjælp ere udrevne af den yderste Forladthed og som tillige bære Eders Navne, ville velsigne Eder allerede i denne Verden, og meget mere ville de talrige Smaa, som ere farne til Himlen i deres Daabsuskyldighed, bede for Eder, hvem de have at takke for saa stor en Lykke« (se Kath. Miss. 1893. S. 98.).

De danske Børn behøve ikke at skamme sig overfor de katholske Børn i andre Lande; thi de ere saa langt fra at staa tilbage for dem, at de endogsaa overgaa dem alle tilsammen. Vistnok forsvinde de 700 Fr. fra Danmark lige over for den Million fra Tyskland eller Frankrig. Men Forholdstallet er størst i Danmark,

og dette aflægger et smukt Vidnesbyrd om vore Børns Iver og Kjærlighed til vor h. Tro. Vi kunne kun ønske Børnene og deres Forældre og hele den danske Kirke til Lykke for denne Kjendsgjerning, som tidligere eller senere vil vise sig velsignelsesrig for Kirken i Danmark. Gid disse Linier maa bidrage til at udbrede den smukke Forening og at styrke og forøge Iveren der, hvor den allerede har fæstet Rod, paa det den stedse maa udfolde smukkere Blomster, stedse frembringe rigere Frugter til Velsignelse for vore kjære Børn, vore kristelige Familier, vort Fædreland og vor h. Kirke.

sr.

En irsk Adelsmands Historie.

—o—
I. Den Fredløses Messe.

Irlands Historie er fuld af Forfølgelser, Voldsgjeringer og Taarer, men det stakkels irske Folk er trods alle Udvæxter, som en tyranisk Regering har skabt, og trods alle Svagheder, der som en Følge heraf klæbe ved det, i Besiddelse af fremragende Dyder, af en levende Tro og en oprigtig Vedhængen ved sin Kirke. Man har kaldt Landet »*De Helliges Ø*«; thi det har frembragt talrige og store Hellige og tillige sendt en Mængde af sine ædlestes Sønner til Fastlandet, for at de skulde forkynde Troen og erobre Sjæle for Himlen. Det har fra de ældste Tider af bevaret sin katholske Tro, og Vranglærdomme have aldrig faaet Fodfæste paa Øen, men det har derfor ogsaa i Aarhundredernes Løb været en sand Kampplads, der er bleven vædet af talrige Martyrers Blod, og endnu den Dag i Dag er det et Fædreland for Helte, som hellere foretrække Sult og Elendighed, ja Døden, end Frafald fra Troen. Dette Folk, som ifølge Naturen var i Besiddelse af et saa

ridderligt Sindelag, blev underkøbt mere ved Troløshed og Brud paa givne Løfter end ved Vaabenmagt; Maria Stuarts Søn satte Kronen paa Ødelæggelsens Værk; Den sidste af Milesius' Stamme *O'Neill*, døde i Rom, iført Franciskanermunkenes fattige Ordensdragt, takkende og velsignende Paven, der havde ydet ham, saavel som saa mange andre ulykkelige Landflygtige, det Nødvendige til Livets Ophold.

I Begyndelsen af det 17. Aarhundrede levede paa deres Gods i Nærheden af Limerick et lykkeligt Ægtepar, Baron *John of Burgh* og hans Hustru *Grace*. John var den yngre Søn af en højt anset Familie. Burgh'erne vare i 1171 i Henrik II's Følge komne til Irland under deres Familieoverhoved William Fitz-Adelm. Der modtoges deres Slægtninge, ligesom de øvrige normanniske Adelige, en Del Jordgoods og indgik senere Forbindelse med flere indfødte fyrstelige Familier.

Paa den Tid, da vor Historie begynder, var *Rikard Roc of Burgh*, Jarl eller Greve af Clanricarde, Familiens Overhoved; han var meget velgjørende mod Kirken og lod blandt andet paa sin egen Bekostning gjenopbygge det berømte Franciskanerkloster Kenalehan i Bispedømmet Clonfert. Et Medlem af denne mægtige Familie blev endog selv Franciskaner og døde i 1562 som sidste Biskop af Emly. Burgh'erne, som vare af normannisk Oprindelse, kunde takke de engelske Konger for Grundvolden til deres Formue og vare dem derfor oprigtig hengivne. Ikke desto mindre holdt de fast ved deres katholske Tro, og Læseren vil i Løbet af vor Beretning se, at Sir John, Helten i vor Fortælling, først meget sent besluttede sig til at opgive Englands Parti-Interesser og gjøre fælles Sag med Irlænderne, som kæmpede for deres Religion og deres Liv.

I Begyndelsen af det 17. Aarhundrede glædede Irland sig ved en Fred, som det i mange Aar ikke havde været vant til. De to store Hoveder for det nationale

Parti, Tyrone og Tirconnell, havde underkastet sig; det engelske Hof havde med synlig Glæde taget imod dem, og de haabede, at dette skulde komme deres ulykkelige Landsmænd til Gode. Katholikernes hilste med *Jakob Is.*' Tronbestigelse Begyndelsen til bedre Dage. De tænkte, den nye Konge er en Stuart, hverken en Sachser eller en Normanner; han er en Søn af Maria Stuart, Elisabeths Slagtoffer; han maa derfor beskytte vore Fædres Religion og i det mindste afskaffe de frygtelige Straffelove, som ere blevne givne, for at tilintetgjøre Katholicismen! I flere Byer indførte Gejstligheden atter den undertrykte Gudstjeneste og fejrede offentlig det h. Messeoffer. Limerick tog Del i den almindelige Glæde, navnlig den ædle Familie paa Slottet Burgh. For Sir John havde Forfølgelsens onde Dage under Dronning Elisabeth været en Skole, i hvilken han lærte Taalmodighed og Heroisme. Hans Karakter var bleven hærdet under Prøvelserne og hans Fromhed havde i al Stilhed gjort store Fremskridt. Hvor ofte havde han ikke vakt sine Landsmænds Mod under Kampen og i Døden! Allerede fra den tidligste Ungdom førte han en hellig Livsvandel; stadig øvede han sig i Bon og Faste, og som ved en standsmæssig Renhed udmærkede han sig ogsaa ved en virksom Kjærlighed til de Fattige og Forfulgte. Baade han og hans Hustru vare Medlemmer af den h. Franciskus' tredie Orden.

Irlændernes skjønne Forhaabninger skulde imidlertid snart forvandle sig til bitre Skuffelser. Man havde rigtignok proklameret Tilgivelse og Glemsel og faaet Folket til at tro, at Kongen vilde tage det under sin særegne Beskyttelse. Partiførerne underkastede sig, og Landet havde en kort Tid Fred. Men det varede ikke længe, førend Regeringen atter indførte Supremat-Akten. Enhver, som vilde opnaa en akademisk Grad eller agtede at modtage et Embede i Magistraten eller som Advokat, maatte først sværge den bekjendte Ed, ved

hvilken han anerkjendte den kongelige Overhøjhed i alle kirkelige og religiøse Anliggender. I 1605 landsforviste en Straffelov alle katholske Præster og udtalte Dødsstraf mod enhver katholsk Præst, som forblev i Landet. Man havde altsaa proklameret en aabenbar Forfølgelse. De stakkels Irlændere bleve som rædselsslagne, navnlig da det rygtedes, at begge Hovederne for det nationale Parti, *O'Neil*, Jarl af Tyrone og *O'Donnell*, Jarl af Tirconnell, vare flygtede. Den Første trak sig, som ovenfor bemærket, tilbage til Rom, og O'Donnell begav sig til Spanien; begge døde som Franciskanere. Grevskaberne, som vare blevne ledige ved, at begge disse Repræsentanter for de gamle Fyrstehuse flygtede, bleve inddragne til Gunst for den engelske Regering, som skjænkede dem til fornemme Englændere. De gamle Lehnsrettigheder bleve ophævede. En Mængde engelske Godsejere nedsatte sig i Irland og erhvervede sig der Jordejendomme. Dette Skakreri med de irske Godser lagde Grunden til hine agrariske Oprør, som i vore Dage ødelægge det ulykkelige Land.

Fortølgelsen bragte ogsaa Smerte og Rædsler over Sir John Burgh's Slot; men intet formaaede at faa denne ægte kristelige Familie til at vakle. Medens Slægtens Hoved, Greven af Clanricarde, indlod sig i Forhandling med Undertrykkerne, forblev Sir John tro imod den katholske Sag. Trods de frygtelige Straffebestemmelser imod dem, som hemmeligt gave de katholske Præster Husly, var han utrættelig virksom i at yde et gjæstfrit Hjem for Præsterne og de Forfulgte, saa meget som mulig søgte han at faa Guds-tjenesten fejret, og opmuntrede de Vaklende til Standhaftighed i Troen. Med dobbelt Iver forrettede han sine egne religiøse Øvelser og aflagde tillige hyppige Besøg hos sine Trosfæller i de forskjellige Fængsler. Hans Virksomhed undlod naturligvis ikke at henlede

Autoriteternes Opmærksomhed paa Sir John, og Angiverne, som aldrig mangle i saadanne Tider, skyndte sig med at anklage ham hos Lord *Arthur Chichester*, Kronens Repræsentant. Man beskyldte ham for, at han paa sit Slot skjulte en Præst, som i Egenskab af Kapellan frembar det h. Messeoffer for Husets Personale. Lord Chichester anordnede, at begge Lovovertræderne, Greven og Præsten, skulde arresteres, og overgav Sagen til Scheriffen i Limerick. Det var en alvorlig Sag. Enhver, som gav en Præst Husly, skulde lide Døden, og den Omstændighed, at Nogen tillod, at det h. Messeoffer blev frembaaret i hans eget Hus, blev betragtet som Højforræderi.

Scheriffen vovede ikke strax at gaa fjendtlig tilværks mod en saa anset Mand, som Sir John, og satte sig foreløbig i Forbindelse med Portneren paa Slottet. Han tilbød ham en stor Sum Penge og fik paa denne Maade Bevismidlerne i Hænde. Han erfarede af denne Forræder Kapellanens Navn og Dagen og Timen, naar han frembar det h. Messeoffer. Sir John havde næppe nogen Anelse om, at der befandt sig en Forræder under hans eget Tag; som en klog Mand tog han sine Forholdsregler, skjønt det stred imod hans ædle og loyale Sindelag; han elskede jo sine Folk som sine Børn. En Irlænder, saaledes mente han, forraader ikke sin Herre.

Det var en Søndag. Kapellanen havde begyndt den h. Messe tidlig og var næsten naaet til Slutningen, da man pludselig hørte en stærk Larm i Gaarden. Portneren havde aabnet Slotsporten og indladt Scheriffen i Spidsen for en Afdeling Soldater. Paa Grund af den Lethed, hvormed de vare trængte ind, undlode de at besætte Udgangene, hvad der var til Gavn for Kapellanen, som derved fik Lejlighed til at flygte. Efterat Sir John til sin store Glæde havde faaet Underretning om Præstens Flugt, greb han sin Kaarde, og stillede

sig tilligemed sine Folk paa Slottets Hovedtrappe, som Scheriffen og hans Soldater netop stode i Begreb med at bestige. Med Ro og Værdighed sagde Sir John: »Min Herre, hvorledes tør De vove paa en saadan Maade at forstyrre den huslige Fred hos en Mand af min Stand?« Scheriffen svarede: »Jeg gjør det paa Grund af den Frækhed, hvormed De krænker Kongens Anordninger.« Sir John: »Naar vi følge Kongernes Konges og Kirkens Bud, krænke vi ikke Kongerigets Love.« Scheriffen: »Det er nok! Jeg er ikke kommen for at disputere med Dem, men jeg skal opfylde et andet Hverv; Sir John Burgh, i Kongens Navn arresterer jeg Dem. Soldater, gjør Eders Pligt!« Med disse Ord lagde han sin Haand paa Baronens Skulder. I det samme Øjeblik ilede *Grace of Burgh*, som havde holdt sig i Baggrunden tilligemed Børnene, hen til sin Mand, som vilde hun forsvare ham; men da hun saa, at Soldaterne omringede ham, for at føre ham bort, udstødte hun et hjerteskrærende Skrig og besvimed.

En Del Soldater ilede gennem Slottet, for at søge efter Præsten. Sir John benyttede disse Øjeblikke til at trøste sin Hustru, som atter havde faaet sin Bevidsthed; han omfavnede hende og Børnene, henvendte nogle venlige Ord til sine grædende Folk, steg saa til Hest, for at ride til Limerick under Soldaternes Bevogtning. Alle Vegne, hvor han kom frem, blev der Graad og Veklage blandt Katholikerne over hans Skjæbne og endog i Byen tilbageholdt man ikke sine Sympathier for ham. Men det blev ogsaa kun ved Sympathierne; Ingen havde Mod til at befri ham. Den ædle Mand blev derfor ført til Fængslet og lagt i Lænker.

(Fortsættes.)

Kirkehymne fra Middelalderen.

(Af Ærkebiskop **Andreas Sunesøn**.)

—o—

Missus Gabriel de coelis
Verbi bajulus fidelis,
Sacris disserit loqvelis
Cum beata Virgine;
Verbum bonum et suave
Pandit intus in conclave
Et ex Eva format Ave,
Evæ verso nomine.

Sendt som Bud fra Himlens Sale
Gabriel med hellig Tale
ned til Jordens mørke Dale
til den rene Jomfru kom.
Ord han taled' i det lave
Kammer, som os Haabet gave;
Eva danned' han til Ave,
vendte Evanavnet om.

Metum pellit, dat solamen,
Nam, per sacrum, inqvit, flamen
Et virtutis obumbramen
Deo gravidaberis.
Mater fiam, inqvit illa,
Cujus vere sum ancilla;
Salva tamen sint sigilla
Pudoris, ut loqveris.

Møens Tanker gjør han trygge;
Aanden selv skal hos Dig bygge,
Herrens Kraft Dig overskygge,
Gud i Dig skal vorde Kjød.
Ydmyg gav hun da sit Minde:
Jeg er Herrens Tjenerinde,
og min Renhed ingensinde
plettes, som dit Lofte lød.

Consequenter juxta pactum
Adest Verbum caro factum:
Semper tamen est intactum
Virginalis gremium;
Patrem pariens ignorat,
Et qvam homo non deflorat,
Nec torqvetur nec laborat
Qvando parit filium.

Før hun ej sit Minde skænked',
end Guds Ord sig alt nedsænked'
i den Renes Skjød — ukrænket
var det Liv, som bar Guds Ord.
Ej af Mand hun vilde vide,
Jomfruenheds Tab ej lide,
derfor uden Ve og Kvide
fødte hun sin Son til Jord.

Signum audis novitatis:
Crede tantum, et est satis,
Non est tuæ facultatis
Solvere corrigiam.

Lignelser Du har for Øje,
dog i Tro Du maa Dig bøje,
al din Evne er for føje
bagom Løndoms Slør at naa.

Grande signum et insigne	Som et helligt Tegn vi skue
Est in rubo et in igne;	Tornebusken staa i Lue;
Ne appropiet indigne	blot din Fod, vel maa Du grue,
Calceatus quispiam.	hellig Grund Du træder paa.

Virga sicca sine rore.	Arons Stav foruden Væde
Novo ritu, novo more	saa's al Regel overtræde,
Fructum protulit cum flore:	saa's i Blomsterskrud sig klæde,
Sic et virgo peperit.	saadan fødte Jomfruskjød.
Benedictus talis fructus;	Signet være uden Ende
Fructus gaudii, non luctus;	Frugten, som vi fik af hende!
Non erat Adam seductus	Havde Adam spist af denne,
Ex hoc si gustaverit.	var han frelst for Synd og Død.

Jesus noster, Jesus bonus,	Og vor Frelser Jesus kjære,
Piæ matris pium onus,	som af Moder lod sig bære,
Cujus est in coelo thronus,	han, som alle Himle ære,
Nascitur in stabulo.	fødtes da i ussel Stald.
Qui sic est pro nobis natus	Han, som lod for os sig føde,
Nostros deleat reatus:	slette ud vor Skyld og Brøde —
Quia noster incolatus	paa vor Pilgrimsfærd vi møde
Hic est in periculo.	lumske Farer uden Tal.

Protestantisk Mariadyrkelse.

—o—

Intet kan opfylde os Katholiker med større Smerte, end naar man ser, at troende Protestanter, som tilbede med os den samme Frelser, vægre sig saa meget imod at ære den h. Gudsmoder, som, da »Herren saa ned til sin Tjenerindes Ringhed,« forudforkyndte om sig selv: »Se, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig.« Det falder rigtignok mange Protestanter ubegribelig svært at fatte katholske Lærdomme paa den rette Maade, og endog hos mange Venligtsindede finder man kun altfor ofte saa skjæve Anskuelse om Katholicismen, at man

fristes til at slaa Hænderne sammen over Hovedet. Saaledes tro i Virkeligheden endnu dannede Protestanter stift og fast, at vi Katholiker *tilbede* den allerseligste Gudsmoder, endskjønt ethvert katholsk Skolebarn kun smiler medlidende over en saadan Paastand. Hvorledes det nu end forholder sig, Antipathien mod Hende, som af Engelen Gabriel blev kaldt »den Velsignede blandt Kvinderne«, er i en saare bedrøvelig Grad tilstede i Protestantismen; med en Ringeagt, som man maa rødme over, kaldes Herrens velsignede Moder slet og ret »Marie«, som om man slet ikke følte, at man ikke kan have en sand og fuldkommen Kjærlighed til Jesus, der elskede sin Moder saa ømt og paa Korsets Træ tænkte paa hende førend han tænkte paa sine egne umenneskelige Lidelser, naar man ikke ogsaa vil efterfølge ham i hans Ærbødighed for og Kjærlighed til hans hellige Moder. I og udenpaa de protestantiske Kirker finder man atter Billeder og Statuer af Apostlene, hvilket uden Tvivl er en rosværdig Tilbagevenden til katholske Anskuelse, men som Grundsætning *undgaar man den h. Gudsmoders* Billede eller Statu, som om hun, der blev værdig til at bære, ernære og pleje Jesus Kristus, ikke engang var værdig til at stilles i det mindste ved Siden af *Kristi Disciple!*

Og dog er Gudsmoder-Dyrkelsen ikke helt uddød i Protestantismen. I et strængt luthersk Hjem i Hannover har Skriveren af dette endog fundet en Lampe foran et Mariabillede, og da han spurgte de gode Folk, om de endnu ærede den h. Gudsmoder, svarede Husfaderen: »Naturligvis, hvorledes skulde vi ikke ære Moderen, naar vi elske Sønnen!« Et smukt og sandt Ord, udtalt af et Menneske, som uforskyldt befinder sig i Vrangtroens Vildfarelser, et Ord, der opfylder Hjertet med Vemod over, at et saadant Menneske ikke er i Besiddelse af den hele og fuldkomne Frelsessandhed.

Et smukt Vidnesbyrd om det Berettigede i Gudsmoderens Lovprisning har den protestantiske Lic. theol. *V. O. Dietlein* givet i sin Bog »Evangelisk Ave Maria« (G. Fricke i Halle 1863), hvor han skriver i Fortalen:

»Ikke at mindes en afdød Moder, gjælder alle Vegne som et Tegn paa et mindre fromt Sindelag. Maria, Herrens Moder, *er ogsaa vor Moder*. Han, som ikke skammede sig for at kalde os sine Brødre, har dermed stillet os i et Forhold til den Velsignede blandt Kvinderne, der har født ham, som *i alt Fald hører ind under Buddet*: »Du skal ære Fader og Moder, at det maa gaa Dig vel«. Selv om hans Ord fra Korset »Se der din Moder« kun havde gjældt Disciplen Johannes, saa vilde det dog være selvforstaaeligt: Vi ere hans Brødre, følgelig hans Moders Børn. Forudsat ogsaa, at hun hinsides ikke havde anden Rang og Stand, end enhver stakkels Kvinde, som har baaret Børn her paa Jorden, saa turde vi dog ikke tage os det let med Spørgsmaalet: »Hvorledes ære vi den Førstefødtes henvovede Moder?«

»I vore Bekjendelses-Skrifter forsikre vi, rigtignok som en Bisag, at ogsaa vi, ligesom hele den gamle Kirke, *ville anerkjende hende som Jomfru og Guds Moder*. Det er et givet »Løfte« — *hvorledes holde vi det?* At Mariadagene, som findes i Kalenderen hos en lille Del af den evangeliske Kristenhed, næppe endnu fejres nogetsteds, faar være. Vi kunne maaske beraabe os paa, at der paa Herrens Dage, navnlig paa hans Fødselsfest, falder saamegen Ære tilbage paa Moderen, som lige tilkommer hende. — Hist og her hændes jo rigtignok noget, som maaske kan forklares, *uden netop at være smukt*. For at omtale et Exempel: Der er en eller anden smuk Sang, som man gjerne vilde indøve med Børnene til Julefesten. Men i Sangen findes en Henvendelse til den »helligste søde Jomfru Maria«. Nu hindrer vor eller vor Menigheds »protestantiske Sam-

vittighed« os i at henvende os til Guds Moder Maria. Vi ere derfor nødsagede til, i Stedet for at henvende os til hende, at anraabe »den glade Juletid«, som dog ikke er nogen Person, ikke en Gang en Ting. Dette er maaske mere protestantisk, men mere evangelisk er det næppe. — Vort Forhold er en stadig *Flugt for Guds Moder*, en stadig Angst for, at unde hende endog et hilsende Ord, at *tilraabe hende Ave*, som den *evige Fader* dog sendte hende ved Engelen's Mund, for dermed at rive den første Flænge i den gamle Forbandede, som skilte os fra ham og hans Kjærlighed — et saadant Forhold, selv om det blev paanødt os ved vore protestantiske Opgaver, burde være for os et *bedrøveligt*. Ethvert andte Menneskebarn, som er gaaet forud for os til det evige Hjem, tør vi tilraabe et *Ave pia anima*, saa ofte vi ville, *kun ikke Moderen*, thi det vilde være — katholsk!« —

Dette er en *overbevisningstro Protestants* Vidnesbyrd, det er Ord, hvor man i hver Linie mærker, at de flyde fra Hjærtets inderste Dyb. Lader os, kjære Læsere, daglig opsende en andægtig Bøn til den h. Gudsmoder, om at hun ved sin Forbøn vil opnaa hos sin guddommelige Søn, at alle vore vildfarende Brødre og Søstre, som have en god Villie, maa blive frigjorte for Sløret for deres Øjne og lære med os at ære barnligt hende, hvem alle Slægter ifølge den h. Skrifs Ord skulle prise salig. Og naar en eller anden protestantisk Læser eller Læserinde, følgende Dietleins Formaning forener sig med os i et »Hil Dig, Maria«, eller til Marias Ære gjentager af den h. Skrift hendes Lovsang »Magnificat«, saa ville de selv føle, hvor uendelig trøstefuld Anraabelsen af Herrens Moder er. *Virgo dulcissima, mater Dci, ora pro nobis!*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Stockholm. I det pavelige Konsistorium af 15. Juni i Rom forkyndtes ogsaa den Apostoliske Vikar for Sverrige, Msgr. *Albert Bitters* Udnævnelse til Biskop. Selve Udnævnelsen er allerede tidligere sket ved paveligt Breve. Msgr. Bitters Titular-Bispesæde er *Doliche* i Asien. Det var et ældgammelt Bispesæde i Syrien med Hierapolis som Metropolitansæde. De første Biskopper af Doliche vare Archelaus (325—341), Olympius (344), Cyrion (359), Athanasius (436), Timotheus (444—458). Msgr. Bitters Bispevielse vil rimeligvis finde Sted i Løbet af Efteraaret.

Luxemburg. Den 21. f. M. fejrede den protestantiske *Arve-Storhertug af Luxemburg* sit Bryllup med en katolsk *Prinsesse af Braganza*. Ærkebiskoppen af Salzburg forrettede Vielsen paa Slottet Fischhorn i Østerrig. Alle de eventuelle Børns katolske Opdragelse var i Følge kirkelig Sædvane naturligvis forud bleven sikret.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse. — **3. M.** Ihukommelse af Frelserens dyrebare Blod. — **4. Ti.** Oktavdag. — **5. O.** Cyrillus og Methodius, Biskopper og Beskjendere. (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **6. To.** Oktavdag af Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. — **7. F.** Ferialdag (Kl. 8¹/₄ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Andagt med Prædiken). — **8. L.** Elisabeth, Enke.

Søndag den 9. Juli. 7. Søndag e. Pintse.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. Juli Kl. 8¹/₄ læses i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningen og dens Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Sct. Andreas Kollegiet i Ordrup slutter Skoleaaret Torsdagen d. 6. Juli, Kl. 10 Form., med **Præmieuddeling** og **Te Deum** i Sct. Andreas Kirken. Til Højtideligheden, som den højærværdigste Apostoliske Vikar, Biskop Johannes v. Euch har tilsagt at ville afholde, indbydes d'Herr. Gejstlige og Elevernes Forældre samt Skolens øvrige Venner.

Det nye Skoleaar agtes paabegyndt Torsdag d. 31. August.

Rettelse. I forrige Nr. af Ugebladet S. 544. L. 18 f. o. 8,260,000 læs 82,600,000.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 28.

Søndagen den 9. Juli.

1893.

Indhold: En irsk Adelsmands Historie. Børnenes Valfart til Karup i Jylland. Efterretninger: Hamborg. Køln. Osna-brück. Rom. Amerika. Bekjendtgjørelser.

En irsk Adelsmands Historie.

(Fortsat.)

—o—

II. Fængslet.

Religionens Magt viser sig navnlig i Ulykkens Dage. Det er ikke vanskeligt at lide Forfølgelser, naar Verden retter sit Blik paa os og beundrer os. Men at taale uden at blive set, og derhos være Vidne til, at Uretfærdigheden triumferer; at bøje sig i Taushed under Guds og Menneskers Haand; at modstaa uden Lidenskabelighed, ja med Sagtmodighed og Hengivenhed og dog med uovervindelig Fasthed Klager og Bønner fra deres Side, som næst efter Gud ere os det Kjæreste paa Jorden; at dø med Tilgivelsens Ord og Velsignelsens Ønsker for vore Modstandere paa Læberne; det kan kun en sand Kristen. Det er den religiøse Overbevisning, som alene kan udruste Sjælen saaledes. Det er en Naade, som den alene ejer, i hvem den

Korsfæstedes Lærdomme saa at sige ere blevne Kjød og Blod.

Som en saadan Mand viste John Burgh sig i Fængslet. Alle sine Lidelser bar han med en Kristens Sindelag. Fængslet var for ham en Vej til Himlen. Og hvilket Fængsel! Den moderne Verden, som opfører saa anseelige, luftige Fængsler, der næsten se ud som Slotte, kan næppe gjøre sig en Forestilling om Fængslerne i hine Dage. De vare ofte underjordiske Rum, kolde og fugtige Huller, opfyldte af en forpestet Luft, fulde af Uhumskheder og Utøj; i disse Huller van-smægtede Fangerne, smedede med Lænker til ormstukne Brædder, og de længtes efter Døden som efter en Velgjerning. Paa denne Maade vare Fængslerne ogsaa indrettede i England. I vore Dage er man gaaet til den modsatte Yderlighed; nu godt, vi foretrække i alt Fald Menneskelighed for Barbari.

John Burgh følte sig ikke ulykkelig i sit sørgelige Fængsel. Han var jo ikke alene. Fra Ungdommen af havde han vænnet sig til at leve med Bevidstheden om Guds Nærværelse; det kom ham nu tilgode, han følte, at Gud ikke forlader sine Venner. Han kjedede sig heller ikke, hans Aand beskjæftigede sig med Betragtningen af hine evige Sandheder, som yde Trøst under Gjenvordigheder. Frygtende for, at man skulde skaffe ham ud af Verden uden nogen Proces — det var netop ikke en Sjældenhed i hine ulykkelige Tider — havde han strax i de første Dage af sit Fangenskab begyndt sin Forberedelse til Døden med et Generalskriftemaal. Det lykkedes nemlig hist og her forklædte Præster, trods Vogternes Opmærksomhed, at besøge de Fangne, at høre deres Skriftemaal og meddele dem den h. Kommunion. Sir Johns Formue var allerede bleven konfiskeret til Fordel for Staten. Hvad skulde der blive af hans Hustru og Børn? Hvor ængsteligt Spørgsmaalet end lød, hvor svært det end berørte ham,

saa var det dog ikke i Stand til at berøve ham Sindets Ligevægt; han anbefalede sine Dyrebare til hans Varetægt, som jo er Enkernes Støtte og de Forældreløses Fader.

Efter at have været i Fængsel i tre Maaneder, blev han stillet for Domstolene. Lord-Overdommeren havde givet den sædvanlige Dommer endnu en Bisidder i Guvernøren over Grevskabet Mynster, et Menneſke, som var bekjendt for sit Had imod Katholikerne. Fangen mødte for Domstolen med Lænker om Hænder og Fødder, og uden Hensyn til hans Rang maatte han tage Plads paa den sædvanlige Forbryderbænk. Kronens Advokat begyndte Forhandlingen med at oplæse Anklageskriftet, hvori der blev sagt, at den Anklagede havde gjort sig skyldig i Majestætsforbrydelse og Højforræderi: ringeagtende Kongerigets Love, havde han holdt fast ved Papismen, optaget Præster i sit Hus, modtaget Sakramenterne af deres Hænder, og endelig havde han tilladt katholske Gejstlige at læse Messe i sit Hjem. Sir John hørte rolig paa Oplæsningen, og efter at Anklageren havde sluttet, vendte han sig til sine Dommere.

»Mine Herrer,« sagde han, »eftersom man har indespærret mig i flere Maaneder blandt Forbrydere, maa jeg naturligvis tro, at jeg har gjort mig skyldig i en svær Forbrydelse. Ville Herrerne have den Godhed at sige mig, hvilken Forbrydelse og Skjændighed jeg har begaaet.«

»Hvorledes!« raabte Guvernøren over Mynster, »er det maaske ikke en Skjændighed, naar man ringeagter Hs. Majestæts Bud, idet man beskytter Papismen og dens Tjenere og bivaaner Messen?«

»Jeg er Kristen og Katholik,« svarede Sir John: »derfor finder jeg ingen Forbrydelse i, at man beskytter en stakkels forfulgt Præst, som er i Besiddelse af den ophøjede Værdighed, som Kristus har indstiftet og

overdraget til Apostlene og deres retmæssige Efterfølgere. Vor Kirkes første Lærere vare Præster; Vidne herom er den h. Patrik, som har bragt vort Folk Troen. Naar det kristelige Præstedømme altsaa er indstiftet af Gud, sig mig saa, om det er en Forbrydelse, at beskytte en Præst, som ikke har gjort ondt mod nogetsomhelst Menneske. De taler om Papisme. Jeg bekjender, ligesom alle mine Forfædre, den gamle katholske Tro, som er bleven forkyndt af St. Patrik i Irland, af St. Augustin i England og af St. Columban i Skotland. Tusinder af Martyrer have udgydt deres Blod for Sandheden og for Bekjendelsen af denne Tro, og vor Konges Moder er død for den. Kalder De det Papisme, saa tilstaar jeg, at jeg efter Ævne og Kræfter har forsvaret og beskyttet den. Hvad den h. Messe angaar, da er dette guddommelige Offer jo ligeledes indstiftet af Jesus Kristus; Apostlene have faaet Magt til at forvandle. Naar det altsaa ikke er en Forbrydelse, at være Præst, hvorledes kan man saa kalde det en Majestætsforbrydelse, naar Nogen læser eller hører den h. Messe, som jo dog er et Attribut for Præsterne og Katholikerne?»

Dommeren studsede et Øjeblik, og der herskede en pinlig Taushed; saa svarede han: »Jeg vil her ikke disputere hverken om Messe eller Præsteværdighed; jeg spørger Dem kun: Er den, som vover at handle imod Kongens Bud, ikke en Forbryder?»

»Katholikerne«, svarede Sir John, »kunne ifølge deres Samvittighed ikke adlyde menneskelige Love, der stride imod Guds Bud og Love.«

»Aha!« raabte Dommeren, »De foregiver altsaa, at Hs. Majestæts Love stride imod Guds Love.«

»Ja, det paastaar jeg,« svarede Fangen; »og naar det er Grunden til, at man har ført mig for denne Domstol, saa er jeg beredt til at besegle denne min Paa-stand med mit Blod!«

Rettens Præsident tog nu Ordet og spurgte Sir

John, om han anerkjendte den kongelige Overhøjhed i kirkelige Anliggender, i Overensstemmelse med Dronning Elisabeths og Kong Jakobs Statuter.

»Jeg har Guds Naade at takke for,« svarede Sir John, »at jeg er bleven opdragen i den katholske, apostoliske og romerske Kirke, ligesom vore Forfædre, Deres saa vel som mine. Da det i dette Øjeblik drejer sig om Guds Anliggender, for hvis Skyld det er en Ære at kæmpe og lide, vilde det være en Uret fra min Side, om jeg gav Limericks Katholiker et daarligt Exempel ved Forsagthed. Jeg vilde paabyrde mig en stor Skyld, dersom jeg, bortset fra min egen Sjæls Fortabelse, vilde tilføje den katholske Religion den Skjændsel, at de skulde sige: John Burgh, som i 40 Aar har været en Kristen, har, da han af Dommerne blev udspurgt angaaende sin Religion, offentlig fornægtet Troen, og det af Frygt for Døden! Gud bevare mig for en saadan Ulykke! Jeg erklærer altsaa overfor denne Forsamling af Katholiker og Protestanter, at jeg ikke vil blive utro imod mine Fædres gamle Tro, og derfor vægrer jeg mig for at undertegne Statuterne, som proklamere den kongelige Overhøjhed i kirkelige Anliggender. For øvrigt ønsker jeg af ganske Hjærte Hs. Majestæt al Lykke og Velsignelse; thi det er en loyal Undersaats Pligt, og jeg roser mig af at være en saadan Undersaat. Og skal jeg dø, saa vil jeg være lykkelig over at kunne stadfæste denne min offentlige Bekjendelse af min Tro med mit Blod.«

Ved disse Ord kunde Præsidenten næppe beherske sig. Han gav sit Raseri Luft i Skjældsord og Trusler, kaldte den ædle Troshelt en Skam for Fædrelandet og for sin Familie, og bebrejdede ham, at han var utaknemlig mod Suverænen, som havde overøst ham med Velgjerninger, idet han vovede at ringeagte hans Bud. Men Sir John svarede: »Jeg er ikke utaknemlig, jeg tager Dem alle til Vidne paa, at jeg har ydet min

Konge alle de Tjenester, som han kan vente sig af en tro Undersaat. Men dette Anliggende har jeg imidlertid kun at afgjøre med mig selv, med min Samvitighed. Jeg fatter derfor ikke, hvorledes jeg skal være en Forbryder, fordi jeg ikke indrømmer Majestæten en Ret, som han ikke har faaet af Gud, lige saa lidt som, at jeg skal dømmes, fordi jeg bekjender den Tro, som Apostlene og deres Efterfølgere have forkyndt.«

Den modige Mands urokkelige Standhaftighed forvirrede Dommerne. Man førte ham bort, forat Dommerne kunde holde Raadslagning.

Guvernøren over Mynster havde anordnet, at man skulde tøve med Dommens Forkyndelse, fordi man haabede, at det vilde lykkes mægtige Indflydelser, at gjøre Sir John vaklende. Mange høje Herrer interesserede sig for den mægtige Families ædle Medlem, endog den fornemme Grev Ormond havde arbejdet til Gunst for ham.

Sir John blev altsaa ført tilbage til Fængslet; paa Vejen derhen beviste Folkemængden ham paa en begejstret Maade sit Bifald; at befri ham var desværre en Umulighed. Endnu samme Dag modtog han Besøg af to anglikanske Gejstlige; de forestillede sig for ham som Præster, der vare sendte til ham af Domstolen, for at føre ham tilbage til Lydighed.

»I ere Præster?« sagde han til dem; »hvorfra have I da Eders Ordination og Vielse?«

»Af en Biskop af vort Trossamfund,« var deres Svar.

»Og den Biskop?«

»Han har faaet sin Sendelse af Hds. Majestæt Dronning Elisabeth.«

»Er det muligt?« raabte Sir John, »En Dronning, en Kvinde kan ordinere Biskopper? Og dersom Eders Prælat ikke er Biskop — og det er han uden Tvivl ikke — hvorledes kunde han da vie Eder? I se alt-

saa tydeligt, at I ikke ere Præster; I ere simple Læg-mænd.«

»Det er Oprør,« faldt en af de Gejstlige ham i Talen, »at paastaa, at Dronningen af Storbritanien ikke har Magt til at indsætte Biskopper i sit Rige.«

»Naar I ikke have andet at sige mig,« svarede Fangen, »kunne I gaa; jeg trænger ikke til Eders Tjeneste.«

Sir John maatte imidlertid ogsaa væрге sig imod visse Venners paatrængende Forestillinger. Katholiker, som kaldte sig Liberale og Maadeholdne, vilde indbilde ham, at han kunde underkaste sig udvortes, for at frelse sit Liv og sin Formue, og angave alle mulige Skingrunde herfor. Han skyldte sit Fædreland, sin Hustru og sine Børn dette: endog Kirken trængte til ham. I det gode Øjemed turde man hykle; naar Forholdene tillode det, kunde han jo altid senere give Sandheden Æren. Men Sir John gjennemskuede Sofismerne. Han var overbevist om, at det vilde være en Forbrydelse og Fejghed, at hykle Underkastelse under de nuværende Omstændigheder, hvor Troens Triumf netop ahang af ædelmodig Modstand. Exemplet, som han vilde give ved et tilsyneladende Frafald, maatte, det sagde han sig selv, gjøre det sletteste Indtryk paa hans Landsmænd. Han takkede derfor sine Venner for deres velvillige Iver og forsikrede dem om, at han, styrket af Guds Naade, var fast besluttet paa, ikke at følge deres Raad.

Sir John forstod, at der for ham ikke var andet tilbage, end at forberede sig til en salig Død. I Løbet af Aftenen paa denne saa haarde og paa Prøvelser saa rige Dag listede hans Skriftefader sig under Livsfare hen til Fængslets tilgitrede Vindue, for at meddele ham Absolutionen og aandelig Trøst, for at han mandigt kunde føre den svære Troskamp til Ende. Han trængte i

Virkeligheden til megen Kraft, thi der ventede ham nye Kampe, som vare endnu smertefuldere og farligere.

Den næste Dag blev Sir John Burgh atter ført for Domstolen. Gaderne, som han maatte passere fra Fængslet til Domhuset, vare tæt pakkede med Mennesker, der vilde se den Mand, som stred for sin Tro; han hilste venligt paa Katholikerne, som græd, og han bad dem om deres Forbøn. Efter de indledende Formaliteter i Domhuset, meddelte Dommeren ham, at Kongens Naade vilde skjænke ham Livet og tilbagegive ham alt hans Gods. saafremt han var beredt til at anerkjende Regeringens Autoritet paa det religiøse Omraade. Vilde han ikke bekvemme sig dertil, maatte han gjøre Regning paa at blive ramt af hele Lovens Strænghed.

»Jeg takker Hs. Majestæt,« svarede den Anklagede, »for al hans Godhed; ogsaa Dem ønsker jeg til Tak for Deres Velvillie imod mig af ganske Hjærte Guds Naade i dette Liv og den evige Salighed i det hinsides. Jeg maatte imidlertid opgive ethvert Haab om en lykkelig Skjæbne i Evigheden, som jo er forjættet dem, der holde ud i Guds Kjærlighed indtil Enden, saafremt jeg vilde anerkjende de Rettigheder, som Suverænen har taget sig indenfor Religionens Omraade. Jeg vil drage Omsorg for mit eget Vel og jeg er ikke saa blind, at jeg skulde ombytte dette korte, elendige Liv med den evige Fordærvelse. Gjør derfor med mig, hvad De vil; jeg haaber, at Gud vil styrke mig, og ingen Magt vil være i Stand til, at løsrive mig fra den katholske Kirkes Hjærte. Der har De min Trosbekjendelse og mit sidste Ord.«

Efter disse Ord forkyndte Rettens Præsident Dommen. John Burgh, overbevist om Højforræderi og Majestætsforbrydelse, blev dømt til at hænges og parteres. Hans Hoved og hans parterede Legeme skulde udstil-

les paa fem forskjellige Steder i Byen, til Skræk og Advarsel for Andre.

Under Oplæsningen af Dommen herskede der i Salen den dybeste Taushed, som kun blev afbrudt af de Tilstedeværendes undertrykte Hulken. Sir John alene vedblev at være rolig og fattet, hans Ansigt straaede af himmelsk Glæde. Efter at have takket Gud, fordi han havde fundet ham værdig til at blive en Bekjender af Troen, henvendte han sig endnu en Gang til sine Dommere.

»Mylords,« sagde han, »jeg takker Dem for den Lykke, som De har beredet mig. Jeg bønfalder Gud om, at han vil tilgive Dem min Død, ligesom jeg ogsaa beder ham om Tilgivelse for mine egne Synder.«

Præsidenten kunde ikke tilbageholde sine Taarer og skyndte sig hastig bort, efter at have givet Befaling til at føre den Dødsdømte tilbage til Fængslet.

(Sluttes.)

Børnenes Valfart til Karup^{*)} paa den jyske Hede.

—o—

Heden staar i sit fagreste Skrud,
 Mylrer med skjønneste Blommer.
 Kalder saa venlig: Børnlille kom ud;
 Thi nu har Lyngheden Sommer!
 Kommer til Gjæst paa Heden.

*) Ved Karup var i Middelalderen et berømt Valfartssted. Kilden, som ved den h. Gudsmoders Forbøn havde en lægende Kraft, findes endnu i Møllerens Toft, omgivet af Siv. Naadebilledet, en Statu af den h. Jomfru og Guds Moder Maria, er i sin Tid bleven borttaget og af en Grev Rantzau til Rosenvold foræret til en katholsk Greve fra Bayern under dennes Besøg paa Rosenvold. Almindelig fortælles ogsaa derovre paa Egnen — hvad der er det rigtige lader sig ikke mere afgjøre — at Billedet er nedgravet paa Heden (Jvfr.

Lyngbusken, klædt i lyserod Dragt,
 Hilser som gjæstmild Værtinde,
 Duftende Blomster i farverig Pragt
 Lægge Dig venligt paa Sinde,
 At Du er Gjæst paa Heden.

Solen bruner din Kind saa sund,
 Hvil Dig ved Kæmpehøjen,
 Blaabær og Jordbær, Du Lækkermund,
 Lønne Dig sødt for Møjen,
 At vandre hid til Heden.

Loft nu dit Øje og se blot did
 Over mod Karups Vange,
 Fanget har vist din Tanke og Vid
 Lærkens de jublende Sange.
 Her er dog skjønt paa Heden!

Luk saa dit Øje, min lille Dreng,
 Trygt kan Du blunde paa Heden,
 Blødt Du hviler i Blomsterseng,
 Som Fugleungen i Reden.
 Drømmen fortæller Dig Heden:

*

*

Jeg er din Fostermoder, graa af Ælde,
 Dog klart jeg mindes svundne Tiders Vælde,
 Og grant jeg skuer svundne Tiders Færd
 Med blanke Skjolde og med skarpe Sværd.

Og dybt i Muldets tavse, mørke Gjemme,
 Hvor aldrig hørtes Lyd af Barnestemme,
 Jeg skjuler Vidnet til saa mangen Daad.
 Der ej bestod for Himlens strænge Raad.

Nord. Ugebl. Nr. 10 1891). Ovenstaaende smukke Digt er tilsendt os af „en Moder“, for hvis Børn Digtet oprindelig blev skrevet ved et Besøg paa Alheden. Redaktionen.

Og manges Slægt er født og atter svunden,
 Hvis Færd af Støvets Arv var lænkebunden.
 Og manges Bygning stolt sank ned i Grus,
 Og Ransmænd har omstyrtet Herrens Hus.

Igjennem Vindens Susen mange Gange
 Jeg tror at høre fromme Valfartssange.
 Og hist i Kjæret ved hin Busk af Siv
 Forvist jeg skued' Glimt af Almagts »Bliv«.

Gudsmoder, hvem hver Nød til Taarer rørte,
 Om Hjælp Alfader bad, og han bønhorste:
 Et Kildevæld han naadigt Kraft tilstod
 At yde Lys hver Blind, ved Tro og Bod.

Det Lys ej blot, som Himmerig oplader,
 Men Øjets Lys, gjenskjenket af Gud Fader,
 At trofast hver forvalte kan det Pund,
 Som blev ham tildelt i hans Fødselsstund.

Der fromme Hænder rejste Herrens Alter
 For ret at takke ham ved Bøn og Psalter,
 Og til Gudsmoders Ære, ren og prud,
 Et skjønt Mariabilled', viet af Gud.

Nu Pilgrimstog drog hid fra fjærne Egne —
 Og Kildens Ry blev fæstet alle Vegne.
 Ved denne stod Gudsmoder selv paa Vagt,
 At signe hver Bodfærdigs nye Pagt.

Men ak, hvo staar vel ren for Herrens Trone!
 Han gav, han tog, end Danaæt maa sone.
 Hvad Fædre syndede. Guds Præster drev
 Man bort, og Valfartsstedet øde blev.

Tror Du, Gudsmoder sine Børn forlader?
 Hun gik i Forbøn hos en kjærlig Fader.
 O Under! se, der randt en Taareflod
 Fra Naadebilledet, — en Bøn om Bod. —

Man strømmed til og angerfuldt nedknælte,
 Dog ogsaa Avinds Aand paa Stedet dvælte —:
 Mariabilledet blev styrtet ned,
 At Ukrudt kunde vokse faa i Fred.

Men ej Gudsmoder sine Børn forlader,
 Hun atter gik i Forbøn hos Alfader,
 Og Naadebilledet blev skjult med Flid
 Af fromme Hænder under natlig Id.

End prydes det som før af Blomstersmykke,
 Dog ej det Borg og Hytte lover Lykke,
 Før Slægt har sonet, hvad en Slægt forbrød,
 Og fundet Helsebod i Kirkens Skjød.

*

*

*

Maria vaager trofast over Landet,
 Mens Billedet er skjult af Hedesandet.
 Ret snart, vil Gud, slaar vor Forløsningsstund.
 Hør Fader da vor Bøn af Hjærtens Grund:
 »Spred atter Lyset over gamle Danmarks Rige,
 Lad Vrangtros mørke Aand for Kirkens vige.«
 O, hvilken Fryd, naar først den Stund oprinder,
 Da Hyrden Faareflokken samlet finder.
 Er da *Gudsmoder* og *vor Moder* vorden,
 Vil Morgenrøden opgaa over Norden.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Hamborg. Den 29. Juni konsekredes den nye *Mariakirke* i Hamborg. Det er en prægtig Bygning med to 60 Meter høje Taarne. Kirken, som er opført i romansk Stil, maaler i Længden 50 Meter og i Bredden 24 Meter. Den har Plads til 600 Personer paa

Gulvet og til 200 paa et Galleri, ialt 800 Siddepladser. Fem store smukke Korvinduer i Glasmaleri forestille forskellige Rosenkrans-Hemmeligheder. Altret er af den fineste Sandsten og af Marmor, ligesom Kommunionbænken er af samme Materiale. Der mangler endnu Prædikestolen, et Gudsmoder-Alter og et St. Josefs-Alter, som imidlertid ere under Arbejde og næsten færdige. Opførelsen af Kirken, som har varet i 3 Aar, har kostet over 300,000 Mark. Grundstykket var allerede i flere Aar i Menighedens Besiddelse. — Dagen efter indviedes ogsaa en Kirke i Eimsbyttel i Omegnen af Hamborg.

Om Aftenen Kl. 8 fandt et Festmøde Sted i det Sagebielske Etablissement (det største Forsamlingslokale i Hamborg), dels i Anledning af Kirke-Indvielsen, dels i Anledning af Pavejubilæet. Mere end 6000 katolske Mænd vare tilstede ved dette Møde. Blandt de Tilstedeværende saas Biskoppen af Osnabrück, Dr. Bernard Høting, Provst, Msgr. Nacke af Paderborn og Friherre v. Wendt, Bonifaciusforeningens Præsident. Forskjellige Taler bleve holdte, mellem hvilke de forenede katolske Sangkor fra Hamborg, St. Georg og Altona (c. 180 Medlemmer) udførte flerstemmige Sange.

Konsekrations-Højtideligheden om Morgenen begyndte allerede Kl. 6. Da Biskoppen af Osnabrück imidlertid følte sine Kræfter svigte af Anstrængelse, fejrede Provst Nacke af Paderborn Højmassen Kl. 10, medens Sognepræsten ved den katolske St. Mikael's Kirke i Hamborg, Pastor Harling holdt Festprædikenen. Medlemmer af Senatet og Byraadet vare tilstede. Gudshuset var fyldt indtil Trængsel. Efter Prædikenen istemtes »Te Deum«, og Salmen »Store Gud, vi love Dig« blev for første Gang sunget i det nye Gudshus af Hundreder af kraftige Stemmer.

Køln. Den 29. Juni døde i Køln Viebiskop Dr. *Baudri*, født i Elberfeld d. 20. Februar 1804. Den 26.

April 1827 modtog han Præstevielsens h. Sakrament og virkede i ca. 17 Aar som Sjælesørger i Mühlhausen a. d. R., Crefeld og Barmen, og blev i 1843 Domherre i Køln. I 1849 udnævnte Pave Pius IX. ham til Titularbiskop af Arethusa og til Viebiskop af Køln under Ærkebiskop Johannes v. Geisel. Efter Kardinal v. Geisels Død i 1864 var Baudri Kapitelsvikar og derefter Forvalter af Ærkebispedømmet indtil 1866, da Biskop Dr. Paulus Melchers af Osnabrück blev udnævnt til Ærkebiskop af Køln. I 1887 fejrede han under store Festligheder, hvori hele Ærkebispedømmet deltog, sit Diamant-Præstestjubilæum. Kejseren hædrede Jubeloldingen ved at lade ham overrække den røde Ørns Orden med Tallet 60, og Pave Leo XIII. sendte ham to værdifulde Medaljer med sit Billede. *R. I. P.*

Osnabrück. Samme Dag døde i Osnabrück Domdechant og Generalvikar *Josef Schade* i en Alder af 80 Aar. Den Afdøde var en af Bispedømmets dygtigste og ivrigste Præster, som i forskellige Stillinger har indlagt sig store Fortjenester; indtil de sidste Uger af sit Liv arbejdede han i Kirkens Tjeneste. *R. I. P.*

Rom. Den 27. f. M. har den h. Fader offentliggjort en *Encyklika* om Oprettelsen af Præsteseminarier i Indien. Pave Leo XIII. opfordrer i denne Encyklika alle Biskopper til at medvirke for dette Værk, som gaar ud paa at uddanne en national Klerus i Indien.

— Paven modtog den 30. f. M. en Deputation af c. 80 Biskopper, Præster og Seminarister fra *Orienten*. Biskoppen af Sidon, Haggiat, oplæste en Adresse, hvortil Pave Leo svarede, at det glædede ham, at kunne hilse paa den østerlandske Gejstlighed efter den eucharistiske Forenings lykkelig tilendebragte Forhandlinger i Jerusalem; han havde stedse sin Omhu henvendt paa den østerlandske Kirke, og ønskede inderligt at se denne Kirkes gamle Glands fornyet, ved at de adsplittede og fraskilte Børn atter føres tilbage til Moderkirken.

Amerika. Den 16. August kan Kardinal-Ærkebispe-
skoppen af Baltimore, Kardinal *Gibbons*, Forfatteren af
»Vore Fædres Tro«, fejre sit 25aarige Bispejubilæum.
Højtideligholdelsen af Jubilæet vil imidlertid først finde
Sted i Oktober.

— *Odd Fellows* i Amerika have nægtet Ærkebispe-
skop Katzer Tilladelse til at undersøge deres Ordens-
Rituale.

Ægtevielser i Sct. Ansgars Kirke.

Bødkersvend Frants Frederik Groth og Ane Marie Sørensen.
— Murer Laurs Christian Andersen Abildgaard og Johanne Jo-
hansson. — Slagter Vilhelm August Larsen og Karna Persson. —
Bager Rudolf Sennfelder og Anna Kirstine Rasmussen. — Pro-
prietær Søren Christian Jensen Bredholt og Laura Christine Eli-
sabeth Larsen. — Murmester Axel Vigo Carl Günther og Helga Ka-
thrine Emilie Ehlert. — Slagter Albert Peter Keil og Karoline
Konradine Weston. — Guldsmed Anton Hermann Georg Barfred
og Maria Dorothea Andersen. — Arbejdsmand Peter Vilhelm Chri-
stian Petersen og Olga Agnes Sofie Johansen. — Fabrikarbejder
Karl Kristian Halberg og Anna Karoline Marie Elisabeth Olsen.

Dødsfald.

Enke Karoline Eiby (79 Aar). — Maria Therese Rink (11 M.)
— Marie Andersen (12 A.). — August Thoudahl (8 Dage). —
Enke Elisabeth Marie Birck (84 A.). — Paul Stepnicka (1¼ A.).
— Jean Frederik Thaarup (7 A.). — Porcellainsdrejer Josef Prinz
(38 A.) — Karl Villi Prasse (2 M.). — Cigarfabrikant Jakob Vilhelm
Alexander Firlings (37 A.). — Cigarfabrikant Firlings Hustru
Anna Maria Dagmar (36 A.). — Mursvend Petersens Hustru Ka-
roline Augusta (38 A.). — Porcellainsmaler Viehwegs Hustru An-
drea Emilie (56 A.). — Enke Oline Lundsted (56 A.). — Marie
Marguerithe Charlotte Jeanne Thaarup (2 A.). — Johannes Au-
gust Vilhelm Olsen (1¼ A.). — Johannes August Spottog (14 A.).
— Enke Emilie Tyhsen (80 A.). — Mursvend Anders Therkel
Hansen Benfeldt (60 A.). Kommissionær Bruuns Hustru Karen
Marie (33 A.). — Enke Kirsten Mortensdatter (85 A.). — Forhv.

Urtekræmmer Hagbarth Charles Christian Kyhl (49 A.). — Artist Cesare Gargani (50 A.). — Smedemester Christoffer Christian Petersen (37 A.). — Skyldfri Angelica Miclow (11 A.). — Marie Cathrine Paulsen (8 M.). — Herman Josef Millech (3½ M.). — Marie Pohl, Sct. Josefssøster Eusebia (28 A.). — Grosserer Armstrongs Hustru, Caridad Catalina Ysabel (23 A.).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Juli. 7. **Søndag e. Pintse.** — 10. **M.** Syv Brødre, Martyrer. — 11. **Ti.** Veronika af Julian, Jomfru. — 12. **O.** Johannes Gualbertus, Bekjender. — 13. **To.** Anaklet, Pave og Mart. — 14. **F.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — 15. **L.** Apostlenes Deling.
Søndag den 16. Juli. 8. **Søndag e. Pintse.** Karmel Skapularfest.

Højtidelig Indvielse.

Søndag den 16. Juli efter Højmessen i Rosenkranskirken foretager den højærværdigste Apostoliske Vikar for Danmark, Biskop Johannes v. Euch, den højtidelige Indvielse af **Sct. Josefsøstrenes Vajsenhus for Piger**, som er opført ved Siden af Rosenkranskirken paa Frederiksberg.

Sct. Josefs Gilde. Mandag d. 10. Juli fejrer Gildet sin Minde-Aften om Kong Knud den Hellige, hvortil alle Gildets Venner og Velyndere herved indbydes. Alle de ærede Brødre bedes at møde. — Hs. biskoppelige Højærværdighed vil beære Minde-Aftenen med sin Nærværelse. — Den lille Festlighed begynder med Foredrag Kl. 8½ Aften præcis og slutter Kl. 11. (Kun Herrer tilstedes Adgang).

Unio. Stor Skovtur til Vogus Søndag d. 16. Juli.

Turen gaar ad Strandvejen til **Raavad**, hvor der spises Frokost, derefter til **Frederiksdal** og efter en smuk Kjøretur til **Ballerup** nybyggede Kro, hvor der spises til Aften. Ankomsten hertil vil ske ca. Kl. 6, i Tilfælde af ugunstigt Vejr noget tidligere.

Mødesteder: Vesterbros Torv Kl. 9¼, Gl. Torv og Sølvtorvet Kl. 9½. St. Hans Torv Kl. 9¾. Besøgende og Børn kunne deltage. Madkurve medtages. Listen, som slutes Onsdag d. 12. Juli, er fremlagt paa Keglebanen samt hos Undertegnede, hvor ogsaa udførligt Program udleveres.

Alb. Hitzinger, Sølvgade 86. **H. Hoffmann**, Kjøbmagergade 48.
A. V. Günther, Nørreallé 11 A. **Fr. Jørgensen**, Gothersgade 43.

Jul. May, Kultorget 16.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 29.

Søndagen den 16. Juli.

1893.

Indhold: Reformationen i Tyskland. En irsk Adelsmands Historie. Forholdene i Uganda. Nogle Paamindelser til Kirkegængere. Efterretninger: Kiel. Belgien. Bekjendtgj.

Reformationen i Tyskland.

(Fortsat fra Nr. 19.)

—o—

7. I Paradisets Havn.

I de to foregaaende Kapitler have vi dvælet ved en Række Betragtninger af mere almindelig Natur, som vi ikke mente at burde indskrænke, fordi de synes os at være af den største Betydning for Forstaaelsen af Reformationens Væsen, hurtige Udbredelse og for-dærvelige Frugter. Vi vende nu tilbage til Historiens Gang, men skulle ogsaa i det følgende mindre dvæle ved de mere politiske Begivenheder end ved dem, som væsentlig have bidraget til Reformationens indre Ud-
vikling. Herhen fører først og fremmest Luthers »Ægteskab«.

Luther havde allerede givet sit Bifald tilkjende over »Ægteskaber«, der indgikkes af Præster, ligesom han ogsaa opfordrede bl. a. Ærkebiskoppen af Mainz og de

tyske Ordensriddere til at gifte sig. Om Bernhard af Feldkirch, Provst i Kemberg, skrev han 1521: »Jeg beundrer den nye Kemberger Ægtemand« (J. 2. 211. Anm. 4). Om Karlstadt skriver han Aaret efter: »Jeg synes overmaade godt om Karlstadts Giftermaal, jeg kjender Pigen« (s. St.). Den forløbne Abbed Frederik i Nürnberg gratulerede han den 13. Jan. 1525 blandt andet med følgende Ord: »Glæd Dig og tak Gud, at han har skænket Dig denne Livsstilling og ligesom har hensat Dig fra Havet i Havnen, fra Verden i Paradiset« (Se Evers, Martin Luther Bd. 5. S. 349). Den 13. Juni s. A. vendte han selv Stævnen mod samme Maal, idet han forlovede sig med Katharina af Bora, en Nonne, som tillige med 8 andre havde ladet sig bortføre fra sit Kloster i Nimpsch; og den 27. Juni løb han ind i »Paradisets Havn« (Se Eus. Engelhard, Lucifer Wittenbergensis Bd. 2. S. 29 ff. 106 ff.). Medens han holdt sit Bryllupsgilde, tordnede Kanonerne mod de stakkels oprørske Bønder og luede de Hundreder af brændende Klosters og Slottes Flammer mod Himlen.

Der er blevet spurgt, hvorfor Luther saa sent besluttede sig til at »gifte sig«, og hvorfor han netop valgte en saa lidet skikket Tid dertil. I Sandhed, det var en mærkelig Hymens Fakkell, der brændte for ham; men Gaaden er ikke saa vanskelig at løse. Hvad der saa længe holdt ham tilbage fra at »gifte sig«, var hverken Kulde overfor Kvinden eller den engang af ham foregivne Tvivl, om han vel var skikket til et ægteskabeligt Liv. For den Sags Skyld vilde han ikke have betænkt sig et Øjeblik paa at følge saa mange Munkes og Nonners Exempler, som selv havde draget Konsekvenserne af hans Lære. Heller ikke tro vi, at Hieronymus Schurff har gjættet den sande Aarsag, naar han skriver: »Naar denne Munk vilde gifte sig, saa vilde hele Verden, ja selve Djævlens le og gjøre hans Værk til Skamme« (Se Lucifer Wittenberg). Luther

var ikke den Mand, som brød sig meget om Verdens Forargelse. »Der kommer maaske den Tid, da det ogsaa staar mig frit for at sige: I denne Nat skulle I alle forarges paa mig« (Evers, S. 332). Han forstod altfor godt at besmykke alle sine Haandlinger med Skriftens Ord. »Naar mit Ægteskab er en Guds Gjerning, hvad Under, at Folk tager Forargelse deraf? Det tager jo ogsaa Forargelse af selve vor Guds og Skaabers Kjød, som han selv har givet i Løsepenge og til Spise for Verden« (s. St. Anm.).

Den sande Grund, til at han saalænge opsatte sit »Ægteskab«, var, fordi han frygtede Hertug Frederiks Vrede. Denne havde uforbeholdent ytret sin Mening angaaende Præsternes og Munkenes »Giftermaal« i et Brev til Biskoppen af Meissen og kaldt det for et »skjult Konkubinat« (Audin II. S. 193.) Luther folte sig endnu ikke stærk nok til at kunne undvære Kurfyrstens beskyttende Haand; derfor vilde han ikke fornærme ham ved en Handling, der var saa vederstyggelig i hans Øjne. Hertug Georg af Sachsen tilskrev ham derfor med Rette: »Kan Du for et Menneskes Skyld afholde Dig en Tid lang fra at forbinde Dig med en Kvinde, hvorfor kan Du ikke det samme for Guds Skyld?« (Lucifer Wittenb. B. I. S. 310). Men næppe var Kurfyrst Frederik død (den 5. Maj 1525), før Luther, som fik Efterretningen om dette længselsfuldt forventede Dødsfald i Seburg, skyndte sig tilbage til Wittenberg for at fuldbyrde den længe attraaede Forbindelse med Katharina von Bora.

Vi ville ikke dvæle længere ved denne slibrige Begivenhed. Der kan ikke let tænkes noget væmmeligere, end hvad Luther selv skriver derom i sine forskjellige Privatbreve. Det vilde være en Fejltagelse, om man troede, at Luther havde forberedt sig til dette Skridt ved Afholdenhed. Han havde altfor tit erklæret Kyskhed og Afholdenhed for en Umulighed. Des-

uden haves endnu Luthers egne Skildringer (cf. Evers S. 335) og Melanchtons bitre Klager over hans forargelige Liv (cf. Briefe aus Hamburg S. 25). Det samme maa siges om Katharina. Luther selv giver hende et meget daarligt Skudsmaal (cf. Evers S. 421), som stadfæstedes ved den Kjendsgjerning, at hun 14 Dage efter Bryllupsgildet blev Moder til et Drengbarn (cf. Lucifer Wittenb. B. II. Kap. 10). En anden Fejltagelse vilde det være at tro, at Luthers Levned efter Forbindelsen var blevet bedre; Melanchtons Haab desangaaende (se Briefe aus Hamburg S. 25) er ikke gaaet i Opfyldelse. Atter er det Luther selv, som dømmer sig og Katharina (cf. Lucifer Wittenb. B. II. Kap. 15. Evers S. 421). Hvorledes kunde iøvrigt »Ægteskabet« have lært ham større Sædelighed, da det efter hans Opfattelse er »en yderst legemlig Ting«, som »anden verdslig Haandtering« (Evers 413. Der var heller ikke Tale om kirkelig Vielse hos ham s. St. S. 75), og heller ikke paalægge de tøjlesløseste Lidenskaber noget som helst indskrænkende Baand (If. hans Tale om Ægteskab holdt i Kirken i Wittenberg i A. 1522, som er af den Art, at den nu til Dags ufejlbarlig vilde føre til et Sammenstød med Sædelighedspolitiet. Se hos Evers S. 410 ff.), Endelig er det en Fejltagelse, som bl. a. deles af *Bloch*, at hans Familieliv med Katharina har været lykkeligt. Han kalder hende i Breve til sine Venner »Meus Dominus Ketha, min Herre Ketha.« Han skriver Breve til »Meinem freundlichen lieben Herrn Katharina Lutherin, Doctorin, Predigerin in Wittenberg.« Han klager over den Taalmodighed, han maa øve med hende, og naar han dog roser hende, dæmper han Rosen med de Ord: »Man maa rose Kvindfolk, lige meget om det er sandt eller ikke« (Af Lucifer Wittenb. Bd. II. s. 187 ff.) Men om end hans personlige Forhold til Katharina havde været nok saa behageligt, saa lod dog hans Samvittighedsnag ikke opkomme nogen sand Lykke i ham.

Baade han og Katharina vare sig altfor vel bevidste, at deres Forbindelse var ulovlig (Se s. St. S. 217 ff. 239).

Hvorledes det nu end forholder sig, saa var Reformatorens »Ægteskab« af uberegnelig Betydning for Reformationen. Skjønt Wittenbergs Beboere foragtede baa- de ham og hans »Hustru«, og skjønt Juristerne — ogsaa de protestantisk sindede — udtalte sig imod Lovligheden af Forbindelsen, saa var dog fra dette Øjeblik af han selv og alle som ved hans Exempel enten bleve bestyrkede i deres allerede før sluttede »Ægteskaber« eller bleve opmuntrede til at gjøre det samme Skridt, uigjenkal- delig bundne fast til Reformationsgjerningen, uimod- staaelig tvungne til at gaa videre paa den Bane, de havde slaaet ind paa, thi som Audin siger: »Konen var det Baand, som lænkede de Frafaldne til Reformationen. Vi have forgjæves søgt efter et Exempel paa, at en »gift« Præst i det 16. Aarhundredes religiøse Revolution havde afsværget sine Vildfarelser; Angeren kom ikke engang til ham paa Dødssengen. Erasmus havde altsaa Uret, da han lo. Luther vidste vel, at hvert Præste-»Ægteskab« tilførte Reformationen en Sjæl, som vilde frembringe andre i sin Lignelse« (l. c. II. S. 191).
(Fortsættes.)

En irsk Adelsmands Historie.

(Sluttet fra Nr. 28.)

—o—

Sejren.

Da Lady Grace fik Meddelelse om sin Mands Dødsdom, faldt hun i Afmagt, og da hun senere vaa- gned indtraadte et Slags Raseri, saa hendes Omgivel- ser frygtede for hendes Liv; hun jamrede uophørlig over Tabet af sin Ægtefælle og over Børnenes Ulykke. Rygtet fortalte ude i Byen, at hun var død eller i det

mindste døende. Flere katholske Adelige ilede til hendes Hjem, for at trøste hende i hendes Ulykke; de fandt hende siddende paa Gulvet med Sonnen, en Dreng paa to Aar, paa Skjødets og Datteren, i tretten Aars Alderen, ved Siden af sig. Hendes talrige Tyende stode omkring hende og vred Hænderne.

Hendes Mands Skriftefader hørte fra sit Skjulested om Damens Tilstand. Med Livsfare ilede han til hende, trøstede og opmuntrede hende med den Myndighed, som hans Stilling og Embede gav ham, og opfordrede hende til ufortøvet at begive sig til Dommerne, for at opnaa, om ikke Benaadning, saa dog i alt Fald at Henrettelsen blev opsat. Lady Grace hengav sig nu til Forhaabninger, som Ingen delte; hun ilede med sine Børn til Guvernørens Bolig. Hun kastede sig ned for Dommernes Fødder og bønfuldt dem under en Strøm af Taarer og med gribende Ord om Medlidenhed og Naade for sin Mand. Dommerne kunde ikke skjule deres Rørelse. Guvernøren over Mynster viste hende den varmeste Medfølelse og forsikrede, at ogsaa han nærrede det mest levende Ønske om at frelse Sir John. »Det afhænger«, sagde han, »maaske af Dem; kan De bøje Deres Mands Sind og bringe ham til at anerkjende de kongelige Anordninger, saa lover jeg Dem, at han beholder sit Liv og sit Gods.«

Nu oprandt der en tung Time for Sir John. Hvad han hidtil havde lidt, var intet i Sammenligning med det, som skulde komme. Paa en usædvanlig Tid bliver hans Fængselsdør aabnet, og det er ikke Fangevogteren, men hans Hustru, som træder ind tilligemed Børnene. Det er umuligt at beskrive den stakkels Fanges Glæde; men han faar en Anelse om, at han maa belave sig paa en ny Kamp. Han ser sin Hustru foran sine Fødder. »Dyrebare Mand,« raaber den ulykkelige Moder, »om Du ogsaa er ligegyldig overfor Dig selv, saa forbarm Dig dog i det mindste over mig og vore stak-

kels Børn og overlad os ikke til Forfølgelse og Fattigdom!« Grace kunde ikke tale mere, Taarer kvalte hendes Stemme.

Fangevogteren græd og bad Sir John om dog at give efter for Hustruens og Børnenes Taarer og Bønner. Sir John led de forfærdeligste Kvaler. Han tilstod senere overfor sin Skriftefader, at han uden Guds Naade ikke vilde have været i Stand til at bevare sin Styrke og Standhaftighed under disse pinlige Forhold. Synet af Børnene sønderrev hans Hjærte, men ikke desto mindre vaklede hans faste Overbevisning ikke et eneste Øjeblik.

»Min dyrebare Hustru«, sagde han med en af Op-hidselse skjælvende Stemme, »Du véd, at jeg aldrig har svigtet mine Pligter som Ægtemand og Fader: ogsaa i dette Øjeblik vilde jeg gjøre Alt, for at tilfredstille Dig, kun ikke det, som min Samvittighed forbyder mig. Saalænge vi vare sammen, har jeg elsket Dig, som Apostlen lærer, at en Mand skal elske sin Hustru; men den ægteskabelige Kjærlighed tør ikke overskride den rette Grænse eller træde i Modstrid med Guds Bud. Vil jeg nu være en sand Kristen, saa maa jeg nu skille mig fra Hustru og Børn, thi disse elskede Personer ere i dette Øjeblik en Hindring for min Sjæls Frelse. Jeg bønfalder Dig, vær altsaa from og stærk, som det sømmer sig for en katholsk Hustru og Irlænderinde, og hør ikke op med at styrke mig med dine Forbønner. Rigtignok er din Frygt begrundet, og Du vil faa talrige og mægtige Fjender; men Du vil dog heller ikke ganske komme til at savne Venner, og det vil blive ærefuldere for Dig, at tigge for dit Brød som en Martyrs Enke end at leve endnu en Tidlang ved en Fra-faldens Side. Give Gud, at vi blive forskaanede for en saadan Ulykke! Vend derfor tilbage, kjære Grace, til vort Hjem, og vær stærk og modig. Bevar vore Børn mod Vranglærdomme, som vilde besmitte deres Sjæle,

og kan Du ikke her i Fædrelandet opdrage dem efter den sande Religions Forskrifter, saa rejs med dem til Spanien, hvor der opholder sig saa mange udvandrede katholske Irlændere. Og Du, min Datter, vær altid din Moder hengiven, elsk hende i Ulykke som i Lykke; hold frem for alt fast ved din hellige Tro, i hvilken din Fader har levet og haaber at dø.«

Sir John omfavnede for sidste Gang sin Hustru og sine Børn og gav dem sin Velsignelse; derefter vinkede han ad Fangevogteren, for at han skulde føre dem ud. Efter at han nu atter var bleven alene, begyndte han at bede og underholdt sig Resten af denne bedrøvelige Dag og den paafølgende Nat alene med Gud. Henimod Midnat viste Præsten sig ved Gittervinduet, hørte hans sidste Skriftemaal og meddelte ham den hellige Kommunion som Vandringsbrød paa Rejsen over i Evigheden, Sir John bad Præsten drage Omsorg for, at hans Børn ikke bleve forførte til Frafald, men hellere bragte i Sikkerhed til Spanien. Præsten forsikrede ham om, at hans Ønsker skulde blive samvittighedsfuldt opfyldte, og forlod ham saa, for ikke at overlevere sig uden Nødvendighed til Bødlerne.

Den næste Dag kom Scheriffen tilligemed Skarpretteren og hans Medhjælpere til Fængslet. Sir John var beredt. Foran Fængslet var opstillet en Afdeling Soldater: de toge Fangen i deres Midte, og Toget satte sig i Bevægelse henimod Byens Hovedtorv. Foran Raadhuset standsede man. En utallig Menneskemængde omgav Skafottet. Saasnart Fangen viste sig, opløftedes et almindeligt Skrig, i hvilket Velsignelser over Martyren blandede sig med Forbandelser over hans Forfølgere.

Sir John bad for sine Bødler; han kastede sig paa Knæ og sagde med høj Røst: »Mine Brødre, beder for mig, at jeg maa fuldbringe mit Offer godt, og skulde der være en Præst tilstede iblandt Eder, saa beder jeg

ham om, stiltiende at give mig Absolutionen. Gud give mig sin Naade til at dø som Katholik og at udgyde mit Blod for min Tro!»

Da han var naaet op paa Skafottet, vendte han sig mod Folket og sagde: »I vide Alle, hvorfor jeg befinder mig her og hvorfor jeg skal dø. Grunden er den, at jeg bekjender den katholske Tro, vore Forfædres Tro i mange Aarhundreder. Dette er den eneste Aarsag til min Død, en anden Forbrydelse kan man ikke bebrejde mig. Jeg har altid bestræbt mig for, at give Gud, hvad Guds er, og paa samme Tid bestræbt mig for, at være en tro Undersaat af min Kønige. I Begræb med at dø, er jeg dog ikke uden Trøst; jeg føler endog stor Glæde, naar jeg betænker, at Gud har fundet mig værdig til at lide for hans Sag og at udgyde mit Blod for den sande Tros Forsvar. Jeg takker Dig, Herre Jesus Kristus; jeg har ikke fortjent en saadan Naade; jeg bønfalder Dig af min Sjæls inderste Dyb om, at Du vil oplyse Hs. Majestæt Kongen og alle hans Undersaatter og udrive dem af de Vildfarelser, hvori de ere hildede. Og Eder, katholske Ir-lændere, beder jeg, staar Eders Trosfælle bi med Eders Forbønner, for at han maa faa Kraft til at være stærk i Døden indtil det sidste Aandedræt. Jeg vil ihukomme det i Himlen. Jeg tilgiver af ganske Hjærte Alle, som troede at tilføje mig noget Ondt, og beder Gud om, at han vil velsigne dem. Lev vel, mine kjære Brødre, lev vel; forbliver faste i Troen! Og Du, min Gud, forbarm Dig over det stakkels Irland!«

I den dybeste Tavshed havde man lyttet til disse Ord; man hørte kun undertrykt Hulken og stille Bønner. Sir John bad nu Litaniet til den h. Gudsmoder og Bønnerne for de Døende. I det Øjeblik Brædtet under hans Fødder blev trukket bort, sagde han: »Herre, i dine Hænder befaler jeg min Aand!« Et Sekund senere svævede hans Legeme i Luften. Skarpretteren

skar derpaa Snoren over, og Liget faldt til Jorden; der halshuggede og parterede man det og kastede Hjærtet i Ilden. Saaledes straffede Loven den Gang Højforræderi. Den følgende Nat blev Sir Johns jordiske Levninger omhyggelig samlede og bisatte i Franciskanerkirken i Limerick. Denne Kirke og det tilstødende Kloster vare stiftede af Familien Burgh; det var derfor billigt og ret, at Familiens heltemodige Medlem fandt sit sidste Hvilested der.

Lady Grace rejste, efter sin Mands Ønske, tillige med sine Børn til Spanien. Deres Datter tog senere Sløret i et Dominikanerinde-Kloster. Deres Søn, som var meget yngre og senere optoges iblandt Kong Filip IV.'s Pager, blev Stamfader til en Familie, som indtog en fremragende Plads blandt de spanske Adelige.

Sir Johns Martyrdød fandt Sted i Aaret 1610. Den gjorde et dybt og varigt Indtryk paa Katholikerne i Limerick og i hele Irland. Bekjenderens herlige Død var i hine Tider, som vare saa rige paa Frafald og Forræderi, en sand Triumf. De underkuede Irlændere løftede atter deres Hoveder friere, de vare stolte ved Bevidstheden om, at en af deres bedste Mænd, en saa gammel og fremragende Families Medlem, derhos ung, rig og almindelig agtet, havde foretrukket Døden for Skjændsel og udgydt sit Blod for at forsvare den Tro, som alle den grønne Ø's trofaste Sonner ansaa for deres kostbareste Arvelod og deres Nations Bindemiddel.

Naar man hører Sir John foran Dommerne, læser hans Svar, hans veltalende Forsvar, som Kronisterne, navnlig P. Antonius Bruodin af Tuam, nøje have opskrevet, tror man at høre de første Blodvidners Ord, som Gud indgav dem. Det er den samme Aand, den samme Uforfærdethed, den samme Sagtmodighed, som Apostlen Petrus (1. Br. 3, 15. 16.) anbefaler saa varmt.

Forholdene i Uganda.

—o—

I en Skrivelse (dateret Kampala i Uganda 11. Febr.), som *Eugen Wolff* har offentliggjort i »Berl. Tagebl.«, læse vi følgende: Kaptajn *Lugard* bærer Hovedansvaret for den ulyksalige *Borgerkrig* i Uganda. Dette er blevet uimodsigelig fastslaaet af Forhørerne. Det er derfor, navnlig efter at *Lugard* ikke har holdt sit baade skriftlig og mundtlig givne Løfte om at dele Landet i to lige Dele mellem Protestanter og Katholiker, en Ærespligt ikke blot for den nuværende Administration i Landet, men for alle Europæere, som opholde sig i Uganda, for nærmere at undersøge disse Forhold, at der ydes det katholske Parti, som paa en saadan Maade er bleven ført bag Lyset og har lidt stor Skade, Oprensning og Retfærdighed. Denne Anskuelse dele alle de, som have at gjøre med Undersøgelsen, ogsaa alle Protestanterne. Begge de katholske Prinser skulle føres tilbage til Uganda, og her ogsaa fremdeles opdrages af de katholske Præster. Katholikerne skulle have Erstatning for den dem tilføjede Skade; flere Provinser, som med Rette tilhøre dem og nu ere besatte af Protestanterne og ved *Lugards* Hjælp desværre ogsaa Muhamedanere, skulle tilbagegives dem.« *De katholske Missionærer ere hermed blevene retfærdiggjorte paa den mest glimrende Maade.* De have imidlertid ogsaa faaet en anden Oprensning ved en *Overenskomst* mellem Cheferne for de katholske og protestantiske Missioner, som Hr. *Eugen Wolff* lige har tilsendt »Berliner Tagebl.« Den lyder saaledes:

Overenskomst

mellem Cheferne for de katholske og protestantiske Missioner, angaaende den fornyede Deling af Embederne og Landet, som de gjensidig forpligtede sig til at understøtte.

1. Der udnævnes to *Kitikiri* (Justitsministre), en for Protestanterne og en for Katholikerne. Udnævnelsen til disse Embeder maa godkjendes af Residenten. Embedet som Kimbugwe ophæves. — 2. Der udnævnes to *Mujasi* (Øverstbefalende for Tropperne); en for Katholikerne og en for Protestanterne. Begge skulle bo i Hovedstaden og staa under Residentens øverste Myndighed. — 3. Der udnævnes to *Gabungaer* (Befalingsmænd over Kanoerne); en for Katholikerne og en for Protestanterne. Udnævnelserne skulle godkjendes af Residenten. — 4. *Rubaga* (Kongens Søster) er Katholik; efter den nuværende Rubagas Død bortfalder dette Embede. — 5. Foruden *Budda* faa Katholikerne Provinsen *Kaima, Scse-Oen* og Distriktet *Lwekula* (c. en Femtedel af Provinsen Singo); fremdeles Mwanikas Plantager i Provinsen *Mugema* indtil Hovedstaden. — 6. *Karemas Sønner* bringes strax til Hovedstaden og bo under Residentens Opsyn og indenfor Fæstningens Grændsevolde.

Undertegnet: *Alfred*, (anglikansk) Biskop af Øst-Æquatorial-Afrika.

† *J. Hirth*, apostolisk Vikar for Nyanza.
G. H. Portal, Hds. Britiske Majestæts Kommissionsær og Generalkonsul.

R. S. Macdonald, Kaptajn i det kgl. Ingeniørkorps.

Kampala, 7. April 1893.

Efter disse Meddelelser, som stamme fra protestantisk Side og fra Mænd, som af den engelske Regering ere satte til at undersøge Forholdene i Uganda og Aarsagerne til de blodige Uroligheder, som fandt Sted i Landet i 1892, vilde det være interessant at faa at vide, hvad Provst *Vahl* i N. Alslev nu tænker om Begivenhederne. I Juni 1892 mistænkeliggjorde Provsten i »Nationaltidende« de katholske Missionærers Meddelelser,

idet han tillod sig »efter det ikke ringe Kjendskab, han havde til Forholdene i Uganda, meget at betvivle de romersk-katholske Meddelelser«, og paaberaabte sig den tyske Dr. *Warnecks* Meddelelser, »hvilke maatte anses for fuldt ud paalidelige og ganske stemmende med, hvad der andetsteds vidstes; skjønt de allerede i Majmaaned vare blevne stemplede af de store tyske Blade som usande. I Følge ovenstaaende officielle Udtalelser viser det sig, at Dr. Warneck har været alt andet end paalidelig (faktisk havde han jo ogsaa *forvansket* den katholske Missionær *Achtes* Brev fra Uganda), og at Provst Vahl trods sit »ikke ringe Kjendskab til Forholdene« har taget grundig fejl. Om den gode Provst i N. Alslew nu indser det, kunne vi ikke vide, men man tør haabe det.

Nogle Paamindelser til Kirkegængere.

—o—

Et Blad, som udgaar i Pittsburgh i Nordamerika, skriver følgende, som adskillige Kirkegængere i vor Menighed maaske ogsaa kunde lægge sig paa Hjærte, i alt Fald for nogle af Paamindelsernes Vedkommende.

1. Glem ikke din Bønnebog eller Rosenkrans hjemme eller i Kirken.
2. Glem ikke, at Du bør overvære Prædikenen, naar Du ikke er lovlig forhindret.
3. Bliv ikke staaende udenfor Kirken, naar Gudstjenesten er til Ende.
4. Glem ikke at betale dine Stolepenge i rette Tid.
5. Klag ikke over, at Gudstjenesten varer for længe.
6. Sæt Dig ikke fast paa en bestemt Plads i Kirkestolen, men ryk til Midten. Luk Dig ikke inde i Stolen.
7. Vend Dig ikke om, for at se, hvem der er i Kirken.

8. Kom ikke for sent til den h. Messe. Vær i Kirken førend Messens Begyndelse og læg Mærke til Publikationerne.
9. Tal ikke i Kirken. Forlad ikke Gudshuset, førend Messen er tilende og Bønnen for Kirken er bedet. Det er ikke for Præsten alene, at den h. Fader har foreskrevet den.
10. Tag ikke stadig Uret frem, men husk paa, at den Tid, Du skjænker Gud, er ikke spildt.
11. Nægt ikke Andre Plads i din Stol, fordi de ere fattig klædte; det er ikke kristelig Kjærlighed.
12. Bliv ikke staaende nede ved Kirkens Indgang; Du spærrer for Andre og hindres i at knæle.
13. Svar højt og tydeligt paa de offentlige Bønner og syng Salmerne med af Hjærtens Lyst.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Kiel. Den 2. Juli indviedes den nye katolske *St. Nikolai Kirke* af den højærværdigste Biskop af Osna-brük. For første Gang siden Reformationen lød de kirkelige Sange ved denne Lejlighed *udenfor* Gudshuset. Fra Kl. 7 Morgen indtil Kl. 11 foretog Biskoppen de forskjellige Indvielser og Salvelser af Kirken. Efter Litaniet til Alle Helgener bleve Relikvierne af St. Jakobus, St. Barbara og St. Nikolaus, Kirkens Skytspatron, i højtidelig Procession baarne ind i Kirken. I Processionen deltog foruden Biskoppen og de Gejstlige en Mængde hvidklædte Piger, som strøede Blomster, Svendeforeningen med sin Fane og Svendeforeningen fra Neumünster med sit Banner. Kort før Pontifikalmessen, som begyndte Kl. 11 mødte Kiels Overborgmester Dr. Fusz, Borgmester Lorey og flere Byraadsmedlemmer saa vel som Forstanderskabet for Stu-

denterforeningen »Baltia« med Fane, i Gudshuset. Biskoppen sang Pontifikalmessen, medens Kirkekoret udførte en Messe af Palæstrina. Efter Messen prædikede Biskoppen, og henimod Kl. 12¹/₂ sluttede Højtideligheden med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse.

Mandag fandt en Præstekonferents Sted i det gamle Pastorat paa »Sofienblatt«, hvortil 17 Gejstlige fra det apostoliske Præfektur Slesvig-Holstein vare mødte, og som varede i to Timer under Biskoppens Forsæde. Om Eftermiddagen besøgte Biskoppen Hs. kgl. Højhed Prins Heinrich paa Slottet, hvor Prinsesse Irene, i Prinsens Fraværelse, ledsaget af sin Søn Prins Waldemar, tog imod Biskoppen. Lignende Besøg aflagde Biskoppen hos Overborgmesteren og Grev Hahn-Neuhaus.

Om Tirsdagen læste Hs. biskoppelige Naade til Børnenes store Glæde Skolemessen og begav sig derefter til den kejserlige Kanalkommissions Dampskib, som Geheimeraad Löwe havde stillet til Biskoppens Raadighed, for at kan kunde aflægge et Besøg langs med Kieler-Kanalen, paa hvis Stationer de forskjellige kejserlige Afdelings-Arkitekter viste omkring. Derefter gik Turen videre til Rendsborg, hvor et Aftensmaal tid indtoges hos den derværende Sognepræst Stockhoff. Om Aftenen Kl. 10 var Skibet atter tilbage i Kiel.

Onsdag Morgen aflagde Biskoppen Besøg i Kejserens nye Skib »Hohenzollern«, hvor Kaptain v. Arnim viste omkring og derefter indbød til en Velkomstdrik i Officersmessen. Om Eftermiddagen tiltraadte Biskoppen derefter over Eutin Tilbagerejsen til Osnabrück.

Belgien. Belgierne, som altid have været ivrige og heldige Missionærer, rejse i denne Tid i stort Antal, baade Præster og barmhjærtige Søstre, til Kongostaten i Afrika, hvor der trænges saa haardt til Missionærer,

ikke blot for at bekæmpe Hedenskabet, men ogsaa for at frelse de stakkels Negre fra Drukkenskabens Odelæggelser og fra andre Laster, som slette Evropæere have bragt med sig til Landet og indført blandt Befolkningen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Karmel-Skapularfest. — **17. M.** Alexius, Bekjender. — **18. Ti.** Kamillus af Lellis Bekjender. — **19. O.** Vincents af Paul, Bekjender. — **20. To.** Hieronymus af Æmilian, Bekjender. — **21. F.** Henrik, Bekjender. — **22. L.** Maria Magdalena, Bodfærdig.
Søndag den 23. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Apollinaris, Biskop og Mart.

Højtidelig Indvielse.

Søndag den 16. Juli efter Højmessen Kl. 9 i Rosenkranskirken foretager den højærværdigste Apostoliske Vikar for Danmark, Biskop Johannes v. Euch, den højtidelige Indvielse af **Sct. Josefssøstrenes Vajsenhus for Piger**, som er opført ved Siden af Rosenkranskirken paa Frederiksberg.

Vincentsforeningens Konferentser holde i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest Fælleskommunion i Sct. Ansgars Kirke Søndag den 23. Juli Kl. 8. — Generalmødet holdes om Eftermiddagen Kl. 6 i St. Andreas Kollegiets Solemnitetssal paa Ordrupshøj. Under Andagten, som finder Sted Kl. 7 i Sct. Andreas Kirken prædiker den højærværdigste Biskop. Til dette festlige Generalmøde indbydes alle Foreningens aktive og bidragende Medlemmer og overhovedet alle katolske Mænd, som ville støtte den kristelige Velgjørenhed i vor Menighed.

Unio. Stor Skovtur til Vogns Søndag den 16. Juli. **Mødesteder:** Vesterbros Torv Kl. 9¹/₄, Gl. Torv og Sølvtorvet Kl. 9¹/₂, St. Hans Torv Kl. 9³/₄.

Min Blomster-, Sæbe- og Parfumerforretning bringes i velvillig Erindring. Jeg anbefaler mig med smagfulde Arrangements i alt til Blomster- og Kransforretningen henhørende til de aller billigste Priser. — Toiletsæber, Husholdningssæber og Parfumer af absolut bedste Kvalitet til billigste Priser. Det fortrinlige engelske Tandrensings- og Konserveringsmiddel **Lincoln Park Tandpasta** anbefales særlig. **Kastrup, Bredgade 67.**

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. 1. S.

N° 30.

Søndagen den 23. Juli.

1893.

Indhold: Den h. Kong Olaf af Norge. Efterretninger: Kjøbenhavn. Rom. Spanien. Hamburg. Würzburg. Ungarn. Amerika. Bekjendtgjørelser.

Den h. Kong Olaf af Norge^{*)}.

(Af A. Munch.)

—o—
I.

Kong Olaf ligger slagen paa Val ved Stiklestad, Om ham hans Kjæmper og Skjalde, en trofast, blodig Rad! Slukket er med hans Øje vel Kristi Lys i Norge — Nu vove sig Jætter og Trolde af deres Klippeborge. Men Olaf sejrer i Døden.

Selv Sol har dulgt sit Øje for dette Udaads-Slag: Natmørket brat sig sænked' midt paa den klareste Dag. En Angst faldt over Folket, i Borg og Fattigmands Stue: — Da maatte de haarde Bønder vel for sin Sejer grue.

Herr Kalf, Bisp Sigurd og Thore, den Hund, som Kongen slog,
De vare saa lidet glade ved dette Sejerstog.

---

^{*)} I Anledning af St. Olafs festlige Mindedag, den 29. Juli, Helgenens Dødsdag.

De frygted' den døde Konge, mens han var oven Jorde —
Thi vilde de søge Liget, at kaste det over Borde.

Det vidste Thorgils Bonde, han monne paa Stiklestad bo.
Det skal vist aldrig forgjættes, han blev sin Konge tro!
Da Nat var faldet paa Valen, til Sønnen Grim han sagde:
Stat op! Nu ville vi søge, hvor de Kong Olaf lagde.

Saa gik de ud paa Marken, og famled' mellem Lig ---
Der var saa gyseligt stille, en Haand ej rørte sig.
Hvor nylig Kjæmper blussed' og Stridsluren mægtig klang,
Nu Ravnens Vinge lydløs sig over Aadsler svang.

Grim bar en Tyrifakkel, og lyste varlig med den
I mangt et ligblegt Ansigt — fandt dog ej Kongen end.
Søg bedre! sagde Thorgils. Ak Fader, jeg er bange!
Hvisked' den unge Bonde: — Se dog de Skygger lange!

Rædhare! mumled' den Gamle: -- Saa gik til din Moder
hjem! —

Vel til min dræbte Konge jeg finder alene frem.
Jeg følger — svarede Sønnen; dog, Fader, ser Du ej der,
Over hin Hob af Lig et sælsomt, lysende Skjær?

Der er Kongen! raabte Thorgils. Det Jertegn maa være hans,
Over den hellige Martyr breder Himlen sin Glands!
Og se! — det var som han sagde. Paa Højen blev Kongen
funden

Let henstrakt, som i Slummer, med saligt Smil om Munden.

Vel flød hans dyre Blod ud af trende Ulivssaar,
Men hans Aasyn var som en Rose, ja som den klareste
Vaar,

Og fra hans mægtige Pande udgik en Morgenrøde
Over det Sted, hvor han laa blandt sine trofaste Døde.

For dette Syn sig bøjed' nu Thorgils med sin Søn,
De tvende Første, som knæled for hellig Olaf i Bøn:

Nu hjælp os, hellige Konge! at vi kan bevare dit Minde —
Imorgen komme de Hunde, de skulle Dig ikke finde!

Saa toge de varsomt Liget, svøbte det ind i Lin,
Løfted' det blidt paa Skjolde, og bar det med sagte Trin
Over den stille Blodmark hen mod en øde Hytte,
Som, langt fra de andre Huse, inat skulde Liget beskytte.

Usselig var den Rønne vel for en Konges Grav!
Taget halvt sammensunket, Døren saa trang og lav,
At Bærerne ind maatte krybe med deres dyre Byrde. —
Her lagdes paa bare Jordgulv den mægtige Folkehyrde.

Her var ingen Silketæpper, og ingen viede Lys,
Her laa han forladt af Alle, i Nattens ensomme Gys! —
Her lød ikke Sang af Skjalde — han havde ingen tilbage —
Nu Nattens Vinde suste igjennem Hytten med Klage.

Men Olaf sejrer i Doden.

II.

Ved Nidelvens Bred har den trofaste Mand
Begravet sin Konge i hviden Sand,

Bisp Sigurd og den unge Kong Svend
Hersked' i Norge med danske Mænd.

Men over dem alle herske vilde
Alfiva, Kong Knud den Mægtiges Frille.

Hun var slet ikke de Norske blid:
Over dem kom den slemme Alfiva-Tid.

Den Tid, da fribaarne Odelsmand
Ej maatte raade for eget Land,

Da Alting skulde af Kongen ejes,
Og hver en Brødlev for Kongen vejes.

Da et Vidne af enkelt fremmed Svend
Skulde gjælde mod Sagn af ti norske Mænd,

Da der krævedes Skat selv af Fisk i Hav,
Da Bonden aad Bark, og usleste Skav.

Den Tid vist aldrig forglemmes kan:
Som en Straf den kom over Folk og Land.

At Konning Olaf var taget af Dage,
Det maatte de Bønder nu bittert klage.

Nu saa de, hvor Krist havde været ham huld:
I hans Tid hver Hjelm og Lade var fuld.

I Olafs Tid kunde Norge med Ære
Sit Hoved højt mellem Landene bære.

Nu laa det bøjet for Dankongens Fod —
Sligt krænked' de stolte Thrønders Mod.

Dog, Knud var mægtig og Olaf død —
Der saas ej Ende paa denne Nød.

Men Olaf sejrer i Døden.

III.

Glad skinner Sommersolen over Nidaros By,
Alle de Kirkeklokker klinge saa højt mod Sky!
Gjennem de festlige Gader bruser Folkets Flod,
Landser og Faner blinke til Lyst nu, ikke til Blod.

Over den bølgende Mængde aander Glæden varm,
Hjærternes Skal ere brystne, Fjender gaa Arm i Arm,
Fattige favnes med Rige, Fest under hver et Tag,
Som under Himlens Hvælving! Det er St. Olafs Dag!

Første Gang fuldt den fejres. Nær er alt Kongens Tog —
Hævet og frelst har Olaf det Folk, som nys ham slog,

Derfor Folket ham bærer nu hen til Kirkens Kor,
At der han kan hvile og bede, alt for sit elskede Nord.

Se! Parvis foran gange Kong Olafs Stiklestadsmænd,
I rustne Brynjer fra Slaget — De er' ej mange igjen.
Nu fører de Kongen med Hæder vel til hans sidste Hjem
— Thorgils i Bondekofte gaar stille glad mellem dem.

Saa komme de smaa Kordrenge, og svinge Røgelsekar,
Og synge med spæde Stemmer til Herren en Lovsang klar.
Dem følger et Tog af Præster med Kors, og i Gyldenskrud
I deres Midte Bisp Grimkel, St. Olafs fornemste Bud.

Hvad Mumlen gaar gennem Folket? Hvi synke de
Alle i Knæ?
Ha! der er Kong Olafs Kiste! Nu er den ej blot af Træ! —
Et Sølvskrin nu dækker uhøvlede Favnbrædt,
Det Skrin er med ædle Stene, med Silke og Guld beklædt.

Paa tolv Mænds Skuldre det bæres, og straalere til
Folket ned, —
Lyksalige ere Alle, som kun faa røre derved!
Hellig Olaf! sukke de Alle, hellig Olaf, bed for os!
Vær Du Skytshelgen for Norge, som for dit Nidaros!

Nu følger Jubel paa Bønnen. Hvo rider Kisten næst? —
En Yngling i Purpurkaabe, med Krone, paa hviden Hest!
Højt ses han over alt Folket. Hvor er han ædel og skjøn!
Hil være unge Kong Magnus, den hellige Olafs Søn!

Vel til sin Faders Rige er han tilbagevendt,
Flygted' er Svend og Alfiva — den onde Tid er endt.
Krist signe den unge Herre! Han vorder sin Fader lig!
Aldrig nogen Kongesøn tog før en Arv saa rig.

Saa raaber Folket nu mod den kongelige Svend;
Men om ham gaar et Følge af Rigets ypperste Mænd,
Forrest blandt dem Hr. Kalf, end rød af Olafs Blod,
Nu selv indfører Sønnen, med angergivent Mod.

Og Einar Tambeskjelver, Jarl Hakons gamle Maag,
 Han, som end aldrig bøjed' sig for Kongens Aag —
 Han blotter nu for Magnus sit sølverhvide Haar,
 Og ydmyg ved hans Side bag Olafs Kiste gaar.

Kalfs Brødre, Finn og Thorberg, de tro mod Olafs Sag,
 Gaa nu og prise Herren, som lod dem se denne Dag!
 Harek af Tjótta følger; — ja Thore Hund der gaar!
 Den Vilde, som gav Olaf det sidste Banesaar.

Han været har i England, at bringe selve Knud
 Om hellig Olafs Under det første, dristige Bud:
 Af Blodet, som han udgjød, blev han helbredet forst. —
 Nu følger han Sejerstoget, med Angers hede Tørst.

Til sidst da komme Rækker af unge Kongens Hær —
 Hvor lystigt blinke i Solen de mange tusind Spær!
 Saa drager Toget fremad, langsomt, med Sejrssang,
 Vel under Folkets Jubel og liflig Klokkeklang.

I Kirken ind de drage — standse ved Korets Trin.
 Der, over Højaltret, sættes Kong Olafs gyldne Skrin.
 Nu Bispen det indvier — da knæle Alle i Bøn,
 Men nærmest knæler ved Kisten Kong Magnus Olafs Søn!

Thi Olaf har sejret i Døden.

IV.

Længe stod det Skrin med Ære
 Over Højaltar —
 Alle Munde, fjern og nære,
 Sagn om det frembar.
 Olafs Navn gik over Jorden;
 Af hans Grav sprang op for Norden
 En Livskilde klar.

Over Skrin og Kilde rejste
 Fromme Fædres Tro

Højt en Dom, som herlig knejste
 Op mod Himlens Bo.
 Slægter efter Slægter bygged'
 Trofast paa den Hal, som skygged'
 Hellig Olafs Ro.

Og, saa længe Skrinet stille
 Over Altret stod,
 Var der Magt i Fjelde vilde,
 Og i Folket Mod,
 Var der Kraft i Norges Tale,
 Lød igjennem milde Dale
 Sangens ædle Flod.

Men, da frække Hænder toge
 Ned St. Olafs Skrin --
 Uvejrsskyer atter droge
 Over Nord med Hvin:
 Norges Aand ej kunde virke,
 Landet sank med Olafs Kirke
 Sammen i Ruin.

Over Folket kom der atter
 En Alfva-Tid.
 Olafs Grav blev fast til Latter,
 Ingen vandred' did,
 Ingen kjendte da til Norge,
 Skamfuldt skjulte Fjeldets Borge
 Sig i Taagen hvid.

Sølverkisten skulde drage
 Ud til fremmed Bred --
 Men den lod sig ikke tage,
 Sank i Havet ned.
 Olafs Lig var ej derinde,
 Var dog lagt, skjønt uden Minde,
 I hans Kirkes Fred.

Der han laa dog i sit Rige,
 Skjult i Hjærtebund. —
 Derfor kunde Kilden stige
 End fra Landets Grund.
 Derfor over Fjeldetinde
 Kunde dog tilsidst oprinde
 Atter Morgnens Stund.

Norges Skytsaand atter sejrer,
 Blid paa Landet ser.
 Ak, men Ingen, Ingen fejrer
 Olafs Højtid mer!
 Hvorfor sættes Skrinet ikke
 Atter op for Folkets Blikke?
 Ventes Undre fler?

Men forlængst jo dybt i Havet
 Solverkisten for;
 Stedet, hvor han blev begravet
 Viser jo ej Spor! --
 Ja, men husk og hvad der sagdes:
 I hans Kirke etsteds lagdes
 Dog hans Ben i Jord.

Se i Trondhjem Kirkens Buer!
 Se dens graa Ruin!
 Det er Kongens Grav, Du skuer,
 Det er Olafs Skrin!
 Dette kunne vi gjenfinde,
 Rejse der til Olafs Minde
 Atter Muren fin!

Lad saa der, med Taarn og Vægge,
 Domen gjenopstaa!
 Slægter efter Slægter lægge
 Hver sin Sten derpaa!
 Hvad gjør det, om ej vort Øje

Faar at se de gyldne Fløje
Blinke i det Blaa?

Hvad i vor Tid tro vi virke,
Stille, uforsagt, —
Skal, som vore Sønners Kirke,
Straale højt med Pragt:
Da skal Norge bygget være,
Og Sanct Olafs Skrin med Ære
Skues helt gjenbragt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. St. Josefsøstrene have paa den dem tilhørende Grund paa Frederiksberg ladet opføre et *St. Mariæ Vajsenhus for Piger*. Murarbejdet i dette Vajsenhus, hvortil Grundstenen blev nedlagt den 28. August f. A., er udført af Hr. Murmester *Viggo Günther*. Det kan huse 60 Børn, er opført af røde Sten og har fire Etager foruden Kjælder og Kvist. Efter Indbydelse af Provincialforstanderinden for de herværende St. Josefsøstre, Mère *Génévieve*, foretog den højærværdigste Biskop *Johannes v. Euch* den højtidelige Indvielse i Søndags den 16. Juli, paa hvilken Dag Kirken fejrede Karmelskapular-Festen.

Ved Indgangen til Rosenkranskirken modtoges Biskoppen af Kirkens Sognepræst, højærv. Pastor *H. Slump*, og førtes af ham ind i Kirken, hvor en talrig Skare af Andægtige havde indfundet sig. Efter Højmassen, som ledsagedes af en smuk tostemmig Sang, i hvilken baade Søstrene og Børnene toge Del, besteg Biskoppen Prædikestolen og udviklede nærmere Dagens Betydning for Søstrene, Børnene og alle de Tilstedeværende. Til lige takkede Hs. biskoppelige Højærværdighed særlig

Elisabethforeningen for dens ihærdige Arbejde til Fordel for forældrelose og forsømte Børn og opfordrede indtrængende Menigheden til at indmelde sig i denne smukke Forening, der burde tælle mange flere Medlemmer, end den nu talte, saafremt den skulde have vedblivende praktisk Betydning. Lokaler til Vajsenbørnene have vi nu; men der mangler endnu for Fremtiden det Nødvendige til Børnenes Underhold.

Efter Talen ordnedes Processionen, som aabnedes af Ministranter med Korsset, fulgt af en Mængde hvidklædte Piger, efter dem kom de tilstedeværende Gejstlige, Rektor *Lohmann* fra Sct. Andreas-Kollegiet i Ordrup, Pastor *Wisemann* fra St. Knuds Skole, Pastor *Slump*, Sognepræst ved Rosenkranskirken, og tilsidst Biskoppen. Foran Indgangen til Vajsenhuset bad Biskoppen de foreskrevne Bønner, idet Væggene blev bestænkede med Vievand. Derefter gik Processionen ind i Husets store Sal i Stueetagen, hvor et Alter var oprejst, og efter Afsyngelsen af nogle Sange forettedes ogsaa her de rituelle Bønner og Indvielser, under hvilke samtlige Værelser i hele Vajsenhuset blev bestænkede med Vievand. Højtideligheden sluttede her, idet Biskoppen ifølge Ritualets Forskrifter ophængte den Korsfæstedes Billede paa en fremragende Plads i den store Sal. Under Afsyngelsen af en Sang vendte Processionen tilbage til Kirken, hvor den højærværdigste Biskop istemte »Te Deum« og meddelte den højtidelige Velsignelse.

-- Søndagen 16. Juli afholdt »Unio« sin aarlige store Skovtur. Kl. 10 samledes man paa St. Hans Torv, hvorfra der kjørtes ad Strandveien til Raadvad, hvor den medbragte Frokost spistes i familiær Selskabelighed. En fix Amagerpige blandt Foreningens Medlemmer, der desværre led af Tandpine, og hvis Stemme paa Grund af det ved en saadan Lejlighed brugelige Tørklæde havde mistet noget af sin oprindelige

Velklang, gjorde gode Forretninger med Radiser, Sild og Kirsebær. Efter at have rekreeret sig lidt, begav man sig til Vognene for at kjøre til Frederiksdal. Midt under Kjøreturen brød et stærkt Regnvejr løs, men skjønt en Del af Deltagerne bleve dygtigt vaade, led Humøret ingen Skade, tværtimod fra alle Vognene lød munter Latter og skjæmtende Tilraab. Da Solen atter brød frem, naaede man Frederiksdal, hvor Haven hurtig omdannedes til Tørreplads for Hatte, Overstykker og Paraplyer. Efterat have styrket sig med en Kop Kaffe, steg man atter til Vogns for at naa Afslutningsstedet Ballerup. Igjennem nydelige Skove, hvor der en Gang gjordes Holdt for at nyde en særlig smuk Udsigt ved Guldsøen, naaedes Ballerup Kro, just som en Byge atter vilde udgyde sig over Deltagerne, men med en forbløffende Hurtighed tømtes Vognene og man samledes i Kroens store smukke Selskabssal, hvor Aftensmaaltidet indtoges; under dette meddelte Formanden, at der var beredt Deltagerne en Overraskelse, naar de havde spist. Imedens Salen ryddedes, spadserede man i Haven; Nogle benyttede Tiden til at se de i den nærliggende Kirke nylig afdækkede Kalkmalerier, der for os Katholiker havde særlig Interesse. Da Tiden var udløben, indfandt atter hele Selskabet sig i Salen for at nyde Overraskelsen, der bestod i Opførelsen af den morsomme Farce »23 Minutter i Tjæreby Kro«, opført af tre af Foreningens Herrer. Efter at der ved et Glas Punch var udbragt et Par Skaaler og man havde faaet sig en lille Svingom kjørtes til Byen, hvor Deltagerne spredtes og uden Tvivl bragte Mindet om en vellykket Tur med til deres Hjem.

Rom. Pave *Lco XIII.* har modtaget følgende Skrivelse fra *Schahen af Persien*: »Til Hs. Hellighed, den højtagede og højtærede Pave! Gud yde ham sin Hjælp. Paa Grundlag af de Venskabsbaand, som forbinde os med Deres Hellighed, og den oprigtige Hengivenhed,

som Vi nære for Deres ophøjede Person, en Hengivenhed Vi føle Os lykkelig over at kunne bevidne offentlig ved enhver Lejlighed, benytte Vi Deres Helligheds Jubilæum, for at frembære Vore Lykønskninger i et Øjeblik, i hvilket alle store gejstlige Mænd og de store venligtsindede Magter frembære Deres Hyldest. Denne Skrivelse, et Pant paa Vort oprigtige Venskab, skal tolke for Deres Hellighed de Ønsker, som Vi af ganske Hjærte nære, nemlig at Deres Liv og Deres aandelige Regering maa vare længe og som hidtil vedblive at være en Aarsag til Lykke for alle Nationer. Deres Helligheds Pontifikat er en Guds Velsignelse for Deres ophøjede Person, og det er Vort Haab, at det maa vare længe. Deres Hellighed maa være forvisset om Vort oprigtige Venskab. Vi bede Deres Hellighed om, ikke at glemme Os i Deres Bonner, som altid blive bonhorte af Gud, og tillige bønfalde ham om, at Venskabets Baand, som knytter os sammen, maa knyttes endnu fastere. Vi benytte denne lykkelige Lejlighed til at gjentage Forsikringerne om, at Vi nære den største Højagtelse for Deres Hellighed. Skrevet i det kongelige Slot i Teheran, i Maaneden Chawak 1310 i Vor Regerings 47de Aar. Paa den barmhjærtige Gud stoler *Nacer ed Dine Chah Kadjar.*« Brevet er skrevet i det persiske Sprog og med Schahens egen Haand. En fransk Oversættelse er tilføjet og begge Aktstykkerne bære det kongelige Segl.

-- Redemptoristordenens General, P. *Mauron*, er afgaaet ved Døden. Han blev født 1818 i Saint Silvestre ved Freiburg i Schweiz og var siden 1855 Redemptoristordenens General. P. *Mauron* udbredte sin Orden foruden i Italien og Østerrig ogsaa i Frankrig, Spanien, Belgien, Holland, England, Nord- og Sydamerika og Australien,

— En vigtig Encyklika om Studiet af *Bibelen* vil blive offentliggjort i en nær Fremtid. I denne Skri-

velse opfordrer Paven navnlig Præsterne og de katolske Videnskabsmænd til at studere den h. Skrift i Grundsprogene, idet han tillige giver dem en Ledetraad i Henseende til dette Studium. Nu navnlig, hvor den moderne Kritik, Rationalismen og Protestantismen forene deres Kræfter, for at forklare den h. Skrift paa en menneskelig Maade, er det nødvendigt fra katolsk Side at gaa fremad med videnskabelige Forskninger, for at forsvare Guds Ord og fastslaa dets rette Forstaaelse. Denne Encyklika er en fortsat Udvikling af Leo XIII.'s Program, som i de tidligere Encyklikaer anbefalede Studiet af Theologien efter St. Thomas af Aquin, senere Studiet af Filosofien, dernæst de belletristiske Studier og derpaa de historiske Studier, og nu anbefaler til den katolske Videnskab Studiet af den bibelske Kritik.

— Kardinal-Kollegiet tæller for Tiden 63 Medlemmer, blandt hvilke 29 ere Udlændinge og 34 Italiener. Naar Kollegiet er fuldtalligt, tæller det 70 Medlemmer. Trods Heden og de anstrængende Jubilæums-Audien-ser befinder den h. Fader sig vel. Han har i Følge Beregninger personlig modtaget 40,000 Pilgrimme i Audiens siden Jubilæets Aabning.

— Det vaticanske Bibliothek har i disse Dage faaet en ny kostbar Tilvæxt, idet *Storhertugen af Baden* har sendt Pave Leo XIII. som Jubilæumsgave 400 Bind af de sjældneste og værdifuldeste Værker solidt indbundne og ledsagede af en dertil hørende Bogfortegnelse. Overhofbibliothekaren var selv rejst til Rom, for at overrække denne i Sandhed fyrstelige Gave, der er lige hædrende for Giveren som for Modtageren.

Spanien. Den h. Fader har givet sit Samtykke til, at en Del af *den spanske Gejstlighed's* Indtægter foreløbig nedsættes. Spaniens pekuniære Forhold ere for Tiden saa ugunstige, at Dronning-Regentinden af den

Grund har nedsat sin Civilliste til Halvdelen. Dette Exempel fulgte den kongelige Families øvrige Medlemmer og Ministrene; de andre Statsmænd ville følge efter. I Henseende til en Nedsættelse af Gejstlighedens Indtægter var det paa Grund af Konkordatet nødvendigt at indhente Vatikanets Tilladelse; det er denne, som nu er indløben. Vatikanet stiller bl. a. følgende Betingelser: Denne Forholdsregel skal kun have en foreløbig Karakter og strax ophøre, naar Forholdene blive bedre. Dernæst skal den fattigere Gejstlighed ikke være denne Nedsættelse underkastet, men kun den Del af Gejstligheden, som sidder inde med store Beneficier, og endelig maa Gejstlighedens Indtægter kun nedsættes, saafremt Statsemedsmændenes Gager nedsættes paa lignende Maade.

Hamburg. I hvilket Omfang *Vajsenhusbørnens* Forplejning er voxet siden *Koleracn* i Hamburg, kan ses af Byens Vajsenhus-Regnskab. I Hamburgs Vajsenhus have 600 Børn Ophold istedetfor som sædvanlig 400. Antallet af de udenfor Hamburg anbragte Vajsenhusbørn opgives til c. 1000, og de saakaldte Kostbørn til 2800, saa at Byen maa drage Omsorg for c. 4200 Vajsenbørn.

Würzburg. Allerede nu ruster man sig til den 40. Generalforsamling af Tysklands Katholiker, som skal finde Sted sidst i August i Würzburg. Udvalgene ere allerede i Virksomhed, bl. a. arbejder Presseudvalget paa Udarbejdelsen af en illustreret Fører, for at de Besøgende straks kunne orientere sig i Byen. De mest fremragende katholske Talere ville deltage i denne Generalforsamling, som uden Tvivl vil faa stor Betydning for Tysklands Katholiker.

Ungarn. Den katholske Klub i Pesth sendte til de katholske Sognepræster et Statut-Udkast til Grundlæggelsen af katholske Klubber, for at iværksætte Dan-

nelsen af *et katholsk Centrumsparti* i Lighed med Centrumspartiet i Tyskland. Til Dannelsen af et saadant Parti opfordrer ogsaa Greve Karl Bathyani i en Artikel i Bladet »Magyar Allam«.

Amerika. I Følge amerikanske Blade ventes det berømte pavelige *Sixtinske Kapels Sangkor*, 40 Sangere med dets Dirigent Maestro *Mustafa*, til Chicago, hvor dets Medlemmer ville synge i Anledning af Verdensudstillingen. Det Sixtinske Kapel har aldrig forhen forladt Rom for at synge andetsteds, og dets Valfart til Chicago vilde være enestaaende i dette kirkelige Sangkors Historie. Det er en ældgammel kirkelig Institution og vel med Rette det berømteste Sangkor i Verden. Det rekruteres blandt de bedste Sangere i Rom, og de fleste Medlemmer ere gamle prøvede Sangere; dets Opgave er udelukkende at synge under de store pavelige Funktioner. Ved en almindelig Koncert er det ifølge Lovene ikke Koret tilladt at synge; men man mener, at Paven vil ordne det saaledes, at det kommer til at deltage i en eller anden større kirkelig Højtidelighed i Chicago. Den pavelige Legat i Nordamerika, Msgr. *Satolli* og Ærkebiskop *Irland* af St. Paul føre Forhandlingerne mellem Udstillingens Bestyrelse og Vatikanet i Anledning af denne Sag.

— Rev. *Devlin* ved St. Stefans Kirke i Hazelwood synes at være en praktisk Gejstlig og Menigheden en offervillig Menighed. Da han for 15 Aar siden overtog St. Stefans Kirke, havde den en Gjæld paa 40,000 Dollars; ved en utrættelig og anstrængende Virksomhed er det nu lykkedes ham, at bringe Gjælden ned til 3,000 Dollars. Og i Mellemtiden har Menigheden opført en smuk Skolebygning, en Præstebolig og et Hospital. Den værdige Præsts Helbred er imidlertid bleven nedbrudt under disse Anstrængelser for at frigjøre Kirken for Gjælden, og han maa derfor foretage

en Rekreatjonsrejse til Europa. I dette Øjemed har hans Menighed foretaget en Indsamling og overrakt ham 1,000 Dollars tilligemed en Adresse.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Juli. 9. Søndag e. Pintse. Apollinaris, Biskop og Martyr. — **24. M.** Ferieldag. — **25. Ti.** Jakobus, Apostel. — **26. O.** Anna, den h. Jomfrus Moder. — **27. To.** Votivoficium af det allerhelligste Sakramente. — **28. F.** Nazarius og Lidelsesfæller. Martyrer. — **29. L.** Olaf, Konge og Martyr.
Søndag den 30. Juli. 10. Søndag e. Pintse.

Vincentsforeningens Konferentser holde i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest Fælleskommunion i Sct. Augustars Kirke Søndag den 23. Juli Kl. 8. — Generalmødet holdes om Eftermiddagen Kl. 6 i St. Andreas Kollegiets Solennitetsaal paa Ordrupshøj. Under Andagten, som finder Sted Kl. 7 i Sct. Andreas Kirken, prædiker den højærværdigste Biskop. Til dette festlige Generalmøde indbydes alle Foreningens aktive og bidragydende Medlemmer og overhovedet alle katolske Mænd, som ville støtte den kristelige Velgjørenhed i vor Menighed.

Unio. Søndag den 30. Juli Gevinst-Fugle-Skydning i Haven ved Keglebanen. Pris for Deltagelse 50 Øre pr. Portion. Skydningen begynder Kl. 4 præcis. Liste til Tegning er fremlagt ved Møderne paa Keglebanen.

† Vor kjære ældste Søn **Michael Theodor Rutzke** er i Dag afgaaet ved Døden paa St. Josefs Hospital, 16 Aar gammel og vel forberedt med de hh. Sakramenter, hvilket meddeles af hans bedrøvede Forældre og Søskende. R. I. P.
 Kjøbenhavn, d. 19. Juli 1893. Julius L. Rutzke.
 Dagmar Rutzke, f. Bruun.
 Begravelsen finder Sted paa Vestre Kirkegaard Søndag d. 23. Juli Kl. 12.

† At min kjære Datter **Bendixmine Maren Kristine Wiemer**, 24 Aar gammel, efter længere Tids Svaghed er afgaaet ved Døden d. 19. Juli, vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter, bekendtgjøres herved af hendes dybtsørgende Moder, Søskende og Forlovede. R. I. P.
 Kjøbenhavn, d. 20. Juli 1893.

Albertine Wiemer, f. Høgsted.

Begravelsen sker paa Vestre Kirkegaard Søndag den 23. Juli Kl. 12 $\frac{1}{2}$.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 32.

Søndagen den 6. August.

1893.

Indhold: Reformationen i Tyskland. Efterretninger fra Ind- og Udland: Ostindien. Kina. Württtemberg. Rom. Kjøbenhavn. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Reformationen i Tyskland.

(Fortsat fra Nr. 29.)

Rigsdagen i Speier 1526 og 29.

I Juni 1525 forenede flere katholske Fyrster sig ved en Sammenkomst i Dessau i den Hensigt, at, dersom en af dem blev angreben af de Lutherske for den lutherske Sags Skyld, saa vilde de i Fælleskab afværge »et saadant Oprør«. Forbundet havde en afgjort defensiv Karakter, det vilde kun forhindre, at nogen med Magt blev tvungen til at gaa over til »det lutherske Kætteri«. Fyrsterne opfordrede ogsaa Landgreve *Filip af Hessen* og Kurfyrste *Johan af Sachsen* til at slutte sig til deres Forbund i den Mening, at Bøndeoprøret og Luthers Adfærd under samme havde aabnet deres Øjne angaaende det sande Væsen af den lutherske Bevægelse (J. 3. 30). Men Filip og Johan lønnede den udviste Tillid med Utak. I Februar 1526 indgik de et Forbund i Gotha i den Hensigt »at indsætte

Liv og Gods, Folk og Formue«, i Fald der af de Gejstlige og deres Tilhæng, blev praktiseret noget enten for at beskytte »de beklagelige Misbrug« (d. v. s. den katolske Tro) eller for at forhindre, hvad der i Følgedet guddommelige Ord i deres Lande blev foretaget imod de nævnte Misbrug. Dette Forbund, som blev ratificeret i Torgau (deraf Navnet Gotha-Torgauer-Forbund), og hvortil flere andre luthersksindede Fyrster sluttede sig, var af en aabenbar aggressiv Karakter; alt, hvad Fyrsterne gjorde for at undertrykke den katolske Kirke, var ret gjort og grundet i Guds Ord; hvad Katholikerne gjorde for at beskytte deres Rettigheder, var et Angreb mod dem (s. St. 35).

Dette Fyrsternes Sindelag var Skyld i, at Rigsdagen i Speier 1526 blev uden Resultat. Kejseren vilde gjøre et nyt Forsøg paa at mægle Fred imellem de stridende Parter; men, som *Spalatin* skrev, »har man endnu ikke paa nogen Rigsdag talt saa frit, saa djærvt og kækt med, imod og om Paven, Biskopperne og de øvrige Gejstlige, som paa denne«. Lutheranerne benyttede selv den store politiske Nød, den fra Tyrkerne truende Fare, for at aftvinge Kejseren nye Tilstaaelser. Til sidst forligedes man om følgende Punkter: Angaaende Religionen og den h. Kirkes ældgamle Skikke og Ceremonier skulle i Overensstemmelse med den kejserlige Instruktion ingen Ændringer foretages. For at bilægge den religiøse Strid skal der inden et eller halvandet Aars Forløb afholdes et frit Generalkoncil eller i det mindste et tysk Nationalkoncil. Med Hensyn til Wormser Ediktet skulle Stænderne med deres Undersaatter indtil Konciliet Afholdelse leve og regere saaledes som de tro at kunne forsvare det for Gud og den kejserlige Majestæt (J. 3. 47). Hvorledes de lutherske Fyrster have holdt sig disse Bestemmelser og deres Lofter efterrettelige, have vi skildret ovenfor (S. 422 f.). *Filip af Hessen* gik endog saa vidt, at han samlede en Hær og

proklamerede Religionskrigen, efterat han ved Skræmebilledet af et opdigtet Forbund imellem katolske Fyrster havde draget flere af sine Trosfæller paa sin Side. Opdagelsen af Bedrageriet forebyggede Krigens Udbrud.

Imidlertid var Kejseren yderst opbragt over de idelig gjentagne Voldshandlinger, og ved Indkaldelsen af en ny Rigsdag i Speier 1529, ophævede han med skarpe Ord, hvad den forrige Rigsdag havde bestemt angaaende Wormser Ediktet. Ved et Udvalg af de fornemste Rigsdagsmænd blev Kejsereus Forordning væsentlig formildet, og Katholikerne forlangte nu ikke andet, end »at ingen af gejstlig eller verdslig Stand skulde krænke nogen for Troens Skyld«, de krævede Tolerance for sig og tilstod de Nytroende at forblive ved deres Tro indtil Konciliet blev afholdt.¹⁾ Dette formildede Dekret blev vedtaget af Kurfyrsternes og Fyrsternes overvejende Flertal, og 21 Stæder gave deres Minde dertil; 18 Stæder derimod i Forening med de nytroende Fyrster nedlagde Protest imod en Flertalsbestemmelse i Trossager og stod fra nu af som et sluttet Parti ligeoverfor Kejseren og de katolske Stænder; Tyskland var nu baade religiøst og politisk delt i to Lejre.

Melancthon var alt andet end opbygget over Fyrsternes Fremfærd; han kaldte Protestationen »eine schreckliche Sache« (J. 3. 137). »Jeg var saa forskrækket,« skrev han efter Rigsdagen, »at jeg i de første Dage var ligesom udslukt (ausgelöscht); alle Helvedes Kva-

---

¹⁾ Blochs og Brickas Fremstilling er et Vrængebillede af Sandheden, naar de paastaa, at Rigsdagen forbød Reformationens videre Udbredelse. Katholikernes Fordring var simpel Tolerance; idet Lutheranerne protesterede derimod, gjorde de Intolerancen ogsaa theoretisk til et af Reformationens Grundprincipper, som de i Praxis havde gjort det fra Begyndelsen af.

ler syntes at ville nedtrykke mig. Der er Fare for, at der af disse Begyndelser vil følge en Omvæltning i Riget; ja ikke blot Riget er i Fare, men ogsaa Religionen. De kirkelige Anliggender forvolde mig saadanne Kvaler, at de ikke kan lindres ved noget. Der foregaar ingen Dag, uden at jeg ønsker at skilles fra dette Liv.« Heller ikke *Luther* var fornøjet over denne Sagens Vending. »Saadant et Forbund afstedkommer ikke andet, end at ogsaa Modparten foranlediges til at indgaa Forbund, og de kunde af Nødværge drives til at gjøre, hvad de ellers vistnok vilde lade være.« Han satte ingen Lid til *Filip*, den »uroilige unge Fyrste«, og hvad der ærgrede ham i højeste Grad, var, at Forbundet holdt sin beskyttende Haand ogsaa over Zwinglianerne, »som stræbe imod Gud og Sakramentet som Guds og hans Ords overmodigste Fjender« (s. St. 142 f.).

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Ostindien. Den pavelige Encyklika om Ostindien foreligger nu for Offentligheden. Paven omtaler i Begyndelsen sin store Omsorg for Kirken i Indien, som er bleven fremragende ved den h. Thomas' Apostolat og den h. Frants Xavers Missionsgjerning. Han henviser dernæst til de Forholdsregler, han allerede har gennemført til Gavn for Katholicismens Fremskridt i hine Lande, bl. a. Befæstelsen af det portugisiske Protektorat og Oprettelsen af det kirkelige Hierarki, og erklærer, at Hovedopgaven, som endnu maa opfyldes, er Dannelsen af *en national Gejstlighed* i Indien. Allerede den h. Franciskus havde indset dens Nødvendighed, idet han erklærede, at uden en indfødt Gejstlighed vilde Kristendommen ikke faa nogen solid Varighed i

Indien. Paven henviser fremdeles til det utilstrækkelige Antal Missionærer for de aandelige Fornødenheder i et saa udstrakt Land, og omtaler ogsaa det Tilfælde, at den Tid kunde komme, da de europæiske Præster kunde blive tvungne til at forlade Indien ligesom forhen i Kina, Japan og Æthiopien. Endelig henviser Paven til den kirkelige Tradition, som stedse er bleven fulgt af Evangeliets Forkyndere, idet disse til enhver Tid, som en almindelig Regel søgte at uddanne indfødte Præster. Den pavelige Skrivelse drager derfor ogsaa den Slutning, at Hinduerne maa uddannes til den gejstlige Stand. I flere indiske Bispedømmer har man derfor allerede for længe siden oprettet Seminarier, men deres Antal er utilstrækkeligt, og nye Seminarier bør derfor oprettes. Skrivelsen slutter med et varmt Op- raab til Biskopperne og de Troende i hele Verden, om ved Gaver at muliggjøre Virkeliggjørelsen af dette Formaal. — I Følge den sidste Statistik, som Sir *Theodor Hope* har offentliggjort i sit Værk »Church and State in India«, findes der i Indien 2,284,172 Kristne, blandt hvilke 1,311,263 ere Katholiker, 340,614 Anglikanere, medens Resten tilhører utallige Sekter. Katholikernes Antal er saaledes fire Gange større end Anglikanernes og de udgjøre over Halvdelen af det samlede Antal Kristne.

Kina. Biskop *Anzer*, Lederen af den tyske Mission Syd-Schantung, er for nylig bleven hædret paa en ganske særegen Maade af den kinesiske Regering, idet han er bleven udnævnt til *Stormandarin* af tredje Klasse. Det officielle Aktstykke siger: »I Anledning af en Meddelelse fra Prins Tsching og Tsung-li-Yamen (Udenrigsministeriet) til Hs. Majestæt angaaende Deres biskoppelige Naades store Fortjenester i Henseende til vort Folks Fred og Opretholdelsen af Enigheden mellem Kristne og Ikke-kristne, har Kejseren behaget at udnævne Deres biskoppelige Naade til *Stormandarin* af

tredie Rang, en Værdighed, som ingen Missionær af
 nogensomhelst Nation i sin Egenskab af Missionær hid-
 til er bleven delagtig i. Min oprigtigste Glæde tilskyn-
 der mig til strax at meddele Dem dette tilligemed min
 hjærteligste Lykønskning.« De kinesiske Mandarinere
 inddeles i ni Klasser. Til første Klasse høre Minister-
 raadets Medlemmer; anden Klasse omfatter Vicekon-
 gernerne og Guvernørerne i Provinserne; til tredie Klasse,
 hvoraf Biskop Anzer nu er Medlem, høre de øverste
 Dommere og Generaler, altsaa de næsthøjeste Embeds-
 mænd i Provinserne. En Mængde Forrettigheder ere
 knyttede til denne Værdighed. De føre Titel af Excel-
 lence (Tas-jen), bære den højeste Mandarin-Klædning,
 paa Toppen af Galahatten den lyseblaa Knap, om Hal-
 sen en af 108 Smaakugler bestaaende kostbar Kjæde,
 paa Ryggen af Tunikaen det broderede Paafuglebillede.
 Ved offentlige Optog benytte de de grønne Statsbære-
 stole og ere ledsagede af 10 Ryttere; som Insignier
 for deres Værdighed bæres der foran dem to røde Sol-
 skjærme, to Vifter, Titeltavler, Faner med Billeder af
 Drager og bevingede Tigre m. m. Paa lignende Maade
 nyde disse Stormandariners Boliger mange Forrettig-
 heder. Biskoppens Udnævnelse til denne fremragende
 Værdighed i det kinesiske Rige, vil uden Tvivl faa
 stor Betydning for Missionens Udvikling i Syd-Schan-
 tong. Biskoppen hører hjemme i Diøceset Regensburg
 i Bayern og arbejder for Størstedelen med tyske Mis-
 sionærer i Kina.

— I Provinsen Schanghai hersker en frygtelig *Hun-
 gersnød*; Forældrene sælge deres Børn og Tusinder af
 Mennesker ligge afkræftede paa Vejene. De Overle-
 vende begynde allerede at fortære Ligene. Gjentagne
 Gange blev der gjort Forsøg paa at stikke de euro-
 pæiske *Missionshuse* i Brand, da Stemningen mod de
 Fremmede er yderst ophidset. I Følge »Times« blev
 den italienske katolske Missionsstation ved Mianjang,

90 engelske Mil sydøstlig for Han-Ku, ødelagt under et Opløb.

Württemberg. I Sandhed gyldne Ord indeholder et Hyrdebrev, som den nye Biskop af Rottenburg, Msgr. *v. Reiser*, har udstedt i Anledning af sin Embedstiltrædelse og hvori han formaner de Troende til at drage Omsorg for Troens Bevarelse. Han henviser til et ægte kristeligt Familielivs ophøjede Vigtighed og til Forældrenes gode Exempel som en Grundbetingelse og Grundforudsætning for en kristelig Børneopdragelse. Navnlig advarer han mod de slette Bøger og Skrifter og anbefaler *den gode Presse*. »Skal Troen bevares i Familien,« skriver han, »er det endelig nødvendig, at alt, hvad der kunde skade Troen, med ængstelig Omsorg holdes borte fra Hjemmet. I denne Henseende paahviler der navnlig Eder, elskede Familiefædre, ophøjede og hellige Pligter. Eder paahviler det som Familiens Overhoved at lukke Døren for Vantroens Sendebud og at hindre dem Adgangen til Familiens Helighed. Men disse *Vantroens Sendebud* optræde ikke blot som Personer; de have deres Medhjælpere i de talrige Skrifter, Bøger og Blade, som aabenlyst eller under Haanden arbejde i Vantroens og Usædelighedens Tjeneste. *Jeg kjender ikke noget sværere Ansvar, som en Familiefader kunde paabyrde sig overfor Guds Domstol, end det, at han tillader, at saadanne Skrifter og Blade blive læste i hans Hjem.* Ingen sige, at Læsningen af saadanne Bøger og Blade er uden Fare og Skade for ham. Ligesom Opholdet i en uren og fordærvet Luft undergraver den legemlige Sundhed, saaledes bliver ogsaa, i Reglen ikke paa én Gang, men langsomt og sikkert, ved Læsningen af saadanne Skrifter den troende Overbevisning rystet, Kjærligheden til den hellige Tro lammet, indtil Troens Lys tilsidst udslukkes. Og hvad skal man saa først sige om en Familiefader, som i den Grad glemte sig selv, at han endog

tillod, at der blev rakt hans Børn en saadan aandelig Næring. En Morder i Henseende til deres legemlige Liv er den Fader, som giver sine Børn forgiftet Føde i Stedet for sund og nærende Kost. *En langt større Forbrydelse* gjør den Fader sig skyldig i, som ved saadanne Bøger og Blade forgiver eller lader forgive uskyldige Sjæle, som den evige Dommer en Gang vil fordre af hans Haand.«

Rom. *Senior* blandt de katholske Biskopper i *Europa* er Pave *Leo XIII.*, hvis gyldne Bispejubilæum blev fejret i Aar af hele den katholske Kristenhed med festlige Demonstrationer og Forbønner. Men Senior blandt alle den katholske Kristenheds Biskopper er Ærkebiskop *Kenrick* af St. Louis i de nordamerikanske Fristater; allerede i Aaret 1891 har han fejret sit gyldne Bispejubilæum, idet han i 1841 blev Titularbiskop af Drusus og Coadjutor hos Biskoppen af St. Louis. Han er 87 Aar og har været Biskop af St. Louis siden 1843. En gammel Biskop døde i Slutningen af Januar, nemlig Ærkebiskop *Salvini* af Camerino i Italien. Fem Maaneder efter Paven blev han i sin Tid Biskop af Aquapendente og opnaede en Alder af 90 Aar. Den næstældste Biskop befinder sig i *Australien*. Han hedder *Daniel Murphy*, blev i 1845 Titularbiskop af Filadelfia og i 1866 Biskop af Hobart-Town i *Australien*.

Kjøbenhavn. Ærkehertuginde *Stephanie* af Østerrig ankommer hertil Søndag den 6. August fra Sverrig og tager ind paa Hotel d'Angleterre. Ærkehertuginde vil med Følge overvære en h. Messe Kl. 10 i St. Ansgars Kirke, i hvilken Anledning *Prædikenen* holdes efter Højmessens.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. August. 11. **Søndag e. Pintse.** Kristi Forklarelse paa Thabor. — 7. **M.** Kajetan, Bekjender. — 8. **Ti,** Cyriakus og Lidelsesfæller, Martyrer. — 9. **O.** Ferialdag. — 10. **To.** Laurentius, Diakon og Martyr. — 11. **F.** Oktavdag. — 12. **L.** Klara, Jomfru og Ordensstifterinde.

Søndag den 13. August. 12. **Søndag e. Pintse.**

Sct. Josefs Gilde. Et Bud søges. Man hevende sig hos Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67, 3. S. o. G.

Unio. Søndagen den 13. August Udfugt til Roskilde. Se Opslag i Lokalet. Listen sluttet Onsdag d. 9. ds.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 33.

Søndagen den 13. August.

1893.

Indhold: Reformationen i Tyskland. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Stockholm. Kiel. Graudenz. Daltien. Ecuador. Rom. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Reformationen i Tyskland.

(Fortsat fra Nr. 32.)

9. Rigsdagen i Augsburg 1530. „Den Augsburgske Trosbekjendelse“.

Et nyt Forsøg paa at samle Tyskland i Troens Enhed blev gjort paa Rigsdagen i Augsburg, og det var ikke Katholikernes Skyld, at det kun tjente til at udvide Kloften. Protestanterne gjorde sig lige i Begyndelsen skyldige i en grov Fornærmelse imod Kejseren og den katholske Tro. Dagen efter Rigsdagens Aabning fejredes Kristi Legemsfest med en højtidelig Procession, i hvilken Kejseren og de katholske Fyrster og Herrer toge Del. Protestanterne besvarede Kejsere ns Opfordring til at bivaane Højtideligheden med at kalde den kirkelige Ceremoni for en komedicagtig Om-bæring af Kristi Legeme, en ugudelig Menneskeanordning, ryggesløs Ondskab, Frækhed og Letfærdighed; derved lagde de deres ringe theologiske Dannelse for

Dagen, idet de talte om en Deling af Kristus, af hvem kun én Del, nemlig Legemet, blev baaret omkring.

Paa Rigsdagen forelagde Protestanterne den af Melanchthon affattede Trosbekjendelse, som efter Forfatterens Hensigt skulde tjene til at hidføre en Forening af de Stridende og derfor fremstille den protestantiske Lære som saa lidt afvigende fra den katholske som muligt. Men den var dog holdt i en alt andet end fredelskende Tone; ja, den var skrevet saa skarpt, at Melanchthon selv var bange for, at den vilde stode dem tilbage, som den skulde vinde (J. 3. 167. Anm.).

Efter en Fortale, hvori der appelleres til et frit kristeligt Koncil, i Fald man ikke kunde forliges anderledes¹⁾, omhandler Skriftet i første Del Læren i 21 Artikler, i anden Del de foregivne Misbrug i 7 Artikler. Blandt Misbrugene nævnes Kommunionen under én Skikkelse, Præstecolibatet, Fastebudet, den biskoppelige Magt o. fl. Hvad Læren angaar, mener »Trosbekjendelsen«, saa kunde Katholikerne ikke være uenige med Protestanterne, og det var uvenligt og ukjærligt for dens Skyld at dømme dem som Kættere; hvad derimod Traditionen (de af Protestanterne afskaffede saakaldte Misbrug) angaar, saa skulde Biskopperne være lidt mere medgjørliche og ikke yppe Kiv for dens Skyld.

Dette kan vel næppe kaldes ærligt Spil. Hvis Læren virkelig ikke var væsentlig forskjellig fra den katholske, hvorfor havde da Protestanterne saa mange Aar igjennem rejst saa voldsomme Storme imod den, kaldt Paven for Antikrist og hans Tilhængere for Djævl og øvet Overlast mod alle dem, som trofast holdt ved den gamle katholske Tro? Og hvordan kunde Prote-

¹⁾ Denne Appellation var rigtignok meningsløs, efter at Protestanterne saa tit havde forkastet alle de tidligere Konciliers Autoritet. De nægtede at antage et ufejlbart Læreembede, og derfor maatte alt Haab om Gjenforening paa Forhaand betragtes som Skuffelse.

stanterne kræve Taalsomhed for deres evig skiftende Døgntraditioner, medens de nægtede Kirkens Aarhundreder gamle Traditioner al Tolerance? Paa selve Rigsdagen viste Protestanterne sig aldeles umedgjørliche, og det var Luther, som god Olie i Ilden, naar han f. Ex. skrev til Ærkebiskop Albrecht: »Tro ikke, at I handler med Mennesker, naar I handler med Paven og hans Tilhængere, men med lutter Djævle; thi der stikker i Sandhed idel Djævlolist derunder, det ved jeg« (J. 3, 169). Og Melanchthon selv skrev til en Ven: »Maa-ske kunde vi slutte Fred, dersom vore vare lidt føjeliger« (s. St. S. 174, Anm. 1). Om Katholikerne derimod meldte de nürnbergske Gesandter, at de viste sig billige og gode (s. St.). Navnlig om Kejseren skrev den lutherske Theolog Brenz: »Han er vistnok det bedste Menneske og den velvilligste Fyrste; dette Skudsmaal give alle gode Mænd ham« (s. St. S. 172).

Lidet ærlig viste Melanchthon sig i Lærens Fremstilling. Ikke blot tilskriver han de katholske Theologer Lærdomme, som de aldrig have drømt om, (cf. Dollinger, die Reformation III. B. S. 280), han forfalsker ligefrem den protestantiske Lære, idet han f. Ex. i Læren om Retfærdiggjørelsen ved Troen udelader Ordet »alene«. Ved en lignende Forfalskning indfører han imod sin Overbevisning den h. Augustin som Vidne om samme Lære. Han tilstaar dette Bedrageri i et fortroligt Brev: »Augustinus indbilder sig, at vi blive ansete retfærdige paa Grund af den Lovenes Opfyldelse, som den Hel-ligaand bevirker i os. Ogsaa jeg anfører Augustinus som om han fuldstændig stemmede overens med os., skjønt han ikke tilstrækkelig erklærer Retfærdigheden ved Troen« (J. 3 169): Ligesaa tvetunget viser han sig overfor Katholikernes Ordførere. Lige overfor den pavelige Legat erklærede han: »Vi ære Pavens Autoritet.... Denne Troskab ville vi bevare Kristo og den romerske Kirke indtil vort sidste Aandedræt, selv i det

Tilfælde, at de vægre sig ved at tage os til Naade.« Et Par Uger senere kaldte han Paven »en Antikrist«, under hvem man vilde være »som Jøderne under Faraos i Ægypten og siden efter under Kaifas« (J. 3. 168 f.).

Med særlig Interesse blev Spørgsmaalet om den biskoppelige Jurisdiktion drøftet. Melanchthon var ikke utilbøjelig til at tilstaa dem den kirkelige Forvaltning, en vis Magt til Ordenens Opretholdelse i Kirken og Opsynet over Kirketjenerne. Han havde faaet nok af det Tyranni, som Fyrsternes Kirkeregimente havde haft til Følge for Præsterne. Men Melanchthon og hans Venners Indrømmelser vare svigefulde, som stedse: »Du siger«, skrev Brenz til Isenmann, »at Biskopperne ere falske Profeter og Mordere. Jeg svarer, at, dersom de antage vore Betingelser og Midler, saa ville de høre op at være falske Profeter og Mordere.« Og Melanchthon skrev til Camerar: »Alt, hvad vi have indrømmet, har saadanne Undtagelser, at jeg er bange for, Biskopperne maa tro, vi byde dem glatte Ord for Sagen (ordret: i Steden for Bygbrød)« (J. 3 177). Sagen var, at Biskopperne skulde anerkjende den nye Lære, saa maatte de gjærne være Marionetter med Bispeornatet. At de ikke lod sig føre bag Lyset, foranledigede Luther til den just ikke smagfulde Hjærteudgydelse: »Hvor mange Djævle tror Du vel, der i Fjor har været paa Rigsdagen i Augsburg? Hver Biskop har bragt saa mange Djævle med, som en Hund har Lopper paa St. Hansdag« (s. St. 179). Saaledes var det umulig at komme til Forstaaelse; men det er Uret at give Katholikerne Skylden derfor.

Fra katholsk Side blev der skrevet et Svar paa »Trosbekjendelsen« (først senere fik dette Skrift Navn af Confutatio, Gjendrivelse). Dets første Fatning syntes Kejseren og de katholske Stænder ikke om, fordi det var for vidløftigt og skarpt. Fem Gange maatte det omarbejdes, førend det blev oplæst og godkjendt

foran Rigsstænderne. Herimod skrev Melanchthon en Apologi, et Forsvarskrift for »Trosbekjendelsen«, hvori han var nødt til at udvikle de protestantiske Læresætninger udførligere og derved klarere vise deres store Afvigelse fra den katholske Lære. Senere søgte han igjen at forandre den i mange Punkter, hvilke han selv betegnede som Spidsfindigheder og Sofismer. (cf. Døllinger l. c. 282 Anm. 15. 16. 17). Af Kejseren blev den tilbagevist paa Grund af de grove Skjældsord, hvormed Katholikerne bleve overdængede; de bleve kaldte for uforskammede Løgnere, Niddinger, Gudsbespottere, Hyklere, grove Æsler, ryggesløse Sofister, Forrædere o. l. (s. St. 280).

Baade Konfessionen og Apologien blev i lang Tid regnede blandt Protestanternes symbolske Bøger; men skjønt de endnu mange Steder officielt fastholdes, have de dog forlængst ophørt at være Protestanternes fælles Trosbekjendelse. Den berømte protestantiske Historiker Leo skrev i A. 1861: »Hver Mand fører denne Konfession i Munden og saa godt som ingen kjender den;¹⁾ ingen søger at opfatte den i dens oprindelige Mening. Man erklærer den for Protestantismens Hjørnesten, man har fejret store Fester til dens Ære, hvert Aar bliver den lovprist i enhver protestantisk Skole, og næsten intet Menneske ved, hvad der staar deri« (Se Wetzer und Welte, Kirchenlexicon I. S. 1648).

(Fortsættes).

---

¹⁾ Mon denne Dom ikke ogsaa skulde ramme Bloch, som skriver om Konfessionen, at deri var „den rene Kirkelære smukt og klart fremstillet“, om det katholske Svarskrift, at det Intet beviste. Det lyder naivt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Med den norske Damper »Kong Eystein« ankom i Søndags til Kjøbenhavn Hds. k. k. Højhed Erkehertuginde *Stephanie* af Østerrig. Fra Toldboden kjørte Prinsessen tillige med sit Følge strax til St. Ansgars Kirke for at overvære den h. Messe. Ved Indgangen blev Erkehertuginde modtaget af den højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes v. Euch*, som førte hende op i Kirken til den reservede Stol i Koret, hvor Prinsessen knælende overværede Højmessens. Iblant Følget, som tog Plads bagved Prinsessen, bemærkedes den herværende østerrig-ungarske Gesandt, Baron *v. Trautenberg* med Gemalinde, Legationssekretæren, Baron *v. Ritter*, Erkehertuginde's Kavalier, Baron *v. Haucr*, Hofdame, Grevinde *Palffy*, den østerrigske og belgiske Konsul m. fl. Den ene af Erkehertuginde's Hofdamer, Grevinde *de Gondrecourt*, var bleven syg paa Rejsen og ankom først senere paa Dagen til Kjøbenhavn. Efter at den h. Messe var tilende ledsagede Biskoppen atter Prinsessen ud af Kirken, hvorefter hun tilligemed Følget kjørte til Hotel d'Angleterre. I en Dejeuner, som senere fandt Sted i den østerrig-ungarske Gesandtskabsbolig, deltog bl. a. ogsaa den højærværdigste Biskop.

Stockholm. I Følge »Westf. Merkur« vil den højærværdigste Apostoliske Vikar for Sverige, Msgr. *Albert Bitter*, som ved paveligt Breve af 23. Maj f. A. blev udnævnt til Titularbiskop af Doliche i Syrien og præconiseret af den h. Fader den 15. Juni d. A., modtage den biskoppelige Konsekration den 24. September i Osnabrück. Den højærværdigste Biskop af Osnabrück, Dr. *Bernard Höting*, vil foretage den højtidelige Konsekration i Domkirken, hvor den højærværdigste Apostoliske Vikar for Danmark, Biskop *Johannes v. Euch*,

sandsynligvis ogsaa vil være til Stede som assisterende Biskop.

Kiel. I forrige Uge afholdt Tysklands *katholske Studenterforeninger* deres aarlige *Generalforsamling* i Kiel, hvortil 17 Foreninger havde sendt officielle Repræsentanter. Generalforsamlingen aabnedes med en højtidelig Levitmesse i Kirken, ved hvilken Lejlighed Kiels Studenterforening »Baltia« udførte Koralsangen. Pastor Kayser holdt Festtalen. Telegrammer bleve afsendte til den h. Fader og til Biskoppen af Osnabrück. Tirsdag Morgen fandt et højtideligt Requiem Sted for alle afdøde Medlemmer af de katholske Studenterforeninger. Efter forskellige Kongresmøder afholdtes om Aftenen en saak. Festkommers, hvortil ogsaa Kieler-Universitetets Rektor, Prof. *Pochhammer*, var mødt.

Graudenz. Et Antal Personer, som for kort Tid siden have overværet Opførelsen af det saak. *Luther-Festspil* i Graudenz, staa i Begreb med at vende tilbage til den katholske Kirke. Flere iblandt dem erklære ligefrem, at de nu først have faaet et klart Indblik i Luthers Liv og Virksomhed, og at denne Omstændighed bevægede dem til at forske efter den sande Tro. Graudenz-Bladet »Gesellige«, som i sin Tid saa varmt opfordrede sine Læsere til at overvære Skuespillet, har næppe drømt om, at det skulde faa saadanne Følger.

Dalmatien. Statholderen i Dalmatien har med den højærv. Pater-Generals Approbation kaldet *Trappistmunkene* fra Klosteret »Mariastern« i Bosnien til Dalmatien, for ligesom i Bosnien at grundlægge en Opdragelsesanstalt for fattige Drengene, baade paa det religiøse og kulturelle Omraade. 2 Patres og 5 Lægbrødre ere i Slutningen at forrige Maaned rejste derhen og bleve modtagne med Jubel baade af Gejstligheden og Folket.

Ecuador. I Følge »St. Olaf« har Republiken ikke blot ladet opføre en prægtig *Jesu Hjertes-Kirke* i

Ecuador. for at vise sin Taknemlighed mod det gud-dømmelige Forsyn, men Nationalforsamlingen besluttede ogsaa ifjor enstemmig at rejse *en kolossal Statue* af den h. Gudsmoder. I det Dekret, som i den Anledning ud-gik, hedder det bl. a.: »Nationen indvier Ecuador til Marias ubesmittede Hjærte og anser Guds ophøjede Moder som Republikens særegne Beskytterinde. . . . Til Vidnesbyrd og Minde om denne Indvielse skal der i Hovedstaden paa Toppen af Bjærgtet Pancillo paa Nationens Bekostning rejses en Broncestatue af den h. Jomfru med følgende Indskrift paa Sokkelen: »Ecuador rejste denne Statue til Ære for Guds ubesmittede Mo-der, sin ophøjede Dronning, sin meget elskværdige Mo-der og denne Republiks allerhøjeste Beskytterinde.« — Indvielsen af denne prægtige Statue har nylig fundet Sted under storartede Fæstligheder og en uhyre Tilslut-ning fra Befolkningens Side.

Rom. Redaktøren af det pavelige Organ »Osservatore Romano«, Rinaldo *Gambini*, blev for nylig idømt 100 Dages Fængsel og en Mulkt paa 250 Lire, fordi han i en Artikel havde hævdet, at Rom endnu den Dag i Dag tilhører Paven. Sandheden finder intet Her-berge mere i Rom under den kvirinalske Regering.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. August. 12. Søndag e. Pintse. — 14. M. Oktav-
dag. — **15. Ti.** Marias Himmelfart eller Optagelse i Him-
len (fejres næste Søndag). — **16. O.** Hyacinth, Bekjender. —
17. To. Oktav af St. Laurentius. — **18. F.** Helena, Enke og
Keiserinde. — **19. L.** (Vigiliefastedag), Oktavdag.
Søndag den 20. August. 13. Søndag e. Pintse. Marias Optagelse
i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fader.

Sct. Knuds katholske Drengeskole (Stenosgade). Det nye Skoleaar agtes paabegyndt Tirsdag d. 22. ds. Der undesvises ikke blot i Elementar- men ogsaa i Realfagene. Skolen forbereder til Præliminærexamen. Indmeldelser af nye Elever kan ske daglig hos Bestyreren. Gust. Frins.

Katholsk Lærlingeforening holder Møde hver Søndag i Boyesgade 3. Skovturen finder Sted den 3. September.

Unio. Søndagen den 13. August **Udflugt til Roskilde.** Se Opslag i Lokalet.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 34.

Søndagen den 20. August.

1893.

Indhold: Breve fra Uganda. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Breve fra Uganda.

—o—

Hr. *Eugen Wolff* har i et Brev, dateret 7. Marts d. A. fra »De hvide Fædres« Missionsstation »Villa Maria« i *Buddu* tilsendt »Berliner Tageblatt« følgende:

»Man havde i *Kampala* skildret mig Provinsen *Buddu*, til hvilken Kaptajn *Lugard* efter Afslutningen af den sidste Religionskrig havde landsforvist Ugandas katholske Parti, saa temmelig som den bedste Del af Uganda, i det mindste som et Land, der var bedre og fladere end det øvrige Uganda. Men det forholder sig ikke saaledes. *Buddu* er et Bakkeland som det øvrige Uganda. Det har flere og langt værre Sumpe end de andre Landstrækninger, saa vidt jeg kan dømme efter de sex Provinser af Uganda, jeg har berejst. Befolkningen er delvis stuvet sammen paa et snevert Rum og lider derved langt haardere af den forfærdelige Pest »*Kaumpuli*« (igaar ere atter tre Mennesker døde her paa

Stedet) og af »Jiggers« eller Jordloppernes skrækkelige Landeplage, ved hvilken de Indfødte miste hele Tær og af hvilken selv Europæerne pines saaledes, at flere katholske Missionærer slet ikke mere kunne gaa. Til Trods for alle disse Vanskeligheder have Katholikerne i et Tidsrum af næppe ni Maaneder naaet at dyrke de bedste Dele af Landet med udstrakte Bananplantager og Kartoffelmarker. og saaledes at frelse i det mindste en Del af den fra Uganda landsforviste Befolkning fra Hungersnøden. Naar man ser de udstrakte Bygninger, som i et Tidrum af ni Maaneder ere blevne opførte af de katholske Missionærer, deres Skoler, deres Kirke, Husholdningsbygninger, naar man betragter deres med europæiske Kartoffler og Roer beplantede Marker, deres Kjøkkenhaver med tyve forskellige Slags europæiske Kjøkkenurter, deres Plantager af Frugt- og Sirtræer, — alt dette paa et Terrain, som for ni Maaneder siden endnu var vildt, ubeboeligt Krat — saa maa man tage Hatten af for disse Mænd, som efter den svære Prøvelse, der paa en saa uforsvarlig Maade blev paalagt dem, endnu have haft Mod til at rejse sig og overtage et saadant Arbejde. De katholske Missionærer tilberede alt selv. Deres Næring bestaaer, foruden af noget Gedekjød, af den samme Banangrød, som de Indfødte spise. Deres Levemaade er frugal, ja altfor frugal overfor de Krav, som Klimaet her stiller til Europæernes Sundhed.

Kort efter at man er kommen over *Katongafloden* — to Timer maa man vade igjennem dybe Sumpe og Moradser — gjør Kulturforskjellen mellem Provinsen *Buddu* og de øvrige Provinser sig bemærket. Medens den muhamedanske Provins *Katambala* er forsømt, medens kun sædvanlige, smalle og slyngede Negerstier, som ofte helt fortabe sig i Urskovene, føre fra *Kampala* til *Katonga*, finder man i *Buddu* fire Meter brede propert holdte, lige Chausseer; Husene og Gjærderne,

ere holdte i en god Stand, Kartoflerne og Bananbuskene plantede i Række og rensede fra Ukrudt, Befolkningen overalt rørig. Det er netop Europæernes Exempel, der indvirker gunstigt paa de Indfødte. Her arbejder Missionæren i sit Ansigts Sved. Han sælger hverken Bibeltraktater eller samler Kaurimuslinger i sit Kjøkken. Han arbejder selv paa Marken, i Stalden, i Kjøkkenet, og hvor det ellers gjøres fornødent. Han gaar ogsaa milevidt med Medikamenter, han selv har tilberedt, til de Syge og Saarede, for at bringe dem Lindring. Jeg holder mig indenfor Sandhedens Skranker, naar jeg udtaler, at vi ved vor Ankomst hertil bleve overraskede og behageligt berørte ved denne Befolkningens Sammenvirken med Missionærerne, og at vi ikke vare forberedte paa et saadant Resultat indenfor den korte Tid siden Katholikernes Forvisning til Buddu. Markerne ere fulde af herlig europæisk Hvede, europæiske Kartofler og Kjøkkenurter. Desforuden er der bygget en Skole og en Kirke, som rummer 2000 Mennesker. Man ser her, hvad man kan opnaa med Bagandaen, naar han har et godt Exempel for Øje, naar han ser, hvorledes Europæeren anstrænger sig og naar han har fuld Tillid til denne. Og at de katholske Bagandaer have Tillid til deres Missionærer, at de hengive deres Gods og deres Liv for disse uegennyttige Mænd, som paa Livstid ere dragne til Centralafrika i frivillig Landflygtighed, det har jeg erfaret i disse Dage i Anledning af gjentagne Schauris, jeg maatte føre med forskellige Høvdinger, som jeg forhørte om Begivenhederne i Uganda.

Jeg forlader imorgen Villa Maria, for endnu at besøge nogle Dele af Buddu og saa Seseøerne«.

Kampala i Uganda, d. 9. April 1893.

Tilbagevendt hertil fra Buddu over Seseøerne, kan jeg ikke undlade at kaste et Tilbageblik paa Buddu

og de katholske Missionærers og deres Trosfællers Virksomhed dersteds og anstille Sammenligninger med de protestantiske »Church Mission Society's« Missionærers unyttige Arbejde, Salg af smaa Bibeltraktater og Indsamling af Kaurimuslinger. De ere godt aflagte og kunne her leve i en saadan Overflod af europæisk Luxus, at det er mulig for dem at sælge til andre Europæere af deres overvættede store Forraad af europæiske Konserver og Klæder. Disse Sammenligninger maa faa et meget ugunstigt Udfald for de Herrer af »Church Mission Society«; deres Missionsvirksomhed har, til stor Skade for Landet, altfor meget bevæget sig paa det politiske Omraade. De engelske Missionærer have ikke lært Bagandaerne andet end at bede og læse lidt, og hist og her ogsaa at skrive. De have hverken anlagt Kjøkken- eller Frugthaver. De faa jo de fineste Gemyse- og Frugtkonserver fra Europa. De have ikke plantet Træskoler, ej heller lært de Indfødte et eneste Haandværk. De protestantiske Høvdingers Slaver (Bakopis, Livegne) have maattet bygge en stor Kirke og bekvemme Boliger for Missionærerne; det er saa temmelig det eneste øjensynlige og haandgribelige Resultat af disse Missionærers mangeaarige Virksomhed i Uganda, et Land, som unægtelig opviser den intelligenteste af alle Negerracer, jeg har lært at kjende.

Ser jeg derimod, hvad de katholske Missionærer have udrettet, efter at Protestanterne have uddrevet dem fra Uganda i Foraaret 1892, i det sumpede, usunde Buddu, tager jeg i Betragtning, hvor langt ringere disse Missionærers Tal er, hvor yderst smaa deres materielle Midler ere, og hvorledes de, savnende alle Bekvemmeligheder, selv de allernødvendigste europæiske Nødvendighedsartikler, haardt hjemsøgte af Febersygdomme, med af Jordlopper forkrøblede Fødder, ere ankomne til Buddu, have taget Hakke og Spade i Haanden, indenfor ti Maaneder midt i det øde Land have bygget

Kirke, Skoler og Beboelseshuse, anlagt Kjøkkenhaver, plantet Ris, lagt Kartofler, saæt Hvede, derhos sørget for de Syge, arbejdet haardt fra aarle om Morgen til sent paa Aftenen og givet deres Trosfæller et godt Exempel, saa maa jeg sige, denne Mission fortjener, at man retter velgjørende Medmenneskers Opmærksomhed hen paa dens Virksomhed, for at den maa blive understøttet baade af private Midler og af Staten.

Disse Missionærer ville opnaa det Resultat — derfor er mig deres Duelighed, deres Iver, deres Alvor for Sagen en Garanti, — at opdrage de Indfødte til nyttige Haandværkere for vore Kolonier. Jeg har foresat mig, paa vedkommende Sted at ansøge om, at denne Mission maatte udsende endnu flere Brødre, som ere øvede i Snedker-, Tømrer- og Byggefaget. At lære de Indfødte, hvorledes de skulle fælde Træer, bygge Huse og lave Teglsten, er foreløbigt nødvendigere og nyttigere end at synge Salmer efter tydske Folkesanges Melodier, som: »Ich weiss nicht, was soll es bedeuten«, noget man altid faar at høre, naar man besøger den engelske Missionsstation. Der er skrevet vidtløftigt derom af mange Afrikarejsende — jeg regner mig ikke selv iblandt dem —; men, som jeg ser, indenfor den engelske Interessekreds foreløbig med ringe Resultat. Maatte dog Missionærernes rige, engelske Velgjørere endelig komme til den Indsigt, at de vilde yde deres Fædreland bedre Tjenester, naar de stillede deres Midler udelukkende til Disposition for industrielle Missions-skoler!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. En fransk Læge og Benediktinermunk, Dom *Sauton*, Assistent ved Pasteur-Institutet i Paris, ankom hertil i forrige Uge og rejste efter et Par Da-

ges Ophold her i Byen til Kristiania. Pateren foretager en længere Rejse for at studere *Spedalskheden*; først til Bergen, hvor der er to store Hospitaler for Spedalske, derfra videre til Hammerfest, Finland, Lapland, Rusland (hvortil den russiske Gesandt i Paris, Baron Mohrenheim, har givet ham en smigrende anbefaling), Tyrkiet, Grækenland, Lilleasien, Ægypten, Sandwichsøerne og Australien. For tolv Aar siden traadte han ind i Benediktinerordenen og blev siden præsteviet. Han er Medlem af det franske Læge-Akademi og havde allerede før sin Indtrædelse i Benediktinerordenen et anset Navn blandt Lægerne i Paris paa Grund af sine Undersøgelser paa Hypnotismens Omraade. I de senere Aar har Dom Sauton navnlig studeret *Spedalskheden* for at støtte de katholske Missionærer og Søstre paa Sandwichsøerne — hvor Sygdommen særlig er udbredt og hvor Pater *Damien* i sin Tid virkede til saa stor Velsignelse, indtil han selv døde som et Offer for den smitsomme Sygdom. Pave *Lco XIII.* saa vel som den franske Regering og Pasteur have opmuntret Dom Sauton til denne Studierejse og medgivet ham Anbefalings-Skrivelser.

— Hvor ukorrekte de herværende Blades Meddelelser om vore kirkelige Forhold ofte ere, fik man for nylig et nyt Bevis paa i Anledning af den østerrikske Erkehertuginde's Modtagelse i St. Ansgars Kirke. I »Politiken«s Referat meddeltes bl. a. at den højerværdigste Biskop sang Højmessen, som begyndte 20 Minutter senere end ellers og pludselig blev afbrudt, da Hds. k. Højhed endelig ankom, idet Biskoppen forlod Alteret for at bestænke Prinsessen med Vievand. Sandheden er imidlertid den, at Biskoppen slet ikke sang Højmessen ved denne Lejlighed, og at den begyndte 10 Minutter senere end ellers og aldeles ikke blev afbrudt ved Prinsessens Indtrædelse, som fandt Sted, medens Koret sang »Gloria«. Hds. k. Højhed var nemlig ganske uventet bleven hindret i strax at gaa i Land paa Grund af Karantænelægens Besøg ombord i »Eystein«. Vi have ment at burde henlede vore Læseres Opmærksomhed paa Manglerne i det ovenfor om-

talte Referat, for at de kunne lære, hvor varsomme de maa være i Henseende til at fæste Lid til flere herværende Blades maaske velmente Referater over de kirkelige Funktioner og Tildragelser her og i Udlandet.

— I Tillæg til »Nationaltidende« Nr. 6222 for Søndag d. 13. August har en anonym Skribent, som undertegner sig »*N—d.*« rettet et Angreb mod Ugebladet, i Anledning af Artiklen i Nr. 29 for 16. Juli om Luthers ægteskabelige Liv og ejendommelige Syn paa Ægteskabet. Vi skulle i et senere Nummer komme tilbage til dette Indlæg, hvori Pastor Schepelern og Professor Nielsen opfordres til at tage Ordet imod os, eftersom Vedkommende selv »ikke er i Stand til at undersøge, om der blot er en Gnist af Sandhed« i vore Artikler om Reformationen.

— I Tirsdags d. 15. August fandt en smuk Højtidelighed Sted i St. Josefssøstrenes Huskapel paa Toldbodvejen, idet 19 katholske Jomfruer paa denne Dag modtog St. Josefssøstrenes Ordensdragt og 3 Søstre aflagde de evige Løfter. I Dagens Anledning holdt den højærværdigste Biskop Prælatmesse med Prædiken. Den opbyggelige Højtidelighed, som varede fra Kl. 7—9 og overværedes af St. Josefssøstrene, flere af de nye Søstres Slægtninge og en Del andre Menighedsmedlemmer, sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse.

Rom. Benediktinerordenens samtlige Abbeder vare fornylig forsamlede i Rom til et Generalkapitel. Hovedformaalet var, at finde passende Midler og Veje, for at forene de forskellige Benediktinerklostre ved et broderligt og hierarkisk Baand, uden dog at indskrænke deres egen Selvstændighed. Ærkebiskoppen af Catania, Kardinal *Dusmet*, som er Medlem af Ordenen, præsiderede Kapitlet. Resultaterne af Forhandlingerne blev i en latinsk Skrivelse forelagte den h. Fader til Approbation. Ved Breve af 12. Juni stadfæstede Pave Leo XIII. Generalkapitlets Ønsker, idet han tillige tildelte Benediktinerordenen den højeste Ros og udnævnte ifølge Generalkapitlets Ønske Abbeden i Klosteret Maredsous af Beuroner Kongregationen, Dom *Hildebrand de Hemptinnc* til Primas for Benediktinerordenen. Til den nye Værdighed er tillige knyttet Abbedværdigheden i Klosteret St. Anselm i Rom, saa at Dom Hildebrand tager

blivende Ophold i Rom. Den første Primas Udnævnelse er en Tildragelse af første Rang i Benediktinerordenens Annaler. Dom Hildebrand er født 1849 i den grevelige Familie de Hemptinue i Gent i Belgien, traadte af Begejstring for Kirkens Sag som Yndling ind i den pavelige Armé og avancerede til Løjtnant, men idet han fulgte en højere Kaldelse traadte han dog allerede i 1868 ind i Noviciatet i Beuron. I 1875 vandrede han tilligemed sine Medbrødre i Landflygtighed til Volders i Tyrol og blev senere Prior i Maredsous (Belgien) og i Erdington (England). Abbed i Maredsous blev han i 1890. Han taler flydende fransk, engelsk, tysk og italiensk.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. August. 13. Søndag e. Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fader (I St. Ansgars Kirke Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse). — **21. M.** Johanna Franciska de Chantal, Enke og Ordensstifterinde. — **22. Ti.** Oktav af Marias Himmelfarts Fest. — **23. O.** Filippus Benitius. Bekjender. — **24. To.** Bartholomæus, Apostel. — **25. F.** Ludvig. Bekjender. — **26. L.** Bernard, Bekjender og Kirkelærer.

Søndag den 27. August. 14. Søndag e. Pintse. Marias Hjertes Fest.

St. Josefs Gilde. De alm. Møder tage atter deres Begyndelse Mandag d. 28. August Kl. 8½ Aften og holdes fremdeles hver 14. Dag i Bredgade 67. 2. S.

De ærede Mænd af Menigheden og i Proviuserne, der ønske sig optagne som Brødre i Gildet, kunne henvende sig til et af Bestyrelsens Medlemmer eller til Formanden, Lærer C. Ertner Bredgade 67, 3. S., hvor Gildets Love erholdes.

NB. Et mindre Restoplæg af Gildets Avis, 1. Aargang 1892 (8 Sider), kan erholdes hos Formanden uindbunden, heftet eller smukt indbunden til henholdsvis 10, 20 og 50 Øre.

Sct. Knuds katolske Drengeskole (Stenosgade). Det nye Skoleaar agtes paabegyndt Tirsdag d. 22. ds. Der undesvises ikke blot i Elementar- men ogsaa i Realfagene. Skolen forbereder til Præliminærexamen. Indmeldelser af nye Elever kan ske daglig hos Bestyreren. Gust. Frins.

Katholsk Lærlingeforening holder Møde hver Søndag i Boyesgade 3. Skovturen finder Sted den 3. September.

Plads søges. Til en konfirmeret Pige, som har haft Plads siden 1. Maj, ønskes Plads til Oktober, helst i Ordrup eller paa Frederiksberg, under en Husmoders Opsyn. Man henvende sig til Md. Eliassen, St. Gertrudstræde 1, 4. Sal.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. 1. S.

N° 35.

Søndagen den 27. August.

1893.

Indhold: Leo XIII. og Decurtins. Efterretninger fra Ind- og Udland: Frankrig. Baden. Afrika. Amerika. Norge. Østerrig. Paderborn. Dysseldorf. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes.“

Leo XIII. og Decurtins.

—o—

Begge disse Navne ere ofte blevne nævnede sammen, og hver Gang betød det et Fremskridt paa de *socials* *Bestræbelsers* Omraade. Den glimrende begavede og grundig dannede katholske Schweizer *Decurtins* har med sin Karakters hele Ild, som dog ikke savner det besindige Overlæg, i Løbet af en længere Aarrække beskjæftiget sig med vor Tids brændende og skjæbnsvangre Spørgsmaal, og regues, skjønt staaende endnu i Trediverne, uden Tvivl allerede nu til de *faa* theoretiske og praktiske Socialpolitikere, som i vorre Dage fortjene at nævnes i første Linie. Hvad han har ydet baade i Skrift og Tale og ved Foreninger og Møder, har stedsse vundet større og større Anerkjendelse. Allerede i 1889 fik han af den schweiziske Regering det Hverv, at forfatte et Program for den *internationalc Kongres*, som skulde raadslaa om en Arbej-

derlovgivning — et Aktstykke, som har varig Betydning, endskjønt Kongressen, hvortil Schweiz allerede havde indbudt Staterne, paa Grund af Kejser Wilhelms Indbydelse fandt Sted i Berlin i Marts 1890.

Imidlertid har Decurtins regelmæssig sendt Pave Leo Meddelelser om sine vigtigste Skridt paa det sociale Spørgsmaals Omraade, og af Kirkens Overhoved er der stedse ydet ham baade Anerkjendelse og Opmuntring. I Aar, anden Paaskedag, havde Decurtins i Biehl i Schweiz foranstaltet afholdt et stort Delegeretmøde af Schweizer-Arbejdere, paa hvilket Tilhængere af *forskjellige Partier og Konfessioner* bekjendte sig til den pavelige Encyklika om Arbejderspørgsmaalet og desuden førte Forhandlinger og vedtog Beslutninger om en *international Lovgivning til Værn for Arbejderne*. I den Anledning har Pave Leo atter sendt Decurtins en Skrivelse, som i enhver Henseende er af Vigtighed, navnlig paa Grund af de Steder, som omtale Nødvendigheden af en saadan *gradvis*, med Kvinders og Børns Værn begyndende *international Lovgivning*.

»Intet er Os kjærere,« skriver Pave Leo, »end at finde Lejlighed til at vise den Deltagelse og Omsorg, hvormed Vi omfatte *den arbejdende Klasse*; det er jo Vort inderlige Ønske at lette dens beklagelsesværdige Stilling og at søge denne ordnet saaledes, at den bliver civiliserede Nationer værdig. Som Ledestjerne for Os i disse Bestræbelser tjene den *Retfærdighed* og *Kjærlighed*, som den kristelige Religion har avlet og Dag for Dag ønsker at fremme mere og mere paa hele Jorden. Vort Embedes Natur bringer det jo med sig, at Vi stedse ere beredte til at yde Hjælp der, hvor Bedrøvede fordre Trøst, Svage Beskyttelse og Ulykkelige Befrielse fra Lidelser. Tilskyndet af Bevidstheden om denne ophøjede Pligt og ihukommende den Lære, som den guddommelige Frelser har givet Menneskeslægten, have Vi i Rundskrivelsen »*Rerum Novarum*« rettet til hele

den katholske Verden Ord, som indeholdt et Kjærlighedens og Fredens Budskab. Vi have deri udførlig omtalt Arbejdernes Stilling og haft for Øje Ophævelsen af den bedrøvelige Tvedragt, som i vore Dage har hjem-søgt det menneskelige Samfund. Ophidselsen af de menneskelige Lidenskaber hænger jo over det som en mørk Sky, en brusende Strøm truer Samfundet og har alle Vegne udbredt Frygt for et Skibbrud. Vi have heller ikke undladt at omtale overfor de højeste borgerlige Autoriteter det arbejdende Folks Sag, for at en saa stor og nyttig Del af Menneskeslægten ikke skal blive overantvordet uden Værn og Beskyttelse til en anden vindesyg Klasse, som benytter sig af dens Nød til egen Vinding.

Derfor har Beretningen om den for nylig i Biehl i Schweiz afholdte Kongres, hvor Delegerede for flere Tusinde Arbejdere vare mødte, glædet Os meget, navnlig fordi disse Delegerede, skjønt komne fra de mest forskellige Egne og forskellige i Henseende til Sidelag og Religion, dog have udtalt sig med stor Anerkjendelse og Begejstring for den omtalte Rundskrivelse; de anerkjendte endog frimodig, at der i denne Encyklika er indeholdt de Grundsætninger, som navnlig ere vel skikkede til at værne om deres berettigede Fordringer og, hvad der jo er det almindelige Ønske, til at vinde et fast Grundlag for Gjenoprettelsen af bedre Tilstande; kun naar den gamle Strid mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne bliver udjævnet, kan en sand og varig Fred atter holde sit Indtog i det menneskelige Samfund. Og hvor virksomt den katholske Kirkes Magt bidrager hertil, beviser baade den stadige og udstrakte Erfaring og ogsaa saadanne Personers Vidnesbyrd, som ifølge deres egne Tilstaaelser staa langt borte fra Kirken. Ifølge sin Natur og Indretning er Kirken nemlig Nationernes Moder og Opdragerinde, og den er i Besiddelse af mægtige Hjælpemidler, ved

hvis Bistand Menneskene sættes i Stand til ikke blot at føre en ærbar og hellig Livsvandel, men ogsaa til at indrette sig saa bekvemt som muligt. Derfor undlader den heller ikke Kjærlighedsfuldt og rundhaandet at yde sin Hjælp til at Smerten lindres og Nøden afhjælpes. Det er tilstrækkeligt at minde om, hvad Kirken ifølge Historiens Vidnesbyrd og Forfædrenes Overleveringer har gjort for at ophæve det gamle Slaveris Skjændsel. Af den Omstændighed, at den alene af egen Kraft har været i Stand til grundigt at udrydde en saadan Skjændsel, som dog havde slaaet saa dybe Rødder iblandt Menneskene, kan man let slutte sig til, hvad den ogsaa nu vilde være i Stand til, naar det drejer sig om at frigjøre den arbejdende Klasse for de Trængsler, hvori det menneskelige Samfunds-Organisation netop har styrtet den i vore Dage. Enhver kan ogsaa let forstaa, at der ikke gives noget virksommere og mere fremragende Middel til at opnaa et gunstigt Resultat i Henseende til disse fromme og humane Bestræbelser, end at arbejde paa, at den kristelige Lovs Grundsætninger slaa dybere Rødder i de menneskelige Hjærter og at Evangeliets Lærdomme blive Rettesnoeren for Menneskenes Gjøren og Laden.

Overmaade rosværdig, tidssvarende og frugtbar er derfor ogsaa Eders Plan, som gaar ud paa, ved lignende Forsamlinger, navnlig blandt de arbejdende Klasser, at indprente de Grundsætninger, som Vi have øst af Kirkens helligste Lærdomme og udviklet i den ovennævnte Rundskrivelse, for at Arbejderstanden, efter grundig at have forstaaet disse Grundsætninger, maa blive overbevist om, at den *ikke tør vente sig de Goder*, som den har Ret til at fordrø, *af en uoverlagt Omstyrtning af den bestaaende Samfundsorden*, men at *hin Visdoms heldbringende Magt og hellige Myndighed*, som vor Herre Jesus Kristus har bragt med sig fra Himlen og

udbredt over Jorden, for at styre *Menneskenes sædelige Livsvandel*.

Paa samme Maade bifalde Vi ogsaa, at Biehler-Kongressen har besluttet at sammenkalde en endnu talrigere Arbejderforsamling, ved hvis fælles Resolution *Staternes Styrere tilskyndes til alle Vegne* at virke hen til, at der *overalt vedtages den samme Lov*, som skal beskytte Børns og Kvinders Svaghed og fordre Gjennemførelsen af det, hvortil Vi have raadet i Vor Rundskrivelse. Og i Virkeligheden udfordres der heller ikke meget til at denne Sags gennemgribende Berettigelse bliver klar og tydelig. Thi gives der overhovedet en vigtig og forstaaelig Grund for *Statsmagten* til at ordne og beskytte ad *Lovgivningens Vej* Arbejderforholdene, da er sandelig intet vigtigere og forstaaeligere end den Overbevisning, at det er nødvendigt at beskytte Børnenes og Kvindernes Svaghed, thi fra dem tager jo den kommende Generation sin Begyndelse og sit Udgangspunkt og enhver Nations Kraft og Fremgang udgaar jo for Størstedelen fra dem. Paa den anden Side kan Ingen være i Tvivl om, at Arbejdernes Gjerning kun ufuldkommet bliver beskyttet af Love, som ere *forskjellige i enhver Stat*. Da nemlig de forskjellige Varer, som komme snart herfra, snart derfra, ofte strømme sammen paa et og samme Sted, for der at sælges, vilde sikkert et bestemt Maal og Øjemed, som kunde være foreskrevet Arbejdernes Ydelser et eller andet Sted, fremme Produkterne af det ene Folks Flid til Skade for det andet.

Disse og lignende Vanskeligheder kunne ikke bortryddes ved Hjælp af den *menneskelige Lovgivning* alene. De kunne ikke overvindes eller hæves, saafremt *den kristelige Sædclære* ikke lidt efter lidt finder Indgang i Sindene og bærer Frugt blandt Menneskene, og saafremt disse ikke indrette deres Handlemaade efter de kirkelige Lærdømmes Rettesnor. Naar dette er gaaet forud, vil *Lovgivernes* Klogskab ganske af

sig selv træde hjælpende til og alle de Kræfter, som en Nation raader over, vilde udfolde sig paa en virksom Maade . . . . . Givet i Rom ved St. Peter d. 6. August 1893 i Vort Pontifikats sextende Aar.

Leo XIII., Pave.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Frankrig. Pave Leo XIII. har sendt Ærkebiskoppen af Bordeaux en Skrivelse, hvori han tilraader alle Frankrigs Katholiker *Enighed* og anbefaler Anerkjendelsen af den bestaaende Forfatning. Energisk dadles i Skrivelsen de foregivne katholske Skribenter, som rette Angreb mod de kirkelige Autoriteter og søge at lægge Hindringer i Vejen for Efterfølgelsen af Pavens velmente Raad.

Baden. Storhertugen af Baden har vist sin Deltagelse overfor det forhenværende Benediktinerkloster St. Peter paa Schwarzwald, som i Aar fejrer sit 800-aarige Jubilæum, idet han har rettet en Skrivelse til den nuværende Seminarieførstander og tillige skjænket Seminariet en herlig gothisk Kalk med følgende Indskrift: »Friedrich, Storhertug af Baden, Hertug af Zäringen, har til from Ihukommelse af sine Ahner skjænket denne Kalk til Kirken St. Peter i Aaret 1893 til Minde om dens første Grundlæggelse.«

Afrika. Trappistordenens Mission i Natal, Sydafrika, har nu 700 Zulu-Børn i sine Skoler og har undervist og døbt ca. 15,000 Kaffernegre.

Amerika. I Følge den katholske Kirkes Skematismus for 1893 i Nordamerika beløber den katholske Befolkning sig der til 8,806,095 Sjæle med 14 Ærkebiskopper, 75 Biskopper, 9388 Præster, 8477 Kirker, 3485 Mis-

sionsstationer, 1761 Kapeller, 36 Seminarier, 127 mandlige og 650 kvindelige højere Lærestalter, 3587 Sogneskoler med 728,209 Børn, 245 Vajsenhuse med 26,533 Børn og 463 andre Velgjørenheds-Anstalter.

— Præsident *Cleveland* har i Anledning af Paveens Jubilæum sendt følgende Skrivelse til Kardinalærkebiskop Gibbons: »Jeg beder Dem at tillade mig gennem Deres Eminens at bringe Hs. Hellighed Pave Leo XIII. mine oprigtige Lykønskninger i Anledning af hans 50aarige Bispejubilæum. Den Fornøjelse, som ledsager dette Udtryk for mine Lykønskninger, forøges i høj Grad ved Erindringen om den levende Interesse, som Hs. Hellighed altid har lagt for Dagen for de Forenede Staters Vel, og om hans Beundring for vore politiske Indretninger. Det glæder mig at tro, at disse Følelser ganske naturligt fremgaa af den Omsorg, som den hl. Fader har for hele Menneskeslægtes Velfærd og Lykke, og af den særegne Sympathi, hvormed han har betragtet ethvert Forsøg paa at befordre Arbejdernes moralske og sociale Forbedring. Den Elskværdighed, med hvilken Hs. Hellighed har modtaget en Afskrift af de Forenede Staters Forfatning, foranlediger mig til at tilkjendegive for Dem, at hvis det ikke er en altfor stor Selvophøjelse, det vilde være mig en meget stor Fornøjelse i hans Hænder at lægge et Værk, der indeholder de Papirer og officielle Dokumenter, som jeg har skrevet under min foregaaende Embedsførelse. Deres meget ærbødige *Grover Cleveland*.«

Norge. *Det nye St. Suniva-Kapel* i Harstadvavn er ifølge »St. Olaf« nu færdigt. Det tager sig meget smukt ud i Harstads herlige Panorama. Fjernt fra Havet kunne Søfarende se det lille Taarn, som peger mod Himlen — en Vejviser for Menneskets Tanker. Hs Højærværdighed Biskop *Fallize* ankom Torsdag for at træffe de sidste Anordninger. Den 20. August skulde

Gudshusets Benediktion foretages af den højærværdigste Biskop Dr. *Fallize*.

Østerrig. To Biskopper, Fyrstbiskoppen af Seckau-Graz (Steiermark) Dr. *Zwergger* (født 1824) og Biskoppen af St. Pölten i Nedre-Østerrig, Dr. *Binder*, ere den 14. ds. afgaaede ved Døden.

Paderborn. Under Biskoppen af Paderborn, Msgr. *Hubertus'* Forsæde foretoges paa den h. Laurentius' Fest Valg af en ny *Generalforstanderinde* for »Søstrene af den kristelige Kjærlighed«, som have deres Moderhus i Paderborn og her i Landet have Ordenshuse og Skoler i Kolding og Horsens. Valget faldt paa Forstanderinden i Josefshuset i Paderborn, Søster *Philomela Schmittdiel*. Blandt de Tilstedeværende vare ogsaa flere Søstre fra Amerika, som vare mødte i Anledning af Valget.

Dysseldorf. Efter at den tidligere Dragonofficer Grev *Friedrich von Spcc* paa Slottet Heltorf ved Dysseldorf for nogle Maaneder siden besluttede at opgive Officersstanden og blive Præst, har hans yngre, 24aarige Broder Grev *Johannes von Spcc* nu fulgt ham, idet han nylig har forladt Verden og er indtraadt i Benediktinerordenen i Maria-Laach.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. August. 14. **Søndag e. Pintse.** Marias Hjertes Fest. — 28. **M.** Augustinus, Biskop og Kirkelærer. — 29. **Ti.** Johannes den Døbers Halshuggelse. — 30. **O.** Rosa af Lima, Jomfru. — 31. **To.** Raymund Nonnatus, Bekjender. — 1. **September.** **F.** Ægidius, Bekjender (Kl. 8¹/₄ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften: Broderskabsandagt med Prædiken). — 2. **L.** Stefanus, Bekjender.

Søndag den 3. September. 15. **Søndag e. Pintse.** De hh. Skytsengles Fest.

St. Josefs Gilde. De alm. Møder tage atter deres Begyndelse Mandag d. 28. August Kl. 8¹/₂ Aften og holdes fremdeles hver 14. Dag i Bredgade 67. 2. S.

Katholsk Lærlingeforening holder Møde hver Søndag i Boyesgade 3. Skovturen finder Sted den 3. September.

Unio. Søndag d. 3. September, Kl. 4: **Præmie Keglespil.** Deltagerne betale 25 Øre pr. Portion. Man bedes tegne sig paa Listen, som er fremlagt paa Keglebanen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 36.

Søndagen den 3. September.

1893.

Indhold: Den 8. September. De hh. Skytsengles Fest. Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Schweiz. Rom. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes.“

Den 8. September.

Med alle de danske Katholiker hilser »Nordisk Ugeblad« i denne Uge Aarsdagen for Danmarks højærværdigste apostoliske Vikars Konsekration til Biskop. Ifjor, den 8. September, paa Marias Fødselsfest, modtog nemlig Msgr. *Johanncs von Euch* i Domkirken i Osnabrück den hellige Bispevielse. Med Jubel blev Efterretningen om denne Begivenhed modtaget af de danske Katholiker; det viste de ved de Bønner, de opsendte til Gud for deres Overhyrdes og hans Hjords Velfærd, og ved de talrige Lykønskninger, som de sendte deres Fædrelands første katholske Biskop. Efter halvjerde Aarhundreders Afbrydelse modtog de danske Katholiker atter deres egen Biskop, udvalgt blandt Gejstligheden i deres Midte, retmæssig kaldet af Kirkens Overhoved og gyldig viet af en katholsk Biskop. Forbindelsen med Middelalderens herlige Bispeskikkél-

ser Vilhelm, Absalon, Andreas Suneson, Gunnar, blev atter gjenoprettet, og i Biskop *Johannes* fandt disse og alle de andre Biskopper i Danmarks katholske Tid ved Guds Naade og Barmhjærtighed og Pave Leo XIII.'s vise Raadslutning en værdig Efterfølger og Arving til den saa længe skrinlagte katholske Bispestav og til det ophøjede Embede, som siden den katholske Biskop *Ansgars* Forkyndelse af Kristendommen her i Landet havde bragt vort Fædreland saamegen Lykke og Velsignelse, saamegen Hæder og Ære blandt Nationerne. Ved Bispevielsen den 8. September 1892 modtog vor apostoliske Overhyrde den Helligaands syvfoldige Naadegaver i rigeste Maal og blev et Led i den Successionens Guldkjæde, som gjennem Petrus forbinder os alle med den evige Sejrherre Jesus Kristus. Gjennem ham deltage vi alle i den Forjættelse, at »Helvedes Porte ikke skulle overvælde Kirken.« Vi bør altsaa være enige og standhaftige, vi bør staa faste i Troskab mod vor Overhyrde, altid erindrende Kristi Ord: »Hvo som hører Eder, hører mig.« Hans Glæde være vor Glæde, hans Sorg være vor Sorg; hans Kamp være vor Ære, hans Sejr være vor Fryd. Med vore materielle og aandelige Evner bør vi stedse staa ham hjælpende bi; hans Interesser være ogsaa vore.

Maatte den Almægtige forunde ham i mange Aar at virke her i vort Fædreland med trofaste Præster blandt fromme Troende og at se sin Virksomheds Frugter i den ham ved Bisperingen trolovede Kirke!

Og derfor opfordrer »Nordisk Ugeblad« ligesom til samme Dag ifjor alle Danmarks Katholiker til ved flittig Bøn og Bivaanelse af det h. Messeoffer paa Aarsdagen for hans Bispevielse, Fredag den 8. September, at nedbede Himlens rigeste Velsignelse over vor højærværdigste Biskop, og ønsker ham som til samme Dag ifjor: *Ad multos Annos!*

De hh. Skytsengles Fest.

—o—

De hh. Skytsengles Fest skal minde os om den store Godhed og Barmhjærtighed, som Gud viser os, idet han har givet os sine hellige Engle til Venner, Forere, Beskyttere og Talsmænd under vor Vandring hernede, og tillige give os Lejlighed til at takke vore Skytsengle for alle de legemlige og aandelige Velgjerninger, som vi have modtaget og daglig modtage af dem. Den h. Skrift lærer os ikke blot i den smukke Historie om den fromme Tobias, men ogsaa i talrige Udtalelser, at Guds Forsyn ved Hjælp af Englene kjærlighedsfuldt vaager over vort Legeme og vor Sjæl. »Gud,« siger Salmisten, »har for din Skyld befalet sine Engle, at de skulle beskytte Dig paa alle dine Veje.« »Ere Englene,« saaledes hedder det et andet Sted, »ikke alle tjenende Aander, udsendte til deres Tjeneste, som skulle arve Saligheden?« Støttende sig til den h. Skrifs Udtalelser og i Overensstemmelse med de hh. Kirkefædres enstemmige Lære har Kirken derfor ogsaa stedse lært, at ethvert Menneske fra dets Fødsel har af Gud faaet en særegen Skytsengel, der usynligt følger Mennesket som dets uadskillelige Ledsager igjennem hele Livet. Om denne trøstefulde Sandhed i vor h. Tro mindes vi navnlig i denne Maaned, som af Kirken er indviet til de hh. Skytsengles Ære, og tillige om de Pligter, som vi have overfor disse vore hellige Skytsaander og som kunne sammenfattes i følgende tre Ord: *Ærefrygt, Kjærlighed og Tillid.*

Vi bør vise dem *Ærefrygt paa Grund af deres stadige Nærværelse.* Den h. Skytsengel er vor stadige Ledsager igjennem Livet. Ved vor Side dvæler altid en saa ophøjet Aand, som staar for Guds Trone og stedse skuer hans Aasyn. Derfor siger den h. Bernard:

»Vov ikke at gjøre i hans Nærværelse, hvad Du ikke vilde vove at gjøre i min Nærværelse.« Da den unge Tobias havde afsluttet sin Rejse og erfaret, at det Væsen, som havde ledsaget ham paa Rejsen, ikke var et Menneske, som han og hans Fader havde troet, men en Engel, der var sendt dem fra Himlen, blev den unge Mand og hans gamle Fader greben af hellig Ærefrygt. Han kastede sig skjælvende til Jorden, for efter Østerlandets Skik at bevidne ham sin ærbødige Hyldest. Dette gjorde han imidlertid ikke, fordi hans Samvittighed bebrejdede ham, at han paa en eller anden Maade havde forsyndet sig mod sin Ledsager, tværtimod, han havde jo paa det punktligste opfyldt ethvert af hans Ønsker og Befalinger. Hvad der opfyldte ham med denne store Ærefrygt, var udelukkende Tanken om dette Væsens udforskkelige Ophøjethed og om den ubegribelige Nedladenhed, Engelen paa en saa underfuld Maade havde vist overfor ham. Vi tro og vide lige saa sikkert, at en himmelsk Aand, som den h. Rafael, staar ved vor Side, bør da ikke en lignende Ærefrygt overfor *vor* h. Skytsengel besjæle os! »Tænk derfor paa ham paa alle dine Veje, saa vil han styre dine Skridt.«

Vi bør ogsaa *elske Skytsengelen paa Grund af hans store Nedladenhed og Godhed*. Denne Kjærlighed er ikke andet end en Taknemlighedspligt paa Grund af den store Kjærlighed, Engelen viser os og for de talrige Velgjerninger, vi atter og atter modtage af ham. »Velgjerninger forpligte,« siger et Ordsprog, og »den, som har opfundet Velgjerninger, har ogsaa opfundet Lænkerne.« Med hvilke Lænker blive vi da ikke bundne, formedelst de Velgjerninger, som vi baade i Naturens og Naadens Rige uafbrudt modtage i hele vort Liv af Skytsengelens opofrende Kjærlighed! Næppe have vi set Dagens Lys, medens Forstanden endnu slumrer i os, saa vaager *vor* h. Engel over os og beder

for os til Gud, at vort Liv ikke maa falde som et Offer for de mangfoldige Farer, for hvilke den spæde Barn- dom er udsat. Med Alderen voxer ogsaa hans Iver og Omsorg for os. Hvor mange Oplysninger, hvor mange Belæringer, Formaninger og Advarsler giver han os ikke, »for at lede vore Fødder paa Fredens Vej,« for at ordne vort Liv efter Naadens og Frelsens Bud. »Vig bort fra det Onde og gjør det Gode,« det er Kjærnen i vor himmelske Førers hele overnaturlige Visdom, hvormed han belærer og underviser os fra Vuggen indtil Dødslejet. Ligesom Engelen i Aaben- baringen holder han de fjendtlige Magters hele Hær i Ave og tilraaber dem truende: »Skader ikke« disse Guds Yndlinge og Udvalgte! Bør ikke Mindet om disse vor himmelske Skytsaands talrige Velgjerninger bevæge og tilskynde os til den inderligste Taknemlig- hed og til den mest glødende Gjenkjærlighed! Dertil kommer, at han paa en velgjørende Maade beskytter vore Veje, endskjønt vi kun altfor ofte vise os utak- nemlige imod ham. Moses fortjente uden Tvivl til en- hver Tid sit Folks Taknemlighed og Kjærlighed, da han med saa stor Klogskab og Taalmodighed førte det gjennem Ørkenen. Men aldrig havde han vel større Krav paa denne taknemlige Kjærlighed, end da han gik i Forbøn for Folket, som Herren vilde udrydde i sin retfærdige Vrede. Paa samme Maade afvæbner ogsaa Skytsengelen Guds Vrede og opnaar os Tid til Bod og Omvendelse. Derfor bør vi ogsaa vise Skyts- engelen vor inderligste Taknemlighed og Gjenkjærlig- hed og sige med Salmisten: »Han har frelst min Sjæl fra Døden, mine Øjne fra Taarer og mine Fødder fra at falde!«

Endelig bør vi have stor *Tillid til hans mægtige Beskyttelse*. Hvor stor denne Tillid til de hh. Skyts- engle skal være, se vi bedst deraf, at Gud selv har givet os dem til Beskyttere paa vore Veje hernede.

Gud har selv ikke forsømt at udruste dem med de nødvendige Egenskaber, for at de kunne opfylde det Hverv, hvortil han har bestemt dem. De mangle hverken Magt eller Visdom eller god Villie. Derfor siger den h. Bernard: »De ere trofaste, vise og mægtige, hvorfor skulle vi da frygte? Lader os kun følge dem, klamre vi os fast til dem, saa vandre vi under Himlens Guds Beskyttelse. Naar derfor en heftig Fristelse nærmer sig eller en svær Hjem søgelse forestaar, saa paa kald din Beskytter, din Fører, din Hjælper i enhver Fare, bed til ham og raab: »Herre, frels os, vi gaa til Grunde!«

Ærer da stadig Eders hellige Skytsengle, I *Born*, og anraaber dem i alle Legemets og Sjælens Farer. Elsker de hh. Engle, I *Jomfruer og Ynglinge*! De ere store Venner af det jomfruelige Liv, de beundre det, idet de se en saa kostbar Skat i skrøbelige Kar, se svage Skabninger leve paa Jorden, som *de* leve i Himlen. Elsker Englene, i *Retfærdige*! De ere Eders mægtigste Beskyttere og Førere paa Vejen til Salighed. Elsker Englene, I *Synderc*! De ere indflydelsesrige Talsmænd hos Gud og en sikker Tilflugt. Elsker Englene, I *Bedrovede, Fattige og Ulykkelige*! De ere alle Nødlidendes Trøst og trofasteste Venner. Elsker Englene, I *Rige og Fornemme*! De ere de guddommelige Lys, som lade Eder indse og erkjende, at man bør ringeagte alt Forgængeligt og kun tragte efter en lykkelig Evighed.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Ordrup. Den 24. f. M. fejrede Pater *P. M. Wcrhahn* ved St. Andreas-Kollegiet sit 25aarige Præstejubilæum. I Dagens Anledning holdt Jubilaren en højtidelig Messe,

under hvilken benyttedes en smuk Guldalk, et Mesterværk af Aachener Guldsmedekunst i gothisk Stil, som hans Sødskende, der overværede Messen, havde foræret ham. Paa Kalkens Fod er ciseleret sex Helgenbilleder, Petrus, Paulus, Kvirinus, Wilhelm, Ignatius og Magdalene. En Inskription under Kalken meddeler, at hans Sødskende have skjænket den i Anledning af deres Broders Præstejubilæum. Op ad Formiddagen indfandt *den højærværdigste Biskop* sig, for at lykønske Jubilaren og deltog i Festmaaltidet, som fandt Sted i Elevernes Spisesal, som var smykket med Danebrogsflag og Blomster. Under Maaltidet udbragte Biskoppen selv Jubilarens Skaal og takkede ham for hans snart 20aarige Virksomhed i Danmark. Talrige Telegrammer og Breve indløb i Dagens Anledning til Jubilaren. Pater Werhahn stammer fra en anset Familie i Neuss ved Rhinen. Han studerede Theologi ved Universitetet i Insbruck og blev præsteviet den 24. August 1868 i Domkirken i Köln af daværende Ærkebiskop af Köln, Kardinal Paulus Melchers. Senere traadte han ind i Jesuiterordenen, sendtes til Danmark, da St. Andreas-Kollegiet aabnedes den 30. August 1874, hvor han siden har virket som Lærer og i nogle Aar har været dets Rektor.

Schweiz. Fra Courmayeur skrives: Den 9. August fejrede den højærv. Abbé Jean Bonin, Vikar i Pré Saint-Didier, det h. Messeoffer paa Toppen af Montblanc (4807 Meter over Havets Overflade), Europas højeste Punkt. Vejret var ugunstigt, det sneede stærkt, en tæt Taage omgav Bjærgets Top og Stormen bruste hen over Montblancs Ismarker. Kulden var saa stærk, at Vinen og Vandet, som skulde tjene ved det h. Messeoffer, vare frosne. Førerne opkastede en Vold af Sne og oprejste bagved den et Telt, i hvilket Præsten frembar Messeofret. Vinden blæste saa heftigt, at Førerne maatte holde paa Teltet, for at det ikke skulde blæse bort. Efter Messen forlode de Rejsende atter Bjærgets

Top og naaede lykkelig Fredag Aften tilbage til Courmayeur.

Rom. Pave Leo XIII. har i Slutningen af forrige Maaned sendt den russiske Kejser en egenhændig Skrivelse, i hvilken han træder i Skranken til Gunst for de forfulgte Katholiker i Polen og anmoder Kejseren om, at forunde dem *fri Udøvelse af deres Religion*. Anledning til Skrivelsen have de polske Biskoppers Meddelelser til Paven været. De have rettet indtrængende Klager til Leo XIII. over Katholikernes bedrøvelige Stilling i russisk Polen og navnlig berettet om de grusomme Forfølgelser imod Gejstligheden og Folket.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. September. 15. Søndag e. Pintse. De hh. Skytsengles Fest. — 4. **M.** Oktavdag. — 5. **Ti.** Laurentius Justinian, Bekjender og Biskop. — 6. **O.** Oktavdag (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 7. **To.** Oktavdag. — 8. **F.** Marias Fødsel (fejres offentlig følgende Søndag) Aarsdagen for Biskoppens Konsekration, — 9. **L.** Petrus Claver, Bekjender, Neger-Slavernes Apostel.

Søndag den 10. September. 16. Søndag e. Pintse. Marias Fødsel.

St. Ansgars Kirke. Fredag den 8. September Kl. 8¹/₄. **Aarsdagen for den højærværdigste Biskops Konsekration**, fejres i St. Ansgars Kirke **en højtidelig Prælatmesse.**

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Sept. Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag for Mødrene.

Mariakongregationen for Mænd. Torsdag Aften den 7. Sept. begynde atter, efter endt Sommerferie, Kongregationens sædvanlige ugentlige Møder i Jesu Hjærtets Kapel i Stenos Gade. — Søndag d. 10. Septbr. Kl. 8¹/₂ holdes Fælleskommunion.

Mariakongregationen for Ynglinge. Efter endt Ferie optages de sædvanlige Møder Mandag Aften den 4. Sept. — Søndag den 10. Sept. Kl. 8¹/₂ holdes Fælleskommunion i Jesu Hjærtets Kapel.

St. Josefs Gilde. Mandag d. 11. Sept. Kl. 8¹/₂ Aften afholdes i Bredgade 67. 2. S. o. G. **extraordinært Møde for Begravelsekassen**, tillige med **Generalmøde for Hjælpekassen.** — Talrigt Møde udbedes.

Katholsk Lærlingeforening holder Skovtur Søndag d. 3. Sept.

Unio. Søndag d. 3. September, Kl. 4: **Præmie Keglespil.** Deltagerne betale 25 Øre pr. Portion.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 37.   Søndagen den 10. September.   1893.

Indhold: Gladstone's Homerule-Bill. Luther. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Australien. Schweiz. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Gladstone's Homerule-Bill

er endelig bleven *vedtaget af Underhuset* ved tredie Behandling med 301 Stemme mod 267. De irske Nationalister og de Radikale gave paa en begejstret Maade deres Bifald tilkjende, idet de rejste sig og svingede med deres Hatte og Lommetørklæder. I det engelske Parlament er det nemlig Skik og Brug, at de Deputerede beholde Hattene paa under Møderne, som sædvanligvis holdes sent om Aftenen og om Natten. Da *Gladstone* tilligemed sin Hustru, som altid henter sin Mand efter Møderne, forlod Underhuset, hilsedes han med Begejstring af en stor Folkemængde. Ogsaa *Overhuset* har vedtaget at foretage Førstebehandlingen af Homerule-Billen.

Homerule-Lovens Formaal er, som bekjendt, at give Irland *Selvstyre*, uden at skille det fra Forbindelsen med det engelske Kongerige. Navnlig drejer det sig om Irlands Selvstændighed paa Provinsialsty-

relsens Omraade saa vel som om Dannelsen af et irsk *Parlament*, som skal være kompetent i indre Anliggender, ligesom forskellige engelske Kolonialparlamerter ere indrettede. Modstanden mod Homerule udgaar fra de Konservative («Tories»), hvis Fører er Lord Salisbury; men der er forøvrigt ogsaa i denne Modstand blandet en stærk Dosis *Had mod Katholicismen*.

Stemme-flertallet (34 Stemmer) svarer til Forventningerne, som man nærede fra Begyndelsen af; det er det sædvanlige Flertal, hvormed Gladstone har regeret siden de sidste Valg, maaske har dog den ene eller anden Liberale stemt imod Forslaget eller afholdt sig fra at stemme.

I Følge engelsk Skik og Brug er Loven strax sendt til Overhuset og der bleven vedtagen uden Debat ved første Behandling. Denne Vedtagelse betyder imidlertid intet, i Overhuset plejer man regelmæssig at vedtage uden Debat ved første Behandling netop de Lovforslag, som senere skulle forkastes, for at fremskynde Behandlingen. At Overhuset *forkaster* Homerule-Loven, er sikkert, saa at Loven ikke vil komme i Stand i Aar. Lever Gladstone og forbliver hans Parti ved Roret, vil Lovforslaget atter blive indbragt i Underhuset næste Foraar og vedtaget uden væsentlig Debat; derefter gaar det atter til Overhuset, som saa ogsaa plejer at vedtage en Lov, der to Gange er bleven vedtaget i Underhuset. Man kan ialtsaa, saafremt alt gaar sin naturlige Gang, allerede nu forudse Homerule-Lovens Skjæbne.

Det er næsten enestaaende, at en Statsmand i en Alder af 83 Aar udvikler en saadan Energi, som den gamle engelske Premierminister Gladstone. Maatte det forundes ham at se Homerule-Forslaget som Lov, Irland vil da senere stille ham ved Siden af sin store O'Connell.

Luther.

—o—

I »Nationaltidendes« Tillæg for Søndag d. 3. September har højærv. Hr. Pastor *Esser* faaet optaget følgende:

Højstærede Hr. Redaktør!

Maa jeg bede Dem unde følgende Linier en Plads i »Nationaltid.« Spalter. I Tillæg til »Nattid.« for Søndag den 13. ds. indeholdes et Angreb mod de af mig i »Nord. Ugeblad for kath. Kristne« publicerede Artikler om »Reformationen i Tyskland«, som jeg gjerne vilde tillade mig at knytte nogle Bemærkninger til.

1. Det klæder Hr. N—d. ilde at tale om »hædfulde og giftige Angreb«, alt imedens han falder i den Fejl, han beskylder mig for. Ordene »Papist«, »Papsime« o. l. gjælde i alle europæiske Sprog for Skjældsord, og den Maade, hvorpaa Hr. N—d. idelig gjentager dem, lader formode, at han nærer alt andet end Kjærlighed for »Papisterne« og deres »Kjætterier«. Jeg derimod har ikke skrevet et Ord, som røber Had imod Luther, saasom jeg da heller ikke i mit Hjærte føler Had til ham, men kun Medlidenhed. Jeg har uden Til sætning af hædfulde Ord ene og alene nedskrevet historiske Kjendsgjæringer.

2. Hr. N—d, synes at overvurdere sine historiske Kundskaber, naar han mener, at han kjender »lidt til Pavehistorien og det Liv, mange af Paverne have fort«. Thi en Mand, som tror, at dette Liv »ofte var nærved at overgaa Livet i Sodoma og Gomorra«, og som taler om et Harem, »Paverne samlede sig paa deres Slot i Rom«, en saadan Mand kjender sandelig kun saare lidt til Pavehistorien. Det er i Virkeligheden kun yderst faa Paver, hvem man kan bebrejde usædelige Handlinger. Paverne med et Harem have udelukkende hjemme i Æventyrriget, de kjendes ikke i Historien. Jeg kan kun opfordre Hr. N—d. til at studere Pavehistorien.

Han vil gjøre den samme Erfaring som den store protestantiske Historiker Pertz: »Die beste Vertheidigung der Pápste ist die Enthüllung ihres Seins.« (Afløsringen af Pavernes Liv er deres bedste Forsvar).

3. Hvis Hr. N—d. ønsker, at »Papisterne« skulde søge »Punkt for Punkt at vise Uholdbarheden af hans (Luthers) Lære«, saa forlanger han noget aldeles overflødig; det have protestantiske Lærde baade af den troende og den vantro Retning tilfulde gjort. Det laa iøvrigt udenfor mit Thema.

4. Det er en Fejltagelse, at Luther skal have udført »en af de største kirkehistoriske Gjæringer.« Reformationen erklæres nu af ærlige Historikere (f. Ex. for Danmarks Vedkommende af Paludan-Müller og I. Grundtvig) for Revolution. Hvad der forøvrigt har fort Reformationen til Sejr *til Trods for Luther*, det kunde Hr. N—d, have læst i 6. Kapitel af min Afhandling.

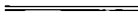
5. Endvidere er det en Fejltagelse, at Reformationen »blev velsignet af mange alvorlige Mænd.« Vistnok sluttede i Begyndelsen mange alvorlige Mænd sig til den lutherske Bevægelse, fordi de af den ventede en Forbedring af den mange Steder slappede og forfaldne Kirketugt. Men de virkelig alvorlige Mænd, som Staupitz, Pirkheimer, Zasius o. A., vendte sig med Afsky tilbage fra Luther, saasomt de fik et dybere Indblik i hans sande Væsen og i Følgerne af hans Lære.

6. Endelig er det en Fejltagelse, at Luthers Gjærning er bleven fulgt af Velsignelse. Ingen har fort bitrere Klager over Reformationens demoraliserende Virkninger end selve Luther og hans Ven Melanchthon. Angaaende Enkeltheder maa jeg bede Hr. N.—d. have lidt Taalmodighed, indtil jeg faar skrevet Kapitlet om Reformationens Frugter.

7. Med Hensyn til mine »Udgydelser« om Luthers Privatliv har jeg foreløbig hverken noget at sætte til eller trække fra, da der ikke er gjort, heller ikke

kan gøres et Forsøg paa at gjendrive dem. Jeg har igjen ikke noget bedre Raad til Hr. N—d., end, hvis han vil lære Luther at kjende i hans sande Skikkelse, da 'at læse hans egne Skrifter, men NB. i de uforfalskede Udgaver.

Jeg gjentager endnu en Gang, at min eneste Hensigt med at skrive de paatænkte Artikler har været at give en objektiv Fremstilling af Reformationen; at jeg derved nødsages til at afsløre ubehagelige Sandheder, kan ingen sandhedselskende Mand forarges over. Lige Ret for Alle! Det finde vi Katholiker os ogsaa i.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Fredag den 8. Sept. fejredes i St. Ansgars Kirke Aarsdagen for den højærværdigste Biskops Konsekration. Til den højtidelige Prælatmesse Kl. 8¹/₄, under hvilken Børnene sang en smuk latinsk Messe under Hr. Organist Hammermüllers Ledelse, var mødt en stor Del af Menighedens Medlemmer. Foran i Korret stode Repræsentanter for St. Josefs Gildet med Emblemer og Marskalksstave, ligesom ogsaa Repræsentanter for de forskjellige andre Foreninger i Menigheden overværede Messen. I Dagens Løb modtog Biskoppen Lykønskninger af de Gejstlige, Søstrene, saa vel som af Deputerede fra forskjellige Foreninger og af Private. En Mængde Breve indløb i Dagens Anledning fra Hovedstaden og Proviuserne.

Rom. I Anledning af den h. Gudsmoders Fødselsfest vil Pave Leo efter Forlydende offentliggjøre en ny *Encyklika om Rosenkransbonnen*.

— Den italienske Regering vægrer sig ved at anerkjende som Patriark af Venedig Kardinal *Sarto*, der af den h. Fader er udnævnt til denne Værdighed. Regeringen beraaber sig paa, at Senatet i den venetianske Republik i gamle Dage havde Ret til at fore-

slaa en Gejstlig til dette Embede, og derfor gjør den moderne italienske Regering nu ogsaa Fordring paa denne Ret. Paa Grund af denne Vægning kan Kardinalen ikke overtage Bispedømmets Forvaltning eller nyde dets Indtægter, som Regeringen har beslagnagt. Ogsaa de Gejstlige, som Kardinalen har ansat, faa ikke deres Indtægter udleverede. Tillige har Regeringen erklæret, at den vil nægte alle de italienske Biskopper, som Paven har udnævnt siden den 15. Juni d. A. og for Fremtiden vil udnævne, det kongelige *Exequatur*, indtil den h. Stol har opfyldt Regeringens Fordring i Henseende til Venedig. Da Paven ikke kan give efter for disse uberettigede Fordringer af en Stat, som paa den skammeligste Maade har krænket og endnu vedbliver at krænke alle Kirkens og dens Overhoveds Rettigheder, lader det sig desværre forudse, at man snart i Italien vil kunne tælle Snese af Bispedømmer, som ere uden Biskopper, ligesom i Tiden fra 1860—67.

Australien. Fra Yorktown i Syd-Australien, dateret 25. Aug. d. A., skriver den danske katholske Præst *Pcter M. Jorgensen* bl. a.: »Som De maaske véd, var jeg for henved 5 Aar siden ansat som Hjælpepræst i det store nordlige Adelaide Sogn. Min Gjerning udstrakte sig mest til Arbejderbefolkningen i en stor Forstad. Jeg var lykkelig i den Gjerning; Arbejderne baade der og andetsteds — Katholikerne saa vel som Protestanterne — kom efterhaanden til at betragte mig som tilhørte jeg dem specielt, og da jeg blev forflyttet, sammenkaldtes der i Hast et Møde i Skolen, der var fyldt af Mænd og Kvinder af alle Bekjendelser, som vilde byde mig Farvel. Der blev sagt mange kjønne Ting o. s. v. Jeg véd kun, at jeg var inderlig bedrøvet over at jeg skulde forlade dette Omraade for min Virksomhed. Min nye Plads var og er ikke uden Vanskeligheder og aldeles forskjellig fra Alt, jeg hidtil har væ-

ret vant til. Min Forgænger, en from og nidkjær Præst, havde i flere Aar været yderst svagelig. Der var næsten gaaet et halvt Aar efter hans Død, inden Ærkebiskoppen udnævnte mig, saa Missionen var en Del forsømt. Jeg er alene her og har et stort Distrikt, men kun en lille katholsk Befolkning spredt over det hele og næsten udelukkende bestaaende af Landmænd. Jeg har tre Kirker at passe, den nærmeste er 15 engelske Mil borte, den fjærneste 50 Mil, og jeg holder »Stationer« paa 10 forskellige Steder. De kån saaledes forstaa at jeg »ligger paa Landevejen« en stor Del af min Tid. Det fjærneste Sted, hvor jeg holder »Station« er 77 Mil herfra. Nu er jeg vænnet til denne omflakende Levemaade og holder af den. Det Værste er, at jeg ikke kan have Skoler her; det er ligefrem umuligt, og det er derfor meget vanskeligt at faa Bornene underviste i deres Religion . . . . Som De jo véd, er Ærkebiskoppen af Adelaide for kort Tid siden afgaaet ved Doden. Hans Eftermand faar en svær Opgave at løse, men vor Herre vil hjælpe ham . . . . Jeg tænker saa ofte paa mine kjære Venner derhjemme . . . .«

Højærv. Pastor *Jørgensen* er barnefødt i Hobro og tog i sin Tid farmaceutisk Examen og rejste til Australien, hvor han havde faaet Ansættelse. Her lærte han Katholicismen at kjende og vendte tilbage til Moderkirken. I en senere Alder helligede han sig det theologiske Studium i Propaganda-Kollegiet i Rom og præsteviedes der, for at stille sig til Ærkebiskoppen af Adelaides Disposition. Flere Aar efter Jørgensens Konversion i Australien vendte ogsaa hans Moder og ene Søster her i Hjemmet tilbage til den Kirke, til hvis Tjeneste Gud kaldte Sønnen og Broderen i hin fjærne Verdensdel.

Schweiz. Det radikale, vantro Reformvæsens ødelæggende Aand griber mere og mere om sig indenfor den schweiziske Protestantisme. Som for nogle Aar

siden i Zürich og Basel, har den evangeliske Synode i Graubünden nu ogsaa besluttet, at *Daaben ikke mere skal betragtes som en Betingelse* for at være Medlem af »Kirken«. Sognepræsterne ville altsaa for Fremtiden ogsaa *konfirmere* udøbte Børn, altsaa *Hedninger*, og Konfirmanderne ville »fornye« et Løfte, *som forhen slet ikke er blevet givet*, thi Konfirmationen er jo i Følge protestantsk Opfattelse en Fornyelse af Daabsløftet. Ogsaa er Antallet af *kirkelige Festdage* for stort i Reform-Protestanternes Øjne. De ville afskaffe alle religiøse Festdage med Undtagelse af Søndagene, først Kristi Himmelfart. De troende protestantiske Gejstlige føle sig allerede i lang Tid uhyggelige tilmode overfor alt dette Nedbrydningsarbejde; de gjentage idelig deres Formaninger om »at sætte Indholdet af Guds Ord over de personlige Meninger«, at »undgaa alt, hvad der kunde svække Kirken« og »ikke at arbejde med paa den fuldstændige Selvopløsning indenfor den protestantiske Kirke« o. s. v.; men Advarslerne ere uden Virkning, fordi Reform-Protestanterne beraabe sig paa den berømte »*Ret til fri Forskning*«, Protestantismens Grundvold.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. September. 16. Søndag e. Pintse. Marias Fødsel.
 — 11. M. Marias Navnefest. — 12. Ti. Oktavdag. — 13. O. Oktavdag. — 14. To. Korsets Ophøjelse. — 15. F. Oktav af Marias Fødsel. — 16. L. Kornelius og Cyprian, Märtyrer.
Søndag den 17. September. 17. Søndag e. Pintse. Marias syv Smerter.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 10. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kapel, Stenosgade.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 10. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel.

St. Josefs Gilde. Mandag d. 11. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften afholdes i Bredgade 67, 2. S. o. G. extraordinært Møde for Begravelseskassen, tillige med Generalmøde for Hjælpekassen. — Talrigt Møde udbedes.

Unio. Møderne sluttet paa Keglebanen Onsdagen d. 13. September — Første Møde i Vinterlokalet, Østergade 32, finder Sted **Tirsdag** den 19. September, hvorefter Møde fremdeles holdes hver Tirsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 38.

Søndagen den 17. September.

1893.

Indhold: „Pavernes Moral“. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Randers. Rom. Prag. Bekjendtgjørelser — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

„Pavernes Moral“.

--o--

Hr. Redaktør!

Pastor *F. Esser* havde jo for nylig en lille Skærmydsel i »Nationaltidende«s Tillæg, og hans Modpart *N—d.* greb — selvfølgelig — til Protestantismens gamle, lidt hakkede Vaaben og slog fra sig og om sig med mer eller mindre sandfærdige Historier om Pavernes forfærdelige Usædelighed. Men just da det er den gamle Methode, som sikkert vil blive brugt, indtil Protestantismen ender sin Tilværelse, kunde jeg ønske i den Anledning at sige et Par Ord. Det kunde jo nemlig tænkes, at den Slags Historier trods deres Betydningsløshed alligevel gjorde et vist Indtryk paa en eller anden Sjæl.

Meningen med dem kan være en dobbelt: enten at holde den katholske Kirke frem i al dens formentlige Vederstyggelighed — eller, som i foreliggende

Tilfælde, at parere et Slæg, der fra katholsk Side er rettet mod Luther og *dermed* vel at mærke, mod selve Protestantismen. I begge Tilfælde griber man til det omtalte gamle forhuggede Skræp, men Skræp svigter, og just at man idelig og idelig maa gribe det igjen, maa da vel bevise, at med det Vaaben fælder man ikke den katholske Kirke; og selv om man kunde opstøve ti Gange saa mange mindre vellugtende Historier fra Pavernes Liv og servere dem endnu mere pikant, end det sædvanlig sker, den katholske Kirke vilde end ikke føle en Rift end sige et dræbende Saar. Sagen er, at den omtalte Kampmaade kun er en praktisk Udøvelse af Ordsproget: »Man slaar paa Vognsækken og mener Hesten;« man mener at ramme Kirken og rammer kun den og den Paves gode Navn og Rygte, hverken mer eller mindre. Som bekjendt gjøre vi Katholiker ikke Forsøg paa, hvad der i ingen Henseende ligger i vor Interesse, at vaske de faa Paver rene, som have vanæret St. Petri ærværdige Sæde. Protestanternes skadefro Jubel over at finde saadanne Paver midt i den lange Række af straalende Personligheder, der have baaret den tredobbelte Krone, kan ikke være større end vor Sorg over at se menneskelig Jammerlighed vanhellige den højeste og helligste Værdighed paa Jord; men Protestantismens Raab til den katholske Kirke: »Det er til Dig, og det, og det!« kan ikke lyde halvt saa sikkert som vort Svar: »Ramt forbi!« Thi om man end nok saa ofte maner Mænd som Johannes XII. og Alexander VI. frem af den Grav, hvor de ligge med saa liden Ære, og om man end nok saa meget beviser, hvad Ingen nægter, at det var uværdige Personer, hvad er saa dermed bevist? Intet andet end, at disse Mænd aldrig burde have været ophøjede til den ypperste Ære i Kristenheden, og man kan saa ikke sejrstolt udbryde: *quod erat demonstrandum!* for det var netop ikke det, der skulde bevises? ellers var hele Bevisførelsen over-

flødig. Hvad der skulde bevise, var selve den katolske Kirkes Fordærvelse (ikke Fordærvelse *i* eller *indenfor* den katolske Kirke), og det er ikke bevist og vil aldrig blive bevist. Selv om nemlig Paven er den Øverste i Kirken, det kirkelige Læreembedes Slutsten og i Kraft af Ufejlbarheden bindende Autoritet og højeste Instans ogsaa i Sædelæren, er Kirkens Sædelære derfor ingenlunde Et med Pavens private Liv. Det er ikke Pavens Liv, men Pavens Lære *ex cathedra*, der er Norm for vor Tro og vore Sæder, og alt hvad de omtalte Historier bevise, er, at Jesu Ord — desto værre — kunne blive at anvende lige overfor *alle* Grader af det kirkelige Embede: »Gjører efter deres Ord og ikke efter deres Gjerninger.« At blive Pave er ikke det samme som at blive Helgen; bliver Pavemagtens straalende Værdighed lagt paa uværdige Skuldre, er det saa langt fra, at den ophæver eller tilslører Personens Hæslighed, at den tværtimod fremhæver den for Himmel og Jord og sætter den i det grelleste Lys, hvori menneskelig Elendighed kan stilles! Kirken, som beklager deres Minde, Kirken, som ikke kan bruge deres Liv til andet end til at vise, hvorledes ingen Kristen bør leve, den rammes lige saa lidt af det Skarn, der kastes paa en Johannes XII. eller en Alexander VI., som man bevise, at et Lands Lov er grusom ved at skildre den eller den Konges Grusomhed. I en historisk Afhandling har det sin Berettigelse og Betydning at fremstille de enkelte daarlige Paver i deres hele Uværdighed, dels fordi de som historiske Personligheder ere hjemfaldne til Historiens Dom, og dels fordi de *kunne* være talende og malende Vidnesbyrd om Fordærvelsen i dette eller hint Aarhundrede, men det er ørkesløst at spille Papir og Tid derpaa i en religiøs Polemik, fordi et helt Bibliothek fyldt med Skildringer af uværdige Paver intet vilde bevise, absolut intet.

Selvfolgelig er det heller ikke det rette Middel til

at vaske Luther ren, hvortil det ofte benyttes. Har Luther været alt andet end en Engel — og derom *kunne* vel kun de tvivle, der bære hans Navn — saa bliver han saa vist hverken renere eller fuldkomnere, fordi der har været Paver, der ikke vare et Haar bedre end han. Det trænger næppe til Bevis.

Derimod kunde man maaske sige: ja men, enten nu Luther har været saa eller saa, berører det jo ikke den protestantiske Kirke, lige saa lidt som enkelte Pavers Synder berøre den katholske. Men det er en Fejlslutning. Paven er nemlig ikke *Stifter* af den katholske Kirke, hvorfor det ogsaa til alle Tider har glippet for de protestantiske Skribenter at faa Navnet »Katholik« ombyttet med »Papist« (Hr. N—d.'s Anstrengelser ville næppe krones med bedre Held); Luther derimod er den lutherske Kirkes Stifter, og lige saa vanskelig som Navnet »Papist« vil blive hængende ved os, lige saa let er *derfor* Navnet »Lutheraner« bleven hængende ved hans Tilhængere (Hr. N—d.'s Anstrengelser ville næppe faa Folk til for Fremtiden at sige f. Ex.: den hellige almindelige (d. e. katholske) danske Folkekirke). Som man ser, er der en himmelvid Forskjel paa Pavens Forhold til *Jesu Kristi* Kirke og Luthers til *hans* Kirke. Hvad jeg mener, er ikke at anvende Ordspøget: »Æblet falder ikke langt fra Træet,« thi heldigvis er Æblet faldet langt fra Træet, og Protestantismen, navnlig i Nutiden, er meget langt fra at godkjenne den Sædelære, som Luther virkeliggjorde; den Ros skal den have. Nej, Argumentet rammer paa et andet Punkt: Har Luther været alt andet end »en from Guds Mand,« hvorledes kan Gud saa have benyttet ham til den *overordentlige* Gjerning i sit Rige, som Protestanterne dog maa tilskrive ham. *Vestigia terræ* (Sporene skræmme). Saa ofte som man i Historien har set uheldige Personligheder træde i Skranken som *overordentlige* Redskaber i Guds Haand, er det

altid senere bleven aabenbart, at Profetens Ord passede paa dem: »De raabe: Herren siger, og Herren har ikke talet.« Og omvendt, saa ofte Gud vitterlig har givet et Menneske en *overordentlig* Sendelse til Slægten, har det altid været en i alle Maader ulastelig Personlighed. Fyldestgjør altsaa Luthers Person ikke de Krav, der maa stilles til et ædelt, fuldkomment Menneske, og han alligevel har faaet en *overordentlig* Sendelse af Gud, da er han den første Undtagelse fra Regelen. Der ligger følgelig ingen ringe Beviskraft imod Protestantismen selv i de Anker, der rejses mod Luthers Personlighed og Liv, og dermed er deres Berettigelse og Betydning i den religiøse Polemik givet. Det sagte gjælder, naar Talen er om en *overordentlig* Sendelse, derimod ikke om den Slags Sendelse, som kaldes *Embede* og er et Led i den en Gang indrettede Orden. Et saadant Embede, af hvad Art nævnes kan, skal ikke bygge noget nyt, men kun være Led i en allerede opført Bygning; Myndigheden overdrages ikke umiddelbart af Gud, men af Mennesker, og dermed er det givet, hvad da Historien ogsaa leverer Exempler nok paa, at Valget kan træffe en uværdig Person. Dette gjælder ogsaa det pavelige Embede.

Denne store Forskjel er den dybere Grund til, at Katholikerne ikke føle sig opfordrede til at forsvare en uheldig Pave, hvorimod Lutheranerne have en Følelse af at en Plet paa Luthers Person falder tilbage paa deres Kirke. Derfor fremstille de ham altid i bengalsk Belysning som den fromme Guds Mand o. s. v., og rører man ved hans Helgenære, mærker man bedst paa deres Forbitrelse, at Slaget ikke blot har ramt Vognsmækken, men ogsaa Hesten.

Hvem nu Luther var, derom kan Ingen være i Tvivl, som har Mod til at læse andet om ham end protestantiske Legender. Man behøver jo i Grunden blot at lægge Mærke til den Gjerning, som hans Til-

hængere endda med et vist Galgenhumør regne ham til Ære, nemlig hans Giftermaal. Thi hvad end deres private Mening er om Cølibatet, derom maa dog Alle kunne enes, at har en Mand lovet noget med Ed, og dette noget ikke i og for sig er ondt, maa han holde det, ellers er han en mensvoren Mand; og at Cølibatet, hvad det saa end er, skulde være noget i og for sig ondt, vil vel Ingen paastaa, — om han saa har sin tredie Kone —, ellers ve alle Pebersvende, bl. a. ogsaa i den protestantiske Gejstlighed, og alle Pebermøer og Diakonisser!

Da en Skildring af Luther imidlertid ikke var min Hensigt, tror jeg at kunne slutte mit Indlæg med disse Linier.

J. F.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I disse Dage har St. Ansgars Kirke modtaget *to nye Korsvejstationer*, den 1. og 6. Station, som fremstille »Jesus bliver dømt af Pilatus« og »Veronika rækker Jesus Svededugen«, saa at der nu paa Kirkens ene Sidevæg kun er én Station tilbage, som venter paa en Velgjører. De prægtige polychromerede Korsvejstationer tage sig fortræffelig ud og ere en fremragende Pryd for vor gamle Sognekirke. Ogsaa de to nye Stationsgrupper staa i ingen Hensende tilbage for de allerede tidligere ophængte, og man kan navnlig nu, efter at næsten den ene Halvdel af Stationerne er tilvejebragt, danne sig et Begreb om den uforlignelige Skjønhed, hele Korsvejen vil meddele til vort Gudshus, naar den engang er fuldendt. Forat fremskynde denne Fuldendelse og give alle Menighedens Medlemmer Lejlighed til at bidrage deres Skjærv til den, saa at de alle kunne have Bevidstheden om at

have hjulpet med til denne opbyggelige Forskjønnelse af deres Sognekirke, vil der for Fremtiden ved Indgangen til Kirken være ophængt en med Paaskrift forsynet *Bosse*, hvori Alle efter Evne og Kræfter Tid efter anden kunne nedlægge deres Bidrag, indtil Ordsproget, at »mange Bække smaa gjøre en stor Aa,« ogsaa her stadfæstes til Opbyggelse og Velsignelse baade for os og vore Efterkommere.

Randers. Fra Sekretæren for Vincentsforeningen i Randers have vi modtaget følgende Beretning om Foreningens Virksomhed, som viser, at der i Menigheden i Randers er baade Evne og god Villie tilstede, for at fremme baade det aandelige og timelige Vel blandt de mindre bemidlede Medlemmer af Menigheden. »Den herværende Vincentsforening,« skriver Sekretæren, »havde den 7. Septbr. bestaaet i 3 Aar. I det sidst forløbne Aar har Indtægten været Kr. 110,95 og Udgiften Kr. 99,32, hvoraf Kr. 70,45 have været Understøttelser til Fattige og Kr. 21,04 ere anvendte til Foreningens Bibliothek og til 2 Explr. af Ugebladet, der have cirkuleret blandt de Fattige. Af andre Udgifter skal her særlig nævnes et Bidrag til St. Vincents af Pauls Alter i den paatænkte Jubilæumskirke St. Joachim i Rom. Medlemmernes Antal er 9 almindelige og 1 Æresmedlem. Virksomheden har været som forrige Aar. Kassebeholdningen, der ved forrige Aars Slutning var Kr. 57,18, er bleven forøget med Aarets Overskud paa Kr. 11,63 og udgjør i Dag Kr. 68,81.

Rom. Pave Leo XIII. har for nylig stadfæstet en Forordning fra Ritus-Kongregationen, ved hvilken Indførelsen af en *Kirkefest til Ære for den h. Familie* anordnes. Denne Fest skal aarlig fejres paa den tredie Søndag efter Hellig tre Konger. Da Septuagesima imidlertid næste Aar falder paa denne Søndag, har den h. Fader undtagelsesvis bestemt, at Festen ikke desto mindre denne Gang skal højtideligholdes, for at den

ikke strax det første Aar skal bortfalde eller forlægges. Festen er dog ikke foreskrevet for hele Kirken, men kun for saadanne Bispedømmer, hvis Biskopper anmode om dens Indførelse i deres Diöceser.

Prag. I Benediktinerinde-Klostret i Prag ville i Følge »Wiener Fremdenblatt« Prinsesse Marie Schwarzenberg og Komtesserne Bianca Thun og Leopoldine Salm-Rejfferscheidt indtræde som Søstre.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. September. 17. Søndag e. Pintse. Marias syv Smerter. — **18. M.** Josef af Cupertino, Bekjender. — **19. Ti.** Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **20. O.** (Tamperfastedag) Eustachius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **21. To.** Matthæus, Apostel og Evangelist. — **22. F.** (Tamperfastedag) Thomas af Villanova, Biskop og Bekj. — **23. L.** (Tamperfastedag) Linus, Pave og Martyr.

Søndag den 24. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. (Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften). Kl. 10 Levitmesse og Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønderne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Rosenkransbroderskabet og **Den levende Rosenkrans** holder ligesom ifjor fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten i St. Ansgars Kirke Kl. 3—4. Rosenkransen bedes offentlig. De særlige Bedetimer for Medlemmerne af Jomfruernes Kongregation bortfalde i Aar.

Nothburga-Foreningens Medlemmer holde fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten Kl. 6—7 Aften.

Den eucharistiske Forenings fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten bliver Kl. 2—3.

Unio. I Vintersæsonen Møde hver **Tirsdag** Aften i Hr. Restauratør Kückers Lokale, Østergade 32, 1. Sal. Første Møde Tirsdag d. 19. Sept

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 39.

Søndagen den 24. September.

1893.

Indhold: Luther og Reformationen. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Norge. Bekjendtgjørelser — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Luther og Reformationen.

—o—

I »Politiken« for 18. September har højærv. Pastor *Esser* faaet optaget følgende:

Højtærede Hr. Redaktør!

Undertegnede vilde være Dem meget forbunden, dersom De vilde optage følgende i Deres ærede Blad:

For 4 Uger siden stod der i »Tillæg til Nationaltidende« et Angreb (undertegnet N—d.) mod de af mig i »Nord. Ugeblad f. kath. Kristne« publicerede Artikler om »Reformationen i Tyskland«, nærmest mod min Fremstilling af Luthers ægteskabelige Liv. »Natt.« viste sig villig til at optage et Par Modbemærkninger fra min Side, rigtignok først efter henvend 3 Ugers Venten og efter at have tilstillet Hr. N—d. mit Manuskript, for at han strax kunde svare derpaa. Han skrev da en Artikel, som indeholdt en Række af dels falske, dels overdrevne Beskyldninger imod Paverne, som jeg

ikke kan lade forblive uden Berigtigelse. Da »Natt.« paa Grund af Mangel paa Plads i den nærmeste Tid har erklæret sig ude af Stand til at aftrykke nedenstaaende Replik, tillader jeg mig at henvende mig til Deres Velvillie og bede Dem om at unde den Plads i Deres ærede Blads Spalter.

Hr. N—d. handler efter det bekjendte Mundheld: Slaar Du min Jøde, slaar jeg din Jøde. Det er ellers en mærkelig Maade at kæmpe paa, at lade Hovedsagen fare og springe over paa Ting, som slet ikke komme Sagen ved. Som ærlig Kæmper *skulde* Hr. N—d. have prøvet paa om muligt at bevise, at jeg havde gjort Luther Uret. Det *kunde* han ogsaa med Lethed have faaet Vished om; thi mine Bemærkninger vare daterede den 16. Aug., N—d.s Svar udkom først den 3. Septbr. De 14 Dages Mellemrum vilde have været mere end tilstrækkeligt til ved en lille Mønstring af Luthers Værker at komme paa det Rene med, hvorvidt jeg havde skildret ham rigtig eller ej. Ja, det skulde Hr. N—d. fra først af have gjort. Imellem min Artikel og hans Indsigelse laa et Tidsrum af 4 Uger. Og hvis han maaske skulde sige, at han ikke strax havde læst min Artikel, saa siger jeg, da skulde han have givet sig endnu længere Stunder, indtil han havde skaffet sig den fornødne Oplysning, og det saa meget mere, da det var den daarlige Raadgiver Harmen, som har lagt ham Pennen i Haanden. Men Hr. N—d. gjør ikke det mindste Forsøg paa at gjendrive mig. Tværtimod skriver han i sin første Artikel: »Selv er vi ikke i Stand til at undersøge, om der blot er Gnist af Sandhed deri.« Det lyder besynderligt, men endnu besynderligere lyder i hans anden Artikel de Ord: »Hans (Pastor Essers) Skildring af Luther *kan* ikke være objektiv sand.« Hvorfor ikke? Jo, ellers »kunde han (Luther) ikke have udført den Gjerning, han udførte«, ellers »vilde Gud ikke have brugt ham til et saa stort

Arbejde i sin Vingaard«. Men, for endnu en Gang at gjentage det, jeg har i mine Artikler vist, hvad der har ført Reformationen til Sejr *til Trods for Luther*, og at Hovedgjerningsmændene i det store Frafald brød sig saare lidt om Munken i Wittenberg. *Kjendte*. Hr. N—d. Reformationens Historie, saa vilde han ikke have skrevet sit »kan ikke«. Kendte han den babylonske Forvirring, Reformationen lige fra sin Begyndelse af fremkaldte paa alle Omraader, navnlig paa Theologiens og Moralens Omraade, saa vilde han ikke tale om et stort Arbejde i Herrens Vingaard. Vilde han lukke Øjnene op for de Tilstande, som nutildags hersker indenfor Protestantismen, fremfor Alt den Adsplittelse, som hersker i Læren, og som ikke har ladet et eneste Punkt tilbage, der kunde kaldes Fælleseje for Alle — thi selv Troen paa Kristi Guddom, Kristentroens egentlige Grundvold, er bleven kuldkastet mange Steder og rives ved theologiske Professorer ud af de tilkommende Præsters Hjærter — jeg siger, vilde han lukke Øjnene op for disse Kjendsgjæringer, saa vilde han ikke tale om Velsignelse, Luthers Gjærning havde bragt. Og dersom han kjendte den katholske Lære, som den var paa Luthers Tid og som den er nu, uforanderlig den samme i Dag som igaar, saa vilde han ikke tale om Menneskelærdomme, der vare traadte i Stedet for den levende Guds Ord. Og hvad skal det sige, at Protestanterne »ikke ville vide sig andet til Salighed end Jesus Kristus og Ham korsfæstet«? Mon vi Katholiker har en anden Tro? Jeg har spurgt mig selv mange Gange — maaske Hr. N—d. kan give mig et tilfredsstillende Svar — hvorfor de protestantiske Præster, som dog lære, at der ikke skal være nogen Mellemand mellem Gud og den troende Sjæl, hvorfor de prædike, hvorfor de døbe, hvorfor de tilsige Synderen Forladelse, hvorfor de uddele Nadveren. Tro de ikke at udrette noget ved disse Handlinger, saa er det Alt-

sammen kun tomme Ceremonier; men tro de at udrette noget, saa gjøre de sig jo til Mellemmænd ganske paa samme Maade som de katholske Præster. Endelig er det en tarvelig Trøst, naar Hr. N—d. mener, at en Revolution kunde have været nødvendig, dersom en Reformation ikke forslog. Revolution mod den af Gud indsatte Autoritet er aldrig tilladelig og drager altid Ødelæggelsens Vederstyggelighed efter sig. Den trængtes der saa meget des mindre til, da den katholske Kirke altid har ført Kampen imod opstaaende Misbrug og stadig fornyet sig selv ud af sin egen Livsfond. Men alt dette hørte ikke til Sagen. Jeg havde paa-staaet, og det drog N—d. i Tvivl, at Luther hverken havde levet sædelig før sit »Giftermaal« eller efter, samt (i tidligere Kapitler) at Reformationen ikke blev gennemført ad Overbevisningens Veje, men ved List og Vold. Det var altsaa Hr. N—d.s Opgave at paa-vise, at jeg har fremsat falske Paastande, eller at jeg har forelagt urigtige Citater, eller at mine Autoriteter ere upaalidelige, eller, thi det paastaar han direkte, at mine Udtalelser ere giftige og hadefulde Angreb mod Luthers Person. Han giver slip paa alt dette og stad-fæster derved indirekte, hvad jeg har sagt.

Hermed kunde jeg slutte mine Modbemærkninger; thi hvad Hr. N—d. skriver om Paverne, er extra rhombum. Men for at min Tavshed ikke skal udtydes som Samtykke, vil jeg i Korthed ogsaa svare paa hans Essay i Pavehistorien. Hr. N—d. spørger: Har P. E. glemt Pornokratiet i det 10. Aarhundrede? Det har jeg rigtignok ikke, og jeg tilstaar gjerne, at det just ikke hører til Kirkens hæderlige Perioder. Men Hr. N—d. synes ikke at vide, at Navnet *ikke skyldes Paverne* i hin Periode, som maaske paa Johannes XI. nær vare i sædelig Henseende ulastelige, men hine berygtede Kvinder, som havde tilrevet sig den politiske Magt i Rom. Og selv om Johannes XI. maa det endnu *bevi-*

ses, at »han lignede sin Moder op ad Dage«. Det, der *vides* om ham, taler imod denne Paastand. Hvad han skriver om Johannes XII. er ligeledes *ubeviste* Beskyldninger, som paa Synoden i Rom 963 bleve rejste imod ham (indgivne dels af lidenskabeligt Had, dels af slavisk Frygt), og som øjensynlig skulde tjene til at vinde Kejser Ottos, dengang Pavens Fjendes, Gunst. Otto selv ytrede lige overfor Forsamlingen, at han vidste godt, at *Bagvaskelsen* gjerne plejede at forgribe sig paa højtstaaende Personer, og næppe var Kejseren rejst, førend Flertallet af dem, som havde givet efter for Omstændighedernes Tryk, igjen sluttede sig til Paven. Om Pavens Død skriver Luitprand, at det var Djævelen, som gav ham et Slag, medens han forlystede sig med en gift Kvinde! Af denne Djævel har nyere Forfattere uden nogen Hjemmel gjort en skinsyg Ægtemand. Dr. Nielsen lader Paven falde i en Sygdom; jeg maa overlade det til ham at tilvejebringe det historiske Bevis. Sandheden er uden Tvivl, hvad Hefele og Hergenröther skrive, at Paven har faaet et Slagtilfælde, af hvis Følger han døde 8 Dage efter. Saa meget til Oplysning om den sande Værdi af de fremsatte Beskyldninger. Hele Pavens Historie er indhyllet i de Taageskyer, som den hævnjerrige og skandallystne og efter Historikernes Dom upaalidelige Luitprand har ophobet omkring ham. Iøvrigt regner ogsaa jeg Johan XII. til de usædelige Paver og skal gjerne tilstaa, at han var »i Bund og Grund ødelagt«. Om Alexander VI. skal jeg ikke spilde et Ord, han har bevislig i det mindste i Begyndelsen af sin Regering skæmmet sin høje Stilling ved uværdige Laster. Han hører utvivlsomt med Johan XII. til de usædelige Paver, paa hvilke Kristi Ord passer: »Der maa vel komme Forargelser; men vé det Menneske, ved hvilket de komme.« Derimod maa Hr. N—d. stryge Pius II., som vel var falden engang i sine Studieaar, førend han tænkte paa at

hellige sig til Præstestanden, men som ved stræng Bod har sonet sin Synd og som Pave har ført et helligmæssigt Levnet. Innocens VIII. var falden dybere i sine unge Aar og bleven Fader til 1 Søn og flere Døtre; senere var han gift og blev retmæssig Fader til flere Børn; først som Enkemand indtraadte han i den gejstlige Stand, og som Pave har han levet ulastelig. Der bliver altsaa af de 5 Paver 2, med den tvivlsomme Johan XI. 3, som have gjort sig skyldige i Usædelighed; jeg synes, det er yderst faa af de over 250 Paver, som have levet. Men om end Tallet var dobbelt eller tre Gange saa stort (det er det ikke), hvad vil Hr. N—d. udlede deraf, navnlig med Hensyn til Pavernes Ufejlbarhed? Iblandt Kristi Apostle var der en Forræder, en, Hovedet, fornægtende sin Mester ved Eder og Forbandelser, de øvrige forlode ham i Prøvelsens Stund. Er derfor Kristi og Apostlenes Lære mindre sand? *Ufejlbarheden gjør ikke Paverne syndefri, den bevarer dem kun for Fejltagelse i Læren, naar de røgte deres Embede som hele Kirkens Hyrder.*

Hr. N—d. ser, at han bevæger sig paa gyngende Grund, naar han betræder Kirkehistoriens Omraade. For at fælde en uhildet Dom maa han ikke lade Harmen raade, ejheller er det nok, troskyldig at skrive efter, hvad Andre have skrevet for. Jeg kan trostigt endnu en Gang minde ham om Protestanten Pertz' Ord: »Afsløringen af Pavernes Liv er deres bedste Forsvar.« Skulde Hr. N—d. tænke paa endnu en Gang at svare mig, saa maa jeg bede ham vende tilbage til det, der ene og alene spørges om, og hvis det er muligt, da at modbevise, hvad jeg skrev om Martin Luther. Her skal han stadig finde mig rede til Svar; men jeg har ikke Lyst til at lade mig drage til alle mulige andre Ting, som ikke vedrøre Sagen.

8/9. 93.

Med særdeles Højagtelse

F. Esser,
kath. Præst.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Torsdag Morgen d. 21. ds. rejste den højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannus von Euch*, med Exprestoget Kl. 9. til Udlandet. Hans biskoppelige Højærværdighed agter at overvære den Apostoliske Vikar for Sverige, Msgr. *Albert Bitters* Bispevielse, som finder Sted i Domkirken i Osnabrück Søndag den 24. ds. I den sidste Halvdel af næste Maaned vil Biskoppen sandsynligvis atter vende tilbage til Hovedstaden. Vi benytte Lejligheden til at anmode Ugebladets Læsere om at opofre deres Bønner paa Søndag for Sveriges apostoliske Vikar.

— I den henrundne Uge er vor danske katholske Literatur bleven beriget med et fremragende Værk: *Vor Herres Jesu Kristi nye Testament*, oversat efter *Vulgata* af J. L. V. Hansen, forh. Præst i Fjeldstrup († 1883), med forklarende Anmærkninger og kirkelig Approbation. Til de fire Evangelier og Apostlenes Gjerninger har Pastor A. Perger føjet belærende Anmærkninger, medens Pastor Andr. Johansen har leveret Anmærkningerne til Brevene og den h. Johannes' Aabenbaring efter Dr. B. Weinharts Kommentar. Det store smukke Værk er tillige ledsaget af en Fortale af den højærværdigste Biskop, som bl. a. udtaler det Haab, at Gud ville velsigne den første katholske Oversættelse af det Nye Testament og betjene sig af det som et Redskab til at gjøre det guddommelige Ord virksomt i mange Menneskers Hjærter.

Norge. Søndag den 3. September indviede den højærværdigste Apostoliske Vikar for Norge, Msgr. *Fallize*, paa Bergens Kirkegaard et Monument paa afdøde Pastor *Stubs* Grav. Foruden Bergens Katholiker overværede en stor Mængde Anderledestroende den højtidelige Handling med stor Ærbødighed. Monumentet, der er en Gave af Menigheden og den Afdødes Venner, er et hvidt, poleret Marmorkors, hvilende paa et Postament af samme Stenart og en Sokkel af Granit. Paa Korset er anbragt en Kristusfigur af forsølvet Metal. Indskriften paa Monumentets Forside lyder: Her hviler ved Siden af sit Værk den højærv. Sognepræst J. D. P. Stub, født d. 14. Juni 1814, død d. 13. Januar 1892. R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. (Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften). Kl. 10 Levitmesse og Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum. — **25. M.** Maria, de Fangnes Frelse. — **26. Ti.** Oktavdag. — **27. O.** Kosmas og Damian, Martyrer. — **28. To.** Wenceslaus, Martyr. — **29. F.** Ærkeenglen Mikael's Fest. **30. L.** Hieronymus, Kirkelærer.

Søndag den 1. Oktober 19. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Sidste Kvartalskollekt af Peterspenge for i Aar.)

Rosenkransbroderskabet og **Den levende Rosenkrans** holder ligesom ifjor fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten i St. Ansgars Kirke Kl. 3—4. Rosenkransen bedes offentlig. De særlige Bedetimer for Medlemmerne af Jomfruerne's Kongregation bortfalde i Aar.

Nothburga-Foreningens Medlemmer holde fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten Kl. 6—7 Aften.

Den eucharistiske Forenings fælles Bedetime paa Kirkevielsesfesten bliver Kl. 2—3.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Mandag d. 25. Sept. Kl. 8½ Aften i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G. — Gilde's Bedetime paa Kirkevielsesfesten finder Sted Kl. 12.

Unio afholder sin halvårlige **Generalforsamling** Søndag den 8. Oktober, Aften Kl. 9 i Lokalet Østergade 32. Eventuelle Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen bedes tilsendte Formanden, Hr. Grosserer Alb. Hitzinger (Sølvgade 86) **senest d. 27. September.**

Katholsk Afholdsforening. Paa Kirkevielsesfesten holdes i St. Ansgars Kirke Bøn skiftevis i Dagens Løb efter fremsendt Meddelelse til Medlemmerne. Bestyrelsen.

Undertegnede modtager Here Elever i **Klaverspil** og **Theori** (Harmonilære).
Josefine Hansen,
Gasværksvej 3, 4. S. t. v.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49):

Vor Herre Jesu Kristi nye Testament.

Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. Med forklarende Anmærkninger. Approberet af den højærv. Apostoliske Vikar, Biskop Johannes v. Euch. XXI, 872 S. Bogladepris heftet 7 Kroner.

† At Gud har bortkaldt vor elskede lille **Frantz Joseph Michael** den 20. Sept., 10 Uger gammel, bekendtgjøres herved af hans bedrøvede Forældre.

Julius Rutzke.

Dagmar Rutzke, f. Bruun.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

Nr 40.

Søndagen den 1. Oktober.

1893.

Indhold: Pavelig Encyklika om Rosenkransbønnen. Efterretninger: Sverige. Bekjendtgjørelser — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Pavelig Encyklika om Rosenkransbønnen.

—o—

Ærværdige Brødre!

Hilsen og den apostoliske Velsignelse!

Den hellige Glæde, som Højtideligholdelsen af Vort gyldne Bispejubilæum beredte Os, blev paa en saare kjærkommen Maade forøget derved, at Vi, ganske som en Fader med sine Børn, kunde nyde den i Forening med alle de Troende, som aflagde de skjønneste Beviser paa deres Tro og Kjærlighed. Med sta-

dig nye Taknemlighedsfølelser erkjende og lovprise Vi heri det guddommelige Forsyns Raadslutninger, som ere saare naadige imod Os og til ikke ringe Gavn for Kirken; og ikke mindre higer Sjælen efter lovende at hilse og ophøje den hellige Gudsmoder, fordi denne Gunstbevisning navnlig er en Følge af hendes Forbøn hos Gud. Thi hendes overvættes store Kjærlighed, som Vi selv have erfaret paa saa mange Maader i et langt Tidsrum, rigt paa Omskiftelser, straalere daglig klarere for Vore Øjne, opfylder Sjælen med Fryd og styrker den med overmenneskelig Tillid. Vi tro at høre selve Himmeldronningens Røst, idet hun saa naadig holder Os oprejst i disse for Kirken saa bitre Tider, staar Os bi med Raadets Fylde i Vore Foretagender til Gunst for det almene Vel og formaner Os til at vække hos det kristelige Folk Fromhed og enhver Dyd. Allerede gjentagne Gange tidligere ansaa Vi det for Vor søde Pligt at opfylde et saadant Ønske. Blandt Frugterne, som Vore Formaninger havde under hendes Beskyttelse, maa Vi imidlertid, som det er billigt og ret, fremhæve det betydelige Opsving, som den hellige Rosenkransandagt har taget, idet der i dette Øjemed dels gjenoplivedes, dels oprettedes fromme Broderskaber, offentliggjordes lærde og tidssvarende Skrifter og endog skabtes de ædleste Kunstværker.

Nu, Ærværdige Brødre, da det synes Os, som om Vi atter hørte denne omhyggelige Moders Stemme, der indtrængende siger til Os: »Raab og hør ikke op med at raabe,« ville Vi i Anledning af Oktobermaanedens Komme — en Maaned, som det forekom Os gavnligt at indvi til hende ved den hende saa velbehagelige Rosenkransbøn og til hvilken Vi ogsaa forundte forskjellige Aflad, — atter tale til Eder om Rosenkransen. Vor Tale skal dog ikke gaa ud paa, at rose denne i og for sig fortræffelige Bøn eller at tilskynde de Troende til at bede den med større Omhu og Iver, men

Vi ville omtale nogle udvalgte Goder, som ere i høj Grad tidssvarende under de nuværende Forhold og kunne opnaas ved Hjælp af denne Bøn. Thi det er Vor faste Overbevisning, at Rosenkrans-Andagten vil stifte den største Nytte ikke blot for det enkelte Menneskes Vedkommende, men ogsaa for hele Staten, saafremt den iværksættes paa en saadan Maade, at den Magt og Kraft, som er nedlagt i denne Andagtsovelse, kan udfolde sig.

Ingen kan være uvidende om, hvormeget Vi i Overensstemmelse med det øverste Apostolats Embede have bestræbt Os for, og ogsaa i Fremtiden ville bestræbe Os for at bidrage Vort til det borgerlige Samfunds Vel. Vi have ofte formanet Magthaverne til kun at udstede og gennemføre Love i Overensstemmelse med den guddommelige Erkjendelses højst retfærdige Rettesnor. De ved Aand, Fortjeneste, Adel eller jordiske Goder fremragende Borgere have Vi ofte opmuntret til, ved Fællesmøder og med forenede Kræfter at beskytte og fremme Statens vigtigste Interesser. — Men alt for mange Omstændigheder indenfor det nuværende borgerlige Samfund ere Skyld i, at den offentlige Tugts Baand løsnes og Folkene ledes bort fra ærbare Sæder. Tre Hovedpunkter arbejde, i Følge Vor Overbevisning, i Forening paa at ødelægge det offentlige Vel, nemlig: *Leds over en beskedn og arbejdsom Levevis; Frygt for Lidelser; Glemsel med Hensyn til Fremtiden, som vi imødeser med Haab.*

Vi klage over, og selv hine, som opfatte Alt paa en naturalistisk Maade, tilstaa og beklage, at et af det menneskelige Samfunds Hovedskader er det, at hine Pligter og Dyder forsømmes, som ere Juvelerne i en almindelig og indenfor snævre Grænser holdt Levevis. Derfor vægre Børnene i det kristelige Samliv sig frækt ved at yde den Lydighed, som Naturen fordrer, derfor ere de Fjender af al Tugt og Disciplin, som ikke er

slap og blødagtig. Derfor unddrage Arbejderne sig deres Kaldspligter, derfor sky de Anstrængelser, ere ikke tilfredse i deres Stilling, se sig om efter noget Højere og forlange uden Forstaaelse, at Jordens Goder skulle deles ligeligen imellem dem; derhen hører Saamanges Higen efter at forlade Hjemmets Arne, for at opsøge de store Steders Tummel og grændseløse Fristelser. Derfor mangler Ligevægten mellem de enkelte Klasser i Samfundet, Alt vakler, Misundelse og Skinsyge plager Sindene og Retten trædes aabenlyst under Fødder. Og endelig forstyrre de, som se sig skuffede i deres Forhaabninger, ved Oprør og Udskejelser den offentlige Ro og modsætte sig dem, hvis Pligt det er, at beskytte den.

Lægedom mod disse Onder bør søges i den marianske Rosenkrans, som baade indeholder en bestemt Række af Bønner og det fromme Minde om Hemmelighederne i Kristi, vor Frelser, og hans hellige Moders Liv og Levned. *De glædefulde Hemmeligheder* skulle forklares for Folket, fremstilles for Menneskenes Øjne som Dyds-Billeder; Enhver kan forstaa, hvilken rig og letfattelig Mængde af Mønstre, der samtidig drage Hjærterne med underfuld Ynde, ere indeholdte heri til Livets sædelige Indretning. Her ser man Hjemmet i Nazareth, dette ligesaa jordiske som guddommelige Arnested for Helligheden. Hvilket herligt Forbillede for den daglige Livsvandel, hvilket fuldkomment Mønster for Familielivet! Her hersker der sædelig Jævnhed og Renhed, bestandig Endrægtighed, ingen Forstyrrelse af den bestaaende Orden, en gjensidig Hensyntagen, og endelig ikke en vis overkalket og bedragerisk Kjærlighed, men en Kjærlighed, som er rodfæstet i den uafadelige Pligtopfyldelse og saa henrivende for dem, der ere Vidner til den. Ogsaa her gjøre Bestræbelserne for at skaffe det Nødvendige til Livets Op- hold sig rigtignok gjældende; men i Ansigtets Sved og

med et Sindelag, som, tilfreds med Lidet, snarere gaar ud paa at have færre Krav, end paa at besidde mere. Med alt dette forener sig den dybeste Sjælefred og ikke mindre stor Hjærtensglæde, den gode Samvittigheds tvende bestandige Ledsagere. Saa snart Mønstrene paa disse Dyder, nemlig paa Beskedenhed og Ydmyghed, Glæde under Arbejdet og Velvillie overfor Andre, Omhyggelighed i Henseende til de mindste Pligter i det daglige Liv o. s. v., lidt efter lidt blive grebne af Hjerterne og saa dybt indprente sig i dem, vil ogsaa lidt efter lidt den attraaede Forandring af Sind og Sæder følge efter. Man vil da ikke ringeagte sine Pligter eller finde dem besværlige, men meget mere kjære og værdifulde, og Pligtfølelsen, forsødet af et Slags frydefuld Glæde, vil da blive en stærkere Drivfjeder til Ret-skaffenhed. En alsidig Forbedring af Sæderne vil blive Følgen, man vil faa det huslige Samliv kjært: Omgangen med de Andre vil vinde i Henseende til oprigtig Agtelse og Kjærlighed. Og naar alt dette fra den Enkelte udbreder sig til Familierne, til Samfundet, til et helt Folk, og Livet indrettes derefter, kan man let tænke sig til de Fordele, som hele Staten vil høste deraf.

Det andet, saare skjæbnesvangre Punkt, som Vi aldrig nok kunne beklage, fordi det daglig mere og mere forgifter Sindene, bestaar i, at man skyer tilbage for Smerter og med Heftighed viser al Modgang og haard Skæbne fra sig. Thi en meget stor Del af Menneskene betragte ikke, som det sig bør, den rolige Nydelse af den indre Frihed som en Løn, der er bestemt for alle dem, som, sejrige overfor alle Farer og Møjsommeligheder, beflitte sig paa at øve Dyden; men de spekulere paa en opdigtet Samfunds-Fuldkommenhed, hvor alt Ubehageligt skal være fjærnet og til Gjengjæld ophobet en Fylde af dette Livs Nydelser. Den nærmeste Følge af denne heftige og utæmmede Livslyst

er Aandens Svækkelse, og selv om den ikke ganske forsvinder, saa svækkes den dog i den Grad, at den fejgt giver efter for Livets Gjenvordigheder og elendigt bukker under for den. Ogsaa overfor denne Hovedfare tør vi vente betydelig Hjælp til Aandens Styrkelse (saa stor er Exemples Magt) af den marianske Rosenkrans, naar de saakaldte *smerteifulde Hemmeligheder* allerede fra den tidlige Barndom af og siden uafslædig underkastes en stille og from Betragtning. I dem se vi, hvorledes Kristus, »vor Tros Begynder og Fuldender, gjorde og lærte«, for at vi fra ham selv skulde hente Exemplerne paa det, som han forkyndte vor Slægt i Henseende til at bære Møjsommeligheder og Smerter, og det i den Forstand, at han med stor Beredvillighed har paataget sig det, som netop er vanskeligt at bære.

Vi se ham i den Grad fortæret af Bedrøvelse, at blodig Sved rinder fra alle hans Lemmer. Vi se ham bunden med Lænker som en Røver, underkastende sig de sletteste Menneskers Domstol, overøst med Forbandedelser, Forhaanelser og falske Anklager. Vi se ham hudstrøgen med Svøber, kronet med Torne, naglet til Korset, anset for uværdig til at leve længere, men værdig til at dø under Mængdens Raseri. Føje vi endnu hertil den højhellige Moders Bedrøvelse, hvis »Sjæl Smertens Sværd« ikke blot berørte, men »gjennemborede«, for at hun maatte kaldes og være Smertens Moder. — Hvor meget vil ikke det Menneske, som ofte betragter ikke blot med Øjnene, men ogsaa med Tankerne saadanne Exempler paa Dyd, opflammes af Iver for at efterfølge! Lad ogsaa Jorden være for ham »forbandet og bære Torne og Tidsler«, lad hans Aand være nedbojet af Kummer, hans Legeme hjemsøgt af Sygdom; intet Onde vil ramme ham, det hidrøre fra Menneskenes Ugunst eller fra Dæmonernes Raseri, ingen offentlig eller privat Ulykke vil hænde, som han jo ikke er i Stand til at bære og overvinde. Derfor

er det Udsagn rigtigt: »At udrette noget Stort og lide er kristeligt;« thi Enhver, som med Rette vil gjælde for en Kristen, kan ikke unddrage sig for at efterfølge Kristus i hans Lidelse. Men ved Taalmodighed under Lidelser forstaa Vi ikke en værdiløs Tilkjendegivelse af et Sindelag, der er hærdet overfor Smerten, som nogle gamle Filosofer besade det; men et saadant Sindelag, som tager Exempel efter ham, »som for den Glæde, der laa for ham, udholdt Korset, uden at agte paa Skjændsel« (Hebr. 12, 2) og bønfoldende ham om Naade og Hjælp, ikke viser nogensomhelst Lidelse fra sig, men endog længes efter den og anser enhver Gjenvordighed for en Vinding.

Den katholske Kirke ejede og ejer endnu de mest fremragende Disciple af denne Lære, talrige Mænd og Kvinder fra ethvert Land og af enhver Stand, som, idet de fulgte Vorherre Jesu Kristi Fodspor, underkastede sig enhver Uretfærdighed og Gjenvordighed for Dydens og Troens Skyld, idet de, mere i Gjerning end i Ord, tilegnede sig Didymus' Ekempel: »Lader ogsaa os gaa og dø med ham!« (Joh. 11. 16) — Maatte disse Exempler paa fremragende Standhaftighed mangfoldiggjøres stedse mere og mere paa en glimrende Maade, og Autoriteten i det borgerlige Samfund og Kirkens Kraft og Hæder forøges stedse ved den!

Den tredie Klasse af Onder, imod hvilke et Hjælpe middel maa søges, træder navnlig offentlig frem hos vor Tids Mennesker. Thi Menneskene i tidligere Tider ringeagtede dog ikke ganske de himmelske Goder, skjønt de ogsaa — og det endog paa en strafværdig Maade — hang ved de jordiske Goder; endog de Klogere blandt Hedningerne have lært, at dette Liv kun er et Herberge for os, og ikke en Bolig, at det er skjænket os, forat vi skulde opholde os i det en Tidlang, men ikke for at tage blivende Bolig i det.

Størstedelen af vor Tids Mennesker, skjønt op-

dragne i den kristelige Sædeligheds-Lov, hige efter og hænge sig ved det nuværende Livs forgængelige Goder, ikke blot som om Forestillingen om et bedre Fædreland, en evig Lyksalighed var forsvunden fra deres Erindring, men endog som om de med den største Skamløshed vilde fuldstændig udslukke og tilintetgjøre den. Forgjæves har Paulus formanet: »Vi have her ikke noget blivende Sted, men stræbe efter et tilkommende« (Hebr. 13, 14).

Naar man søger om Grunden til disse Forhold, finder man først, at Mange hylde den Anskuelse, at Kjærligheden til det jordiske Fædreland bliver forkuet ved Tanken om det tilkommende Liv og at Statens Fremgang derved lider Skade; men Intet er hadefuldere og ufornuftigere end dette. Thi det ligger aldeles ikke i hine Forhaabningers Natur, i den Grad at fængsle Menneskenes Aand, at de fulstændig tilsidesætte Omsorgen for de timelige Goder; heller ikke har Kristus, idet han befalede, først at søge Guds Rige, paa nogensomhelst Maade forlangt, at vi skulde forsømme det Øvrige. Thi der er i Afbenyttelsen af de jordiske Ting og i de ærbare Nydelser, som vi kunne forskaffe os ved dem, — naar de tjene til at styrke og belønne Dyden, og naar den jordiske Stats Glans og Udstyrelse, hvorved Samlivet mellem de Dødelige forskjønes saa meget, efterligner det himmelske Riges Glans og Udstyrelse — i og for sig Intet, som ikke sømmer sig for fornuftige Væsener, Intet, som strider imod de guddommelige Planer. Gud er jo lige saa godt Naturens som Naadens Skaber, og han vil ikke, at de skulle skade hinanden og bekrige hinanden, men at de skulle ledsage hinanden i et Slags venskabeligt Forbund, for at vi, ledsagede af Begge, en Gang maa naa ligesom ad en lettere Vej til hin udødelige Lyksalighed, hvortil vi Dødelige ere fødte.

Men de sanselige Mennesker, som ene og alene

ere opfyldte af Selvkjærlighed, som med deres lave Sindelag alene have deres Tanker henvendte paa de forgængelige Ting, saa at de ikke ere i Stand til at hæve sig til noget højere, tabe, — i Stedet for fra de synlige Goder, som de nyde, at længes og hige efter de Evige, — meget mere Evigheden fuldstændigt af Sigte Og derfor kan Gud ikke paalægge et Menneske større Straf, end at lade det glemme de evige Goder og hele Livet igjennem lade det svælge i sanselige Nydelser. Men denne Fare ville sandelig alle de undgaa, som, idet de bede Rosenkransbønnen, ofte og opmærksomt betragte de i samme fremstillede *herlighedsfulde Hemmeligheder*. Thi fra disse Hemmeligheder meddeler der sig sandelig stor Oplysning til den Kristnes Aand, saa at han skuer hine Goder, om hvilke vi, skjønt de ere skjulte for det legemlige Øje, fuldt og fast tro og have den Forvisning, at Gud har beredet dem for alle hine, som »elske ham«. Af dem lære vi, at Døden ikke er en Tilintetgjørelse, som ender og ødelægger Alt, men kun en simpel Gjennemgang, en Omskiftning af Livet. Vi lære af dem, at Vejen til Himlen er aaben for Enhver; og idet vi se Kristus vende tilbage til Himlen, ihukomme vi hans salige Forjættelse: »Jeg gaar hen for at berede Eder en Bolig.« Vi lære af dem, at der vil komme en Tid, da »Gud vil aftørre enhver Taare«, og at der da »ikke skal være Sorg eller Klage ej heller Smerte mere«, men at vi skulle vorde Gud lig, fordi vi stedse skulle bo hos Vorherre, skue ham som han er, øse af hans Saligheds Strømme og være de Helliges Medborgere i det salige Samfund med vor ophøjede Dronning og Moder Maria.

En Sjæl, som vervejer dette, maa blive opflammet og da gjentage med hin højhellige Mand: »Hvorledes ringeagter jeg ikke Jorden, naar jeg betragter Himlen!« Og han trøster sig med Apostlens Ord: »En let og øjeblikkelig Kamp erhverver mig en Evighed af Hæ-

der.« Thi dette er den eneste rigtige Maade, paa hvilken vi bør forbinde Tiden med Evigheden, den jordiske Stat med Himmerige; alene paa denne Maade frembringer Livet stærke og ophøjede Sjæle. Ere disse tilstede i rigt Antal, saa vil Statens Værdighed og Anseelse blive opretholdt; det Sande, det Gode, det Skjønne vil blomstre, efter hint højeste Forbillede, som er det øverste Princip og den udtømmelige Kilde til al Sandhed, Godhed og Skjønhed.

Det er saaledes indlysende for Alle, hvad Vi i Begyndelsen have omtalt, at den marianske Rosenkrans er fuld af Kraft og rig paa Frugt, og at den formaar saare meget, naar det gjælder om at yde Hjælp mod Tidens Onder og at bevare Samfundet mod de største Farer. — Denne Kraft og Nytte ville, hvad der er let forstaaeligt, navnlig alle de blive rigeligere delagtiggjorte i, som forenede i et eller andet Rosenkransbroderskab, baade ere forbundne med hverandre ved et inderligt og broderligt Kjærlighedsbaand og særlig have indviet sig til den hellige Jomfrus Tjeneste. Thi disse Broderskaber, som ere oprettede under de romerske Pavers Autoritet og udrustede af dem med Privilegier og Aflad, blive ledede af særegne Statuter og Forstandere, holde deres Møder paa bestemte Tider og ere udrustede med de bedste Hjælpepidler, for at blomstre i Hellighed og for at gavne det menneskelige Samfund. De ere saa at sige de Hærskarer, som under Himmeldronningens Beskyttelse og Førelse slaa Jesu Kristi Slag formedelst de helligste Hemmeligheder, som ere indeholdte i Rosenkransen. Og hvor velbehagelige i Himmeldronningens Øjne deres Processioner, Andagter og Festligheder ere, det har tydelig og klart vist sig til enhver Tid, herligst i Slaget ved Lepanto. — Det sommer sig derfor, at ikke blot den hellige Dominikus' Disciple, som i Følge deres Kald ere forpligtede dertil, men ogsaa overhovedet alle Sjælesorgere

arbejde med stor Iver paa at grundlægge, befordre og lede saadanne Broderskaber, navnlig i de Kirker, hvor de allerede er kanonisk oprettede. Og det er ogsaa Vort inderligste Ønske, at alle de, der som Missionærer enten bringe Kristi Lære til de vilde Folkeslag eller befæste den blandt de civiliserede, ere virksomme i samme Retning. — Vi nære ingen Tvivl om, at ret mange Troende ifølge alle de Ovennævntes Opmuntning ville være beredte til, baade at indtræde i dette Broderskab og at bestræbe sig for at erhverve sig hine indre Naadens Goder, som Vi have nærmere forklaret her, hine nemlig, i hvilke Rosenkransens sande Aand og Væsen ligesom ere indeholdte. Fra det gode Exempel, som Broderskabsmedlemmerne vise, vil saa ogsaa en større Højagtelse og Ærbødighed for selve Rosenkransen udbrede sig til de øvrige Troende, som tilskyndede paa denne Maade, ville anvende større Om-sorg for ogsaa — hvad der er Vort inderligste Ønske — i rigeste Maal at blive delagtige i de samme heldbringende Goder.

Dette er Vort Haab, som trøster Vort Hjærte midt under saa mange Vanskeligheder i det offentlige Liv. Og at dette Haab maa blive opfyldt, dertil hjælpe os Guds og Menneskenes Moder Maria, Rosenkransens Indstifterinde og Forkynderinde, idet hun bønhører vor fælles Bøn. Vi stole paa, ærværdige Brødre, at ved Eders Medvirkning ville Vore Belæringer og Ønsker opfyldes og blive til Velsignelse for Familieme, til fredeligt Velfærd for Nationerne og til Opnaaelsen af ethvert Gode. Som et Pant paa de guddommelige Naadegaver og som et Tegn paa Vor Velvillie, meddele Vi kjærlighedsfuldt i Herren Enhver iblandt Eder og Eders Gejstlighed og Folk den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter d. 8. September 1893,
i Vort Pontifikats 16. Aar.

Pave Leo XIII.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Sverige. *Om Bispevielsen i Osnabrück* i Søndags meddeles der os følgende: En herlig Festlighed fejredes i Søndags, d. 24. ds. i vor Domkirke. Den af den h. Fader Leo XIII. for nylig udnævnte Biskop af Doliche i Syrien, den højærv. Apostoliske Vikar for Sverrige Monsignore *Albert Bitter* modtog den h. Bispevielse. Under festlig Klokkringning begav Domkirkens Gejstlighed sig med Cathedralens Kor i Spidsen Kl. 7 $\frac{3}{4}$ til Biskoppens Palæ, forat afhente de højærv. Biskopper. Domherre Dr. Meurer rettede en Indbydelse til Kirkefyrsterne, efter hvilken disse traadte hen under Baldakinen og Processionen satte sig i Bevægelse, medens Koret sang de foreskrevne Antifoner og Salmer (Ecce sacerdos og Beatus vir o. s. v.). Under Baldakinen gik først Konsekratoren, Biskop *Bernard* af Osnabrück, og efter ham fulgte de to assisterende Biskopper, Msgr. *Dingelstad*, Biskop af Münster, og vor højærv. Biskop Msgr. *von Euch*, Apostolisk Vikar for Danmark, tilligemed Msgr. Dr. *A. Bitter*. Efterat Processionen var naaet ind i Domkirken, iførte Biskopperne sig det biskopelige Ornat og første Del af Vielsen begyndte, den nye Biskops Prøvelse og Aflæggelse af Troskabseden imod vor h. Kirke. Derefter begyndte den h. Messe. Oploftende var det at se, hvorledes den nye Biskop før Haandspaalæggelsen og Salvelsen laa udstrakt foran Alteret med Ansigtet mod Jorden og den konsekrenderende Biskop tillige med de tvende assisterende Biskopper knælede ved Siden af ham, medens Domkirkens Kor sang Litaniet til alle Helgener. Derefter fulgte Indvielsen og Overækkelsen af Bispestaven og Ringen. Efter Fortsættelsen af den h. Messe ved to forskellige Altre indtil Offertoriet, overraktes Offergaverne til Konsekratoren og derefter blev det h. Messeoffer fortsat af begge Biskopper ved et og samme Alter. Mod

Slutningen af den h. Messe indviedes Mithraen og Handskerne og derefter meddeltes den biskoppelige Velsignelse. Den opløftende Højtidelighed sluttede henimod Kl. 10 $\frac{3}{4}$ med *Tc Deum*.

De fire Kirkefyrster bleve dernæst førte i Procession tilbage til det biskoppelige Palæ, ledsagede af Domherrerne og Kirkens Kor, som udførte de foreskrevne Sange. Et imponerende Skue var det, at se de fire ærværdige Biskopper, iførte de biskoppelige Insignier, følge hverandre i den lange Procession. — For Biskoppen af Osnabrück maa det have været en særegen Glæde, at kunde meddele den biskoppelige Indvielse til en af sine tidligere Elever. En Mængde af Msgr. Bitters Venner vare langvejsfra ilede til Osnabrück, for at bivaane den højtidelige Handling; bl. A. Pastor Lieber fra Stockholm, Domherre Kubowicz fra Posen, som Repræsentant for Ærkebiskop v. Stablewski af Posen, Pater Dominikus, en nær Slægtning af den nye Biskop, Pastor Hartmann fra Norge, og Deputationer fra Ludwigslust og flere Steder.

Efter den kirkelige Højtidelighed modtog Msgr. Bitter Lykønskninger fra mange Sider og flere kostbare Gaver. Der indløb ogsaa en Mængde skriftlige Lykønskninger, bl. a. 140 Telegrammer fra alle Verdens Egne, over 60 Breve og over 100 Kort, blandt hvilke flere fra Biskopper. Menigheden i Stockholm lod ved Pastor Lieber overrække et pragtfuldt Brystkors tilligemed en kostbar Ring og Kjæde; en Deputation fra Melle, den nye Kirkefyrstes Ungdomsvenner, overrakte en Gratulations-Adresse og smukke Messekander med Dedikation og Byen Melles og Biskoppens Vaaben; Familien Bitter skjænkede Paramenter, bl. a. en kostbar Stola; fra Franciskanerordenen overrakte Pater Dominikus et kunstnerisk forarbejdet Relikvikors; Pastor Husmann i Schwerin, Biskoppens mangeaarige Medarbejder i Gøteborg, skjænkede en Rochet med kostbare

Kniplinger. Foruden disse kunne endnu nævnes mange andre værdifulde Gaver.

Henimod Kl. 3 fandt en Festmiddag Sted til Ære for den nye Biskop i det biskoppelige Palæ, i hvilken deltog foruden de fire Biskopper, Medlemmerne af Domkapitlet, de fremmede Gjæster og Msgr. Bitters Broder, Regerings- og Medicinalraad Dr. Bitter.

Blandt Deputationerne, som overbragte deres Lykønskninger vakte særlig Opmærksomhed en Deputation for den katholske Studenterforening »Germania«, som i Galla kjørte til det biskoppelige Palæ, for at lykønske den højærværdigste Biskop Bitter til hans Konsekration, navnlig i Studenterforeningerne »Germania«'s (Münster) og »Walhalla«'s (Würzburg) Navn. Paa Ordførers Tale svarede Msgr. Bitter paa en yderst hjærtelig og elskværdig Maade og omtalte, hvorledes netop denne Ovation særlig maatte røre og glæde ham, og hvorledes han navnlig i sin nuværende ansvarsfulde Stilling saa ret følte, hvad han skyldte sin »Germania« og »Walhalla«. I den paafølgende Samtale dvælede Biskoppen med særegen Forkjærlighed ved sine Studieaar og lagde i Et og Alt en levende Interesse for Foreningen for Dagen. Begeistrede toge Studenterforeningens Repræsentanter Afsked med deres »Gamle Herre«, som nu var smykket med Mithra og Bispestav, og som til Slutning endnu tilraabte dem et kraftigt »Vivat, floreat, crescat Germania!«

I alle Sveriges katholske Kirker og Kapeller oplæstes i Søndags den nye Biskops første Hyrdebrev, som vi skulle bringe vore Læsere i dansk Oversættelse i næste Nummer af Ugebladet. Msgr. Bitter, som kalder sig Biskop *Albertus*, har som Valgsprog i sit Vaaben: »*Per crucem ad lucem*, gennem Korsets Mørke og Lidelser til Herlighedens Lys«. Det biskoppelige Vaaben forestiller en Egegren, som i Midten overskæres af et Baand, hvori ses tre Stjærner.

Johannes Frederik Albert Bitter er født i Melle (Hannover) den 15. August 1848, Søn af afdøde Medicinalraad Dr. med. Heinrich Bitter og hans for nylig afdøde Hustru Amalie Bernhardine f. Kreuzhage, besøgte Gymnasium Carolinum i Osnabrück og var under sit Gymnasialophold Elev af det biskoppelige Konvikt, som daværende Biskop Paulus Melchers havde grund-

grundlagt. I sine Gymnasialaar blev Bitter ofte hjem-søgt af Sygelighed, navnlig tvang et aarligt tilbagevendende Halsonde ham til at afbryde Studierne.

Paa den Tid blev Gymnasiastens allerede fra den tidlige Ungdom af nærede Ønske om at blive Præst, alvorlig vanskeliggjort, men med Guds Hjælp har han beholdt sit Kald for Øje og overvundet alle Vanskeligheder. Efter at have absolveret Gymnasiet besøgte han Akademiet i Münster og Universitetet i Würzburg. Ved større Rejser, i 1871 til Rom til den h. Fader Pius IX., og senere til Frankrig, England og Skotland udvidede han sin Synskreds og traadte i Forbindelse med Nutidens katholske Koryphæer. Den 19. September 1874 blev han præsteviet i Osnabrück og fulgte den 19. Oktober s. A. den daværende apostoliske Vikar for Sverige, Msgr. Hubers Kaldelse til Stockholm. I 1875 blev Missionen i Gøteborg ham overdragen; her virkede han i 10 Aar til stor Velsignelse. I 1885 kaldtes han tilbage til Ludwigslust i Mecklenburg-Schwerin, men efter 9 Maaneders Forløb udnævnte Leo XIII. ham, den 20. Juli 1885, til Apostolisk Vikar for Sverige i Stedet for den i Marts 1886 afdøde Apostoliske Vikar Huber. 1888 blev Bitter udnævnt til pavelig Husprælat og mod Slutningen af samme Aar til Apostolisk Protonotar. Ved Breve af 23. Maj 1892 blev den ogsaa af sin Regering højtagtede, med høje Ordener og Dokortitel udmærkede Apostoliske Vikar udnævnt til Biskop af Doliche i Syrien og den 15. Juni 1893 prækoniseret af den h. Fader. Den 24. September 1874 fejrede den dengang unge Præst sit første h. Messeoffer og den 24. September 1893, altsaa samme Dag, blev han nu bispeviet i Osnabrück. — *Ad multos annos*, maatte Biskop *Albertus* i mange Aar føre Bispestaven til vor hellige Kirkes Fremgang og Velsignelse i Sverige!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Oktober. 19. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest.*) (Sidste Kvartalskollekt af Peterspenge for i Aar.) — **2. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **3. Ti.** Ferialdag. — **4. O.** Franciskus af Assisi, Ordensstifter og Bekjender (Kl. 8¼ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **5. To.** Votivofficium af det allerhelligste Altrens Sakramente. — **6. F.** Bruno, Ordensstifter og Bekjender (Kl. 8¼ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl 8 Aften: Broderskabsandagt og Rosenkrans). — **7. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 8. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. Birgitta, Ordensstifterinde.

*) Paa Hverdagene i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes om Aftenen Rosenkransandagt.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Okt., Kl. 8¹/₄, læses den h. Messe i St. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggende. — Efter Messen: Foredrag for Mødrene.

Rosenkransbroderskabet. Paa Rosenkransfesten (Søndag d. 1. Okt.) holde Medlemmerne ligesom i de foregaaende Aar Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Foreningen. — Om Aftenen Kl. 6 holdes den sædvanlige maanedlige Rosenkransandagt med Prædiken og Procession, hvori Jomfruernes Kongregation deltager. — Med Fælleskommunionen er paa denne Dag forbunden fuldkommen Aflad.

Den eucharistiske Forening. Medlemmerne anmodes om at møde til sædvanlig Tid i St. Ansgars Kirke førstkommende Fredag den 6. Oktober.

Elisabethforeningens Systue optager efter endt Ferie atter sin Virksomhed Tirsdagen den 3. Oktober (Kl. 4¹/₂—7) i Præsteholigens Forsamlingsværelse.

Unio afholder sin 1/2aarlige **Generalforsamling** Søndagen d. 8. Oktober, Aften Kl. 8, i Lokalet Østergade 32. Dagsorden: Foreningens Virksomhed, Regnskabets Aflæggelse, Forandringer af flere Lovparagrafer, Valg af Bestyrelse.

Søndagen d. 15. Oktober fejres Foreningens **8aarige Stiftelsesfest** med Festmaaltid (incl. Vin) og Aftenunderholdning i Concertpalæets Selskabslokaler. Medlemmerne betale for hele Festen 2 Kr., Besøgende 4 Kr. Liste til Tegning er fremlagt i Lokalet.

Sang. Vilhelmine Schøyen, Elev af Professor Delle Se die i Paris, har gjenoptaget sin Sangundervisning. Nørrefarimagsgade 11, 4. S. Træffes til Kl. 2.

Lærling. En opvakt Dreng kan faa Plads i en herværende En-gros-Forretning som Lærling. Selvskreven Billet, mrkt. L., nedlægges i Redaktionen Postkasse, Bredgade 64, 1. Sal.

Undertegnede modtager flere Elever i **Klaverspil og Theori** (Harmonilære).
Josefine Hansen,
Gasværksvej 3, 4. S. t. v.

Gartneriet Helleruphøjs Udsalg, Bredgade 67, leverer Blomster, Buketter, Potteplanter og Kranse til billige Priser.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49):

Vor Herre Jesu Kristi nye Testament.

Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. Med forklarende Anmærkninger. Approberet af den højærv. Apostoliske Vikar, Biskop Johannes v. Euch. XXI, 872 S. Bogladepris heftet 7 Kroner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 41.

Søndagen den 8. Oktober.

1893.

Indhold: Biskop Albertus første Hyrdebrev til Katholikerne i Sverige. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn. Rom. Frankrig. London. Belgien. Berlin. Bekjendtgjørelser — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Biskop Albertus Bitters første Hyrdebrev til Katholikerne i Sverige.

Albertus,

af Guds Barmhæertighed og den apostoliske Stols Naade

Biskop af Doliche,

Hans Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Sverige,

til

det højærværdige Præsteskab og det apostoliske Vikariats Troende Hilsen og Velsignelse i Herren.

Elskede i Herren!

Ved Breve af 23. Maj d. A. har det behaget vor hellige Fader, Pave Leo XIII. at kalde mig til det biskoppelige Embedes Værdighed, ved at udnævne mig til Titularbiskop af Doliche i Syrien. I Dag, da vi fejre en Fest til vor kjære himmelske Moders Ære, er denne Kaldelse og Udnævnelse fra Kirkens øverste Hyrdes

Side bleven bekræftet og fuldendt ved den retmæssige Bispevielse, som er bleven mig meddelt af den højærværdigste Biskop af Osnabrück, assisteret af Biskoppen af Münster og af Danmarks apostoliske Vikar, Biskoppen af Anastasiopolis.

Det var i Dag for tyve Aar siden, at jeg i Osnabrücks gamle, ærværdige Domkirke for første Gang som nyviet Præst frembar den nye Pagts hellige Offer. Paa denne for mig saa minderige Aarsdag have Efterfølgere af Apostlene meddelt mig den biskoppelige Værdighed og Myndighed, hvilken de selv gennem en uafbrudt Rækkefølge af retmæssig viede og viende Biskopper have arvet fra Herrens første Apostle.

Det var ved den sakramentale Haandspaalæggelse og Bøn, at Apostlene fordm viede Paulus og Barnabas til Biskopper og Paulus selv meddelte sin Discipel Timotheus det biskoppelige Embedes Fuldmagter og Naadegaver (Ap. Gj. 13, 3; 1. Tim. 4, 14), Paa samme Maade have i Dag deres Efterfølgere *lagt Hænderne* paa mit Hoved og sagt til mig: »*Modtag den Helligaand!*« Jeg er saaledes indtraadt i deres Kreds, om hvilke den hellige Forfatter i Apostlenes Gjerninger skriver, at den Helligaand har sat dem til Biskopper for at styre Guds Kirke, ¹⁾ jeg er saaledes i Guds Kirke bleven en Efterfølger af Apostlene, hvis Værdighed, ifølge den hellige Leo den Stores Ord, ikke slukkes i den uværdige Arving. Som Sindbillede paa det Hyrdeembede, der er blevet mig overdraget, har jeg faaet *Bispestaven* i Haanden for dermed at støtte og forsvare de trofaste Faar i Herrens Hjord og for med kjærlighedsfuld Strengthed at tugte dem, som ere gaaede bort fra Sandhedens og Dydens Vej. Som Sindbillede paa den aandelige Formæling med den Kirke, Herren har anbetret mig, er *Ringen* bleven sat paa min Finger, for at jeg stedse skal

---

¹⁾ Ap. Gj. 20, 28.

mindes om at elske, beskytte og med Livets Brod at føde denne min aandelige Brud. Mine *Hænder* ere blevne *salvede* til Tegn paa, at de uafledelig for Eder skulle opløftes i Bøn til alle gode Gavers Giver og nedkalde over Eder Himlens Velsignelse; mit *Hoved* er blevet *salvet* med hellig Krisam til Tegn paa, at Biskoppen er Hovedet for de ham underordnede Præster, som ere hans Medhjælpere, saa at sige hans Hænder, gennem hvilke han meddeler det kristne Folk de guddommelige Naadeskatte. *Evangeliebogen* er bleven lagt paa mine Skuldre og givet mig i Haanden for at minde om, at Biskoppen er et af Gud udvalgt Redskab til at bære Jesu Navn frem for Fyrster og Folk, for Troende og Vantro, samt til Tegn paa, at han, som er sin Hjords aandelige Forstander, Lovgiver og Dommer, selv skal bære Herrens Aag og i Forvaltningen af sit Embede rette sig efter Evangeliets Lov. Tilsidst er den *biskoppelige Mitra*, der ligesom er Biskoppens Hjælm, bleven sat paa mit Hoved, for at minde om det Mod og den Kraft, hvormed Biskoppen skal forsvare Kirkens Frihed og Evangeliets Sandhed samt beskytte sin Hjord mod alle Farer og Angreb.

Saa have I da atter, Elskede i Herren, en Biskop som Hyrde for Eders Sjæle. I have atter en Biskop ved Guds Barmhjærtighed og den apostoliske Stols Naade. Ja, det er ved *Guds Barmhjærtighed*; thi en katholsk Biskop er ikke Biskop af Mennesker eller ved noget Menneske, men ved Jesus Kristus og Gud Fader; ¹⁾ Ingen tiltager sig jo selv denne Værdighed, uden den som er kaldet af Gud, ligesom Aaron ²⁾ og indvies til sit hellige Embede paa den Maade, som Kristus har anordnet. I have atter en Biskop *ved den apostoliske Stols Naade*; thi han sendes til Eder af ham, paa hvem som den urokkelige Klippe Kristus har bygget sin

¹⁾ Gal. 1, 1. — ²⁾ Hebr. 5, 4.

Kirke, til hvem han anbettede Himmeriges Nøgler og til hvem han gav det Hverv at vogte hele hans Hjord, baade Lammene og Faarene. I have saaledes en *retmæssig* Biskop; thi han er viet af Efterfølgere i Apostelembedet, uden hvis Vielse den øverste præstelige Fuldmagt, som den hører til det biskoppelige Embede, ikke kan meddeles, og han er sendt til Eder af Kirkens øverste Hyrde, uden hvis Sendelse Ingen kan være Hyrde for Faarene ¹⁾. Ved Guds Barmhjertighed og den apostoliske Stols Naade have I saaledes atter en retmæssig katholsk Biskop, som er gaaet igjennem Doren ind i Faarestien og ikke er steget andensteds over. ²⁾

Jeg forstaar Eders Glæde over at eje en Biskop, som fører Hyrdestaven iblandt Eder. I min Person har den hellige Fader hædret Eder; men for mig er denne nye Værdighed intet andet end en ny Byrde, som er bleven lagt paa mine svage Skuldre. Thi Embedet, som jeg i Dag har overtaget, er et ansvarsfuldt Embede, som stiller store Fordringer til dets Indehaver. Apostlen Paulus, som vil, at vi alle skulle være hans Efterfølgere ligesom han var Kristi, ³⁾ fordrer nemlig af Biskoppen at han i sin Livsvandel skal være ulastelig ⁴⁾ og i alle Maader skal vise sig som et Mønster paa gode Gjerninger ⁵⁾. Ogsaa Apostlen Petrus omtaler Biskoppens Hyrdepligter, naar han skriver til Asiens Biskopper: »*Vogter Guds Hjord hos Eder og bærer Omsorg for den . . . ikke for at herske over Delene, men som de, der af ganske Hjerte ere blevene Hjordens Forbilleder* ⁶⁾«. Var det til enhver Tid en vanskelig Opgave at føre Hyrdestaven, saa er det dog i vore Tider vanskeligere end nogensinde. Vel har Verden til alle Tider stillet sig fjendtlig imod Evangeliet, og dens Fyrste altid bekæmpet Guds Rige og dets

¹⁾ Joh. 10, 2. — ²⁾ Joh. 10, 1. — ³⁾ 1. Kor. 11, 1. — ⁴⁾ 1. Tim. 3, 2. — ⁵⁾ Tit. 2, 7. — ⁶⁾ 1. Petr. 5, 2. 3.

Born; men vi kunne ikke nægte, at i vore Tider er Striden mellem Godt og Ondt, mellem Sandhed og Løgn, mellem Kristendom og Vantro bleven heftigere og almindeligere end nogensinde, saa at Vogterne for Kristi Hjord overalt og uophørligt maa staa forberedte, ikke blot for at tilbageslaa Fjendernes Angreb mod Hjorden, men ogsaa for at gaa angrebsvis tilværks, saafremt de ville gaa sejrriege ud af Striden. I denne Strid er Biskoppens Plads given. Som Anfører maa han kæmpe i første Række, altid beredt til at vove og lade sit Liv for sin Hjord ¹⁾).

Med hvilken Glæde skulde jeg ikke paa denne Plads ville stride og lide for og med Eder, Elskede i Herren, dersom Erkjendelsen af det store Ansvar, som er knyttet til det biskoppelige Embede, ikke fik mit Hjerte til at bæve. I kunne derfor let forstaa, hvorfor jeg ifjor bad den hellige Fader om at opgive min Ophøjelse til den biskoppelige Værdighed, hvorfor jeg ogsaa nu kun med et tungt Hjerte kunde beslutte mig til at adlyde hans bestemt udtalte Villie og overtage det biskoppelige Embede. Aldrig i mit Liv har jeg foretaget en Rejse, for hvilken saamegen Tvivlraadighed og Ængstelse er gaaet i Forvejen. som den, jeg maatte tiltræde for at modtage den biskoppelige Konsekration.

Men selv om det biskoppelige Embedes Ophøjethed og dets ansvarsfulde Opgave, selv om Erkjendelsen af min egen Svaghed var skikket til at gjøre mig tvivlraadig og bekymret, saa fandtes dog ogsaa vægtige Grunde, som kunde give mig Mod og Resoluthed til at overtage den nye Byrde. I den sakramentale Bispevielse faar jo den Udkaarede ikke alene en Biskops Myndighed og Magt, men ogsaa den Helligaands Naade til den rette og velsignelsesrige Forvaltning af sit op-

---

¹⁾ Joh. 10, 11.

hojede Embede. Hvorledes vilde det ellers være muligt for et svagt Menneske at overtage et Embede, for hvis Ansvar Englene endog maatte skjælv? Ja, det er den Helligaands Naade, som skal understøtte mig i mit nye Embede, som skal give mig Mod og Kraft til at stride Herrens Strid og drikke hans Kalk. Som Herrens indviede Tjener vil jeg ikke mere vide noget iblandt Eder, uden Jesus Kristus og ham korsfæstet ¹⁾, og ikke rose mig uden af vor Herres Jesu Kristi Kors ²⁾. For altid at minde mig herom, har jeg taget til Valgsprog for mit biskoppelige Vaaben de trøstefulde Ord: *Per crucem ad lucem*, gennem Korsets Mørke og Lidelser til Herlighedens Lys! Thi jeg tør ikke skjule for mig selv, at Forholdene, under hvilke jeg skal føre Hyrdestaven iblandt Eder, ere tunge, at Arbejderne og Møjsommelighederne, som det religiøse og kirkelige Livs Udvikling fordrer, ere store, og Prøvelserne og Kampene, som venter Hyrden og Hjorden, ere mangfoldige. Vi Katholiker ere her i Landet kun en liden Flok; vi ere til alle Sider omgivne af Folk, som dels miskjende vor hellige Kirke og dens guddommelige Rettigheder og dels misforstaa og fordreje dens Lære, Institutioner og Skikke. »Vi lide i alle Maader Trængsel . . . , men vi tabe derfor ikke Modet³⁾«; thi om os gjælde de Ord, som vor Tros Begynder og Fuldender har sagt: »Frygt ikke, du lille Hjord⁴⁾! I Verden skulle I have Trængsel; men værer frimodige: jeg har overvundet Verden⁵⁾!«

Mit Mod forøges ved Tanken om de store hellige Biskopper, som have virket, stridt og lidt her i Landet før mig, ved Tanken om Mænd som Ansgarius, Eskil, Sigfrid, Henrik, Brynolf og saa mange andre katholske Biskopper, hvis Navne ere skrevne i Livets Bog og hvis Bedrifter vedblive at leve i vor taknemlige Er-

¹⁾ 1 Kor. 2. 2. — ²⁾ Gal. 6. 14. — ³⁾ 2 Kor. 4. 8, 16.

⁴⁾ Luk. 12, 32. — ⁵⁾ Joh. 16. 33.

indring; disse og navnlig min umiddelbare Forgænger i det biskoppelige Embede, den salige Biskop Studach, ere mine Forbilleder og Talsmænd ved Guds Throne.

Vender jeg Blikket fra disse herlige Exempler i de henrundne Tider til Eder, Elskede i Herren, til saamange trofaste og hengivne Katholiker, blandt hvilke jeg i tyve Aar har levet og arbejdet, saa retter jeg til mig selv det Spørgsmaal, som Herren forud rettede til den Mand, han havde udset til at være en Hyrde over hele hans Hjord: »Elsker Du mig mere, end disse¹⁾?« Petrus maatte elske Herren, han maatte elske ham mere, end de øvrige Apostle gjorde, for at blive anbetret Omsorgen for den Hjord, som Kristus har erhvervet sig med sit Blod; thi alene den, som elsker Herren, kan elske hans Hjord paa den rette Maade. Det er Kjærlighed til Herren, Elskede i Kristus, som tvang mig til at adlyde den overste Hyrdes Kaldelse; det er Tilliden til den hellige Faders Visdom, som tvang mig til at bøje mig for hans Villie, thi jeg ser i hans Villie den Helligaands, Raadets og Styrkens, Villie. Det er saaledes i Fortrøstning til Gud, som skjænker sin Naade til dem, der paakalde ham med Tillid, det er i Fortrøstning til Frelseren, Sjælens overste Hyrde og Biskop²⁾, det er i Fortrøstning til Sveriges Skytshelgener, som ved Guds Throne opløfte deres Hænder for mig og den mig anbetrede Hjord, det er endelig i Fortrøstning til mine Medarbejderes, Eders Sjælesørgeres trofaste Kjærlighed og utrættelige Nidkjærhed samt i Tillid til Eders fromme og ihærdige Forbønner, at jeg har overvundet alle Betæneligheder og i Dag med den sakramentale Indvielse har overtaget Biskoppens Værdighed og Embede.

I Bevidstheden om den Kjærlighed og Hengivenhed, hvorpaa I, Elskede i Herren, hidtil have givet mig saa mange og utvetydige Beviser, vender jeg mig

¹⁾ Joh. 21, 15. — ²⁾ 1 Petr. 2, 25.

i Dag for første Gang som Eders Biskop med en tredobbelt Formaning til Eder, med en tredobbelt Bon, hvis Opfyldelse fra Eders Side skal være et nyt og lysende Bevis paa Eders Troskab og Lydighed mod den Eder af Gud givne Overhyrde.

. Min første Formaning lyder: *Holder fast ved den h. katholske Kirke!* Den er Eders Moder, en god og om Moder. Den har født Eder til det overnaturlige Liv og styrket Eder med den Helligaands Kraft; med Evangeliets Lære og Englenes Brød opfostrer den Eder for Himlen; som den barmhjertige Samaritan drager den Omsorg for Eder, gyder Vin og Olie i Eders Sjæls Vunder, forbinder og helbreder dem; den hører aldrig op med at bære Omsorg for Eder, indtil Kristus faar sin Skikkelse i Eder, ¹⁾ den staar Eder bi med sine Bønner og Naademidler i Livet og i Dødens svære Stund og glemmer Eder end ikke hinsides Graven. Hvilken Naade, hvilken Lykke er det ikke at være et Barn af denne omme, kjærlighedsfulde Moder. »Der gives ingen større Rigdom, ingen større Skat,« skriver den h. Augustinus for femten Hundrede Aar siden, »end den katholske Tro.« At eje den er en stor Lykke i Livet og den største Trøst i Døden; thi som Katholik er det godt at leve og let at dø. Bevarer derfor og værner om denne hellige Tro hos Eder selv og hos Eders Børn som den største Skat, I have faaet fra Himlen, som den kosteligste Arv, I kunne efterlade Eders Børn. Sluttes Eder stedse inderligere til den hellige Kirke, som forkynder Eder denne Tro, og elsker den, som gode Børn elske en god Moder; thi I vide, »at hvo som ikke har Kirken til Moder, kan ikke have Gud til Fader,« som den hellige Kirkefader Cyprinus siger. Forener med denne Troskab mod Kirken en barnlig Hengivenhed for dens Overhoved, vor hellige Fa-

¹⁾ Gal. 4. 19.

der; overfører ogsaa denne sande katholske Troskab paa mig, hans Stedfortræder, og paa mine Medarbejdere, Eders Sjælesorgere, idet I ihukomme Apostelens Formaning: »*Adlyder Eders Forstandere og værer dem underdanige; thi de vaage stedse, som de, der skulle gjøre Regnskab for Eders Sjæle, for at de maa gjøre dette med Glæde og ikke sukkende; thi dette vil ikke være Eder gavnligt*¹⁾.«

Forenede ved den fælles Tros og den kirkelige Troskabs dobbelte Baand ville I med Lethed undgaa Alt, som kunde forstyrre den gjensidige Kjærlighed og den saa nødvendige *Endrægtighed*. Enighed og Endrægtighed forsøder, Splid og Tvedragt forbitre Livet; ved Endrægtighed voxer smaa Samfund i Henseende til indre Kraft og ydre Udvikling, ved Tvedragt svækkes og opløses endog store Samfund. Elske I Kristus, o, saa befletter Eder paa denne hans Yndlingsdyd, og gjører alt, hvad der staar i Eders Magt, for at bidrage Eders til, at hans ypperstepræstelige Bøn gaar i Opfyldelse, at nemlig alle hans Disciple maatte være Et, som han og Faderen ere Et²⁾. Denne hellige Endrægtighed bør fremfor alt vise sig i de kristelige Familier mellem Forældrene og Børnene og mellem selve Ægtefællerne, hvis Forening er et Billede paa Herrens og hans Kirkes inderlige Forening. Men denne hellige Endrægtighed bør ogsaa vise sig i de større overnaturlige Familier, som de Kristne tilhøre, i Menighederne. Vi ere alle Børn af den samme Moder, den hellige Kirke; vi lytte til det samme Livets Ord, knæle foran det samme Alter, sidde ved det samme hellige Bord og deltage i det samme himmelske Maaltid. Det samme Kjærlighedens og Endrægtighedens Baand, som forener den naturlige Families Medlemmer, bør derfor ogsaa omslynge Medlemmerne i en Menighed. De

¹⁾ Hebr. 13. 17. — ²⁾ Joh. 17, 11.

skulle kjende hverandre, deltage i hverandres Glæder og Sorger, bede for hverandre, med Raad og Daad hjælpe hverandre og paa enhver Maade deltage i det fælles kirkelige Menigheds- og Foreningsliv. »*Med fornøede Kræfter*!« burde være alle Menighedsmedlemmernes Valgsprog, og det saa meget mere, som vi her i Landet leve spredte blandt Folk, som ikke dele vor religiøse Overbevisning, og under Forhold, som gjøre denne Endrægtighed til et Livsvilkaar for de enkelte Menigheders rolige Bestaaen og fremtidige Udvikling.

Jeg har omtalt dem, som afvige fra os i Troen. *Bevarer Freden med dem*, lever i Fred med alle Eders Medborgere, moder dem med Agtelse og nærer oprigtig og uskromtet Kjærlighed til dem! Den ægte kristelige Tolerance fordrer at man elsker de Vildfarende som Brødre og Søstre, om man end ikke kan elske Vildfarelsen eller være ligegyldig for den. Beder derfor ofte og indtrængende for dem, som ikke kjende Sandheden, og viser ved en ægte katholsk Livsvandel Eders Tros himmelske Sandhed, Skjønhed og Frugtbarhed paa gode Gjerninger, ikke blot for derved at vinde Andres Agtelse for Eders religiøse Overbevisning, men for, om muligt, ogsaa at vinde Andre for Kristus og hans hellige Kirke. Kristus selv har jo sagt, at et godt Træ bærer god Frugt ¹⁾, og at det er paa den indbyrdes, gjensidige Kjærlighed at man skal kjende hans sande Disciple ²⁾.

Holder da saaledes fast ved Eders hellige katholske Tro, bevarer Endrægtigheden indbyrdes og lever i Fred med Alle! *Frygtet Gud, elsker Brødrene og ærer Kongen!* Jo dybere Rod vor hellige Tro har slaaet i Eders Hjærter, jo bedre Katholiker I ere, desto trofastere ville I opfylde disse mine Formaninger, desto mere ville I frygte og elske Herren, desto mere ville I ære og ad-

¹⁾ Matth. 7. 17. -- ²⁾ Joh. 13. 35.

lyde hans synlige Stedfortrædere paa Jorden, den gejstlige og verdslige Øvrighed, desto mere ville I agte og elske i Næsten selve Herrens Person.

Jeg stiller Eder nu alle under Guds hellige Varetaget og anbefaler Eder til den allersaligste Jomfru og vore himmelske Skytshelgener og til deres mægtige Forbøn, navnlig til den h. Ansgarius, den h. Erik og den h. Birgitta, hvis Navne af enhver Svensker nævnes med Ærbødighed og hvis Minde er dyrebart for ethvert svensk Hjærte.

Saa griber jeg da Bispestaven; jeg griber den i Erkjendelse af min Uværdighed, men jeg griber den ogsaa med Fortrøstning til Himlens naadige Bistand, med Fortrøstning til Sveriges Skytshelgeners Forbønner og i Tillid til Eders gode Villie, og meddeler Eder for første Gang min biskoppelige Velsignelse i Faderens og Sonnens og den Helligaands Navn. Amen.

Den 24. September 1893.

✠ **Albertus.**

Biskop af Doliche,
Apostolisk Vikar for Sverige.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags overværede Hs. kgl. Højhed *Græven af Paris*, ledsaget af sin ældste Son, Hertug *Philippe* af Orleans, Prinsesse *Marie* og Prins *Jean* af Orleans Højmessen i St. Ansgars Kirke. De fyrstelige Personer bleve modtagne ved Kirkens Indgang af Sognepræsten og førte til de reservede Pladser forán Altret.

Rom. Den 20. September saa man i Rom *Frimurernes grønne Banner* vaje fra Balkonen paa *Borgheses Palads* til Tegn paa, at *Italiens Storloge* den Dag blev hojtideligt installeret i sin nye Bolig. Dagen var

godt valgt; thi Begivenheden, som fandt Sted den 20. September for 23 Aar siden (Roms Bombardement), var den største Sejr, som Frimurerne nogensinde have vundet. — I Dagens Anledning bleve *to katholske Aviser beslaglagte*, fordi de havde omtalt Sagerne med deres rette Navne. »*Moniteur de Rome*« bragte en Artikel med Overskrift: »Aarsdagen for en Ulykke«, hvori Roms Usurpation blev kaldt »en Forbrydelse«, »en Krænkelser af de helligste Rettigheder«, »den værste Fejl, som det officielle Italien nogensinde har begaaet.« Paa Grund af denne Artikel blev der lagt Beslag paa Bladet. Det andet katholske Organ, som fik samme Skjæbne, var »*Voce della Verita*«, hvis ledende Artikel havde Overskriften »XX. September«. Beslaglæggelsen, som fandt Sted midt om Natten, opnaaede dog kun at finde 8 Exemplarer af Bladet, som bleve medtagne. Frimurnes Stormester, Tobakshandler *Lemmi*, holdt en Bordtale i Paladset og fremhævede, at Frimureriet havde opnaaet den Ære, endelig at have en Loge i en Paves Værelser (Pave Paul V. af Familien Borghese havde fordum ejet Paladset). Efter Maden ventede Frimurerne en Ovation fra Folkets Side, men der kom Ingen foran de straalende oplyste Vinduer. De ægte Romere anse det nemlig for en Skjændsel, at den fyrstelige Familie Borghese er bleven fordrevet fra det fædrene Hjem og nu skal erstattes af nogle sammenløbne Frimurere.

Frankrig. »Foreningen til Troens Udbredelse«, som har sit Hovedsæde i Lyon, har der aabnet en *permanent Udstilling* (rue Sala), som har to Afdelinger. I Hovedsalen findes Relikvier af de Martyrer, som siden 1822 have lidt Martyrdøden for Troens Udbredelse. Blandt Manuskripterne findes et Brev fra den h. Frants Xaver. Den anden Afdeling bestaar af en righoldig Samling af Gjenstande fra Missionslandene. Man kan der i faa Minutter foretage en Rejse omkring Jorden: Afgudsbilleder, Kunstsager, Klæder, Vaaben o. s. v., som

hidrøre fra de mest forskellige og ubekjendte Nationer, yde i rigt Maal Stof til kulturhistoriske Studier.

— September er i Frankrig navnlig *Valfarternes Maaned.* Efter at den store Valfart til Lourdes er vendt tilbage, om hvilken »Courrier de Bruxelles« skriver, at den har været et af de senere Aars mest storartede og i hvilken 13,400 Pilgrimme deltog, forkyndte »Le Pelerin« for d. 8. Sept. en Valfart til Dunkerque, for den 10. Sept. til Issoudun, St. Cloud, Salette og for 25—27. Sept. de katholske Ynglingeforeningers Valfart til Lourdes. Mange Tusinde Pilgrimme deltog i disse Valfarter. Og Valgene i Frankrig? En mærkværdig Nation, disse Franskmænd! — Iblandt *Fancernc*, som Verdens Nationer lidt efter lidt have ofret til vor Frue af Lourdes, findes siden den 8. September ogsaa en russisk, som er bleven skjænket af Katholikerne i St. Petersborg og bragt til Lourdes af den russiske Gesandt i Paris, Baron Mohrenheim.

London. Kardinal *Vaughan* er traadt i sin store Forgænger, Kardinal *Mannings* Fodspor og har udtalt sin Mening om det *socialc Spørgsmaal.* En passende Lejlighed fandt Kardinalen paa et stort Møde i Plymouth, som fornylig blev afholdt af Katholiker fra alle Dele af Landet. Det sociale Spørgsmaal, erklærede Kardinalen, bestaar i det Problem, at fremme Arbejderstandens Lykke, Velfærd og Tilfredshed. Desværre paaenode mange slette Elementer sig Arbejderne som Raadgivere. Socialisterne, Anarkisterne og Fritænkerne, som talte om Søndagen i forskellige af Londons Parkanlæg, appellerede til de værste Lidenskaber og opfordrede til aabenlyst Oprør. De mere dannede Folk maatte træde i nærmere Berøring med de Fattige, og der maatte gives de unge Mennesker i en Alder af mellem 14 og 21 Aar en bedre religiøs Opdragelse. Kardinalen omtalte dernæst sin Yndlingsplan: Oprettelsen af flere katholske Skoler i England. Der fandtes

i London 300,000 Katholiker. Der maa derfor være 50,000 Børn i de katholske Skoler og 50,000 unge Katholiker i en Alder af mellem 14 og 21 Aar overvære den katholske Religionsundervisning. For disse Sidste maatte der nødvendigvis gøres noget. Der maatte indpodes den opvoxende Slægt gode Grundsætninger for Livet. Nogle havde paastaet, at det sociale Spørgsmaal kun var et Mavespørgsmaal. Det var kun den halve Sandhed. Et Menneskes Lykke bestaar ikke i hans Mave alene. Fordi Maven er fyldt, er Hjertet ikke lykkeligt. Fem Fundamental-Sætninger ere blevne hævdede ved Kristendommens Grundlæggelse: 1) Ægteskabets Hellighed og Uopløselighed, 2) tvende Autoriteters, den kirkeliges og borgerliges, Bestaaen, 3) Arbejdets Ærværdighed og Adel, 4) det kristelige Broderskab, som ikke taaler nogetsomhelst Slaveri, og 5) Virkeliggjørelsen af Platos og Ciceros Drøm i Kristi ideale Liv. Samfundet kunde kun frelses af Kristendommen.

Belgien. At en hel kristelig Landsby skulde grundlægges i Kongostaten for Udbyttet af solgte *brugte Frimærker*, lyder maaske noget usandsynligt, men er ikke destomindre allerede blevet en Kjendsgjerning. Missionærene af »Kongregationen af Marias ubesmittede Hjærte« have i det korte Tidsrum af tre Aar samlet ikke mindre end 50 Millioner Frimærker, og Indtægten, som Salget af disse smaa Papirer indbragte, var saa stor, at Grundlæggelsen af en Landsby allerede er paabegyndt. Den kristne Negermenigheds Omraade, som ligger midt i Hjertet af Afrika, omfatter c. 100 Hektarer Agerland. Da Pater Cambier netop for nylig har opdaget et righoldigt Leje af udmærket Tegljord, vil han der opføre de første Teglstensbygninger i Centralafrika, nemlig en smuk Kirke, en Bolig for Missionærene, et Vajsenhus med Skole og Boliger for den nye Landsbys Indvaanere. Familierne vil man søge at

danne ved ægteskabelige Forbindelser mellem de unge Negre og Negerinder, som for Tiden opholde sig i Kongostatens forskjellige Vajsenhuse.

Berlin. En haard Dom over den lutherske Kirke i Tyskland fælder det strængt orthodoxe Blad »Das Volk« i en Betragtning i Anledning af Sedan-Dagen. Det hedder ordret: »Mest smerter det os, at vor *evangeliske Kirke*, hvis Opgave det er, at forkynde evige guddommelige Sandheder, og i hvilken Sandheden stedse skulde finde Husly, endnu er saa lidt beredt til, at slaa ind paa denne Vending henimod Sandheden, men sukker under en Fylde af *Modsigelser*. Den kalder sig *Jesu Kristi Tjenerinde* og er kun en *Tjenerinde af Staten*; den forpligter sine Gejstlige ved en højtidelig Handling til en Trosbekjendelse og vaager ikke over, at de holde fast ved den; den kalder Guds Ord sin eneste Norm og lader sine Tjenere uddanne af Professorer, blandt hvilke mange ikke se andet end Menneske-Ord i den h. Skrift. Dens øverste Myndighed udsteder en Forordning imod Harnack, og dens Vicepræsident indbyder ham til at optræde paa dens Prædikestol. *Den bukker for de Fornemme*, medens *dens Tjenere* ved en ensidig abstrakt Uddannelse *blive fremmede overfor Folkelivet*; den spiser med de Rige og prædiker for de Fattige. Hvorledes skal en ensartet virkelig Kraft kunne udfolde sig, hvor der findes saa mange Modsigelser? Hvor nødvendig er ikke en Vending henimod Sandheden!« — Det gaar i Tyskland ligesom her, den lutherske Kirke har saa uendelig mange Anliggender at ordne indenfor sine egne Vægge, at den aldeles ikke behøver at beskæftige sig saa omhyggeligt med den katholske Kirkes Anliggender her eller i Udlandet. Og langt fornuftigere, end at udgive saa elendige Smudsbøger, som f. Ex. Chiniquis og Richardsons berygtede Skrifter for at bekæmpe Katho-

licismen, vilde det være, at søge at vække lidt mere Tro indenfor den lutherske Kirkes egne Mure og at bearbejde paa en praktisk Maade det store sociale Spørgsmaal. Men hvor sjældent hører eller læser man et fornuftigt Ord i den Retning!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Oktober. 20. **Søndag e. Pintse.** Birgitta. Ordensstifterinde. — 9. **M.** Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer. — 10. **Ti.** Franciskus af Borgia, Bekjender. — 11. **O.** Votivofficium af den h. Ausgar. — 12. **To.** Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — 13. **F.** Eduard, Bekjender. — 14. **L.** Kallistus, Pave og Martyr.

Søndag den 15. Oktober. 21. **Søndag e. Pintse.** Theresia, Jomfru.

Den levende Rosenkrans (1ste Afd.) holder Søndag den 8. Okt. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Møde med Exhortation paa Toldbodvejen 14.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Mandag d. 9. Okt. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften. Tillige afholder Begravelseskassen sit første Generalmøde. — Annoncer til Gildets Blad bedes indsendte inden d. 20. Oktober.

Lærlingeforeningen holder Møde hver Søndag i Boyesgade. Undervisning gives i Sprog, Sang og andre Fag. — Søndag d. 8. Okt. extraordinær Aftenunderholdning.

Maristbrødrene.

Unio. Søndagen d. 15. Oktober fejres Foreningens 8aarige **Stiftelsesfest** med Festmaaltid (incl. Vin) og Aftenunderholdning i Koncertpalæets Selskabslokaler. Medlemmerne betale for hele Festen 2 Kr., Besøgende 4 Kr. Liste til Tegning er fremlagt i Lokalet og sluttet Torsdag d. 12. Okt. Adgangskort faa hos: A. Hitzinger, Sølvgade 86, H. Hoffmann, Kjøbmagergade 48, A. V. Günther, Nørreallé 11 A, og Fr. Jørgensen, Gothersgade 43.

Sang. Vilhelmine Schøyen, Elev af Professor Delle Se die i Paris, har gjenoptaget sin Sangundervisning. Nørrefarimagsgade 11, 4. S. Træffes til Kl. 2.

Elisabethforeningens Systue har atter optaget sin Virksomhed. Mødetid hver Tirsdag Kl. 4 $\frac{1}{2}$ —7 i St. Ansgars Præstebolig. Nye Medvirkende ere saare velkomne.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fréd. Høst & Søn (Gothersgade 49):

Vor Herre Jesu Kristi nye Testament.

Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. Med forklarende Anmærkninger. Approberet af den højærv. Apostoliske Viskar. Biskop Johannes v. Euch. XXI, 872 S. Bogladepris heftet 7 Kroner.

Husk Unios Generalforsamling Søndag d. 8. Okt. Kl. 8 Aften!

Wm V. Mohns Bogtrykkeri. — Kjøbenhavn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enøgfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64. 1. S.

N° 42.

Søndagen den 15. Oktober.

1893.

Indhold: En protestantisk Udtalelse. Kirkens Udbredelse under Leo XIII. Efterretninger fra Ind- og Udland: Sverige. Hawaii. Frankrig. Wien. Bekjendtgjørelser — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

En protestantisk Udtalelse.

—o—

Dr. *de Costa*, en af de mest ansete protestantiske Gejstlige i New-York, bekjendt for sine Bestræbelser for at hidføre et Slags Enighed mellem de talrige protestantiske Sekter, udtalte sig fornylig i et Foredrag i New-York paa følgende veltalende Maade om den katholske Kirke: »Vore romersk-katholske Brødre betragte Paven som Kirkens Overhoved, og deres loyale Lydighed mod Paven er et karakteristisk Kjendetegn hos dem. En pavelig Legats Afsendelse til Amerika syntes et Øjeblik at skulde give Anledning til Meningsforskjel, saa stor var den Modstand, paa hvilken Msgr. Satolli stødte. Denne Modstand viste sig navnlig i de højere Sfærer, og man har endog anstrængt sig for, at tvinge Ærkebiskoppen af New-York ind i en falsk Stilling og fremstille ham som en Oprører mod Pavens Autoritet. Ved den hjærtelige Modtagelse, som Pavens

Legat har faaet hos den romerske Kirkes Overhoved her i vor By, er, som det var at vente, al Tvivl angaaende Spørgsmaalet om den loyale Lydighed mod Rom ophørt. Man var i Torsdags Vidne til en imponerende Scene. I den pavelige Gesandts Person bevidnede de romerske Katholiker i Amerika deres Lydighed mod den hellige Fader. Pavens Autoritet bestaar lige saa virkeligt i vort Land, som om Paven i egen Person befandt sig her.

Den romerske Kirkes Fremskridt i vore Egne vare i enhver Henseende forunderlige. Endnu for 100 Aar siden vilde Ingen have vovet at drømme om en saadan Fremtid. I Aaret 1689 fik den kongelige Guvernør (for England) Befaling til, under ingen Omstændighed at taale, at Katholiker toge Ophold i Provinsen. 1691 tog den lovgivende Forsamling en lignende Beslutning, og i 1700 blev der udstedt en Lov, i Følge hvilken enhver katholsk Præst, som blev funden i Provinsen efter den 30. November, skulde dommes til livsvarigt Fængsel; Loven tilføjede, at enhver Præst, som gjorde Forsøg paa at flygte fra Fængslet, skulde straffes med Døden. I Dag ere vi Vidner til, at Pavens Repræsentant modtages med de største Æresbevisninger; vi se en Ærkebiskop, siddende paa den biskoppelige Tronstol, iført et kostbart helligt Ornat, omgiven af de prægtigste Cereemonier, man kan tænke sig, indhyllet i Virakskyer, som under Tonerne af en vidunderlig Musik stige op til Hvælvingerne i en af de herligste Kirkebygninger i hele Nordamerika. Hvad har vel hjulpet den romerske Kirke til denne Triumf og forskaffet den en saadan Magt her i Landet? Forskjellige Aarsager have tilvejebragt dette Resultat, i første Linie *Enheden i dens Lære* og dens *storartede Organisation*. Den romerske Kirke i de Forenede Stater er en Del af den vidunderligste Organisation, som Verden nogen Sinde har set: den er underkastet én

Mands absolute Kontrol; han har Millioner af begehre og hengivne Tilhængere, som fylde Landet med Skoler og Kollegier.

Sammenligne vi den protestantiske Kirke med den katolske, saa se vi med Beklagelse, at den første er sammensat af henvend 60 forskjellige Trossamfund, som ikke have nogen Central-Organisation. De mangle fuldstændig den ensartede, konsekvente Læres Bindemiddel. Den biskoppelig-protestantiske Kirke maa vel anses for det betydeligste og mægtigste blandt disse Trossamfund; men ogsaa den er spaltet i Henseende til sit Hovedsakraments Betydning.«

Kirkens Udbredelse under Leo XIII.

—o—

Af »La Gerarchia Cattolica«, den officielle vatikanske Statshaandbog, fremgaar det, at Kirken har gjort glædelige Fremskridt under Leo XIII's Pontifikat. Leo XIII. har oprettet et nyt Patriarkat, 27 nye Ærkebispedømmer, 77 nye Bispedømmer, en apostolisk Delegation, 47 apostoliske Vikariater og 18 apostoliske Præfekturer. I Lande, som have en talrig katolsk Befolkning og ordnede, fra Statens Side anerkjendte kirkelige Forhold, er der ialt blevet oprettet 90 nye Bispesæder; blandt disse 19 i Europa, 25 i Asien, 2 i Afrika, 36 i Amerika og 8 i Australien. I Europa have Skotland, Rumænien, Bosnien først ved Leo XIII.'s Omsorg faaet et katolsk Hierarki. Et Antal nye Bispesæder ere grundlagte i England, enkelte ogsaa i andre Stater. Asien fremviser alene i Forindien 20 nye Bispesæder, som for Størstedelen ligge indenfor det engelske Koloni-Område; dog er det gamle portugisi-

ske Ærkebispedømme Goa blevet ophøjet til Patriarkat for Ostindien. Desuden har Japan faaet en Ærkebiskop og tre Biskopper. I Afrika er det ældgamle Ærkesæde Karthago atter blevet gjenoprettet og et Bispedømme er grundlagt paa de engelske Seychelle-Øer. I Australien findes samtlige 8 nye Bispedømmer paa engelsk Territorium. De Forenede Stater i Nordamerika have faaet 19 nye Bispedømmer og Mexiko syv nye Ærkesæder og Bispedømmer. I Europa ere 5 apostoliske Vikariater oprettede: Danmark, Norge, Øst-Schweiz (Rhætien) og to i det europæiske Tyrki (Thracien og Macedonien). Asien er betænkt med 16 Vikariater eller Præfekturer, af hvilke 10 ere i Kina, 2 i Mongoliet, 3 i Indien og 1 i Højlandet Pamir (Kafiristan). Navnlig i Afrikas Indre har Kirken været særdeles virksom; ikke mindre end 16 Vikarer og Præfekter har Leo XIII. ansat for disse nye Landstrækninger; 4 alene for Kongo, andre for Distriktet omkring Tanganika-Søen, for Viktoria-Nyanza, Sahara, Kamerun, Togo, Dar-es-Salaam, o. s. v.

Ved Siden af disse Fremskridt staar desværre ogsaa adskillige Tab. Ikke i den Forstand, at Bispesæder ere blevne ophævede; den officielle Fortegnelse ophæver intet; men vel i den Forstand, at Bispesæder ere vakante og tildels næppe mere ville blive besatte. Det er navnlig i Rusland, at man ofte møder denne Tilstand. Her maa man imidlertid skjelne mellem »Kongeriget Polen« og det egentlige Rusland. I Polen, et rent katolsk Land, kan Rusland trods alle Undertrykkelser, som det udøver, dog ikke tænke paa en Udryddelse af Katholicismen; derfor ere alle Bispesæder besatte her, ja, der er endog oprettet et nyt, Kielce. Men alle andre Steder behandler Regeringen den katolske Kirke som en Fremmed, — endskjønt et stort Antal af Befolkningen i Lithauen og Vestrusland bekjender sig til den, — og gaar hensynsløst frem imod den.

At den »unerede græske Kirke« allerede blev tilintetgjort under Nikolaus og Alexander II., er bekjendt; Haandbogen anfører rigtignok tre Bispedømmer som hørende til den, men det er en tom Formsag; det samme er Tilfældet med det katholsk-armeniske Bispedømme. Under Alexander III. er nu ogsaa den rent katholske Kirke i Rusland bleven dødsdømt. Af sex Bispedømmer ere de tre vakante, og Ærkebiskoppen holdes fjærnet fra sit Dioces (Mohilew); han maa »residere« i St. Petersborg, hvor han tør holde Gudstjeneste for den internationale katholske Menighed, som findes der, men fra Folkelivet i de katholske Rigsomraader er han fuldstændigt fjærnet.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Sverige. Fra *Warendorf* i Westfalen skrives Følgende: »Efter at den højærværdigste Biskop, Dr. *Albertus Bitter*, apostolisk Vikar for Sverige, i Onsdags havde fejret den h. Frants af Assisis Fest, indviede han den 5. ds. i Overværelse af en stor Mængde Troende fra Byen og Omegnen de nye Sidealtre i Kirken. Højtideligheden begyndte Kl. 7 og endte Kl. 10. Derefter celebrerede den højærværdigste Biskop, assisteret af to Præster en stille h. Messe, en saak. Prælatmesse, ved den h. Gudsmoders Alter. Efter Messen meddeltes den sakramentale Velsignelse. Derefter besteg Hs. biskoppelige Naade Prædikestolen, for at holde en herlig Prædiken, i hvilken han priste Jesu guddommelige Hjertes Kjærlighed og Godhed og formanede de Tilstedeværende til ivrig Dyrkelse af dette helligste Hjerte. Lydløst fulgte den tæt sammenstuede Mængde Biskoppens Tale. Efter at de kirkelige Funktioner vare tilende ledsagedes Hs. biskoppelige Naade i festlig Pro-

cession tilbage til Præsteboligen. En talrig Menneskemængde knælede paa begge Sider af Vejen, for at modtage den biskoppelige Velsignelse. Den 6. ds. forlod Biskoppen atter Byen. Han begav sig til Valfartsstedet *Telgte*, for dér at frembære det h. Messeoffer i Naadekapellet. Ifølge »W. Wchbl.« begiver Biskop *Albertus* sig derfra til Münster, for at besøge den højærværdigste Biskop Dingelstadt af Münster.

— Højærv. Pater *Moro* af Barnabiterordenen, som forhen i en længere Aarrække har virket i Sverige, opholdt sig i forrige Uge i Kjøbenhavn paa Gjennemrejse fra Paris til Stockholm, hvor han skal holde en Festtale i Anledning af den højærværdigste Biskop, Msgr. *Bitters* højtidelige Modtagelse i Stockholm. *Det biskoppelige Brystkors med Kjæde og Ringen* — en Gave fra Katholikerne i Stockholm —, som Pater Moro medbragte, ere særdeles smukt forarbejdede af en Guldsmed i Paris og meget kostbare. I Ringen var indfattet en stor violet Ædelsten, baaren af to Engle og omgiven af en Kreds af smaa Diamanter, og Korset var smykket med 29 Diamanter og flere blaa Ædelstene.

Hawaii. Den 11. September indviedes i Molokai paa Hawaii (Sandwichsøerne) et Mindesmærke for de Spedalskes opofrende Missionær, Pater *Damien*. Biskoppen af Panopolis ledede Festligheden som apostolisk Vikar og Overhoved for den katholske Mission paa Øerne. I Festen deltog ogsaa talrige af Regeringens Embedsmænd og den anglikanske Biskop af Honolulu. Mindesmærket staar ved Skrænten af en Høj i Nærheden af Vejen, som fører til Kalaupapa, og er udført af skotsk Granit i Aberdeen. Omkostningerne ere blevne ydede i England af den store Menneskevens Velyndere og Beundrere. I Spidsen for Komiteen, som i sin Tid blev dannet i nævnte Øjemed, stod Prinsen af Wales.

Frankrig. »Sainte Famille«, et fransk Maanedsskrift, fortalte i forrige Maaned sine Læsere Følgende: For nylig fandt en yderst rørende Festlighed Sted i Consolre i Departementet Nord. Hr. og Fru *Payen* fejrede deres Guldbryllup. Tidlig om Morgen modtog det ærværdige Par den hellige Kommunion af deres Søns, Jesuitpater *Albert Payens* Haand. Kort efter frembar en anden Søn, Redemptoristpater *Arthur Payen*, et højtideligt Messeoffer, assisteret af sine Brødre, Redemptoristpater *Henry Payen* som Diakon og Pater *Albert Payen* som Subdiakon. En anden Søn dirigerede Sangen i Koret. De øvrige Børn og Børnebørn omgave ved Alteret Guldbrudeparret. Kun én Søn var fraværende, nemlig Pater *Paul Payen*, der som Redemptorist-Missionær virker i Kolumbia i Sydamerika. Disse kristelige Forældre bleve velsignede med 12 Børn. *Fem Sønner* ere Præster og *to Dotre*, af hvilke den ene allerede er død, have ligeledes indviet sig til Gud som Ordenssøstre. Alle de andre Børn vandre ude i Verden ad den samme gode Vej som deres udmærkede Forældre. Den et Guldbrudepar tilstaaede kirkelige Velsignelse for Højmessens meddelte Byens Sognepræst, den samme, som havde viet dem for 50 Aar siden. Den h. Fader, Ærkebiskoppen af Cambrai og Jesuiter- og Redemptorist-Generalen havde sendt det lykkelige Guldbrudepar deres Lykønskninger og deres Velsignelse.

Wien. Imod »*Lourdes og dets Vidunderer*« bragte »Neue Freie Presse« for nylig under Motto »Laudate Mariam« en Føljeton, som under tilsyneladende rolig og elegant Form fremstillede de underfulde Begivenheder i Lourdes, om ikke som ligefrem Humbug, saa dog som medlidenhedsværdig Indbildning. Forskjellige katholske Foreninger i Wien have offentlig protesteret imod dette nye Angreb fra det antikristelige Verdensblads Side imod katholske Anskuelse og Koreser.

I den katholske Ynglingeforening »Mariahilf« har den højærværdige Præfekt, P. Joh. Kajdi gjort opmærksom paa, at C. Artus, en fornem Franskmand, hvis Niece i 1870 blev helbredet paa en underfuld Maade i Lourdes, har udsat en Præmie paa 15,000 Francs og deponeret dem hos M. Turget, rue de Hannover 6 i Paris, for den Person, som kan fremføre Bevis for Usandheden af et eneste af de Vidundere, hvorom Laserre meddeler, og bevise, at ogsaa kun et eneste kan forklares paa naturlig Maade. Vi vente med Begjærlighed paa den Dag, da »Neue Freie Presse« kan fortælle, at det har fortjent sig de 15,000 Francs:

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. Theresia, Jomfru.
 16. M. Votivoficium af St. Ansgar. — 17. Ti. Hedvig, Enke.
 — 18. O. Lukas, Evangelist. — 19. To. Petrus af Alcautara.
 Bekjender. — 20. F. Johannes af Kent, Bekjender. — 21. L.
 Ursula og Lidelsesfæller.
Søndag d. 22. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. Relikviernes Ihu-
 kommelse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 22. Okt. Kl. 8 i Jesu Hjertes Kapel, Stenosgade.

Mariakongregationen for Mænd. Kongregationens Fælleskommunion finder Sted Søndag d. 29. Okt. i Jesu Hjertes Kapel.

Lærlingeforeningen holder Møde hver Søndag i Boyesgade. Undervisning gives i Sprog, Sang og andre Fag.

Unio. Søndagen d. 15. Oktober. Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$, fejres Foreningens **Saarige Stiftelsesfest** med Festmaaltid (incl. Vin) og Aftenunderholdning i Koncertpalæets Selskabslokaler.

St. Josefs Gilde. Annoncer til Gildets Blad bedes indsendte inden d. 20. Okt.

Lærling. En opvakt Dreng kan faa Plads i en herværende En-gros-Forretning som Lærling. Selvskreven Billet, mrkt. L., nedlægges i Redaktionen Postkasse, Bredgade 64, 1. Sal.

Grundig Undervisning gives i Husflidsvævning, Kunstvævning og Drejlsvævning. Blaagaardsgade 31 B. 2. S. t. v.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49):

Vor Herre Jesu Kristi nye Testament.

Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. Med forklarende Anmærkninger. Approberet af den højærv. Apostoliske Vikar. Biskop Johannes v. Euch. XXI, 872 S. Bogladepris heftet 7 Kroner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 43.

Søndagen den 22. Oktober.

1893.

Indhold: Gejstlighedens Undertrykkelse i Frankrig. Dronning Marie Autoinette af Frankrigs Dødsdag. Efterretninger: Sverige. Kjøbenhavn. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Gejstlighedens Undertrykkelse i Frankrig.

—o—

Langsomt, men stadig og sikkert skrider i Frankrig Gejstlighedens Undertrykkelse fremad og følgelig ogsaa Nationens Afkristning. Gambettas bevingede Ord: »*Le clericalisme, voilà l'ennemi*, Klerikalismen er vor Fjende«, som rigtignok saa temmelig er blevet et Stikord for alle aabenbare og hemmelige Fjender af Kirken i og udenfor Frankrig, drager i sidstnævnte Rige sine sidste skjæbnesvangre Konsekventser. Man vil ikke skade Kirken, nej, man vil kun tilbagevise Gejstligheden indenfor de rette Grænser. Den skal ikke mere være Jordens Salt, den skal være et Nul i Folkelivet. I Frankrig har man næsten bragt det i Stand; men som Gejstlighedens Indflydelse forsvinder, maa den ogsaa selv forsvinde. Det er det samme Program alle Vegne, kun ere Forholdene ikke overalt lige

gunstige. »Semaine religieuse« i Cambrai har for nylig bragt en Række Artikler, hvori Logens og dens talrige Forbundsfællers Arbejde i Henseende til Gejstlighedens Undertrykkelse nærmere belyses.

Forspillet begyndte i Frankrig som andetsteds, idet man unddrog Gejstligheden enhver materiel Kilde, fyldte Folket med Mistillid til den, berøvede den ethvert Agitationsmiddel. Ogsaa i Frankrig blev der under Stikordet: »Kirke og Politik have intet tilfælles«, arbejdet saa godt, at Gejstligheden i Virkeligheden blev udelukket fra Repræsentationen i Kammeret. Først derefter blev dens Frihed paa Prædikestolen og i Skriftestolen indskrænket. Hele dette Forspil lykkedes overmaade godt. Gejstlighedens Indflydelse paa Folkelivet var tilintetgjort; Logen kunde gaa endnu et Skridt videre: Gejstligheden selv skulde forsvinde. Præsten er allerede fjærnet fra Hæren. Loven, som ordner den militære Sjælesorg, er afskaffet, og der, hvor Præsternes Nidkjerhed for Sjælene indførte en frivillig Sjælesorg for Militæret, maatte man handle med stor Forsigtighed og Klogskab; men tilsidst kunde dog al Klogskab og Reservation ikke forhindre, at de pludselig bleve standse i deres Virksomhed. En stor Mængde Hospitaler have mistet deres Skriftefædre og det er i høj Grad vanskeliggjort for den Gejstlige at faa Adgang til Sygehusene for at aflægge Sygebesøg eller høre Skriftemaal i Paasketiden eller endog for at meddele Døds-sakramenterne. Mange Kapeller, Arnesteder for katolsk Kjærlighed og Fromhed, ere lukkede. Endog Sognegejstlighedens Sjælesorg begynder man at angribe. De 9,264 Sogne ere af Minister Goblet pludselig blevne indskrænkede til 7000. Ogsaa systematisk ordnede Embeder for Hjælpepræster, navnlig i Byerne, bleve i stort Antal ophævede, og Biskopperne kunne ikke besætte dem paany, da man har berøvet dem de nødvendige Midler til deres Underhold. Endog hele

Bispedømmer staa i Fare for at blive ophævede. I længere Tid gjøres der, — som man siger, paa selve Regeringens Regning —, ved Avisartikler, parlamentariske Interpellationer og Andragender Stemning for Ophævelsen af flere Bispedømmer. Alle Bispedømmerne ere imidlertid blevne følelig ramte i Henseende til et af deres vigtigste og uundværligste Organer, nemlig Domkapitlerne, idet den magre Løn, som Domherrerne fik siden Konkordatet og som kun var en saare ringe Godtgjørelse for de Indkomster, Revolutionen i forrige Aarhundrede havde berøvet Domkapitlerne, blev ophævet af Regeringen i 1885 paa den Maade, at Domherre-Embedet ikke mere bliver besat, naar dets Indehaver afgaar ved Døden. Da de fleste Domherrer ere gamle Mænd, saa vil Domkapitlerne snart høre op med at existere, skjønt de ere uundværlige for de liturgiske Bonner i Kirken, for Pontifikalfunktionerne og for Biskoppens Raad, saa vel som for Udøvelsen af den kirkelige Myndighed under en Bispestols Vakants. Ogsaa i Henseende til Bispedømmets aandelige og timelige Forvaltning trænger Biskoppen til Folk. Siden Revolutionen er Kirken i Frankrig fattig stillet i denne Henseende, navnlig paa Grund af manglende Indkomster. Hidtil talte den biskoppelige Kurie dog i det mindste 8—10 gejstlige Embeder; alt dette er faldet i de fleste Bispedømmer, efter at Staten ikke mere betaler de nødvendige Lønninger.

Men alt dette kunne dog hidtil ikke fuldstændig undertrykke og tilintetgjøre Gejstligheden, Man søgte og fandt Midler, for at lægge Øxen til Roden. Men nej, det mægtige Træs Fald kunde afstedkomme Larm, Samvittighederne, som vare dyssede i Sovn ved Hjælp af Sovemidlet »Klerikalismen er vor Fjende,« kunde vaagne; allerede for 100 Aar siden havde man bogstavelig slæbt Præsterne til Øxen, til Guillotinen, men ogsaa den Gang har Martyrernes Blod avlet nye

Kristne. Præstedømmets Træ skulde beroves dets Marv, for at det langsomt kunde hensygne og dø. Et saadant Middel er den konfessionsløse Statsskole. Aldrig vil man kunne betragte denne saakaldte neutrale Skole som en for det præstelige Kald frugtbar Ager. Der bliver altsaa kun de af Katholikerne oprettede frie Skoler tilbage. Her trives uden Tvivl Kaldelserne til Præstegjerningen, men der er en lang Vej, inden de naa til Modenhed allerede af den Grund: fordi Statens Tilskud til de gejstlige Seminarier ere ophørte og Biskoppen selv maa underholde dem. Enhver ung Franskmand, som har en Smule Talent for en videnskabelig og literær Karriere, kan, naar hans Forældre ere fattige, opnaa Statshjælp til at kunne indtræde i Skoler og Anstalter; men naar Gud kalder ham til den gejstlige Stand, kan han ikke vente en Øre af Staten. Der ødsles med Bidrag til Lyceer og Præparand-Anstalter, endog til dem, som næsten ingen Elever have; men selv de fattigste Bispedømmers Seminarier modtage absolut intet, vel at mærke de katholske Seminarier, thi de protestantiske og jødiske Seminarier faa fra 14,000 til 24,000 Francs i Statstilskud.

Men ogsaa i denne Retning har den katholske Offervillighed været udholdende, og derfor ansaa Kirkens Fjender det for nødvendigt at søge et andet Middel til at hindre Kaldelser til Præstegjerningen. I dette Øjemed opfandt man Militærloven. Det sige ikke vi, men Kammer-Beretningerne selv aflægge hundredfoldigt Vidnesbyrd om denne onde Hensigt. »Takket være denne Lov,« sagde Broder * * * Bourgomey-Logrange, »tør vi gjøre Regning paa, at der om tyve Aar ikke mere vil finde en eneste Præste-Ordination Sted, og at der om 50 Aar ikke mere vil findes nogen Pave.« I Virkeligheden maatte Ærkebiskoppen af Paris med blodende Hjærte fatte den Beslutning, ikke mere at meddele de hellige Vielser til Klerikere, som ind-

kaldes til Kasernetjeneste. Saamegen Skade anrettedes der allerede i Løbet af et Par Aar af denne Lov. Den er rigtignok ikke vedtagen alene for Theologerne, thi for at frelse et Skin af Lighed, gjælder den ogsaa for Elever af andre Skoler. Lidt efter lidt regnede det derfor med Reklamationer, der fandt Bonhørelse, naar de gjaldt en eller anden verdslig Student; der tilstodes Lettelser, ja endog Ophævelser f. Ex. for Kandidater til Lærerstanden, saa at f. Ex. Kandidater til denne Stand allerede ere fuldstændig fritagne for Militærloven; men gejstlige Kandidater faa ligefrem Afslag i Henseende til Lettelser. Hensigten med denne Lov er ingen anden, end at afskrække unge Mennesker fra den gejstlige Stand eller at kvæle i dem Spiren til det gejstlige Kald.

»Klerikalismen er Fjenden,« følgelig maa de Gejstlige forsvinde. I mange franske Bispedømmer er Præsternes Antal allerede utilstrækkeligt. Hvad vil der ske, naar Midlerne, som hidtil bleve anvendte, for at udrydde Gejstligheden, virkelig faa de Resultater, som Kirkens Fjender haabe? Have de Taalmodighed til at vente, saa ere de projekterede Love om Kirkernes og Præsteboligernes Konfiskation ikke mere nødvendige. Thi der vil da være Sogne uden Sognepræster og Kirker uden Gejstlige.

Dronning Marie Antoinettes Dødsdag.

—o—

I Mandags for 100 Aar siden, den 16. Oktober 1793 Kl. 12 Middag, døde den ulykkelige Enke efter den franske Konge Ludvig XVI., Dronning *Marie Antoinette* af Frankrig, paa Skafottet. Dagen i Forvejen spilledes i Justitspaladset i Paris en Komædie, hvis Lige i Skjændighed ikke findes i hele den »store« Revolutions Historie. Den 15. Oktober Kl. 9 om Morgenen mødte Dronning Marie Antoinette for sine Dommere, som for Størstedelen kun bestode af Bærmen af Pariserbefolkningen, anklaget for Høj- og Landsforræderi. Præsidenten, Amand Martial Hermann, var en fortrolig

Ven af Robespierre, der, ligesom denne, afsonede sin Blodtørst paa Skafottet den 10. Thermidor. I to Maaneder havde Dronningen ventet paa sin Dom og daglig bedet Gud om, at han vilde lade Doden gjøre en Ende paa hendes Lidelser. Anklageskriftet var et Mesterværk i Henseende til revolutionær Ordskvalder og nederdrægtig Bagvaskelse. Alle Gemenhederne fra de Smædeskrifter, som havde undergravet den ulykkelige Fyrstindes Rygte i den offentlige Mening og ophidset til det stærkeste Had imod hende, alle de smudsige Rygter, som havde ophidset Folket i Forstædernes Værtshuse, bleve gjentagne i en fjendtlig Tone. Og for at sætte Kronen paa de skjændigste Bagvaskelser, erklærede Anklageskriftet endog til Slutning, »at hun, som en anden Agrippina, havde glemt sin Moderværdighed og bestræbt sig for at gjøre sin Søn Louis Charles Capet (et otteaarigt Barn) umoralsk og forledt ham til Udskejelser, som end ikke kunde nævnes uden Afsky.«

Staaende hørte hun paa Oplæsningen af Anklagen; ingen Mine fortrak sig i hendes blege Ansigt, da denne Strøm af Beskyldninger, hvortil der ikke var knyttet et eneste Bevis, blev udslynget imod hende. Derefter bleve 45 Vidner forhorte. Nogle iblandt dem vare Dronningens erklærede Fjender, som Herbert og den ulykkelige Dauphins Opdrager, Skomageren Simon; disse vare talrigst repræsenterede. De andre, lutter Fanger, tilhørte Girondisternes styrtede Parti, og vare fra Fængslet blevne kaldte for Skranken alene for at de i deres Dødsangst skulde udtale sig paa en ugunstig Maade om Dronningen.

Dronningen selv svarede maadeholdent, klogt og bestemt. Da Herbert bebrejdede hende Forholdet til Sønnen, idet han gik ud fra, at »hun havde søgt at gjøre ham umoralsk og ødelægge hans Helbred, for at hun selv engang kunde komme til at regere over ham«, fandt Marie Antoinette det under sin Værdighed at svare. Ogsaa Præsidenten vovede ikke at gaa nærmere ind paa Sagen; men en af de S sammensvorne opfordrede ham til, at »lægge vel Mærke til, at den Anklagede ikke havde svaret.« Da Dronningen sluttelig saa sig nodsaget til at svare, sagde hun med en Stemme der var halvkvalt af Bevægelse: »Naar jeg ikke har svaret, saa skete det, fordi Naturen krymper sig over-

for en saadan Beskyldning, som tilføjes en Moder«. Og idet hun vendte sig til de paa Galleriet værende Kvinder, tilføjede hun: »Jeg beraaber mig paa alle her tilstedeværende Mødre.« Hvilken Ophøjethed og Værdighed midt i en larmende Folkehob, som med støjende Bifaldsraab havde hilst Herberts skamløse Beskyldninger, som bleve udtalte paa den mest cyniske Maade!

Da Præsidenten efter Vidnernes Overhøring spurgte hende, om hun havde noget at tilføje til sit Forsvar, sagde hun: »Igaar kjendte jeg ingen Vidner; jeg vidste ikke hvad de havde til Hensigt at sige imod mig. Jeg slutter med at henvise til, at jeg kun var Ludvig XVI.'s Hustru og at jeg vel maatte rette mig efter hans Villie.« Efter at Chaveau-Lagarde og Tronson-Ducoudray, hendes to Forsvarere, med saa faa Ord som mulig havde anbefalet Dronningen til Rettens Mildhed, blev Marie Antoinette ført ud af Salen.

Imidlertid stillede Præsidenten følgende Spørgsmaal til de Edsvorne: 1. Havde Hoffet forhandlet med Udlandet om Revolutionens Undertrykkelse? 2. Havde Marie Antoinette deltaget i saadanne Forhandlinger? 3. Havde hun søgt at ophidse til Borgerkrig? — Efter en Times Raadslagning bejaede de Edsvorne enstemmig alle Spørgsmaalene. Dermed var Dronningens Skjæbne afgjort; thi efter Loven maatte hun blive dømt til Døden. Saa modig og værdig, som Marie Antoinette havde staaet for Domstolen, saa standhaftig var hun ogsaa indtil det sidste Øjeblik, da hendes snehvide Hoved faldt for Bøddeløxen. »Jeg tilgiver Alle de Lidelser, som de have tilføjet mig«, skrev hun i et Brev til sin Svigerinde. »Maatte min Søn aldrig glemme sin Faders sidste Villie, den jeg udtrykkelig gjentager her: *han gjøre aldrig Forsøg paa at hævne vor Død.*« Endnu i sidste Øjeblik, før hun bøjede Hovedet for Guillotinenes Øxe, bad hun for sine Børn.

Efterretninger.

Sverige. I Onsdag den 18. Oktober ankom den højærværdigste Biskop af Doliche, apostolisk Vikar for Sverige, Msgr. *Albert Bitter* til Malmø paa Hjemrejse

fra Posen over Berlin og Stralsund. Ved Havnen modtoges Biskoppen af Sognepræsten, højærv. Hr. Pastor *Popp*, og Menighedens Forstanderskab, som tilvogns førte ham til Kirken, der var festlig smykket med Grønt og Faner. I Skolen modtog Børnene den højærværdigste Biskop med en »Välkomsthelsing« og Recitation af forskjellige Digte. Børnene vare lykkelige over at kunde hilse paa deres elskværdige Overhyrde, og Biskoppen selv syntes at være meget rørt over Børnenes hjertelige Modtagelse og betonedede i sin Tale, at den lille Børneskare i Malmø vare de første Børn, der hilste ham som Biskop. Msgr. Bitter rejste den 19. Okt. til Stockholm, for den 20. Okt. at fejre sit Indtog i St. Eriks Kirke og den 22. Okt. i St. Eugénias Kirke.

Kjøbenhavn. Vor højærværdigste Biskop, Msgr. *von Euch*, rejste ifølge tyske Blade den 16. Okt. til Linz i Østerrig, kommende fra Paderborn, hvor Biskoppen Dagen i Forvejen havde overværet den katolske Folkeforenings Møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 22. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. Relikviernes Ihukommelse. Marie Marg. Alacoque, Jomfru. — **23. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **24. T.** Ærkeenglen Rafaels Fest. **25. O.** Chrysantus og Daria, Martyrer. — **26. To.** Votivofficium af det allerhelligste Sakramente. — **27. F.** Ferialdag. — **28. L.** Simon og Judas Taddæus, Apostle.

Søndag den 29. Oktober. 23. Søndag e. Pintse.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 22. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærtens Kapel, Stenosgade.

Elisabethforeningens Systue holder for Fremtiden Møde hver Mandag fra Kl. 5—8. Forsamlingsværrelset i St. Ansgars Præstebolig.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 29. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærtens Kapel, Stenosgade.

St. Josefs Gilde. Det alm. Møde Mandag d. 23. ds. bortfalder. — Mandag den 30. Okt. fejrer Gildet sin **Saarige Fødselsdagsfest**, hvortil alle Brødrene indbydes, idet de tillige mindes om deres Fødselsdagsgave til Gildet. — En Glæde for Gildet vilde det naturligvis være, ogsaa at modtage Gaver, store eller smaa, fra Gildets øvrige Venner og Velyndere. Alt modtages med Taknemlighed.

Konfirmationsundervisning. De Børn, som til Paaske skulle modtage Konfirmationens h. Sakrament, bedes snarest mulig anmeldte af Forældre eller Værger hos Undertegnede. Daabsattest medbringes.

J. Braun, Sognepræst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 44.

Søndagen den 29. Oktober.

1893.

Indhold: En Sammenligning. Efterretninger: Sverige. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

.En Sammenligning.

(Efter „Courier de Bruxelles“.)

—o—

Mange Landmænd ansé den 100aarige Kalender for et langt sikrere Orakel end alle vise Meteorologers Beregninger. Det er en udbredt Tro paa Landet, at efter et Tidsrum af et Aarhundrede gjentage sig ufejlbart de samme skiftende Forhold i Temperaturen, de samme Forandringer i Luften, de samme Omskiftelser i Klimaet. Man kunde næsten fristes til at anvende den samme Methode paa Verdenshistorien. Det synes i Sandhed, at Menneskeslægten efter et Tidsrum af 100 Aar ser de samme Rædselsdage gjentage sig, som besudlede Slutningen af det attende Aarhundrede med Blod. Begivenhederne gjentage sig rigtignok ikke med matematisk Nøjagtighed. Aaret 1893 truer os endnu ikke med en Gjntagelse af det skjæbnevangre Aar 1793, men Slutningen af Firserne i for-

rige Aarhundrede viser os en overraskende Lighed med vor Tid. Den Gang som nu låa et Regime i Døds-kamp, Venner og Fjender af det befitte sig paa det bedste, bevidst eller ubevidst, at fremskynde Katastrofen. Smaa Koncessioner og Mangel paa Grundsætninger paa den ene Side, Rationalismens Lærdomme paa den anden Side. De styrende Magthavere have mistet Hovedet. De vove ikke med energisk Haand at gennemføre et Program af Reformer, som havde kunnet hindre Revolutionen. Tøven, Vaklen fra et System til et andet; halve Koncessioner, som ikke tilfredsstille Nogen; ja, som gjøre de Fleste utilfredse. Det har været Summen af Datidens guvernementale Visdom overfor en Fare uden Lige. Man tager sin Tilflugt til lovpriste Genier, som f. Ex. Necker. De blive hilste og priste som Frelser, for næste Dag at blive udpebne. De finansielle Katastrofer forøges Dag for Dag, Korruptionen viser sig i hele sin Nøgenhed. Den fine Verden er overmodig uden Lige i sine Udskejelser, medens Folket skriger af Sult, Fattigdommen stadig voxer og Haanden knytter sig i Vrede.

I Skyggen arbejde imidlertid de hemmelige Selskaber. De ere alle Vegne, i de højere saa vel som i de lavere Kredse. Deres Forbundsfæller have Adgang til Hoffet, til dem lytter Fyrsten, de vugge sig i Ministrenes Lænestole. De ere ogsaa paa Gaden, i Klubberne og i Foreningerne. De skuffe, de smigre, de agitere, de berede Gift, de hvæsse Guillotinen, de faa Mængden til at tabe Hovedet, de forberede Satans, deres Mesters Orgie og Triumf. Og Revolutionen bryder løs, frygtelig, ubarmhjærtig, rædselsfuld. Den bortfejer Alt, myrder blindt hen, vælter sig i Strømme af Blod. — — Imidlertid stod det Regime, som styrtede sammen for 100 Aar siden, paa et fast Fundament. Det hvilede endnu paa den kristelige Middelalders store Grundsætninger, i alt Fald tildels. Thi Renaissancen

og Humanismen havde allerede ført de første skjæbnesvangre Slag mod Bygningen. Korset alene kronede ikke mere det Hele; det maatte dele Herredømmet med det gamle Olymp, selv om Bygningens Soliditet derved led Skade. Hin Tidsalder udøvede sit ødelæggende Værk — af Skjønhedshensyn! At more og forlyste sig var Hovedsagen, om det Øvrige bekymrede man sig kun lidt.

Vort Regime i det nuværende Aarhundrede har desværre ikke engang den gamle Rætnings Støtte. Det hviler paa Liberalismens bevægelige Sand. Den kunde fejre sit Jubilæum i 1889; Grundsætningerne fra 1789 ere dens Bygnings Grundpiller. Ogsaa den vil styrte sammen, endnu hurtigere end det gamle Regime. Kunde den udøve sine usunde Virkninger i Løbet af et helt Aarhundrede, er dette alene begrundet i, at ethvert Spor af vore Forfædres Konstruktion endnu ikke var forsvundet. Som en Vædbend snor den gamle Tro sig endnu i Vejret, og ved dens Hjælp kunde den liberale Bygning holde sig oprejst. »Historien er Verdens Lærerinde«. Man kunde imidlertid fristes til at tvivle om dette Ordsprogs Sandhed. Have Magthaverne maaske hostet Belæring af det forrige Aarhundredes blodige Blade? Have de med energisk Haand fremskyndet sociale Reformer paa et kristeligt Grundlag, som alene ere i Stand til at frelse os? Smaa Genier, smaa Neckere overalt, men ellers intet. Et eneste Menneske, en Olding, staar endnu oprejst midt i vore Dages Virvar. Oldingens blege, ædle Skikkelse glimrer saa at sige underfuldt. En asketisk Skikkelse, næsten aandelig allerede, behersker med sin rene Majestæt hele Skaren af smaalige Mennesker, som kaldes Statsmænd. Gud har stillet ham i Verden, for at tjene som Fører for Menneskeslægten. Nationernes foregivne Førere ere blevne blinde af Gadestøvet, hvori de bevæge sig. Hvor sjeldne ere de, som kunne hæve sig op over vor

mørke og kvalme Luft! Men han, Kristi, vor Frelsers Statholder, berører saa at sige Jorden kun med sine Fødder; han lever i renere Regioner; han er vel Tilskuers til vore Kampe, men oppe fra. En Straale af himmelsk Lys hviler over ham og fra hans Læber strømme hellige Sandheder, ved hvilke Verden kan frelses — naar den selv vil!

Aaret 1893 minder os om to store Begivenheder: den sejrrige Revolutions 100-aarige Jubilæum og Leo XIII's 50-aarige Bispejubilæum. Verden kan vælge. Den kan fejre den blodige Datum, og Satan vil maaske allerede imorgen belønne den med et nyt 93, mod hvilket alle Fortidens Revolutioner ville synes at være Idyller. Men den kan ogsaa holde sig til Jesu Kristi Statholder; den kan tage imod Frelsens Lærdomme; den kan tillige med Kirkens Overhoved, Paven, anraabe Guds Barmhjertighed, og Verden vil blive frelst. Gud vil bønføre den, thi hans Godhed er uden Ende, og Fred vil der herske i det nyfødte Samfund.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Stockholm. I Følge »Stockholms Dagblad« ankom den højærværdigste apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus* af Doliche, Fredag Aften den 20. Oktbr. Kl. c. 5 til Stockholm paa Hjemvejen fra Bispevielsen i Osnabrück. Ved Liljeholmens Station, hvor Biskoppen steg ud af Toget, var mødt en Deputation, bestaaende af de derværende katholske Gejstlige og Kirkens Forstanderskab. Ledsaget af disse kjørte Biskoppen ind til Hovedstaden, hvorefter han begav sig direkte til sin Bolig i Götgatan Nr. 46. Nogle Timer senere fandt den højtidelige Modtagelse Sted i St. Eriks Kirke, som støder op til Biskoppens Residens.

En talrig Menneskemængde havde i den Anledning samlet sig i og udenfor den smukke Kirke i Folkungagaten. Kl. 7 begyndte Kirkens Klokker at ringe, og fra Bispeboligen skred en Procession gennem Haven ud paa Gaden og hen til Kirkens Indgang, over hvilken var oprejst en Æresport af Grønt. Foran blev Krucifixet baaret, derefter fulgte Ministranterne med Lys og Røgelse, saa en Mængde smaa hvidklædte Piger med Krandse paa Hovedet og Blomsterkurve i Hænderne, dernæst Præsterne og tilsidst Biskoppen i fuldt Ornat med Mithra og Bispstav. Slutningen af Processionen dannedes af den katholske Lærlingeforening med St. Eriks Banner og den katholske Svendeforening med St. Josefs Fane.

Efter at Biskoppen og Præsterne havde taget Plads foran Alteret i den herligt oplyste Kirke, begyndte de kirkelige Ceremonier under Bøn, Sang og Instrumentalmusik. Efter at »*Ecce sacerdos*« var sunget af Koret, bad den assisterende Præst en Bøn, hvorefter Biskop *Albertus* traadte frem foran Alteret og holdt en Tale til den forsamlede Menighed.

Som Text havde Hs. biskoppelige Højærværdighed valgt Frelserens Hilsen til Apostlene: »*Pax vobis*, Fred være med Eder!« Han takkede for den kjærlighedsfulde Modtagelse, der var bleven ham til Del og som fyldte hans Hjærte med Glæde. Derpaa lovede Biskoppen, at han vilde forvalte sit hellige Embede til Bedste for Kirken med Kraft og Troskab, Retfærd og Mildhed som en god og uforfærdet Hyrde, der ikke kjender til Persons Anseelse. Han lovede at lukke sit Hjærte for alt Uædelt, for alt Usandt og Verdsligt, og for Alle, som nogen Sinde vilde søge at udsaa Tvedragt i Menigheden; han lovede at holde sit Hjærte aabent for den oprigtige og barnlige Kjærlighed til Kirken og til Landets Fyrste og at virke stedse med Forsonlighed, broderlig Hjælpsomhed og Fordragelighed og at foregaa

Menigheden med et godt Exempel. Til Gjengjæld stode han paa Menighedens Medvirkning og Forbøn.

Efter Talen meddelte den højærværdigste Biskop *Albertus* for første Gang Menigheden den højtidelige biskoppelige Velsignelse, og Festligheden sluttede med den Ambrosianske Lov- og Takkesalme »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse. Under Klokkernes Ringning og Afsyngelsen af Salmen »Sct. Erik segerrik« forlod Processionen atter Gudshuset, idet Biskoppen, eftersom han skred fremad, meddelte den biskoppelige Velsignelse til den knælende Mængde. Blandt de Tilstedeværende bemækedes ogsaa de fremmede katholske Diplomater og mange af de katholske Adelige.

Om den paafølgende Modtagelse i St. Eugénias Kirke i Norra Smedjegatan, som fandt Sted om Søndagen, den 22. Oktober, skriver »Dagens Nyheter«: Var Modtagelsen i Fredags Aftes i St. Eriks Kirke storartet, saa kan det samme i endnu højere Grad siges om Gaarsdagens Pontifikalmesse i den katholske Moderkirke i Norra Smedjegatan. De forberedende Ceremonier lignede Modtagelsen i St. Eriks Kirke. I Processionen, som udgik fra Præsteholigen, efterfulgtes Korset af Ministeranter og 10 blomstersmykkede Smaapiger, af hvilke de 5 senere stillede sig foran den h. Gudsmoders Alter og de andre 5 foran Jesu h. Hjertes Alter. Efter Pigerne fulgte de Gejstlige, blandt hvilke bemærkedes foruden Sognepræsterne *Lieber* og *Kiesler*, Pastor *Benelius*, Pastor *Popp* fra Malmö, Barnabiterpater *Moro* fra Paris, som i en lang Aarrække forhen har virket i Sverige, og den franske Benediktinerpater *Sauton*, der som bekjendt opholder sig i Skandinavien for at studere Spedalskheden. Efter Gejstligheden fulgte den højærværdigste apostoliske Vikar, Msgr. *Albertus Bitter*.

Ved Processionens Indtrædelse i Kirken istemtes »Ecce sacerdos« af *F. Witt*. Under den højtidelige Pontifikalmesse udførtes Sangen af et af 25 Personer

bestaaende blandet Kor, som under Pastor *E. Wessels* Ledelse og Fru *Gertrud Åstedts* Orgel-Akkompagnement sang Witts store Messe »in honorem S. Lucia«, ledsaget af Trompeter og Basuner. I sin Prædiken benyttede den højærværdigste Biskop Texten: »Alt tilhører Eder og I tilhøre Gud« (1 Kor. 3,22), hvortil knyttedes en lærerig og opbyggende Betragtning. Højtideligheden sluttede med Witt's herlige »Te Deum«, som ved denne Lejlighed første Gang udførtes i Sverige. Medens Processionen forlod Kirken efter endt Gudstjeneste, tonede fra Orgeltribunen den svenske Korol: »Store Gud, vi love dig.«

Kirken, der var fyldt indtil Trængsel, var smagfuldt dekoreret af Kirkens Betjening, som havde smykket Altret med en Mængde smukke Blomster og Koret omkring samme med højstammede Planter; omkring alle Nischer løb grønne Guirlander, som ligeledes slyngede sig omkring de 6 Piller, der bære Orgel- og Diplomat-Tribunerne.

Blandt Gaverne, som Biskop *Albertus* modtog i Anledning af sin Bispevielse, kunne vi nævne et kostbart Brystkors tilligemed Kjæde og Bispering med 16 Diamanter, Amethyst og 20 Brillanter. Et overordentlig smukt og kunstfærdigt Arbejde, som er udført i Paris og af Pater Moro bragt til Sverige som en Gave fra Sveriges Katholiker. Desuden en smuk stor Sølvkande med Sølvfad og den biskoppelige Haand-Lysestage til Brug ved Pontifikalmesserne og andre festlige Lejligheder, samt flere herlige og kostbare Paramenter. Vi kunne endnu tilføje, som et smukt Bevis paa den Højagtelse, Biskop *Albertus* nyder blandt den svenske Hovedstads Indvaanere, at ogsaa mange Protestanter og Jøder sendte Kort og Blomster i Dagens Anledning, og at alle Byens Blade omtalte Festen med Velvillie.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Oktober. 23. Søndag e. Pintse. — 30. M. Alfons Rodriguez, Bekjender. — **31. Ti.** (Vigiliefastedag) Wolfgang, Biskop og Bekjender.

Onsdag den 1. November. Alle Helgeners Fest. (Højtidelig Guds-tjeneste; befalet Festdag, som forpligter til Overværelse af den h. Messe). Samme Dag afholdes St. Ansgars-Bonifacius Kollekt til Bedste for de mest trængende kirkelige Aualter her i Landet.

Torsdag den 2. November. Alle Sjæles Dag. (Kl. 9 højtidelig Sjælemesse i St. Ansgars Kirke, Kl. 8 Aften: Rosenkransbøn for de Afdøde). — **3. F.** Oktavdag (Kl. 8¹/₄ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aftenandagt.) — **4. L.** Karl Borromæus, Biskop og Bekjender.

Søndag d. 5. November. 24. Søndag e. Pintse.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 29. Oktober Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjærtes Kapel, Stenosgade.

St. Josefs Gilde. Mandag den 30. Okt. fejrer Gildet sin **8aarige Fødselsdagsfest**, hvortil alle Brødrene indbydes, idet de tillige mindes om deres Fødselsdagsgave til Gildet. — En Glæde for Gildet vilde det naturligvis være, ogsaa at modtage Gaver, store eller smaa, fra Gildets øvrige Venner og Velyndere. Alt modtages med Taknemlighed.

Den eucharistiske Forening. Medlemmerne anmodes om at møde til sædvanlig Tid i St. Ansgars Kirke førstkommende Fredag den 3. November.

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 5. Nov. Kl. 6 holdes den sædvanlige maanedlige Rosenkransandagt med Prædiken og Procession, hvori Jomfruernes Kongregation deltager.

Konfirmationsundervisning. De Børn, som til Paaske skulle modtage Konfirmationens h. Sakrament, bedes snarest mulig anmeldte af Forældre eller Værger hos Undertegnede. Daabsattest medbringes. J. Braun, Sognepræst.

Elisabethforeningens Systue holder for Fremtiden Møde hver **Mandag** fra Kl. 5—8. Forsamlingsværelset i St. Ansgars Præstebolig.

Unio. Søndag den 5. November alm. Møde i Vinterlokalet, Østergade 32. 1. Sal.

Pianofortestemmer Th. Bentzen er flyttet til Reventlows-gade 20.

Musiklærerinde Fru Marie Capozzi-Bentzen er flyttet til Reventlows-gade 20.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn (Gothersgade 49):

Vor Herre Jesu Kristi nye Testament.

Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. Med forklarende Anmærkninger. Approberet af den højærv. Apostoliske Vikar, Biskop Johannes v. Euch. XXI, 872 S. Bogladepris heftet 7 Kroner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 45.

Søndagen den 5. November.

1893.

Indhold: Skærsilden. Efterretninger: Italien. Spanien. Frankrig. Amerika. Rumænien. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Skærsilden.

—o—

November er af Kirken særlig indviet til de Afdødes Minde. Derfor fører jeg Dig, kjære Læser, i Dag i Aanden hen til et Sted, hvorfra der toner os Klagesange i Møde og hvorfra Skriftens Ord lyder til os: »Forbarmer Eder over mig, i det mindste I, mine Venner!« (Job. 19, 21.) Dette Sted er *Renselsesstedet* eller *Skærsilden*, hvor alle hine Sjæle opholde sig, som uden at være betyngede med svære Synder, dog ere dragne bort herfra, befængte med *mindre Fejl og Overtrædelser*, eller ikke fuldstændig have afsonet de *time-lige Syndestrafte*, som deres Overtrædelser førte med sig. Disse Sjæle ere i Følge vor h. Kirkes Lære udelukkede fra Guds Beskuelse og Himlens Besiddelse, indtil de, lutrede gennem Renselsernes Ild, ere værdige til at indgaa i Himlens evige Salighed.

Der gives Anderledestroende, som paastaa, at der

intet Mellested findes efter Døden, intet Renselsessted, ingen Skærsild, fordi man ikke finder disse Navne optegnede i den h. Skrift. Men dette kan ingenlunde rokke vor Tro paa dets Tilværelse; thi selv om det ogsaa virkelig var sandt, at der i hele den h. Skrift ikke fandtes endog blot den ringeste Hentydning til et Renselsessted, saa vide vi, at det ikke alene er Skriftens Vidnesbyrd, det kommer an paa, men at ogsaa Traditionen eller Overleveringen fra de første kristne Aarhundreder maa æres og agtes som Aabenbaringsens anden ligeberettigede Grundkilde. Den h. Skrift siger os jo udtrykkelig, at ikke alt er nedskrevet, hvad Jesus har lært og gjort; thi, som Apostlen Johannes bevidner: (21, 25.) »Skulde alt opskrives, vilde Verden ikke kunne rumme alle de Bøger, som da maatte skrives.«

Men det er ogsaa urigtigt, at der i den h. Skrift ikke er Tale om et Renselsessted. Vel findes Ordet, Navnet: *Skærsild* eller *Renselsessted* ikke omtalt i Skriften, men denne Læres Væsen og Sandhed er dog alligevel klart og tydeligt udtalt i samme. Paa mange Steder i den h. Skrift tales der nemlig om, at en Renselse fra Synden og Syndestraffene endnu er mulig i det andet Liv, og følgelig maa der da ogsaa gives et Sted, hvor denne Renselsesproces kan foregaa. Hvorledes dette Sted saa kaldes, om Skærsild, Renselsessted eller Mellestilstand efter Døden, om det skal betragtes som et Fængsel, som et Bodens eller Straffens Sted, det er ligegyldigt og uden Betydning. Det er tilstrækkeligt at vide, at der overhovedet gives et saadant Sted.

Først have vi, hvad det *Gamle Testamente* lærer os om denne Troshemmelighed. I 2. Makkabæernes Bog læse vi nemlig, at Judas Makkabæeren lod ofre 12,000 Drakmer Solv til Templet i Jerusalem, for at der kunde foranstaltes at Sonoffer for de Afdøde; thi, som den h. Skrift tiiføjer: »*Det er en hellig og held-*

bringende Tanke, at bede for de Afdøde, at de maa forløses fra deres Synder« (2. Makk. 12, 46.). Efter disse Ord at dømme, havde J. M. og hele det jødiske Folk den Overbevisning, at de Tilbageblevne ved Bøn og Offer kunde udslette de Hedenfarnes Synder, at en Renselse fra Synden altsaa ogsaa var mulig efter dette Liv. Og denne Makkabærens fromme Tanke, at ofre og bede for de Afdøde, kaldes i den h. Skrift »hellig og Gud velbehagelig og for de Afdøde gavnlig og heldbringende,« hvad den aldrig vilde have været, dersom der intet Mellemsted fandtes, hvor de Afdøde kunde renses fra deres Synder og hjælpes af de Efterlevende.

Ogsaa i det *Ny Testamente* finde vi Udtalelser af Herren og hans Apostle, som kun kunne forstaas, naar vi forudsætte Læren om et Renselsessted, og i denne Forstand ere de ogsaa blevne udlagte af de hh. Kirkefædre i de første kristelige Aarhundreder. Hos Evangelisten Mathæus (12, 32) taler Frelseren saaledes om visse Synder imod den Helligaand: »*Hvo som taler et Ord mod Menneskets Søn, ham skal det tilgives; men hvo som taler imod den Helligaand, ham skal det ikke tilgives, hverken i denne eller i den tilkommende Verden.*« Skal der være Mening i disse Frelserens Ord, saa maa der altsaa gives Synder, som kunne udslettes og tilgives efter Døden, i det tilkommende Liv; en Renselse fra Synden maa være mulig endnu i det Hinsides, thi ellers vilde Frelseren dog ikke tale om Synder, som ikke kunde tilgives i den anden Verden. At der kan finde en Udsoning eller Afbetaling Sted i det andet Liv, erklærer Frelseren ogsaa paa et andet Sted, naar han omtaler et Fængsel, hvorfra man ikke slipper ud, førend »man har betalt den sidste Hvid« (Matth. 5, 25); thi dette Fængsel kan umulig være Helvedes evige Fængsel, fra hvilket Ingen nogensinde bliver ud-

friet, ifølge Skriftens Udsagn om, at der fra Helvede ingen Frelse gives.

Ogsaa Apostlen Paulus omtaler Renselsesstedet, naar han i Brevet til Korinthierne (1. Kor. 3, 13—16) skriver: »*Enhvers Gjerning skal da blive aabenbar, thi Herrens Dag skal bringe den for Lyset . . . og Ilden skal prøve, hvordan Enhvers Gjerning er. Saafremt Nogens Gjerning . . . bestaar, da vil han faa Lon. Opbrændes Nogens Gjerning, vil han lide Skade; men han selv skal frelses, dog som gjennem Ild.*« Denne Ild, hvorom Apostlen taler, kan ikke være Helvedes Ild, da han udtrykkelig siger, at Sjælen bliver frelst ved den, hvad sandelig ikke er Tilfældet med Helvedes Ild. Det maa altsaa være en anden Ild, nemlig en Renselses- eller Skærsild.

I Brevet til Filipenserne (2, 10) skriver den samme Apostel: »*I Jesu Navn skulle alle Knæ bøje sig, deres som ere i Himlen og paa Jorden og under Jorden;*« hvad er dette vel andet, end netop en Hentydning til den Sandhed, at der ogsaa under Jorden findes Sjæle, der i Tilbedelse og Kjærlighed, ligesom de himmelske Aander, udtale og forherlige Jesu h. Navn? Ja, vi finde endog i den h. Skrift en Bøn, vel den ældste for de Afdøde. Den h. Paulus hilser nemlig i Brevet til Timotheus med Taknemlighed *Oneciphorus'* Hus for de mange Velgjerninger, det har bevist Apostlen, men for Oneciphorus selv beder han: »*Herrn give ham, at han paa hin Dag maa finde Barmhjertighed fra Herren!*« (2. Tim 1, 18).

Læren om et Renselsessted efter Døden er imidlertid ikke alene tydeligt og klart indeholdt i den h. Skrift og til alle Tider, fra de første kristne Aarhundreder af, forkyndt af Kirkens Fædre, af Augustinus, Krysostomus, Ambrosius, Cyprian, Tertullian og mange andre; men denne Lære stemmer ogsaa overens med den menneskelige Fornuft og det kristne Hjertes Trang.

I denne Lære finde vi Foreningen af Guds Barmhjerlighed med hans uendelige Retfærdighed, den er Guds Kjærlighed og Godhed mod os fuldkommen værdig, og den er i høj Grad trøstefuld og velsignelsesrig for hele vort Liv.

Som Lys og Mørke, Dag og Nat gjensidig udelukke hinanden, saaledes strider ogsaa Synden evindeligt imod Guds Hellighed. Selv den mindste Synd er i Guds Øjne en Vederstyggelighed, og han maa stedse baade hade og forfølge den mindste Uretfærdighed: »Intet Urent«, siger Apostlen (Aab. 21, 27.) »skal komme ind i den h. Stad, det ny Jerusalem.« Overfor Gud er ikke engang Himlens Engle rene nok, Maanen er ikke klar og Stjærnerne tindre ikke for hans Øje; hvorledes skulde da vel Mennesket, det syndige Menneske være rent overfor ham? (Job. 25, 4.) Saaledes taler den h. Skrift om Guds uendelige Hellighed og Retfærdighed. Og dersom Himlens Salighed bestaar i den inderligste Forening med Gud selv, saa vil en Sjæl, der har den mindste Plet paa sig, umulig kunne indgaa til Guds Beskuelse i Himlen.

Men nu gives der Mennesker, og jeg vil antage, at der gives ret mange, som, uden just at være befængte med svære Synder, drage bort fra dette Liv, betyngede med mindre Fejl og Ufuldkommenheder, eller ikke fuldkomment have afsonet de timelige Syndestrafte, som allerede tilgivne Synder bragte med sig. Hvad skal der da blive af disse stakkels Mennesker hinsides Graven? Du siger maaske: »De ville indgaa i Himlen;« men dette er ikke muligt, thi intet Urent indgaar ifølge Skriften i Himlen. Hvem vilde vel i dette Øjeblik vove at sige om sig selv: »Jeg er saa ren, og min Sjæls Tilstand saa fuldkommen, alt er i den strængeste Orden, saa at jeg er værdig til strax at indgaa til Guds Beskuelse i Himlen?« Og dog, hvor-

mange Mennesker blive ikke bortkaldte i et uformodet Øjeblik, for strax at fremstille sig for deres Dommer?

Uden at forudsætte Læren om et Renselsessted efter Døden, maatte man enten fordømme de fleste Mennesker til Helvede, eller ogsaa aabne Himmelporten saa vidt, at alle Mennesker kunde gaa ind ad den; hvad der dog vilde stride mod Frelserens egne Ord: »*Trang er Vejen og snever Porten, som fører til Livet, og kun Faa ere dc, som finde samme.*« Uden et Renselsessted vilde Dovenskab og Lunkenhed i Herrens Tjeneste være lige berettiget i Himlen med den højeste Hellighed og Fuldkommenhed. Læren om Skærsilden derimod og om en Fyldestgjørelse og Bod efter Døden, forsoner Guds Retfærdighed med hans Forbarmelse og Godhed mod os Syndere.

Tillige er denne Lære om et Renselsessted efter Døden uendelig trøsterig for os. Tanken om Skærsilden formilder Smerten ved Tabet af en dyrebar Sjæl. Den kristelige Kjærlighed, som er stærkere end Døden, fejrer i denne h. Trossandhed en af sine skjønneste og herligste Triumfer. Kold og mørk er den Lære, at Kjærligheden er forbi, naar Legemet er tildækket med Jord, og at der ingen Venskabs- og Kjærlighedsgjergjæringer finde Sted mellem dem, som have lagt sig til Hvile for at sove i Fred, og os, som en Tid lang strø Blomster paa deres Grave. Trøstefuldt for det døende Menneske er det derimod at vide, at der endnu findes Andre, som efter hans egen Tjenestetids Afslutning, ville arbejde for ham; og trøstefuld for de Tilbageblevne er den Tanke, at de i Stedet for afmægtige Taarer besidde kraftigere Midler til at bevidne deres enner kjærlig Deltagelse. Læren om et Renselsessted forener os med de bortdragne Sjæle og muliggjør det for os, at bevise dem vor Kjærlighed endnu efter Døden, ved *Bøn* og *Offer*. Under Forudsættelsen af et Renselsessted og en Hjælp, som vi kunne

yde de Hedenfarne, staar Himlen og Jorden i en kraftigere og mere levende Forbindelse med hinanden. Tanken om Renselsesstedet maa derfor ogsaa idelig opfordre os til, at staa de lidende Sjæle bi med vor *Forbøn* og ved *Opofrelsen af gode Gjerninger*. Eders Kjærlighed, kjære Læsere, anraaber jeg derfor i denne Maaned, for at I ved andægtige Bønner og Kjærlighedsgjæringer, ved Opofrelsen af den h. Kommunion, ved det h. Messcoffers Bivaanelse og Opofrelse ville staa de lidende Sjæle bi i deres Nød. En saadan Hjælp fra Eders Side vil bringe baade Eder og de Hensovede de sodeste Frugter.

Naar I nu tænke paa de Afdøde og bede for dem, saa ville ogsaa Andre tænke paa og bede for Eder, naar I en Gang ere dragne bort herfra, og de Sjæle, som I have hjulpet ved Eders Forbøn, ville, naar de en Gang have opnaaet Himlen, blive Eders virksomste Venner hos Gud i Himlen. Lad os være barmhjærtige, for at der ogsaa maa vederfares os Barmhjærtighed, naar vi maaske selv blive kastede i hint Fængsel, »hvorfra vi ikke komme ud, førend den sidste Hvid er betalt.« Anbefal de kjære Afdøde til Guds Naade og Barmhjærtighed og bed ret ofte for dem: »*Herre, giv dem den evige Hvile og lad det evige Lys lyse for dem. De hvile i Fred.*«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Italien. Næste Aar fejrer Kirken i *Loretto* en Centenariums-Fest. Den berømte Komponist *Verdi* har lovet, at han i den Anledning som et Vidnesbyrd om sin Kjærlighed til den h. Gudsmoder vil komponere en smuk Musik til det Lauretanske Litani.

Spanien. Den h. Fader har givet sit Samtykke til at være Fadder for den unge Konge af Spanien ved dennes forestaaende Førstekommunion og Konfirmation. Msgr. *Cretoni*, apostolisk Nuntius i Madrid, skal repræsentere Paven under den h. Handling.

Frankrig. Den sidste franske Valfart til Lourdes var en af de største, som hidtil ere blevne foretagne. Uden forudgaaende Aftale vare ikke mindre end 13,640 Pilgrimme forsamlede ved Massabielle-Grotten. I Følge Meddelelse til Paris er en engelsk protestantisk Læge, som i den sidste Tid har undersøgt Helbredelserne i Lourdes, vendt tilbage til den katholske Kirke.

Amerika. Dr. *R. Clarke* har samlet en Liste over Konvertiterne, som vende tilbage til den katholske Kirke i Amerika. Han antager, at 700.000 Personer ere konverterede siden Uafhængigheds-Erklæringen. Af Listen fremgaar det, at der, ligesom i England, navnlig er en stor Del Medlemmer af de højere Klasser, som ere blevne Katholiker.

Rumænien. Det synes som om den rumænske Tronarving vil bryde sine højtideligt givne Løfter om katholsk Børneopdragelse, Betingelsen for den pavelige Dispens til hans Ægteskab med Prinsessen af Edinburgh, idet der meddeles fra Bucharest, at den nyfødte Prins skal døbes af den *skismatiske* Metropolit Ghenadie. Bliver det Virkelighed, er det en ejendommelig Opfattelse af et edeligt Løfte.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 5. November. 24. Søndag e. Pintse. 6. M., 7. Ti., 8. O. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen) Oktavdage. — **9. To.** Laterankirkens Indvielse i Rom. — **10. F.** Andreas Avellini, Bekjender. — **11. L.** Martin, Biskop af Tours (saak. Mortensdag).

Søndag den 12. November. 25. Søndag e. Pintse. Marias Skytsfest.

Rosenkransbroderskabet. Møde med Procession bortfalder Søndag den 5. November.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe i St. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Angiggende. — Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre finder Sted Mandag den 6. November Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften, Bredgade 67, 2. S. o. G. — For de modtagne 32 Gaver i Anledning af Gildets Fødselsfest bringes en hjertelig Tak; tillige bedes man crindre, at Gildets Fødselsdagsfest først plejer at sluttes ved Nytaarstid.

Unio. Søndag den 5. November alm. Møde i Vinterlokalet, Østergade 32, 1. Sal.

Gartneriet Helleruphøjs Udsalg. Bredgade 67, leverer Blomster, Buketter, Potteplanter og Kranse til billige Priser.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 46.

Søndagen den 12. November.

1893.

Indhold: Forhv. Hofpræst Stöcker i Tyskland bliver katholsk af lutter Iver! Efterretninger: Kjøbenhavn. Rom, Belgien. Bekjendtgj. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“

Forhv. Hofpræst Stöcker i Tyskland bliver katholsk af lutter Iver!

—o—

Paa den Brandenburgske Provinsial-Synode optraadte Hr. *Stöcker* for nylig ret kraftigt imod de Liberale, der føle sig generede af den *Apostoliske Trosbekjendelse*, som i denne Tid kritiseres og angribes stærkt indenfor den protestantiske Kirke i Tyskland. I Talens Iver lod han sig henrive til følgende Sætning:

»Jeg vilde ikke være i Stand til at anse Kirken for en guddommelig Indstiftelse, dersom den havde taget saa højlig fejl i 1800 Aar, dersom den nu først opdagede, hvad der er Sandhed.«

Disse Ord ere i Virkeligheden en Fordømmelse af Luther og hele Protestantismen. Luther gik ud fra den Overbevisning, at den kristne Kirke, som den fremstiller sig i Katholicismen, i Løbet af 1500 Aar havde været hildet i store Vildfarelser. Tidsforskjellen mellem

1500 og 1800 Aar har jo næppe noget at betyde. Var det den Gang Luther tilladt at opstille en »renset« Lære overfor de romerske »Vildfarelser«, saa kan man heller ikke forbyde de senere Aarhundreders Kristne at overveje, om ikke ogsaa Luther er bleven hængende i Vildfarelser. Der gives kun to Veje: Enten maa man prisgive Luthers Værk, eller man maa lade det udvikle sig og føre det videre. Stiller man sig paa det Standpunkt, at Alt, hvad Kirken har skabt i Lobet af en 1800aarig Tradition, maa være beskyttet mod Angreb, fordi Kirken er en guddommelig Institution, saa anerkjender man *Traditionens* Magt, mod hvilken Luther har rejst sig.

Mod denne Logik kan intet udrettes. Naar Stöcker tror, at Gud har gjort Kirken til en Klippe for Trosandheden og ikke kan tillade at den falder i Vildfarelse, saa kan han heller ikke antage, at Sandheden først blev opdaget og Frelsens rette Vej fastslaaet af Luther i det Frelsens Aar 1517. Aerkjender han derimod Luthers Ret til, paa Grundlag af Reformatorenes *personlige* Forskning og Mening at kuldkaste hele den nedarvede Ordning i Henseende til Læreembedet, Præste- og Hyrdeembedet, saa maa han ogsaa tilstaa Harnack og hans Kolleger den *samme* Ret til, at gjøre *deres* frie Forskning gjældende overfor den overleverede Bekjendelse og den bestaaende Kirkestyrelse.

Enten anerkjender man en *Autoritet* — som saa ogsaa maa have bestaaet inden 1517 — eller man bekjender sig til den »fri Forskning« — en Frihed, som man saa ikke tør forbeholde blot sig selv eller Dr. Martin Luther, men maa tillade alle sine Medmennesker at benytte.

Hr. Stöcker har i Øjeblikkets Hede vel næppe tænkt paa, hvilken følgerig og skæbnsvanger Grund sætning han bekjendte, da han erklærede det for en Umulighed, at Gud i mange Aarhundreder skulde have

tilladt, at den af ham stiftede Kirke ikke var i Besiddelse af Frelsens Sandheder. Kort i Forvejen havde han med den samme hellige Iver udtalt sig haanende om den gamle Kirkes Overlevering: »Hvormange Sager fandtes der ikke i den gamle Kirke? Den havde ogsaa Helgendyrkelsen; skulle vi ogsaa lovprise Gud med den? Vi kunne ikke føre det 19. Aarhundredes Mennesker tilbage til de gamle Former. Dertil ere vi for moderne.... Skulde det vise sig, at der i den apostoliske Trosbekjendelse findes Sætninger, som ikke holde Stand overfor Skriften, saa vil jeg være den Første, der afskaffer dem, ikke hemmeligt, men aabenlyst.« Her have vi altsaa atter den revolutionære Subjektivismes Grundsætning: Hvad der ikke passer i *min* frie Forskning, det bliver afskaffet, selv om det ogsaa er den apostoliske Trosbekjendelse! Velan, d'Hrr. Harnack og Kolleger ere allerede naaede saa vidt i *deres* Forskning, at den apostoliske Trosbekjendelse ikke mere dør i deres Øjne. Med hvilken Ret vil Hr. Stöcker paatvinge dem den? Med hvilken Ret vil han vise dem ud af en »Kirke«, som er bygget paa Grundlag af fri Forskning? Kan Luther og Stöcker og det preussiske Kirkeraad gjøre Krav paa *Ufejlbarehed*, for at udtale en autoritativ Fordømmelses-Dom over de liberale Embedsbrødres og Menighedsmedlemmers Anskuelse?

Glædeligt vilde det være, om Hr. Stöcker og Ligesindede vilde overveje ret grundigt Modsigelserne i hans Tale og uddrage Slutningerne af den smukke Sætning om den guddommelige Indstiftelse af en Sandhedens Kirke. Naar vi henlede Opmærksomheden paa Protestantismens opløsende Grundprincip, saa nægte vi dog ingeniunde de »Positive« vor Sympathi, naar disse anstrænge sig for saa meget som muligt at svække *Virkningerne* af dette den frie Forsknings Princip. Konsekvente ere de Protestanter, som fordre den samme

Ugenerthed i Henseende til *deres* fri Forskning, som Luther fordrede i Hensende til sin. Men hvad selve *Sagen* angaar have den apostoliske Trosbekjendelses Forsvarere Retten paa deres Side. Man maa ønske dem et lykkeligt Resultat i Kampen mod Vantroen og tillige Kraft til ogsaa at overvinde deres egen Vrangtro og til at løse de Modsigelser, hvori de endnu bevæge sig.

Agende-Striden i Tyskland vil formodentlig ende til Gunst for de Positive. Men vi frygte for, at denne Reform *ikke* vil faa den rensende og opklarende Virkning, som man fra positiv Side for en stor Del mener. De Liberale, som kunne blive færdige med de allerklarreste Skriftsteder, f. Ex. om Kristi Guddom, ville ogsaa forstaa ved Hjælp af deres Fortolkelses-Kunster og Forbehold at komme ud over den apostoliske Trosbekjendelse, selv om den optages i Ordinations-Løftet. Der vil i Fremtiden ligesom hidtil i en Kirke, som kalder sig kristelig, findes Præster og Menigheder, som fornægte Kristi Guddom. Det er umuligt at frigjøre sig for disse Aander, saalænge den fri Forskning gjælder, og vil man erstatte den fri Forskning med en lærende Myndighed, saa maa man — det er skrækkeligt, men sandt! — blive *katholsk*.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Onsdags jordedes fra St. Ansgars Kirke et af Menighedens ældre Medlemmer, Komponisten *J. M. F. V. Busch*. Han var født her i Byen i 1812, studerede i sin Ungdom en Tidlang ved Søkadet-Akademiet og blev senere ansat ved Postvæsenet. I 1873 rejste Busch til Amerika for at hellige sig til Musiken, og lærte her navnlig den katholske Kirkemusik at

kjende, som begejstrede ham og maaske ikke bidrog saa lidt til, at han faa Aar' efter vendte tilbage til den katholske Kirke, hvis trofaste Medlem han vedblev at være indtil sin Død. Blandt hans mere fremragende Kompositioner kan nævnes »Stabat mater«, hvis Opførelse han for nogle Aar siden selv dirigerede i Koncertpalæet, i Overværelse af et talrigt Publikum.

Om Busch skriver forøvrigt en Ven af den afdøde Komponist i »*Dannebrog*« for den 8. November: »Den gamle Musiker var ikke uformuende, saaledes som det i flere Blade blev nævnet ved hans Død; i Overformynderskabet henstod en Kapital, hvis Renter mer end rigeligt dækkede hans Fornødenheder; disse indskrænkede han imidlertid til det mindst mulige, idet han fandt sin største Glæde i at hjælpe, hvor han kunde, og mange ere de, som have Grund til at sende den godmodige, hjælpsomme Mand en Tak for, hvad han har gjort for dem. Busch var i mange Retninger et begavet Menneske, men lige til det sidste et naivt Barn, noget i Retning af H. C. Andersen — der altid troede Verden godt. I sine yngre Aar benyttede han sit sjeldne Sprog-talent til at oversætte italienske Bøger, som udkom paa Reitzels Forlag, og i sine senere Aar udarbejdede han, som Tidkort, et stort Lexikon paa syv forskellige Sprog. Manuskriptet til dette skjænkede han til det store kongelige Bibliothek. Lige til det sidste bevarede han sin Aandsfriskhed og fulgte med den mest levende Interesse alt, hvad der rørte sig paa Musikens og Theatrets Omraade.« R. I. P.

— I de tyske Bogfortegnelser for katholsk Litteratur møder man i Aar ikke mindre end tre større Værker, hvis Forfattere ere Gejstlige, som virke her i Danmark. Saaledes har Pastor *A. Perger* udgivet »Homiletische Predigten über die sonntäglichen Evangelien (XXV. 466 S. Paderborn), som roses meget i Henseende til Sprog og Indhold. Dernæst har Pastor

F. Esser udgivet et Digterværk under Titlen: »Blüten der Marienminne« (Paderborn), som allerede har opnaaet 2. forøgede Oplag og omtales som gribende og opløftende i Henseende til Formfuldendthed og Tanke- dybde og vidner om, at Forfatteren hører til de bedste katholske Digtere. Og endelig er i disse Dage udkommen »Der Karmeliter Paulus Heliæ« (en bekjendt Forkæmper for Kirken i Danmark paa Reformations- tiden) af Pastor *L. Schmitt* i Aarhus (XII. 172 S., Frei- burg). De ovennævnte Bøger kunne faas gjennem Andr. Fred. Høst's Boghandel.

Rom. Det vatikanske *Observatorium* har udsendt et tredie Bind, som under Navn af »Publicazioni della Specola Vaticana« meddeler en Oversigt over Observa- toriets Arbejde. Det er tillige et Slags Festskrift i Anledning af Pave Leo XIII.s gyldne Bispejubilæum, og er smykket med Pavens Billede. Der følger histo- riske Notitser over 1892; Loewys Gravtale over den dygtige Pariser-Astronom Kontreadmiral Mouchez er indflettet og Texten ligeledes smykket med et Portræt af den Afdøde. Det pavelige Observatoriums Medlem- mer ere blevne forøgede med to Assistenten. Den astro- nomiske Sektion beretter om astronomiske Fotografier, om forskjellige Kometer, om Maaneformørkelsen den 4. Novbr., om Perseiderne, Leoniderne og Andromediderne, om Solpletter, magnetiske Forstyrrelser og Polarlys. Sektionen for Himlens Fotografering omtaler den Frem- gang, som Observatoriets Arbejde paa det store foto- grafiske Kort har haft. Der findes en Beskrivelse af Billederne af Orion-Taagen, Krybben og Rævens Stjerne- billede, desuden fire Total-Fotograferinger af Solen m. m. Dernæst beretter Sektionen for Jordmagnetisme og Geodynamik meget udførligt om Deklinations- og In- klinations-Maalinger og om Jordskjælv, som ere blevne iagttagne paa Observatoriet. En rig Gave bringe Me- teorologerne. Der meddeles udførlige »nephoskopiske«

Iagttagelser af Skyernes Form og Gang efter nogle indledende Bemærkninger om de nye internationalt vedtagne Navne for Skyernes Hovedformer, som forklares ved 14 udmærkede Heliografier efter direkte Fotografering paa Spekulaen, som maaske udgjøre den interessanteste Del af det foreliggende Bind og ere saare skikkede til at fremme Sky-Studiet. Som de foregaaende Aargange, aflægger ogsaa denne et rosende Vidnesbyrd om de romerske Videnskabsmænds Flid og om den h. Faders Rundhaandethed overfor Videnskaben.

— *Dcn katholske Journalistik* vil efter den h. Faders Opfordring fejre næste Aar i Løbet af Foraaret i Rom sit *300aarige Jubilæum*. I Aaret 1594 udgav nemlig den h. Frants af Sales det første regelmæssigt og periodisk udkommende katholske Tidsskrift: »Controversie« imod Calvinismen. Pave Pius IX. bestemte ogsaa i sin Tid den h. Kirkelærer Frants af Sales til de katholske Redaktørers Skytspatron.

— Festlighederne i Anledning af Pavens *Bispejubilæum* ville i Følge en Meddelelse fra Rom blive afsluttede med et højtideligt Konsistorium, i hvilket Pave Leo XIII. vil udtale sin Tak til de Troende i hele Verden for deres Deltagelse i Jubilæumsfestlighederne. Tillige vil den h. Fader offentliggjøre en *Encyklika*.

Belgien. Prins *Ferdinand de Croy* har i Slutningen af forrige Maaned frembaaret sit *første hellige Messcoffer* i Sognekirken i Roelux, hvor han i sin Tid ogsaa modtog den hellige Daab. Prins Ferdinand, Søn af Fyrst Justus de Croy og Hertuginde de Ursel, blev født paa Slottet Roelux i 1868. Han var først Militær i den tyske Hær, men næppe var han bleven Løjtnant, førend han, til sine Kammeraters og Foresattes store Forundring, forlod Militærstanden og rejste til Rom for at studere Theologi. I denne By blev han

præsteviet for et Par Maaneder siden. Hans første hellige Messe overværedes af en stor Del af den belgiske Adel og af en særegen Repræsentant for Kong Leopold.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. November. 25. Søndag e. Pintse. Marias Skyts-Fest. — **13. M.** Stanislaus Kostka, Bekjender. — **14. Ti.** Didakus, Bekjender. — **15. O.** Gertrud, Jomfru. — **16. To.** Josafat, Biskop og Mart. — **17. F.** Gregor Thaumaturg, Biskop og Bekj. — **18. L.** Indvielse af Peterskirken i Rom.
Søndagen den 19. November. 26. Søndag e. Pintse. Marias Ofring. (Elisabeth af Thyringen, Enke).

Den levende Rosenkrans (1ste Afd.) holder Møde med Exhortation paa Toldbodvejen Søndag den 12. November Kl. c. 11^{1/2}.

Unio. Fredag den 17. November Kl. 8^{1/4} læses i St. Angars Kirke en h. Sjælemesse for Foreningens afdøde Medlemmer.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer St. Stanilaus' Fest Søndag den 19. November med Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel Kl. 8^{1/2} og højtidelig Aftengudstjeneste Kl. 6 i St. Angars Kirke, hvorefter Prædiken og Optagelse af de nye Medlemmer finder Sted.

Elisabethforeningen. I Anledning af den h. Elisabeths Fest tilfalde, ligesom i Fjor, Søndag den 19. November **samtlige Kollekter** i St. Angars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kapel **Elisabethforeningen** til Fordel for forældreløse Børn. — Samme Dag holder Foreningen Møde med Regnskabsaflæggelse efter Højmessens i St. Ansgar. Til dette Møde, som afholdes i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes alle Foreningens Medlemmer.

Unio. Søndag den 26. November: **Musikalsk Aftenunderholdning** i Koncertpalæets lange Sal. For Medlemmerne gratis Entré. Besøgende i Henhold til Lovens § 5 og af Menigheden betale 1 Kr. Billetter faas i Lokalet og hos Bestyrelsen.

En øvet Syerske søger Arbejde hos en Skræder. Adresse: Hansine Hansen, Daumarksgade 13, 4. Sal.

I alle Boglader faas:

100 Æggeretter
 af **Charles Minet**,
 tidl. Kok hos den russiske Minister.
 90 Øre.

Axel Andersens Boghdl.
 Nørrebrogade 18 A., Kjøbenhavn N.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 47.   Søndagen den 19. November.   1893.

Indhold: En amerikansk Morten Luther. Efterretninger: Kjøbenhavn. Frederiksberg. Schweiz. Rusland. Paderborn. Bremen. Afrika. Rom. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“

En amerikansk Morten Luther.

—o—

I *Tillæg* til »Nationaltidende«, »Dagbladet« og »Dagens Nyheder« for Søndag den 12. November har Hr. F. F. under ovenstaaende Titel offentliggjort en Artikel, hvori Skriftemaalet, Cølibatet og de katholske Gejstliges Sædelighed bliver angrebet. »Den amerikanske Morten Luther,« »Vestens Reformator« er ingen anden end den ulykkelige, frafaldne Præst *Charles Chiniquy*, som allerede tidligere er bleven omtalt her i Ugebladet, og hans Skrift, som har givet Anledning til Artiklen, er et Smædeskrift, som han i sin Tid udgav med Titlen »Femti Aar i den romersk-katholske Kirke«, og som i Oversættelse nu er udkommet (saavidt vides paa et Forlag i Odense) med et Forord af den norske Præst, *Storjohann*.

Vi ville foreløbig afholde os fra at fælde Dom over dette den lutherske Gejstligheds Vaaben imod den

katholske Kirke og overlade Dommen til *Protestantismen* selv, idet vi kun anføre, hvad Pastor *Birkedal* har sagt i »Dansk Kirketidende« for Søndag d. 2. Marts 1890, i Anledning af Tugthuspræsten i Horsens, Pastor *Haffstrøms* Piece: »Det romersk-katholske hemmelige Skriftemaal, bedømt af en forhenværende Skriftefader.«

Hr. Pastor *Birkedal* skriver: »En nordamerikansk, romersk-katholsk Præst, *Chiniquy*, havde nemlig brudt med Romerkirken og begrundede dette Skridt ved Afsløringer om allehaande afskyelige Uterligheder, der skal finde Sted i Skriftestolene trindt om i den romerske Kristenhed. Det ligger nu nær at spørge: Dersom *Chiniquy* personligt har oplevet noget saadant, — da er hans moralske Værd tvivlsom. Dersom han kun har det paa anden eller tredje Haand, saa svækkes Paastanden derved. I det hele kan jeg ikke andet end beklage, at der fra protestantisk Side gribes efter allehaande Historier, der sættes i Omløb om den romersk-katholske Kirke, som om vor Sag styrkedes derved. Der skal meget stærke Grunde til at tro, hvad en *Fra-falden* siger om sin tidligere Kirke. Til Ære for Menneskenaturen og Kristenhedens store fælles Sag, tør vi gaa ud fra, at hér er meget, der maa henregnes til Begrebet »*Lagn og Omkostninger*«.*) Hvad der skiller bliver nok staaende klart endda. Under den fortsatte Fejde er der fremført saa meget mod *Chiniquy* fra romersk Side, at det ikke godt er muligt at fastholde ham som et uanfægteligt Sandhedsvidne.«

I Artiklen i »Dansk Kirketidende« tilføjes en Note, saalydende: »I D. K. 1862 Nr. 51 er *Chiniquys* Bedragerier omtalte.« Vi sloge op i den nævnte Aargang af det protestantiske Blad og fandt der paa det angivne Sted følgende Udtalelse under Overskriften: »*Uheldige Opdagelser*«. »*Fader Chiniquy* gjorde for nogle Aar siden Opsigt i Europa som det fjærne Vestens Refor-

*) Understreget af os.

mator» (*the reformatör of the far West*). Han var papistisk Præst i Nedrekanada, udmærkede sig tidlig som Maadeholdsprædikant og anlagde 1851 en Koloni i Illinois ikke langt fra Chicago for at bevare Udvandrerne fra Kanada for Romerkirken. Her kom han imidlertid i Strid med sin Biskop om Præstegaarden og Kirken, og Enden blev, at Chiniquy gik over til Protestantismen (det vil da sige, den presbyterianske Kirke), drog Mange efter sig og begyndte nu som »en anden Luther« at reformere Romerkirken derovre. Han kom 1860 selv til England for at samle ind til de nødlidende Protestanter, der led af Forfølgelse fra Romanisternes Side og af Misvæxt; fra England modtog han store Summer men kunde, som det synes, ikke faa nok (50,000 Rd., som han fik 1860, foreslog kun lidt). Han havde ogsaa mange at sørge for; thi foruden sine 4000 forarmede Kolonister underholdt han 36 unge Mænd, der uddannede sig til Præstegjæringen. Men nu bringer »Wäk-taren«*) den lidet glædelige Nyhed, at Chiniquy er en Bedrager, at de 36 haabefulde Ynglinge slet ikke ere til, lige saa lidt som det Gymnasium i Chicago, hvor de uddannedes til Præster. Opdagelsen af Bedrageriet skal være foranlediget ved, at Chiniquy anklagedes for sit Presbyterium i Chicago for Misbrug af Sjælesørgerembedet, men løb bort i Stedet for at give Møde og rense sig for Beskyldningerne. Han skal nu være i Kanada for atter at rejse til Europa, og nordamerikanske Kirkeblade advare imod at indlade sig med ham. Om nu end de amerikanske Blade, der som bekjendt ikke altid ere at lide paa, have sværtet ham sortere end han er, synes dog Haabet om i ham at finde »en anden Luther« at maatte opgives.« Saavidt Noten i »Dansk Kirketidende« for 1862 Nr. 51.

Vi tilføje endnu kun, hvad en Embedsmand (City Collector) i Chicago skriver om »den amerikanske Lu-

*) Et protestantisk Blad.

ther«: »Chiniquy's afskyelige Skandaler tildroge sig, kan jeg sige, medens jeg har været her, men det er nu mange Aar siden, og jeg var den Gang endnu temmelig ung. Hans Bøger vare sjofle og vulgære og kunne ikke gjøre Krav paa en alvorlig Gjendrivelse; de ere Smuds og Lavhed fra Ende til anden og ene og alene henvendte til lave og usædelige Sjæle.«

Hele Hr. *F. F.*'s Artikel henvise vi forøvrigt til »Dansk Kirketidendes« ovenfor omtalte Dom, med en Tak til Hr. *F. F.* for hans Attest for, at de herværende katholske Præster ere »hæderlige og sædelige Mænd« og »Kirkens Ceremonier og Ordninger værdige og sømmelige Institutioner«. Det er pænt gjort af Manden, som jo dog i Grunden slet ikke kjender hverken den katholske Kirke eller dens Præster, at give os den Attest.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Ved en Fejltagelse er Pagineringen i forrige Nummer af Ugebladets Halvark om Lourdes bleven urigtig, hvilket navnlig vilde være bleven en Hindring for en senere Indbinding af Bogen. Vi have derfor anset os for forpligtede til at lade det samme Halvark følge med dette Nr. af Ugebladet tilligemed et nyt Halvark; saa at Tillæget om Lourdes i forrige Nr. bliver overkomplet og helst maa ødelægges, for at det ikke skal snige sig ind i Bogen under en senere Indbinding.

— Den højærværdigste, apostoliske Vikar, Biskop *Johannes von Euch* vil i Følge Meddelelse fra Osnabrück være vendt tilbage fra sin Udenlandsrejse Søndag den 19. November.

Frederiksborg. Den lille *Syforening*, som i Begyndelsen af Foraaret stiftedes ved *Rosenkranskirken* af nogle Damer, har hidtil arbejdet med ungdommeligt Mod

og Energi og trolig bestræbt sig for at efterligne sin ældre Søster, Syforeningen ved St. Ansgars Kirke. Trods de faa Midler og Kræfter, Foreningen raader over, har den dog set sig i Stand til i Tidsrummet fra 1. Marts til 1. Juli at faa følgende Sager færdige: 10 Skjorter, 16 Chemiser, 15 Skjorter, 12 Kjoler, 4 Par Benklæder, 7 Drengbluser, 8 Forklæder, 10 Par Strømper, 1 Kaabe og 2 Hatte. Vi benytte Lejligheden til at opfordre de kvindelige Menigheds-Medlemmer i Rosenkranskirkens Sogn, som ere flinke til at bruge Naal og Traad og Sax, til at indtræde i den derværende Syforening og der ofre et Par Timer en Gang om Ugen i de Fattiges Tjeneste. Nu, da Vinteren stunder til, bliver Foreningens Gjerning dobbelt vigtig. Maatte der derfor opstaa en ædel Kappelstrid mellem begge vore Syforeninger i Vinterens Løb til Gavn for de Fattige — og for Medlemmerne, naar disse for Guds Skyld øve den legemlige Barmhjærtighedsgjerning: at »klæde de Nøgne«.

Schweiz. En underfuld Helbredelse i *Lourdes* beskjæftiger for Tiden den schweiziske Presse. En ung Pige, *Eugenie Bron* fra Berner-Juraen, havde i lang Tid været syg, uden af Stand til at gaa og saa svækket, at hun næsten ikke kunde taale andet end The. Uden Resultat blev hun behandlet paa Hospitalerne i Basel og Bern af de berømteste Læger; ved en Valfart til *Lourdes* har hun imidlertid nu fundet pludselig og fuldstændig Helbredelse, saa at hun, hvad Øjenvidner og de lægevidenskabelige Sagkyndige i *Lourdes* selv bevidne, strax kunde nyde alle sædvanlige faste Spiser uden Vanskeligheder. Den unge Pige var for nylig i Besøg i Altstätten i St. Gallen, og Enhver kunde der overtyde sig om hendes fuldstændige legemlige Sundhed og muntre tilfredse Sindsstemning.

Rusland. Til «Wiener Vaterland» skrives fra Lithauen: «Den katholske Kirkes Stilling er bedrøvelig i vore Provinser. Alle mulige Midler og Paaskud anvendes, for at lægge Hindringer i Vejen for de katholske Biskoppers kanoniske Visitationsrejser i Lithauen. De mindste Festlig-

heder paa disse Rundrejser blive straffede strængt. Strax efter Wilnaer-Biskoppens sidste Rundrejse blev Præsten ved Domkirken i Wilna, Waszkiewicz, som havde ledsaget Biskoppen, arresteret og interneret i sex Maaneder i et Kloster i Grodno, fordi han under Meddelelsen af Konfirmations-Sakramentet havde prædiket i Kirken og opfordret Folket til at bevare Troen og Kjærligheden til Kirken. Desuden bleve sex af de Sognepræster, som Biskoppen havde besøgt, straffede. To bleve ligeledes sendte til Grodno, og de fire andre idømte Pengebøder. Den enes »Synd« bestod i, at han i sin lille Kirke havde tilladt, at smaa hvidklædte Piger strøede Blomster ved Biskoppens Modtagelse i Kirken. Det er torbudt de katholske Gejstlige at begive sig uden Pas fra et Sogn til et andet. En Sognepræst, som for nylig blev truffet i et andet Sogn nogle faa Kilometer fra sit eget Hjem, blev straffet med en Bøde paa 25 Rubler. Præsterne paa Landet ere nød-sagede til at købe sig et Pas, naar de f. Ex. ville til Skrifte, fordi de maa til en anden Præst. To Diakoner fra Wilnaer-Seminariet ere blevne internerede i Grodno for følgende Synder, som de have begaaet i Løbet af Sommerferien. Begge vare hos forskellige Sognepræster paa Landet. Den ene meddelte i Sognepræstens Fraværelse en syg Kone, som allerede havde været til Skrifte hos Sognepræsten, den h. Kommunion. Den anden døbte et døende Barn. Disse og lignende Begivenheder tale et tydeligt Sprog. For øvrigt gaar det den lutherske Kirke i Østersøprovinserne ikke stort bedre.

Paderborn. Den højærværdige Prælat, Msgr. *Nacke*, som for et Par Aar siden overværede den højtidelige Nedlæggelse af Grundstenen til Rosenkranskirken paa Frederiksberg, fejrede i Søndags sit 25aarige Jubilæum som *Provst ved Gaukirken* i Paderborn (Byens ældste og indtil 1231 eneste Sognekirke). I Dagens Anledning fejrede Prælat *Nacke* en festlig Højmesse, ved hvilken Generalvi-

karen i Paderborn assisterede, og den højærv. Viebiskop holdt Festprædikenen.

— »Søstrene af den kristelige Kjærlighed«, som have en Filial i Horsens, kunde den 8. Novbr. atter optage en Række nye Medlemmer i deres Moderhus i Paderborn. Under stor Deltagelse fra Folkets Side meddelte Biskop *Simar* Ordensdragten til 21 Novicer, medens 15 Jomfruer aflagde de hh. Ordensløfter. Om kort Tid ville 15—20 af disse Søstre begive sig til Sydamerika, for der at virke i Herrens Vinbjerg. I Majmaaned afrejste et stort Antal Franciskanere fra den rhinsk-westfalske Ordensprovins til Sydamerika, hvor der er stor Mangel paa dygtige Præster.

Bremen. Dr. theol. *Jos. Galland* fra Münster, som i Foråret udnævntes til Sognepræst i Bremen, er afgaaet ved Døden efter et kort Sygeleje, saa at den derværende katholske Menighed nu atter staar uden Sognepræst. Den Afdøde, der var født i 1851, var bekjendt i vide Kredse som Forfatter af flere værdifulde Skrifter. Til Pavejubiliæet leverede han saaledes en populært skreven Levnedsbeskrivelse af Pave Leo XIII. R. I. P.

Afrika. I Følge »Historisch-polit. Blätter« af Dr. E. Jørg driver Frankrig en ganske ejendommelig og tendentiøs Propaganda i Nord-Afrika, idet det ved Hjælp af Muhamedanerne systematisk fremmer *Islams* Udbredelse. I en parlamentarisk Beretning af den franske Senator Pauliat fremhæves udtrykkelig, at de oprindelige Indfødte eller Kabylerstammerne, som *forhen vare kristne* og endnu hænge ved forskellige kristelige Skikke, systematisk ere blevne gjorte til Muhamedanere af den franske Regering ved Hjælp af Ulemaer (muhamedanske Gejstlige) fra Arabien, som ere indkaldte for at prædike i Landet og blive lønnede af den franske Regering. Som i Frankrig, saaledes arbejder Frimurer-Republiken ogsaa i Afrika paa Frankrigs Ruin.

Rom. En Pater Antonio fra Kapucinerklostret i Roveredo har ansøgt hos den italienske Regering om et *Patent* for en af ham opfundne *Motor*, ved hvilken der skal opnaas en stor Besparelse af Damp. De italienske Blade omtale Paterens Opfindelse paa en meget rosende Maade. — Et nyt Bidrag til Kapitlet: »De katholske Munkes Uvidenhed og Dumhed.«

Kirkelig Kalender.

Søndagen den 19. November. 26. Søndag e. Pintse. Marias Ofring. (Elisabeth af Thyringen, Enke). — **20. M.** Felix af Valois, Bekjender. — **21. Ti.** Marias Ofring (fejredes i Søndags). — **22. O.** Cæcilia, Jomfru og Martyrinde. — **23. To.** Klemens, Pave og Martyr. — **24. F.** Johannes af Korset, Bekjender. — **25. L.** Katharina, Jomfru og Martyrinde.

Søndag den 26. November. 17. Søndag e. Pintse.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer St. Stanislaus' Fest Søndag den 19. November med Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kapel Kl. 8 $\frac{1}{2}$ og højtidelig Aftengudstjeneste Kl. 6 i St. Ansgars Kirke, hvorefter Prædiken og Optagelse af de nye Medlemmer finder Sted.

Elisabethforeningen. I Anledning af den h. Elisabeths Fest tilfælde, ligesom i ~~År~~, Søndag den 19. November **samtliges Kollekter** i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kapel **Elisabethforeningen** til Fordel for forældreløse Børn. — Samme Dag holder Foreningen Møde med Regnskabsafleggelse efter Højmessen i St. Ansgar. Til dette Møde, som afholdes i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes alle Foreningens Medlemmer.

St. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag den 26. November Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke) i Bredgade 67, 2. S. o. G. — Medlemmerne afgive Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye Adresser for det kommende.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre, Mandag d. 20. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften. — Udstillingen aabnes under Mødet.

Den aarlige Sjælemesse for Gildets 5 afdøde Brødre læses Tirsdag den 28. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke.

Unio. Søndag den 26. November: **Musikalsk Aftenunderholdning** i Koncertpalæets lange Sal. For Medlemmerne gratis Entré. Besøgende i Henhold til Lovens § 5 og af Menigheden betale 1 Kr. Billetter faas i Vinterlokalet og hos Bestyrelsen.

I alle Boglaeder faas:

100 Æggeretter

af Charles Minet,
tidl. Kok hos den russiske Minister.

90 Øre.

Axel Andersens Boghdl.

Nørrebrogade 18 A., Kjøbenhavn N.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 48.

Søndagen den 26. November.

1893.

Indhold: Protestantiske Udtalelser om Katholicismen. Efterretninger: Kjøbenhavn. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Protestantiske Udtalelser om Katholicismen.

—o—

Gjentagende have vi her i Ugebladet fremdraget protestantiske Ytringer om den katholske Kirke, som hidrørte fra alvorlige Kristne og fordomsfrie Mænd, der heller ikke vare bange for aabenlyst at udtale deres Meninger om Katholicismen, selv om disse lød til Gunst for den. Nu har den bekjendte protestantiske Forfatter *Ernst Naville* for nylig forøget vor Samling af saadanne Udtalelser ved sin Bog »*Den christne Verdens Enhed*«, oversat af *W. F. de Coninck* (Lybecker & Meyers Forlag, Kjbh.), hvori Forfatteren, efter at have fremdraget de forskjellige Spaltninger i Kristenheden, søger at vise, at der til Trods for Spaltningerne dog er en vis Enhed tilstede, og at der navnlig er flere Tegn, som antyde, at »en Tilnærmelse mellem den kri-

stelige Families adskilte Lemmer er i Færd med at komme frem.« Da flere af de i Bogen indeholdte protestantiske Udtalelser have aktuel Interesse, fordi de omhandle Emner, hvorom der netop i Aar har været skrevet en Del i herværende Blade, meddele vi et Udtog af dem, som altid kan tjene til Sammenligning. Om *Reformationstiden* skriver saaledes i Følge Bogen den protestantiske Præst *A. Glardon* i Anledning af Janssens historiske Værk om Tyskland ved Middelalderens Slutning: »Det kan dog ikke nægtes, at de protestantiske Historieskrivere have givet en altfor overdreven Skildring af Kirkens og Samfundets Tilstand i det femtende Aarhundrede, at de med altfor stor Dygtighed have kastet Lys over det, der talte for deres Sag, medens de lod idel Mørke hvile over det, der billigvis ogsaa burde have været fremdraget, kort sagt, at vi endnu ikke have en fuldstændig, upartisk Fremstilling af det sextende Aarhundredes Reformation.« »Det vilde virkelig være et Gode,« tilføjer Naville, »om de religiøse Begivenheder i det sextende Aarhundrede vare blevne skildrede af Forfattere, der ikke a priori gik ud fra, at ved denne sørgelige Sønderrivelse af Kristenheden alt det Onde uden Indblanding af noget Godt fandtes paa den ene Side, og alt det Gode uden Indblanding af noget Ondt fandtes paa den modsatte Side.«

Navnlig *Pavedømmets Historie*, siger Naville, er bleven saare mishandlet og af Reformatorerne bedømt med haarde Ord og i et voldsomt Sprog. For Luther var Pavedømmet »Jordens store Hjem søgelse,« »den forfærdeligste Pestillens, som Satans Magt nogen Sinde har givet Tilværelse.« I vore Dage begynder man fra protestantisk Side imidlertid at rejse Indsigelser mod et saadant voldsomt Sprog. Naville meddeler saaledes et Udtog af et Brev, som den schweiziske Historieskriver *Johannes Müller* skrev til sin Ven Gleim allerede i for-

rige Aarhundrede. Det lyder saaledes: »Min kjære Ven, Pavernes Historie er endnu ganske forvansket ved den paa begge Sider raadende Partiaand . . . Innocens III. og andre Paver have besiddet store Dyder, og at skrive Alexander VI's Forbrydelser paa Pavens Regning er det samme som ud fra Neros Historie at drage til Felts mod Kejseren . . . Det er uomtvisteligt, at Paven har ydet sit Bidrag til Bevaringen af Religionen.«

Om det samme Emne har Protestanten *E. Diodati* i 1840 skrevet til Naville: »De staar i Begreb med at rejse til Rom. Bær Dem ikke ad som X, der i denne Stad kun havde Øje for Antikristen; endog i de rød-klædte Mennesker, der bære Paven, sporer han Antikristen. Rom er Religionens Stad. Til hvilken Kirke eller til hvilken Sekt et Menneske end hører, vil han, hvis han er sand Kristen, ikke kunne føle sig fremmed i en med de første Martyrers Blod grundfæstet Kirke, der fra St. Peter — eller om De hellere vil, for større Sikkerheds Skyld, fra St. Paulus — indtil Gregor XVI. har forstaaet i sine Bøger, sine Traditioner, sin Kultus og sine Symboler uforanderligt at bevare Troen paa den Sandhed, som han, der var Verdens Lys og til Menneskenes Frelse led Korsets Død, har givet Verden i Arv.« Forøvrigt mener naturligvis den protestantiske Brevskriver, at Kirken til Trods for Frelsesserens guddommelige Forjættelse, i Aarhundreders Løb »mere eller mindre er bleven belempret med Snylteplanter«, som dog ikke have forhindret ham i at skjelne det hellige Træs Stamme, Grene, Blade og Frugter.

Af den protestantiske Præst *François Naville* anfører Forfatteren følgende smukke Udtalelse: Mine Ophold i de romersk-katholske Lande tjene særligt til at styrke og forøge min Tro. Hvor fortræffelig er ikke den Skik, at Kirkerne til enhver Tid ere aabne! Dette er til Gavn baade for den private og den offentlige Gudstjeneste. Naar den private Gudstjeneste finder

Sted i en Kirke, antager den en mere opbyggelig og inderlig Karakter. Man véd fuldt vel, at Gud paa ethvert Sted er dem nær, som paakalde ham, men man véd ogsaa, at ikke alle Steder ere lige skikkede til Gudstilbedelse, at Tanken svinger sig lettere imod Himlen og Bønnen bliver inderligere, naar man er sikret mod Forstyrrelser og omringet af materielle Gjenstande, hvortil religiøse Ideer knytte sig. Dertil kommer, at naar man enkeltvis i Kirken har udgydt sit Hjærte for Gud, saa tager man med mere Varme Del i den offentlige Gudstjeneste, som afholdes paa samme Sted. Den Syndsbekjendelse, den Anger, den Tilbedelse og den Taknemlighed, der giver sig Udtryk i den almindelige Gudstjeneste, finder mere Indgang i vore Hjærter, naar vi i den samme Kirkebygning hver for sig have været opfyldte af saadanne Følelser . . . . Naar jeg rejser i et katholsk Land*), faar jeg ofte om Morgenen Øje paa en Kirke, hvis Døre ere aabne og hvori nogle Troende med Ærefrygt begive sig ind. Den tidlige Morgen og Naturens højtidsfulde Opvaagnen forøge den religiøse Andagt. Hvor føler jeg mig da ikke drevet til i Forening med disse fromme Sjæle paa det hellige Sted at tilbede Universets Gud! Under gunstige Omstændigheder finder jeg undertiden Lejlighed til i Kirken at hengive mig til religiøse Betragtninger, medens man tilbereder min Frokost. Især om Aftenen er det mig en Vederkvægelse at komme til en Landsby saa betids, at jeg, efter at have søgt Husly og skilt mig af med min lette Bagage, kan begive mig først til Kirkegaarden, hvorfra jeg har det herlige Syn af den nedgaaende Sol. Naar dens prægtige Farver tabe deres Glans, vandrer jeg om mellem Kors og Grave; ved at læse Indskrifterne faar jeg et levende Indtryk af de menneskelige Tings Forfængelighed, Livets Korthed og den Retfærdiges uforgængelige Glæde. Derefter gaar

*) Han rejste i Reglen til Fods.

jeg ind i Kirken; vel forberedt beder jeg der min sidste Bøn og ofte fordyber jeg mig da i et Slags fromt Drommeri indtil det Øjeblik, da Kirkebetjentens Skridt og Lyden af hans Nøgler forkynde mig, at jeg bor gaa min Vej. Jeg lover og takker Dig, min Gud, fordi Du for mig har aabnet denne Kilde til himmelsk Glæde!«

Den samme protestantiske Forfatter, der bl. a. ogsaa mener, at allerede »det blotte Syn af en *Skriftestol* kan virke til, at vi gaa i os selv og prøve vort eget Levned«, skriver om de katholske Ordener: »Da vi i Aaret 1830 besøgte nogle Departementer i Frankrig, for at gjøre os bekendte med Velgjørenheds-Anstalter, havde vi Lejlighed til at iagttage den Godhed og engleagtige Blidhed, hvormed Søstrene i Hospitalerne plejede de Syge. I endnu højere Grad maatte vi beundre den heltmodige Selvopofrelse, som Brødrene af »Saint-Jean de Dieu« udviste. Aldrig ville vi kunne glemme det Vidnesbyrd, som aflagdes om deres Kjærlighed af en Mand af Folket, hvem vi i Nærheden af Byen Bourg havde spurgt, hvad det var for en Bygning, vi saa i nogen Afstand fra Vejen. Han svarede, at det var et af de nævnte Brødre oprettet Hospital, og føjede til, at han kjendte til Husets Indre, da han i flere Aar havde tjent som Hospitalets Bager; han gav sig derefter til at lovprise disse Brøders Godhed og i bevæget Stemning med Taarer i Øjnene at fortælle os de mest rørende Træk af Brødrenes Liv. Det var os ikke muligt at bringe denne interessante Fortælling og alt hvad vi selv bleve Vidner til i Samklang med den Uvillie, som disse religiøse Ordener vare Gjenstand for. Vi forhørte os om Grunden dertil, men af de taabelige eller grove Svar, vi fik paa vore Spørgsmaal, blev det os klart, at Uretten ene og alene var grundet i Had til Religionen, et Had, der strakte sig endog til det Gode, som ved den tilflyder Menneskeheden.«

I sin Bog meddeler Ernest Naville ogsaa særlig en Udtalelse om den h. Frants af Assisi. I et af Professorerne ved Montauban-Fakultetet udgivet Tidsskrift siger Protestanten *Dubosc* i sin Anmeldelse af Abbé le Monniers Skrift om den h. Frants af Assisi: »Denne Bog er sandelig en god Bog. Man har en Følelse af, at le Monnier er en oprigtig og overbevist Kristen. Han elsker Franciskus, men han elsker ogsaa Kristus, som Franciskus elskede. Hvad han mest beundrer hos sin Helt er hans dybe Tro, hans Kjærlighed til Menneskeheden, hans store Barmhjærtighed. Hvis den reformerte Kirke havde Helgener, vilde den maaske kanonisere Franciskus af Assisi. Man vilde da opleve det mærkelige Skuespil: et og det samme Menneske kanoniseret af begge Kirker. Er dette ikke et Bevis paa, at om der end er mange Ting, som adskiller os siden det bedrøvelige Schisma, der var en Virkning af Luthers Røst, kan der dog være Berøringspunkter mellem alle Kristi sande Disciple, til hvilket ydre Kirkesamfund de end maatte høre? Og bebuder det ikke i en nærmere eller fjærnere Fremtid Opfyldelsen af Herrens Ord: »Der skal være een Hjord, een Hyrde?«

Vi slutte foreløbig vor lille Samling af protestantiske Udtalelser om Kirken, som de findes i E. Navilles Bog, med en Udtalelse af den protestantiske Grev *Zinzendorf*, Hovedet for de mæhriske Brødre, om *Tolerance*: »Gid Gud havde givet mine Trosbrødre at handle mod mig ligesaa forstandigt og kristeligt som Katholikerne, hvis Velvillie jeg i tredive Aar har glædet mig ved . . . . Det lader sig ikke nægte, at der i den katholske Kirke findes en medfødt praktisk Velvillie. Man finder ikke hos dem saameget Had mod Jesu sande Tilhængere, som hos mange Protestanter, hvis Hjærte er blevet tort ved de mange Stridigheder. Ligesaa umuligt som det er for mig at bringe det romerske Læresystem i Samklang med mit . . . . lige saa megen

Pris sætter jeg paa denne Kirkes praktiske Eftergivenhed mod alle fredsommelige og for Fanatisme frigjorte Kristne, og paa den endnu større Eftergivenhed, som de, naar der ikke strides om Læren, vise mod Lærerne af et fremmed Kirkesamfund. Vistnok kunne vi ofte høre Katholikerne bruge stærke Fordømmelsesord mod deres Modstandere . . . men i Praksis behandle de dem med megen Billighed. Vi Protestanter have Frihedsord paa vore Læber og paa vore Bannere, men gjælder det om at gaa fra Ord til Handling, saa findes der mellem os — jeg siger det med Taarer i Øjnene — Mennesker, som ere sande Tyranner over Samvitighederne.« Det er sande og træffende Ord, som jo næsten daglig finde ny Bekræftelse ogsaa her i vort Fædreland ved Tildragelser paa mange forskjellige Omraader. Ikke faa blandt vore danske Konvertiter og øvrige Trosfæller vilde kunne fortælle herom.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags, den h. Elisabeth af Thyringens Mindedag, fejrede *Elisabethforeningen* sin Patronatsfest. Efter Højmessens i St. Ansgar, under hvilken afholdtes en Kollekt, som indbragte 42 Kr., fandt et Fællesmøde Sted, som overværedes af den højærværdigste Biskop. Foreningen, hvis Opgave det er, at drage Omsorg for forældreløse Børns Opdragelse i Vajsenhuset ved Rosenkranskirken eller i kristelige Hjem, tæller 96 Medlemmer og har for Tiden 9 Børn at sørge for. Tillige er *Syforeningen* ved St. Ansgar henlagt under dens Bestyrelse. Efter at Protokollen fra sidste Møde var oplæst, og Foreningens Protektor, Hr. Pastor *Johansen*, havde givet en Oversigt over Regnskabet, som gav Haab om, at Aaret vilde slutte med et lille Overskud, talte *den højærværdigste Biskop* opmuntrende Ord til de Forsamlede og opfordrede dem til Ihærdighed i denne for Menigheden saa vigtige Forening. Efter Modet meddelte Msgr. *von Euch* den biskoppelige Velsignelse. En stor Del af Foreningens Medlemmer manglede desværre ved Mødet og gave et slaaende Bevis

paa den Slendrian og Ligeegyldighed, som hersker i vor Menighed, naar det drejer sig om *personligt* at give Møde i vore karitative Foreninger. I Sagens Interesse kan man ikke andet end misbillige denne Ligeegyldighed og Mangel paa Lyst til at bringe et *personligt* Offer, navnlig i vore Dage, hvor det mere end nogen Sinde gjælder om at være personlig virksom, og hvor Kirken har Brug for alle Arme.

Samme Dag fejrede *Mariakongregationen for Ynglinge* den h. Stanislaus' Fest med Fælleskommunion om Morgenens i Jesu Hjertes Kapel og højtidelig Optagelse af 7 nye Medlemmer under Festandagten i St. Ansgars Kirke, ved hvilken Lejlighed Pater *v. Geyr* prædikede.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. November. 27. Søndag e. Pintse. — 27. M. Leonhard af Port. Mauricio, Bekjender. — 28. Ti. Votivofficium af St. Ansgar. — 29. O. Ferialdag. — 30. To. Andreas, Apostel. — 1. December, F. Ferialdag (Kl. 8¹/₄ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften: Broderskabsandagt). — 2. L. Bibiana, Jomfru og Mart. **Søndag den 3. December.** 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse.

St. Elisabeths Understøttelsesforening holder Møde Søndag den 26. November Kl. c. 11¹/₂ (efter Højmessens i St. Ansgars Kirke) i Bredgade 67, 2. S. o. G. — Medlemmerne afgive Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Kvartal og modtage nye Adresser for det kommende.

Sct. Josefs Gilde. Den aarlige Sjælemesse for Gildets 5 afdøde Brødre læses Tirsdag den 28. Nov. Kl. 8¹/₄ i St. Ansgars Kirke.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer holde Tilbedelse Fredag d. 1. December.

Unio. Søndag den 26. November, Kl. 8 pr.: Musikalsk Aftenunderholdning i Koncertpalæets lange Sal.

En Moder med 5 Børn beder en Familie om at ville antage et af dem eller sørge for det til Konfirmationen. Der er 3 Drenges paa 3, 5 og 7 Aar og 2 Piger paa 9 og 11 Aar. Man henvende sig til Redaktionen.

En ung dannet Dame kan erholde Engagement fra 15—24 Dec. som Expeditrice af Julekort i en herværende større Papirforretning. — Man henvende sig i Bredgade 67, 2. S. t. V. Tirsdag, Onsdag og Torsdag fra Kl. 9—12 og 6—8.

En rask flink Kone ønsker nogle Dage om Ugen med Vask og Rengjøring. St. Gertrudstræde Nr. 1, Kvisten.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samhos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 49.

Søndagen den 3. December.

1893.

Indhold: Spiritismen. Efterretninger: Kjøbenhavn. Trier. Rom. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Spiritismen.

—o—

Side om Side med den *materialistiske* Strømning løber i vore Dage i Overensstemmelse med Ordsproget »extrema se tangunt« (Modsætninger berøre hinanden) en anden Strømning, den *spiritistiske*. Materialisme og Spiritisme ere de to Poler, omkring hvilke den vantro Menneskeslægt, som staar udenfor Kristendommen, stedse har bevæget sig og endnu den Dag i Dag bevæger sig. Spiritismens Optræden forklares psykologisk ved den forhaandenværende Materialisme; den er den psykologiske Reaktion, ganske paa samme Maade som Vantroen sædvanligvis ledsages af den dummeste Overtro.

Da Kristendommen med sit guddommelige Lys oplyste Verden og begyndte at sprede Hedenskabets mørke Skygger, skjulte den overtroiske Djævletjeneste sig mere og mere i hemmeligere Kroge; men forskellige Lev-

ninger af den bleve tilbage i den fordærvede Menne-
skehed, og fra Tid til anden viste i større eller mindre
Grad saadanne giftige Spirer sig paa Overfladen. Spi-
ritismen er en saadan giftig Spire, en ny, eller rettere
en gjenoptagen, fornyet Overtro, og Spiritismens For-
kæmpere skyldes det, at Overtroen, som det gamle He-
denskab avlede i sine mørkeste Afgrunde, og de Vildes
Spøgeri kan optræde i det moderne Samfunds Saloner.
Den h. Skrift og den profane Historie meddeler os Kjends-
gjerninger, som overbevise os om, at mange Ting i den
gamle hedenske Overtro stemme overens med den mo-
derne Spiritisme. Besværgelser over Afdøde vare ikke
sjældne den Gang, omgivne maaske af lidt uhyggeligere
Trylleri, end de saakaldte Aandspaakaldelser i vore
Dage; Borde og Bænke talte paa Tertullians Tid gan-
ske paa samme Maade, som de moderne Bankeaaender.
De indiske Fakirer konkurrere ogsaa endnu med de mest
ovede »Aandemedier« i at bevæge tunge Gjenstande
uden at berøre dem, i at give Meddelelser ved Hjælp
af Aandegrifler, o. s. v. Ogsaa de Vilde i Amerika faa
ved Borddans og Bordbanken Svar paa deres Spørgs-
maal; ogsaa de have talende og skrivende »Medier«.
Endog Kafferne i Afrika kjende Kunsten, at blive un-
derviste af »de Afdødes Aander«, og ere saaledes i det
Punkt lige saa dygtige som vore Dages Spiritister, der
menc, at det er Spiritismens Opgave at løfte og frelse
Verdens Kultur. Den gamle hedenske Overtros Stempel
bærer Spiritismen paa Panden, og det endog den mest
udprægede og værste Slags Overtro, om hvilken den
h. Skrift siger: »*Omnes dii gentium dæmonia*« (Alle
Hedenskabets Afguder ere Dæmoner).

Der er for os Katholiker ikke noget Paafaldende
eller Mærkeligt i hele den spiritistiske Bevægelse. Man
fatter den baade *psykologisk* og fra et *historisk* Stand-
punkt. Materialismen eller Læren om, at der ikke exi-
sterer andet end Materie, at alle det saakaldte Aands-

livs Funktioner i Grunden ikke ere andet end Materiens forskellige Svingninger eller Bevægelser — denne Lære strider saa bestemt imod den sunde Menneskeforstand og alle vor Naturs bydende Fordringer, at der maa indtræde et Omslag eller en Reaktion. Mennesket maa have Idealer, det har ideale Fornødenheder; og derfor har til enhver Tid en stor Del af Menneskeslægten dyrket Spiritismens forskellige Udviklinger, Magien, Trolddom og andre hemmelige Kunster, og det saa mere, jo mere man fjærnede sig fra den af Gud skjænkede Sandhedskilde, fra Aabenbaringsens Lys. Mennesket drages dernæst stærkt henimod det Mørke, Hemmelighedsfulde, — og Erfaringen lærer os, at det drages desto mægtigere, jo mindre det vil nærme sig den af Gud forkyndte Sandhed, eller jo dybere det allerede har styrtet sig i Vantroens Afgrund. Da bliver denne Dragen næsten uimodstaaelig og udarter i et Slags aandeligt Vanvid, — Mennesket bliver et næsten villieløst Bytte for sand og falsk Magi af enhver Art. Det er en retfærdig Straf, som rammer Stoltheden og Hovmodet. Mennesket forsmaar Sandhedens rene Lys og til Gjengjæld lænkebinder han sig til hemmelighedsfulde og mørke Magter.

En katholsk Kristen fatter ogsaa Spiritismen fra et *historisk* Standpunkt. For saa vidt som den virkelig naar ud over det mørke og endnu kun lidet gjennemforskede Omraade, som indbefatter Magnetisme og dens forskellige Trin, Natursympathien og den sømnambulistiske Tilstand, og navnlig for saa vidt som den nødvendigvis forudsætter en med Vilkaarlighed og Intelligens styrende Kraft udenfor Mennesket, er den kun under en anden Skikkelse og under et andet Navn Fortsættelsen af det, som har aabenbaret sig til enhver Tid og navnlig indenfor Hedenskabets Omraade — nemlig en Fortsættelse af *dæmonisk Indflydelse*.

Allerede det gamle Testamente advarer paa det

Eftertrykkeligste imod Hedenskabets Orakel-Sandsiger- og Trolddomsvæsen; der er dér Tale om en *spiritus pythonicus, spiritus divinationis*. Hvorledes denne Aand er beskaffen og i mange Tilfælde kan forstaas ifølge ægte kristelig Anskuelse, derpaa giver Apostlen Paulus os et interessant Exempel. Den h. Lukas skriver i Apostlenes Gjerninger (16, 16): »Det skete, som vi gik ned til Bedestedet, at en Pige mødte os, som havde en Spaadomsaand og bragte sit Herskab megen Vinding ved at spaa.« Her er en slaaende Lighed med mange af de saakaldte Mediers Historie og Virksomhed, som spiritistisk Literatur oplyser os om. Den h. Paulus forstaar og opfatter nu denne *spiritus pytho*, denne Spaadomsaand, ikke som et Produkt af en overordentlig sjælelig Tilstand, eller som en naturlig Kraft, eller som en Forøgelse af de aandelige Anlæg, eller som et delvis Gjennembrud af de legemlige Skranker fra den menneskelige Aands Side; han opfatter den heller ikke som en Forbindelse af den menneskelige Aand med magiske Naturkræfter — han ser i den en Dæmon og en Dæmons Virksomhed i Ordets fulde og hele Betydning. Derfor forsætter den h. Lucas: »Han vendte sig om og sagde til Aanden: Jeg byder Dig i Jesu Kristi Navn at fare ud af hende«; han benytter sig altsaa af den højtidelige Besværgelse af den onde Aand.

En Mængde Kjendsgjerninger fra den hedenske Orakelverden svare til dette bibelske Tilfælde; meget deri, som de kristne Skribenter i de første Aarhundreder omtale som almindelig bekjendte Kjendsgjerninger og Begivenheder, der ikke drages i Tvivl af Nogen, have den mest yderliggaaende Lighed med spiritistiske Tildragelser. Men det er ogsaa ligesaa bekjendt, at Kirkefædrene i det hedenske Orakel- og Trolddomsvæsen saa Djævelens indgribende Virksomhed. Katholiken sættes saaledes ved Hjælp af Aabenbaringens Indhold og de i samme indeholdte Meddelelser om den

anden Verden og de faldne Aander tilstrækkeligt i Stand til at bedømme denne den onde Aands Mellekomst; han finder den desto sandsynligere, jo mere han underkaster *den sædelige Tendens* og Spiritismens Lærdømme, som have deres Grund i de bankende, skrivende og sig aabenbarende Aanders Meddelelser, en nøjere Prøvelse. Optræder der en udenfor Menneket staaende, fornuftig Kraft, som ofte aabenbarer sig overfor Menneskene ved Hjælp af burleske Narrestreger og Fænomener, som intet Formaal have, saa maa ifølge Troens Grundsætninger dens *sædelige Værd* først proves; her gjælder det fremfor alt om, at anvende praktisk den h. Paulus' Formaning: »Prøver Aanderne«.

Det ligger uden Tvivl ikke blot i Videnskabens men ogsaa i Religionens Interesse, at usædvanlige og tilsyneladende ubegribelige Kjendsgjæringer ikke strax tilskrives dæmonisk Indflydelse. I Praxis skjælnes Kirken ogsaa mellem Magnetisme og Somnambulisme og Spiritismen, idet man maa tilstaa, at adskillige af de Ting, som høre ind under den kunstige Magnetisme og som ogsaa fremstilles i de spiritistiske Sammenkomster, ingenlunde maaske savne en naturlig Aarsag. Ogsaa maa man sige, at en stor Del af de overordentlige Sager, som Spiritisterne og deres Medier rose sig af, ere en Følge af Sandsebedrag og Gjogleri, som ofte nok er bleven afsløret. Men paa den anden Side tør man heller ikke nægte, at der i Spiritismen gives mange uforklarlige Tildragelser, som ere stadfæstede af paa-lidelige Vidner. Til de mærkeligste blandt disse stadfæstede Tildragelser høre f. Ex. indelukkede Baands Knytning i Knuder, Bortfjærnelsen af Pengestykker i lukkede Æsker, Aftryk af Fødder paa den indvendige Side af Tavler, der først vare blevne undersøgte og fast sammenbundne, Skrivning paa saadanne tomme Skifertavler ved Hjælp af en Griffel, som var lagt imellem dem, og det endog i Sprog, som Mediet ikke

kjendte, faste Gjenstande bevæge sig og svæve gennem Luften uden nogen synlig Aarsag og føres gennem lukkede Døre, tunge Borde løftes i Vejret under en roterende Bevægelse og svæve en Tidlang i Luften, der høres en Banken paa forskellige Steder, ved hvilken en Samtale sættes i Gang med det usynlige bankende Væsen o. s. v. Alt dette er Tildragelser, som under alle Omstændigheder overgaa de menneskelige Kræfter og de til Menneskets Raadighed staaende Naturkræfter; de blive styrede af en Intelligens og det en overmenneskelig Intelligens.

Disse aandelige Væsener, som uden Tvivl hjælpe med ved disse Tildragelser, hvad enten det nu er Af-dødes Aander eller Aander af en højere Slags, kunne ikke være gode, men onde Aander. Meddelelser, som haane al sund Fornuft og Moralens første Grundsætninger, hidrore ikke fra Gud eller fra en god Aand. Kristi Guddom, endog en personlig Guds Existens, den uforanderlige Gjengjældelse efter Døden o. s. v. bliver nægtet, en Ligestilling af de liderligste Uhyrer med de mest offervillige Dydshelte berøver al Sædelighed det faste Grundlag; saadanne Lærdomme brændemærke sig selv med hans Tegn, som er Lognens Aand og Forførelsen fra Begyndelsen af. Det drilagtige og farlige Gjøglespil, som disse Aander ofte gjøre sig skyldige i, kunne vel passe for en forkommen Markskriger eller Nar, men de ere uværdige for og uforenelige med en af Gud sendt god Aands Egenskab.

(Sluttes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Tirsdags fejrede en af vor Menigheds tidligere Kirkeforstandere, Hr. *H. P. C. Birch* sit Solvbryllup. I Dagens Anledning modtog Solvbrudeparret om Morgenen den h. Kommunion i St. Ansgars Kirke, til hvis

Forstanderskab Hr. Birch indtil for et Par Aar siden har været knyttet i 18 Aar, først som Revisor og siden som Forstander. For at hædre den gamle forhenværende Kirkeforstander, der i sin lange Embedstid med en aldrig svigtende Interesse havde varetaget Menighedens Anliggender og ikke manglet ved nogetsomhelst Møde, naar ikke Sygdom eller Fraværelse fra Hovedstaden hindrede ham, begav Kirkens nuværende Forstanderskab sig henimod Middag til Sølvbrudeparrets Bolig for at bringe det en hjertelig Lykønskning og overrække det et smukt indbundet Exemplar af det nye Testamente, som en Erindring om Højtidsdagen. Ogsaa den højærværdigste Biskop hædrede Sølvbrudeparret ved at sende det en skriftlig Lykønskning.

Trier. Med storartede Ovationer er Biskoppen af Trier, Msgr. *Korum*, som for nylig er vendt tilbage fra en Romerrejse, bleven modtaget paa sin Navnedag i Trier. Efter at en Mængde Deputationer i Dagens Løb havde bragt Biskoppen deres Lykønskninger, foranstaltedes om Aftenen et stort Fakkeltog, hvori mange Tusinder deltog. Toget bestod af 4 Musikkorps, et Sangkor af 300 Sangere og 31 Foreninger. Samtlige Deltagere bærede Lampions. Foran det biskoppelige Palæ standsede Toget og efter at Sangerne havde sunget en flerstemmig Sang, talte Biskop *Korum* fra Balkonen til det forsamlede Folk, idet han sluttede med at udbringe et Leve for Triers Indbyggere. Den tusindfoldige Mængde istemte begejstret dette Leve og sang derefter »Fast skal min Daabspagt evig staa.« Festligheden foran Bispegaarden sluttede med et mægtigt brusende »Store Gud, vi love Dig.« Noget mere gribende end denne Lovsang »Te Deum«, som blev sunget af Tusinder ude i det Fri, bliver man sjældent Vidne til.

Rom. Den h. Fader modtog for nylig i Peterskirken c. 4000 Pilgrimme fra Lombardiet og Venedig. Modtagelsen overværedes af den russiske Storfyrstinde *Katharina* med Datter, som Dagen i Forvejen havde haft Audiens hos Pave Leo XIII. og Kardinal-Statssekretær Rampolla. I Højtideligheden deltog tillige det diplomatiske Korps, 20 Kardinaler, 40 Biskopper og c. 6000 Romere og Fremmede. Efter den h. Messe modtog Paven en Adresse, som blev oplæst af Pilgrimme-

nes Fører, Msgr. Spigardi. I sit Svar protesterede Paven mod at blive beskyldt for at være en Fjende af Italien, og kaldte denne Beskyldning en fræk Bagvaskelse; han erklærede, at han ved Bøn og Belæring stedse havde en aaben Haand for Landet, uden derfor at kunne tie i Henseende til Kirkens krænkede Rettigheder og indskrænkede Frihed. Tilsidst meddelte den h. Fader den apostoliske Velsignelse. Paven, som blev hilset med begejstrede Leveraab, da han forlod Peterskirken, gjorde Indtryk af at have fuldstændig overvundet den Forkjølelse, som den 83aarige Olding fornylig havde paadraget sig.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. December. 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse. — 4. **M.** Barbara, Jomfru og Mart. — 5. **M.** Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. — 6. **O.** (Fastedag *) Nikolaus, Biskop og Bekj. (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 7. **To.** Ambrosins, Biskop og Kirkelærer. — 8. **F.** (Fastedag) Marias ubesmittede Undfangelse (fejres næste Søndag). — 9 **L.** Frants Xaverius, Bekjender, Indiens Apostel.

Søndag den 10. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

*) Alle Onsdage og Fredage i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Rosenkransbroderskabet. Søndag den 3. December Kl. 6 Maanedsmøde med Prædiken og Processiou i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Kongregation deltager i Processiouen.

Mariaforeningen holder Møde i Præsteboligen, Søndag den 3. Dec. Kl. c. 11¹/₂ efter Højmessens i St. Ansgars Kirke.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. December Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Auliggende. Efter Messen kort Foredrag for Menighedens Mødre.

Sct. Josefs Gilde. Alm. Møde for alle Brødre Mandag den 4. Dec. Kl. 8¹/₂ Aften.

Unio. Søndag den 10. Dec. Kl. 9: Foredrag i Vinterlokalet, Ørtergade 32. af Hr. Naalemager J. C. Jørgensen over „Erindringer fra 64“.

Undertegnede modtager flere Elever i Klaverspil; der undervises saavel ude som i Hjemmet. Josefine Hansen, Gasværksvej 3, 4. Sal t. v.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Gothersgade 49):

P. P. Til Forsvar for Sandheden, Nr. 16. **Bibelen II.** Pris 25 Ø.
Det nye Testament, med oplysende Anmærkninger. Pris 7 Kr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samhos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 50.

Søndagen den 10. December.

1893.

Indhold: Spiritismen. Efterretninger: Kjøbenhavn. Brügge. Bekjendtgjørelser. -- Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Spiritismen.

—o—

(Fortsat.)

Ere overjordiske Væsener medvirkende i Spiritismen, saa maa man nødvendigvis spørge: Til hvilken Region i Aandernes Rige høre de da? Spiritisterne hilse de ved Møderne virksomme Aander som *Afdødes Sjæle*.

Den bekjendte Grundlægger af de katholske Svendeforeninger, *Adolf Kolping*, sendte følgende trøstende Ord til nogle Børn, som i en tidlig Alder havde mistet deres Moder: »Vi staa i vort senere Liv saa ofte med Forundring stille, idet vi overveje Guds underfulde Anordninger i vort eget Livs Tilskikkelser, idet vi selv tydeligere og tydeligere indse, at netop de Lidelser, overfor hvilke vi i sin Tid bleve saa forsagte og modløse, have været de mest velsignede Vendepunkter i vort Liv. Jeg mistede min uforglemmelige Moder paa en Tid, da jeg ifølge menneskelig Beregning netop

mindst kunde undværre hende. Men jeg havde i Virkeligheden ikke engang mistet hende, hvilket jeg antog, men hendes forklarede Kjærlighed, som dog var endnu bedre, end den kunde være heneden, har jeg da forst ret kunnet glæde mig ved. Hendes Beskyttelse har jeg følt, saa at jeg har Grund til at takke Gud, som til rette Tid har forklaret hendes Kjærlighed, for at skjænke den større Kraft, end det var muligt i det dødelige Legeme.«

Er denne Forsikring maaske forfængeligt Sværmeri, et Resultat af Skuffelse, hvormed det sørgende Hjærte, hvis Ønsker jo ikke ere Love, holder Forstanden fangen? Enhver, som tror paa Skytshellige, maa sige Nej! For os ere vore inderligtelskede og begrædte Døde ikke døde, idet de vedblive at leve for os formedelst Kjærligheden og ogsaa fra den anden Verden kunne række os en hjælpsom Haand.

Om Englene skriver Apostlen, at »de ere udsendte til deres Tjeneste, som skulle arve Saligheden.« De *Salige*, der allerede ere som Englene, ere ogsaa, saaledes synes det, ligeledes udrustede til en saadan Engeltjeneste blandt Menneskene, og paa en vis Maade endnu mere kaldede dertil end de af Naturen rene Aander. Rigtignok have de fuldendt deres jordiske Lobebane, men der er ikke noget Umuligt eller Urimeligt i den Antagelse, at de, som ved deres Bortgang hverken have mistet Mindet om deres Medmennesker eller Kjærligheden til dem og stadig se de Efterlevendes Liv i det evige Lys, i det mindste paa en *usynlig* Maade kunne være dem nær, som vandre efter dem ad den samme Vej og til det samme Maal.

Rummet, ved hvilket vi forestille os Aandeverdenen skilt fra den jordiske Verden, er ikke nogen Hindring for en saadan Omgang mellem Levende og Hensovede. Modsætningen mellem denne og den anden Verden er snarere begrundet i en Tilstand end i et begrændset

Rum. Vi forbinde rigtignok med den hinsides Tilstand uvilkaarlig Begrebet om et bestemt Sted i Rummet og forestille os Himmel, Helvede, Skærsilden som begrænsede Steder; denne Forestilling er ogsaa dogmatisk begrundet. Den anden Verdens Topografi er og bliver imidlertid en Videnskab, hvori Fantasien beholder det videste Spillerum. Kirkens Lære har intet afgjort i Henseende til Spørgsmaalet om, *hvor* Livet hinsides Doden er. Man tør derfor tænke sig, at de forskjellige Tilstande i det andet Liv: Salighed, Fordømmelse og Renselse ikke fordrer Opholdssteder, der svare til vore Begreber om Rummet. Da Gud er allestedsnærværende, kan man godt tænke sig, at Himlen er overalt, hvor han lyksaliggjør de Udvalgte, Helvede overalt, hvor han straffer de Forkastede, Renselsesstedet overalt, hvor han renser de lidende Sjæle, saa at Sjælen, hvor den end befinder sig, aldrig afbryder sin uigjenkaldeligt modtagne Skjæbne.

I Overensstemmelse med Naturen befinder den hensevede Sjæl sig altid der, hvorhen dens Intention er rettet, og navnlig der, hvor den er virksom; og virksom kan den være overalt, hvor der findes en værdig Gjenstand for dens Virksomhed og Erkjendelse og som svarer til dens naturlige Anlæg eller Guds Anordning. Saadanne Gjenstande gives der for de hensevede Aander ogsaa her paa Jorden: de Steder, hvor de fordem have levet, arbejdet, lidt, hvor de endnu vedblive at leve i deres Gjæringer, hvor Frugterne af deres jordiske Virksomhed modnes, hvor Velgjørere og Hjælpere bo til deres Frelse, hvor alle de bo, som staa under deres Beskyttelse ifølge Naturen eller Naaden, hvor de anraabes om deres Forbøn, hvor deres Minde, deres jordiske Levninger holdes i Ære o. s. v. At Aanderne paa en *usynlig* Maade have Samkvem med denne Verden strider saaledes hverken mod Naturen eller mod den hedenfarne Sjæls nye Tilstand.

Men hvad maa vi vel tro om de Afdødes *Aabenbarelses*? Først maa vi under Henvisning til Begrebet *Hallucination* sige, at der her kun er ét Skridt fra at tro til at se, og at i de fleste Tilfælde iværksættes den af »Aanden« begjærede »Forløsning« bedst derved, at den hallucinerende Seer frigjøres fra »Aandens« Illusion.

Det vilde imidlertid være et forgjæves Arbejde, om man med Begrebet *Hallucination* vilde skaffe *alle* Aande-Aabenbarelsers objektive Virkelighed ud af Verden. At Døende melde sig selv hos fjærntboende Slægtninge eller Venner, som ingen Anelse havde om Sygdommen, endsige Dødsfaren, og i Øjeblikket slet ikke tænkte paa Personerne, kan ikke godt udtydes som rent subjektive Tildragelser.

Det *Umulige* i Afdødes Aabenbarelses er ikke bevist og kan, som det synes, heller ikke bevises, fordi Ingen er i Stand til at bestemme Lovene og Grændserne for de frigjorte Aanders Virksomhed. Aande-verdenen vilde i Virkeligheden være saare fattig, saafremt dens Rigdom paa Kræfter fuldstændig kunde udgrundes af vor stakkels Erkjendelse og Indsigt.

En Mængde *Kjendsgjerninger* ere blevne os overleverede fra alle Aarhundreder, og i vore Dage ere nye blevne samlede, som dels hidrøre fra troværdige Vidners Meddelelses, dels fra juridisk stadfæstede Beretninger. Spørgsmaalet om virkelige *Kjendsgjerninger* bliver ogsaa allerede afgjort af denne ene *Kjendsgjerning*, at Troen paa de Afdødes Aabenbarelses er lige saa gammel som Troen paa Udødeligheden og findes i alle Tidsaldre og blandt alle Folkeslag og følgelig maa den have et virkeligt Grundlag.

For at frelse det gode Rygte i Henseende til aandelig Sundhed, er det derfor ingenlunde nødvendigt, uden videre at forkaste alle Aande-Aabenbarelses som Spøgeri, Bedrageri og Skuffelse, selv om det ogsaa i

vore Dage paa mange Steder hører til god Tone i de dannede Samfundsklasser, at man høfligt ler med over enhver Aandehistorie, allerede af den Grund, fordi Ens Nabo ler; forlader man Selskabet hændes imidlertid ikke sjældent det komiske Tilfælde, at To, som offentlig have let højest over »Spøgeriet«, under fire Øjne alvorligt tilstaa overfor hverandre, at »der dog maa være noget derunder.« Ved en saadan Optræden fremmer man i alt Fald ikke Kjendsgjeringernes Prøvelse og »Overtroens Udryddelse«. »En fornem Tivvlesyge, som forkaster Kjendsgjeringer, uden at ville udgrunde dem,« siger *A. v. Humboldt*, »er i enkelte Tilfælde næsten endnu fordærveligere, end ukritisk Lettroenhed. Begge hindre en skarp Undersøgelse.«

Der gives Tildragelser, der, saafremt de ere Fakta, næppe kunne forklares anderledes end som sande Aande-Aabenbareiser.

Sebastian Brunner skriver i sin Bog »Woher? Wohin?« om en mærkværdig Aande-Aabenbarelse, som er bleven ham direkte fortalt af den Mand, hvem den blev tildel. Denne var en Discipel og Ven af Biskop *Sailer*, daværende Kapellan *I. K. Weber* i Mittelberg i Allgäu.

Det var en kold og stormfuld Vinterdag. Weber sad tilbords tilligemed Sognepræsten. Da kom der en fattig, daarligt klædt Dreng og bad ynkeligt om Almisse. Man lukkede ham ind og gav ham Mad. Han takkede og vilde atter bortfjerne sig, men følte sig saa svag og syg, at han næsten ikke kunde gaa. Weber foreslog da, at man skulde indrømme ham et lille Værelse, hvori Kapuciner munkene plejede at overnatte, naar de af og til kom forbi. Weber bragte Barnet til Sengs og hentede en Læge, som erklærede, at en heftig Feber var tilstede. Kapellanen plejede Drengen omhyggeligt; han traadte ogsaa i et nærmere aandeligt Forhold til Barnet, efterat Feberen var hørt op, og er-

farede da, at den Ulykkelige stod alene i Verden uden Fader eller Moder og ikke kjendte Nogen, som var forpligtet til at tage sig af ham. Han underviste Barnet i Religionen; Drengen viste sig meget modtagelig for den og tog med stor Begjærlighed mod de Undervisninger, som han fik, saa at Weber havde stor Glæde af ham. Sygdommen udartede imidlertid til en tærende Feber, som gjorde en Ende paa Drengens Liv. Det følgende Efteraar var han død.

Den følgende Vinter maatte Weber besøge en Syg, som boede en Times Vej fra Byen. Da han vendte hjem, var det Nat; der var falden Sne, som havde til-dækket Vejene og gjort dem ukjendelige. Den Gejstlige foer vild. Pludselig knagede det under hans Fodder; han var kommen ud paa en tilfrossen Dam; Isen bristede, Weber sank i Vandet indtil Brystet og hans Fodder fandt ingen Bund. Forgjæves søgte han at komme ud af denne farlige Stilling; han følte sig for-tabt. I dette Øjeblik saa han pludselig et klart Lys. Drengen, som han havde plejet og hvis Øjne han havde lukket, svævede foran ham; Barnet rakte ham Haanden, trak ham op af Vandet, forte ham hen paa Vejen, pegede med udstrakt Arm henimod den Retning, som Weber skulde gaa, og forsvandt. Den Frelste fulgte Retningen og kom lykkelig hjem. Den næste Morgen gik Weber ud til Dammen, hvor han havde været i saa stor Livsfare. Hans Fodspor kunde man endnu se i Sneen. Han betragtede den itubrudte Is; Dammen var her netop dybest.

Der gives mange lignende Tildragelser, stadfæstede af troværdige Mænd, som synes at vidne om, at de Hensovedes Aander med Guds Tilladelse kunne vise sig for de Levende i et Slags legemlig Skikkelse, saa at man baade kan se, høre og føle paa dem. Den h. Skrift omtaler ikke blot saadanne Aabenbarelsers Mulighed, men ogsaa deres Virkelighed. Principielt tor

vi tilstaa *Muligheden* af, at en Del af de spiritistiske Fænomener frembringes med Guds Tilladelse af Afdødes Sjæle. Senere ville vi imidlertid forklare, om der her ikke foreligger forskellige Tegn, som henviser til, at det er en anden Klasse af Aander, som medvirke. Skjont vi ikke principielt bestride, at de Afdødes Sjæle kunne vise sig, maa vi ikke desto mindre forkaste den spiritistiske Hypothese, at Sjælene uden Undtagelse formedelst *egen naturlig Kraft* virke fra Aanderiget over i denne Verden; navnlig ogsaa paa Grund af, at Bevisgrundene, som skulle støtte den, aldeles ikke holde Stand, allermindst naar de proves fra selve Spiritismens Standpunkt. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. I Søndags døde paa Frederiksberg en af vor Menigheds ædlestes Konvertiter, forh. Stiftsprovst **H. P. Kofoed-Hansen**, i en Alder af 80 Aar. I 1883, efter at have udgivet flere Piecer, som vidnede om hans alvorlige Forskninger og hans Sympathi for den katholske Kirkes Lærdomme og Institutioner, opgav han uden Menneskefrygt og med ædel Offervillighed sin Stilling i den lutherske Statskirke og vendte tilbage til den katholske Moderkirke. R. I. P.

Brügge. Næppe har *de engelske Sostres* Kloster lukket sig for den udmærkede Statsmand *V. Jacobs* Datter, førend to Døtre af højtansete Familier atter tage Sløret, nemlig *Baronesse t'Kint de Roodenbeks* og *Miss Dormer*, Datter af Lord Dormer, som i sin Tid døde i Indien. Medlemmerne af de fornemste Familier i Landet og Udlandet give saaledes i det strænge Kloster Verden et beundringsværdigt Exempel paa hin Offervillighedens Aand, som kun den katholske Tro er i Stand til at frembringe.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. — 11. **M.** Damasus, Bekjender og Pave. — 12 **Ti.** Vicelin, Bekj. og Biskop. — 13. **O.** (Fastedag) Lucia, Jomfru og Mart. — 14. **To.** Lorettofest. — 15. **F.** (Fastedag) Oktav af den ubesmittede Undfangelse. — 16. **L.** Eusebius, Biskop og Mart.

Søndag den 17. December. 3. Søndag i Advent.

Mariakongregationen for Mænd fejrer sin aarlige **Titularfest** i Dag Søndag den 10 Dec. med Fælleskommunion Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade) og højtidelig Optagelse af nye Medlemmer i St. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften.

Den levende Rosenkrans (1. Afd.) holder Møde med Exhortation Søndag den 10 Dec. Kl. c. 11¹/₂ paa Toldbodvejen 14. — Under Mødet overrækkes ifølge Opfordring Skapularret til flere af Foreningens Medlemmer. — Sjømlemesser for afdøde Medlemmer af Rosenkransbroderskabet: Tirsdag d. 12. Dec. Kl. 6 (Mary Møller), Onsdag d. 13. Kl. 8¹/₄ (J. F. M. V. Busch), Fredag d. 15. Kl. 8¹/₄ (H. P. Kofoed-Hansen).

Vincentforeningen afholder sit sidste Generalmøde for i Aar Søndag den 10. Dec. Kl. c. 11¹/₂ (efter Højmessens i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som finder Sted i Lokalet Bredgade 67. 2. S. o. G., indbydes alle Konferentsernes aktive og bidragydende Medlemmer.

St. Josefs Gilde agter i Juletiden at afholde en Julefestlighed med Juletræ, Basar og Tombola **til Fordel især for Gildets Stiftelse.** — Alle Gildets Venner og Velyndere bedes om at støtte Sagen.

Lærlingeforeningens Julefest afholdes Tirsdag den 26. December. Selv de mindste Gaver til Juletræet eller Tombolaen ville blive modtagne med Taknemlighed.

Unio. Søndag den 10. Dec. Kl. 9: Foredrag i Vinterlokalet, Østergade 32, af Hr. Naalemager J. C. Jørgensen: „Erindringer fra 64“.

For al udvist Deltagelse ved min Mands Død og Jordefærd bringer jeg herved min hjærteligste Tak.

Sofie Jensen, Viborggade 79.

Katholsk Væggekalender for 1894 er udkommen og faas hos d'Hrr. Gejstlige for 10 Øre.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Gothersgade 49):

P. P. Til Forsvar for Sandheden, Nr. 16. **Bibelen II.** Pris 25 Ø.
Det nye Testament, med oplysende Anmærkninger. Pris 7 Kr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samhos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 51.

Søndagen den 17. December.

1893.

Indhold: Spiritismen. Literatur. Efterretninger fra Ind- og Udland: Kjøbenhavn, Rusland, Neuenkirken. Middel mod Influenza. Til Ugebladets Læsere. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Spiritismen.

—o—
(Sluttet.)

Aandernes Materialisationer*), forudsat at de ere Virkelighed, have først og fremmest kun Beviskraft, naar disse Aanders *Identitet* med Personerne, som de udgive sig for, er hævet over enhver Tvivl. Men dette Identitetsdevis er hidtil ikke fremført. Spiritismens Forkæmpere indrømme ogsaa dette. Originalerne, som »Aande-Skikkelserne« ligne i Størrelse, Holdning, Typus, Miner, Optræden, Stemme o. s. v. ere Medierne; »Aandernes« Anskuelse og Udsagn, deres Spørgsmaal og Svar stemme ofte nøje overens med Mediets. Ikke uden Grund spørger Juristen *Cox*: Hvorfor optræde Aanderne som Nutidens Damer? Hvorfor spiller »Maple« paa Pianoet kun Melodier, som først ere blevne kompo-

---

*) De spiritistiske Fænomener, i hvilke Aanderne vise sig i menneskelige Skikkelser eller lade Dele af det menneskelige Legeme komme til Syne.

nerede efter hendes Dod, og synger Sange, som ere af nyeste Datum? Hvorfor optræde Aanderne ikke som de optraadte, medens de levede her paa Jorden?»

Haandskriftens Lighed er ikke et tilstrækkeligt Bevis paa Identiteten. Ogsaa det Vidnesbyrd, som Aanderne selv aflægge om deres Identitet, er uden Værd, da mange iblandt dem ifølge deres jordiske Venners egne Tilstaaelser ere løgnagtige Aander. Men man maa mistænke saadanne Aander for, at de ikke blot lyve og bedrage i Ord, men ogsaa i Gjerning; følgende beviser ikke engang den ydre Identitet noget, hvor øjensynlig den end kan synes at være.

Smagløst og urimeligt er det ogsaa at antage, at de Afdødes Sjæle regelmæssig vise sig som lydige Tjenere paa Mediernes Befaling. Da de Hensovede fra det legemlige Omraade ere dragne over i Aandernes Rige, kan deres synlige Tilbagevenden i Legemernes Verden kun betragtes som en Undtagelse fra den almindelige Regel i deres nye Tilværelse. Uden et fornuftigt og værdigt Formaal, — fordi de lidende Sjæle maaske ville søge Hjælp hos de Levende, eller som overordentlige Skytsengle maaske ville hjælpe de Levende, — ville de ikke gjøre Brug af deres Magt. Vor Pietet mod de Afdøde kan ikke tænke sig, at de blive visse Menneskers, de saakaldte Mediers, Slaver, at de skulde vise sig, for at udføre Hundekunster, som maaske passe for Taskenspillere og Klowner, med flyvende Knive, dansende Borde og Stole, svævende Lemmer, Fodaftryk o. s. v., for at tjene Nysgjerrighed og Morskab eller for at gjøre endnu værre Ting.

Skal man anse »Aanderne« for menneskelige Sjæle, saa maa de overtyde os derom ved et *menneskeligt* Væsen og ved en Optræden, der er *Mennesker værdig*.

Ere »Aanderne« hensovede Menneskers Sjæle, som af Sympathi drages til atter at vise sig i denne Ver-

den; hvorledes lader det sig da forklare, at de fra deres Side vise saa liden Sympathi; ikke engang have Hjærte for deres specielle og ligesindede Venner, for deres Stands- og Kaldsfæller? at de for det meste omgaas deres tilbageblevne Brødre og Søstre paa en uhoflig og uvenlig, ja barbarisk Maade, paa alle mulige Maader drille og chikanere dem, medens de her i Livet optraadte som velopdragne, dannede, anstændige og talentfulde Mennesker? Ere »Aanderne« menneskelige Sjæle, som endog ere sendte af Forsynet, for at hjælpe Menneskene, hvorfor begaa de da saadanne kaade Dumheder, i Stedet for at optræde som sande Menneskevenner? Og hvor umenneskeligt behandle »Aanderne« ikke endog deres hengivneste Tjenere, Medierne, hvem de berøve baade Sundheden og det gode Rygte, idet de udsætte dem for de skjæbnesvangreste Ulykkestilfælde og for Skam og Vanære.

Vi maa her ogsaa minde om »Aandernes« Trivialitet og Mangel paa Aand. Blandt alle de intetsigende Undskyldninger, hvormed Spiritisterne tage deres dumme og ondskafulde Yndlinge fra den anden Verden i Beskyttelse, er ingen saa forslidt, som denne, at Døden ikke har en intellektuel og moralsk Revolution til Følge. Er Spiritismen Sandhed, saa er Døden overhovedet intet Fremskridt, men snarere et Tilbageskridt i den aandelige Udvikling; thi mange Aander, der forlode dette Liv som Genier eller Lærde vende tilbage som Idioter. Hvem kan vel tro paa, at Fornuftens Lys udslukkes tillige med Livets Lys? Døden selv ryster paa Hovedet over denne Insinuation. Ikke sjældent lader den, førend den nedsænker Legemet i den sidste Slummer, Sjælen vaagne med en overraskende Magt. Hundreder af Døende have i de sidste Øjeblikke ved frydefulde og begejstrede Udraab aflagt Vidnesbyrd om deres pludselige Oplysning og aandelige Energi. Hvad kan Døden tilføje Sjælen? Bryder ikke ofte midt

under Dodslejets og den syge Fantasi's mørke Nat Aandens klare og vaagne Liv igjennem, ligesom Solen, der staar hele Dagen paa Himlen, gjennembryder Uvejrs-skyerne, som gjøre Dagens Timer til Nat? Endog Vanvittige, hos hvem en organisk Fejl i Hjærnen har været Grunden til den langvarige Sygdom, vaagne ofte i Dødstimen til en underfuld Klarhed. Døende pleje i Henseende til de Anliggender, som i Livet vare Hovedgjenstanden for deres Beskjæftigelse og Omsorg, at lægge en usædvanlig, ikke blot tilbage- men ogsaa forudseende Aandsklarhed for Dagen. Og vi handle i Overensstemmelse med alle Tider, naar vi ære deres sidste Ord ikke blot som hellige Bud, men ogsaa som profetiske Raad.

Dette er Dødens Fysiognomi ifølge deres Vidnesbyrd, som ofte havde Lejlighed til at iagttage dens Optræden. Da den ingen Magt har over Aanden og heller ikke paa en anmassende Maade gjør Krav paa en saadan Magt, strider det imod Fornuften at skjænke Pøbelaanderne fra Dødsriget Tiltro, selv om de udgive sig for at være de mest dannede Mænd fra Fortiden.

Den spiritistiske Theori kan man kun gaa ind paa under den skrækkelige Forudsætning, at det netop er hine Menneskesjæle, som ikke bestode overfor Guds Domstol, tilladt, at vende tilbage til Jorden, for vedblivende at pleje den onde Sæd, de udsaaede i deres jordiske Liv. Endskjønt vi ikke anse hele Spiritismen for Aande-Spøgeri, men meget mere tro at maatte tilskrive naturlige Aarsager de fleste Tildragelser indenfor dens Omraade, saa kunne vi dog indrømme, at usynlige Kræfter have medvirket ikke blot ved de enkelte Experimenter, men overhovedet ved hele Sagens Oprindelse og Udbredelse. Og med denne Forudsætning for Øje tvinges vi af hele Spiritismens religiøs-sædelige Karakter og Tendents til ydermere i Almindelighed at antage, at Aanderne, som medvirke, ere *djævelske* eller

fordømte Aander. De gode Aanders Indvirkning paa Legemernes Verden har Gud til Ophav og Endemaal, har Guds Ære og Menneskenes Frelse til Formaal. Men Spiritismen er fremmed for og fjendtlig sindet imod disse Formaal. Ere derfor overjordiske Væsener virksomme i den, saa kunne disse kun være onde Aander.

Det stærkeste Lokkemiddel for den dæmoniske Aand er uden Tvivl Trolddomssynden. Med sand djævelsk Vellyst tager han imod den Haand, der som i en aaben Dør rækkes ham imøde til en Pagt, og nedværdiger sig tilsyneladende til Tjener, fordi han er sikker paa det absolute Herredømme. En udtrykkelig Anraabelse er imidlertid ikke nødvendig til Oprettelsen af en saadan Pagt; en stiltiende er tilstrækkelig. Og Nekromantien eller Aandebesværgelsen, der er en meget syndig og unaturlig Forvildelse, kan for Djævelen være en velkommen Indbydelse til at indfinde sig. Da han ikke mere kan skjule sig under ophøjede Gude-navne, lader han sig nøje med at være en falsk Mægler mellem Gud og Menneskene og paatager sig et Sendebuds Rolle fra den anden Verden, og i Nekromantens Sjæl finder han et velstemt Instrument, hvorpaa han kan spille sine Melodier. Der tilbydes derfor næppe »Løgnens Fader« et bedre og virksommere Middel til at bedrage Menneskene, end Aandebesværgelsen. Man kan derfor tiltro ham, at han paatager sig kjære Afdodes Navne og endog Skikkelse og taler i deres Aand og Sprog til de Efterlevende, for at vække hos dem Tillid til hans Aabenbaringer.

Er dette lykkedes ham, saa har han vundet en fri Mark for sine falske og fordærvelige Lærdømmes Sædekorn. Han forkynder Tilgivelsen af svære Synder i den anden Verden, nægter Helved-Straffens Evighed og gjør den Enkeltes subjektive Anskuelser og Ønsker til Rettesnor for Troen. For at sikre sig Kredit, op-

træder han ofte som en »Lysets Engel« (2. Kor. 11, 14.); thi hvad skulde afholde ham fra at krybe i Kутten, at holde Bodsprædikener, for saaledes under det Godes Maske at erobre desto flere Ofre.

Af den h. Skrift erfare vi, at endog hin »urene Aand« priste Guds Søn. Men Herren truede ham, paa-bød ham Taushed og uddrev ham; han tillod overhovedet ikke Djævlene at tale, »fordi de kjendte ham.« (Mark. 1, 25. 34.) og fordi Satans Ros ikke er nogen Ros. Paa samme Maade optraadte ogsaa Paulus i Filippi overfor den Pythonsaand, som havde raabt efter ham og hans Ledsager Timotheus: »Disse Mennesker ere den højeste Guds Tjenere, som forkynde Eder Frelsens Vej« (Ap. Gj. 26, 17.). Man kan hverken af Skikkelsen eller af Aabenbarelsens Meddelelser strax og med Sikkerhed erkjende dens sædelige Karakter. Der hører en stræng Prøvelse til og tillige i rigt Maal Gaven at bedømme Aanderne, for i de enkelte Tilfælde at kunne bedømme, om det er en god eller ond Engel, en frelst eller fordømt Menneskesjæl, som har vist sig

Apostlen advarer Thessalonikerne mod at foragte Profetierne; »men prøver Alt,« tilføjer han, »og beholder det Gode« (1. Thes. 5, 20 ff). Den dæmoniske Extase var ikke noget usædvanligt i den apostoliske Tidsalder, i alt Fald kjendte de Kristne den fra deres hedenske Fortid, de trængte derfor til et sikkert Kjendetegn, for at prøve Aanderne. »Højtelskede! Tror ikke enhver Aand, men prøver Aanderne, om de ere af Gud; thi mange falske Profeter ere udgangne i Verden. Derpaa kjendes Guds Aand: enhver Aand, som bekjender, at Jesus Kristus er kommen i Kjødet, er af Gud« (1. Joh. 4, 1 ff). Men fordi dette velsignede Navn, i hvilket Frelse ene og alene findes, ofte bliver misbrugt paa den skjændigste Maade, saa modtager dette af Apostlen givne Kjendetegn først den fuldkomne Ubedrageligheds Stempel derved, at Aanden eller Un-

dergjøreren, som anraaber Jesu Navn, gjør sin guddommelige Sendelse utvivlsom ved ene og alene at fremme *Guds Ære og Menneskenes Frelse.*

Man behøver næppe at spille et eneste Ord paa den Naivitet, som tror, at Satan maa gjøre ulidelig Vold paa sig selv, for at forkynde ved Mediernes Mund ogsaa allehaande smukke og opbyggelige Lærdomme og for oven i Kjøbet at nægte sin egen Existens. Netop da er Løgnens Mester i sin Rolle og gjør de bedste Forretninger, naar han fornægter sig selv, ja driver Selvfornægtelsen saa vidt, at han endog nægter sin egen Tilværelse. Spiritismen forvandler Dæmonerne til uskadelige, drilagtige og naragtige Menneskesjæle; dette alene gjør den mistænkelig og burde gjøre Menneskene forsigtige.

Endskjønt vi henføre Størstedelen af de spiritistiske Fænomener og Aabenbareelser til rent naturlige Aarsager, maa vi dog fordømme Spiritismen som et Blændværk og frygte det som en aandelig Epidemi, hvis Oprindelse og Udbredelse moralsk er bleven iværksat og fremskyndet af skadefro, bedrageriske og løgnagtige Aander. Selv om ogsaa alle de mærkelige Tildragelser, som finde Sted under Spiritistmoderne, senere hen skulde vise sig at være Virkninger af naturlige Kræfter eller Produkter af Bedrageri eller Skuffelse; saa er og bliver den moderne Spiritisme som Indbegrebet af theoretiske Forvildelser og overtroiske Gjerninger dog brændemærket med det Ondes Tegn. Vi se i den Sporene af en farlig, med den forkerte Tidsaand paa det inderligste fortrolig Intelligens, et i sit Slags storartet Resultat af djævelsk Fristelse i stor Stil.

Gives der onde Aander, som have Magt til at skade Menneskene, saa staar blandt alle det moderne Samfunds Onder i Henseende til Spørgsmaalet om dæmonisk Medvirkning til al denne Elendighed Spiritismen for Tiden øverst. Den moderne Aandetro nægter og

forhaaner Kristi Guddom, kæmper med fanatisk Heflighed mod det jordiske Gudsrige, undergraver Moralitetens Fundament og tilintetgjør dens virksomste Motiver, idet den borttager Glæden, som fremgaar af Bevidstheden om Menneskets Udødelighed og indgyder Uvillie mod det hinsides Hjem og Fædreland; endelig begunstiger den hines skjændige Planer, som true Samfundets Bestaaen. Religiøs Indifferentisme, Irreligiøsitet og Internationale finde en lige mægtig Forbundsfølge i dette Blændværk. Med et Ord: den moderne Aandekultus dræber al ægte, kristelig Aandskultur.

Vi ville aldeles ikke svække de naturlige Aarsager, som have bidraget til den spiritistiske Epidemisk Fremgang og Udbredelse, og have allerede omtalt dem. Kjærligheden til de Afdøde og Længslen efter nye Oplysninger om Livet i den anden Verden ere stedse og overalt virksomme, og en moralske Uvillie, som Materialismens Raahed havde vakt, bidrog ogsaa Sit. I Virkeligheden ere Spiritismens Grundlærdomme ikke nye, men gamle forslidte Vildfarelser, som foretage deres Kredsløb i Tidens Strøm. Og de nye Aabenbaringer og Lærdomme, som ere komne til, ere fantastiske Forestillinger hos saadanne Mennesker, som danne sig deres Religion efter subjektive Fornødenheder og Ønsker. Men det Hele, bragt i System, er ikke andet end en spiritualiseret Materialisme, men farligere end den raue Materialisme. Thi Spiritismen fremstiller sig som et indbydende Asyl for alle dem, som ikke føle sig tilfredse i Materiens Tjeneste, men ogsaa finde Kristi Lære og navnlig dens Udøvelse for haard.

Spiritismen vil altsaa være mere, end en blot naturlig, af Tidsforholdene fremkaldt Reaktion mod Materialismen. Den gjør Fordring paa at blive anerkjendt som en ny og oven i Kjøbet eneberettiget Religion, som en Universalkirke, der er bestemt til at optage i sig og absorbere alle Religionssamfund, Konfessioner

og Sekter. Denne Kirkes Grundlæggelse prises som et Værk af Aanderne. Og det er i Virkeligheden ikke utroligt, at det underjordiske Riges Hersker har vakt Ideen til den. Det laa i hans Interesse, at de, som vare blevne fremmede for Kristi Kirke og nu vandrede rastløse og hungrende omkring i Verden, bleve difinitivt afskaarne fra at vende tilbage til Moderhuset. Derfor aabnede han for dem og for de andre, som ikke ville blive hos Kristus, den nye Kirke, hvis Luft ikke skader den legemlige Sundhed. Og over den morsomme Aandedyrkelse, som drives i den, kunne ingen andre glæde sig i den anden Verden end de djævelske eller fordømte Aander.

De fysikalske Fænomener skulle ifølge Spiritismens Lære henlede Menneskenes Opmærksomhed paa Aandernes Nærværelse og tilskynde dem til at træde i Forbindelse med dem. Et saadant Resultat have disse Fænomener virkelig haft: Menneskene strømme skarevis til de spiritistiske Møder, for at lade sig undervise af drilagtige, naragtige og løgnagtige Aander om de højeste og helligste Anliggender. Uden Tvivl har Satan sin Del i dette beklagelsesværdige Resultat. Har han ikke selv frembragt de spiritistiske Fænomener, saa har han dog rimeligvis vakt den syndige Længsel efter Samkvem med Aanderne; og i enhver Retning understøttet Spiritismen i det mindste med sin moralske Bistand. Med Rette anses han derfor for Spiritistikkens Hovedgrundlægger og usynlige Overhoved.

En Hemmelighed er det rigtignok, hvorledes Guds barmhjærtige Forsyn netop paa en Tid, da det Onde desuden er voxet til at blive en Kæmpemagt, og den revolutionære Dæmon alle Vegne gaar omkring i Verden, ogsaa har kunnet indrømme de radikale og nihilistiske Elementer i den anden Verden en saadan Magt over de jordiske Forhold, at Millioner af Mennesker blive et Bytte for de fordærveligste Vildfarelser og

Daarskaber. Vi kunne herpaa ikke svare andet, end at den spiritistiske Epidemi er brudt løs som en Prøvelse for Nogle og som en Straf for Andre, og maa tillige minde om Herrens nedslaaende Profeti: »Der skal opstaa falske Kristusser og falske Profeter; og de skulle gjøre store Tegn og Undergjerninger, saa at endog de Udvalgte, om det er mulig, skulle føres i Vildfarelse. Se, jeg har sagt Eder dette forud — tror dem ikke.« (Matth. 24, 24 ff.) I en Tid, der er fuld af religiøse Omvæltninger og politisk-socialt Katastrofer blomstrer de falske og løgnagtige Profeters Hvede bedst. »Urettens Hemmelighed er allerede virksom,« skriver Apostlen om sin Tids antikristelige Strømning (2. Thess. 2, 7). Den var virksom til enhver Tid, for at berede Vejen for hin »Lovlose«, »hvis Komme skal ske ifølge Satans Gjerning med alskens Kraftytring og med Tegn og løgnagtige Tegn og Undergjerninger, og med al Uretfærdighedens Bedrag for dem, som fortabes« (s. St. v. 8 ff.). De, som ere forblindede nok til i Spiritismen at hilse Verdens Frelse, vilde da have al Aarsag til at overveje vel Apostlens Ord: »*Forði de ikke annammede Kjærlighed til Sandheden, saa de kunde frelses, derfor skal Gud sende dem kraftige Vildfarelser, saa de tro Lognen*« (s. St. v. 10).

Lige saa lidt som vi behøve at retfærdiggjøre det Standpunkt, som den katholske Kirke indtager overfor Spiritismen, lige saa lidt behøve vi efter det Sagte at advare de katholske Kristne imod Spiritismen. Den moderne Aandelære er allerede gjentagende bleven fordømt af de kirkelige Dekreter. Talrige Biskopper ere optraadte imod den. Det andet Provincialkoncil i Baltimore brændemærker Spiritismen som Nutidens fordæveligste Vildfarelse i Amerika. Næsten uden Undtagelse have de katholske Videnskabsmænd, som offentlig have behandlet det Spørgsmaal, fundet Satans Kjendemerke i Spiritismen. Ogsaa blandt Protestanterne have

ansete Stemmer hævet sig i samme Retning advarende imod den. Enhver Kristen maa afsky Spiritismen jo mere han lærer den at kjende, og tillige af ganske Hjærte glæde sig over sin Tro. Troen alene er i Stand til at besejre Overtroen. Spiritismen er en ny og indtrængende Formaning til de troende Kristne, om at staa fast paa den Grundvold, som er lagt, *Jesus Kristus*, og til de Andre, om at vende tilbage fra Vantroens Ørken til ham, som er Vejen, Sandheden og Livet. Jo større Guds frygten er, desto mindre vil Spøgelsefrygten være.

Fuldstændigt vil det spiritistiske Blændværk, Overtroen, aldrig forsvinde fra Verden. Skiftende som Moden vil den stedse iføre sin hæslige Natur et Klædebon, som passer for Tidsaanden, og finde talrige Tilhængere. Det synes, som om den hører med til den timelige Frelsesøkonomi, ligesom Skyggerne paa et Maleri: ved sine tilsyneladende underfulde Tegn stadig en alvorlig Opfordring til den tænkende Menneskeslægt til at forske flittigt i de materielle Kræfters Rige for at afsløre Blændværket, og en ikke mindre alvorlig Advarsel mod ganske at nedsænke Blikket i Materien. Den moderne Opfattelse af Naturen, som ikke kommer ud over rent materielle Kræfters og blotte Tilfældigheders Spil, er ikke et Spejl, der egner sig til at opfange og reflektere hele Verdens og Menneskeslægtes Historie med dens utallige hemmelighedsfulde Begivenheder. Den guddommelige Aabenbaring belærer os derimod om, at Verden fra Begyndelsen af har staaet i Berøring med aandelige Væsener, gode og onde, og vil vedblive dermed indtil Tidernes Ende. Dette er Nøglen til Løsningen af mange Gaader.

A. J.

Literatur.

—0—

Til »Forsvar for Sandheden«. Af P. P. Nr. 16.

Bibelen II. Hvad der hører til den.

Den h. Skrift eller Bibelen indeholder ikke blot Guds Ord, men er Guds Ord, siden dens Forfattere have skrevet paa den Helligaands Indskydelse og under hans Vejledning, saa at den Helligaand selv maa siges at være dens egentlige Forfatter, der har benyttet sig af hellige Mænd som sine Redskaber. Men hvilke Bøger høre da til den h. Skrift og hvilke ikke? Mon for det gamle Testaments Vedkommende kun de saakaldte protokanoniske Bøger, der alene anerkjendtes af de syrochaldaisk talende Jøder i Palæstina som inspirerede, eller ogsaa de saakaldte deuterokanoniske Bøger, nemlig Tobias' Bog, Judiths, Baruchs, Visdommens, Jesu Sirachs Søns Bog og Makabæernes to Bøger samt nogle Brudstykker af Esthers og Daniels Bog, der af de græsktalende Jøder i Ægypten og Lille-Asien ansaas for lige saa værdige og lige saa hellige, fordi de ligeledes vare skrevne paa den Helligaands Indskydelse? Og hvad det nye Testamente angaar, har den danske Folkekirke Ret, som i Overensstemmelse med den romersk-katolske Kirke anerkjender af de i de første Aarhundreder en Del omtvistede Skrifter, ikke blot Petrus' andet og Johannes' andet og tredie Brev, samt Apokalypsen, men ogsaa Hebræerbrevet samt Judas' og Jakobs Brev for inspirerede, eller har Luther Ret, som nægtede de sidstnævnte Skrifters Ægthed og i sin Harme over Jakobs Brevs Indhold endogsaa kaldte det et »Straabrev«? Spørgsmaalet har en afgjørende Vigtighed for alle troende Kristne, men i særlig Forstand for dem, som holde Bibelen for den eneste Kilde til alle aabenbarede Sandheder. Men ad hvilken Vej kan dette Spørgsmaal løses? Mon af selve Skriften? Mon ad Overleveringens Vej? Mon ene og alene af Kirkens Lærerstand, som

af dens guddommelige Stifter har faaet den Forjættelse, at Sandhedens Aand skal vejlede den til at forstaa, fremsætte og hævde al Sandhed evindeligt? Hvo som ønsker Oplysning om dette vigtige Spørgsmaal, vil ikke fortryde at have læst ovennævnte Piece, der giver en rigtignok kortfattet, men klar og grundig Fremstilling af Spørgsmaalet og dets Løsning.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Kjøbenhavn. Forhv. Provst *Kofoed-Hansen* jordfæstedes i Lørdags, d. 9. Decb., under stor Deltagelse fra Rosenkranskirken paa Frederiksberg. Det højtidelige Messeoffer for den Afdøde, der ogsaa overværedes af den højærværdigste Biskop, blev frembaaret af Pastor *Ortved*, som ogsaa holdt Talen. Efter Sørgehøjtidelighedens Slutning blev Kisten ført til Fasan kirkegaarden, hvor Jordpaakastelsen fandt Sted.

Om den Afdøde skrev »Dansk Kirketidende« for 10. Decb. d. A.: »Kofoed-Hansens Navn har været knyttet til den danske Kirkes Historie i det sidst forlobne halve Hundredaar. Uden nogen Sinde at samle Meningsfæller om sig blev den alvorlige, grublende, men noget exentriske (?) Mand altid hørt, naar han tog Ordet. Hertil bidrog, at han, der ogsaa optraadte som æstetisk Forfatter under Navn *Jean Pierre*, besad en betydelig stilistisk Evne, paavirket af S. Kierkegaard, hvis Synsmaade han til en Tid stærkt nærmede sig, medens han efter sin Entledigelse søgte Ly i Romerkirken, hvis Dødssakramente han modtog før sin Bortgang. Som Præst virkede Kofoed-Hansen en Tid i Haderslev, efter 1864 blev han, der stod paa en spændt Fod med Martensen, Præst paa Lolland, hvor Monrad,

der holdt af at omgive sig med betydelige Mænd, gjorde ham til Stiftsprovst.

»Dannebrog« skrev i sin Nekrolog: »Han var ikke blot den ældste danske Digter, men en i mange Maader betydelig og mærkelig Personlighed. Tænkeren og Digteren stredes om Overmagten i hans »Dialoger og Skitser af en Fysiognoms efterladte Papirer« og i »Liv og Død«. Kofoed-Hansen har sin særlige Plads i dansk Literaturs Historie. Den, der en Gang skal skildre Kierkegaards Tidsalder, vil drage hans Navn frem paa ny med Ære.«

Rusland. Fra *Koovno* meddeles: »Paa den russiske Regerings Befaling skulde *den katolske Kirke i Kroz* lukkes. De Troende opholdt sig derfor baade Dag og Nat i Kirken. I Løbet af Natten trængte Kosakker under Anførsel af Guvernøren ind i Kirken og huggede løs med blanke Vaaben. 20 Personer bleve *dræbte* og over *hundrede* baade Kvinder og Børn saarede. En stor Mængde er under Forfølgelsen bleven druknet af Kosakkerne i Floden. Flere hundrede Personer bleve arresterede og skulle stilles for en Krigsret.

Neuenkirken i Westfalen. Med en særegen Højtidelighed fejredes i Aar Marias ubesmittede Undfangelses Fest, idet den derværende »Forening for kristelige Jomfruer« samme Dag fejrede sin Stiftelsesfest. Næsten alle Medlemmerne modtog det hellige Sakramente, og et i Sandhed opløftende Indtryk gjorde det, at se den store Skare af katolske Jomfruer (c. 400) ved Herrens Bord. Om Eftermiddagen fandt den højtidelige Optagelse af 140 ny-indtrædende Jomfruer Sted.

Middel mod Influenza.

Som et virksomt *Middel mod Influenza* anbefaler den bekjendte S. Kneipp *Honning*. Man tager daglig nogle Teskeer Honning og lader den langsomt opløse sig paa Tungen; Honning, som er opløst i Vand og opsuges gennem Næsen, fremskynder Helbredelsesprocessen. Influenzaen ytrer sig nemlig fortrinsvis i Betændelse af Slimhinderne, og den i Honningen indeholdte Myresyre er et udmærket Middel til at standse og bekæmpe Betændelsen. Naturligvis maa Honningen være ægte, da det kun er den ægte, som indeholder den ovennævnte Syre.

Til Ugebladets Læsere.

Undertegnede agte i Aar ligesom i Fjor at foranstalte en *Uddeling af Fødevarer* til de Fattige i *Julen*; idet vi i den Anledning henvende os til vore Trosfællers Godgjørenhed, nære vi det tillidsfulde Haab, at Bidragene i nævnte Øjemed ikke ville flyde sparsommere i Aar end ved foregaaende Julefester, saa at ret mange Fattige maa kunne fejre Julen med *ublandt Glæde*.

Kjøbenhavn i December 1893.

Fru *Hoffmann*, Fru *A. Hutters*, Fru *M. Larsen*,
 Kjøbmagergade 48. Østergade 26. 2. S. Vingaardsstræde 10 S.
 Fru *Herm. Mariboe*, Frk. *S. Mariboe*, Fru *A. Osterhammel*,
 Østerbrogade 28. Bredgade 67. Nørrefarimagsg. 53. 2. S.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. December. 3. Søndag i Advent. — 18. M. Forventning af Frelserens Fødsel. — 19. Ti. Ferialdag. — 20. O. (Tampferfastedag) Ferialdag. — 21. To. Thomas. Apostel. — 22. F. (Tampferfastedag) og 23. L. (Vigiliefastedag) Ferialdage.
Søndag den 24. December. 4. Søndag i Advent.

Mandag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kjødets. Første Juledag. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 5 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer. — Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. — Kl. 6 Aften: Festandagt med Prædiken.

Tirsdag den 26. December. Anden Juledag. St. Stefanus' Fest. (Gudstjenesten som paa alm. Søndage). — **27. O. Johannes,** Apostel og Evangelist. — **28. To.** De bethlehemitiske Børns Fest (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9 Børnegudstjeneste med Prædiken). — **29. F.** Thomas af Canterbury, Biskop og Mart. — **30. L.** Oktavdag.

Søndag den 31. December. Sylvester, Pave og Mart. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften: højtidelig **Takkeandagt** med Prædiken, i hvilken meddeles en Oversigt over Menighedslivet i det henrundne Aar; derefter Te Deum i Anledning af Aarets Slutning).

Den levende Rosenkrans. Sjælemesse Onsdag den 20. Dec. Kl. 8¹/₄ (H. P. Nielsen).

Sct. Josefs Gilde agter i Juletiden at afholde en Julefestlighed med Juletræ, Basar og Tombola **til Fordel især for Gildets Stiftelse.** — Alle Gildets Venner og Velyndere bedes om at støtte Sagen. — Alm. Møde Mandag d. 18. Dec. Kl. 8¹/₂.

Lærlingeforeningens Julefest afholdes Tirsdag den 26. December. Selv de mindste Gaver til Juletræet eller Tombolaen ville blive modtagne med Taknemlighed.

Unio. Søndag den 7. Januar 1894 Kl. 7¹/₂ **Julefest** i Koncertpalæet. Gaver modtages med Taknemlighed af Bestyrelsen.

S. A. Olsen, Uhrmager,

12 Borgergade 12 — (husk Nr. 12!),

anbefaler et stort Udvalg af **Guld- & Sølvuhre,** alle Sorter **Stueuhre** samt **Uhrkjæder, Brillor** og **Pincenez** til billigste Priser. Reparationer udføres samvittighedsfuldt.

Katholsk Væggekalendar for 1894 er udkommen og faas hos d'Hrr. Gejstlige for 10 Øre.

Gartneriet Hellerupshøjs Udsalg, Bredgade 67, leverer Blomster, Buketter, Potteplanter og Kranse til billige Priser.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Gothersgade 49):

P. P. Til Forsvar for Sandheden, Nr. 16. **Bibelen II.** Pris 25 Ø.

Det nye Testament, med oplysende Anmærkninger. Pris 7 Kr.

Bønnebog for den katholske Ungdom (ny Udg.), indb. 60 Ø.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samhos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 52.

Søndagen den 24. December.

1893.

Indhold: Den højhellige Julefest. Kofoed-Hansen som Katholik. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: „Vor Frue af Lourdes“.

Den højhellige Julefest.

—o—

Da for 1893 Aar siden en Engel i den stille Nat havde forkyndt de fattige Hyrder paa Bethlehems Marker det glade Budskab: »Eder er i Dag en Frelser født, som er den Herre Kristus,« istemte en himmelsk Hærskare den herlige Lovsang: »Ære være Gud i det Høje og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie.«

Den i Aartusinder længselsfuldt forventede Frelser, som Gud i sin Naade og Barmhærtighed strax efter de forste Menneskers Syndefald havde lovet de med Arvesynden besmittede Slægter, var stegen ned paa Jorden, for at begynde Forløsningens store Værk, ved hvilket Himlens Porte atter skulde aabnes for den efter Frelse sukkende Menneskeslægt.

Siden den Tid ere de Millioners Blikke og Hjær-

ter, som i Aarhundredernes Lob have hørt om Engleus glade Budskab, i Julen været rettede mod Bethlehem, mod det lille Barn i Krybben, og med den inderligste Taknemmelighed istemte de Engleus Jubelsang: »*Ære være Gud i det Høje!*«

Og tillige med Forsoningen, som i denne hellige Nat var rykket Menneskeslægten nærmere ved Guds sønnens Fødsel, maatte ogsaa *Freden*, som var gaaet tabt ved Synden, vende tilbage paa Jorden for alle deres Vedkommende, som have *en god Villie* til at delagtiggjøre sig i Forløsningens Værk.

Men denne gode Villie var allerede den Gang ikke tilstede hos Mange og mangler ogsaa endnu den Dag i Dag hos mange iblandt dem, som efter Barnet i Krybben kalde sig Kristne. Istedetfor *Freden*, som med faste Baand skulde omslynge Menneskeslægten, raser den gamle Kamp mellem Menneskene og er paa mange Steder fortrinsvis rettet mod dem, som efter Engleus Opfordring følge Hyrderne og ydmygt bøje deres Knæ for den menneskevordne Gudssøn. Vi behøve kun at se os om en Smule, for at overtøde os om, at denne Paastand er Sandhed.

Hvormange Stater gives der, som kalde sig kristne, hvis *Love og Indretninger ere grundede paa Kristendommen*, og hvor det overvejende Antal af Borgerne har fundet Optagelse i Kristi Disciples Rækker? — Og i hvormange af disse Stater forøges ikke Aar for Aar deres Skare, for hvem *Kristus er en Forargelse eller en Daarskab!* De bekymre sig ligesom Staten selv ikke mere om Daaben, og i deres Øjne er Guds Søn, ved hvis Fødsel Himlens Sendebud forkyndte alt Folket en stor Glæde, kun et Menneske, som i bedste Tilfælde kan stilles lige med Hedenskabens Vismænd. Paa Universiteterne og i Skolerne tør disse »Kristne« tage Plads og i Videnskabens Navn udstrø Vantroens Sæd i den videbegjærlige Ungdoms Hjærter; dem er

det tilladt, i Skolerne at forherlige det klassiske Heden-
skab som al Civilisations Kilde og ved Foredrag og i
Skrifter at berove Folkene Tilliden til Kristi Forloser-
gjerning, ja endog at berøve dem Troen paa Gud og
Evigheden og henvise dem til Jorden som deres egent-
lige Hjem og som Stedet for en Lyksalighed, de selv
maa skabe sig.

Men de derimod, som med den kongelige Salmist
syngte i Julen: »Himlen glæder sig og Jorden jubler
for Herrens Aasyn, fordi han er kommen,« de, som
holde fast ved Troen paa den menneskevordne Guds-
søn og ved den guddommelige Institution, han har
efterladt Menneskene, hans hellige Kirke, og i de kristne
Stater ogsaa fordre Frihed til at turde leve efter denne
Kirkes Lærdomme og Forskrifter og til offentlig at
forkynde, begrunde og udbrede dens Grundsætninger,
blive modarbejdede, tilsidesatte, forhaanede, bagtalte og
forfulgte paa alle mulige Maader og med alle Midler.

Ligesom Forfølgelsen dengang begyndte kort efter
det guddommelige Barns Fødsel, saaledes er den ble-
ven fortsat gennem alle Aarhundreder indtil denne
Time. Himlens Engle vise sig for de fattige Hyrder
og befale dem at gaa til Bethlehem til en Krybbe; *de*
fandt, hvad der var bleven dem forkyndt, den forven-
tede Frelser, og lovende og forherligende Gud vendte
de tilbage til deres Marker.

Verden forarges over den Fattigdom og ydmyge
Ringhed, som Frelseren frivillig har valgt, og siger
med Jøderne: »Hvad Godt kan der vel komme fra
Bethlehem?« De anerkjende ikke i det svage Barn Men-
neskeslægtens Frelser og kaste et medlidende Blik
paa dem, som tilbedende falde paa Knæ for ham. Og
da det mangler dem paa god Villie, til at bøje Hove-
det og Stoltheden, til at anerkjende *Gud som Himlens*
og Jordens almægtige Herre og yde ham den skyldige

Ære, finde de selv ingen Fred, og unde heller ikke Andre Freden.

Kun de, som med et barnligt Hjærte, fuldt af Ydmyghed og god Villie, nærme sig Krybben og *give Gud Æren*, opnaa den *Fred*, som Verden ved alle Magtmidler, ved Haan og Spot, ved Bagvaskelse og Forfølgelse ikke er istand til at berøve dem.

Desværre er det ikke blot den moderne *Vantro*, som i vore Dage formørker Juleglæden, men ogsaa de ugunstige Forhold i hele det *politiske og sociale Liv*, som bidrage deres dertil. Julefesten er en Fredens Fest, men overalt hører man Vaabnene rasle. I Europa hersker der vel tilsyneladende Fred blandt Nationerne, men i det ulykkelige Sydamerika hersker en blodig Borgerkrig, og det ser forøvrigt hellerikke for fredeligt ud i Italien, hvor Revolutionen hver Dag kan bryde løs, fordi de vantro Magthavere have udplyndret Folket indtil Skjorten. Alle Vegne samles der Krudt og Kugler, arbejdes der paa nye og mere morderiske Vaaben, det er daarlige Fredstegn. Den nuværende Julefest er og bliver en Fredsfest med bevæbnet Fred, altsaa ikke en Fred, som den kristne Kirke opfatter den, ikke en Fred, som det guddommelige Barn i Krybben ønsker at bringe den. Forholdet mellem Staterne er mistroisk og spændt, og det samme gjælder om Forholdet mellem de enkelte Stænder og Klasser i de enkelte Stater. Ikke blot Socialister, men ogsaa Nihilister og Anarkister arbejdede alle Vegne paa at undergrave den bestaaende Samfundsorden, og om Attentater, Bomber og Helvedsmaskiner læser man hver Dag, saa at man næsten begynder at blive sløv endog for det Slags Sager. Desuden gives der i Staterne en Mængde Partier, som alle have deres særegne Ønsker, der ikke passe for de andre Partier. Dertil kommer en almindelig Forretningsflovhed, en almindelig Nedgang paa det industrielle Omraade, Arbejdsloshed og

den dermed forbundne Nød og Fattigdom blandt de Stænder, som maa leve af det daglige Arbejde og den daglige Afsætning. Under dette Tryk kan den ægte kristelige Juleglæde ikke gjøre sig rigtig gjældende.

Imidlertid taber Julen mere og mere sit kristelige Præg, og den fejres nu baade af Jøder og Fritænkere, ikke som en kristelig Fest til Minde om Frelserens Fødsel, men som en verdslig Fest, som Solhvervsfest, der siger os, at Dagene atter blive længere, og Nydelsessygen, der er et Særkjende for vor Tid. Fest- og Forlystelsesygen, Varietégjøglet har navnlig valgt Juleugen til ret at hvirvle Menneskene rundt i Forlystelses-svindelsens Serpentindans.

Vore Forfædre fejrede Julefesten i Kirken og i Familiens Kreds; saaledes sømmer det sig, og Enhver, der er sig sin Pligt som katholsk Kristen bevidst, bør heri efterligne vore gamle katholske Forfædre og fejre Julen i Kirkens Aand, ifølge Apostelens Ord: »Glæder Eder i Herren.« Iler da i de kommende Festdage til Gudshuset, for at tilbede *ham*, til hvis Ære og Forherligelse Kirken fejrer Julen. *Fredens Fyrste* er os født i den højhellige Julenat; *ham* ville vi opsøge og nedlægge for hans Fodder alle vore Bonner, alle vore Gjenvordigheder, al vor Bekymring, og som *Lon for vor gode Villie* vil han skjænke os *den saude Hjerte-fred og en lykkelig og velsignet hellig Julefest!*

Kofoed-Hansen som Katholik.

En beklagelig Fejl i Ugebladets Nr. 50, Side 791, har givet en Indsender *A. J.* i Tillæg til »Nationaltidende« for 18. Dec. Lejlighed til at sigte den for nylig afdøde forh. Provst *Kofoed-Hansen* for Usandhed, idet denne i Løbet af flere Aar ikke blot skal have skjult, men ogsaa ligefrem nægtet sin Konversion til den katholske Kirke. Vi beklage i høj Grad at have været den ufrivillige Aarsag til en saa grov Beskyldning mod den ædle Afdøde og ile med at berigtige Fejlen. »Afdøde har selv,« skriver *A. J.*, »i sine polemiske Skrifter fra 1885—87 erklæret, at han *ikke* var Katholik

og omtalt den danske Folkekirke som sit Kirkesamfund. Professor Fr. Nielsen siger i Dansk biogr. Lexikon, at K.-H. konverterede i 1887, samme Aar, han udgav »Hvor er Menigheden?« Men nu faar man af »Kath. Ugeblad« for i Sondags den ikke uinteressante Oplysning, at »i 1883, efter at han havde udgivet flere Piecer . . . . opgav han uden Menneskefrygt og med ædel Offervillighed sin Stilling i den lutherske Statskirke og vendte tilbage til den katolske Moderkirke.« Heraf drager *A. J.* den Slutning, at »i 4 Aar efter sin Afskedigelse meddelte Afdøde ikke Offentligheden det Mindste om sin Konversion, men talte om den evangeliske Kirke som »vort« Kirkesamfund og akcentuerede — som anført — selv, at han ikke var Katholik.«

Hele denne grove Beskyldning mod den Afdøde beror imidlertid paa en Misforstaaelse, idet K.-H., som Professor Fr. Nielsen ganske rigtig bemærker, konverterede i Sommeren 1887, efter at have udgivet sine polemiske Piecer, der bære Aarstallene 1885—87, og efter at han allerede i 1883 havde taget sin Afsked med Pension fra Provsteembedet i den lutherske Kirke. At Ugebladets Referat var noget tvetydigt og uklart, ville vi gjerne tilstaa til Ære for den Afdøde; men paa den anden Side mene vi ogsaa, at *A. J.* med en Smule god Villie let selv kunde have indset, at der i Stedet for 1883 skulde have staaet 1887 i Referatet, da der jo dog udtrykkelig tilføjedes »efter at han havde udgivet flere Piecer o. s. v.«, der, som *A. J.* selv siger, ere fra 1885—87, og i dette Tidsrum kunde K.-H. med en god Samvittighed erklære, at han *ikke* var Katholik. Imidlertid er og bliver Referatet, det tilstaa vi gjerne, ogsaa efter Fejlens Rettelse unøjagtigt, idet K.-H.'s Afsked og Konversion, mellem hvilke der ligger et Tidsrum af fire Aar, efter Referatet kunne opfattes som skete i et og samme Aar, og vi beklage, som sagt, at denne Mangel paa Nøjagtighed i Udtryksmaaden i Forening med Fejlen har bevæget *A. J.* til i et Øjebliks Mistænksomhed at udslynge en krænkende Beskyldning mod den Afdøde *).

At K.-H. ved sin Afsked tog imod *Pension*, hvilket synes at irritere Indsenderen, kan ikke godt

*) En officiel Erklæring angaaende K.-H.'s Konversion, som Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke allerede indsendte til „Nationaltidende“ i Tirsdags, har desværre først fundet Optagelse i Morgen-Udgaven af Bladet for i Torsdags.

lægges ham til Last, da en Pension jo ikke er andet end et Slags Gratiale for et til de Foresattes Tilfredshed *allerede udført* Arbejde og aldrig vil kunne nægtes Nogen, der har opfyldt sine Kaldspligter i den foreskrevne Aarrække.

Andr. Johansen,

Red. af „Nord. Ugeblad“.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. December 4. Søndag i Advent.

Mandag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kjødet. Første Juledag. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 5 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer. — Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. — Kl. 6 Aften: Festandagt med Prædiken.

Tirsdag den 26. December. Anden Juledag. St. Stefanus' Fest. (Gudstjenesten som paa alm. Søndage). — 27. O. Johannes, Apostel og Evangelist. — 28. To. De bethlehemitiske Børns Fest (i Sct. Ansgars Kirke: Kl. 9 Børnegudstjeneste med Prædiken). — 29. F. Thomas af Canterbury, Biskop og Mart. — 30. L. Oktavdag.

Søndag den 31. December. Sylvester, Pave og Mart. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften: højtidelig Takkeandagt med Prædiken, i hvilken meddeles en Oversigt over Menighedslivet i det henrundne Aar; derefter Te Deum i Anledning af Aarets Slutning).

Rosenkranskirken (Boyesgade): Første Juledag Kl. 5 Morgen: Højmesse; derefter hh. Messer. Kl. 9½ anden Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Anden Juledag Kl. 7 stille h. Messe; Kl. 9½ Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Efterm. Festandagt.

Søndag d. 31. Dec. (St. Sylvester): Kl. 7 stille h. Messe; Kl. 9½ Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Efterm. Takkeandagt med Prædiken og Te Deum.

Jesu Hjertes Kapel (Stenosgade): Første Juledag Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer indtil Kl. 10 anden Levitmesse; Kl. 6 Aften: Festandagt med Prædiken.

Anden Juledag Kl. 7 og 8½ stille h. Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aftengudstjeneste med Prædiken.

Søndag d. 31. Dec. Kl. 7 og 8½ stille h. Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften: Højtidelig Gudstjeneste ved Aarets Slutning med Prædiken og Te Deum.

St. Josefs Hospital (Griffenfeldtsgade) Første Juledag Kl. 5 Højmesse med Exposition af det Allerhelligste Sakramente; Kl. 6 stille h. Messe; Kl. 9 anden Højmesse; Kl. 3 Festandagt.

Anden Juledag Kl. 6½ stille h. Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Festandagt.

Søndag d. 31. Dec. (Aarets Slutning) Kl. 6½ stille h. Messe;

Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 7½ Aften: Takkegudstjeneste med Te Deum.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 5 og 10 i **St. Ansgars Kirke** og Kl. 5 og 9½ i **Rosenkranskirken** paa første Juledag afholdes en **Kollekt til Kirkernes Opvarmning.**

Børnegudstjeneste. Torsdag den 28. Dec. Kl. 9 holdes i St. Ansgars Kirke den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barndomsforening til Hedningebørnenes Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tillegemed deres Forældre.

Sct. Josefs Gilde. Til Menighedens Velvillie anbefales **Sct. Josefs Gildets Julefestlighed** med Basar, Tombola, Juletræ og Aften-Underholdning, som afholdes den 1. Januar. Gaver af enhver Art, store og smaa, modtages med Tak. Overskuddet anvendes især til Gildets Stiftelse for Gamle.

Unio. Søndag den 7. Januar Kl. 7½ Julefest i Koncertpalæet. Gaver til Juletræet bedes indsendte til Festudvalget.

Entré til Juletræ med Bal: Medlemmer 50 Øre, Besøgende 1 Kr. Medlemmernes Børn gratis. Ingen indlades uden Billet. Billetter faas hos Bestyrelsen og Festudvalget:

Fr. Simonsen, L. Nielsen, Jul. May,
Frederiksborggade 7, Kj. Nørre-Allé 9. Kultorvet 16.

Lærningeforeningens Julefest afholdes Tirsdag den 26. December. Selv de mindste Gaver til Juletræet eller Tombolaen ville blive modtagne med Taknemlighed.

L. A. Olsen, Uhrmager,

12 Borgergade 12 — (husk Nr. 12!),

anbefaler et stort Udvalg af **Guld- & Sølvuhre**, alle Sorter **Stueuhre** samt **Uhrkjæder, Brillor** og **Pincenez** til billigste Priser. Reparationer udføres samvittighedsfuldt.

Katholsk Væggekalendar for 1894 er udkommen og faas hos d'Hrr. Gejstlige for 10 Øre.

Paa Grund af Arbejdsløshed forsaaes Herrestøvler for 2 Kr. 25 Øre, Damestøvler for 1 Kr. 50 Øre. Gl. Kongevej 35 B., 3. Sal.

Gartneriet Hellerupshøjs Udsalg, Bredgade 67, leverer Blomster, Buketter, Potteplanter og Kranse til billige Priser.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Gothersgade 49):

P. P. Til Forsvar for Sandheden, Nr. 16. **Bibelen II.** Pris 25 Ø.

Det nye Testament, med oplysende Anmærkninger. Pris 7 Kr.

Bønnebog for den katolske Ungdom (ny Udg.), indb. 60 Ø.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Enogfyrretyvende Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samhos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, St. Kjøbmagergade 10, 1. S., Kjøbenhavn. — Redaktør: A. Johansen, Bredgade 64, 1. S.

N° 53.

Søndagen den 31. December.

1893.

Indhold: Ave maris stella. Leo XIII. og Roms katholske Foreninger. Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Amerika. Holland. Bekjendtgjørelser. — Tillæg: Register til Nordisk Ugeblad for 1893.

VE MARIS STELLA.*)

Hil dig, Havets Stjerne, Julestjerne milde,
Redningsblus paa Livets mørke Vover vilde.
Klare Lys i Natten, alle Blindes Øje,
hil dig, Havets Stjerne, hjælp, Guds Moder høje!

Hjælp os Vej at finde hjem til Ham, hvem alle
vaadestedte Sjæle dybt til Fode falde.

Hil dig, Havets Stjerne, med vor Sol tilsammen,
med din Søn, Alverdens Gud og Frelser! Amen.

---

*) Ovenstaaende smukke Digt af Thor Lange, hvortil der er sat Musik af Edvard Grieg, er i forrige Uge tilligemed et Digt af H. Drachmann udk. paa C. J. Kiels & Langkjærs Forlag (Skindergade 3), under Titlen „Nye Julesange“. — „Der er viefuld katholsk Stemning over Langes Digt,“ skriver „Dannebrog“ i sin Anmeldelse, „og til Griegs herlige Melodi bruser det orgelagtige Akkompagnement med højtidelig Messeklang.“ Paa Titelbladet er den ubesmittet undfangne Jomfru fremstillet omgivet af Engle.

Leo XIII. og Roms katholske Foreninger.

—o—

I Lørdags modtog den h. Fader i Peterskirken Medlemmerne af de katholske Foreninger i Rom, som tilsammen danne den saakaldte Pius-Føderation, i højtidelig Audiens. Paa en Adresse, som Præsidenten, Fyrst *Massimo*, oplæste, svarede den h. Fader:

»Elskede Sønner! Kunde der tænkes noget, som paa en værdig Maade kunde sætte Kronen paa Vore Jubilæumsfestligheder, da er det netop den offentlige Tilkjendegivelse af den Hengivenhed, som I i Dag her foran Apostelfyrstens Grav saa endrægtigt bevidne Os, velfortjente Føderations-Medlemmer, som have sluttet Eder sammen, for at vække og understøtte de religiøse og moralske Interesser i Eders Roma. Denne frivillige Tribut af barnlig Kjærlighed har ogsaa bidraget Sit til at styrke og opmuntre Os. Og velsignet være Herren, som har ledsaget Eder med sin Naade midt under saamange slette Exempler og haardnakkede Fristelser og gjort Eder værdige til, at være udholdende og stærke i den offentlige Bekjendelse af hans hellige Tro, der er det sande Lys, den frugtbare Kraft, den eneste Frelse og som allerede i Kristendommens første Morgendæmring er bleven højtidelig rost hos Eders Forfædre af Folkenes store Apostel.

Efter at Rom er bleven hævet til at indtage Primatets Værdighed blandt Verdens Stæder, hvilket skete paa den Dag, da det blev udvalgt til apostolisk Primatialsæde, er det ogsaa billig og ret, at det udmærker sig ved offentlige Beviser paa Hengivenhed mod den h. Petrus, som vedbliver at leve og regere i Os. I Virkeligheden kan Rom takke den hellige Petrus og hans Efterfølgere for, at det atter blev kaldt fra sine Ruiner tilbage til et nyt Liv, der overgaar det gamle ligesaameget som Evigheden overgaar Timelig-

heden, Aanden overgaar Materien. Fra at være det romerske Kejserriges Hovedstad blev det hævet til at være hele Verdens Dronning, og anerkjendes som saadan overalt, hvor der findes Sjæle, som tro paa deres Frelser Jesus Kristus og haabe paa ham. Det var Sædet for et Herredømme, som er forsvundet, og blev Sædet for et Herredømme, som aldrig vil ophøre, og derfor fører Staden Hæderstitlen »den evige Stad,« en Titel, der er enestaaende i Verden.

Ikke Scipionernes Rom, heller ikke Cæsarernes Rom, men Kristi Rom lod den sande Civilisations Lys straale blandt Nationerne fra Pol til Pol, idet det forbedrede deres Love og Sæder, stiftede Broderskab mellem de forskjellige Nationer og Stænder, gjorde Menneskene fuldkomne i Henseende til deres private og sociale Liv. Quiriternes Rom, stærkt ved sine Legioner, slæbte de underkuede Nationer og Konger i Lænker indenfor disse Mure. Kristi Rom drog baade Konger og Folkeslag med Blidhed til sit Skjød ved Hjælp af Sandhedens klare Lys og den kristelige Kjærligheds søde Tillokkelser. Det første var rigt paa politisk og juridisk Forstand, men det kunde ogsaa anerkjende Vildfarelser og Laster; det andet Rom, den sande Tros og rette Handlemaades ufejlbare Læremester lyser og vil lyse indtil Tidernes Ende som et Slags himmelsk Fyrtaarn, idet det fører den vandrende Menneskeslægt til den endelige Frelse i det evige Liv. Og, for at gaa over til Gøder, som have timelige og borgerlig Betydning, da vide I ogsaa, elskede Sonner, at, naar Italien og Europa ikke ere redningsløst ned-sunkne i Barbariets Mørke og uendelige Elendighed, saa var dette ogsaa det pavelige Roms Værk og Fortjeneste. I de indre Stridigheder, i de krigerske Forviklinger optraadte det snart som Mægler, for at udjævne Stridsspørgsmaalene mellem Nationerne, snart lagde det sin moralske Vægt paa Vægtskaalen, for at

hæve de Undertrykte og holde de Overmodige nede. Og hvad gjorde det ikke, for at lindre de menneskelige Lidelser? for at fremme Kunst og Videnskab? Først og fremmest ilede det paa en virksom Maade de Nødlidende, de Syge, de Forladte og Ulykkelige af enhver Art til Hjælp; i Uvidenhedens Aarhundreder holdt det alene Videnskabens Fakkelt i Vejret, paa en virksom Maade bidrog det til dens Gjenoplivelse, det grundlagde berømte Universiteter og en utallig Mængde Undervisningsanstalter.

Dette, elskede Sønner, var efter Guds Raadslutninger Roms Værk, og derpaa grunder sig dets sande Storhed. Paa en taabelig Maade vilde man sætte sig i Modstrid med Forsynets Veje, dersom man tiltroede sig Evne til, at kunne gjenopfriske den hedenske Berømmelse og berøve Rom hint lysende Diadem, som ikke kan ødelægges, og som Guds Ord ved den h. Petri Haand har sat paa dets Hoved.

Og I, som med Rette rose Eder af disse fredelige Erobringer og denne sande Hæderstitel, værer ogsaa deres ivrigste Støtter. Med Aand og Hjærte forenede med Os, omgiver det romerske Bispesæde med taknemlige Følelser, træder efter Evne og Kræfter med Bestemthed i Skranken for dets Rettigheder, bevarer en levende Tro og en glødende Kjærlighed til den guddommelige Frelser Jesus Kristus, som i Rom har oprejst sit Herredømmes Sæde paa Jorden. Maatte det behage Gud, at skjænke Eder Kraft i Eders gode Foretagender og at krone Eders ivrige Bestræbelser! Som et Pant paa denne Naade og enhver anden guddommelig Naade, meddele Vi af inderste Hjærte baade Eder alle, som ere forsamlede her, og Eders Familier og dette Vort saa dyrebare Rom den apostoliske Velsignelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Endskjønt Vejret er meget ugunstigt, er Pave Leo XIII. stadig rask og giver daglig mange forskjellige Personligheder Audiens. Kun den liberale Presse vil med Vold og Magt gjøre Leo XIII. svag

og træet. I Slutningen af forrige Maaned lagde Hans Hellighed den sidste Haand paa en ny *Encyklika om det bibelske Studium*, der fylder 43 trykte Sider. Efter en glimrende historisk Indledning paa 15 Sider følger en Omtale af Bibeludgaverne fra Pius IV. indtil Klemens VIII., idet Kirkens Omsorg for den rene Text fremhæves. Efter Kampen med dem, der nægtede Traditionen, opstod en ny Kamp med Rationalisterne, som nægte den guddommelige Inspiration paa Grundlag af den »frie Forskning«. Paa alle Omraader og med alle Midler udbredes de negative Resultater, som forgiftede Folket. Derfor maa *Bibelstudiet* kun ledes af *de dygtigste Professorer* paa Seminarierne og Universiteterne. De dygtigste Elever skulle efter at have afsluttet deres theologiske Studier endnu en Tidlang alene beskæftige sig med Bibelstudiet. Kirken indskrænker ikke Bibelstudiet, men fremmer det under den biskoppelige Autoritets Beskyttelse. I Slutningen af Encyklikaen opstiller Paven en indgaaende Studieplan.

— I en Audiens, som den h. Fader fornylig gav Embedsmændene i Datariet (en Afdeling i den pavelige Forvaltning) udtalte Leo XIII. sig *imod en Bortrejse* fra Rom.

— Dokument-Materialet angaaende Jomfruen af Orleans, *Jeanne d'Arc's* Saligerklæring er nu sendt til de vedkommende gejstlige Advokater og Dommere og omfatter 870 Sider.

Amerika. 1500 Katholiker i Wisconsin, som vare Medlemmer af *Good Templar-Ordnen* have ophævet deres Forbindelse med Ordenen i Anledning af de fra Rom udsendte Dekreter, som fastslaa, at Good Templar-Ordenen hører til de Samfund, som Katholiker ikke kunne være Medlemmer af.

— Den h. Fader har sendt Benediktinermunken, Dom *Gerard*, tilligemed flere Munke til Brasilien, for at gjenoprette *Benediktinordnen* sammesteds. Pave Leo XIII. sætter stor Pris paa den h. Benedikts i gamle Dage saa berømte Ordenssamfund, som atter i vore Dage gjør store Fremskridt og af Forsynet synes at være kaldet til atter at indtage en fremragende Plads blandt Kirkens religiøse Ordener.

— En af Propaganda-Kollegiets forhenværende Elever, Rev. *William Kittell*, som hidtil var ansat ved

St. Johns Kirke i Uniontown, er udnævnt til Kansler og Sekretær hos Biskoppen af Pittsburgh. »The Catholic« skriver om ham: »Som Theolog regnes han blandt de første i Bispedømmet. Hans praktiske Egenskaber ere udmærkede. Han har en rolig Karakter, er let tilgængelig og optræder med Venlighed og vil paa en værdig Maade kunne opfylde alle de Pligter, som hans nye ansvarsfulde Stilling kræver.«

Holland. Grevinde *v. Bylandt-Massow* og hendes Son, Grev *H. v. Bylandt*, ere vendte tilbage til den katolske Kirke. Konversionen har vakt stor Opsigt i Holland, da Familien Bylandt tilhører Landets første adelige Slægter og tillige er i Familie med flere tyske Fyrster. I de sidste tre Aarhundreder har den skjænket Staten en hel Række af Diplomater, Gesandter og højere Militære. I Hollands protestantiske Kredse frygter man for, at flere adelige Familier ville følge *v. Bylandts* Exempel. Det er den haablose Splittelse blandt de protestantiske Sekter, som har aabnet Øjnene paa begge Konvertiterne, og man véd med Sikkerhed, at flere andre Personer i de fornemste Kredse med vemodig Længsel rette deres Blik mod Rom. Maatte Naaden snart fuldende sit Værk!

Ægtevielser i Sct. Ansgars Kirke.

25. Juli: Bankier Jacob Adam Edvard Røck og Maria Pichler. — 5. August: Artist Joseph Carl Adolph Hess og Clementine Mozley. — 9. August: Kjøbmand Nestor Castro-Vasquez og Karolina Theodora Hüberts. — 27. August: Musiker Niels Peter Ludvig Nielsen og Martha Jacobine Andersen. — 1. September: Artist Pierre Joseph Sicard og Johanne Elwira Rabinowitsch. — 3. September: Baadsmænd Niels Blom og Ida Caroline Vihelmine Brandt. — 17. September: Fabrikarbejder Heinrich Joseph Noetzel og Christiane Lovise Jensen. — 17. September: Bogbinder Hermann Ludvig Spickermann og Anna Claudine Clausen. — 15. Oktober: Sadelmager Christian Mandius Mertz og Anna Julie Kirstine Schmidt. — 7. November: Fransk Kok Francois Joseph Moreau og Hansine Marie Jørgensen. — 18. November: Smed Ludvig Wolf og Emma Alivina Mathilde Littau. — 26. November: Snedker Christian Frederik Fischer og Ida Henriette Rudolph.

Dødsfald.

16. Juli: Michael Theodor Rutzke, 16 Aar. — 19. Juli: Bendixine Marcu Kirstine Wiemer, 24 Aar. — 22. Juli: Olga Marie Christensen, 6 Maanedes. — 6. August: Karen Sophie Jensen, 15 Aar. — 8. August: Gertrude Rasmussen, 3 Maanedes. — 13. Au-

gust: Hattfabrikant Constante Joseph Dütriez, 78 Aar — 23. August: August Hans Andreas Hansen, 7. Maaneder — 26. August: Edmund Henry Andreas Spottog, 7 Aar — 4. September: Ivar Leopold Kragh, 4. Maaneder. — 7. September: Arbejdsmand Hans Peter Nielsen, 48 Aar. — 20. September: Ludvig Frants Joseph Michael Rutzke, 10 Uger. 1. Oktober: Detailhandler Frants Josef Krøll, 37 Aar. — 2. Oktober: Ebba Marie Elenora Iserhorst, 1 Aar. — 23. Oktober: Enke Julie Raith, 78 Aar. — 3. November: Komponist Joseph Marie Francois Volkmar Busch, 80 Aar. — 7. November: Hattmager Frederik Carl Christian Schmidt, 42 Aar. — 29. November: Amanda Johann Ingrid Schueider, 5 Aar. — 29. November: Kjøbmand Møllers Hustru Mariane, 66 Aar. — 30. November: Vicevært Hans Peter Jensen, 37 Aar. — 5. December: Osvald Arthur Thøfner, 4 Uger. — 10. December: Smed Olsens Hustru Emilie Augusta f. Schmidt, 45 Aar. — 25. December: Enke Ervolter, 62 Aar.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. December. Sylvester, Pave og Mart. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Aften: højtidelig **Takkeandagt** med Prædiken, i hvilken meddeles en Oversigt over Menighedslivet i det henrundne Aar; derefter Te Deum i Anledning af Aarets Slutning).

Mandag den 1. Januar 1894. Herrens Omskærelse. Nytaarsdag (Gudstjenesten som paa Søndagene). Paa Nytaarsdag afholdes den første Kvartalskollekt af Peterspenge for Aaret 1894. — **2. Ti.** Oktav af Stefanus. — **3. O.** Oktav af Johannes (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **4. To.** Oktav af uskyld. Børns Fest. — **5. F.** Vigilie til Hellig tre Konger (uden Faste); Kl. 8¹/₄ h. Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften: Broderskabsandagt.

Lørdag den 6. Januar. Herrens Aabenbarelsesfest eller **Epifania**, ogsaa kaldet **Hellig tre Kongers Fest** (Befalet Festdag; Gudstjeneste som paa Højtidsdagene, med **Kollekt** i alle Vikariatets Kirker og Kapeller ifølge pavelig Anordning, til Bedste for de afrikanske Missioner).

Søndag den 7. Januar. 1. Søndag efter H. 3 Konger.

St. Ansgars Kirke. Hellig tre Kongers Fest. Kl. 7 og 8 stille h. Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken; Kl. 8 Aften: Festandagt.

Rosenkranskirken (Boyesgade): **Søndag d. 31. Dec.** (St. Sylvester): Kl. 7 stille h. Messe; Kl. 9¹/₂ Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Efterm. Takkeandagt med Prædiken og Te Deum.

Jesu Hjærtes Kapel (Stenosgade): **Søndag d. 31. Dec.** Kl. 7 og 8¹/₂ stille h. Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften: Højtidelig Gudstjeneste ved Aarets Slutning med Prædiken og Te Deum.

Nytaarsdag. Kl. 7 og 8¹/₂ stille h. Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aftengudstjeneste med Prædiken.

St. Josefs Hospital (Griffenfeldtsgade): **Søndag d. 31. Dec.** Kl. 6¹/₂: stille h. Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 7¹/₂: Takkeandagt med Te Deum.

Nytaarsdag. Kl. 6¹/₂: stille h. Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Festandagt.

Mødreforeningen. Den h. Messe bortfalder Tirsdag den 2. Januar. — Næste Møde afholdes undtagelsesvis Tirsdag d. 30. Januar i Stedet for første Tirsdag i Februar Maaned.

Sct. Josefs Gildets Julefest med Basar, Tombola, Juletræ og Aften-Underholdning afholdes **Mandag den 1. Januar 1894.** Program: Basaren og Tombolaen er aaben fra Kl. 11 Form. til 6 Efterm., og fra Kl. 7—11 Aften. Kl. 8¹/₄ Aften: Underholdning med Juletræ, Sang, Musik, Deklamation o. s. v. Gratis Entré for Brødrene med deres Familie, Venner og Bekjendte og andre Besøgende, indførte ved Brødre. Børn bedes ledsagede af Voxne. Overskuddet anvendes især til Fordel for Gildets Stiftelse for Gamle. (Gildets Avis sælges i Basaren for 5 Øre.

Unio. Søndag den 7. Januar Kl. 7¹/₂: Julefest i Koncertpalæet. Gaver til Juletræet bedes indsendte til Festudvalget.

Entré til Juletræ med Bal: Medlemmer 50 Øre, Besøgende 1 Kr. Medlemmernes Børn gratis. Ingen inklades uden Billet. Billetter faas hos Bestyrelsen og Festudvalget:

Fr. Simonsen, L. Nielsen, Jul. May,
Frederiksborggade 7, Kj. Nørre-Allé 9. Kulturvet 16.

Sct. Knuds Skoles Jubilæum.

I Anledning af, at det d. 12. Jan. 1894 er 25 Aar siden at Sct. Knuds Skole er blevet oprettet, indbydes herved forhv. Elever til en mindre festlig Sammenkomst nævnte Dags Aften. En mere officiel Fest i samme Anledning finder Sted i Løbet af Sommeren.

Nærmere i næste Nummer af Ugebladet eller ved Henvendelse til Undertegnede:

Dr. theol. **B. Hansen**, **J. Hammermüller**, **C. B. Køhler jun.**
Bredgade 64. Vesselsgade 9. Herluf Trollesgade 24.

Herm. Hoffmann, **Frants Jørgensen**,
Kjøbmagergade 48. Gothersgade 43.

Aargangene fra 1868 til 1892 af „**Nordisk Ugeblad** for katolske Kristne“ ere indlagte til Salg, Toldbodvejen Nr. 2, Cigarforretningen. Alle Aargange ere indbundne.

Katolsk Væggekalendar for 1894 er udkommen og faas hos d'Hrr. Gejstlige for 10 Øre.

Literatur. Udkommen er og faas i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghhandel (Gothersgade 49):

P. P. Til Forsvar for Sandheden, Nr. 16. **Bibelen II.** Pris 25 Ø.

Det nye Testament, med oplysende Anmærkninger. Pris 7 Kr.

Bønnebog for den katolske Ungdom (ny Udg.), indb. 60 Ø.